JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
OFISI YA TAIFA YA UKAGUZI

RIPOTI YA MWAKA YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/22

TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA

MACHI 2023

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
OFISI YA TAIFA YA UKAGUZI

Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali, Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi, Jengo la Ukaguzi, 4 Barabara ya Ukaguzi, S.L.P. 950, 41104 Tambukareli, Dodoma. Simu ya Upepo: "Ukaguzi", Simu: 255 (026) 2321759, Nukushi: 255(026)2117527, Baruapepe: ocag@nao.go.tz, Anwani: www.nao.go.tz

Kumb. Na.FA. CGA.319/421/01B **29 Machi 2023**

Mhe. Dkt Samia Suluhu Hassan,
Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania,
Ikulu, S.L.P. 1102,
1 Barabara ya Julius Nyerere,
Chamwino,
40400 DODOMA.

YAH: KUWASILISHA RIPOTI KUU YA MWAKA YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI YA UKAGUZI WA TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA KWA MWAKA WA FEDHA 2021/22

Kwa mujibu wa Ibara ya 143(4) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977, na Kifungu cha 34 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma, Sura ya 418, ninayo furaha kuwasilisha Ripoti Kuu ya Mwaka ya Ukaguzi wa Tawala za Mikoa, na Serikali za Mitaa kwa Mwaka wa Fedha 2021/22.

Ninawasilisha,

Charles E. Kichere
MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

Mamlaka

Majukumu na wajibu wa kikatiba wa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali yameainishwa katika Ibara ya 143 ya Katiba ya Jamhuri ya Muuungano wa Tanzania ya Mwaka 1977 na Kifungu Na. 10(1) cha Sheria ya Ukaguzi, Sura ya 418.

Dhima, dira na kaulimbiu

01 — Dhima yetu

Kutoa huduma za ukaguzi zenye kiwango cha juu kwa njia za kisasa zenye kuimarisha uwajibikaji na uwazi katika usimamizi wa rasilimali za umma.

02 — Dira yetu

Kuwa taasisi yenye Kuaminika na ya kisasa katika ukaguzi wa umma inayotoa huduma za ukaguzi za viwango vya juu zinazoimarisha imani kwa umma.

03 — Kauli mbiu yetu

Kuwa taasisi yenye kuaminika na ya kisasa katika ukaguzi wa umma.

Kufanya kazi kwa uhuru na bila upendeleo

Sisi ni taasisi ya umma isiyo na upendeleo, inayotoa huduma za ukaguzi wa hali ya juu kwa wateja wetu kwa njia isiyo na upendeleo.

Kufanya kazi kwa ushirikiano

Tunathamini na kufanya kazi kwa kushirikiana na wadau wa ndani na nje.

Kufanya kazi kwa kuzingatia matokeo

Tunazingatia katika kufikia malengo muhimu yenye kuaminika kwa wakati, usahihi na utumizi stahiki.

Kufanya kazi kwa utaalam

Tunatoa huduma za ukaguzi za hali ya juu kwa kuzingatia maarifa ya kitaaluma, ujuzi na mbinu bora.

Kufanya kazi kwa uadilifu

Tunazingatia na kudumisha viwango vya juu vya maadili na sheria katika utoaji wa huduma za ukaguzi.

Kufanya kazi kwa ubunifu na uvumbuzi

Tunahimiza, kuvumbua, na kubuni mawazo ya kuongeza thamani kwa ajili ya kuboresha huduma za ukaguzi

YALIYOMO

ORODHA YA MAJEDWALI iv
ORODHA YA VIAMBATISHO viii
ORODHA YA VIELELEZO.. x
VIFUPISHO...xi
TAARIFA YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI xiii
MUHTASARI xv
SURA YA KWANZA 1
MAELEZO YA AWALI 1
SURA YA PILI 5
HATI ZA UKAGUZI 5
SURA YA TATU 9
UFUATILIAJI WA UTEKELEZAJI WA MAPENDEKEZO YA MIAKA ILIYOPITA 9
SURA YA NNE 16
MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA BAJETI 16
SURA YA TANO.. 27
USIMAMIZI WA MANUNUZI NA MIKATABA 27
SURA YA SITA 47
USIMAMIZI WA MAPATO.. 47
SURA YA SABA 63
USIMAMIZI WA MATUMIZI 63
SURA YA NANE.. 74
USIMAMIZI WA RASILIMALI WATU NA MISHAHARA...................................... 74
SURA YA TISA 81
UTATHMINI WA MIFUMO YA NDANI, USIMAMIZI WA VIHATARISHI NA UTAWALA BORA 81
SURA YA KUMI 94
MFUKO WA WANAWAKE, VIJANA NA WATU WENYE ULEMAVU 94
SURA YA KUMI NA MOJA 105
TATHMINI YA MIRADI YA MAENDELEO 105
SURA YA KUMI NA MBILI 115
UFANISI WA KIUTENDAJI KATIKA SEKTA YA ELIMU 115
SURA YA KUMI NA TATU 122
UFANISI WA UTENDAJI KATIKA SEKTA YA AFYA...................................... 122
SURA YA KUMI NA NNE 137
UFANISI WA UWEKEZAJI, USIMAMIZI WA MASOKO NA VITUO VYA MABASI ... 137
SURA YA KUMI NA TANO... 148
SEKRETARIETI ZA MIKOA 148
SURA YA KUMI NA SITA 160
OFISI YA RAIS - TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA 160
SURA YA KUMI NA SABA 191
MATOKEO YA KAGUZI MAALUMU.. 191

SURA YA KUMI NA NANE 194
MAPENDEKEZO YA JUMLA NA HITIMISHO 194
VIAMBATISHO 196

ORODHA YA MAJEDWALI

Jedwali Na.2-1: Mwenendo wa Hati za Ukaguzi 7
Jedwali Na.3-1: Utekelezaji wa Mapendekezo ya Ukaguzi ya Miaka Iliyopita.. 10
Jedwali Na.3-2: Utekelezaji wa Maagizo ya LAAC.................................. 11
Jedwali Na.3-3: Mamlaka za Serikali za Mitaa Zenye Maagizo ya Muda Mrefu .. 12
Jedwali Na.3-4: Utekelezaji wa Maagizo ya PAC 13
Jedwali Na.3-5: Utekelezaji wa Maagizo ya PAC 13
Jedwali Na.3-6: Sekretarieti za Mikoa Zenye Maagizo ya Muda Mrefu 14
Jedwali Na. 4-1: Mwenendo wa Ukusanyaji wa Mapato ya Ndani Ikilinganishwa na Bajeti 18
Jedwali Na.4-2: Mamlaka za Serikali za Mitaa Zilizokusanya Mapato Zaidi ya Bajeti 19
Jedwali Na.4-3: Mamlaka za Serikali za Mitaa Zilizokusanya Mapato Chini ya Bajeti 19
Jedwali Na.4-4: Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida Iliyopokelewa 20
Jedwali Na.4-5: Fedha za Ruzuku ya Maendeleo Zilizotolewa..................... 21
Jedwali Na.4-6: Fedha ya Mapato ya Ndani Ambazo Hazikupelekwa Katika Miradi ya Maendeleo.. 22
Jedwali Na.4-7: Fedha Zilizosalia Kwa Miradi ya Ujenzi na Ambazo Hazikutumiwa Ndani ya Muda 23
Jedwali Na.4-8: Matumizi Yasiyokuwepo Kwenye Bajeti na Fedha Zilizobadilishwa Matumizi 24
Jedwali Na.5-1: Halmashauri Zilizofanya ununuzi Bila Kudhinishwa na Bodi za Zabuni 28
Jedwali Na.5-2: Halmashauri Zilizofanya ununuzi Mdogo Bila Kutolewa Taarifa Kwenye Bodi za Zabuni 28
Jedwali Na.5-3: Ununuzi Uliofanyika Nje ya Mpango wa Manunuzi wa Mwaka . 29
Jedwali Na.5-4: Ununuzi Uliofanyika Bila Ushindanishi wa Bei.................... 30
Jedwali Na. 5-5: Ununuzi uliofanyika Bila Hati ya Kuagiza Vifaa/Bidhaa 31
Jedwali Na.5-6: Mapokezi ya Vifaa/Bidhaa Bila Kufanyiwa Ukaguzi 32
Jedwali Na.5-7: Miradi Iliyotekelezwa Bila Tathimini ya Athari za Mazingira... 33
Jedwali Na.5-8: Mikataba Ambayo Haikuhakikiwa na Mwanasheria 33
Jedwali Na.5-9: Manunuzi kwa Wazabuni Wasiokuwa na Mikataba............... 35
Jedwali Na.5-10: Manunuzi ya Bidhaa Kwa Wazabuni............................. 35
Jedwali Na.5-11: Mamlaka za Serikali za Mtaa Zilizofanya Malipo Kabla ya Bidhaa Kupokelewa 36
Jedwali Na.5-12: Ununuzi wa Bidhaa Bila Kuanisha kwa Kina Mahitaji 37
Jedwali Na.5-13: Orodha ya Halmashauri zenye Magari Ambayo Hayajawasilishwa 38
Jedwali Na.5-14: Vifaa vya Ujenzi Ambavyo Havijafanyiwa Vipomo vya Ubora 39
Jedwali Na.5-15: Bidhaa Zilizonunuliwa Zaidi ya Mahitaji Halisi 40
Jedwali Na.5-16: Malipo Bila Vipimo na Kuidhinishwa na Mhandisi............... 41
Jedwali Na.5-17: Malipo kwa Wakandarasi Zaidi ya Kiasi Kilichotakiwa 42
Jedwali Na.5-18: Ununuzi uliyofanyika bila ushindani 42
Jedwali Na.5-19: Malipo ya awali kwa mkandarasi yenye mapungufu...... 43

Jedwali Na.5-20: Mapungufu katika dhamana za utendaji zilizowasilishwa 45
Jedwali Na.5-21: Malipo ya Wakandarasi Ambayo Hayajalipwa 46
Jedwali Na.6-1: Makusanyo Yasiyowasilishwa Benki 49
Jedwali Na.6-2: Vyanzo vya Mapato Visivyokusanywa 51
Jedwali Na.6-3: Wadaiwa wa Mapato Mbalimbali 53
Jedwali Na.6-4: Taarifa ya Makusanyo ya Mawakala 55
Jedwali Na.6-5: Ankara Zilizorekebishwa Bila Viambatisho 56
Jedwali Na.6-6: Ushuru wa Huduma Usiokusanywa 58
Jedwali Na.6-7: Makusanyo ya Ushuru wa Huduma Bila Uthibitisho 59
Jedwali Na.6-8: Ushuru wa Mazao Usiokusanywa 60
Jedwali Na.7-1: Malipo yasiyo na Risiti za Kielectroniki 64
Jedwali Na.7-2: Malipo yenye viambatisho pungufu 65
Jedwali Na.7-3: Halmashauri zilizotumia fedha za amana kwa matumizi yasiyopangwa 67
Jedwali Na.7-4:Malipo Yaliyofanyika Zaidi ya Amana Iliyopo 68
Jedwali Na.7-5: Malipo katika akaunti ya amana Bila uthibitisho wa amana kupokelewa 68
Jedwali Na. 7-6: Malipo Kwa Fedha Taslimu 69
Jedwali Na.7-7: Halmashauri Zenye Masurufu Yasiyorejeshwa 70
Jedwali Na. 7-8: Halmashauri zenye Kodi ya Zuio Isiyowasilishwa 71
Jedwali Na.7-9: Halmashauri zenye Matumizi Yasiyo na Tija 72
Jedwali Na.8-1: Madai ya Stahiki za Wafanyakazi Ambayo Hayajalipwa 75
Jedwali Na.8-2:Wastaafu Kutolipwa Gharama za Usafirishaji wa Mizigo 76
Jedwali Na.8-3: Michango Ambayo Haikupelekwa Katika Mifuko ya Hifadhi ya Jamii na Taasisi Zingine 77
Jedwali Na.8-4: Makato Kwenye Posho za Madiwani Ambayo Hayakuwasilishwa Benki ya CRDB PLC 78
Jedwali Na.8-5: Halmashauri zenye Wakuu wa Idara Wasio na Sifa 79
Jedwali Na.8-6: Malipo Yaliyofanywa Kwa Wafanyakazi Bila Kuwa na Mikataba Halali 80
Jedwali Na.9-1:Taarifa za Mapato Zilizotagazwa Tofauti na Kiasi Kilichopo Katika Mfumo wa Makusanyo (LGRCIS) 92
Jedwali Na.10-1: Mikopo Iliyogawanywa Miongoni kwa Wanakikundi 96
Jedwali Na.10-2: Halmashauri zenye Vikundi Visivyokuwepo 97
Jedwali Na.10-3: Mikopo Kwa Vikundi Vilivyositisha Biashara 98
Jedwali Na. 10-4: Halmashauri zisizokamilisha Michango Kwenye Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu 99
Jedwali Na. 10-5: Mwenendo wa michango kwenye mfuko wa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu 100
Jedwali Na. 10-6: Halmashauri Zilizotoa Mikopo Kinyume na Uwino Unaotakiwa 101
Jedwali Na.11-1: Miradi Iliyokamilika Lakini Haitumiki 107
Jedwali Na.11-2:Fedha za Miradi ya Maendeleo Zilizobadilishwa Matumizi.. 108
Jedwali Na.11-3: Miradi Iliyochelewa Kukamilika 109
Jedwali Na. 11-4: Kutowasilishwa Kwa Mipango ya Miradi ya CSR 112

Jedwali Na.11-5: Kutotekelezwa Kwa Mipango ya Miradi ya CSR 112
Jedwali Na.12-1: Uhaba Miundombinu ya Shule 116
Jedwali Na.12-2: Upungufu wa walimu shule za msingi na sekondari 118
Jedwali Na.12-3: Wanafunzi Waliokatisha Masomo Shule za Msingi 119
Jedwali Na.12-4: Wanafunzi waliokatisha masomo shule za sekondari 120
Jedwali Na.13-1: Halmashauri zenye Miradi iliyochelewa kukamilika......... 123
Jedwali Na.13-2: Halmashauri ambazo hazikuwa zimeanza utekelezaji wa miradi 124
Jedwali Na. 13-3: Miradi iliyokamilika ambayo haitumiki........................ 125
Jedwali Na.13-4: Halmashauri zenye madawa yaliyoisha muda wa matumizi 127
Jedwali Na. 13-5: Dawa na vifaa tiba vilivyolipiwa ambavyo havijapokelewa 129
Jedwali Na.13-6: Bakaa ya Fedha za Dawa na Vifaa Tiba Katika Bohari ya Dawa 129
Jedwali Na.13-7: Fedha za Dawa Zilizotumika kwa Matumizi Mengineyo..... 131
Jedwali Na.13-8: Vifaa Vilivyonunuliwa Ambavyo Havitumiki 132
Jedwali Na. 13-9: Halmashauri zenye Viwango vya Vifo zaidi ya 100 133
Jedwali Na.13-10: Halmashauri zenye Ongezeko La Vifo vya Wajawazito ... 134
Jedwali Na.13-11: Halmashauri zenye Viwango Vikubwa vya Vifo vya Watoto Wachanga.. 135
Jedwali Na.13-12: Idadi ya Vifo vya Watoto Wachanga Katika Halmashauri.. 135
Jedwali Na.14-1: Muda wa Kurejesha Gharama za Uwekezaji Katika Hoteli ya Jiji la Dodoma Kulingana na Makubaliano ya Ukodishaji 138
Jedwali Na.14-2: Orodha ya Muundo wa Umiliki wa Hisa za Kampuni 139
Jedwali Na.14-3: Vibanda na Fremu za Soko Zilizo Wazi Katika H/M Ubungo 140
Jedwali Na.14-4: Vibanda na Fremu za Soko Zilizo Wazi H/M Morogoro 141
Jedwali Na.14-5: Vibanda na Vyumba Vilivyo Wazi Katika H/Jiji la Dodoma . 141
Jedwali Na.14-6: Vituo vya Mabasi Ambavyo Ujenzi Umechelewa 142
Jedwali Na. 14-7: Viwanda vya Kusindika Mazao ya Nyuki Visivyotumika 143
Jedwali Na.14-8: Hisa za Benki ya DCB 145
Jedwali Na.15-1: Fedha zilizotolewa kabla ya muda ya utekelezaji wa mradi 149
Jedwali Na. 15-2: Matumuzi yasiyo na tija 150
Jedwali Na.15-3: Malipo yasiyo na nyaraka stahiki.............................. 151
Jedwali Na.15-4: Magari yaliyonunuliwa GPSA ambayo bado hayajapokelewa 152
Jedwali Na. 15-5: Miradi Iliyotekelezwa Bila Kufanya Athari za Mazingira ... 153
Jedwali Na. 15-6: Nyongeza ya kazi isiyoidhinishwa 154
Jedwali Na.15-7: Fedha zilizopokelewa kwa ajili ya ujenzi wa Jengo la Uwanja wa Ndege Mwanza 155
Jedwali Na. 15-8: Vifaa vya ujenzi vilivotelekezwa uwanja wa Ndege Mwanza 155
Jedwali Na.15-9: Kuanzishwa kwa Miradi Bila Kuwa na Hati Miliki............ 156
Jedwali Na.15-10: Madai ya iCHF ambayo hayajlipwa 158
Jedwali Na.15-11: Fedha za Maendeleo kutumika kwa Lengo lisilokusudiwa 159
Jedwali Na.16-1: Hali ya utekelezaji wa shughuli zilizopangwa 161

Jedwali Na.16-2: Kutosimamia dhamana ya mikopo ili kufidia mikopo isiyolipika.. 171
Jedwali Na.16-3: Kutofanyika kwa marejesho ya mkopo ya mwaka 171
Jedwali Na.16-4: Mtiririko wa fedha pungufu 172
Jedwali Na.16-5: Hali ya Utekelezaji wa Shughuli 174
Jedwali Na. 16-6: Magari Ambayo Hayajawasilishwa 174
Jedwali Na.16-7: Kutokukusanywa Kwa Mapato 175
Jedwali Na. 16-8: Mikoa yenye Mradi Iliyo na Kasi Ndogo ya Utekelezaji..... 179
Jedwali Na. 16-9: Kutokatiwa Bima Kwa Mikataba ya Miradi 183

ORODHA YA VIAMBATISHO

Kiambatisho Na. 2-1: Mwenendo wa Hati za ukaguzi zilizotolewa................ 196
Kiambatisho Na. 3-1: Hali ya Utekelezaji wa Mapendekezo ya Miaka Iliyopita .. 202
Kiambatisho Na. 3-2: Utekelezaji wa maagizo ya LAAC 208
Kiambatisho Na. 4-1: Mwenendo wa ukusanyaji wa mapato ya ndani............ 212
Kiambatisho Na. 4-2: Halmashauri zenye ukusanyaji wa mapato ya ndani zaidi ya bajeti 216
Kiambatisho Na. 4-3: Halmashauri zenye ukusanyaji wa mapato ya ndani chini ya bajeti 218
Kiambatisho Na. 4-4: Uchambuzi wa Fedha za ruzuku ya matumizi ya kawaida zilizopokelewa 220
Kiambatisho Na. 4-5: Uchambuzi wa Fedha za ruzuku ya Maendeleo iliyopokelewa 222
Kiambatisho Na. 4-6: Tofauti za Ruzuku zilizotolewa kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina dhidi ya kiasi halisi kilichopokelewa 224
Kiambatisho Na. 6-1: Makusanyo halisi ya mapato ya ndani........................ 225
Kiambatisho Na. 6-2: Mapato yasiyokusanywa...................................... 228
Kiambatisho Na. 8-1: Malimbikizo ya mishahara na madai ya wafanyakazi ambayo hayakulipwa 233
Kiambatisho Na. 8-2: Makato ya watumishi ambayo hayakupelekwa kwenye mifuko ya hifadhi ya jamii na taasisi zingine husika 242
Kiambatisho Na. 9-1: Mapungufu katika vitengo vya ukaguzi wa ndani........... 244
Kiambatisho Na. 9-2: Mapungufu katika udhibiti wa mifumo ya ndani na vihatarishi 246
Kiambatisho Na. 9-3: Mapungufu katika usimamizi wa TEHAMA pamoja na mifumo ya uhasibu 248
Kiambatisho Na. 9-4: Mapungufu Katika Utendaji wa Kamati za Ukaguzi 249
Kiambatisho Na. 9-5: Udhibiti katika ukusanyi wa mapato (LGRCIS) na mashine za kukusanyia mapato (POS)... 250
Kiambatisho Na. 10-1: Thamani ya Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu wenye Ulemavu... 251
Kiambatisho Na. 10-2: Michango ya Halmashauri kwenye mfuko wa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu... 253
Kiambatisho Na. 10-3: Kiasi kisichorejeshwa kwenye mfuko wa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu 255
Kiambatisho Na. 11-1: Miradi inayotekelezwa bila vibali vya lazima na vyeti vya ujenzi.. 257
Kiambatisho Na. 11-2: Miradi ambayo haijakamilika 259
Kiambatisho Na. 11-3: Kasoro zilizobainishwa katika Utekelezaji wa Miradi..... 272
Kiambatisho Na. 12-1: Fedha pungufu zilizotolewa kwa ajili ya elimu bure 274
Kiambatisho Na. 12-2: Upungufu wa Miundombinu Shule za Msingi 275
Kiambatisho Na. 12-3: Upungufu wa Miundombinu Shule ya Sekondari........... 277
Kiambatisho Na. 12-4: Ufaulu katika shule za sekondari........................... 279
Kiambatisho Na. 13-1: Halmashauri zenye miradi ambayo haijakamilika 281
Kiambatisho Na. 13-2: Halmashauri zenye madai yaliyokataliwa na NHIF........ 287
Kiambatisho Na. 14-1: Vibanda, vyumba na ofisi zilizo wazi kwenye masoko ya H/Jiji Dodoma 289

Kiambatisho Na. 15-1: Miradi ambayo haijakamilika 296
Kiambatisho Na. 16-1: Miradi iliyotelekezwa na wakandarasi...................... 297
Kiambatisho Na. 16-2: Kazi za barabara zilizofanyika kwa kiwango cha chini ... 300
Kiambatisho Na. 16-3: Dhamana za utendaji ambazo hazijadaiwa kwenye mikataba iliyositishwa 303
Kiambatisho Na. 16-4: Mapungufu katika dhamana ya utendaji wa miradi....... 304
Kiambatisho Na. 16-5: Mikataba inayotekelezwa bila ya kukatiwa bima 305
Kiambatisho Na.16-6:Mikataba ambayo bima yake haikuhusisha kipindi cha matazamio 306

ORODHA YA VIELELEZO

Kielelezo Na 6-1: Mwenendo wa mapato ya ndani 47
Kielelezo Na 6-2: Mwenendo wa makusanyo yasiyowalishwa benki 50
Kielelezo Na 6-3: Mwenendo wa madai 54
Kielelezo Na 7-1: Mwenendo wa Malipo Ambayo Hayakuwa na Viambatisho Vya Kutosha 66
Kielezo Na 16-1: Mwenendo wa Masurufu 187

VIFUPISHO

AFROSAI-e	Jumuiya ya Afrika ya Taasisi Kuu za Ukaguzi zinazungumza Kiingereza
ALAT	Jumuiya ya Tawala za Serikali za Mitaa Tanzania
AMCOS	Vyama vya Ushirika
CBMS	Mfumo Mkuu wa Bajeti
CDCF	Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo
CHF	Mfuko wa Afya ya Jamii
CSR	Uwajibikaji wa Taasisi kwa Jamii
DART	Wakala wa Mabasi Yaendayo Kasi
EFD	Kifaa cha Risiti za kieletroniki
EGPAF	Mfuko wa Elizabeth Glaser wa Kusaidia Afya ya Mtoto
EIA	Tathmini ya Athari kwa Mazingira
EQUIP-T	Mpango wa Kuboresha Ubora wa Elimu
ESDP	Mpango wa Maendeleo wa Sekta ya Elimu
FFARS	Mfumo wa Taarifa za Kifedha Unaotumiwa katika Ngazi za Chini za Serikali
GACS	Mfumo wa Kuuunganisha Hesabu za Serikali
GAMIS	Mfumo wa Mali za Kudumu wa Serikali
GCC	Masharti ya Jumla ya Mikataba
GePG	Mfumo wa Malipo wa Serikali
GoT-HoMIS	Mfumo wa Taarifa za Usimamizi wa Hospitali Tanzania
GPE II	Mradi wa Ushirika wa Kilimwengu kwa ajili ya Elimu - II
GPSA	Wakala wa Huduma ya Ununuzi Serikalini
H/Jiji	Halmashauri ya Jiji
H/M	Halmashauri ya Manispaa
H/Mji	Halmashauri ya Mji
H/W	Halmashauri ya Wilaya
HCMIS	Mfumo wa Pamoja wa Taarifa za Kiutumishi na Mishahara
iCHF	Mfuko wa Afya ya Jamii Ulioboreshwa
IMEI	Namba ya Utambulisho wa Kifaa
ISSAI	Viwango vya Kimataifa kwa Taasisi Kuu za Ukaguzi
LAAC	Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa
LARAM	Mwongozo wa Usimamizi wa Mapato wa Serikali za Mitaa
LGA	Mamlaka za Serikali za Mitaa
LGDG	Ruzuku ya Maendeleo ya Serikali za Mitaa
LGLB	Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa
LGRCIS	Mfumo wa taarifa za ukusanyaji mapato katika Mamlaka za serikali za Mitaa
LPO	Hati ya Kuagiza Vifaa
MSD	Bohari Kuu ya Dawa
MUSE	Mfumo wa Ulipaji Serikalini
Na.	Namba
NHIF	Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya
NPL	Mikopo Isiyofanya Vizuri
OR-TAMISEMI	Ofisi ya Rais-Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaaa
PAC	Kamati ya kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali
PPA	Sheria ya Manunuzi ya Umma, 2011
PPRA	Mamlaka ya Udhibiti wa Manunuzi ya Umma
Sh.	Shilingi
TAA	Mamlaka ya Viwanja wa Ndege
TAKUKURU	Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa
TAMISEMI	Ofisi ya Rais – Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa
TANePS	Mfumo wa Kielektroniki wa Ununuzi Tanzania

TANESCO	Shirika la Umeme Tanzania
TARURA	Wakala wa Barabara Vijijini na Mjini
TEA	Mamlaka ya Elimu Tanzania
TEHAMA	Teknolojia ya Habari na Mawasiliano
TRA	Mamlaka ya Mapato Tanzania
UVIKO	Ugonjwa wa Virusi vya Korona

SALAMU KUTOKA KWA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

Nina furaha kubwa kuwasilisha Ripoti ya Ukaguzi ya Mwaka wa Fedha 2021/22 iliyolenga kaguzi za Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa. Ripoti hii ya kina inayojumuisha ripoti 218 inalipatia Bunge na umma uhakika kwamba wanaweza kuziamini taarifa za fedha zilizowasilishwa na Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa.

Toleo la mwaka huu linatofautiana na la miaka ya nyuma kwa kuwa imejumuisha ukaguzi wa Ofisi ya Rais – Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI) pamoja na taasisi zake, ambazo hapo awali zilikuwa zikitolewa taarifa chini ya Serikali Kuu. Lengo lilikuwa ni kufanya tathmini ya kina ya utendaji wa jumla wa Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa, kuanzia ngazi ya Wizara, ambapo sera zinatungwa, hadi ngazi za chini ambapo shughuli za maendeleo zinatekelezwa na huduma zinatolewa kwa wananchi. Utaratibu huu wa utoaji taarifa unaongeza kufahamika wa utendaji kazi wa Wizara, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa. na kupitia hili, naamini Serikali inaweza kufikia uwajibikaji na uadilifu unaotakiwa, kuboresha utendaji kazi na kujenga imani kwa wananchi na wadau wengine.

Ninapenda kutoa shukrani zangu za dhati kwa Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, kwa mchango wake mkubwa na endelevu kwa Ofisi yangu.

Pia, natoa shukrani zangu kwa Bunge na Kamati zake kwa jukumu lao muhimu la kusimamia na kuongeza uwajibikaji katika matumizi ya rasilimali za umma.

Ninapenda pia kuwashukuru wafanyakazi wa Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi kwa juhudi zao kubwa wanazofanya katika ubora wa hali ya juu, jambo

linalodumisha imani na uaminifu ndani ya sekta ya umma. Mbeleni, tutaendelea kujitolea kutanguliza maslahi ya umma kwa kuifanya Ofisi yetu iwe ya kisasa, yenye ustawi kwa wafanyakazi, na inayozidi kuaminiwa na sekta ya umma tunapoendelea kutekeleza majukumu yetu ya kikatiba. Umuhimu wa kazi tunazofanya uko dhahiri.

Kwa kumalizia, ninatoa shukurani zangu za dhati kwa wadau wote wakiwemo Washirika wa Maendeleo na wale ambao kwa namna moja au nyingine wameunga mkono kazi zetu, na nina ahidi kuwa tutaendelea kujitoa kwa dhati kudumisha dhana ya uwajibikaji na uadilifu katika usimamizi wa rasilimali za Umma.

Charles E. Kichere
MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

MUHTASARI

Hati za Ukaguzi

Katika mwaka wa fedha ulioishia tarehe 30 Juni 2022, nilikagua na kutoa hati kwa taasisi 218. Kati ya hizo, 204(94%) zilikuwa na Hati Inayoridhisha, 13 (6%) zilikuwa na Hati yenye Shaka, na hati mabya moja kama inayvoonekana katika Jedwali hapa chini

Mwaka wa Fedha	Tasisisi	Hati				Jumla
		Inayoridhisha	Shaka	Mbaya	Kushindwa kutoa maoni	
2021/22	Mamlaka za Serikali za Mitaa	170	13	1	0	**184**
	Sekretarrieti za Miko	26	0	0	0	**26**
	OR-TAMISEMI	8	0	0	0	**8**
Jumla		**204**	**13**	1	**0**	**218**

Hata hivyo, pamoja na kuwepo kwa idadi kubwa ya hati za ukaguzi zinazoridhisha, taasisi zilizokaguliwa bado zilikuwa na hoja zinazotokana na ukiukwaji wa maamuzi ya Bunge, sheria, sera na maagizo ya Serikali, ingawa hayakuwa na athari za moja kwa moja kwenye usahihi wa taarifa za fedha zilizowasilishwa.

Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Mapendekezo ya Miaka Iliyopita

Kwa ujumla, tathmini ya utekelezaji wa mapendekezo 11,820 ya ukaguzi wa miaka ya nyuma yaliyotolewa kwa Ofisi ya Rais TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Mamlaka za Serikali za Mitaa inaonesha kiwango cha chini cha asilimia 42. Utekelezaji wa maagizo ya Kamati ya Bunge za Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) kilikuwa asilimia 26, ilihali maagizo ya Kamati ya Bunge za Hesabu za Serikali (PAC) yalikuwa na kiwango bora cha utekelezaji cha asilimia 60 kufikia mwaka wa fedha 2021/22.

Utayarishaji na Utekelezaji wa Bajeti

Katika mwaka wa fedha 2021/22, jumla ya mapato ya ndani yaliyokusanywa na Halmashauri 184 yalikuwa shilingi bilioni 891.84, ambayo yalivuka makadirio ya bajeti kwa asilimia 102. Kiasi hiki ni ongezeko la shilingi bilioni 122.41 kutoka makusanyo ya mwaka wa fedha uliopita.

Mchanganuo wa fedha zilizotolewa na Halmashauri hizo umebaini kuwa kati ya Halmashauri 184, Halmashauri 76 hazikutenga na kuchangia asilimia inayohitajika ya shilingi bilioni 22.37 katika shughuli za maendeleo.

Usimamizi wa Manunuzi na Mikataba

Nilifanya tathmini ya ununuzi na usimamizi wa mikataba na kubaini kasoro mabalimbali katika utekelezaji wa miradi ya ujenzi katika Halmashuri, ikiwemo majaribio ya vifaa vya ujenzi yenye thamani ya shilingi bilioni 1.38 hayakufanyika kwa miradi ya ujenzi, na malipo ya kazi zilizotekelezwa yenye thamani ya shilingi bilioni 7.8 yalichelewa kwa zaidi ya siku 90.

Aidha, kulikuwa na dosari katika kiasi cha awali cha shilingi bilioni 4.13 kilicholipwa kwa wakandarasi, ikiwa ni pamoja na malipo ya ziada, malipo bila dhamana, na wakandarasi kushindwa kuonesha jinsi kiasi cha fedha ya awali ilivyotumika. Halmashauri pia zilishindwa kurejesha malipo ya awali katika baadhi ya miradi.

Usimamizi wa Mapato

Katika tathmini ya taarifa za mfumo wa mapato (LGRCIS), nilibaini kuwa mapato ya shilingi bilioni 11.07 yalikusanywa kutoka vyanzo vingine kupitia mashine za POS, lakini hayakupelekwa kwenye akaunti za benki za Mamlaka za Serikali za Mitaa husika.

Aidha, mapitio ya makusanyo ya mapato kupitia LGRCIS yalibaini mapato ya shilingi bilioni 76.59 hayakukusanywa, hususan yatokanayo na tozo za vizimba vya masoko, uuzaji wa viwanja, mazao ya kilimo, leseni za vileo, ushuru wa uchimbaji wa vifaa vya ujenzi, leseni ya biashara, ushuru wa huduma na ushuru wa kupangisha maduka na nyumba zilizopo katika stendi za mabasi na masoko ya Halmashauri.

Pia nilibaini kulikuwa na shilingi bilioni 13.15 ambazo hazikuwa zimekusanywa kutoka kwa wadaiwa mbalimbali waliopewa hati za madai za mfumo wa mapato (LGRCIS) bila kubainisha sababu. Aidha, shilingi bilioni 4.94 hazikuwasilishwa na mawakala wa ukusanyaji mapato kulingana na makubaliano ya mikataba.

Pamoja na changamoto hizo, Mamlaka za Serikali za Mitaa zimefanya maboresho ya kitaasisi katika makusanyo ya mapato kutoka kwenye vyanzo vyake, ambapo jumla ya shilingi bilioni 891.84 zilikusanywa katika mwaka wa fedha 2021/22, ikiwa ni ongezeko la takribani asilimia 17 kutoka makusanyo ya mwaka uliopita ya shilingi bilioni 760.95.

Usimamizi wa Matumizi

Nilibaini Halmashauri 111 zilikuwa na matumizi ya jumla ya shilingi bilioni 11.78 ambayo hayakuwa na nyaraka toshelevu, ambapo, Halmashauri 71 zililipa shilingi bilioni 10.08 bila kudai risiti za EFD, huku Halmashauri 40 zikilipa shilingi bilioni 1.70 bila nyaraka husika. Kutumia pesa za umma bila maelezo na/au viambatisho vya kutosheleza kunatia shaka juu ya uhalali wa malipo hayo.

Pia, Halmashauri 71 zililipa shilingi bilioni 7.7 kutoka kwenye akaunti za amana kinyume na madhumuni ya fedha na bila idhini, na Halmashauri 14 zililipa shilingi bilioni 1.51 kwa fedha taslimu kwa ajili ya ununuzi wa bidhaa na huduma kinyume na Kanuni za ununuzi.

Pia, nilibaini kuwa, Halmashauri Tisa zilitumia shilingi milioni 898.85 katika matumizi yasiyo na manufaa, kati ya kiasi hicho, shilingi milioni 322.29 zilitumika na Halmashauri ya Jiji la Arusha katika ujenzi na ununuzi wa vifaa vya ujenzi wa barabara ambazo hazikuthibitishwa uwepo wake

Usimamizi wa Rasilimali Watu na Mishahara

Hata hivyo, Mamlaka za Serikali za Mitaa 113 hazikulipa malimbikizo ya mishaha na stahiki za watumishi yenye thamani ya shilingi bilioni 119.94 kwa zaidi ya mwaka mmoja. Aidha, Halmashauri sita hazikulipa kiasi cha shilingi bilioni 309.67 kwa watumishi 233 waliostaafu ikiwa ni gharama ya kusafirisha mizigo baada ya kustaafu.

Vilevile, nilibaini kuwa Halmashauri 106 zilikuwa na idara na vitengo ambavyo vinaongozwa na watumishi 747 wasio na sifa. Hali hii ilitokana na changamoto zilizojitokeza za mungiliano ya majukumu ya wakuu wa idara na vitengo yaliyoainishwa kwenye muundo wa zamani kwenda kwenye muundo mpya.

Tathmini ya Mifumo ya Ndani, Usimamizi ya Vihatarishi, na Utawala Bora

Serikali iliidhinisha mfumo wa MUSE kwa ajili ya usimamizi wa malipo hata hivyo, mifumo mingine ya uhasibu kama vile FFARS, GAMIS, na GoTHOMIS ipo kwa ajili ya kusimamia mapato na matumizi ya vituo vya afya pamoja na elimu, usimamizi wa pamoja wa mali na taarifa za vituo vya afya. Hata hivyo, kuwepo kwa mifumo ya kielektroniki ambayo haijawiana na kuunganishwa ipasavyo kuna sababisha kurudiwa kwa kazi na taratibu kunakopelekea kuongezeka kwa gharama za utawala na matengenezo.

Ulinganisho wa taarifa za ukusanyaji wa vyanzo vya Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizochapishwa na OR-TAMISEMI na zile zitokanazo na mfumo wa ukusanyaji mapato (LGRCIS) ulikuwa na utofauti wa makusanyo halisi ya mapato kwa Halmashauri sita.

Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu wenye Ulemavu

Nilibaini kuwa Mamlaka kadhaa za Serikali za Mitaa hazikuweza kukusanya mikopo iliyotolewa kwenye vikundi vya Wanawake, Vijana, na Watu wenye Ulemavu, yenye jumla ya shilingi bilioni 88.42. Hii ilitokana na kutokuwa na ujuzi wa kutosha kwenye Idara za Maendeleo ya Jamii katika ngazi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa wakati wa kufanya upembuzi yakinifu kwa vikundi vilivyoomba mikopo, kuvisimamia vikundi hivyo, kufuatilia urejeshaji wa mikopo, na kutoa mafunzo ya biashara kwa wanufaika.

Kati ya kiasi hicho, shilingi bilioni 2.25 zinahusiana na vikundi vilivyoacha shughuli za biashara hivyo kuleta mashaka juu ya urejeshwaji wa mikopo hiyo.

Zaidi ya hayo, nilibaini kuwa Mamlaka tatu za Serikali za Mitaa zilitoa shilingi milioni 895.94 kwa vikundi 48 ambavyo havikuwepo.

Aidha, nilibaini kuwa Mamlaka 53 za Serikali za Mitaa zilishindwa kuchangia jumla ya shilingi bilioni 5.06 kwenye Mfuko wa Wanawake, Vijana, na Watu wenye Ulemavu kutoka katika vyanzo vyao vya mapato kinyume na Kifungu cha 37(A) cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, Sura ya 290.

Tathmini ya Miradi ya Maendeleo

Halmashauri 11 zilitekeleza miradi mikubwa yenye thamani ya shilingi bilioni 36.68 isiyokidhi vigezo. Vilevile Halmashauri 10 zilikamilisha miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 3.31 isiyofanya kazi, na Halmashauri 87 hazikukamilisha miradi mbalimbali yenye thamani ya shilingi bilioni 112.24.

Kuchelewa kukamilika kwa miradi kunaweza kusababisha kuongezeka kwa gharama zisizo za lazima.

Ufanisi wa Uendeshaji katika Sekta ya Elimu

Mwaka wa fedha 2021/22 ulishuhudia upungufu wa shilingi bilioni 5.8 za ruzuku ya elimu bure kwa shule za msingi na sekondari katika Halmashauri 25. Aidha, Halmashauri 13 zilkuwa na upungufu wa walimu, 7,273 (sawa na 38%) na 2,798 (sawa na 29%) wa shule za msingi na sekondari mtawalia.

Aidha, asilimia 28 ya wanafunzi walioandikishwa kidato cha kwanza mwaka 2018 hawakumaliza na kupata vyeti vya elimu ya sekondari katika Halmashauri 19, wakati asilimia 12 ya wanafunzi walifeli mitihani ya taifa ya kidato cha nne katika Halmashauri 96 kwa mwaka wa masomo 2021.

Ufanisi wa Uendeshaji Katika Sekta ya Afya

Katika ukaguzi wa sekta ya afya, nilibaini masuala kadhaa yanayohusiana na miradi ya vituo vya afya kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa. Kwanza, kuna miradi ambayo haijakamilika yenye thamani ya shilingi bilioni 82.95 katika Halmashauri 91, na vilevile miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 2.64 ambayo haijaanza. Pili, miradi iliyokamilika katika Halmashauri 16 yenye thamani ya shilingi bilioni 4.93 haikuwa imeanza kutumika. Tatu, dawa zenye thamani ya shilingi

bilioni 8.16 zilizoagizwa na Halmashauri 10 kutoka Bohari Kuu ya Dawa (MSD) hazikufikishwa kwenye vituo vya afya.

Vilevile, nilibaini kuwa Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya (NHIF) ulikataa madai ya ya shilingi bilioni 1.77 kutoka kwa Halmashauri 66 kwa sababu ya kutozingatia miongozo ya NHIF. Aidha, kulikuwa na ongezeko la idadi ya vifo vya wajawazito zaidi ya wastani wa vifo 102 hadi 989 kwa kila vizazi hai 100,000 juu ya shabaha ya vifo 100 kwa kila vizazi hai 100,000 kwa Halmashauri 20 kwa mwaka 2021/22.

Nilibaini kuwa, kwa miaka ya fedha 2020/21 na 2021/22, kulikuwa na vifo vya watoto wachanga 6,335 katika Halmashauri 20; hata hivyo, uwiano wa vizazi hai na vifo kwa watoto wachanga havikuweza kutambuliwa kwa vile takwimu za uzazi hazikupatikana. Pia nilibaini katika Halmashauri mbili kwamba kiwango cha vifo vya watoto wachanga kilikuwa juu sana. Halmashauri ya Jiji ya Mbeya ilikuwa na kiwango cha vifo 135 kwa kila vizazi 1000, huku Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya ikiwa na kiwango cha vifo 49 kwa kila vizazi 1000. Viwango hivi ni vya juu kuliko shabaha inayotarajiwa ya vifo 30 kwa kila watoto 1000 wanaozaliwa, ambavyo vinahitaji kufikiwa ndani ya mpango wa miaka mitano.

Mapitio ya Ufanisi katika Uwekezaji

Kwa lengo la kuongeza wigo wa mapato, Mamlaka za Serikali za Mitaa hufanya uwekezaji katika sekta mbalimbali. Nilichunguza uwiano wa utendaji katika uwekezaji, na ufanisi wa usimamizi wa Serikali za Mitaa katika kutekeleza majukumu hayo ili kufikia malengo yaliyokusudiwa kubaini changamoto kadhaa kama vile:

Mradi unaopendekezwa wa kuzalisha umeme wa maji katika Halmashauri ya Wilaya ya Ileje umechelewa kuanza kutokana na uhaba wa fedha. Mradi huo unakadiriwa kuwa wa shilingi bilioni 20.02 ukilenga kuzalisha na kusambaza umeme katika vijiji 43 vya kata 10 za Ileje Mashariki na kuiuzia TANESCO umeme wa ziada chini ya mkataba wa kuuziana umeme.

Aidha, DCB Commercial Bank Plc, iliyoanzishwa kama taasisi ya mikopo midogo midogo mnamo mwezi Aprili 2002, inamilikiwa na taasisi za serikali, huku Halmashauri za Dar es Salaam zikimiliki asilimia 33 ya mtaji wote, huku mamlaka nyingine za serikali zikimiliki

asilimia 31, hivyo kufanya umiliki wa serikali kwa ujumla kuwa asilimia 64. Hata hivyo, benki hiyo haijawahi kuwasilisha taarifa za fedha ofisini kwangu kwa ukaguzi kama inavyotakiwa chini ya Ibara ya 143 ya Katiba na Kifungu cha 9(a) iii & iv cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na. 11 ya 2008.

Pia, nimebaini kuwapo miradi miwili iliyokamilika inayohusiana na usindikaji wa mazao ya nyuki yenye thamani ya shilingi bilioni 1.36 katika Halmashauri ya Wilaya ya Sikonge na Halmashauri ya Wilaya ya Kibondo. Hata hivyo, miradi hiyo haijaanza kutumika kutokana na sababu mbalimbali zikiwemo ukosefu wa watumishi wenye ujuzi wa kuendesha mitambo hiyo na kutokuwa na mikataba iliyosainiwa kati ya viwanda na vyama vya ushirika vya wafugaji nyuki kwa ajili ya upatikanaji wa asali.

Sekretarieti za Mikoa

Katika tathmini ya ununuzi na mali katika Sekretarieti za Mikoa nimebaini kwa Sekretarieti za mikoa 15 zililipa shilingi bilioni 4.95 kwa GPSA kwa ajili ya ununuzi wa magari, lakini hadi kufikia mwezi Desemba 2022, magari hayo yalikuwa hayajawasilishwa kwa taasisi zao. Sekretarieti ya Mkoa wa Simiyu iliagiza na kupokea gari aina ya Nissan Patrol GRX 61 yenye thamani ya shilingi milioni 188.67 kutoka GPSA, lakini ilitelekezwa kwenye karakana kutokana na ubovu wa injini.

Aidhanilibaini kuwa Sekretarieti nne zilifanya malipo ya shilingi bilioni 1.02 kwa mabadiliko ya kazi ambayo hayakuidhinishwa.

Pia, nilibaini kuwa sekretarieti nne zilitumia shilingi milioni 71.95 kwa matumizi yasio na tija wakati sekretarieti 10 zililipa shilingi milioni 768.14 kwa wazabuni bila nyaraka toshelevu, hivyo, sikuweza kuthibitisha uhalisia wake.

Sekretarieti ya Mkoa wa Mwanza ilinunua vifaa vya ujenzi wa Uwanja wa Ndege wa Mwanza kwa shilingi milioni 233.46 lakini vifaa hivyo vilitelekezwa kwenye eneo kutokana na kusitishwa kwa ujenzi wa uwanja huo tangu mwezi Juni 2022. Hii ilitokana na kutokuwepo kwa mipango na michoro iliyoidhinishwa na TAA na kutoshirikishwa kwa washikadau wakuu katika uanzishwaji wake hali iliyosababisha kurekebishwa mara kwa mara kwa miundo ya majengo.

Ofisi ya Raisi Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa

Katika ukaguzi wangu wa OR-TAMISEMI na Taasisi zinazofanya kazi chini ya Wizara, nilibaini mambo kadhaa kama ifuatavyo:-

Katika OR-TAMISEMI, nilibaini kuwa miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 20.29 ilitekelezwa na wakandarasi ambao dhamana zao za utendaji kazi zilikuwa zimeisha. Zaidi ya hayo, malipo ya awali ya shilingi bilioni 1.83 yaliyofanywa kwa mkandarasi hayakurejeshwa, wakati dhamana ilikuwa imeisha muda wake hadi kufikia tarehe ya ukaguzi huu.

Aidha, Wakala wa Mabasi Yaendayo Kasi (DART) ilikuwa na ongezeko kubwa la madeni ambayo hayajakusanywa, ambayo yalipanda kutoka shilingi bilioni 4.17 mwaka 2019/20 hadi shilingi bilioni 8.45 mwaka 2021/22. Pia DART ilifanya malipo ya shilingi milioni 135.82 kwa wauzaji mbalimbali waliotoa risiti feki za EFD.

Katika Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa (LGLB), nilibaini Bodi hiyo kuwa na ugumu wa kutekeleza makubaliano yake na wakopaji hivyo kushindwa kukusanya mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 2.35.

Aidha, kwa Wakala wa Barabara za Mijini na Vijijini (TARURA), nilibaini udhaifu katika usimamizi wa miradi, ikiwa ni pamoja na kutelekezwa kwa miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 3.86, kasi ndogo ya utekelezaji wa miradi ya barabara yenye thamani ya shilingi bilioni 28.43, na kutozingatiwa kwa athari za tetemeko la ardhi katika usanifu wa muundo wa daraja lenye thamani ya shilingi bilioni 7.9 lililojengwa Berega-Kilosa, Morogoro.

Matokeo ya Ukaguzi Maalum

Nilifanya kaguzi mbili maalum katika Halmashauri ya Wilaya ya Ngara na Halmashauri ya Jiji la Arusha, na kubaini kasoro kadhaa. katika Halmashauri ya Wilaya ya Ngara, nilibaini kuwa jumla ya leseni 596 zilitolewa kwa wafanyabiashara lakini kiasi kilichokusanywa cha shilingi milioni 45.99 hakikuwekwa kwenye akaunti ya benki ya Halmashauri.

Aidha katika Halmashauri ya Jiji la Arusha, kama ilivyoombwa na Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mhe. Kassim

Majaliwa (Mb). Nilifanya ukaguzi katika mambo mbalimbali ya uendeshaji wa Halmashauri, ikiwa ni pamoja na usimamizi na utoaji wa fedha za miradi ya maendeleo, ufuataji wa sheria na kanuni za manunuzi, miamala ya fedha taslimu, maandalizi ya bajeti, ukusanyaji wa kodi na mapato, Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu, kuhakiki madeni ya wakandarasi, uhamisho wa wafanyakazi pamoja, na uendeshaji wa kampuni ya Arusha Meat Company.

Matokeo ya ukaguzi huo yamewasilishwa kwa Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (TAKUKURU) na mamlaka nyingine zinazohusika kwa hatua zaidi. Hata hivyo, kwa kuwa uchunguzi unaendelea, matokeo na mapendekezo ya ukaguzi huo hayajajumuishwa katika ripoti hii.

SURA YA KWANZA

MAELEZO YA AWALI

1.0 Utangulizi

Taarifa hii imeandaliwa kwa mujibu wa Kifungu cha 34(1) cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma, Sura ya 418 na inawasilisha matokeo ya ukaguzi wa Taarifa za Fedha kwa taasisi zilizopo chini ya Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa zikiwemo Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha ulioishia tarehe 30 Juni 2022.

Taarifa hii inatoa muhtasari wa matokeo ya kaguzi zilizofanyika kwa mwaka fedha 2021/22, ambazo zilijikita katika kudhihirisha kuwa taratibu za usimamizi wa fedha zinazingatia sheria na kanuni husika; na kwamba taarifa za fedha zilitayarishwa kwa usahihi kwa mujibu wa Mfumo wa Taarifa za fedha unaotumika.

1.1 Mamlaka ya Kufanya Ukaguzi

Kwa mujibu wa Ibara ya 143(2) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977 (pamoja na marekebisho yake) na Kifungu cha 20 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma, Sura ya 418, Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (CAG) amepewa mamlaka ya kukagua hesabu za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, hesabu zinazosimamiwa na Katibu wa Bunge na hesabu za Mahakama zote za Jamhuri ya Muungano wa Tanzania (JMT), angalau mara moja kwa mwaka,.

Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali pia anapaswa kuwasilisha taarifa kwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, ambaye ataziwasilisha mbele ya Bunge kwa utaratibu uliowekwa chini ya Ibara ya 143(4) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977, na kama ilivyoainishwa katika Kifungu cha 34 (2) cha

Sheria ya Ukaguzi wa Umma, Sura ya 418. Chini ya Kanuni ya 88 ya Kanuni za Ukaguzi wa Umma, ripoti hizi huwasilishwa kwa Rais kabla ya au ifikapo tarehe 31 Machi kila mwaka, ambapo baada ya kupokea taarifa hizo, Rais huagiza taarifa hizo kuwasilishwa Bungeni ndani ya kipindi cha siku saba za kikao cha kwanza cha Bunge.

Baadaye ripoti hiyo hujadiliwa na Kamati za Kudumu za Bunge ambazo ni Kamati ya Hesabu za Serikali (PAC) na Kamati ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) kwa niaba ya Bunge, na ripoti ya matokeo hayo kuwasilishwa Bungeni.

Aidha, Kifungu cha 48(3) cha Sheria ya Ununuzi wa Umma (PPA), 2011 (kama ilivyorekebishwa mwaka 2016), kinamtaka Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesau za Serikali kujumuisha katika ripoti zake taarifa ya kiwango cha uzingatiaji wa Sheria ya ununuzi wa Umma.

1.2 Mawanda ya Ukaguzi

Ripoti hii inatoa muhtasari wa matokeo na mapendekezo yanayotokana kaguzi zilizofanywa katika taasisi 218 katika mwaka wa fedha 2021/22.

Taasisi zilizokaguliwa ni pamoja na Fungu 56, ambayo ni Ofisi ya Rais - Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa, pamoja na taasisi saba zilizo chini yake ambazo ni Wakala wa Mabasi Yaendayo Kasi (DART), Chuo cha Mafunzo ya Serikali za Mitaa Hombolo (LGTI), Mfuko wa Barabara chini ya TAMISEMI, Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa (LGLB), Wakala wa Barabara Vijijini na Mijini (TARURA), Jumuiya ya Serikali za Mitaa Tanzania (ALAT), na Fungu namba mbili ya Tume ya Utumishi wa Walimu (TSC).

Pia, ukaguzi ulihusisha Sekretarieti 26 za Tawala za Mikoa pamoja na Serikali za Mitaa 184, hivyo kufanya jumla ya taasisi zilizokaguliwa kuwa 218.

Kama sehemu ya ukaguzi, nilitathmini ufanisi wa mifumo ya uhasibu wa fedha na udhibiti wa ndani, ukaguzi na uhakiki wa taarifa za fedha za mwaka, ripoti za utendaji na taratibu nyingine za kiukaguzi ambazo zilihitajika kufikia hitimisho la ukaguzi. Ukaguzi ulifanywa kwa kuzingatia maeneo hatarishi ili kuhakikisha kuwa mawanda ya ukaguzi yanatosheleza kutoa hati za ukaguzi.

Ni muhimu kutambua kwamba matokeo ya ukaguzi na mapendekezo yanatokana na nyaraka na taarifa zilizoombwa na kutolewa kwangu kwa ajili ya ukaguzi.

1.3 Viwango vya Ukaguzi Vinavyotumika

Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi (NAOT) ni mwanachama wa Shirika la Kimataifa la Taasisi za Juu za Ukaguzi (INTOSAI) na Shirika la Afrika la Taasisi Kuu za Ukaguzi za Nchi zinazozungumza Kiingereza (AFROSAI-E).

Kutokana na uanachama wetu, taratibu za ukaguzi zilizotumika zinawiana na Viwango vya Kimataifa vya Taasisi za Juu za Ukaguzi (ISSAI) iliyotolewa na INTOSAI.

Hii inahakikisha kuwa ukaguzi ulifanywa kwa kuzingatia viwango na miongozo ya ukaguzi inayotambulika duniani, ambayo husaidia kuziamini kazi za ukaguzi.

1.4 Mbinu zilizotumika kufanya Ukaguzi

Ukaguzi wangu ulihusisha kufanya majaribio kwenye taarifa za hesabu na kutekeleza taratibu mbalimbali ili kufikia malengo ya ukaguzi. Taratibu za ukaguzi zilizofanyika ni kama ifuatavyo;

- Kupanga ukaguzi ili kutambua na kutathmini hatari za makosa ya kihesabu ya kawaida au yanatokana na udanganyifu, kwa kuzingatia uelewa wa kina wa taasisi zilizokaguliwa na mazingira yao, ikiwa ni pamoja na tathmini ya udhibiti wa mifumo ya ndani.

- Kupata ushahidi wa kutosha na unaofaa wa ukaguzi kuhusu makosa ya kimahesabu, makosa yaliyopo kwa kubuni na kutekeleza njia sahihi za kukabiliana na hatari zilizoainishwa.

- Kuhakikisha utekelezaji wa matokeo ya ukaguzi wa mwaka uliopita, mapendekezo, na maagizo yaliyotolewa na Kamati ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) na Kamati ya Hesabu za Serikali (PAC) ili kubainisha iwapo hatua stahiki zimechukuliwa kuhusu masuala yote yaliyojitokeza.

Mchakato wa ukaguzi ulikuwa shirikishi, ambapo taasisi iliyokaguliwa hushiriki kikamilifu katika mchakato mzima wa ukaguzi. Ukaguzi

shirikishi hujumuisha maofisa masuuli, maafisa wakuu wa usimamizi, kamati za ukaguzi na vitengo vya ukaguzi wa ndani, kwa kuwa tunaamini kuwa wako katika nafasi nzuri ya kutoa majibu yanayofaa kuhusu usahihi wa taarifa za fedha na nyaraka nyingine muhimu wakati wa ukaguzi, ikiwa ni pamoja na kufuata sheria na kanuni zinazotumika.

1.5 Majukumu ya Taasisi Zinazokaguliwa

Kwa mujibu wa Kifungu cha 43 cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa Sura ya 290 (Iliyokerekebishwa 2019] na Kifungu cha 30 cha Sheria ya Fedha za Umma, Sura ya 348, Maafisa Masuuli wanapaswa kutengeneza taarifa za hesabu za mwaka na kuziwasilisha kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za serikali kwa ajili ya ukaguzi kila ifikapo tarehe 30 Septemba ya kila mwaka wa fedha.

Aidha, Agizo hilo pia linaagiza Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuandaa taarifa za fedha kwa kuzingatia sheria, kanuni, na miongozo inayotolewa na Wizara husika, Randama ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 na Viwango vya Uhasibu vya Kimataifa kwa Taasisi za Umma (IPSAS).

1.6 Majukumu ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali

Madhumuni ya ukaguzi wangu ni mawili. Kwanza, kutoa maoni huru kuhusu taarifa za fedha za taasisi za serikali zinazo wasilishwa kwa kwa mujibu wa viwango vinavyotumika kwenye uandaaji wa Taarifa za Fedha kwa Taasisi za Umma (IPSAS). Pili, kujiridhisha iwapo taarifa za fedha hazikuwa na makosa ya kimahesabu au yatokanyo na ubadhirifu.

Hata hivyo, ni muhimu kutambua kwamba pamoja na kujiridhisha, ukaguzi hauwezi kuthibitisha uvumbuzi wa dosari zenye madhara yatokanayo na ubadhirifu au makosa. Taarifa zenye dosari zinaweza kuathiri maamuzi ya kiuchumi ya mtumiaji wa taarifa za fedha. Aidha hatari ya kutotambua makosa yatokanayo na ubadhirifu ni kubwa kuliko yale yanayotokana na makosa.

Aidha, nilitathmini pia kama sheria na kanuni zinazotumika zimefuatwa na kama Maafisa Masuuli wametekeleza njia sahihi za udhibiti wa mifumo ya ndani ili kuzuia au kugundua makosa ya kimahesabu.

SURA YA PILI

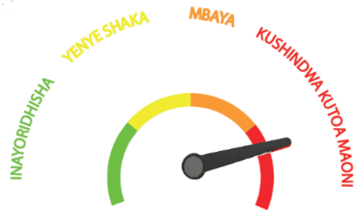

HATI ZA UKAGUZI

2.0 Utangulizi

Hati ya ukaguzi hupatikana kwa kuzingatia tathmini ya hitimisho yatokanayo na ushahidi wa kikaguzi katika kuhakikisha kuwa taarifa za fedha kwa ujumla wake zimetayarishwa kwa kuzingatia viwango vya kimataifa vya uhasibu (IPSAS). Hati ya ukaguzi hutolewa kwa mujibu wa Kiwango cha 1200 cha Kimataifa cha Taasisi za Juu za Ukaguzi (ISSAI 1200).

Hili linafanikiwa na kufikiwa kwa kuandaa na kufanya ukaguzi kwa namna ambayo itamuwezesha Mkaguzi kujiridhisha kuhusu tathmini ya matokeo dhidi ya kiwango cha juu kisichohimilika (Materiality) kilichowekwa.

2.1 Aina ya Hati za Ukaguzi

Mkaguzi hutoa hati inayoridhisha au hati zenye kasoro, hati hizi zinaelezewa kama ifuatavyo.

a) **Hati Inayoridhisha** – Hati hii hutolewa pale Mkaguzi anaporidhika kuwa taarifa za fedha alizokagua zimetayarishwa kwa usahihi na kwa kuzingatia viwango kubalifu vya kimataifa vinavyohusu uandaaji wa taarifa za fedha.

b) **Hati isiyoridhisha -** Hati hii hutolewa pale Mkaguzi anapobainisha mapungufu kwa kiwango kisichoridhisha katika taarifa za fedha, au Mkaguzi kushindwa kupata ushahidi wa kutosha kuthibitisha hati husika. Kuna aina tatu za kasoro zitolewazo katika hati za ukaguzi kama zinavyoelezewa hapa chini:

i. **Hati yenye shaka** – Hati hii hutolewa pale taarifa za fedha zinapokuwa zimetayarishwa kwa usahihi isipokuwa kwa athari ya jambo/mambo yafuatayo:

- Pale ambapo Mkaguzi amepata ushahidi wa kutosha wakati wa ukaguzi, akahitimisha kuwa kulikuwa na dosari ama katika eneo moja au kwa ujumla wake, zimezidi kiwango cha juu kisichohimilika ingawa hazikuathiri sehemu kubwa ya taarifa za fedha kwa ujumla wake kiasi cha kushindwa kutumika katika kufanyia maamuzi.

- Pale ambapo Mkaguzi ameshindwa kupata ushahidi wa kutosha kumwezesha kutoa maoni ya ukaguzi, lakini akahitimisha kwamba dosari zilizotokana na kukosa ushahidi zimezidi kiwango cha juu kisichohimilika lakini haziathiri taarifa za fedha kwa ujumla wake, kiasi cha kushindwa kutumika katika kufanya maamuzi.

ii. **Hati Mbaya -** Hati hii hutolewa pale ambapo nimejiridhisha kulingana na ushahidi wa kutosha wa kikaguzi kuwa, dosari zilizobainika katika eneo moja au kwa ujumla wake, zimeathiri sehemu kubwa ya taarifa za fedha, hivyo kupelekea taarifa hizo kutokuwa sahihi.

iii. **Kushindwa Kutoa Maoni** – Hali hii hutokea pale ambapo nimeshindwa kupata ushahidi wa kutosha au taarifa muhimu zinazoniwezesha kufikia malengo ya ukaguzi, na endapo madhara ya kushindwa kupata ushahidi au nyaraka hizo ni makubwa sana. Hivyo, kuhitimisha kwamba athari zinazoweza kutokea za dosari zisizogundulika za taarifa za fedha, zinaweza kuwa zimezidi kiwango cha juu kisichohimilika na zinaathiri taarifa za fedha kwa ujumla wake kiasi cha kushindwa kutumika katika kufanya maamuzi.

Mkaguzi atashindwa kutoa maoni, katika hali nadra sana inayohusisha kutokuwa na uhakika wa kutosha, atahitimisha kwamba, ingawa amepata ushahidi wa kutosha wa ukaguzi kuhusu kila hali, haiwezekani kutoa maoni juu ya taarifa za fedha kwa sababu ya kutokuwa na uhakika na uwezekano wa athari zake katika taarifa za fedha.

2.2 Aya ya Masuala ya Msisitizo katika Taarifa ya Ukaguzi

Nikiona ni muhimu kutoa angalizo kwa watumiaji kuhusu suala lililowasilishwa au kuelezwa katika taarifa za fedha ambalo, kwa maoni yangu, ni la muhimu na la msingi sana kwa uelewa wa watumiaji wa taarifa za fedha, nitajumuisha aya ya masuala ya msisitizo katika taarifa yangu ya ukaguzi ilimradi nimepata ushahidi wa kutosha kwamba suala hilo halijaripotiwa kimakosa katika taarifa za fedha. Aya hiyo inarejea masuala yaliyooneshwa katika taarifa za fedha.

2.3 Masuala Muhimu ya Ukaguzi

Aya hii hutoa taarifa za ziada kwa watumiaji wa taarifa za fedha ili kuwasaidia katika kuelewa masuala ambayo, kwa maoni ya uweledi wangu, yalikuwa na umuhimu mkubwa katika ukaguzi wa taarifa za fedha za taasisi husika.

Kubainisha masuala muhimu ya ukaguzi huongeza thamani ya taarifa za fedha zilizokaguliwa kwa kuonesha uwazi zaidi kuhusu ukaguzi nilioufanya.

2.4 Hati za Ukaguzi Zilizotolewa kwa Mwaka Unaohusika

Katika mwaka wa fedha 2021/22, hati 218 zimetolewa kwa Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa, kati ya hizo, 204 ni hati zinazoridhisha, hati 13 zenye shaka, hati mbaya moja na hakuna niliposhindwa kutoa maoni.

Aidha, mwenendo wa hati za ukaguzi zilizotolewa kwa Taasisi nane chini ya OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa 26 na Mamlaka za Serikali za Mitaa 184 kwa miaka minne mfululizo kuanzia mwaka 2018/19 hadi 2021/22 ni kama kwenye **Jedwali Na.2-1 na Kiambatisho Na.1- 1.**

Jedwali Na.2-1: Mwenendo wa Hati za Ukaguzi

Mwaka	Taasisi	Aina ya Hati				Jumla
		Hati inayoridhisha	Hati yenye Shaka	Hati Mbaya	Kushindwa Kutoa Maoni	
2021/22	Mamlaka za Serikali za Mitaa	170	13	1	0	184
	Sekretarieti za Mikoa	26	0	0	0	26

Mwaka	Taasisi	Aina ya Hati				Jumla
		Hati inayoridhisha	Hati yenye Shaka	Hati Mbaya	Kushindwa Kutoa Maoni	
	OR-TAMISEMI	8	0	0	0	8
Jumla		204	13	1	0	218
2020/21	Mamlaka za Serikali za Mitaa	176	8	1	0	**185**
	Sekretarieti za Mikoa	26	0	0	0	**26**
	OR-TAMISEMI	7	1	0	0	**8**
Jumla		**209**	**209**	**9**	**1**	**0**
2019/20	Mamlaka za Serikali za Mitaa	120	53	12	0	**185**
	Sekretarieti za Mikoa	26	0	0	0	**26**
	OR-TAMISEMI	7	1	0	0	**8**
Jumla		**153**	**153**	**54**	**12**	**0**
2018/19	Mamlaka za Serikali za Mitaa	176	9	0	0	**185**
	Sekretarieti za Mikoa	26	0	0	0	**26**
	OR-TAMISEMI	7	0	0	0	**7**
Jumla		**209**	**9**	**0**	**0**	**218**

Chanzo: *Uchambuzi wa Taarifa za Fedha Zilizokaguliwa*

SURA YA TATU

UFUATILIAJI WA UTEKELEZAJI WA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI YA MIAKA ILIYOPITA

3.0 Utangulizi

Kifungu cha 40 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma, Sura 418 kinanitaka kujumuisha katika Ripoti ya Mwaka ya Ukaguzi, hali ya utekelezaji wa wa mpango mkakati juu ya hoja na mapendekezo iliyoandaliwa na Maafisa Masuuli na kuunganishwa na Mlipaji Mkuu wa Serikali (PMG).

Ili kukidhi matakwa haya ya sheria, hatua zilizochukuliwa katika utekelezaji wa mapendekezo yangu na maagizo ya Kamati za Bunge ya Hesabu za Serikali (PAC) na Serikali za Mitaa (LAAC) yanajadiliwa katika sura hii.

Ili kuhakikisha kunakuwepo na mfumo wa udhibiti wa ndani ulio thabiti, OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kutathmini na kuchukua hatua zinazofaa kushughulikia matokeo ya ukaguzi yaliobainishwa katika taarifa yangu pamoja na mapendekezo yake kwa wakati muafaka.

Aidha, kama sehemu ya majukumu yake ya usimamizi, Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali (PAC) na Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) hufanya vikao na ufuatiliaji kila mara ili kubaini, pamoja na mambo mengine, kama Mlipaji Mkuu wa Serikali na Maafisa Masuuli wa Ofisi ya Rais TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Mamlaka za Serikali za Mitaa wanachukua hatua stahiki katika kutekeleza mapendekezo ya ukaguzi na maagizo ya Kamati hizo.

Ninatambua juhudi za Kamati za Bunge za usimamizi katika kuchukua hatua stahiki juu ya mapendekezo ninayoyatoa katika ripoti yangu, hali inayoleta manufaa makubwa kwa umma.

Hali ya utekelezaji wa mapendekezo ya ukaguzi wa miaka iliyopita, pamoja na maagizo ya PAC na LAAC imechambuliwa kama ifuatavyo:

3.1 Hali ya Utekelezaji wa Mapendekezo ya Ukaguzi wa OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka 2020/21

Kwa mujibu wa Kanuni ya 93 ya Kanuni za Ukaguzi wa Umma za mwaka 2009 (GN Na. 47/2009), kila Afisa Masuuli wa taasisi iliyokaguliwa anatakiwa kuandaa majibu ya Ripoti yake ya Ukaguzi na kuiwasilisha ndani ya kipindi cha siku 21 tangu tarehe ambayo ripoti kuu imewasilishwa Bungeni.

Utekelezaji wa mapendekezo ya ukaguzi yaliyotolewa awali kwa OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Mamlaka ya Serikali za Mitaa na Taasisi zilizo chini ya OR-TAMISEMI umefupishwa katika **Jedwali 3-1** na kuelezwa kwa kina katika **Kiambatisho 3-1.**

Jedwali Na.3-1: Utekelezaji wa Mapendekezo ya Ukaguzi ya Miaka Iliyopita

Hali ya Mapendekezo	OR-TAMISEMI		Sekretarieti za Mikoa		Halmashauri		Jumla ya mapendekezo	%
	idadi ya mapendekezo	%	idadi ya mapendekezo	%	idadi ya mapendekezo	%		
Mapendekezo yaliyotekelezwa	102	36	415	45	4,408	41	4,925	42
Utekelezaji unaendelea	91	33	248	27	3,349	32	3,688	31
Mapendekezo hayajatekelezwa	45	16	106	12	960	9	1,111	9
Mapendekezo yamerudiwa	15	5	124	14	1566	15	1,705	15
Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati	27	10	22	2	342	3	391	3
Jumla	**280**	**100**	**915**	**100**	**10,625**	**100**	**11,820**	**100**

Chanzo: *Taarifa ya ukaguzi kwa mwaka 2021/22*

Kushindwa kutekeleza mapendekezo yangu kunasababisha kujirudia kwa hoja zinazofanana na hizo, na hivyo kuchangia utendaji kazi duni na usio na tija, jambo ambalo lina athiri utoaji wa huduma kwa umma.

Hivyo, ninasisitiza Maafisa Masuuli wa Ofisi ya Rais TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kurekebisha mapungufu katika kutekeleza mapendekezo yangu ya ukaguzi, ili kuimarisha utendaji kazi na kutoa huduma bora zenye kuzingatia masilahi ya umma.

3.2 Utekelezaji wa Maagizo ya Kamati za Bunge ya Hesabu za Serikali (PAC) na ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC)

Kifungu cha 38(2) cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma, Sura ya 418 kinamtaka Mlipaji Mkuu wa Serikali na Maofisa Masuuli kuzingatia maagizo ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kuhusiana na masuala ya usimamizi wa fedha kwa mujibu wa miongozo iliyowekwa na Bunge.

3.2.1 Utekelezaji wa Maagizo ya LAAC

Tathmini yangu ya hali ya utekelezaji wa maagizo ya LAAC hadi mwaka wa fedha 2021/22 ilibaini kuwa, kati ya maagizo 892 yaliyotolewa na Kamati kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa, maagizo 228 (26%) yalitekelezwa; maagizo 399 (45%) yapo katika utekelezaji; na maagizo 245 (27%) hayajatekelezwa kabisa kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali 3-2** na **Kiambatisho 3-2**.

Jedwali Na. 3-2: Utekelezaji wa Maagizo ya LAAC

Hatua ya Utekelezaji	Idadi ya Maagizo	%
Mapendekezo yaliyotekelezwa	228	26
Mapendekezo ambayo utekelezaji wake unaendelea	399	45
Mapendekezo ambayo hayajatekelezwa	245	27
Mapendekezo ambayo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati	20	2
Jumla	892	**100**

Chanzo: *Taarifa ya ukaguzi kwa Mwaka 2021/22*

Pia nilibaini kulikuwa na maagizo 159 dhidi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 36 ambayo hayajatekelezwa kwa miaka mitano hadi 13 iliyopita kama inavyoonekana katika **Jedwali 3-3.**

Jedwali Na. 3-3: Mamlaka za Serikali za Mitaa Zenye Maagizo ya Muda Mrefu

Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Miaka	Idadi ya Maagizo	Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Miaka	Idadi ya Maagizo
1.	H/W Ileje	13	6	19.	H/W Iramba	7	6
2.	H/W Bahi	12	3	20.	H/jiji Tanga	7	15
3.	H/W Muheza	12	8	21.	H/W Mbozi	7	1
4.	H/W Biharamulo	11	2	22.	H/W Lushoto	7	5
5.	H/M Tabora	10	7	23.	H/W Bukoba	7	2
6.	H/W Pangani	10	11	24.	H/W Geita	6	1
7.	H/W Sikonge	10	7	25.	H/W Kibondo	6	8
8.	H/W Bagamoyo	10	2	26.	H/W Maswa	6	1
9.	H/W Handeni	10	5	27.	H/jiji Dar Es Salaam	6	1
10.	H/W Kilindi	10	8	28.	H/W Bukombe	6	3
11.	H/M Iringa	9	6	29.	H/W Nanyumbu	6	3
12.	H/W Iringa	8	3	30.	H/W Itigi	5	2
13.	H/M Temeke	8	7	31.	H/W Buchosa	5	7
14.	H/W Manyoni	8	1	32.	H/W Igunga	5	2
15.	H/W Ukerewe	8	4	33.	H/W Nzega	5	3
16.	H/W Rorya	8	1	34.	H/W Rungwe	5	1
17.	H/W Namtumbo	7	6	35.	H/M Ilemela	5	1
18.	H/W Kaliua	7	8	36.	H/W Same	5	2
Jumla							**159**

Chanzo: *Taarifa ya Ukaguzi kwa Mwaka 2021/22*

3.2.2 Utekelezaji wa Maagizo ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali (PAC)

Majukumu ya Kamati yameelezwa kwa kina chini ya Agizo la 14 la Kanuni za Kudumu za Bunge toleo la nyongeza la nane (Juni 2020), na hivyo taarifa za Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ni nyenzo muhimu kwa Kamati kwa ajili ya utekelezaji wa majukumu yake kiufanisi.

Katika tathmini ya utekelezaji wa maagizo ya PAC kwa OR-TAMISEMI na Sekretarieti za Mikoa hadi kufikia mwaka wa fedha 2021/22, nimebaini kuwa, kati ya maagizo 102 yaliyotolewa katika ripoti zangu za miaka ya nyuma, maagizo 62 (60%) yalitekelezwa kikamilifu, 23 (23%) yapo katika utekelezaji, maagizo 12 (12%) hayakutekelezwa, wakati maagizo matano (5%) yalipitwa na wakati. Utekelezaji wa maagizo ya PAC umeoneshwa katika **Jedwali 3-4** na kuelezewa kwa kina katika **Kiambatisho 3-3.**

Jedwali Na.3-4: Utekelezaji wa Maagizo ya PAC

Hatua ya Utekelezaji	Idadi ya Maagizo	%
Mapendekezo yaliyotekelezwa	62	60
Mapendekezo ambayo utekelezaji wake unaendelea	23	23
Mapendekezo ambayo hayajatekelezwa	12	12
Mapendekezo ambayo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati	5	5
Jumla	102	100

Chanzo: *Taarifa ya Ukaguzi kwa Mwaka 2021/22*

Jedwali Na.3-5: Utekelezaji wa Maagizo ya PAC

Na.	Jina La Halmashauri	Mapendekezo yaliyo tekelezwa	Utekelezaji unaendelea	Mapendekezo haya jatekele zwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati	Mapendekezo yaliyotekelezwa
Sekretarieti za Mikoa						
1	Sekretarieti ya Mkoa wa Kigoma	9	-	9	-	-
2	Sekretarieti ya Mkoa wa Arusha	6	5			1
3	Sekretarieti ya Mkoa wa Mwanza	6	5			1
4	Sekretarieti ya Mkoa wa Shinyanga	6	6	0	-	-
5	Sekretarieti ya Mkoa wa Singida	6	4	2	-	-
6	Sekretarieti ya Mkoa wa Dar Es Salaam	5	1	4		
7	Sekretarieti ya Mkoa wa Dodoma	5	5	0		-
8	Sekretarieti ya Mkoa wa Kilimanjaro	5	3		1	1
9	Sekretarieti ya Mkoa wa Manyara	5	3	2		
10	Sekretarieti ya Mkoa wa Mbeya	5	5	0	-	-
11	Sekretarieti ya Mkoa wa Simiyu	5	5			
12	Sekretarieti ya Mkoa wa Kagera	4		1	2	1
13	Sekretarieti ya Mkoa wa Geita	4	1	2	1	

14	Sekretarieti ya Mkoa wa Tanga	4	2		2	
15	Sekretarieti ya Mkoa wa Katavi	3	2	1	-	-
16	Sekretarieti ya Mkoa wa Mtwara	3			3	
17	Sekretarieti ya Mkoa wa Songwe	3	2	0	1	-
18	Sekretarieti ya Mkoa wa Ruvuma	2	2	0	-	-
19	Sekretarieti ya Mkoa wa Tabora	1	-	1	-	-
Jumla Ndogo(Sekretarieti za Mikoa)		**87**	**51**	**22**	**10**	**4**
OR-TAMISEMI						
1	Wizara-OR-TAMISEMI	7	5	1	-	1
2	Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa (LGLB)	7	5	0	2	-
3	Wakala wa mabasi yaendayo kwa kasi Dar (DART)	1	1			
Jumla ndogo(OR-TAMISEMI)		15	11	1	2	1
Jumla kuu		102	62	23	12	5

Chanzo: *Taarifa ya ukaguzi kwa Mwaka 2021/22*

Pia nilibaini Sekretarieti za mikoa nane zilikuwa na maagizo 22 ya muda mrefu ambayo bado hayajatekelezwa huku yakiwa yamesalia kwa miaka sita hadi 10 bila kutekelezwa kama inavyoonekana katika **Jedwali 3-6.**

Jedwali Na.3-6: Sekretarieti za Mikoa Zenye Maagizo ya Muda Mrefu

Na.	Jina La Halmashauei	Idadi ya Miaka	Idadi ya Maagizo
1.	Sekretarieti ya Mkoa wa Kagera	6	3
2.	Sekretarieti ya Mkoa wa Katavi	7	1
3.	Sekretarieti ya Mkoa wa Kigoma	10	9
4.	Sekretarieti ya Mkoa wa Kilimanjaro	7	1
5.	Sekretarieti ya Mkoa wa Manyara	7	2
6.	Sekretarieti ya Mkoa wa Mtwara	9	3
7.	Sekretarieti ya Mkoa wa Singida	6	2
8.	Sekretarieti ya Mkoa wa Tabora	7	1
Jumla			**22**

Chanzo: *Taarifa ya Ukaguzi kwa mwaka 2021/22*

kutotekelezwa kwa maagizo ya PAC na LAAC kwa wakati kunaashiria kuwa, kasoro zilizobainika hazikushughulikiwa ipasavyo.Pia, kuna uwezekano wa taasisi husika kuendelea kuwa na makosa yanayotokana na udanganyifu, ukosefu wa ufanisi na kushindwa kutoa matokeo yanayotarajiwa.

Kwa hali hiyo, OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa zote zihakikishe kuwa zinatekeleza maagizo ya Kamati ambayo hayakukamilika, huku zikishughulikia chanzo cha mapungufu yaliyobainika na kuzuia mapungufu kama hayo kujirudia mbeleni.

SURA YA NNE

MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA BAJETI

4.0 Utangulizi

Sura hii inaainisha tathmini ya bajeti iliyoidhinishwa na kutekelezwa chini ya Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa, Sekretarieti za Mikoa(OR-TAMISEMI) na taasisi zake, na Mamlaka za Serikali za Mitaa itokanayo na ukusanyaji wa mapato kwa vyanzo vya ndani, ruzuku kutoka Serikali Kuu, dhidi ya makadirio, mwenendo wake na uchunguzi wa jumla wa makadirio na makusanyo kwa mwaka ulioishia 30 Juni 2022.

Kulingana na kifungu cha 46(1) cha Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa, Sura ya 290 (iliyorekebishwa 2019) kinazitaka mamlaka za serikali za mitaa kupitisha bajeti ya makadirio ikionesha kiasi cha mapato kinachotarajiwa kupokelewa; kiasi kinachotarajiwa kutolewa na Mamlaka katika mwaka wa fedha husika;.

Vilevile, Kifungu cha 45 cha Sheria ya Bajeti, Sura ya 439 (iliyorekebishwa 2020) kinamtaka Afisa Masuuli kusimamia matumizi ya serikali kwenye Mfuko Mkuu wa Hazina kama ilivyobainishwa katika sheria. Bajeti ya mwaka wa fedha 2021/22 ilikuwa awamu ya awali ya utekelezaji wa Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano, ambao uliweka kipaumbele katika kukuza uchumi shirikishi na shindani, kuongeza ukuaji wa viwanda na huduma za uongezaji thamani wa kilimo, kuhimiza uwekezaji na biashara, kuweka kipaumbele kwa maendeleo ya watu, na kuhamamsiha maendeleo ya ujuzi.

Janga la UVIKO-19 lilisababisha kupungua kwa utoaji wa huduma, akiba ya fedha ya kigeni na ukuaji wa uchumi hali iliyoilazimu serikali kupata mkopo wa ruzuku wa dola za Marekani 567.25 sawa na shilingi trilioni

1.29 kupitia Mpango wa Mkopo wa Haraka (RCF) kwa lengo la kupunguza athari za UVIKO-19kwa kutenga fedha kwa sekta zilizoathirika zaidi na janga hili.

4.1 Mapitio ya Bajeti

Nilifanya mapitio ya utekelezaji wa bajeti ya mwaka wa fedha 2021/22 kwa lengo la kutathmini kama OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Mamlaka za Serikali za Mitaa zinaendana na Sera ya Bajeti ya Serikali, Taarifa ya Mfumo wa Fedha, na Sheria ya Bajeti ya Fedha. Pia kujiridhisha kama bajeti zilizoidhinishwa zinakidhi matakwa ya kifungu cha 46 (1) cha Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa, [Sura ya 290 Iliyorekebishwa 2019].

Yafuatayo yamebainishwa katika mapitio ya bajeti ya mapato na matumizi ya OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2021/22:

4.2 Uchambuzi na Tathmini ya Mwenendo wa Bajeti za OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Mamlaka za Serikali za Mitaa

4.2.1 Mwenendo wa Mapato ya Mamlaka za Serikali za Mitaa dhidi ya Bajeti Iliyoidhinishwa

Miongoni mwa vipaumbele vya Serikali kwa mwaka wa fedha 2021/22 ni ukusanyaji wa mapato ya ndani. Katika kufanikisha hili, Serikali imeboresha mazingira ya biashara kwa walipakodi ikiwa ni pamoja na maelewano, juu ya ufutwaji au punguzo la viwango vya kodi, tozo na ada zenye kero. Pia kuboresha usimamizi wa kodi katika ngazi ya serikali za mitaa kwa kusisitiza matumizi ya mifumo ya TEHAMA na kuimarisha Mfumo wa Kielektroniki wa Malipo wa Serikali (GePG) ambapo taasisi zote zitatakiwa kutumia mfumo wa GePG.

Mchanganuo wa taarifa za fedha zilizowasilishwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa 184 ulionyesha makusanyo ya mapato ya yanayotokana na vyanzo vya ndani kwa mwaka wa fedha 2021/22 yalikuwa shilingi bilioni 891.84 ambayo ni asilimia 102 ya makadirio ya bajeti ya shilingi bilioni 873.9.

Ulinganisho kati ya makusanyo ya mwaka wa fedha 2020/21 ya shilingi bilioni 769.42 dhidi ya shilingi bilioni 891.84 kwa mwaka huu nilibaini

ongezeko la shilingi bilioni 122.41 kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali 4-1 na Kiambatisho. 4-1.**

Jedwali Na.4-1: Mwenendo wa Ukusanyaji wa Mapato ya Ndani Ikilinganishwa na Bajeti

Mwaka wa fedha	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo halisi (Sh.)	Makusanyo Pungufu (Sh.)	% (Tofauti/Bajeti)
2021/22	873,898,493,691	891,836,133,308	17,937,639,617	2
2020/21	822,375,950,562	769,422,329,061	(52,953,621,501)	(6)
2019/20	759,907,423,938	709,573,567,541	(50,333,856,397)	(7)
2018/19	725,633,451,671	639,401,151,405	(86,232,300,266)	(11)
2017/18	677,965,549,714	566,729,291,189	(111,236,258,525)	(16)

Ingawa kumekuwa na mwelekeo chanya katika ukusanyaji wa mapato katika kipindi cha miaka mitano iliyopita, ni muhimu kuhakikisha kuwa vyanzo vyote vya mapato vilivo ibuliwa vinatumika kikamilifu ili kufikia malengo zaidi.

Ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kubuni mikakati madhubuti ya ukusanyaji wa mapato kupitia vyanzo vya mapato vya ndani vilivyopo na kuibua vyanzo vipya ndani ya maeneo yao ya mamlaka. Pia, mamlaka za serikali za mitaa zinapaswa kuandaa makadirio halisi na yenye tija ili kuziwezesha kufikia viwango vya juu vya ukusanyaji wa mapato.

4.2.2 Tathmini ya Jumla ya Vyanzo vya Ndani vya Mapato

a) Mamlaka za Serikali za Mitaa Zilizokusanya Mapato zaidi ya Bajeti Iliyoidhinishwa

Katika tathmini ya bajeti ya shilingi bilioni 413.87 iliyoidhinishwa kwa Mamlaka 102 za Serikali za Mitaa, nilibaini kuwa mamlaka hizo zilikusanya mapato halisi ya shilingi bilioni 479.40 ikiashiria mafanikio ya ukusanyaji kwa asilimia 116 ya mapato yaliyokadiriwa kukusanywa na mamlaka hizo. Aidha, ulinganisho wa ukusanyaji wa mapato halisi yaliyokusanywa mwaka uliopita 2020/21 ni asilimia 109 kama ilivyoainishwa katika **Jedwali Na. 4-2 na Kiambatisho Na. 4- 2.**

Jedwali Na.4-2: Mamlaka za Serikali za Mitaa Zilizokusanya Mapato Zaidi ya Bajeti

Mwaka wa fedha	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo halisi (Sh.)	Tofauti (Sh.)	% ya utekelezaji halisia	Idadi ya Halmashauri
2021/22	413,871,167,926	479,401,407,535	65,530,239,610	116	100
2020/21	346,128,129,473	376,302,581,046	30,174,451,573	109	64
2019/20	315,579,839,663	363,859,170,229	48,279,330,566	115	62

b) Mamlaka za Serikali za Mitaa Zilizokusanya Mapato chini ya Bajeti Iliyoidhinishwa

Nilibaini kuwa Mamlaka 82 za Serikali za Mitaa zilipanga kukusanya mapato ya shilingi bilioni 460.03 kutoka vyanzo vya ndani vya mapato. Hata hivyo zilifanikiwa kukusanya mapato halisi ya shilingi bilioni 412.43; sawa na utekelezaji wa asilimia 90 ya makadirio ya mapato yote ikilinganishwa na asilimia 83 ya makusanyo ya mwaka uliopita 2020/21 kama ilivyoainishwa katika **Jedwali Na. 4-3 na Kiambatisho Na. 4- 3.**

Jedwali Na.4-3: Mamlaka za Serikali za Mitaa Zilizokusanya Mapato Chini ya Bajeti

Mwaka wa fedha	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo halisi (Sh.)	Tofauti (Sh.)	% ya utekelezajil halisi	Idadi ya Halmashauri
2021/22	460,027,325,765	412,434,725,772	47,592,599,993	90	82
2020/21	476,247,821,089	393,119,748,015	83,128,073,074	83	121
2019/20	442,034,532,275	343,421,345,312	98,613,186,963	78	123

Ni dhahiri kuwa Menejimenti hazikuchunguza kwa kina vyanzo vyote vya mapato ambavyo vingeweza kuchangia mapato ya kutosha kukidhi uendeshaji wa shughuli za Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kukusanya mapato kikamilifu na kuibua vyanzo vipya ili kuhakikisha zinafikia malengo yaliyowekwa.

4.2.3 Matumizi ya Kawaida ya Fedha za Ruzuku Kutoka Serikali Kuu

Makadirio yaliyoidhinishwa kwa ajili ya OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa 26, na Mamlaka za Serikali za Mitaa 184 katika mwaka wa fedha 2021/22 yalifikia shilingi trilioni 4.91 ikionyesha upungufu wa shilingi bilioni 436.25 ikilinganishwa na makadirio ya 2020/21 yaliyoidhinishwa ya shilingi trilioni 5.35.

Ukaguzi wa taarifa za fedha za OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Mamlaka za Serikali za Mitaa ulibaini kuwa shilingi trilioni 4.81 zilitolewa kama Ruzuku ya Kawaida ya Serikali kwa ajili ya matumizi, ikiwa ni asilimia 98 ya makadirio yaliyoidhinishwa ya shilingi trilioni 4.91 trilioni ikionyesha kuwa, shilingi bilioni 105.71 hazikutolewa.

Aidha, mapato ya ruzuku ya kawaida yaliongezeka kwa shilingi bilioni 46.15 ukilinganisha na shilingi trilioni 4.76 zilizotolewa mwaka wa 2020/21. Mwenendo wa miaka mitatu mfululizo wa makisio pamoja na kiasi halisi kilichopokelewa ni kama ilivyoainishwa katika **Jedwali 4-4** na **Kiambatisho 4-4**.

Jedwali Na.4-4: Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida Iliyopokelewa

Mwaka wa fedha	Bajeti Iliyoidhinishwa (Sh.)	Kiasi kilichotolewaa (Sh.)	Kiasi Pungufu (Sh.)	%(Tofauti/ Bajeti
2021/22	4,912,836,455,163	4,807,125,959,060	(105,710,496,103)	(2)
2020/21	5,349,085,836,370	4,760,974,162,598	(588,111,673,772)	(11)
2019/20	5,289,377,847,806	4,551,253,607,566	(738,124,240,240)	(14)

Kulingana na mwenendo hapo juu, kumekuwa na ongezeko la utoaji wa fedha za matumizi ya ruzuku ya kawaida tangu mwaka wa fedha 2019/20.

4.2.4 Fedha za Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo Zilizopokelewa na Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Ruzuku ya Maendeleo iliyoidhinishwa kwa OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa 26, na Mamlaka za Serikali za Mitaa 184 kwa mwaka wa fedha 2021/22 Ruzuku ya Maendeleo ya Serikali ilikuwa shilingi trilioni 3.34 ikiwa ni ongezeko la shilingi trilioni 1.74 (sawa na asilimia 109) ikilinganishwa na makadirio ya 2020/21 ya kiasi cha shilingi trilioni 1.6.

Mapitio ya taarifa za fedha za OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Mamlaka za Serikali za Mitaa inaonesha shilingi trilioni 2.71 iliyotolewa kama ruzuku ya maendeleo ya Serikali ikiwa ni asilimia 81 ya makadirio yaliyoidhinishwa. Hivyo, shilingi bilioni 621.85 (sawa na asilimia 19 ya makadirio yaliyoidhinishwa) hazikutolewa.

Pia, ruzuku ya maendeleo kwa mwaka huu iliongezeka kwa shilingi trilioni 1.68 ikilinganishwa na shilingi trilioni 1.03 zilizotolewa mwaka 2020/21. Mwenendo wa bajeti ya ruzuku ya maendeleo na fedha halisi zilizopokelewa kwa miaka mitatu mfululizo ni kama ilivyochambuliwa

katika **Jedwali 4-5 na Kiambatisho 4-5**.

Jedwali Na.4-5: Fedha za Ruzuku ya Maendeleo Zilizotolewa

Mwaka wa fedha	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Kiasi halisi kilichotolewa (Sh.)	Kiasi Pungufu (Sh.)	%
2021/22	3,336,433,680,816	2,714,583,117,025	(621,850,563,791)	(19)
2020/21	1,597,103,108,111	1,031,777,503,255	(565,325,604,856)	(35)
2019/20	1,516,298,099,316	907,147,459,961	(609,150,639,355)	(40)

***Chanzo**: Ripoti ya Jumla Iliyopita na taarifa za fedha za mwaka 2021/22*

Kwa mujibu wa **Jedwali 4-5**, makadirio ya matumizi ya ruzuku ya maendeleo ya Serikali yalizidi ya mwaka wa fedha 2020/21. Hata hivyo, ikiwa fedha kwa ajili ya shughuli za maendeleo hazitatolewa kwa wakati, inaweza kuwa na athari hasi katika utekelezaji wa shughuli za maendeleo. Kwa mfano, baadhi ya Halmashauri zinaweza kushindwa kutimiza wajibu wao wa kimkataba, hivyo kusababisha riba na adhabu ambazo zinaweza kuleta mzigo mkubwa wa madeni kwa Serikali.

4.3 Mapato ya Ndani ambayo Hayakutengwa kwa Ajili ya Miradi ya Maendeleo Shilingi Bilioni 22.37

Ofisi ya Rais - TAMISEMI ilitoa barua yenye kumbukumbu Na.CBD.421/422/01/43 ya tarehe 3 Januari, 2018 ambapo Halmashauri ziligawanywa katika makundi mawili “A” na “B na kuzielekeza kutenga asilimia 40 na asilimia 60 ya mapato ya vyanzo vyake vya ndani, mtawalia kwa ajili ya miradi ya maendeleo. Pia, kipengele cha 143 (ii) cha mwongozo wa bajeti kwa ajili ya maandalizi ya bajeti ya mwaka 2021/22, kinazitaka Halmashauri kuimarisha makusanyo ya mapato ya vyanzo vyake na kuhakikisha kuwa asilimia arobaini (40%) ya vyanzo vya mapato yasivyolindwa zinatengwa na kutumika kwa ajili ya shughuli za miradi ya maendeleo.

Nilifanya tathmini ya kiasi cha fedha zilizotolewa na Halmashauri 184 kutoka katika vyanzo vyake vya mapato katika tathimini hiyo nilbaini Halmashauri 76 hazikuchangia fedha za shughuli za maendeleo kulingana na asilimia iliyotakiwa. Kwa ujumla, Halmashauri hizi zilishindwa kutenga na kuchangia shilingi bilioni 22.37 kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali 4-6.**

Jedwali Na.4-6: Fedha ya Mapato ya Ndani Ambazo Hazikupelekwa Katika Miradi ya Maendeleo

N/A	Jina La Halmashauri	Kiasi(Sh)	N/A	Jina La Halmashauri	Kiasi(Sh)
1.	H/Jiji Mbeya	2,711,670,042	39.	H/W Kasulu	190,356,480
2.	H/M Ilemela	1,297,226,325	40.	H/W Mkinga	188,635,435
3.	H/Jiji Mwanza	1,204,162,469	41.	H/W Nsimbo	185,857,522
4.	H/W Nzega	917,083,604	42.	H/W Mkalama	179,596,487
5.	H/M Singida	845,095,980	43.	H/W Buchosa	172,757,104
6.	H/W Morogoro	663,634,736	44.	H/M Moshi	169,239,189
7.	H/W Mpanda	641,527,445	45.	H/W Sumbawanga	158,339,921
8.	H/W Kyela	605,423,050	46.	H/W Magu	157,065,352
9.	H/W Kaliua	488,316,353	47.	H/W Rombo	151,969,762
10.	H/W Makete	479,551,868	48.	H/W Busokelo	145,144,582
11.	H/W Shinyanga	471,349,724	49.	H/W Butiama	136,204,825
12.	H/W Songea	463,371,905	50.	H/W Msalala	133,506,277
13.	H/W Mufindi	452,827,716	51.	H/W Rungwe	133,115,572
14.	H/W Lindi	418,488,506	52.	H/Mji Makambako	130,755,253
15.	H/W Nkasi	417,687,571	53.	H/W Igunga	128,651,253
16.	H/W Serengeti	381,326,457	54.	H/W Ushetu	125,334,834
17.	H/M Bukoba	344,929,742	55.	H/W Handeni	121,438,131
18.	H/W Mbarali	341,036,483	56.	H/W Iramba	118,054,434
19.	H/W Kilindi	340,101,182	57.	H/Mji Handeni	106,481,052
20.	H/W Kalambo	326,127,894	58.	H/W Mpimbwe	104,760,561
21.	H/Mji Babati	316,024,990	59.	H/W Buhigwe	93,801,840
22.	H/W Bunda	313,495,841	60.	H/W Kibiti	93,465,906
23.	H/M Kigoma/Ujiji	292,536,158	61.	H/W Lushoto	89,122,056
24.	H/W Ngara	290,614,376	62.	H/M Tabora	88,844,302
25.	H/W Kilwa	273,000,887	63.	H/W Bumbuli	84,282,207
26.	H/W Sikonge	262,257,240	64.	H/M Lindi	76,177,292
27.	H/W Itigi	259,285,872	65.	H/W Nachingwea	68,364,085
28.	H/M Songea	253,420,050	66.	H/W Bagamoyo	67,886,636
29.	H/W Uvinza	247,397,425	67.	H/Mji Kasulu	65,996,370
30.	H/W Kilolo	243,750,907	68.	H/Mji Bariadi	60,868,829
31.	H/W Korogwe	242,104,924	69.	H/W Njombe	58,521,551
32.	H/M Musoma	238,912,080	70.	H/W Simanjiro	56,421,012
33.	H/W Muheza	219,238,021	71.	H/M Sumbawanga	54,261,382
34.	H/W Rorya	214,799,378	72.	H/W Namtumbo	49,737,012
35.	H/W Gairo	211,826,181	73.	H/W Nyasa	49,189,114
36.	H/W Arusha	210,359,302	74.	H/Mji Korogwe	33,885,723
37.	H/W Uyui	205,322,943	75.	H/W Mwanga	21,642,913
38.	H/W Kisarawe	200,651,159	76.	H/W Bukoba	14,598,753
Jumla					**22,370,267,794**

Kutozingatia miongozo ya maandalizi ya bajeti na utekelezaji kulisababisha kushindwa kutekeleza shughuli zilizokusudiwa kwa mwaka wa fedha na hivyo kusababisha kutofikiwa kwa malengo yaliyokusudiwa.

Narudia pendekezo langu la mwaka uliopita kwamba, Menejimenti za mamlaka za serikali za mitaa zinapaswa kuzingatia maelekezo na miongozo ya bajeti ya Serikali kwa kuhakikisha zinatenga asilimia sahihi ya mapato ya ndani kwa ajili ya kugharamia shughuli za maendeleo; aidha kuhakikisha fedha zote za maendeleo zilizotengwa zinatumika katika miradi iliyokusudiwa, badala ya kutumika kukidhi shughuli za kawaida.

4.4 Fedha zilizosalia katika miradi ya ujenzi ambazo hazikutumiwa ndani ya muda Shilingi Bilioni. 11.5

Kanuni ya 21 (1) ya Kanuni ya Bajeti ya mwaka 2015 inawataka Maafisa Masuuli kuwasilisha kwa Mlipaji Mkuu wa Serikali maombi ya matumizi ya bakaa ya fedha zilizotolewa awali siku kumi na tano kabla ya tarehe 30 Juni kila mwaka wa fedha .Aidhaia fedha hizo zitumike ndani ya robo ya kwanza ya mwaka wa fedha unaofuata.

Nilibaini Halmashauri 12 zilikuwa na fedha jumla ya shilingi bilioni 11.5 ambazo zilivuka mwaka wa fedha kwa ajili ya ujenzi wa miundombinu. Hata hivyo, fedha hizi hazikutumika katika robo ya kwanza ya mwaka wa fedha 2022/23, na hapakuwa na uthibitisho ushahidi uliotolewa kuonyesha kwamba zilipata kibali toka kwa Mlipaji Mkuu wa Serikali. Hii ni kinyume na kanuni na taratibu. Fedha za bakaa zimefafanuliwa katika **Jedwali 4-7**

Jedwali Na.4-7: Fedha Zilizosalia Kwa Miradi ya Ujenzi na Ambazo Hazikutumiwa Ndani ya Muda

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh)	Na	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh)
1.	H/W Njombe	2,147,881,151	7.	H/W Chamwino	747,160,000
2.	H/Jiji Dar es Salaam	1,993,362,846	8.	H/W Chemba	612,454,580
3.	H/W Ileje	1,737,627,858	9.	H/W Ludewa	427,185,095
4.	H/W Iringa	1,280,331,396	10.	H/W Kondoa	114,337,952
5.	H/Jiji Dodoma	1,250,000,000	11.	H/W Karatu	85,000,000
6.	H/W Mufindi	1,047,326,798	12.	H/W Mlele	60,000,000
Jumla					**11,502,667,675**

Kutotolewa fedha kwa wakati, kumepelekea kuchelewa kuidhinishwa/kurekebishwa kwa misimbo ya GFS ya fedha za bakaa katika PLANREP, FFARS na MUSE, ni sababu ya kutokamilika kwa miradi na hatimaye kucheleweshwa kwa utoaji wa huduma kwa walengwa. Hali hii inaweza kusababisha gharama za miradi kuongezeka kutokana na athari za mfumuko wa bei.

Ninashauri Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuingiza miradi husika katika bajeti na kutumia kwa wakati fedha zilizovuka mwaka kwenye miradi iliyoidhinishwa. Aidha , kwa kushirikiana na OR-TAMISEMI na Wizara ya Fedha na Mipango watatue kwa wakati kero zinazohusiana na vifungu hivi vya bajeti ili kuepuka ucheleweshaji wa matumizi ya fedha.

4.5 Matumizi ya Fedha Zisizo Katika Bajeti na zilizobadilishwa Matumizi Shilingi billion 6.49

Agizo Na. 18(5) la Randama ya Fedha za Serikali za Mitaa la Mwaka 2009 linakataza matumizi ya fedha kabla ya kupata idhini kutoka baraza la madiwani isipokuwa malipo ya watumishi na fedha zinazofadhiliwa na serikali kuu. Aidha, Agizo Na. 23(1) la Randama ya Fedha za Serikali za Mitaa la Mwaka 2009 linaelekeza kutumia fedha kulingana na bajeti iliyoidhinishwa na kwa malengo yaliyokusudiwa.

Kinyume na agizo, nilibaini Halmashauri 39 zililipa shilingi bilioni 4.81 ili kutekeleza shughuli ambazo hazikuidhinishwa, na Halmashauri 17 zilitumia shilingi bilioni 1.68 kwa kutumia vifungu visivyo sahihi vya matumizi kama ilivyooneshwa kwenye **Jedwali 4-8**.

Jedwali Na.4-8: Matumizi Yasiyokuwepo Kwenye Bajeti na Fedha Zilizobadilishwa Matumizi

Na	Jina la Halmashauri	Kiashi(Sh)	Na	Jina la Halmashauri	Kiashi(Sh)
Matumizi yasiyo Katika Bajeti					
1.	H/W Maswa	575,570,916	21.	H/W Mwanga	61,552,979
2.	H/M Iringa	538,112,780	22.	H/W Ileje	57,274,304
3.	H/Mji Njombe	449,096,913	23.	H/W Ukerewe	55,484,299
4.	H/W Shinyanga	246,099,190	24.	H/M Tarime	55,161,200
5.	H/Jiji Mwanza	233,008,646	25.	H/W Muheza	55,036,290
6.	H/M Tabora	229,070,446	26.	H/W Itigi	54,400,000
7.	H/M Musoma	169,071,556	27.	H/M Mafinga	40,364,790
8.	H/M Sumbawanga	161,040,142	28.	H/W Manyoni	39,425,000
9.	H/W Lushoto	151,947,341	29.	H/W Serengeti	38,305,000
10.	H/M Shinyanga	150,000,000	30.	H/W Wang'ing'ombe	37,472,610
11.	H/W Nzega	142,152,985	31.	H/W Kilindi	36,634,400
12.	H/W Tarime	140,580,000	32.	H/W Buchosa	31,744,000
13.	H/Jiji Arusha	132,412,471	33.	H/W Mlele	31,460,000
14.	H/W Kaliua	131,796,500	34.	H/W Handeni	28,749,916
15.	H/W Songea	119,000,000	35.	H/W Rungwe	28,544,610
16.	H/Mji Handeni	111,182,145	36.	H/W Pangani	21,351,000

Na	Jina la Halmashauri	Kiashi(Sh)	Na	Jina la Halmashauri	Kiashi(Sh)
17.	H/M Singida	109,074,248	37.	H/W Busega	19,973,000
18.	H/W Urambo	106,802,863	38.	H/M Korogwe	18,111,000
19.	H/W Kongwa	103,200,000	39.	H/M Makambako	11,560,000
20.	H/W Songwe	90,000,000	**Jumla Ndogo**		**4,811,823,540**
Fedha Zilizobadilishwa Matumizi					
1.	H/Jiji Dar es Salaam	345,993,000	10.	H/W Lushoto	55,340,324
2.	H/W Serengeti	272,210,856	11.	H/Mji Bunda	53,454,608
3.	H/W Bahi	214,354,614	12.	H/W Handeni	45,181,308
4.	H/W Korogwe	179,005,727	13.	H/W Itilima	38,055,446
5.	H/W Rorya	97,769,029	14.	H/W Chamwino	36,143,022
6.	H/W Musoma	87,175,952	15.	H/W Kigoma	35,895,301
7.	H/W Handeni	72,004,008	16.	H/W Mkuranga	16,889,969
8.	H/W Busega	68,208,615	17.	H/W Rufiji	5,164,000
9.	H/W Bariadi	58,017,902	**Jumla Ndogo**		**1,680,863,681**
Jumla Kuu					**6,492,687,221**

Mapungufu katika udhibiti wa bajeti na kutozingatia maagizo ya randama ya fedha kumesababisha kufanyika matumizi yasiyokuwa kwenye bajeti na yasiyo sahihi, jambo ambalo lilizuia utekelezaji wa shughuli zilizopangwa.

Ninashauri Katika siku zijazo Menejimenti za Halmashauri husika kuhakikisha shughuli zilizopangwa zinatekelezwa kwa kuzingatia kanuni za bajeti zilizoidhinishwa. Pia ziombe kibali kutoka Mamlaka husika kwa ajili ya kuhalalisha matumizi yaliyofanyika nje ya bajeti.

4.6 Tofauti za Ruzuku iliyotolewa kutoka Hazina dhidi ya kiasi halisi kilichopokelewa Katika Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa

Kifungu cha 45 cha Sheria ya Bajeti, Sura ya 439 kinampa Afisa Masuuli kudhibiti matumizi ya serikali yanayotozwa kwenye Mfuko Mkuu wa Hazina kama ilivyobainishwa katika sheria. Zaidi ya hayo, fedha zinazotolewa katika mfuko mkuu lazima zilingane na bajeti zilizoidhinishwa na upatikanaji wa fedha.

Katika uthibitisho wangu wa ruzuku iliohamishwa kutoka hazina kwenda kwa Sekretarieti za mikoa, nilibaini tofauti kubwa kwa Sekretarieti za mikoa 12 kupokea kiasi cha shilingi bilioni 22.45 zaidi ya fedha zilizoidhinishwa na Sekretarieti za mikoa nne ikipokea kiasi

cha shilingi bilioni 21.77 pungufu ya kiasi kilichoidhinishwa kinyume na kipengele cha Sheria kilichotajwa hapo awali ambacho kinahitaji udhibiti wa ndani na usimamizi wa bajeti. Maelezo kuhusu Makadirio yaliyoidhinishwa, ruzuku ya hazina halisi kwa akaunti za matumizi ya Sekretarieti za mikoa yameonyeshwa katika **kiambatisho 4-6**

Nina wasiwasi kuwa fedha zinazotolewa kupita kiasi zinakiuka Sheria ya Bajeti na zinaweza kusababisha matumizi katika shughuli zisizopangwa.

Ninashauri Wizara ya Fedha na Mipango kutoa fedha kwa mujibu wa bajeti iliyoidhinishwa na pale inapotokea mabadiliko, Halmashauri husika ziombe idhini ya bajeti ya ziada kutoka mamlaka husika, kuimarisha udhibiti wa bajeti ya serikali na kuhakikisha Mfumo wa Bajeti Kuu (CBMS) na MUSE imeunganishwa.

SURA YA TANO

USIMAMIZI WA MANUNUZI NA MIKATABA

5.0 Utangulizi

Kama sehemu ya majukumu yangu chini ya Kifungu cha 48(3) cha Sheria ya Ununuzi wa Umma, Sura. 418, Nilifanya ukaguzi juu ya uzingatiaji wa sheria na kanuni za ununuzi wa umma katika Halmashauri 184 kwa mwaka wa fedha 2021/22. Madhumuni ya kaguzi hizo ilikuwa ni kutathmini kuwa kila hatua ya ununuzi ulifanywa kwa ufanisi na kwa mujibu wa taratibu zilizowekwa katika Sheria na kanuni zinazoambatana nazo.

Katika ukaguzi wangu, nilibaini taasisi zilizokaguliwa hazikuzingatia taratibu zilizowekwa za ununuzi katika baadhi ya maeneo. Udhaifu huu huanzia kwenye uandaaji wa nyaraka hadi usimamizi duni uliopelekea matumizi mabaya ya rasilimali za umma au hata kuchochea fursa za rushwa.

Madhaifu haya yameelezewa kwa undani na kutolewa mapendekezo ya kukabiliana nayo katika aya zifuatazo:

5.1 Usimamizi wa Manunuzi

5.1.1 Ununuzi uliofanyika bila Kuidhinishwa na Bodi za Zabuni Shilingi Bilioni 4.34

Kanuni ya 55 (2), 163 (4) na 185 (1) za Kanuni za Ununuzi za Mwaka, 2013 Umma, 2013 zinazuia Mamlaka za Serikali za Mitaa kutoa zabuni isipokuwa kama zabuni hiyo imeidhinishwa na bodi husika ya zabuni.

Kinyume na matakwa ya Kanuni, nilibaini kuwa mamlaka 23 za serikali za mitaa zilifanya ununuzi wa bidhaa mbalimbali zenye thamani ya shilingi bilioni 4.34 bila ya kuidhinishwa na bodi za zabuni za

halmashauri husika kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 5-1.**

Jedwali Na.5-1: Halmashauri Zilizofanya ununuzi Bila Kudhinishwa na Bodi za Zabuni

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Bariadi	543,360,068	13.	H/W Shinyanga	123,454,820
2.	H/W Njombe	476,279,264	14.	H/W Mlele	118,305,760
3.	H/Mji Makambako	440,004,956	15.	H/W Bunda	91,229,800
4.	H/W Ileje	348,161,496	16.	H/W Mbozi	85,900,460
5.	H/W Singida	319,642,578	17.	H/W Nsimbo	63,155,277
6.	H/W Chamwino	301,180,850	18.	H/W Kilolo	56,578,500
7.	H/W Ruangwa	284,820,447	19.	H/Mji Bunda	45,893,400
8.	H/W Kaliua	277,766,532	20.	H/W Manyoni	45,715,600
9.	M/W Musoma	190,639,440	21.	H/W Mkinga	34,240,734
10.	H/Mji Njombe	167,077,668	22.	H/W Mvomero	18,210,975
11.	H/W Nkasi	153,332,283	23.	H/W Handeni	13,316,600
12.	H/Mji Tarime	141,513,000	**Jumla**		**4,339,780,508**

Aidha, Kanuni ya 166 (7) na (8) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma ya Mwaka 2013 vinataka ununuzi wote mdogo kutolewa taarifa katika bodi za zabuni kila mwezi.

Katika ukaguzi nilioufanya kuhusu nunuzi mdogo katika Mamlaka 16 za Serikali za Mitaa nilibaini kuwa, manunuzi yenye thamani ya shilingi bilioni 1.36 yalifanyika bila kutolewa taarifa kwenye bodi za zabuni kila mwezi kama inavyoonekana katika **Jedwali Na. 5-2.**

Jedwali Na.5-2: Halmashauri Zilizofanya ununuzi Mdogo Bila Kutolewa Taarifa Kwenye Bodi za Zabuni

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Momba	249,394,067	10.	H/Mji Nzega	54,849,637
2.	H/W Uvinza	168,778,443	11.	H/Jiji Tanga	39,135,500
3.	H/W Uyui	160,130,343	12.	H/W Rombo	36,213,897
4.	H/W Songwe	159,833,964	13.	H/M Shinyanga	35,900,000
5.	H/W Ileje	124,146,277	14.	H/W Siha	35,057,340
6.	H/W Tunduru	110,633,650	15.	H/M Singida	33,747,048
7.	H/W Bukoba	87,806,095	16.	H/W Mlele	10,653,532
8.	H/W Mkalama	58,266,920		**Jumla**	**1,364,546,713**

Ununuzi uliofanyika bila idhini ya Bodi za Zabuni unainyima bodi kutekeleza majukumu yake ya uangalizi.

Ninashauri Ofisi ya Rais - TAMISEMI kuchukua hatua stahiki kwa mamlaka za serikali za mitaa zote zilizobainika kufanya ununuzi

bila kupata kibali cha Bodi za Zabuni.

5.1.2 Manunuzi yenye thamani ya Shilingi Bilioni 14.02 yaliofanyika nje ya Mpango wa Manunuzi wa Halmashauri

Kanuni ya 69(3) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za Mwaka 2013 na marekebisho yake ya mwaka 2016 inaitaka taasisi nunuzi kufanya makisio ya mahitaji yake ya bidhaa, huduma, na ujenzi kwa usahihi kadiri iwezekanavyo kwa kuzingatia huduma au shughuli ambazo zipo katika mpango kazi na kujumuishwa katika makadirio ya kila mwaka.

Katika ukaguzi nilioufanya kwa mwaka wa fedha 2021/22, nilibaini kuwa Halmashauri 19 zilifanya manunuzi yenye thamani ya shilingi. bilioni 14.02 nje ya mipango yao ya manunuzi ya mwaka kama inavyooneshwa katika. **Jedwali 5-3** hapa chini.

Jedwali Na.5-3: Ununuzi Uliofanyika Nje ya Mpango wa Manunuzi wa Mwaka

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Nkasi	7,706,634,454	11.	H/W Busega	99,930,000
2.	H/W Songea	1,814,041,864	12.	H/W Iringa	92,812,925
3.	H/W Chato	1,440,637,229	13.	H/W Missenyi	85,415,664
4.	H/W Shinyanga	890,000,000	14.	H/W Mufindi	73,457,522
5.	H/W Nsimbo	500,000,000	15.	H/W Iramba	55,174,000
6.	H/M Morogoro	419,357,620	16.	H/W Mlele	45,207,293
7.	H/W Mkinga	252,762,578	17.	H/M Bukoba	37,152,200
8.	H/M Musoma	172,970,700	18.	H/W Urambo	30,000,000
9.	H/W Hai	157,500,140	19.	H/W Magu	8,545,680
10.	H/M Kahama	139,620,016		**Jumla**	**14,021,219,885**

Ununuzi unaofanyika nje ya mipango na bajeti ya mwaka, yanaweza kusababisha matumizi yasiyopangwa na kushindwa kutekeleza shughuli zilizopangwa.

Ninaishauri Ofisi ya Rais - TAMISEMI kuhakikisha kuwa Halmashauri zinafanya manunuzi kwa kuzingatia Mipango ya Mwaka. Aidha, inapaswa kuboresha mchakato wa kupanga ununuzi ili kuhakikisha kuwa inaendana na malengo ya kimkakati ya taasisi.

5.1.3 Ununuzi ya Shilingi Bilioni 7.45 yaliyofanyika bila Ushindanishi wa bei

Kanuni ya 164(1) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za Mwaka 2013 inaagiza taasisi inayofanya ununuzi kupata nukuu za bei kutoka kwa

wazabuni/wauzaji wasiopungua watatu.

Katika ukaguzi wangu, nilibaini ununuzi wenye thamani ya shilingi bilioni 7.45 yalifanyika katika mamlaka 45 za serikali za mitaa bila kuitisha nukuu za ushindanishi wa bei, hii ni kinyume na matakwa ya kanuni za ununuzi wa umma. Kama inavyoonekana **Jedwali 5-4** hapa chini

Jedwali Na.5-4: Ununuzi Uliofanyika Bila Ushindanishi wa Bei

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Kaliua	894,815,609	24.	H/W Mbarali	94,708,383
2.	H/W Missenyi	648,600,000	25.	H/W Mkinga	91,674,633
3.	H/W Bunda	576,039,073	26.	H/M Kigoma Ujiji	91,228,450
4.	H/W Momba	445,068,690	27.	H/W Nsimbo	82,068,837
5.	H/W Arusha	398,777,989	28.	H/W Chato	79,201,385
6.	H/W Nyasa	371,668,850	29.	H/Jiji Mwanza	77,864,756
7.	H/M Mpanda	301,887,574	30.	H/W Meatu	72,333,055
8.	H/W Ileje	283,356,469	31.	H/Mji Babati	67,185,077
9.	H/Mji Tunduma	257,829,333	32.	H/W Makete	54,627,752
10.	H/W Serengeti	191,497,139	33.	H/W Sengerema	50,950,550
11.	H/W Songwe	181,062,915	34.	H/W Longido	46,420,300
12.	H/W Uvinza	173,320,675	35.	H/W Mlele	45,207,293
13.	H/Mji Bunda	169,037,056	36.	H/W Korogwe	42,574,500
14.	H/M Kahama	165,728,827	37.	H/W Mvomero	40,709,794
15.	H/Mji Makambako	165,000,000	38.	H/W Msalala	39,748,000
16.	H/W Ukerewe	156,180,277	39.	H/W Kilindi	39,169,500
17.	H/W Tunduru	147,730,862	40.	H/W Magu	33,945,972
18.	H/W Buhigwe	144,454,134	41.	H/Mji Ifakara	33,046,299
19.	H/W Malinyi	136,484,742	42.	H/W Ngorongoro	28,864,567
20.	H/W Nkasi	126,507,937	43.	H/W Mpwapwa	28,812,000
21.	H/M Kigamboni	117,126,954	44.	H/W Kibiti	15,371,692
22.	H/W Shinyanga	112,824,910	45.	H/W Pangani	13,000,001
23.	H/W Mkalama	112,140,000		**Jumla**	**7,445,852,811**

Kufanya Ununuzi wa bidhaa unaohusisha kiasi kikubwa cha fedha bila ushindani wa bei kutoka kwa wazabuni, umezuia Halmashauri husika kupata bei shindani zaidi na thamani ya fedha katika ununuzi huo.

Ninasisitiza Ofisi ya Rais - TAMISEMI ihakikishe uzingatiaji wa sheria husika katika mamlaka za serikali za mitaa ili kupata thamani ya fedha na kuwapatia wazabuni fursa ya kushindana.

5.1.4 Ununuzi wa Shilingi Bilioni 1.99 yaliofanyika bila Kutumia Hati ya Kuagiza Vifaa

Kanuni ya 164 (2)(j) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013,

inaeleza kwamba, barua ya mwaliko wa nukuu za bei na kiambatisho chochote kitakuwa na fomu ya mkataba au hati ya kuagiza vifaa (LPO) itakayojumuisha masharti yote ya malipo. Aidha Agizo la 69 la randama ya Fedha za mamlaka za serikali za mitaa ya Mwaka 2009 linataka bidhaa, huduma, na kazi zote zilizofanyika katika mamlaka za serikali za mitaa kuthibitishwa kwa hati ya kuagiza vifaa.

Ukaguzi wangu wa ununuzi ulibaini kuwa, mamlaka 18 za serikali za mitaa zilifanya ununuzi wenye thamani ya shilingi bilioni 1.99 bila kutumia hati ya kuagiza vifaa/bidhaa kama inavyoonekana katika **Jedwali Na. 5-5.**

Jedwali Na.5-5: Ununuzi uliofanyika Bila Hati ya Kuagiza Vifaa/Bidhaa

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Serengeti	422,561,827	10.	H/W Mbozi	77,455,800
2.	H/W Sumbawanga	243,656,432	11.	H/W Maswa	63,067,616
3.	H/W Kasulu	150,724,573	12.	H/W Manyoni	56,492,892
4.	H/W Momba	149,627,015	13.	H/M Singida	52,772,400
5.	H/W Nkasi	144,915,320	14.	H/W Longido	44,497,800
6.	H/Jiji Tanga	138,406,990	15.	H/M Kigoma Ujiji	33,375,920
7.	H/Mji Tunduma	123,643,809	16.	H/W Pangani	31,914,750
8.	H/W Chemba	122,258,500	17.	H/W Busega	20,790,852
9.	H/Jiji Dar es Salaam	100,039,805	18.	H/W Korogwe	15,284,308
Jumla					**1,991,486,609**

Mapungufu haya yanaweza kusababisha upotevu mkubwa iwapo wazabuni watashindwa kuwasilisha bidhaa ipasavyo, kwani hakutakuwa na mikataba ya kisheria kati ya wahusika.

Ninapendekeza kuwa, Uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuzingatia matakwa ya kanuni ya ununuzi yailiyotajwa hapo juu na kuchukua hatua stahikidhidi ya wanaokwenda kunyume na sheria.

5.1.5 Mapokezi ya vifaa vilivyonunuliwa vyenye thamani ya shiling bilioni 3.02 bila kukaguliwa.

Kanuni ya 244(1) na 245 ya Kanuni za Ununuzi wa Umma ya 2013 inataka taasisi inayofanya ununuzi kukagua bidhaa zinazoletwa na wazabuni na kuzikubali iwapo tu zinakidhi masharti ya mkataba.

Kinyume na Kanuni hiyo, nilibaini mamlaka 27 za serikali za mitaa zilipokea vifaa vyenye thamani ya shilingi bilioni 3.02 kwa wazabuni bila kukaguliwa na kamati zilizoteuliwa, kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 5-6** hapa chini.

Jedwali Na.5-6: Mapokezi ya Vifaa/Bidhaa Bila Kufanyiwa Ukaguzi

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Songea	488,379,799	15.	H/W Mkinga	46,963,100
2.	H/W Mlele	381,205,253	16.	H/W Nsimbo	38,270,200
3.	H/W Nyasa	280,529,445	17.	H/W Itigi	35,440,230
4.	H/W Uvinza	271,995,504	18.	H/W Mkuranga	33,575,197
5.	H/W Maswa	244,409,466	19.	H/W Rufiji	31,571,920
6.	H/Mji Tunduma	186,169,903	20.	H/W Mbarali	29,400,000
7.	H/Mji Handeni	162,257,198	21.	H/W Gairo	28,080,000
8.	H/W Bumbuli	156,368,200	22.	H/W Longido	25,925,300
9.	H/W Namtumbo	145,275,933	23.	H/W Korogwe	21,633,000
10.	H/W Mkalama	96,364,011	24.	H/W Mvomero	18,362,260
11.	H/W Mbozi	91,909,385	25.	H/M Mpanda	17,500,000
12.	H/Mji Kibaha	65,079,275	26.	H/W Singida	8,037,711
13.	H/M Singida	57,824,052	27.	H/W Handeni	7,654,000
14.	H/W Manyoni	53,272,095	**Jumla**		**3,023,452,437**

Mapokezi ya vifaa vilivyonunuliwa bila kukaguliwa na kamati husika kunaweza kuathiri ubora na utekelezaji wa matakwa ya mkataba na kunaweza kusababisha ununuzi wa bidhaa zisizo na ubora kwa taasisi nunuzi.

Ninashauri, Uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa zifuate kanuni husika kwa kukagua ubora na idadi ya bidhaa na huduma zinazonunuliwa kabla ya kufanya malipo kwa wazabuni.

5.1.6 Utekelezaji wa Miradi ya ujenzi yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 23.80 bila kufanya tathmini ya Athari za mazingira

Kanuni ya 241(3) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za Mwaka 2013 inazitaka taasisi zinazofanya ununuzi kufanya tathmini ya athari za kimazingira katika hatua ya maandalizi ya mradi kabla ya kuanza mchakato wa ununuzi. Aidha, Kifungu cha 81(2) cha Sheria ya Usimamizi wa Mazingira, Sura ya 191 kinataka utafiti wa tathmini ya athari za mazingira ufanyike kabla ya kuanza au kufadhili mradi.

Nimepitia majalada ya miradi na kubaini kuwa mamlaka 12 zilianza utekelezaji wa miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 23.80 bila kufanya tathmini ya athari za mazingira kabla ya kuanza miradi hiyo, kama inavyooneshwa katika **Jedwali 5 - 7**

Aidha, nilibaini kuwa Halmashauri ya Wilaya ya Rombo inatekeleza mradi wa ujenzi wenye thamani ya shilingi bilioni 2.80 bila kufanyika

uchunguzi wa kijiolojia.

Jedwali Na.5-7: Miradi Iliyotekelezwa Bila Tathimini ya Athari za Mazingira

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Bunda	3,578,773,698	7.	H/W Muheza	1,500,000,000
2.	H/W Singida	3,459,892,600	8.	H/M Singida	1,470,000,000
3.	H/Jiji Dar es Salaam	2,930,234,090	9.	H/W Lushoto	1,150,000,000
4.	H/W Rombo	2,800,000,000	10.	H/W Bumbuli	1,000,000,000
5.	H/W Monduli	2,500,000,000	11.	H/W Siha	500,000,000
6.	H/Mji Geita	2,407,569,051	12.	H/W Songea	500,000,000
Jumla					**23,796,469,439**

Utekelezaji wa miradi bila kufanya tathmini ya athari za mazingira na uchunguzi wa kijiolojia, unaziweka mamlaka za serikali za mitaa katika hatari za kupata athari za mazingira ambazo zinaweza kuathiri jamii katika maeneo husika, na kusababisha hasara ya upotevu wa rasilimali.

Ninashauri Ofisi ya Rais TAMISEMI ihakikishe Mamlaka za Serikali za mtaa zinafanya tathmini ya athari za mazingira na uchunguzi wa kijiolojia kabla ya kuanza kwa mradi wa ujenzi ili kuhakikisha unakuwa salama, na kuepuka zinazotokana na mazingira.

5.1.7 Mikataba ambayo Haikuhakikiwa na Mwanasheria yenye thamani ya Shilingi Bilioni 6.68

Kanuni ya 59 na 60 ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013 (na marekebisho yake ya mwaka 2016) zinahitaji mwanasheria mkuu au mwanasheria wa taasisi nunuzi kupitia mkataba wa makubaliano husika kabla ya kusainiwa pande zote, mara baada ya kupokea ushauri wa kisheria, Afisa masuuli anatakiwa kujumuisha marekebisho hayo katika rasimu ya mkataba.

Nimekagua usimamizi wa mikataba, na kubaini mamlaka 20 za Serikali za mitaa zilizosaini mikataba yenye thamani ya shilingi bilioni 6.68 kabla mikataba hiyo kupitiwa na mwanasheria kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 5-8** hapa chini.

Jedwali Na.5-8: Mikataba Ambayo Haikuhakikiwa na Mwanasheria

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/Jiji Arusha	3,915,527,364	12.	H/W Kigoma	85,260,000

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
2.	H/W Sengerema	549,440,000	13.	H/W Same	84,950,000
3.	H/W Ruangwa	517,016,360	14.	H/W Muleba	80,420,000
4.	H/W Kyerwa	320,265,950	15.	H/W Mpimbwe	78,461,400
5.	H/W Simanjiro	240,000,000	16.	H/W Nsimbo	66,170,000
6.	H/W Singida	133,076,400	17.	H/Jiji Dar es Salaam	65,257,400
7.	H/W Ikungi	98,070,000	18.	H/W Mbogwe	43,935,000
8.	H/W Kaliua	97,404,550	19.	H/W Ngorongoro	16,923,300
9.	H/W Kilwa	96,500,000	20.	H/W Mkuranga	16,918,800
10.	H/W Bunda	91,229,800	**Jumla**		**6,687,886,324**
11.	H/W Nachingwea	91,060,000			

Aidha, nilibaini Halmashauri ya Jiji la Dar es salaam haikuzingatia maoni na ushauri uliotolewa na Mwanasheria Mkuu wa Serikali baada ya uhakiki katika uandaaji wa mkataba wenye thamani ya shilingi bilioni 2.93.

Kusaini mkataba kabla ya kuhakiki na kujumuisha maoni ya Mwanasheria kunaziweka Mamlaka za Serikali za Mitaa husika katika hatari za kisheria.

Ninashauri Ofisi ya Rais - TAMISEMI ihakikishe mikataba ya mamlaka za Serikali za mitaa inahakikiwa kabla ya kusainiwa ili kuepuka migogoro ya kisheria inayoweza kujitokeza wakati wa utekelezaji wa miradi.

5.1.8 Ununuzi wa bidhaa ya Shilingi Bilioni 7.17 yaliofanyika kwa Wazabuni Ambao hawakuidhinishwa na Wakala wa Ununuzi Serikalini

Katika ukaguzi wangu nilioufanya juu ya usimamizi wa mikataba na ununuzi wa bidhaa, nilibaini kwamba Halmashauri 34 zilifanya ununuzi wa bidhaa na huduma zenye thamani ya shilingi bilioni 4.61 kwa wazabuni ambao hawakuwa na mikataba ya makubaliano na Wakala wa Ununuzi Serikalini kinyume na Kanuni ya 131 (4) (b) za Ununuzi za Umma za Mwaka 2013 kama ilivyorekebishwa na Kanuni ya 42 ya Kanuni za Ununuzi wa Umma (Marekebisho) za 2016 (Tangazo la Serikali Na. 333 la 30/12/2016) Halmashauri zilizonunua bidhaa kutoka kwa wazabuni wasioidhinishwa na wakala wa Ununuzi zimeorodheshwa katika **Jedwali 5-9**

Jedwali Na.5-9: Manunuzi kwa Wazabuni Wasiokuwa na Mikataba

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/Mji Tarime	1,102,944,090	15.	H/W Malinyi	92,929,022
2.	H/W Serengeti	690,931,152	16.	H/W Bunda	80,501,000
3.	H/M Musoma	495,037,354	17.	H/W Nsimbo	67,842,540
4.	H/W Tarime	442,109,933	18.	H/W Mbozi	66,488,165
5.	H/Mji Bariadi	414,034,367	19.	H/Jiji Mbeya	65,195,970
6.	H/W Busega	403,121,694	20.	H/W Korogwe	62,108,040
7.	H/W Chunya	296,457,500	21.	H/W Magu	56,937,563
8.	H/W Kyela	231,505,823	22.	H/W Kibondo	53,220,500
9.	H/W Mbarali	187,481,400	23.	H/W Mvomero	48,817,742
10.	H/Mji Bunda	169,037,056	24.	H/W Meru	44,429,568
11.	H/W Butiama	161,254,740	25.	H/W Karatu	36,872,000
12.	H/W Singida	132,388,805	26.	H/W Mlele	35,220,361
13.	H/W Same	109,879,282	27.	H/W Mpanda	23,843,517
14.	H/W Rorya	106,285,448		**Jumla**	**5,676,874,632**

Zaidi ya hayo, nilibaini kuwa Mamlaka 6 za Serikali za mtaa zilinunua bidhaa zinazotumika mara kwa mara (mafuta ya vyombo vya moto na shajala) zenye thamani ya shilingi bilioni 1.49 kutoka kwa wazabuni bila kupata hati ya kutopatikana kwa vifaa hivyo kwa Wakala wa Ununuzi Serikalini (GPSA) kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali 5-10**

Jedwali Na.5-10: Manunuzi ya Bidhaa Kwa Wazabuni

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Kaliua	984,151,409
2.	H/W Nzega	223,906,788
3.	H/W Uyui	154,540,982
4.	H/W Kilolo	69,617,415
5.	H/Jiji Tanga	42,797,304
6.	H/W Iringa	18,257,671
Jumla		**1,493,271,569**

Kwa maoni yangu, kufanyika kwa ununuzi kutoka kwa wazabuni ambao hawapo kwenye orodha iliyoidhinishwa na Wakala wa Ununuzi Serikalini kunaweza kusababisha kununua bidhaa kwa bei ya juu na kupokea bidhaa zenye ubora wa chini.

Ninapendekeza Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha kuwa, ununuzi wote wa bidhaa na huduma yanafanyika kutoka kwa wazabuni walioidhinishwa na Wakala wa ununuzi serikalini.

5.1.9 Malipo yaliofanyika kwa ununuzi wa bidhaa kabla ya kupokelewa na bidhaa ambazo hazijapokelewa shillingi bilioni 3.29

Kanuni ya 242 (1) na 248 ya Kanuni za Ununuzi wa Umma, 2013 zinataka malipo ya bidhaa na huduma kufanyika baada ya bidhaa kupokelewa, kukaguliwa na kukubaliwa na hati ya kukubalika kwa bidhaa iliyoosainiwa itolewe kwa mzabuni na nakala ya hati hiyo zitatumiwa na taasisi nunuzi kusaidia uchakataji wa malipo.

Katika ukaguzi wangu nilibaini kwamba, mamlaka 12 za serikali za mitaa zilifanya malipo yenye jumla ya shilingi bilioni 1.16 kwa ajili ya ununuzi wa bidhaa kabla ya kupokelewa na mamlaka hizo. Sambamba na hilo, pia malipo ya shillingi bilioni 2.13 yalifanywa na mamlaka nyingine 14 za serikali za mitaa kwa ununuzi wa bidhaa ambazo hazikupokelewa kabisa. **Jedwali 5-11** linaonesha kwa muhtasari juu ya malipo hayo.

Jedwali Na.5-11: Mamlaka za Serikali za Mtaa Zilizofanya Malipo Kabla ya Bidhaa Kupokelewa

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
Malipo yaliyofanyika kabla ya kupokelewa kwa bidhaa nunuliwa					
1	H/W Sumbawanga	256,128,507	8	H/W Ludewa	43,887,397
2	H/M Sumbawanga	234,576,950	9	H/W Kalambo	27,502,250
3	H/W Chemba	207,839,094	10	H/M Musoma	24,620,400
4	H/W Butiama	105,298,734	11	H/W Itigi	17,997,700
5	H/W Kondoa	104,558,960	12	H/W Njombe	11,896,500
6	H/Mji Bunda	68,110,000		Jumla ndogo	1,159,358,655
7	H/W Tunduru	56,942,163			
Malipo ya bidhaa ambazo hazijawasilishwa					
1	H/Jiji Tanga	454,862,900	9	H/W Kilindi	67,663,500
2	H/W Singida	410,846,500	10	H/W Mkalama	32,034,370
3	H/M Sumbawanga	327,646,230	11	H/W Kibaha	30,687,162.37
4	H/W Korogwe	255,886,455	12	H/W Lushoto	23,556,000
5	H/W Shinyanga	181,109,950	13	H/Mji Handeni	9,421,500
6	H/W Kyerwa	150,450,000	14	H/Mji Ifakara	9,342,000
7	H/Mji Kasulu	91,677,000		Jumla ndogo	2,129,529,767
8	H/W Mbinga	84,346,200			
Jumla kuu					**3,288,888,422**

Malipo kwa wazabuni kabla ya kupokelewa bidhaa kunaiweka Halmashauri kwenye hatari ya upotevu wa fedha endapo wazabuni watashindwa kuwasilisha bidhaa. Pia, ikiwa bidhaa zilizowasilishwa hazikidhi viwango vya ubora unaohitajika au zina kasoro, Taasisi nunuzi inaweza kupata ugumu wa kurejeshewa pesa au kubadilishiwa bidhaa hizo.

Nashauri Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha malipo ya bidhaa kupokelewa na kukaguliwa ili kujiridhisha juu ya idadi na ubora uliohitajika na mamlaka hizo kutoka kwa wazabuni.

5.1.10 Ununuzi wa bidhaa zenye thamani ya Shilingi bilioni 1.38 bila kuanisha viwango/vipimo ya kina kuhusu bidhaa hizo

Kanuni ya 164 (2) (b) ya Kanuni za ununuzi wa Umma, 2013 inasema kwamba "Barua ya mwaliko wa nukuu ya bei na viambatisho vyovyote vitakuwa na maelezo kamili ya bidhaa, kazi au huduma zitakazonunuliwa, ikijumuisha sifa za kiufundi au ubora unaohitajika; vipimo, miundo; mipango na michoro inayostahili"

Aidha, Kipengele cha 24.2 cha Mwongozo wa nguvu kazi '*force account*' wa mwaka 2020, kinasema vifaa vya ujenzi vitakavyonunuliwa viendane na mchanganuo wa mahitaji na maelezo yaliyoainishwa na kuidhinishwa na msimamizi wa mradi.

Nilibaini kuwa manunuzi ya vifaa vya ujenzi na bidhaa nyingine zenye thamani ya shilingi bilioni 1.38 katika Halmashauri 20 yalifanyika bila kuanisha viwango/vipimo ya kina kuhusu bidhaa hizo kama inavyooneshwa katika. Kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali 5 - 12.**

Jedwali Na.5-12: Ununuzi wa Bidhaa Bila Kuanisha kwa Kina Mahitaji

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/M Sumbawanga	376,552,011	11.	H/Mji Handeni	35,065,000
2.	H/W Sumbawanga	183,416,856	12.	H/W Tunduru	29,593,250
3.	H/W Iramba	172,215,678	13.	H/W Igunga	27,830,000
4.	H/W Songea	124,409,500	14.	H/W Mafinga	26,595,712
5.	H/W Mkinga	80,254,819	15.	H/W Moshi	26,000,000
6.	H/W Nkasi	68,233,700	16.	H/W Lushoto	20,521,000
7.	H/W Mlele	45,207,293	17.	H/W Muheza	17,550,000
8.	H/W Mbinga	44,836,200	18.	H/M Mpanda	12,013,990
9.	H/W Itigi	39,225,200	19.	H/W Mwanga	6,713,000
10.	H/W Mbarali	37,274,300	20.	H/W Shinyanga	6,507,200
	Jumla				**1,380,014,709**

Ununuzi wa vifaa vya ujenzi na bidhaa nyingine bila kuanisha mahitaji inaweza sababisha kupokelewa kwa bidhaa ambazo haziendani na mahitaji, na kwa upande wa vifaa vya ujenzi, inaweza kusababisha ujenzi wa miradi isiyo bora.

Ninapendekeza Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa waweke msisitizo katika kutoa viwango na vipimo katika nukuu za bei kulingana na miongozo ya kitaalamu iliyoidhinishwa katika ununuzi wa vifaa vya ujenzi na bidhaa nyingine.

5.1.11 Ununuzi wa Magari yenye thamani ya bilioni 5.68 ambayo hayakuwasilishwa na Wakala wa Ununuzi Serikalini

Kifungu cha 43(1) cha Sheria ya Ununuzi wa Umma (2011) kinasema, pale ambapo kuna upungufu wa uwezo wa kiufundi na, kwa kuzingatia taratibu zilizowekwa katika kanuni, taasisi inayofanya ununuzi inaweza kushirikisha wakala au huduma za manunuzi kwa watu wengine. Aidha, Wakala wa Huduma ya Ununuzi Serikalini (GPSA) ina jukumu la kuhakikisha huduma za ununuzi ni bora kwa taasisi za Serikali kama ilivyobainishwa katika Sheria ya ununuzi wa Umma Sura 410. Pia wakala amepewa dhamana kwa upana juu ya ununuzi wa magari, pikipiki na mitambo kwa taasisi za Serikali. Mamlaka yameainishwa kwenye kanuni ya 130 (1) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma (2013) na marekebisho ya Sheria na Kanuni ya 2016. Hii inajumuisha mamlaka ya kununua magari ya umma kwa niaba ya taasisi za serikali.

Nilibaini kuwa, Mamlaka 29 za Serikali za Mitaa zilifanya malipo ya shilingi bilioni 5.68 kwa Wakala wa Ununuzi Serikalini kwa ajili ya ununuzi wa magari. Aidha nilibaini kuwa magari hayo hayakuwa yamewasilishwa katika Halmashauri husika kwa muda usiopungua mwaka mmoja tangu malipo kufanyika. Orodha ya Halmashauri zenye magari ambayo hayajawasilishwa imeoneshwa kwenye **Jedwali 5-13.**

Jedwali Na.5-13: Orodha ya Halmashauri zenye Magari Ambayo Hayajawasilishwa

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	H/W Nsimbo	349,505,723	16	H/Mji Geita	174,036,393
2	H/W Karagwe	320,831,329	17	H/W Kibondo	167,323,583
3	H/W Morogoro	317,915,805	18	H/W Busokelo	162,934,584
4	H/M Kahama	287,113,524	19	H/W Meru	162,934,584
5	H/W Mbinga	252,762,578	20	H/W Songea	160,415,665
6	H/W Ileje	252,762,578	21	H/Mji Tunduma	160,415,665
7	H/W Mkinga	252,762,578	22	H/Mji Ifakara	160,415,664
8	H/W Bariadi	252,762,578	23	H/Mji Babati	157,500,140
9	H/W Shinyanga	252,762,577	24	H/W Ngorongoro	150,452,000
10	H/W Mlele	227,441,235	25	H/Mji Kondoa	92,346,913
11	H/W Babati	215,363,569	26	H/W Simanjiro	92,346,913
12	H/W Mpanda	210,000,000	27	H/W Malinyi	92,346,913
13	H/W Chalinze	198,556,088	28	H/Mji Njombe	92,346,913
14	H/W Bumbuli	184,693,827	29	H/W Ikungi	92,346,913
15	H/W Kwimba	184,693,826	**Jumla**		**5,678,090,658**

Nashauri Maafisa Masuuli wa Halmashauri husika kuwasiliana na Wakala wa Ununuzi Serikalini ili kuhakikisha magari yanayonunuliwa yanawasilishwa kwa wakati ili kufanikisha utolewaji wa huduma iliyotarajiwa

5.1.12 Matumizi ya Vifaa vya Ujenzi Vyenye Thamani ya Shilingi Bilioni 1.09 Bila Kufanyiwa Vipimo vya Ubora

Kanuni ya 244(1) ya Kanuni za Ununuzi wa umma (2013) inasema, bidhaa zitakazowasilishwa zinahitajika kukaguliwa, zichukuliwe sampuli na kupimwa na taasisi inayofanya ununuzi, na hazitokubalika kama zitakuwa chini ya viwango vilivyoainishwa kwenye mkataba. Pia Kanuni ya 246 inasema kuwa, ikiwa bidhaa itahitaji jaribio la kiufundi au la kisayansi, mtaalam au mjuzi wa taaluma husika ataalikwa kwa mashauriano, au bidhaa zaweza tumwa kwa mjuzi huyo kwa ajili ya kufanyiwa vipimo.

Kinyume na matakwa ya kanuni za ununuzi wa umma, nilibaini Malaka 14 za serikali za mitaa zilinunua na kutumia vifaa vya ujenzi vikiwemo nondo na matofali vyenye thamani ya shilingi bilioni 1.09 katika miradi ya ujenzi bila kufanyiwa vipimo vya ubora kama inavyoonekana katika **Jedwali 5-14** hapa chini.

Jedwali Na.5-14: Vifaa vya Ujenzi Ambavyo Havijafanyiwa Vipomo vya Ubora

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Muheza	204,452,500	9.	H/W Nkasi	36,965,962
2.	H/W Sumbawanga	160,585,311	10.	H/W Kigoma	29,302,000
3.	H/Mji Tarime	141,513,000	11.	H/W Mbulu	29,044,856
4.	H/W Kaliua	139,913,500	12.	H/W Kibiti	27,705,225
5.	H/W Nanyumbu	97,456,115	13.	H/W Kalambo	18,810,050
6.	H/W Mkinga	81,778,800	14.	H/W Ikungi	8,910,240
7.	H/W Itigi	65,473,680	**Jumla**		**1,090,729,069**
8.	H/M Kahama	48,817,830			

Kutofanyika kwa vipimo na majaribio ya vifaa vya ujenzi kumeiweka Halmashauri katika hatari ya kutumia vifaa visivyo na ubora ambavyo vinaweza kuathiri ubora wa miradi.

Ninashauri Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa husika, katika siku zijazo kufanya vipimo vya vifaa ili kuhakikisha ubora wa kazi za ujenzi.

5.1.13 Vifaa vya ujenzi vyenye thamani ya Shilingi Milioni 435.02 vilinunuliwa zaidi ya Mahitaji

Kipengele cha 11.1 cha Mwongozo wa nguvu kazi 'force account' kwa taasisi nunuzi nchini uliotolewa na Mamlaka ya Udhibiti wa Ununuzi wa Umma, kinaitaka idara inayofanya matumizi au idara ya ufundi kuainisha kazi za ujenzi au matengenezo yanayohitajika kutekelezwa.

Katika tathmini ya vifaa vya ujenzi vilivyonunuliwa na uhakiki wa hatua ziliyofikiwa katika utekelezaji wa miradi, nilibaini mamlaka 8 za Serikali za mitaa zilinunua vifaa vya ujenzi zaidi ya mahitaji halisi. Ununuzi huo uligharimu shilingi milioni 435.02 kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 5-15.**

Jedwali Na.5-15: Bidhaa Zilizonunuliwa Zaidi ya Mahitaji Halisi

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/M Shinyanga	217,141,670
2.	H/W Korogwe	64,552,150
3.	H/Jiji Mwanza	44,280,000
4.	H/M Bukoba	29,325,000
5.	H/M Moshi	26,645,714
6.	H/W Liwale	23,288,326
7.	H/W Rorya	18,333,000
8.	H/W Muheza	11,453,930
Jumla		**435,019,790**

Aidha, katika ziara za miradi, nilibaini kuwa vifaa hivyo vya ujenzi vilikuwa vimeachwa katika vituo vilivyokuwa vikitekeleza miradi hiyo huku ujenzi ukiwa umekamilika.

Kutoandaa mahitaji halisi ya vifaa vya ujenzi kumepelekea ununuzi wa vifaa zaidi ya mahitaji, ambavyo vinaweza kutumika vibaya au kuibiwa.

Ninapendekeza kwamba, Mamlaka za Serikali za Mitaa zihakikishe mahitaji ya vifaa vya ujenzi wa miradi zinaandaliwa kwa usahihi ili kuepuka ununuzi wa vifaa vya ujenzi zaidi ya mahitaji halisi. Pia, uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa unahimizwa kuhakikisha kuwa vifaa vya ujenzi vilivyozidi vinatumika kwa ufanisi ili kuleta tija.

5.2 Mapugufu katika Usimamizi wa Mikataba

Lengo la ukaguzi wa usimamizi wa mikataba ni kutathmini iwapo kuna usimamizi madhubuti katika utekelezaji wa mikataba iliyotekelezwa katika mamlaka za Serikali za mitaa nchini.

Maelezo ya mapungufu yaliyobanika na mapendekezo yameainishwa hapa chini:

5.2.1 Malipo yaliyofanyika bila Kupima kazi na Hayakuthibitishwa na Wasimamizi wa Miradi Shilingi Bilioni 2.67

Kanuni ya 243(2) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za Mwaka 2013, inazitaka taasisi inayofanya ununuzi kuidhinisha malipo kulingana na vipimo na uthibitisho, katika vipindi au hatua zilizooneshwa katika mikataba na kwamba asilimia kadhaa ya thamani ya kazi zilizotekelezwa kutoka kila cheti cha malipo kinaweza kukatwa na kuhifadhiwa kwa ajili ya matazamio endapo mkataba utaweka takwa hilo.

Ukaguzi wangu ulibaini Mamlaka 16 za Serikali za Mitaa zililipa kiasi cha shilingi bilioni 1.80 kwa kazi za ujenzi zilizotekelezwa na wakandarasi na mafundi bila kuwepo na nyaraka za vipimo vya kazi zilizofanyika, kama inavyoonekana katika **Jedwali Na. 5-16.**

Jedwali Na.5-16: Malipo Bila Vipimo na Kuidhinishwa na Mhandisi

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Iramba	396,000,000	8.	H/W Songwe	64,624,180
2.	H/W Sumbawanga	366,543,619	9.	H/Jiji Dar es Salaam	57,027,265
3.	H/Mji Makambako	200,511,135	10.	H/W Chunya	51,123,975
4.	H/W Njombe	158,545,000	11.	H/W Rorya	47,153,400
5.	H/W Momba	140,264,731	12.	H/W Mbozi	24,206,000
6.	H/Mji Tunduma	80,929,500	13.	H/W Nsimbo	10,543,500
7.	H/W Namtumbo	67,290,425		**Jumla**	**1,797,314,483**

Aidha nilibaini kuwa shilingi million 872 zililipwa kwa wakandarasi zaidi ya kiasi kilichopaswa kulipwa katika Halmashauri ya Mji Kondoa na Halmashauri ya Wilaya ya Butiama kama inavyoonekana katika **Jedwali 5-17.**

Jedwali Na.5-17: Malipo kwa Wakandarasi Zaidi ya Kiasi Kilichotakiwa

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Butiama	867,441,350
2.	H/Mji Kondoa	4,530,000
	Jumla	**871,971,350**

Maafisa Masuuli wa Halmashauri husika wanahimizwa kuweka mfumo imara wa udhibiti wa ndani utakaohakikisha kazi zilizokamilika zinapimwa na kuthibitishwa kabla ya malipo kufanyika.

5.2.2 Ununuzi wa Shilingi Bilioni 2.85 yalifanyika Bila Kutumia Njia ya Ushindani wa Bei

Kanuni ya 152 ya Kanuni za ununuzi wa Umma za mwaka 2013 inahitaji miongoni mwa mambo mengine, taasisi nunuzi kutoa nyaraka za zabuni kwa idadi ndogo ya wazabuni ikiwa: kuna hitaji la dharura kwa bidhaa, kazi au huduma kama taasisi haitakuwa na muda wa kutosha kufanya ushindanishi wa bei, na kama kuna uharaka ambao haukutarajiwa na taasisi na haukusababishwa na matendo ya upande wake au haja ya kufikia lengo la kijamii kwa kuyaita makampuni ya ndani au jamii zishiriki. Pia, Kanuni ya 161 (1) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013 inahitaji taasisi nunuzi kupata nukuu za bei kutoka kwa mzabuni mmoja, kujadili na kuingia katika mkataba moja kwa moja kama; (a) kuna uhitaji wa dharura wa kazi, au (b) kuna mkandarasi mmoja tu ambaye taasisi inategemea anaweza kufanya kazi inayohitajika; au (c) kuna faida kwa taasisi katika kumtumia mkandarasi ambaye amefanya au anaifanya kazi kama hiyo au (d) kazi ambayo inatekelezwa inahitaji kuongezwa.

Katika ukaguzi nilibaini Mamlaka 10 za Serikali za mtaa zilifanya ununuzi wenye thamani ya shilingi billion 2.85 kwa kutumia mzabuni mmoja, au wachache badala ya njia ya ushindanishi kinyume na matakwa ya sheria .idadi ya taasisi hizo zimeorodheshwa kwenye **Jedwali 5-18.**

Jedwali Na.*5-18*: Ununuzi uliyofanyika bila ushindani

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	H/Jiji Mwanza	958,924,817
2	H/W Karagwe	800,000,000
3	H/W Kibaha	392,734,592
4	H/W Bunda	157,542,330
5	H/W Lindi	154,262,200
6	H/Mji Handeni	113,576,100

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
7	H/W Mkinga	112,772,700
8	H/W Maswa	75,000,000
9	H/W Tarime	49,056,840
10	H/M Musoma	39,000,000
Jumla		**2,852,869,579**

Kufanya ununuzi kwa mzabuni mmoja au idadi ndogo ya wazabuni kunazuia uwazi na nafasi kwa wazabuni wenye uwezo kuomba kazi na kushindana; hivyo kuzuia matumizi bora ya fedha za umma.

Ninapendekeza Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha kuwa njia za ushindanishi wa bei katika ununuzi wa bidhaa zinatumika ili kuwapo na uwazi, uaminifu na kupata thamani ya fedha.

5.2.3 Mapungufu Katika Malipo ya Awali yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 4.13 Pamoja na Dhamana Zake

Kifungu cha 54.2 cha Masharti ya jumla ya mkataba (GCC) kinasema kuwa, mkandarasi anatakiwa kutumia malipo ya awali katika kulipia gharama za vifaa, mitambo, bidhaa na gharama za kuleta vifaa zinazihitajika katika utekelezaji wa mkataba. Mkandarasi anatakiwa kuainisha matumizi ya malipo hayo kwa kuwasilisha uthibitisho wa nakala za ankara au nyaraka nyingine kwa msimamizi wa mradi kwa ajili ya uhakiki.

Wakati wa mapitio ya utendaji na ufuatiliaji wa mikataba, nilibaini mapungufu mbalimbali katika dhamana za malipo ya awali zilizowasilishwa, malipo yake, matumizi na marejesho ya malipo ya awali ya shilingi bilioni 4.13 kama inavyoonekana kwenye **Jedwali 5-19.**

Jedwali Na.5-19: Malipo ya awali kwa mkandarasi yenye mapungufu

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)	Mapungufu
1	H/Jiji Dar es Salaam	439,416,615	Malipo ya awali yaliyofanyika kwa mkandarasi bila kuanishwa kwenye mkataba
2	H/W Kakonko	60,340,000	
3	H/W Bariadi	70,000,000	
4	H/W Tarime	15,910,268	Malipo ya awali kwa kiasi kinachozidi asilimia 15 kama ilivyoainishwa kwenye rasimu ya nyaraka ya zabuni iliyotolewa na Mamlaka ya udhibiti wa ununuzi wa umma (PPRA)
5	H/W Iramba	283,356,469	
6	H/W Butiama	180,994,077	Malipo ya awali kwa mkandarasi ambayo hayajarejeshwa
7	H/Mji Tarime	258,872,579	
8	H/ Mji Geita	314,729,469	

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)	Mapungufu
9	H/W Sumbawanga	34,320,300	Malipo ya awali yamefanyika kwa mkandarasi bila kuwasilishwa kwa dhamana
10	H/M Ubungo	40,690,667	Malipo ya awali yalifanyika kwa mjenzi bila mkataba
11	H/M Kahama	500,000,000	
12	H/Jiji Dar es Salaam	139,114,942	Uwasilishaji wa dhamana ya malipo ya awali isiyofaa
13	H/M Ubungo	578,530,557	Wakandarasi hawakuwasilisha vielelezo na nyraraka za uthibitisho wa matumizi ya malipo ya awali
14	H/Mji Geita	314,729,469	
15	H/W Hanang’	894,012,314	
Jumla		**4,125,017,726**	

Kutokuwepo kwa dhamana na kukubali dhamana ya malipo ya awali isiyofaa kunaziweka halmashauri katika hatari ya kupoteza fedha za umma ikiwa mkandarasi atashindwa kutekeleza mkataba. Zaidi ya hayo, hii inaashiria kuwa wasimamizi wa miradi hawakusimamia na kufuatilia miradi kwa ufanisi wakati wa utekelezaji wa mikataba; kutokana na kushindwa kuthibitisha kama malipo ya awali yalitumiwa kwa ufanisi na mkandarasi.

Nashauri Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa wahakikishe kuwa, dhamana sahihi za malipo ya awali zenye kukidhi kipindi chote cha mkataba zinawasilishwa na wakandarasi, ili kuepuka upotevu wa fedha za umma. Zaidi ya hayo,malipo ya awali kwa mkandarasi yafanyike kwa kuzingatia kiwango kilichoainishwa na Mamlaka ya Udhibiti ya ununuzi wa Umma na kuhakikisha wakandarasi wanarejesha fedha hizo.

5.2.4 Mapungufu yaliyoonekana Katika Dhamana za Utendaji wa Mikataba yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 7.64

Kanuni ya 29 ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013, inahitaji taasisi nunuzi kutaka dhamana ya utendaji kutoka kwa mzabuni aliyeshinda zabuni ili kuhakikisha utendaji wa mkataba wenye uaminifu na malipo ya wafanyakazi wote, wasambazaji, mafundi na wakandarasi wasaidizi wa mradi, kama wapo.

Ukaguzi wangu ulibaini kuwa Mamlaka 10 za Serikali za Mitaa zilitekeleza mkataba wa ujenzi na mapato yenye thamani ya shilingi bilioni 7.64 ambayo dhamana za utendaji wake haikuwasilishwa na nyingine zilikwisha muda wake kabla ya kukamilika kwa mkataba kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali 5-20.**

Jedwali Na.5-20: Mapungufu katika dhamana za utendaji zilizowasilishwa

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)	Mapungufu
1.	H/W Kakonko	160,963,836	Kutokuwepo kwa dhamana ya Utendaji kwa mradi wa ujenzi inayotekelezwa
2.	H/Jiji Mwanza	283,502,000	
3.	H/W Sengerema	549,440,000	
4.	H/W Kishapu	52,533,980	
5.	H/W Arusha	472,800,000	Dhamana ya utendaji kazi haijawasilishwa na wakala wa kukusanya mapato
6.	H/Jiji Dodoma	2,831,349,751	Dhamana ya utendaji kazi imekwisha muda wake kabla ya kukamilika kwa mradi
7.	H/Mji Geita	2,407,569,051	
8.	H/W Nsimbo	388,981,782	
9.	H/W Sumbawanga	76,728,040	
10.	**H/W Arusha**	414,000,000	Uwepo wa dhamana ya utendaji iliyoisha muda wake kwa mkataba wa ukusanyaji mapato
Jumla		**7,637,868,440**	

Kutokuwapo kwa dhamana za utendaji na kumalizika kwa muda wa dhamana za utendaji kazi kabla ya kukamilisha utekelezaji wa mikataba, kunaziweka Halmashauri kwenye hatari ya kupoteza fedha za miradi endapo wakandarasi watashindwa kutekeleza mkataba au wakisitisha.

Ninashauri Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za mitaa husika kuhakikisha wakandarasi wanawasilisha dhamana za utendaji zinazokidhi kipindi chote cha mkataba. Aidha, katika siku zijazo wahakikishe mikataba yote inakuwa na dhamana kwa muda wote wa mkataba ili kuepuka upotevu wa rasilimali za umma.

5.2.5 Ucheleweshwaji wa Malipo kwa Kazi Iliyofanyika yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 7.8

Kanuni ya 44(1) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013 inasema kuwa, kwa madhumuni ya kusaidia ukuaji wa makampuni ya ndani na kuwezesha makampuni hayo kutimiza majukumu yao ya kimkataba, taasisi nunuzi zitahakikisha kwamba malipo yanafanyika kwa wakati kwa wazabuni.

Masharti ya Jumla ya Mkataba (GCC) yanawataka waajiri kuwalipa wakandarasi kiasi kilichoidhinishwa na Wasimamizi wa Miradi ndani ya siku 28 kuanzia tarehe ya kuwasilishwa cheti cha madai ya malipo kwa mkandarasi.

Mapitio ya uzingatiwaji wa sheria na masharti yaliyoainishwa kwenye mikataba yalibainisha Halmashauri 3 zenye madai ya wakandarasi kiasi cha shiling bilioni 7.8 ambayo hayajalipwa kwa muda wa zaidi ya siku 90 tangu tarehe ya uhakiki. Maelezo yanaoneshwa katika **Jedwali 5-21.**

Jedwali Na.5-21: Malipo ya Wakandarasi Ambayo Hayajalipwa

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)
1.	H/M Ubungo	6,721,159,349
2.	H/Jiji Dodoma	768,963,484
3.	H/M Iringa	310,830,795
	Jumla	**7,800,953,628**

Kucheleweshwa kwa utoaji wa fedha kunaweza kusababisha athari kwenye muda wa utekelezaji wa miradi, na kusababisha ucheleweshaji wa malipo na hatimaye kuchelewesha kukamilika kwa miradi.

Ofisi ya Rais-TAMISEMI kwa kushirikiana na Wizara ya Fedha ihakikishe kuwa fedha za miradi ya ujenzi zinatolewa kwa wakati. Hii itarahisisha utekelezaji wa miradi hiyo na kuepusha riba na adhabu zisizo za lazima.

SURA YA SITA

USIMAMIZI WA MAPATO

6.0 Utangulizi

Vyanzo vya mapato katika Mamlaka za Serikali za Mitaa vinajumuisha kodi, leseni, ada, faini, adhabu, mapato yatokanayo na ubadilishanaji wa bidhaa au huduma, na mapato mengineyo. Ukusanyaji wa mapato kwa ufanisi ni muhimu katika kuimarisha maendeleo endelevu katika Mamlaka za serikali za Mitaa ili kufanikisha dhana ya uwekezaji katika rasilimali watu, miundombinu na utoaji wa huduma bora kwa Umma.

Kulingana na mwenendo wa hivi karibuni, ukusanyaji wa mapato ya vyanzo vya ndani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa umeongezeka kufikia shilingi milioni 891.84 katika mwaka wa fedha 2021/22 ikilinganishwa na miaka iliopita kama inavyooneshwa katika **Kilelezo Na 6-1**.

Kielelezo Na 0-1: Mwenendo wa Mapato ya Ndani

Ukusanyaji wa mapato katika Mamlaka ya Serikali za Mitaa kimsingi hufanywa kupitia Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato ya Serikali za Mitaa (LGRCIS), Mfumo wa Taarifa za Kifedha unaotumiwa

katika ngazi za chini za Halmashauri (FFARS) na Mfumo wa Serikali wa Usimamizi wa Hospitali Tanzania (GoT–HoMIS).

Mifumo hii inatoa mwanga wa taarifa za kifedha za taasisi, zinazosaidia katika usimamizi bora wa huduma za afya. Utekelezaji wa mifumo hii in wa muhimu katika mamlaka za serikali za mitaa, kurahisisha mchakato wa ukusanyaji wa mapato, kuongeza ufanisi katika usimamizi wa fedha, na kuboresha usahihi wa taarifa za kifedha.

kutokana na tathmini yangu ya usimamizi wa makusanyo ya mapato katika Mamlaka ya Serikali za Mitaa, mapungufu kadhaa yalibainika, kama yanavyoelezwa kwenye aya zinazofuata hapa chini.

Ili kukabiliana na mapungufu haya, Halmashauri zinapaswa kutekeleza mfumo bora wa udhibiti wa mifumo ya ndani, kutumia kikamilifu mifumo ya kielektroniki ili kupunguza vihatarishi vya ubadhilifu. Pia, uvumbuzi wa vyanzo muhimu vya mapato na utekelezaji wa mikakati madhubuti ya ukusanyaji wa mapato ikiwemo, tathimini ya masoko, elimu kwa walipa kodi na mikakati ya mawasiliano katika ngazi zote za serikali.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kutekeleza mifumo ya usimamizi wa madeni,kutumia mifumo ya kielektroniki kubaini walio katika hatari kubwa ya kutolipa madeni na kuweka kipaumbele katika ufuatiliaji.

6.1 Kutowasilishwa Benki Shilingi Bilioni 11.07 za Mapato Yaliyokusanywa Kupitia POS

Kifungu cha 42 (2) cha Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa, Sura 290 kinaelekeza kuwa, stakabadhi zote zinazohusiana na mamlaka ya serikali ya mitaa zitalipwa katika akaunti ya benki au akaunti iliyothibitishwa na mamlaka hiyo. Pia, kwa mujibu wa Aya ya 3.4 (v) ya Mwongozo wa Usimamizi wa Mapato ya Mamlaka za Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019, mamlaka za serikali za mitaa zinapaswa kuchukua hatua stahiki za udhibiti, ikijumuisha uwekaji wa mapato yanayokusanywa benki kwa haraka ili kuimarisha mfumo wa ukusanyaji wa mapato.

Nilitathmini taarifa za mapato kutoka mfumo wa ukusanyaji wa mapato yatokanayo na vyanzo vingine vilivyokusanywa kupitia

mashine za POS na kubaini kuwa, wakusanya mapato katika mamlaka 98 za serikali za mitaa hawakuwasilisha jumla ya shilingi bilioni 11.07 katika akaunti husika za benki.

Hii inatokana na kutofanyika kwa usuluhishi wa hesabu mara kwa mara (angalau kwa wiki) na kukosekana kwa ufuatiliaji wa karibu ili kuhakikisha makusanyo ya mapato yanawekwa kwenye akaunti ya benki ya Halmashauri pekee na si kwa njia zinginezo kama vile huduma za benki kupitia mitandao ya simu. Pia, kwa kuwa njia pekee inayotumika ni ya wakusanya mapato kuwasilisha wenyewe benki fedha zilizokusanywa, hali hii imesababisha kuongezeka kwa fedha zisizowasilishwa benki hasa kwa wakusanya mapato ambao wapo nje ya miji. Maelezo ya mapato ambayo hayajapelekwa benki yameoneshwa katika **Jedwali Na. 6 -1**

Jedwali Na.6-1: Makusanyo Yasiyowasilishwa Benki

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/Jiji Dar es Salaam	1,097,974,053	51.	H/W Chalinze	39,869,116
2.	H/W Ushetu	608,964,726	52.	H/W Buchosa	39,666,921
3.	H/W Momba	584,568,405	53.	H/Mji Handeni	37,939,222
4.	H/W Kilwa	462,312,040	54.	H/W Iringa	37,011,441
5.	H/M Kinondoni	444,758,715	55.	H/M Shinyanga	36,542,500
6.	H/W Uvinza	440,485,000	56.	H/W Njombe	32,827,500
7.	H/W Tabora/UYUI	381,752,353	57.	H/M Temeke	30,017,500
8.	H/W Kilindi	371,482,920	58.	H/W Moshi	29,125,777
9.	H/W Chemba	351,513,269	59.	H/W Urambo	28,921,278
10.	H/W Rufiji	328,240,356	60.	H/W Bumbuli	24,618,094
11.	H/W Bunda	324,565,133	61.	H/W Butiama	22,777,200
12.	H/W Kisarawe	310,927,230	62.	H/W Igunga	21,127,420
13.	H/W Sumbawanga	309,925,337	63.	H/W Busega	19,829,503
14.	H/W Kibaha	238,644,492	64.	H/W Manyoni	18,978,000
15.	H/W Mafia	232,619,351	65.	H/W Kibiti	18,349,589
16.	H/M Iringa	230,325,110	66.	H/W Ileje	18,335,950
17.	H/W Kaliua	209,406,651	67.	H/W Maswa	18,079,600
18.	H/W Musoma	194,692,833	68.	H/Jiji Mwanza	16,739,050
19.	H/W Namtumbo	194,294,441	69.	H/Mji Geita	14,712,373
20.	H/W Kalambo	192,018,700	70.	H/W Gairo	14,666,200
21.	H/W Itigi	178,837,075	71.	H/W Mpanda	14,478,200
22.	H/W Kilolo	173,775,327	72.	H/W Mkuranga	14,051,300
23.	H/W Mbarali	157,199,015	73.	H/W Rorya	14,011,520
24.	H/W Mbozi	138,045,037	74.	H/W Babati	13,661,300
25.	H/W Songwe	127,029,748	75.	H/W Meatu	13,385,398
26.	H/W Chunya	119,681,800	76.	H/Mji Babati	13,119,351
27.	H/W Msalala	115,793,599	77.	H/W Busokelo	13,059,395
28.	H/Jiji Arusha	113,964,030	78.	H/W Nyasa	12,701,500
29.	H/W Sikonge	113,129,836	79.	H/W Mbinga	12,371,950
30.	H/W Mbeya	111,374,287	80.	H/W Lindi/Mtama	12,231,557
31.	H/W Songea	95,618,775	81.	H/W Tarime	12,198,712
32.	H/W Serengeti	93,066,401	82.	H/W Kigoma	9,785,958
33.	H/W Kyela	86,115,714	83.	H/W Meru	8,577,500

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
34.	H/M Morogoro	85,231,611	84.	H/Mji Mbinga	8,346,500
35.	H/W Iramba	84,142,177	85.	H/W Geita	8,142,900
36.	H/W Nkasi	84,041,700	86.	H/W Hai	7,982,550
37.	H/W Mbogwe	80,360,474	87.	H/M Tabora	7,631,600
38.	H/W Kasulu	79,368,780	88.	H/M Songea	7,148,900
39.	H/W Nyang'hwale	77,226,160	89.	H/W Nzega	7,043,700
40.	H/W Hanang'	73,460,450	90.	H/W Mbulu	6,858,000
41.	H/W Kigoma/Ujiji	72,971,927	91.	H/W Mlele	6,266,757
42.	H/W Rungwe	70,393,156	92.	H/W Mwanga	5,629,000
43.	H/W Nsimbo	70,013,483	93.	H/W Muleba	5,400,000
44.	H/Jiji Mbeya	67,045,837	94.	H/W Same	4,799,700
45.	H/W Bariadi	66,830,623	95.	H/W Kiteto	3,916,000
46.	H/M Lindi	61,399,151	96.	H/W Singida	3,742,949
47.	H/W Muheza	54,908,059	97.	H/W Liwale	3,089,160
48.	H/W Simanjiro	53,579,000	98.	H/W Arusha	2,741,700
49.	H/M Singida	45,483,582		**Jumla**	**11,072,457,731**
50.	H/W Kibondo	40,392,510			

Hatahivyo, kiasi cha fedha za mapato kisichowasilishwa benki kwa mwaka 2021/22 kimepungua kufikia shilingi bilioni 11.07 ikilinganishwa na mwaka 2020/21; uwepo wa shilingi bilioni 11.07 kisichowasilishwa benki inaashiria uhitaji wa jitihada za ziada ili kuondosha uvujaji wa mapato katika mamlaka za serikali za mitaa. Mwenendo wa makusanyo ambayo hayajawasilishwa benki ni kama inavyooneshwa katika **Kielelezo Na. 6- 2.**

Kielelezo Na 0-2: Mwenendo wa makusanyo yasiyowalishwa benki

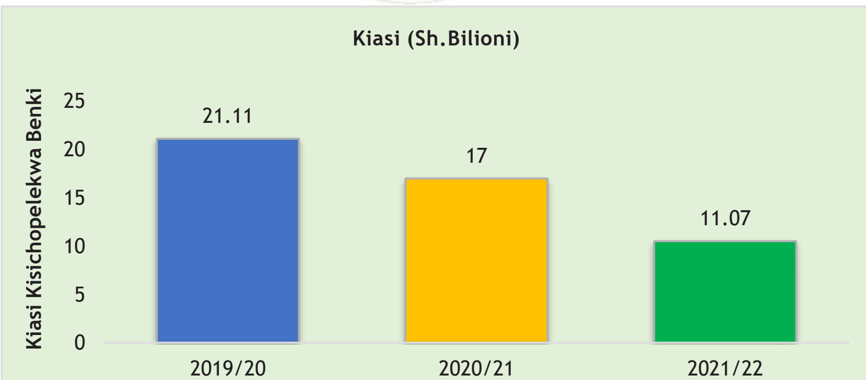

Kutowasilishwa benki kwa makusanyo ya vyanzo hivyo, hupunguza uwezo wa Halmashauri kufanya shughuli ilizojipangia na kupelekea utegemezi zaidi kwa Serikali Kuu.

Ninapendekeza kwamba Ofisi ya Rais - TAMISEMI ifanye mapitio ya taratibu za kuwasilisha benki mapato yanayokusanywa kupitia POS na kuweka sera za udhibiti zikiwemo za makubaliano kati ya Halmashauri na watumiaji wa POS juu ya uzingatiaji wa muda wa kuwasilisha makusanyo benki na utozaji wa faini kwa ucheleweshaji ili kuhakikisha fedha zinawasilishwa benki kwa wakati,aidha ninasisitiza Mamlaka za serikali za mitaa kuhakikisha kwamba fedha ambazo hazikuwasilishwa benki zinarejeshwa.

Zaidi ya hayo, Mamlaka hizo zinashauriwa kuhakikisha zinatumia kiusahihi mifumo ya kielektroniki kupitia makampuni ya simu na mabenki ili kurahisisha uwekaji wa mapato yanayokusanywa kupitia POS.

6.2 Mapato ya Shilingi Bilioni 37.34 Yasiyokusanywa Kutoka katika Vyanzo Muhimu vya Mapato

Nilikagua makusanyo ya mapato kupitia Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato katika Mamlaka za Serikali za Mitaa na kubaini kuwa, jumla ya shilingi bilioni 37.34 hazikukusanywa katika mamlaka 146 za serikali za mitaa. Vyanzo vilivyoathirika ni kodi zitokanazo na upangishaji wa maduka na nyumba vilivyopo katika stendi za mabasi na masoko, kodi za kupangisha vibanda na vizimba vya masoko,kodi ya nyumba, kodi za upangishaji wa maeneo ya wazi, na fukwe uuzaji wa viwanja, ada za uwindaji leseni za biashara, na leseni za vileo.

Hali hii ni kinyume na Agizo la 38 (1) la Randama ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya Mwaka 2009, linalomtaka mwekahazina kuwajibika kufanya taratibu sahihi za usimamizi wa fedha na uhasibu ili kuhakiki usahihi wa kumbukumbu za madai yote kwa kulinganisha na makusanyo; uhifadhi na uwekaji wa fedha hizo benki. Muhtasari wa vyanzo hivi unaelezewa katika **Jedwali Na. 6-2** na **Kiambatisho Na. 6-2** kinatoa maelezo ya kina kwa mapato ambayo hayajakusanywa.

Jedwali Na.6-2: Vyanzo vya Mapato Visivyokusanywa

Na	Chanzo cha mapato	Idadi ya Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	Leseni za biashara	112	13,940,477,444
2	Mauzo ya viwanja	17	12,292,508,723
3	Kodi za pango	64	5,642,483,546
4	Ushuru wa Taka	2	3,016,026,871
5	Leseni za vileo	59	1,712,215,056
6	Fukwe/Maeneo ya wazi	2	292,613,800
7	Ushuru wa huduma za uwindaji	3	439,606,284
Jumla			**37,335,931,724**

Hatahivyo, uthibitisho wa makusanyo ya fedha kutoka kiwanda cha kufyatua tofali katika Halmashauri ya Jiji la Arusha unaonesha kuwa shilingi milioni 353.41 zilipatikana ambayo ni kati ya makadirio ya mauzo ya shilingi milioni 717.97 kulingana na vifaa vilivyonunuliwa. Ukokotoaji wa ulinganifu wa vifaa viliyonunuliwa na fedha zilizopatikana ulibaini kuwa kuna uwezekano mkubwa wa matumizi mabaya ya shilingi milioni 364.56 kwani hakuna uthibitisho wa kutosha kuhalalisha matumizi hayo ikiwemo vifaa visivyotumika au madeni ya wateja.,

Mapato ambayo hayajakusanywa na mamlaka za serikali za mitaa yanaweza kusababisha hasara kutokana na juhudi zisizoridhisha za kukusanya fedha hizo.

Ninanazishauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zinazohusika kwa kushirikiana na Watendaji wa kata na mitaa/vijiji ziweke mifumo madhubuti ya utambuzi na ukusanyaji wa mapato katika vyanzo vyote vya mapato, mathalani uhuishaji wa kanzidata ya walipaji, ukumbushaji wa wadaiwa/walipa kodi kwa kuwatumia bili husika kupitia jumbe za simu, ufuatiliaji kupitia kikosi kazi cha ukusanyaji wa mapato na utoaji wa taarifa za wadaiwa na mbinu za ufuatiliaji kila mwezi ili kukusanya kikamilifu katika vyanzo vyote vya mapato na kuhakikisha urejeshwaji wa mapato ambayo hayajakusanywa.

6.3 Miamala ya Shilingi bilioni 13.15 ya Madai Mbalimbali ya Mapato Isiyosuluhishwa

Aya ya 6.7 ya Mwongozo wa Usimamizi wa Mapato ya Mamlaka za Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019 unataka utengenezaji wa hati za madai na usimamizi wa madai ya mapato ufanyike kupitia Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato. Kisha, walipakodi wenye madeni wafuatiliwe kupitia mfumo huo na kujulishwa kwa wakati ili kuhakikisha malipo yanafanyika kupitia benki au kielekitroniki na kuhuishwa katika Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato mara tu baada ya malipo kufanyika.

Nilibaini kuwa, kiasi cha shilingi bilioni 13.15 hakikusanywa katika mamlaka 59 za serikali za mitaa kutoka vyanzo mbalimbali ndani ya mfumo wa mapato wa LGRCIS bila kubainisha sababu, kinyume na miongozo iliyotajwa hapo juu.

Bila udhibiti na juhudi za kutosha, kuna uwezekano wa ukusanyaji wa mapato chini ya malengo. **Jedwali Na. 6-3** linaonesha wadaiwa wa mapato mbalimbali.

Jedwali Na.6-3: Wadaiwa wa Mapato Mbalimbali

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)
1.	H/Jiji Dar es salaam	4,273,261,779	31.	H/M Mpanda	58,587,485
2.	H/W Simanjiro	1,106,439,925	32.	H/W Ngorongoro	56,697,908
3.	H/W Kilosa	712,396,747	33.	H/W Missenyi	49,484,496
4.	H/M Bukoba	668,217,232	34.	H/W Muleba	47,679,258
5.	H/W Morogoro	533,706,011	35.	H/W Njombe	46,558,653
6.	H/Jiji Tanga	450,979,377	36.	H/Mji Korogwe	45,746,895
7.	H/W Namtumbo	435,294,332	37.	H/W Mkinga	38,394,612
8.	H/M Iringa	416,174,212	38.	H/W Kwimba	35,796,517
9.	H/W Kilindi	371,482,920	39.	H/Mji Makambako	33,329,842
10.	H/W Kilolo	359,407,937	40.	H/M Songea	32,821,302
11.	H/Mji Masasi	285,246,802	41.	H/M Moshi	32,334,300
12.	H/W Ruangwa	264,956,830	42.	H/W Nsimbo	27,406,814
13.	H/W Korogwe	211,270,206	43.	H/W Mbozi	23,513,931
14.	H/Jiji Arusha	203,339,613	44.	H/Mji Newala	22,946,190
15.	H/W Mpanda	201,441,963	45.	H/W Kalambo	22,044,995
16.	H/W Rufiji	201,366,283	46.	H/W Bumbuli	21,534,507
17.	H/W Monduli	178,599,677	47.	H/W Longido	20,732,700
18.	H/W Songwe	165,542,500	48.	H/W Itigi	20,520,103
19.	H/Mji Bariadi	159,160,416	49.	H/W Nanyumbu	19,644,172
20.	H/M Shinyanga	155,595,376	50.	H/W Kibaha	19,164,936
21.	H/W Nyasa	149,273,871	51.	H/W Maswa	18,379,930
22.	H/W Newala	138,483,991	52.	H/W Tarime	18,154,079
23.	H/W Meru	118,980,117	53.	H/W Tandahimba	17,555,290
24.	H/W Busega	112,918,293	54.	H/W Igunga	16,887,755
25.	H/Mji Mbinga	106,061,402	55.	H/M Musoma	11,290,550
26.	H/W Muheza	103,256,463	56.	H/W Chalinze	11,028,224
27.	H/M Mtwara	92,393,717	57.	H/W Mlele	7,307,835
28.	H/W Madaba	64,092,027	58.	H/W Mwanga	6,279,375
29.	H/W Uyui	63,010,942	59.	H/Mji Nanyamba	4,504,570
30.	H/W Ushetu	59,532,193	**Jumla**		**13,148,210,378**

Ingawa mamlaka za serikali za mitaa zimefanya jitihada za kupunguza kiasi cha wadaiwa hawa kwa miaka mitatu mfululizo, kama inavyoonekana katika **Kielelezo Na. 6-3** hapa chini; hata hivyo, kiasi cha shilingi bilioni 13.15 kinaonesha kuwa bado kuna haja ya kuchukuliwa kwa jitihada zaidi ili kuondoa uwepo wa wadaiwa mbalimbali ambao hawajapatiwa ufumbuzi.

Kielelezo Na 0-3: Mwenendo wa Madai

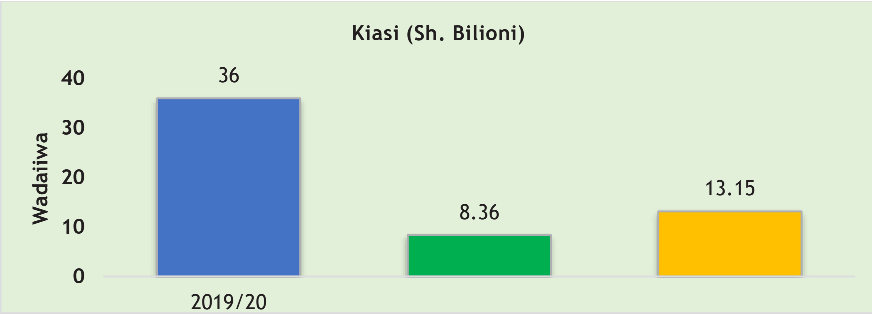

Ninapendekeza kwamba menejimenti ya mamlaka za serikali za mitaa ziweke udhibiti ili kuhakikisha kwamba wadaiwa wote wanahakikiwa kabla ya kufanya marekebisho na hatimaye kukusanya mapato kwa madai yanayostahili;

Aidha, kuwe na utaratibu wa kufanya usuluhishi angalau kila mwezi kuhusiana na wadaiwa husika ili kupunguza vihatarishi vya upotevu na kuhakikisha usimamizi bora katika mapato.

6.4 Kutowasilishwa kwa Shilingi Bilioni 4.94 na Mawakala wa Ukusanyaji Mapato

Kifungu cha 26 (a) na (b) cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, Sura ya 290 kinamtaka mtu anayestahili kuteuliwa na mamlaka za serikali za mitaa, kukusanya na kupokea kiasi stahiki kutoka kwa kila mlipakodi katika eneo ambalo amepangiwa; na kuhakikisha kiasi chote kilichokusanywa kinalipwa kwa mamlaka ya serikali ya mtaa inayohusika.

Nilipitia usimamizi wa mapato na kubaini kuwa, menejimenti 1 1 za mamlaka za serikali za mitaa ziliingia mikataba 122 na mawakala wa kukusanya mapato katika vyanzo mbalimbali vyenye thamani ya shilingi bilioni 14.46.

Mapitio zaidi ya Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato ya Serikali za Mitaa yalibaini kuwa, ni shilingi bilioni 9.74 pekee ndizo zilizowasilishwa kwa mamlaka za serikali za mitaa, na hivyo kuacha shilingi bilioni 4.72 bila kuwasilishwa kwa mujibu wa mikataba. **Jedwali Na. 6-4** linaonesha orodha ya halmashauri za wilaya ambazo makusanyo hayakuwasilishwa.

Jedwali Na.6-4: Taarifa ya Makusanyo ya Mawakala

Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Mikataba	Kiasi (Sh.)		
			Kimkataba	Kilichowasilishwa	Kinachodaiwa
1.	H/Jiji Dar es Salaam	11	2,987,756,000	1,877,468,800	1,110,287,200
2.	H/M Morogoro	2	1,789,636,800	751,429,629	1,038,207,171
3.	H/M Kinondoni	11	615,055,332	0	615,055,332
4.	H/W Buchosa	19	1,025,510,000	570,493,481	455,016,519
5.	H/Jiji Mwanza	13	2,171,220,000	1,731,269,200	439,950,800
6.	H/W Arusha	4	404,640,000	114,973,500	289,666,500
7.	H/W Rufiji	1	99,000,000	39,000,000	60,000,000
8.	H/W Iringa	11	2,836,273,409	2,799,261,968	37,011,441
9.	H/W Meru	6	67,195,961	33,562,656	33,633,305
10.	H/W Bagamoyo	37	69,837,900	36,637,200	33,200,700
Jumla		**115**	**12,066,125,402**	**7,954,096,434**	**4,112,028,968**

Chanzo: *Mikataba inayotekelezwa*

Aidha, nilibaini kutowasilishwa benki kwa makusanyo ya shilingi milioni 211.87 yatokanayo na ada ya ukusanyaji taka kutoka kwa mawakala watatu walioingia mkataba na Halmashauri ya Jiji la Mwanza kinyume na Kifungu cha 4.4 cha mkataba ambacho kinamtaka wakala kuweka makusanyo yote ya mapato benki kila siku.

Hakuna hatua zilizochukuliwa na mamlaka za serikali za mitaa kuhusiana na kiasi ambacho hakijakusanywa kwa mujibu wa mikataba. Hali hii ilitokana na kutokuwapo kwa kipengele katika mikataba iliyosainiwa kinachoelezea hatua zitakazochukuliwa dhidi ya wakala atakayeshindwa kufikia malengo ya urejeshaji kwa mujibu wa mkataba.

Kutofikia malengo ya ukusanyaji wa mapato kupitia mawakala kunazuia utekelezaji wa shughuli za maendeleo katika mamlaka za serikali za mitaa.

Ninapendekeza menejimenti za mamlaka za serikali za mitaa katika siku zijazo zifanye upembuzi yakinifu unaoakisi uhalisia wa malengo ya makusanyo katika vyanzo vya mapato, huku zikihakikisha mikataba inaeleza wazi hatua zitakazochukuliwa dhidi ya mawakala watakaoshindwa kuwasilisha kiasi kilichokubaliwa;

Kwa mikataba ambayo tayari ina vifungu vinavyoeleza hatua dhidi ya mawakala walioshindwa kuwasilisha makusanyo kulingana na makubaliano, ninashauri menejimenti za mamlaka za serikali za mitaa kuchukua hatua stahiki dhidi ya mawakala hao ili wawasilishe mapato ambayo hayajarejeshwa.

6.5 Marekebisho ya Ankara zenye Thamani ya Shilingi Bilioni 1.79 bila Viambatisho Toshelevu

Agizo la 37 (6) la Randama ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya Mwaka 2009 linaeleza kwamba, kama stakabadhi imekosewa, itenguliwe mara moja na itolewe mpya. Stakabadhi halisi iliyotenguliwa ihifadhiwe kwa ukaguzi. Pia, Aya ya 3.4 (vii) ya Mwongozo wa Usimamizi wa Ukusanyaji wa Mapato katika Mamlaka za Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019 inazitaka mamlaka za serikali za mitaa kuhakikisha marekebisho na ufutaji wa ankara zisizo sahihi katika Mfumo Shirikishi wa Taarifa za Usimamizi wa Fedha (IFMIS) au Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato ya Serikali za Mitaa (LGRCIS) kuidhinishwa na mkurugenzi wa Halmashauri.

Nilipitia marekebisho ya ankara yaliyofanyika katika Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato katika Mamlaka za Serikali za Mitaa na kubaini kuwa, Mamlaka 14 za Serikali za Mitaa zilirekebisha ankara za kiasi cha shilingi Bilioni 1.79 katika Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato bila maelezo na/au viambatisho toshelevu ili kuhalalisha mabadiliko ya ankara zinazohusika wakati baadhi ya Halmashauri zilifanya marekebisho bila idhini ya Wakurugenzi.

Kukosekana kwa viambatisho hivyo, sikuweza kuthibitisha juu ya uhalali wa marekebisho yaliyofanywa. Kwa maoni yangu, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinazohusika hazikutekeleza kikamilifu hatua za udhibiti kama inavyotakiwa na Agizo la 37(6) la Randama ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya Mwaka 2009 na Aya ya

3.4 (vii) ya Mwongozo wa Usimamizi wa Mapato ya Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019. Maelezo ya marekebisho hayo yameoneshwa katika **Jedwali Na. 6-5**.

Jedwali Na.6-5: Ankara Zilizorekebishwa Bila Viambatisho

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Kilindi	907,543,590
2.	H/Jiji Tanga	257,104,456
3.	H/W Musoma	101,711,906
4.	H/W Nyasa	101,504,544
5.	H/W Manyoni	88,419,000
6.	H/W Kasulu	75,476,500
7.	H/Mji Tarime	67,506,441
8.	H/M Kahama	63,100,000
9.	H/W Uvinza	30,808,650

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
10.	H/W Iramba	29,432,771
11.	H/M Iringa	24,526,237
12.	H/M Lindi	23,816,430
13.	H/W Wanging'ombe	12,784,456
14.	H/W Mwanga	11,072,487
Jumla		**1,794,807,468**

Chanzo:Taarifa ya Mfumo wa kukusanyia mapato

Kwa maoni yangu, marekebisho bila kuwa na vielelezo vya kutosha na kibali yanaziweka Halmashauri kwenye hatari ya ubadhilifu wa mapato bila kugundulika na uongozi wa Halmashauri.

Ninatoa wito kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuweka udhibiti sahihi ili kusaidia utunzaji wa viambatisho vya ankara za mapato zinazorekebishwa au kufutwa kwa kuhuisha au kupakia nyaraka husika katika Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato kabla ya kuidhinishwa na Mkurugenzi wa Halmashauri.

6.6 Kutokuwa na Ufanisi Katika Makadirio na Ukusanyaji wa Ushuru wa Huduma Shilingi Bilioni 36.22

Vifungu vya 6(1) (u) na 7(1) (y) vya Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, Sura ya 290 kama iliyorekebishwa na Kifungu cha 44 na 45 cha Sheria ya Fedha, 2020 ambavyo vinaeleza kuwa chanzo cha mapato ni pamoja fedha zote zinazotokana na ushuru wa huduma zinazolipwa na taasisi au mtu binafsi anayeendesha biashara, na mwenye leseni halali ya biashara ambayo mauzo ghafi kwa mwaka yanazidi shilingi milioni nne, na utozaji ni kiwango kisichozidi asilimia 0.3 ya mauzo ghafi baada ya kupunguza kodi ya ongezeko la thamani na ushuru wa bidhaa: ili mradi, matawi ya taasisi husika yatalipa ushuru wa huduma katika maeneo ya Halmashauri.

Nimetathmini ufanisi wa ukusanyaji wa ushuru wa huduma na kubaini kuwa, Halmashauri 40 hazikukusanya ushuru wa huduma wa kiasi cha shilingi bilioni 36.22kutoka kwa wafanyabiashara wanaofanya kazi ndani ya mamlaka ya Halmashauri husika.

Hii inatokana na juhudi hafifu za kuwasilisha madai kwa taasisi husika na kukosekana kwa kanzidata yenye taarifa halisi za wafanyabiashara. Orodha ya Halmashauri ambazo hazikukusanya ushuru wa huduma zimeoneshwa katika **Jedwali Na. 6-6.**

Jedwali Na.6-6: Ushuru wa Huduma Usiokusanywa

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/Jiji Dar es Salaam	25,961,761,567	22.	H/W Chunya	57,239,267
2.	H/Jiji Arusha	6,334,913,229	23.	H/M Ilemela	48,114,055
3.	H/Jiji Mbeya	766,747,216	24.	H/W Mbarali	44,840,952
4.	H/M Iringa	667,570,073	25.	H/W Longido	40,591,907
5.	H/M Musoma	274,060,513	26.	H/W Butiama	37,912,813
6.	H/W Chalinze	208,748,489	27.	H/W Kwimba	37,094,759
7.	H/W Mbinga	202,041,270	28.	H/Mji Korogwe	29,873,270
8.	H/W Tunduru	192,798,754	29.	H/W Ileje	26,633,108
9.	H/M Kigamboni	150,250,560	30.	H/W Rorya	24,820,027
10.	H/W Iringa	137,959,221	31.	H/W Wanging'ombe	24,748,405
11.	H/W Muheza	126,689,895	32.	H/W Ukerewe	24,700,000
12.	H/W Uyui	99,284,813	33.	H/Jiji Tanga	23,734,591
13.	H/W Chato	82,042,992	34.	H/W Mbozi	14,626,737
14.	H/Mji Bunda	77,236,386	35.	H/W Muleba	12,532,350
15.	H/W Njombe	76,750,865	36.	H/Mji Tunduma	7,138,235
16.	H/W Rungwe	72,847,642	37.	H/W Momba	6,318,153
17.	H/W Kilindi	70,574,545	38.	H/W Hanang	2,815,106
18.	H/W Kilolo	66,470,081	39.	H/W Pangani	2,780,486
19.	H/Mji Njombe	63,812,059	40.	H/W Biharamulo	637,212
20.	H/W Mufindi	63,520,184	**Jumla**		**36,223,596,056**
21.	H/W Songwe	60,364,269			

Kwa maoni yangu, kutozakiwango cha kodi cha kuanzia asilimia sifuri mpaka asilimia 0.3 kinaweza kutoa mwanya wa ukwepaji wa ushuru wa huduma.

Mamlaka za serikali za mitaa husika zimeshindwa kukusanya ushuru wa huduma kama chanzo cha mapato, hali ambayo inaathiri utekelezaji wa shughuli zilizokusudiwa.

Ninapendekeza Menejimenti za mamlaka za serikali za mitaa kuhakikisha kuwa, kanzidata za biashara zinahuishwa na ufuatiliaji wa kutosha unafanyika kupitia ngazi zote ikiwa ni pamoja na Kata na Vijiji ili kukusanya ushuru wa huduma kwa ukamilifu.

6.7 Kutowasiliana kwa Mifumo kumepelekea kutokusanya Ushuru wa Huduma wa Shilingi Bilioni 8.02

Aya ya 6.6.1(iii & iv) ya Mwongozo wa usimamizi wa Mapato ya mamlaka za serikali za mitaa wa mwaka 2019 inafafanua mkakati na taratibu za ukusanyaji wa ushuru wa huduma ukijumuisha utoaji wa fomu ya kukiri jumla ya mauzo ghafi ambayo hujazwa na mlipakodi na inaweza kutumika katika utozaji wa ushuru wa huduma.

Nilibaini kuwa Mamlaka 38 za Serikali za Mitaa zilikusanya ushuru wa huduma wenye jumla ya shilingi bilioni 8.02 bila kupata ushahidi wa taarifa za mauzo ghafi kutoka mamlaka husika au taasisi husika ili kuthibitisha kiasi kilichokusanywa. Maelezo zaidi ya ushuru wa huduma uliokusanywa bila vithibitisho vya mauzo ghafi yametolewa katika **Jedwali Na. 6-7.**

Jedwali Na.6-7: Makusanyo ya Ushuru wa Huduma Bila Uthibitisho

Na.	Jina La Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)
1.	H/M Temeke	2,098,190,919	21.	H/W Mvomero	63,905,430
2.	H/W Tarime	743,351,267	22.	H/M Mpanda	62,663,027
3.	H/M Bukoba	606,161,904	23.	H/W Mpimbwe	61,615,558
4.	H/W Mbeya	591,712,785	24.	H/W Kondoa	59,040,515
5.	H/W Misungwi	548,849,690	25.	H/M Shinyanga	56,370,776
6.	H/M Kigoma/Ujiji	424,287,200	26.	H/W Babati	42,917,621
7.	H/M Songea	383,015,120	27.	H/W Mafia	42,834,853
8.	H/W Ngorongoro	291,061,812	28.	H/W Same	40,617,681
9.	H/Mji Ifakara	258,412,781	29.	H/W Iramba	37,890,568
10.	H/M Kahama	215,091,868	30.	H/W Namtumbo	31,658,347
11.	H/W Msalala	182,304,990	31.	H/Mji Kondoa	28,851,741
12.	H/M Musoma	178,409,118	32.	H/W Korogwe	26,654,980
13.	H/W Shinyanga	150,006,037	33.	H/W Nyasa	26,262,634
14.	H/W Biharamulo	137,148,493	34.	H/W Rufiji	25,680,034
15.	H/W Chato	117,385,693	35.	H/Jiji Mwanza	20,524,814
16.	H/W Kwimba	101,052,139	36.	H/W Busokelo	20,214,665
17.	H/W Lushoto	89,405,677	37.	H/Mji Newala	17,482,194
18.	H/W Malinyi	86,573,247	38.	H/W Itigi	11,652,266
19.	H/W Pangani	76,918,953		**Jumla**	**8,023,104,102**
20.	H/W Handeni	66,926,705			

Ushuru wa huduma unaweza kukusanywa pungufu kutokana na kukosekana kwa taarifa za mauzo ghafi ambazo zingeweza kutumika katika kukokotoa kiasi stahiki cha ushuru wa huduma ambacho kinatakiwa kulipwa na mlipa kodi.

Ninapendekeza kwamba Mamlaka ya Mapato Tanzania kwa kushirikiana na OR-TAMISEMI katika siku zijazo zihuishe mfumo wa kielektroniki utakaowezesha kupeana taarifa za mauzo ghafi au taarifa nyingine zitakazorahisisha ukokotoaji wa kiasi kinachostahili kulipwa kama ushuru wa huduma. Pia, nawasihi menejimenti ya mamlaka za serikali za mitaa kufanya tathmini kwa kutumia fomu za kukiri mauzo ghafi inayojazwa na mlipakodi kabla ya kumtoza.

6.8 Ushuru wa Mazao Usiokusanywa Shilingi Bilioni 3.03

Kifungu cha 7(1) (g) cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa Sura 290 kinaeleza kuwa fedha zote zitokanazo na malipo yoyote yanayolipwa katika chanzo cha mazao ya kilimo au mazao mengine yanayozalishwa katika eneo la Halmashauri ya Wilaya, zilizowekwa chini ya Sheria hii au sheria nyingine yoyote isipokuwa kwa mazao muhimu yanayosafirishwa kwaajili ya mauzo ya nje ya nchi ambayo ushuru husika utaanzia kati ya sifuri. na asilimia tano ya bei ya lango la shamba na italipiwa kwenye chanzo cha mauzo.

Pia, sehemu ya 1 ya Jedwali la Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa, Sura ya 290 inataka malipo ya ushuru wa mazao kwa mnunuzi kutozwa asilimia tatu ya bei ya lango la shamba katika mazao ya biashara.

Mapitio yangu ya taarifa za Minada ya Mazao, Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato katika mamlaka za serikali za mitaa, taarifa za mauzo ya makampuni binafsi, taarifa za Vyama vya Ushirika vya Masoko ya Kilimo (AMCOS) na taarifa za Bodi za mazao husika, nilibaini kuwa, Mamlaka 17 za serikali za Mitaa hazijakusanya shilingi bilioni 3.03 kama malipo ya mazao kinyume cha kifungu cha sheria kilichotajwa hapo juu. Maelezo yanaoneshwa katika **Jedwali 6-8.**

Jedwali Na.6-8: Ushuru wa Mazao Usiokusanywa

Na	Jina la Halmashauri	Zao husika	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Mbinga	Kahawa	1,467,596,146
2.	H/W Songea	Kahawa	294,093,184
		Ufuta na Maharage ya Soya	14,157,096
3.	H/W Mbozi	Kahawa	180,186,123
4.	H/W Sikonge	Tumbaku	153,859,706
5.	H/W Busokelo	Chai	132,130,098
6.	H/W Liwale	Korosho	122,227,512
7.	H/W Moshi	Kahawa	110,683,417
8.	H/W Kaliua	Tumbaku	108,659,716
9.	H/W Tunduru	Korosho	81,612,735
10.	H/Mji Korogwe	Mkonge	81,036,666
11.	H/W Mpanda	Tumbaku	78,668,212
12.	H/W Urambo	Tumbaku	72,769,281
13.	H/W Korogwe	Chai	50,000,000
14.	H/Mji Njombe	Chai	24,147,346
15.	H/W Shinyanga	Pamba	21,921,483
16.	H/W Hai	Kahawa	16,732,116
17.	H/W Bariadi		16,579,620
Jumla			**3,027,060,457**

Chanzo: Taarifa za mazao

Ushuru wa Mazao ambao haujakusanywa unazinyima Mamlaka za serikali Mitaa husika uwezo wa kuboresha huduma zitolewazo kwa jamii iliyokusudiwa.

Natoa wito kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuimarisha ushirikiano kati ya Idara za Fedha na Kilimo ili kufanya ufuatiliaji wa karibu wa ushuru wa mazao kutoka Taasisi na kampuni husika ili kurejesha ushuru ya mazao ambayo hayajatumwa.

6.9 Matumizi Hafifu ya Mfumo wa Usimamizi wa Ukusanyaji Mapato

Aya ya 3.4 (vii) ya Mwongozo wa usimamizi wa Mapato wa Serikali za Mitaa wa 2019 inasema "marekebisho yote ya taarifa zisizo sahihi kwenye mifumo ya IFMIS au LGRCIS au vifaa lazima yawasilishwe kwa Mkurugenzi wa Halmashauri kwa ajili ya kuidhinishwa".

(i) Kutofanyika kwa usuluhishi kati ya POS, LGRCIS na Akaunti ya Benki

Aya ya 3.4 (ix) cha LARAM, 2019 inahitaji usuluhishi wa mapato ufanywe mara kwa mara, ikiwezekana kila wiki dhidi ya miamala inayokusanywa na POS, inayoonekana katika mfumo wa LGRCIS, na ile iliyowekwa benki.

Nilibaini Halmashauri ya Jiji la Dar Es Salaam haikufanya usuluhishi wa mapato yatokanayo na ukusanyaji wa taka, kati ya POS, LGRCIS na kilichowasilishwa Benki ili kuhakikisha kuwa miamala yote inahifadhiwa katika kanzidata ya mfumo, na. pia kiasi kilichokusanywa kinalingana na kiasi kilichopo kwenye taarifa ya benki.

Kutofanya usuluhishi kati ya POS, LGRCIS na Benki kunaweza kusababisha kupotoshwa kwa taarifa kutokana na makosa au ubadhirifu.

(ii) **Mapato Yanayokusanywa nje ya Mfumo wa Ukusanyaji Mapato (LGRCIS)**

Waraka Na.EB.151/257/01/109 uliotolewa na Ofisi ya Raisi-TAMISEMI wa tarehe 28 Januari 2015 unataka mapato yote yakusanywe kupitia Mfumo wa Ukusanyaji Mapato wa Serikali za Mitaa (LGRCIS).

Mapitio ya taarifa ya leseni za biashara na vileo zilizotolewa katika mfumo wa LGRCIS, nilibaini kuwa, Halmashauri ya wilaya ya Shinyanga ilitoa leseni 1,046 zenye ada ya jumla ya shilingi milioni 55.13 zilitolewa nje ya LGRCIS

Aidha Halmashauri ya mji wa Handeni ilikusanya jumla ya Shilinngi milioni 68 nje ya mfumo wa ukusanyaji wa mapato (LGRCIS).

Katika Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam mapato yenye jumla ya shilingi milioni 592.95 yalikusanywa kupitia benki za biashara lakini hayakuonekana kwenye LGRCIS.

Ukusanyaji wa mapato bila kutumia mfumo wa LGRCIS huongeza hatari za udanganyifu na vitendo vya rushwa.

Ninashauri Uongozi wa Halmashauri husika kufanya usuluhishi wa mara kwa mara kati ya POS na LGRCS ili kuepuka upotoshaji wowote wa taarifa kutokana na makosa au udanganyifu.

SURA YA SABA

USIMAMIZI WA MATUMIZI

7.0 Utangulizi

Sura hii inajadili kuhusu mgawanyo na usimamizi wa rasilimali za umma unaofanywa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kufuata taratibu za fedha za umma, kuweka vipaumbele vya kimkakati na thamani ya fedha. Usimamizi wa matumizi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa unaohusisha taratibu zote zinazohitajika ili kuhakikisha kwamba malipo yanafanyika kwa uhalali,wakati na kwa utimilifu. Zaidi ya hayo, usimamizi wa matumizi ya fedha za umma unahakikisha kuwa rasilimali za umma zinazotolewa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatumika kikamilifu kwa kuzingatia sheria, kanuni, taratibu, maagizo na kwa madhumuni yaliyokusudiwa.

Kutokana na ukiukwaji mkubwa wa sheria, kanuni na miongozo ya usimamizi wa fedha, Mamlaka za Serikali za Mitaa Zilifanya matumizi mabaya ya fedha. Sura hii inaeleza kwa muhtasari masuala muhimu ambayo yasiporekebishwa yanaweza kusababisha athari mbaya katika usimamizi wa fedha zinazopelekwa kwenye Mamlaka za serikali za mitaa.

7.1 Malipo ya Shilingi Bilioni 11.78 Yasiyo na Viambatisho

Kifungu cha 36 (1) cha Sheria ya Utozaji wa Kodi, Sura ya 438 kinamtaka mtu, ambaye anasambaza bidhaa, anatoa huduma au anayepokea malipo kuhusiana na usambazaji wa bidhaa au huduma aliyotoa, kutoa risiti au ankara kwa kutumia mashine za kielektroniki. Aidha Agizo la 34(1) na 104(2) la Randama ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya Mwaka 2009 linamtaka mwekahazina kuweka mfumo mzuri wa uhasibu na utunzaji wa nyaraka zote muhimu, kwa muda usiopungua miaka mitano.

Kinyume na matakwa yaliyotajwa hapo juu, nilibaini malipo ya jumla ya shilingi bilioni 11.78 hayakuwa na viambatisho vya kutosha. Kati ya hizo, Halmashauri 71 zililipa shilingi bilioni 10.08 kwa wazabuni mbalimbali bila kudai risiti za kielektroniki kama inayooneshwa kwenye **Jedwali Na.7-1**, na Halmashauri 40 zililipa shilingi bilioni 1.70 bila viambatisho timilifu kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 7-2**

Jedwali Na.7-1: Malipo yasiyo na Risiti za Kielectroniki

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)
1.	H/W Kaliua	831,272,284	37.	H/W Kasulu	70,746,600
2.	H/W Bunda	801,102,943	38.	H/W Songea	68,735,930
3.	H/W Musoma	614,075,760	39.	H/W Itigi	67,989,358
4.	H/W Chemba	592,600,415	40.	H/W Malinyi	64,293,724
5.	H/W Uvinza	490,733,979	41.	H/W Mvomero	59,905,888
6.	H/W Longido	446,223,525	42.	H/MJI Babati	52,873,399
7.	H/W Mkinga	346,553,104	43.	H/MJI Handeni	**52,393,000**
8.	H/W Mbinga	303,061,547	44.	H/W Bukombe	49,857,544
9.	H/W Namtumbo	297,285,131	45.	H/W Pangani	44,656,130
10.	H/W Kishapu	293,934,493	46.	H/W Nyasa	43,020,443
11.	H/W Arusha	258,553,091	47.	H/W Simanjiro	40,603,193
12.	H/W Madaba	238,186,433	48.	H/Mji Kondoa	38,220,384
13.	H/W Kigoma	235,638,175	49.	H/Mji Ifakara	37,022,217
14.	H/W Busega	222,345,532	50.	H/W Ruangwa	34,583,500
15.	H/W Maswa	216,723,762	51.	H/W Chalinze	34,420,520
16.	H/W Nsimbo	216,697,078	52.	H/W Singida	33,921,440
17.	H/MJI Tunduma	181,219,687	53.	H/W Mbogwe	32,673,444
18.	H/W Rorya	155,797,879	54.	H/W Mkalama	32,034,370
19.	H/Mji Bunda	152,832,030	55.	H/W Kalambo	31,407,100
20.	H/W Chato	151,237,900	56.	H/Mji Nanyamba	30,670,100
21.	H/W Lushoto	149,064,375	57.	H/W Itilima	30,634,047
22.	H/W Nkasi	147,631,860	58.	H/W Korogwe	30,174,194
23.	H/W Iramba	140,731,303	59.	H/W Tandahimba	29,241,590
24.	H/W Meru	127,536,474	60.	H/W Kiteto	28,816,677
25.	H/W Bahi	124,071,715	61.	H/W Buhigwe	26,039,054
26.	H/W Mlele	122,264,093	62.	H/W Rufiji	25,736,435
27.	H/W Kongwa	112,481,855	63.	H/W Mpwapwa	24,724,892
28.	H/W Butiama	108,034,087	64.	H/W Mwanga	21,201,501
29.	H/M Musoma	107,695,853	65.	H/M Mpanda	20,285,000
30.	H/W Mbozi	101,814,620	66.	H/W Mafia	20,017,716
31.	H/W Liwale	99,560,574	67.	H/W Kisarawe	17,885,000
32.	H/W Kondoa	98,226,380	68.	H/W Kibaha	13,687,170
33.	H/W Mbarali	97,751,920	69.	H/W Mkuranga	10,958,797
34.	H/W Shinyanga	96,903,930	70.	H/W Rungwe	9,357,610
35.	H/W Mpanda	88,947,658	71.	H/W Kilolo	8,762,748
36.	H/W Ngara	77,381,780	**Jumla**		**10,083,723,940**

Jedwali Na.7-2: Malipo yenye viambatisho pungufu

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)
1.	H/W Bahi	346,852,709	21.	H/Mji Bariadi	21,743,213
2.	H/Jiji Tanga	139,645,930	22.	H/W Chunya	21,366,000
3.	H/W Nyasa	132,960,678	23.	H/Mji Nnyamba	21,272,607
4.	H/Jiji Dar-es-salaam	106,813,285	24.	H/W Korogwe	20,872,388
5.	H/W Chamwino	76,700,680	25.	H/W Maswa	20,800,000
6.	H/M Musoma	63,470,730	26.	H/M Mpanda	20,700,000
7.	H/W Chemba	61,042,640	27.	H/W Busega	20,512,000
8.	H/W Simanjiro	52,015,067	28.	H/W Igunga	19,565,700
9.	H/Jiji Mbeya	42,440,850	29.	H/W Handeni	19,278,401
10.	H/W Itigi	40,702,920	30.	H/Mji Ifakara	18,990,000
11.	H/W Kishapu	37,874,200	31.	H/W Lushoto	18,870,960
12.	H/Mji Kasulu	35,465,394	32.	H/W Rufiji	15,802,560
13.	H/M Tabora	34,665,000	33.	H/W Mlele	15,745,840
14.	H/W Nkasi	34,643,533	34.	H/W Mvomero	14,381,840
15.	H/W Mkuranga	34,021,653	35.	H/W Mafia	14,105,116
16.	H/W Nachingwea	29,290,000	36.	H/W Mpimbwe	11,436,063
17.	H/M Kigamboni	27,651,315	37.	H/Mji Handeni	11,557,756
18.	H/W Kibondo	26,805,076	38.	H/W Ruangwa	9,924,000
19.	H/W Mafia	24,270,000	39.	H/W Bagamoyo	8,650,245
20.	H/W Ukerewe	23,158,000	40.	H/W Pangani	6,028,000
Jumla					**1,702,092,349**

Mchanganuo wa mwenendo wa kiasi cha malipo ambayo hayakuwa na viambatisho timilifu kuanzia mwaka wa fedha 2019/20 hadi 2021/22 unaonesha kuwa mapungufu yanaendelea kuongezeka kwa kiasi kikubwa, hii inamaanisha kwamba, menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa hazikuchukua hatua madhubuti za kurekebisha mapungufu hayo na kushughulikia mapendekezo yangu ipasavyo kwa miaka iliyopita kama inavyoonyeshwa kwenye **kielelezo Na 7-1** hapa chini.

Kielelezo Na 7-1: Mwenendo wa Malipo Ambayo Hayakuwa na Viambatisho vya Kutosha

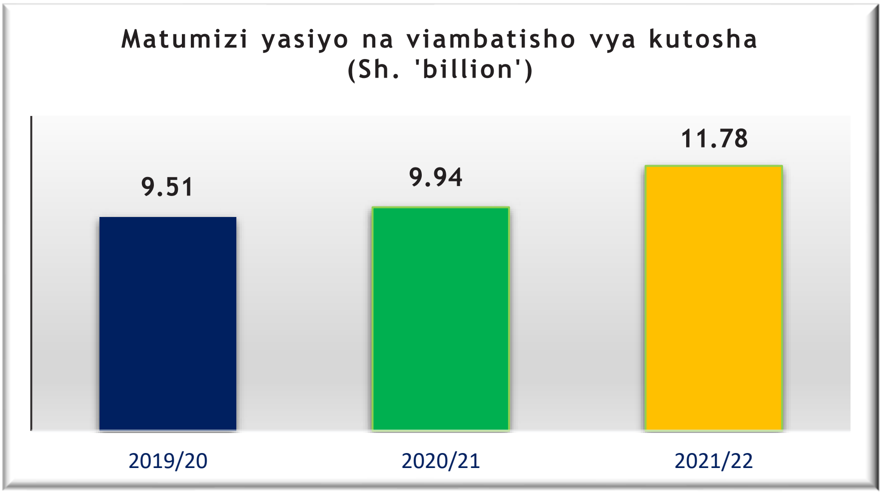

Kutokuwa na viambatisho timilifu vinavyothibitisha uhalali wa matumizi, kunaficha uhalali na uhalisia wa matumizi yaliyofanywa,aidha kunatengeneza mianya ya ukwepaji wa kodi kwa wazabuni, hivyo kusababisha ukusanyaji mdogo wa mapato ya Serikali.

Ninapendekeza Mamlaka ya Mapato Tanzania iongeze ufuatiliaji wa kubaini wauzaji wasio waaminifu ambao hawatoi risiti za kielektroniki, na kuchukua hatua stahiki dhidi yao kwa mujibu wa sheria za kodi. Aidha, menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kudai risiti za kielekroniki kwa lengo la kukuza ukusanyaji wa kodi, pamoja na kuhakikisha kuwa matumizi yasiyo na viambatisho husika ikiwa ni pamoja na hati ya madai, hati ya mapokezi,orodha ya walipwaji na mahudhurio yanachunguzwa na vyombo husika vya kiuchunguzi ili kubaini uhalali wa malipo hayo.

7.2 Kutokuwa na Usimamizi Bora Juu ya Fedha Kutoka Akaunti ya Amana Shilingi Bilioni 7.7

Kazi ya msingi ya akaunti ya amana, ni kutunza fedha kutoka kwa waweka amana mbalimbali kwa madhumuni yaliyopangwa.Hivyo dhamana ya kutoa fedha hizo kwenye akaunti, kunategemea hasa uthibitisho wa matumizi sawa na lengo kuu la amana hizo.

Nilibaini kuwa, Mamlaka 31 za Serikali za Mitaa hazikusimamia vizuri fedha za amana, kwa kutoa fedha kwa ajili ya shughuli kinyume na

malengo yaliyokusudiwa. Zaidi ya hayo, Halmashauri zilizokopa jumla ya shilingi bilioni 3.15 kutoka kwenye akaunti za amana bila kurejesha kwa wakati ili kutekeleza shughuli zilizokusudiwa.

Ufinyu wa bajeti katika Mamlaka za Serikali za Mitaa na udhibiti mdogo juu ya usimamizi wa fedha katika akaunti ya amana, ni miongoni mwa mambo yanayochangia matumizi mabaya na ukopaji usiodhibitiwa.

Fedha zlizotolewa kutoka kwenye akaunti za amana ambazo hazijarejeshwa husababisha madeni makubwa kwa Halmashauri na, mwishowe, huiweka serikali katika hatari ya sifa mbaya mbele ya wenye amana Halmashauri zilizoshindwa kusimamia fedha katika akaunti ya amana zimeoneshwa katika **Jedwali Na. 7-3.**

Jedwali Na.7-3: Halmashauri zilizotumia fedha za amana kwa matumizi yasiyopangwa

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/M Morogoro	443,990,761
2.	H/Mji Korogwe	351,243,908
3.	H/W Shinyanga	194,689,640
4.	H/W Tarime	186,474,143
5.	H/M Moshi	170,037,459
6.	H/W Morogoro	150,612,183
7.	H/Mji Kahama	119,589,550
8.	H/M Tabora	114,555,442
9.	H/W Newala	104,240,807
10.	H/W Songwe	102,475,400
11.	H/W Njombe	102,329,713
12.	H/Jiji Dar-es-salaam	102,312,945
13.	H/W Ngorongoro	100,305,550
14.	H/W Butiama	97,984,000
15.	H/W Bariadi	94,471,475
16.	H/M Musoma	83,755,127
17.	H/W Mbeya	82,717,102
18.	H/W Ludewa	71,160,000
19.	H/M Shinyanga	60,000,000
20.	H/W Iramba	51,409,950
21.	H/W Gairo	47,842,000
22.	H/W Kilwa	46,323,570
23.	H/W Rungwe	39,699,297
24.	H/W Ushetu	38,400,590
25.	H/W Kibiti	37,000,000
26.	H/W Liwale	29,610,780
27.	H/W Mwanga	23,656,093
28.	H/W Kilosa	21,981,000
29.	H/W Meatu	20,118,704
30.	H/Mji Handeni	11,896,251
31.	H/W Lushoto	52,430,841
Jumla		**3,153,314,281**

Aidha, nilibaini Halmashauri 13 hazikusimamia ipasavyo fedha za amana kwa kulipa zaidi ya kiasi kilichopokelewa katika akaunti kwa shilingi bilioni 1.28 kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali Na.7-4**. Na malipo ya shilingi bilioni 3.27 yaliyolipwa na Halmashauri 27 hayakuthibitishwa kupokelewa katika akaunti ya amana, na kukosa idhini ya kufanya malipo hayo kama inavyooneshwa kwenye Jedwali **7-5.**

Jedwali Na.7-4:Malipo Yaliyofanyika Zaidi ya Amana Iliyopo

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/M Temeke	464,776,946
2.	H/W Mufindi	210,954,075
3.	H/W Babati	144,615,543
4.	H/W Mpwapwa	118,662,589
5.	H/W Monduli	65,411,053
6.	H/W Meru	59,337,342
7.	H/W Arusha	56,874,043
8.	H/W Bariadi	38,756,806
9.	H/W Bukoba	33,368,227
10.	H/Mji Handeni	32,435,598
11.	H/W Kiteto	24,116,425
12.	H/W Nyang'hwale	17,287,772
13.	H/W Pangani	12,775,000
Jumla		**1,279,371,419**

Jedwali Na.7-5: Malipo katika akaunti ya amana Bila uthibitisho wa amana kupokelewa

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)	Na	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)
1.	H/W Korogwe	523,804,544	1.	H/Mji Ifakara	70,432,891
2.	H/W Namtumbo	355,392,256	2.	H/Mji Bariadi	64,752,419
3.	H/W Songea	291,289,583	3.	H/W Kibiti	64,522,973
4.	H/W Nyasa	252,882,153	4.	H/W Kwimba	61,778,450
5.	H/M Kahama	195,254,515	5.	H/W Mbogwe	57,443,000
6.	H/M Songea	163,525,104	6.	H/W Bahi	53,623,715
7.	H/W Chato	157,263,307	7.	H/W Simanjiro	53,283,931
8.	H/W Msalala	144,013,739	8.	H/W Magu	51,791,212
9.	H/W Malinyi	141,491,404	9.	H/W Kilindi	22,509,000
10.	H/W Mbinga	138,161,558	10.	H/W Busega	19,906,197
11.	H/W Shinyanga	108,751,766	11.	H/W Muleba	19,026,000
12.	H/W Uyui	86,757,593	12.	H/W Biharamulo	11,542,120
13.	H/W Maswa	81,348,000	13.	H/W Mwanga	7,583,376
14.	H/W Arusha	70,741,479	**Jumla**		**3,268,872,285**

Ninapendekeza Serikali kupitia Ofisi ya Rais TAMISEMI, iagize Mamlaka za Serikali za Mitaa kuweka udhibiti bora wa usimamizi wa fedha katika akaunti ya amana. Aidha, fedha zilizokopwa kutoka kwenye akaunti ya amana, zinarejeshwa haraka ili kufanikisha utekelezaji wa shughuli zilizokusudiwa.

7.3 Malipo ya Shilingi Bilioni 1.51 Yaliyofanywa kwa Fedha Taslimu

Aya ya 6.8.3 cha Mwongozo wa Uhasibu wa Mamlaka za Serikali za Mitaa wa Mwaka 2021 kinazitaka mamlaka ya serikali za mitaa kufanya malipo yote kwa njia ya kielekitroniki katika akaunti ya benki ya mlipwaji, na kwa hali yoyote ile mamlaka isilipe kwa hundi au fedha taslimu.

Nilibaini mamlaka 14 za serikali za mitaa zzilifanya malipo yenye jumla ya shilingi bilioni 1.51 kwa wazabuni mbalimbali kinyume na matakwa ya kifungu tajwa hapo juu kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 7-6.**

Jedwali Na. 7-6: Malipo Kwa Fedha Taslimu

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)
1.	H/M Temeke	383,440,200
2.	H/Jiji Arusha	309,160,000
3.	H/M Iringa	264,433,521
4.	H/W Longido	152,315,818
5.	H/W Kaliua	100,268,637
6.	H/M Singida	70,180,000
7.	H/W Urambo	55,216,500
8.	H/W Kakonko	38,963,040
9.	H/Mji Bariadi	32,501,768
10.	H/W Manyoni	27,060,573
11.	H/W Busega	24,593,354
12.	H/W Mkinga	21,082,067
13.	H/W Mkalama	20,032,993
14.	H/W Pangani	7,078,500
Jumla		**1,506,326,971**

Shinikizo na ukomo wa muda unaotolewa na Serikali katika kukamilisha miradi inayotekelezwa inaweza kuwa sababu ya kutumia fedha taslimu. Kufanya malipo ya fedha taslimu kwa wazabuni kunaweza kuvutia matumizi mabaya ya fedha za umma na kutolipa kodi stahiki kwa serikali.

Ninapendekeza Mamlaka za Serikali za Mitaa zihakikishe zinazingatia sheria, na kuzuia matumizi ya fedha taslimu, hasa wakati wa kufanya malipo kwa wazabuni.

7.4 Masurufu Yasiyorejeshwa Shilingi Milioni 809.1

Agizo Na. 40 la Randama ya Fedha za Serikali za Mitaa ya Mwaka 2009 na aya Na. 6.8 cha Mwongozo wa Uhasibu wa Mamlaka za Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019 unatoa maelekezo ya jinsi ya uombaji wa masurufu, utoaji na urejeshaji wake, zuio la utoaji wa masurufu zaidi ya mara moja kwa Afisa wa serikal; uandaaji wa rejesta ya masurufu; na adhabu kwa kuchelewa kurejesha masurufu.

Nilibaini kuwa, Halmashauri 17 zina masurufu ya jumla ya shilingi milioni 809.1 ambayo yalilipwa kwa watumishi kwa ajili ya shughuli mbalimbali, bila kurejeshwa kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali Na. 7-7.**

Jedwali Na.7-7: Halmashauri Zenye Masurufu Yasiyorejeshwa

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)
1.	H/M Morogoro	177,019,300
2.	H/Jiji Arusha	169,840,000
3.	H/Jiji Dar Es Salaam	161,533,554
4.	H/W Songwe	42,030,000
5.	H/W Mbozi	34,187,463
6.	H/W Simanjiro	29,932,852
7.	H/W Ushetu	29,504,900
8.	H/W Nachingwea	27,227,720
9.	H/Mji Kondoa	22,172,696
10.	H/W Mufindi	22,026,700
11.	H/W Rungwe	16,557,900
12.	H/W Mkuranga	16,405,000
13.	H/W Maswa	14,312,000
14.	H/W Kibiti	12,853,000
15.	H/W Nyasa	12,393,250
16.	H/Mji Mbinga	11,486,485
17.	H/W Itigi	9,618,057
Jumla		**809,100,877**

Usimamizi usio bora wa masurufu unaonesha mapungufu katika ufuatiliaji wa marejesho ya masurufu kwa wakati, hivyo, kutoa mianya kwa watumishi wasio waaminifu kufanya ubadhirifu wa fedha za umma.

Ninapendekeza, Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuimarisha ufuatiliaji na udhibiti wa masurufu, kurejesha kwa

wakati pamoja na adhabu ya ucheleweshaji kama inavyotakiwa na sheria na kanuni za usimamizi wa fedha za umma, ili kuepuka matumizi mabaya ya fedha.

7.5 Kodi ya Zuio Kutowasilishwa Mamlaka ya Mapato Tanzania Shilingi Milioni 510.19

Kifungu cha 83 (A) na Aya ya 4(c) (v) cha Jedwali la 1 la Sheria ya Kodi ya Mapato Sura ya 332, kinataka kila taasisi kukatwa 2% kwa bidhaa na 5% kwa huduma zinazotolewa kwa taasisi za Serikali, na kiasi kilichozuiliwa kutumwa kwa Kamishna wa Kodi ya Mapato.

Kinyume na matakwa ya sheria tajwa, nilibaini Halmashauri 15 kukatwa kodi ya zuio ya shilingi milioni 510.19, na kutowasilisha katika Mamlaka Ya Mapato Tanzania kwenye **Jedwali Na. 7-8.**

Jedwali Na.7-8: Halmashauri zenye Kodi ya Zuio Isiyowasilishwa

Na.	Jina La Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Bumbuli	227,781,363
2.	H/Mji Tunduma	71,498,460
3.	H/W Mbarali	37,253,652
4.	H/W Muheza	28,390,069
5.	H/W Kibaha	26,098,081
6.	H/W Songea	19,712,660
7.	H/W Kilindi	17,167,091
8.	H/W Longido	15,278,686
9.	H/W Mtwara	15,037,645
10.	H/W Nanyumbu	13,319,405
11.	H/W Itigi	11,504,545
12.	H/Mji Kondoa	10,548,001
13.	H/W Magu	5,841,140
14.	H/W Chalinze	5,395,801
15.	H/W Madaba	5,373,057
Jumla		**510,199,656**

Kutokuwa na usimamizi bora kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa katika juu ya uwasilishwaji wa kodi za zuio kwa wakati katika Mamlaka ya Mapato Tanzania na kuzitumia fedha hizo kwa shughuli nyingine za Halmashauri ndiyo sababu ya kutowasilishwa kwa kodi hiyo.

Ninapendekeza uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa uweke utaratibu madhubuti juu ya ufuatiliaji wa uwasilishwaji wa kodi kwa Mamlaka ya mapato Tanzania utakaohakikisha, kodi

inayokatwa inawasilishwa kwa wakati ili kuepuka adhabu kutokana na kuchelewa au kutopeleka kodi iliyozuiwa.

7.6 Matumizi yasiyo na Tija Shilingi Milioni 898.85

Kwa mujibu wa Kanuni ya 21(2) ya Kanuni za Fedha za Umma, 2001, matumizi yasiyo na tija, ni matumizi ambayo yanaweza kuepukika na hayatakuwa na faida. Matumizi yasiyo na tija ni matumizi yanayofanywa bila faida za kiuchumi kwa taasisi.

Ukaguzi wangu ulibaini kuwa, Halmashauri nane zilitumia jumla ya shilingi milioni 576.55 kwa matumizi yasiyo na faida kiuchumi kwa serikali, jambo ambalo liliathiri bajeti ya utekelezaji wa shughuli nyingine.

Matumizi hayo yalijumuisha shilingi milioni 254.84 za Halmashauri ya Jiji la Arusha ambazo zilitumika katika ujenzi wa Soko la Machinga lililotelekezwa eneo la Njiro kutokana na eneo hilo kukosa mvuto kwa machinga na wateja.

Miongoni mwa sababu ni pamoja na uongozi wa Halmashauri kushindwa kudhibiti matumizi na kusababisha malipo kujirudia, adhabu kwa kuchelewesha kulipa marejesho, na malipo ya shughuli ambazo hazijatekelezwa . **Jedwali Na. 7-9** linaonesha Halmashauri zenye matumizi yasiyo na tija.

Jedwali Na.7-9: Halmashauri zenye Matumizi Yasiyo na Tija

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh)
1.	H/Jiji Arusha	577,138,502
2.	H/M Temeke	111,815,294
3.	H/W Rorya	80,000,000
4.	H/W Msalala	35,000,000
5.	H/W Hanang'	34,420,000
6.	H/Mji Bunda	26,709,540
7.	H/M Singida	16,000,000
8.	H/W Karagwe	10,500,000
9.	H/W Bariadi	7,265,000
Jumla		**898,848,336**

Aidha, mapitio ya masurufu ya shilingi milioni 322.29 yaliyolipwa na Halmashauri ya Jiji la Arusha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa kwa ajili ya matengenezo ya barabara yalibaini kuwa hakukuwa na ushahidi wowote wa ukarabati wa barabara ulifanywa.

Ninapendekeza kuwa, Ofisi ya Rais TAMISEMI kuhakikisha Halmashauri zinazuia matumizi mabaya ya fedha kwa siku zijazo, kwa kuhakikisha madai yote dhidi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa yanalipwa kwa wakati, maamuzi yanafuata sheria na kanuni na malipo yanafanyika kwa ajili ya shughuli halali, Pia, hatua stahiki zichukuliwe kwa watumishi waliosababisha matumizi yasiyo na tija, ikiwa ni pamoja na kufikisha suala hilo katika vyombo vya kiuchunguzi, pale itakapofaa.

.

SURA YA NANE

USIMAMIZI WA RASILIMALI WATU NA MISHAHARA

8.0 Utangulizi

Usimamizi wa rasilimaliwatu unalenga ajira, utawala, mafunzo na maendeleo ya watumishi ili kuhakikisha wafanyakazi wanakuwa mahiri katika utumishi wa umma. Hivyo, mifumo ya usimamizi wa rasilimali-watu ndani Halmashauri huwezesha mazingira bora na yenye ufanisi katika utendaji kazi, usimamizi wa rasilimali watu pia, huongeza utendaji wa wafanyakazi wenye tija na utoaji huduma kwa mitazamo sahihi, uzoefu na ujuzi wa kutumikia maslahi ya umma.

Miongoni mwa mambo muhimu ya usimamizi wa rasilimaliwatu unaohusisha usimamizi wa mishahara ya wafanyakazi umejikita katika kutoa mafao, motisha na fidia kupitia tathmini ya utendaji kazi na ya mahitaji yanayoendana na sera na mifumo wezeshi ya taasasi ili kufikia malengo yaliopangwa. Katika ukaguzi nilioufanya, nimebaini mapungufu mbalimbali katika usimamizi wa rasilimaliwatu katika mamlaka za serikali za mitaa.

Usimamizi wa rasilimaliwatu ni sababu kuu inayopelekea halmashauri kutoa huduma zenye ufanisi na ufasaha Hata hivyo, inakabiliwa na changamoto zifuatazo:

8.1 Malimbikizo ya Mishahara ambayo Hayakulipwa na Madai ya Wafanyakazi Shilingi Bilioni 119.94

Nilibaini kuwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa 113 hazikulipa malimbikizo ya stahiki za watumishi yenye thamani ya shilingi bilioni 119.94 kwa zaidi ya mwaka mmoja kinyume na Kanuni ya E.23 ya Kanuni za Kudumu za Utumishi wa Umma za Mwaka 2009.

Madai ya stahiki hizo ni pamoja na; malimbikizo ya mishahara, posho za likizo/safari, gharama za uhamisho,posho ya kuitwa kazini, posho za usumbufu/kujikimu, posho za nyumba, umeme, simu na posho za samani na stahiki nyingine kama ilivyooneshwa katika **Jedwali Na 8-2** na **Kiambatisho Na 8-1.**

Jedwali Na.8-1: Madai ya Stahiki za Wafanyakazi Ambayo Hayajalipwa

Kundi	Idadi ya Halmashauri	Kiasi (Sh.)
Malimbikizo ya mishahara	90	42,257,173,197
Posho za likizo	101	12,122,259,653
Gharama za uhamisho	98	22,961,738,620
Posho ya kujikimu	69	4,871,678,948
Posho ya Samani	59	4,444,427,298
Posho ya Makazi	46	2,008,781,240
Posho ya Matibabu	75	2,089,341,915
Mafunzo	68	1,276,597,652
Malimbikizo mengine	98	27,912,232,383
Jumla		**119,944,230,906**

Chanzo: *Taarifa za Hesabu za Mwisho na Majalada ya Kiutumishi, 2022*

Mamlaka za Serikali za Mitaa kutolipa malimbikizo ya mishahara na madai ya wafanyakazi kwa wakati huwakatisha tamaa watumishi na matokeo yake ina athari kwa serikali kufikia malengo yake ya kutoa huduma bora kwa umma.

Ninashauri Serikali kupitia Mamlaka za Serikali za Mitaa na OR-TAMISEMI kuhakikisha kuwa madai ya stahiki za wafanyakazi yanalipwa kwa wakati. Aidha, yajumuishwe kwenye bajeti ya mwaka unaofuata na pale inapobidi kwa siku zijazo kuepuka kuzalisha madeni ya watumishi.

8.2 Wastaafu Kutolipwa Gharama za Usafirishaji Mizigo Zenye Thamani ya Shilingi Millioni 309.67

Kanuni ya J.8 ya Kanuni za Kudumu za Utumishi wa Umma za Mwaka 2009 inazitaka Taasisi za umma kuwalipa wafanyakazi stahiki zao wanapostaafu.

Nilifanya mapitio ya taarifa mbalimbali za wastaafu na kubaini kuwa Halmashauri sita hazikulipa kiasi cha shilingi milioni 309.67 kwa watumishi 233 waliostaafu ikiwa ni gharama ya kusafirisha mizigo yao baada ya kustaafu utumishi wa umma. Aidha kati hao wastaafu 12

wamefariki dunia bila kulipwa madai yao yenye thamani ya shilingi milioni 42.10. Rejea **Jedwali Na 8-2.**

Jedwali Na.8-2: Wastaafu Kutolipwa Gharama za Usafirishaji wa Mizigo

Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya watumishi	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Kibaha	49	108,432,521
2.	H/W Nzega	70	84,319,250
3.	H/W Uyui	66	65,080,121
4.	H/W Maswa	25	37,950,000
5.	H/W Gairo	7	10,222,000
6.	H/W Longido	6	3,663,000
Jumla		**223**	**309,666,892**

***Chanzo**: Taarifa za Wastaafu wa Halmashauri, 2022*

Ucheleweshaji wa kulipa stahiki za wastaafu una athari mbaya kwa ustawi wao katika jamii.

Ninazishauri menejimenti za mamlaka za serikali za mitaa kujumuisha gharama za usafirishaji mizigo ya watumishi wanaotarajiwa kustaafu katika bajeti ili kuwalipa wastaafu fedha zao bila usumbufu pale wanapokuwa wamefikisha umri wa kustaafu.

8.3 Makato ya Watumishi ambayo Hayakupelekwa kwenye Mifuko ya Hifadhi ya Jamii na Taasisi Zingine Husika ya Shilingi Bilioni 260.07

Kifungu cha 18 (1) cha Sheria ya Mfuko wa Hifadhi ya Jamii ya Watumishi wa Umma, 2018 kinawataka mwajiri kuchangia Mifuko hiyo asilimia ishirini ya mshahara wa mfanyakazi.

Pia, Kifungu cha 19 (1) na (2) cha Sheria ya Mfuko wa Hifadhi ya Jamii ya Watumishi wa Umma ya Mwaka 2018 kimebainisha kuwa mwajiri ambaye atashindwa kuchangia jumla ya michango ndani ya muda uliopangwa atapewa adhabu ya kulipa faini zilizoainishwa kwa ongezeko la asilimia kulingana na muda wa uchelewasheji.

Nilibaini kuwa, Halmashauri 37 zilizochelewa kuchangia makato/michango ya kisheria na kuzalisha deni la shilingi bilioni 260.07; lililojumuisha michango ya lazima ya mwajiri shilingi bilioni 1.36 na shilingi bilioni 258.41 ni fedha zilizotokana na adhabu ya faini ya kutopeleka michango husika.Pia, makato mengine ya shilingi milioni 296.35 hayakuwasilishwa kwa taasisi za fedha, Mamlaka ya mapato, Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya, vyama vya wafanyakazi

,Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu na makampuni ya bima. Rejea **Jedwali Na 8-3** na **Kiambatisho 8-2.**

Jedwali Na.8-3: Michango Ambayo Haikupelekwa Katika Mifuko ya Hifadhi ya Jamii na Taasisi Zingine

Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	Michango kwa Mfuko ya Hifadhi ya Jamii ya Watumishi wa Umma	35	1,364,964,378
2	Adhabu Kutokana na Mfuko wa Hifadhi ya Jamii wa Watumishi wa Umma	22	258,405,089,812
3	Bima ya Afya ya Taifa	11	129,085,657
4	Mamlaka ya Mapao	7	88,955,895
5	Taasisi zingine	5	**78,307,990**
Jumla		**37**	**260,066,403,732**

Chanzo: *Taarifa za Malipo ya Mishahara ya Watumishi wa Umma na Majalada ya Kiutumishi, 2022*

Halmashauri nne zilitozwa faini na Mfuko wa Hifadhi ya Jamii ya Watumishi wa Umma kiasi cha shilingi bilioni 257.87 kwa kutopeleka michango ya watumishi, Halmashauri hizo ni; H/W Ushetu shilingi bilioni 149.79 , H/W Sikonge shilingi bilioni 62.04, H/W Shinyanga shilingi 45.52 na H/W Mpanda shilingi milioni 514.50 .

Halmashauri nyingine zililipa adhabu ya faini jumla ya shilingi millioni 100.46 ambazo ni H/Jiji Dar es salaam shilingi milioni 65.84,H/W Muheza shilingi milioni 12.80, H/W Biharamulo shilingi milioni 6.00, H/W Kaliua shilingi milioni 5.54 , H/W Mlele shilingi 5.25 na H/W Handeni shilingi milioni 5.03. Kwa maoni yangu haya ni matumizi yasiyo na tija kwa serikali.

Ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa katika siku kwa zijazo kuzingatia Kifungu cha 18 (1) cha Sheria ya Mfuko wa Hifadhi ya Jamii ya Watumishi wa Umma, 2018 kwa kuchangia makato/michango ya mishahara kwa wakati kwenye taasisi za fedha. Mamlaka husika zihakikishe makato ambayo hayajawasilishwa yanawasilishwa ili kuepuka adhabu zaidi.

8.4 Makato ya Mikopo Kwenye Posho za Madiwani ya Thamani ya Shilingi Milioni 327.98 ambayo hayajawasilishwa Benki ya CRDB PLC

Halmashauri tatu zilisaini hati za makubaliano ya Mikopo na Benki ya CRDB PLC kwa mikopo iliyotolewa kwa madiwani. Halmashauri hizo zilikubali kufanya marejesho kwa kuwakata Madiwani kwenye posho

zao na kuziwasilisha Benki ya CRDB PLC kwa mujibu wa hati za makubaliano ya urejeshaji.

Ingawa mamlaka hizo zilikubali kutimiza wajibu huo, hawakuwa thabiti katika kutekeleza masharti yaliyokuwa kwenye hati za makubaliano. Nilibaini kuwa shilingi milioni 327.98 zilizokatwa kwenye posho za madiwani hazikuwasilishwa Benki ya CRDB PLC .Pia sehemu ya fedha hizo zilitumika kwa shughuli zisizokusudiwa. Rejea **Jedwali Na 8-4.**

Jedwali Na.8-4: Makato Kwenye Posho za Madiwani Ambayo Hayakuwasilishwa Benki ya CRDB PLC

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	H/W Busega	151,223,822.00
2	H/W Maswa	148,198,689.85
3	H/W Uvinza	28,555,469.18
Jumla		**327,977,981.03**

Chanzo: *Taarifa za marejesho ya mikopo*

Hali hii inaweza kuziweka Halmashauri husika katika hatari ya kukabiliwa na madai ya kisheria au kesi mahakamani.

Ninazishauri Halmashauri husika kuwasilisha marejesho ya mikopo kwa mujibu wa makubaliano ya kimkataba ili kuepuka adhabu na riba zisizo za lazima.

8.5 Idara na Vitengo vya Halmashauri Vinavyoongozwa na Watumishi Wasio na sifa

Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa ilitoa maagizo yenye Kumb. Na. CJB.262/317/01/108 ya tarehe 16 Juni 2022 kuzitaka mamlaka zote za serikali za mitaa kufuata na kutekeleza muundo mpya ulioidhinishwa.

Nilibaini kuwa Halmashauri 106 zilikuwa na idara na vitengo ambavyo vinaongozwa na watumishi 747 wasio na sifa. Hali hii ilitokana na changamoto zilizojitokeza za miingiliano ya majukumu ya wakuu wa idara na vitengo yaliyoainishwa kwenye muundo wa zamani kwenda kwenye muundo mpya.

Hata hivyo, Idara na vitengo vinavyoongozwa na wafanyakazi wasio na sifa vinaweza kukabiliwa na athari za utoaji wa huduma usioridhisha. Rejea **Jedwali Na.8-5.**

Jedwali Na.8-5: Halmashauri zenye Wakuu wa Idara Wasio na Sifa

Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Wakuu wa idara/viengo	Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Wakuu wa idara/viengo
1.	H/W Babati	14	55.	H/Mji Mbinga	10
2.	H/Mji Babati	11	56.	H/W Mbogwe	8
3.	H/W Biharamulo	11	57.	H/W Mbozi	10
4.	H/W Buchosa	14	58.	H/W Mbulu	12
5.	H/W Buhigwe	11	59.	H/Mji Mbulu	7
6.	H/W Bukoba	6	60.	H/W Missenyi	7
7.	H/M Bukoba	6	61.	H/W Misungwi	7
8.	H/W Bukombe	2	62.	H/W Mkinga	4
9.	H/W Busokelo	7	63.	H/W Mlele	5
10.	H/W Chato	6	64.	H/W Momba	9
11.	H/W Chemba	4	65.	H/W Monduli	2
12.	H/W Chunya	8	66.	H/W Moshi	7
13.	H/W Geita	2	67.	H/M Moshi	3
14.	H/W Geita	1	68.	H/W Mpanda	3
15.	H/W Hai	14	69.	H/M Mpanda	1
16.	H/W Hanang	10	70.	H/W Mpimbwe	2
17.	H/W Ileje	14	71.	H/W Msalala	5
18.	H/M Ilemela	7	72.	H/W Mtama	3
19.	H/W Iramba	6	73.	H/W Mtwara	7
20.	H/W Iringa	13	74.	H/W Mufindi	14
21.	H/M Iringa	12	75.	H/W Muleba	10
22.	H/M Kahama	7	76.	H/W Mwanga	4
23.	H/W Kakonko	9	77.	H/W Nachingwea	6
24.	H/W Kaliua	5	78.	H/W Namtumbo	14
25.	H/W Karagwe	4	79.	H/Mji Newala	9
26.	H/W Kasulu	6	80.	H/W Ngara	5
27.	H/Mji Kasulu	4	81.	H/W Njombe	7
28.	H/W Kibondo	3	82.	H/Mji Njombe	2
29.	H/M Kigamboni	2	83.	H/W Nsimbo	7
30.	H/W Kigoma	13	84.	H/W Nyanghwale	10
31.	H/M Kigoma/Ujiji	5	85.	H/W Nyasa	13
32.	H/W Kilolo	13	86.	H/W Rombo	10
33.	H/W Kilwa	6	87.	H/W Ruangwa	5
34.	H/W Kishapu	4	88.	H/W Rungwe	1
35.	H/W Kiteto	3	89.	H/W Same	8
36.	H/W Kondoa	4	90.	H/W Sengerema	10
37.	H/Mji Kondoa	1	91.	H/W Shinyanga	8
38.	H/W Kwimba	8	92.	H/M Shinyanga	11
39.	H/W Kyela	1	93.	H/W Siha	8
40.	H/W Kyerwa	6	94.	H/W Simanjiro	14
41.	H/M Lindi	5	95.	H/W Songea	6
42.	H/W Liwale	7	96.	H/M Songea	5
43.	H/W Ludewa	10	97.	H/W Songwe	10
44.	H/W Madaba	2	98.	H/M Tabora	3
45.	H/Mji Mafinga	14	99.	H/W Tandahimba	8
46.	H/W Magu	12	100.	H/Jiji Tanga	4
47.	H/Mji Makambako	8	101.	H/M Temeke	3
48.	H/W Makete	8	102.	H/Mji Tunduma	6
49.	H/W Masasi	4	103.	H/W Tunduru	8
50.	H/MJi Masasi	8	104.	H/W Ukerewe	7
51.	H/W Mbarali	8	105.	H/W Ushetu	4
52.	H/Jiji Mbeya	8	106.	H/W Uvinza	5
53.	H/W Mbeya	2	**Jumla**		**747**
54.	H/W Mbinga	11			

Ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha kuwa idara na vitengo vyote vinaongozwa na watumishi wenye sifa na uwezo.

8.6 Malipo Yaliyofanywa kwa Wafanyakazi na vibarua Bila Kuwa na Mikataba halali Shilingi Milioni 239.55

Kwa mujibu wa Kifungu cha 14 cha Sheria ya Ajira na Mahusiano Kazini, Sura ya 366 inawataka waajiri kusaini mikataba rasmi ya kimaandishi na wafanyakazi wa muda usiojulikana kwa kada zisizo za kitaalamu na zisizo za usimamizi rasmi na wa muda maalumu kwa wataalamu wenye taaluma , kada ya usimamizi na zenye kazi maalumu.

Nilifanya tathmini ya mikataba ya waajiriwa wa wasio wa kudumu ili kufahamu taratibu za ajira na vigezo vilivyotumika katika kufanya malipo yao na kubaini kuwa Halmashauri nne hazikuwa na mikataba ya ajira na vibarua wake . Halmashauri hizi zilifanya malipo ya jumla ya shilingi milioni 239.55 bila kuthibitisha uhalali wa malipo hayo. Rejea **Jedwali Na 8-6**.

Jedwali Na.8-6: Malipo Yaliyofanywa Kwa Wafanyakazi Bila Kuwa na Mikataba Halali

Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya wafanyakazi waliohusihwa	Kiasi (Sh.)
1	H/T Nzega	63	63,520,000
2	H/M Musoma	73	68,515,932.24
3	H/Mji Makambako	Idadi rasmi haikupatikana	94,463,800
4	H/W Kisarawe	10	13,050,000
Jumla			**239,549,732.24**

Kutokuwepo kwa mikataba halali iliyosainiwa ni kikwazo cha kufahamu kiwango halisi ambacho vibarua hawa walipaswa kulipwa kutokana na ajira. Aidha, inaweza kusababisha upotevu fedha endapo kutaibuka migogoro.

Ninazishauri Mamlaka zote za Serikali za Mitaa kuimarisha udhibiti wa ndani wa ajira kwa kuwataka watumishi wote walioajiriwa kimkataba kusaini mikataba inayoainisha ujira mahususi kwa vibarua.

SURA YA TISA

UTATHMINI WA MIFUMO YA NDANI, USIMAMIZI WA VIHATARISHI NA UTAWALA BORA

9.0 Utangulizi

Agizo la 11 la Randama ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya Mwaka 2009 linazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kuwa na mifumo ya udhibiti wa ndani iliyotimilifu itakayozuia ubadhilifu, rushwa, na upotevu wa rasilimali.

Kuwapo kwa mfumo madhubuti wa ndani kunasaidia Mamlaka za Serikali za Mitaa kudhibiti thamani ya fedha kwa kuhakikisha utoaji wa huduma bora kwa jamii kupitia dhana ya uwajibikaji kwa wale wenye dhamana ya madaraka,

Pia uwapo wa mifumo madhubuti unasaidia katika usimamizi wa vihatarishi na kuhakikisha uzingatiaji wa sheria, taratibu na kanuni. Ikiwa mifumo ya udhibiti wa ndani itasimamiwa imara itazisaidia Mamlaka za Serikali za Mitaa kufikia malengo katika utendaji, utoaji wa ripoti na utekelezaji wa sheria.

Usimamizi wa vihatarishi ni pamoja na kutambua, Kusimamia na kudhibiti vihatarishi ili kupunguza madhara yanayoweza kuathiri utekelezaji wa malengo ya mamlaka husika.

Utawala bora unazisaidia Mamlaka za Serikali za Mitaa katika kuhimiza maendeleo ya jamii, utoaji wa huduma bora, uzingatiaji wa sheria na maagizo kupitia utoaji wa taarifa, uongozi, na usimamizi wa shughuli za Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Nimefanya tathmini juu ya mifumo ya udhibiti wa ndani, usiamamizi wa vihatarishi na utawala katika Mamlaka za Serikali za Mitaa,nimebaini maeneo mengi yanayohitaji kuboreshwa ili

kuwezesha utendaji wa kiutawala yafuatayo ni mambo yanayohitaji ufumbuzi:

9.1 Mapungufu katika Kitengo vya Ukaguzi wa Ndani

Kwa mujibu wa kifungu cha 48 cha sheria ya fedha za serikali za mitaa, halmashauri itaajiri wakaguzi wake wa ndani ambao watafanya kazi kwa karibu na wakuu wa idara na watatoa taarifa moja kwa moja kwa afisa masuuli.

Agizo la 13 la randama ya fedha za mamlaka za serikali za mitaa ya mwaka,2009 linafafanua ukaguzi wa ndani kuwa ni tathmini ya udhibiti wa ndani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa, inayofanyika kwa kuchunguza na kutathmini ufanisi na uttimilifu wa udhibiti wa ndani.

Nimefanya tathmini ya utendaji katika vitengo vya ukaguzi wa ndani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa na kubaini mapungufu yafuatayo:

(i) Taarifa za wakaguzi wa ndani kwa Mwaka 2021/22 ziliangazia zaidi katika maeneo ya miamala na matukio yaliofanyika katika ofisi za makao makuu za Mamlaka za Serikali za Mitaa bila ya kuzifikia shughuli zilizofanyika katika ngazi za chini. Ni maoni yangu kuwa, pamoja na kazi nzuri zilizofanyika katika maeneo hayo, wakaguzi wa ndani wanapaswa kuweka msisitizo katika ukaguzi wa maeneo yanayohusiana na usimamizi wa vihatarishi pamoja na mifumo ya udhibiti wa ndani katika eneo la TEHAMA ili kuongeza thamani katika juhudi za menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kutambua, kutathmini na kuzuia vihatarishi mbalimbali ikiwamo vya ubadhirifu;

(ii) Mamlaka za Serikali za Mitaa hazikutoa mafunzo kwa wakaguzi wa ndani ili kuwajengea uwezo katika maeneo mbalimbali ya muhimu kama vile Mfumo wa Kuandaa Hesabu Jumuifu za Serikali (GACS), Mfumo wa Taarifa za Usimamizi wa Hospitali Tanzania (GoT-HoMIS), Mfumo wa Kielektroniki wa Ununuzi Tanzania (TANePS) na Mfumo wa Ulipaji Serikalini (MUSE). Hii inawaondolea wakaguzi wa ndani uwezo wa kuhakiki utendaji na kutoa maoni yenye kuleta ufanisi mkubwa katika maeneo tajwa;

(iii) Kuna upungufu wa wakaguzi wa ndani 87 katika Halmashauri 35, hii inaonyesha kuelemewa na uzito wa kazi kunakoweza kupelekea wakaguzi waliopo katika Mamlaka husika za Serikali za Mitaa kushindwa kutekeleza majukumu yao kwa ufanisi, na kupelekea kukosekana uhakika wa matumizi ya fedha yaliyofanyika;

(iv) Mamlaka za Serikali za Mitaa 26 hazikuweza kukipatia kitengo cha ukaguzi wa ndani kiasi cha fedha zilizotengwa kulingana na bajeti ya mwaka husika. Kulikuwa na upungufu wa fedha zilizoelekezwa kitengo cha ukaguzi kwa wastani wa asilimia 20 mpaka 90, Hali hii imesababisha kutofanyika kwa kaguzi za matumizi ya fedha katika ngazi za chini;

(v) Kulikuwa na upungufu wa vitendea kazi kama vile magari, kompyuta mpakato, na samani kwenye Mamlaka 21 za Serikali za Mitaa, jambo ambalo liliongeza changamoto katika utendaji na kupunguza ufanisi katika kazi za ukaguzi;

(vi) Vitengo vya ukaguzi wa ndani katika Mamlaka 29 za Serikali za Mitaa hazikufanikiwa kumaliza kaguzi kuendana na mpango kazi uliokuwepo katika Halmashauri husika, Kutofanyika kaguzi katika maeneo yaliyokusudiwa kunaashiria kuwa menejimenti katika Mamlaka za Serikali za Mitaa husika, hazikupata ushauri juu ya tathimini ya udhibiti wa ndani katika maeneo ambayo hayakukaguliwa; na

(vii) Katika Mamlaka sita za Serikali za Mitaa hapakuwa na utayarishaji wa mipango kazi ya ukaguzi kinyume na matakwa ya sheria ya fedha ya Serikali za Mitaa ambayo inaagiza kuonesha aina ya kazi, madhumuni ya kazi husika na utaratibu wa utekelezaji wa mpango kazi.

Maelezo zaidi ya ufanisi wa vitengo vya ukaguzi wa ndani pamoja na uwepo wa vitendea kazi umeoneshwa zaidi katika **Kiambatisho 9-1.**

Ninazishauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuweka uwiano sawa wa rasilimali kulingana na mapungufu yaliyobainishwa, ili kuwezesha ufanisi katika ukaguzi wa ndani.

9.2 Mapungufu katika udhibiti mfumo wa udhibiti wa ndani na vihatarishi.

Serikali ya Tanzania ilitoa mwongozo wa kuandaa na kutekeleza Mfumo wa Usimamizi wa vihatarishi katika sekta za umma mwaka 2022. Mwongozo huo uliambatana na Waraka wa Hazina namba 12 wa mwaka 2012/13 unaowataka maofisa masuuli wote kuanzisha na kuwa na mifumo thabiti ya udhibiti wa ndani na usimamizi wa vihatarishi, ikiwa ni pamoja na michakato ya kutathmini, kupunguza na kufuatilia viashiria vya hatari. Mamlaka za Serikali za Mitaa zinaweza kuweka mifumo imara ya udhibiti wa ndani kama sehemu ya miundo yake ya kiutawala na utoaji taarifa kwa mamlaka husika.

Nilifanya tathmini ya mifumo ya udhibiti wa ndani pamoja na usimamizi wa vihatarishi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2021/22 na kubaini kasoro zifuatazo:

(i) Kukosekana kwa sera mahususi na mifumo ya kitaasisi ya kushughulikia tatizo la moto kumeathiri ufanisi katika kuzuia matukio ya moto katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Kwa mfano, matukio ya moto yasiyodhibitiwa yamesababisha hasara ya ekari 181 sawa na shilingi bilioni 2.01 katika Halmashauri ya Wilaya ya Ludewa.

Pia Halmashauri tano hazina hatua za tahadhari dhidi ya milipuko ya moto katika maeneo yao, kwani hakukuwa na vifaa vya kuzima moto hivyo mali zilizopo katika halmashauri hizo zipo hatarini kutokana na kutokuwepo kwa mipango ya udhibiti wa milipuko ya moto isiyotarajiwa;

(ii) Halmashauri 17 hazikuwa na rejesta ya vihatarishi,ama kuhuisha rejesta za vihatarishi zilizokuwepo. Hii inapunguza ufanisi wa juhudi za usimamizi wa kutambua na kudhibiti viashiria vya hatari vilivyopo kutokana na ukosefu wa kumbukumbu za vihatarishi na utaratibu wa kufuatilia vihatarishi vilivyoonekana;

Rejesta za vihatarishi hazijaonyesha udhibiti wa mifumo ya ndani katika maeneo ya utekelezaji pia hakuna ripoti za tathmini na ufuatiliaji wa viashiria vya hatari vilivyotambuliwa na Halmashauri.

Hii inaweza kusababisha tathmini duni ya viashiria vya hatari, itakayopelekea kutokugundulika na kuzuiwa kwa ubadhirifu wa rasilimali;

(iii) Halmashauri 15 hazikufanya tathmini ya viashiria vya hatari kwenye maeneo hatarishi kama vile katika uaandaaji wa taarifa za fedha, Mfumo wa kukusanyia mapato(LGRCIS) na usimamizi wa mali. Hii ilisababisha kutoandaliwa kwa mifumo bora ya udhibiti kulingana na mazingira husika;

(iv) Halmashauri 5 hazikuwa na waratibu wa masuala ya vihatarishi vya ubadhirifu na wasimamizi wake katika idara/vitengo husika hivyo kuathiri ufanisi katika usimamizi wa vihatarishi katika mamlaka husika za serikali za mitaa; na

(v) Halmashauri 12 hazikuwa na Sera za Usimamizi wa Vihatarishi hivyo hazikuwa na mwongozo juu ya usimamizi huo na namna ya kuwalinda watumishi, mali na namna ya kujenga uimara wa kiuchumi katika mamlaka za serikali za mitaa husika.

(vi) Mamlaka za serikali za mitaa hazikutoa mafunzo kuhusiana na masuala ya usimamizi wa vihatarishi hususani kwa watumishi walioko katika ngazi za chini kama vile shule, vituo vya kutolea huduma za afya na kata. Ni muhimu kwa watumishi wote wa mamlaka za serikali za mitaa kuwa na ufahamu juu ya vihatashiri vya ubadhirifu kama inavyoelezewa katika aya ya 3.3.3.3 ya Mwongozo wa Kuunda na Kutekeleza Mfumo wa Usimamizi wa Vihatarishi vya Ubadhirifu katika Sekta za Umma wa Mwaka 2015 ili kuboresha uzingatiaji wa sheria na ushiriki wa watumishi wote katika usimamizi wa vihatarishi;

Maelezo ya Halmashauri husika yameoneshwa katika **kiambatisho 9-2**

Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zinashauriwa kuimarisha mifumo ya usimamizi wa vihatarishi ili kuhakikisha kuwa viashiria vya hatari na ubadhilifu vinatambuliwa na kudhibitiwa kabla ya kusubiri matokea pia kuweza kurekebisha udhaifu uliobainika ili kulinda rasilimali za umma.

9.3 Mapungufu katika Usimamizi wa TEHAMA pamoja na Mifumo ya Uhasibu

Agizo la 7(i) la randama ya Fedha ya Serikali za Mitaa, 2009, linawataka Wakurugenzi wa Halmashauri kuwajibika katika kuhakikisha kuwa mifumo ya kompyuta inafanya kazi,

Ufanisi katika matumizi ya Mfumo wa Habari na Mawasiliano kama chombo cha kukuza utawala bora una mchango mkubwa katika utekelezaji wa sera zitakazopelekea kufikia malengo katika kutoa huduma kwa jamii,hii ni pamoja na kujenga uwajibikaji miongoni mwa watumishi wenye dhamana ya uongozi wanapotekeleza majukumu yao kwa kuhakikisha kuwepo kwa mifumo thabiti ya TEHAMA pamoja na mifumo ya fedha.

Nimefanya tathmini kuhusu mfumo wa udhibiti wa teknolojia ya habari katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2021/22, na kubaini kasoro zifuatazo:

(i) Kushindwa Kuunganisha Mifumo ya fedha yenye Utendaji Sawa

Serikali imeidhinisha MUSE kuwa mfumo wa usimamizi wa fedha. Hata hivyo, kuna mifumo mingine ya kihasibu kama vile Mfumo wa Uhasibu na utoaji taarifa za kifedha (FFARS) ulioandaliwa na kusimamiwa na Ofisi ya Rais-TAMISEMI ili kusimamia matumizi na mapato kwenye vituo vya afya na elimu. Pia kuna GAMIS, mfumo unaotumika kwa ajili ya usimamizi na utunzaji wa taarifa za mali, pamoja na GoTHOMIS mfumo unaotumika katika vituo vya kutolea huduma za afya, kuwa na mifumo mingi inayofanya kazi sawa hupelekea kuongeza gharama za usimamizi na matengenezo;

(ii) Madeni ya leseni za biashara hayaoneshi uhalisia kutokana na mfumo wa ukusanyaji wa mapato (LGCRIS) kutengenezwa kwa kufuata mwaka wa fedha huku leseni zinazotolewa zikiwa zinadumu kwa muda wa mwaka mmoja tokea kutolewa kwake. Hii inaweza kusababisha utoaji wa taarifa zisizo sahihi;

(iii) Mamlaka 11 za Serikali za Mitaa zilikuwa na upungufu wa watumishi 32 wa TEHAMA na hivyo kusababisha upungufu katika

utoaji wa msaada wa huduma za TEHAMA kwa watumishi na jamii katika Halmashauri husika;

(iv) Halmashauri 16 hazikuwa na kamati ya kimkakati ya technologia ya habari iliyoidhinishwa jambo ambalo lingeweza kusababisha usimamizi hafifu wa masuala ya TEHAMA katika kutimiza malengo ya halmashauri husika. Pia hakukuwa na mpango mkakati wa kuzuia hasara zinazotokana na upotevu wa taarifa unaoweza kusababishwa na majanga kama vile moto, mafuriko na kukatika kwa umeme;

(v) Mamlaka 18 za serikali za mitaa hazikuwa na mipango ya kurejesha taarifa na huduma panapotokea majanga ili kujikinga na upotevu wa taarifa endapo yatatokea majanga kama vile moto, mafuriko au kukatika kwa umeme, Pia mamlaka 10 za serikali za mitaa hazikuwa na muundo sahihi wa kuhakikisha kuwa mifumo ya TEHAMA inalindwa dhidi ya majanga ya uharibifu kwa kuhakikisha uwepo wa vifaa vya kutosha kama vile vifaa vya kuzima moto, mifumo ya kutambua uwapo wa moto na viyoyozi.

(vi) Halmashauri 15 hazikuwa na programu za mafunzo ya kujenga uwezo wa TEHAMA kwa wafanyakazi ili kuimarisha matumizi bora ya vifaa vya TEHAMA na usalama wa taarifa za kimifumo;

(vii) Mamlaka 11 za serikali za mitaa hazikuwa na programu iliyohuishwa ya kuzuia virusi katika kompyuta (Anti-virus software) kwa ajili ya kulinda taarifa zake dhidi ya virusi;

Mapungufu katika Usimamizi wa TEHAMA pamoja na Mifumo ya Uhasibu yameelezwa zaidi katika kiambata 9-3

Ninaishauri Ofisi ya Rais TAMISEMI kufanya upembuzi yakinifu kabla ya kuanzisha mfumo mpya,Pia kutumia mfumo mmoja wa uhasibu kwa shughuli zinazofanana kwa kuzingatia ufanisi katika utendaji na kuzingatia matumizi bora ya fedha za umma.

Pia, Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kuboresha mifumo ya TEHAMA kwa kushughulikia mapungufu yaliobainishwa, kwa kuziwezesha idara za TEHAMA vitendea kazi ili kufikia utekelezaji wa sera kupitia matumizi bora ya TEHAMA.

9.4 Mapungufu Katika Utendaji wa Kamati za Ukaguzi

Agizo la 12 la randama ya fedha katika Mamlaka za Serikali za Mitaa na aya ya 3.5 ya mwongozo wa kamati ya ukaguzi wa June ,2019 unazitaka mamlaka za serikali za mitaa kuunda kamati ya ukaguzi ambayo ina wajumbe wasiopungua watatu na wasiozidi watano ambapo wajumbe wote au wengi wao wapatikani kutokea nje ya halmashauri.

Madhumuni ya msingi ya kamati ya ukaguzi ni kutoa ushauri katika mchakato wa uandaaji wa taarifa za fedha, mchakato wa ukaguzi, kusimamia mifumo ya udhibiti wa ndani, na kusimamia kanuni, taratibu na sheria.

Nilifanya tathmini ya utendaji wa kamati za ukaguzi katika mamlaka za serikali za mitaa kwa mwaka wa fedha 2021/22 na kubaini kasoro zifuatazo:

(i) Kamati za ukaguzi katika mamlaka 13 za serikali za mitaa hazikutayarisha na kuwasilisha taarifa za mwaka kwa Waziri mwenye dhamana ya serikali za mitaa, Mkuu wa Mkoa, na Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kama inavyoelezwa chini ya agizo la 12(5)(g) la randama ya fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009. Hii imesababisha mamlaka husika kutokuwa na taarifa za kazi zilizofanyika katika kamati za ukaguzi;

(ii) Kamati za ukaguzi katika Mamlaka 11 za serikali za mitaa hazikupitia taarifa za fedha kinyume na agizo la 12(5) la randama ya fedha ya mamlaka za serikali za mitaa,2009 hivyo hakuna ushauri uliotolewa kwa maofisa masuuli katika halmashauri husika kuhusu maboresho ya uandaaji na mapitio ya taarifa za fedha;

(iii) Mamlaka tisa za serikali za mitaa hazikuwapatia mafunzo ya awali wajumbe wake wapya wa kamati za ukaguzi ili kuwa na uelewa juu ya majukumu yao. Pia, mamlaka nyingine saba za serikali za mitaa hazikuwafanyia mafunzo wajumbe wake wa kamati za ukaguzi katika maeneo mbalimbali muhimu kama vile usimamizi wa ununuzi, usimamizi wa vihatarishi na mifumo ya

taarifa kama vile FFARS, GoT-HoMIS, HCMIS, TANePS, MUSE na LGRCIS;

(iv) Kamati za Ukaguzi katika mamlaka 10 za serikali za mitaa hazikujifanyia tathmini ya kazi zake jambo ambalo ni kinyume na Aya ya 5.1 ya Mwongozo wa Kamati za Ukaguzi wa Mwezi Juni 2019 inayozitaka Kamati za Ukaguzi kila mwaka kujifanyia tathmini ya utendaji na matokeo yaliyopatikana kwa kulinganisha na Mwongozo wa kamati ya Ukaguzi;

(v) Katika mamlaka saba za serikali za mitaa hapakufanyika vikao vya kamati za ukaguzi, Kwa mamlaka ambazo vikao vilifanyika kamati zilijadili zaidi taarifa za ukaguzi wa ndani kuliko maeneo mengine kama vile ufanisi katika usimamizi wa vihatarishi, ufuatiliaji wa mazingira ya udhibiti wa ndani na namna mamlaka za serikali za mitaa zinavyozingatia sheria, kanuni na miongozo mbalimbali. Jambo hili linaziondolea kamati nafasi ya kuhusika katika kuboresha mifumo ya udhibiti wa ndani na tathimini ya ufanisi juu ya utawala bora katika mamlaka za serikali za mitaa.

Maelezo kuhusu mapungufu ya utendaji wa kamati za ukaguzi yameoneshwa kwenye **kiambatisho 9-4**

Ninashauri menejiment za serikali za mitaa kuzihimiza kamati za ukaguzi kujifanyia tathmini ya utendaji wake kila mwaka ambapo kasoro zitakazobainika zinatakiwa kufanyiwa marekebisho ikiwa ni pamoja na kuzipatia kamati mafunzo, vitendea kazi, na kuchukua hatua za kuzuia mapungufu yaliyobainika yasijirudie, hii itaziwezesha kamati hizo katika mamlaka za serikali za mitaa, kutimiza majukumu yao vema kwa maslai ya umma.

9.5 Tathmini katika mfumo wa taarifa za ukusanyaji wa mapato Serikali za Mitaa (LGRCIS) na Mashine za ukusanyia mapato (POS)

(i) Ukiukwaji wa Kanuni ya Mgawanyo Wa Majukumu

Kifungu cha 6.11.1 (a) cha Mwongozo wa Mapato wa Mamlaka za Mitaa kinafafanua Mgawanyo wa majukumu kama kuwapo kwa uwazi katika mgawanyo wa kazi na kwamba mtumishi mmoja haruhusiwi kushughulikia muamala kuanzia mwanzo hadi mwisho.

Mfumo wa MUSE una hatua nne za kukamilisha muamala kama namna ya udhibiti

Mapitio ya mchakato wa udhibiti wa ndani juu ya marekebisho ya miamala yaliofanywa na Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam yalibainisha kuwa, marekebisho yanapofanywa katika mfumo na mhasibu kwa kuingiza data za hesabu, huidhinishwa moja kwa moja bila kuangaliwa na kuthibitishwa kabla ya kutolewa kwa idhini na mkurugenzi wa halmashauri husika.

Kutokuwapo kwa mgawanyo wa majukumu ambayo ni nyenzo ya msingi ya usimamizi endelevu wa vihatarishi na udhibiti wa ndani kunaiweka Halmashauri katika hatari kama watumishi wasio waaminifu wataamua kutumia mwanya huo katika kujaribu kufanya vitendo vya ubadhilifu dhidi ya mapato yanayokusanywa.

(ii) Kuwepo kwa mashine za kukusanyia mapato zilizosajiliwa kwa namba ya utambulisho zaidi ya moja

Ukaguzi nilioufanya katika Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa mapato ya Serikali za Mitaa (LGRCIS), malipo ya mtandaoni na dashi bodi pamoja na mashine za kukusanyia mapato (POS) nilibaini kuwa, Halmashauri tatu zilisajili mashine 60 za kukusanyia mapato (POS) kwa kutumia namba ya utambulisho (IMEI namba) moja kinyume na matakwa ya sheria.

Kuwa na namba moja ya utambulisho katika usajili wa mashine za kukusanyia mapato kunaweza kusahawishi ubadhirifu wa mapato yanayokusanywa kwani miamala inayofanyika katika mashine hizo zenye namba sawa za utambulisho haitathibitika katika mfumo wa ukusanyaji wa mapato hivyo itakuwa rahisi kubatilishwa.

(iii) Kuwepo kwa Mashine za kukusanyia mapato zilizozimwa kwa muda mrefu

Mapitio ya Mfumo wa Taarifa za Ukusanyaji wa Mapato ya Serikali za Mitaa (LGRCIS) kwa kuangalia dashibodi ya pamoja ya vyanzo vya mapato, nilibaini kuwa mashine 154 vya POS katika Halmashauri tisa hufanya kazi nje ya mtandao kwa muda mrefu kwa wastani wa siku tisa hadi 391.Hii inaashiria hapakuwa na usimamizi imara katika ukusanyaji wa mapato.

(iv) **Kutokamilika kwa taarifa za usajili wa mashine za kukusanyia mapato(POS)**

Ibara ya 6.11.3 ya randama ya fedha ya serikali ya mitaa,2019 inazitaka Halmashauri kutunza daftari la kupokea na kutoa nyaraka muhimu,na lazima pawepo na kumbukumbu za maelezo yanayojitosheleza juu ya mahali,na taarifa muhimu za afisa anayehusika. Ukaguzi uliofanyika katika daftari la taarifa za mashine za kukusanyia mapato(POS) ilibainika kuwa mashine za 75 katika halmashauri hazikuwa na taarifa za kujitosheleza mahali mashine ilipo,jina na sahihi ya mkusanyaji.Hii inaweza kusababisha ugumu katika kuchukua hatua za kisheria dhidi ya mtu anayehusika ikiwa kuna makosa yoyote katika matumizi ya mashine za kukusanyia mapato(POS)

Maelezo kuhusu Usimamizi wa Mashine za kukusanyia mapato (POS) yameonyeshwa kwenye **Kiambatisho 9-5**

Ninaishauri menejimenti ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha kuwa:

(a) Mfumo wa MUSE ufanyiwe muundo ambao hautapitisha muamala unaoingizwa kwenye leja bila ya kuidhinishwa na Mkurugenzi wa Halamshauri husika.

(b) Idhini ya utumiaji wa MUSE ipitiwe na kurekebishwa ili kuonyesha kiwango cha mamlaka kinachohitajika kwa ajili ya majukumu ya mtumiaji ambayo yatazingatia mgawanyo wa majukumu uliopitishwa.

(c) Kuimarisha udhibiti katika ukusanyaji wa mapato na kutekeleza kuzingatia taratibu za udhibiti wa ndani zilizowekwa.

9.6 Taarifa za mapato zilizotangazwa kutofautiana na kiasi kilichopo katika mfumo wa makusanyo ya mapato (LGRCIS)

Agizo la 29 (2) la randama ya fedha za mamlaka za serikali za mitaa, 2009 linamtaka Mweka Hazina wa mamlaka ya serikali ya mitaa kuhakikisha anafanya usuluhishi wa kibenki, ikiwa ni pamoja na udhibiti wa akaunti za benki na kitabu cha fedha na taarifa za benki,

unafanyika kwa muda usiozidi mwezi mmoja; na kufanya ulinganifu wa marekebisho kwa jinsi inavyohitajika

Kwa kulinganisha ripoti ya makusanyo ya vyanzo vya mapato iliyochapishwa na Ofisi ya Rais TAMISEMI na ripoti ya ukusanyaji wa vyanzo hivyo kupitia mfumo wa makusanyo (LGRCIS) katika sampuli ya Halmashauri nne nilibaini kuwa, ripoti hizo mbili zilikuwa na tofauti hivyo kusababisha makusanyo ya mapato yaliyotangazwa kuwa chini au juu ya makusanyo halisi ukilinganisha na mfumo wa ukusanyaji wa mapato(LGRCIS) kama inavyoonyeshwa kwenye jedwali namba 9-2

Kutoa taarifa zisizo sahihi kuhusu ukusanyaji wa mapato kunaweza kuwapotosha watumiaji wa taarifa za mapato, aidha kunaweza sababisha uandaaji wa taarifa za fedha zisizo sahihi zitakazoathiri utoaji wa maamuzi kwa wale wenye dhamana ya uongozi na watumiaji wengine wa taarifa hizo muhimu.

Jedwali Na.9-1: Taarifa za Mapato Zilizotagazwa Tofauti na Kiasi Kilichopo Katika Mfumo wa Makusanyo (LGRCIS)

Jina la Halmashauri	Kiasi cha mapato kilichotangazwa na TAMISEMI	Mapato yaliyoonekana katika mfumo wa mapato(LGRCIS)	Tofauti	Maoni
H/W Misenyi	4,595,291,909	4,911,541,984	316,250,075	Kiasi kilichotangazwa ni kidogo kuliko mapato halisi
H/M Kigamboni	10,761,334,792	10,301,385,553	**459,949,239**	Kiasi kilichotangazwa kimezidi mapato halisi
H/jiji Tanga	17,391,716,080	15,700,770,224	1,690,945,856.	Kiasi kilichotangazwa kimezidi mapato halisi
H/M Ubungo	27,868,406,661	24,414,268,232	3,454,138,429	Kiasi kilichotangazwa kimezidi mapato halisi
H/W Nyangw'ale	2,277,947,659	2,807,658,963	529,711,304	Maoni Kiliasi kilichotangazwa ni kidogo kuliko mapato halisi
H/W Kilindi	2,300,345,541	1,830,258,988	470,086,553	Kiasi kilichotangazwa kimezidi mapato halisi

Naishauri OR-TAMISEMI kuhakikisha kuwa taarifa zinazotolewa kwa jamii ziwe sahihi kwa kufanya ulinganifu wa vyanzo vya taarifa hizo kutoka mamlaka za serikali za mitaa husika kabla ya kutoa taarifa hizo kwenye umma.

SURA YA KUMI

MFUKO WA WANAWAKE, VIJANA NA WATU WENYE ULEMAVU

10.0 Utangulizi

Mwaka 1993, Serikali ilianzisha Mfuko wa Fedha wa Maendeleo kwa Wanawake na Vijana ili kuwainua wanawake na vijana wasiojiweza kiuchumi ambapo wengi wao wamekuwa wakishindwa kukidhi vigezo vya mikopo inayotolewa na taasisi za fedha kwa kutokuwa na dhamana.Mfuko huu umebainishwa chini ya kifungu cha 17 (1) cha sheria ya maduhuri na ukaguzi [Sura ya 439]. Kwa wakati huo, mikopo hiyo ya uwezeshaji ilitolewa asilimia 5 kwa wanawake na asilimia 5 kwa vijana.

Utoaji wa mikopo kwa vikundi vya wanawake, vijana na watu wenye ulemavu unalenga kukuza uchumi miongoni mwa makundi husika kwa kujishughulisha na katika shughuli za maendeleo na kuboresha hali zao za maisha.

Ili fedha zinazochangwa kwenye mfuko wa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu zizunguke, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kuhakikisha fedha zilizokopeshwa zinarejeshwa kulingana na makubaliano kati ya Halmashauri husika na vikundi vya wanufaika.

Mnamo mwaka 2019, Serikali kupitia Bunge ilirekebisha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, Sura ya 290 [Iliyorejewa 2019] kwa kuongeza kifungu cha 37A mahususi kwa ajili ya kuwezesha mikopo kwa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu. Kifungu cha 37A(1) cha Sheria hii kinazitaka Mamlaka zote za Serikali za Mitaa kutenga asilimia 10 ya mapato yao ili kutoa mikopo isiyo na riba kwa vikundi vya Wanawake, Vijana na Watu wenye Ulemavu vilivyosajiliwa. Vile vile, kanuni ya 4 ya Kanuni za Utoaji na Usimamizi wa mikopo kwa

vikundi vya wanawake, vijana, na watu wenye Ulemavu, 2019 (Tangazo la Serikali Na. 286 la 5 Aprili 2019) inazitaka Mamlaka zote za Serikali za Mitaa kutenga asilimia 10 ya mapato yatokanayo na vyanzo vya ndani ili kutoa mikopo isiyo na riba kwa vikundi vilivyosajiliwa vya Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu.

Mgawanyo wa asilimia za utoaji wa mikopo kwa vikundi ulifanyiwa marekebisho hadi asilimia nne kwa vikundi vya wanawake na vijana, na asilimia mbili kwa watu wenye ulemavu. Hii ni kwa mujibu wa kifungu cha 37A cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa Sura ya 290 [Iliyorejewa 2019].

Kwa sasa, Mfuko una thamani ya shilingi bilioni 203.19 kutoka Halmashauri 184. Nilishindwa kuthibitisha kwa uhakika usahihi wa mali zilizoripotiwa kwani haziakisi michango yote ya Halmashauri tangu kuanzishwa kwa mfuko na hii imesababisha Halmashauri nyingi kupata maoni yenye shaka kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Na 10-1**

Kwa mwaka wa fedha 2021/22, Mamlaka 184 za Serikali za Mitaa zilichangia shilingi bilioni 59.30 kwenye mfuko wa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu kama inavyooneshwa katika **Kiambatisho Na.10-2**.

Pamoja na mafanikio kadhaa ya mfuko, nimebaini mapungufu yafuatayo ambayo yanahitaji kurekebishwa haraka kwa ajili ya uendelevu wa mfuko.

10.1 Kutorejeshwa Shilingi Bilioni 88.42 Zilizotolewa kama Mkopo kwenye Vikundi

Kanuni ya 24 ya Kanuni za Utoaji na Usimamizi wa Mikopo kwa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu za mwaka 2019 inafafanua hatua za kinidhamu kwa mtu atakayetumia mkopo kinyume na shughuli zilizoidhinishwa na Kamati ya Fedha na Mipango au kutoa taarifa za uongo kwa lengo la kujipatia mkopo, kuwa atawajibika kulipa faini ya kati ya shilingi 200,000 na shilingi 1,000,000 au kifungo kati ya miezi 12 na 24.

Tathmini yangu juu ya uendeshaji wa Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu nilibaini kuwa, wanufaika wa mikopo katika Mamlaka 180 za Serikali za Mitaa wameshindwa kurejesha mikopo ya

shilingi bilioni 88.42 kama inavyooneshwa katika **Kiambatisho Na.10-3**.

Kutorejeshwa kwa mikopo husika pamoja na mambo mengine, kumechangiwa na wahusika kutochukuliwa hatua kali za kisheria zitakazowasukuma walazimike kurejesha mikopo hiyo.

Ninapendekeza kuwa, Ofisi ya Rais TAMISEMI iongeze udhibiti ndani ya mfuko wa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu kwa kuchukua hatua kali za kisheria dhidi ya wanavikundi wanaokiuka mikataba ya mikopo.

10.2 Fedha za Mikopo ya Vikundi kugawanywa Miongoni mwa Wanavikundi Shilingi Milioni 774.66

Kanuni ya 9(1) ya Kanuni za utoaji na usimamizi wa mikopo kwa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu za mwaka 2019 inaeleza kuwa, "mikopo iliyotolewa chini ya kanuni hii itatumika kutekeleza miradi iliyoidhinishwa na Kamati ya Fedha, Mipango na Usimamizi kwa kuzingatia ushauri na mapendekezo ya menejimenti na Kamati ya Huduma za Mikopo".

Nilibaini kuwa vikundi 201 kwenye Mamlaka nane za Serikali za Mitaa vilivyopewa mikopo ya shilingi milioni 774.66 havikutekeleza miradi iliyoidhinishwa, bali fedha hizo ziligawanywa miongoni mwao na hapakuwa na ushahidi wowote kwamba fedha hizo zilitumika kwa malengo yaliyokusudiwa kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali Na.10-1**.

Jedwali Na.10.1: Mikopo Iliyogawanywa Miongoni kwa Wanakikundi

Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Vikundi	Kiasi (Sh.)
1.	H/M Ubungo	23	218,800,000
2.	H/Mji Makambako	90	177,000,000
3.	H/W Geita	22	112,920,000
4.	H/W Monduli	47	91,943,500
5.	H/Jiji Arusha	10	84,000,000
6.	H/W Makete	5	65,000,000
7.	H/W Rungwe	1	20,000,000
8.	H/M Temeke	3	5,000,000
Jumla		**201**	**774,663,500**

Hakuna uhakika wa urejeshwaji wa fedha zilizokopwa, kwa sababu hapakuwa na miradi ya vikundi vilivyopewa mikopo.

Ninapendekeza kwamba, Ofisi ya Rais TAMISEMI na vyombo vya usimamizi vifanye ufuatiliaji wa karibu kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa ili kuhakikisha kuwa mikopo inayotolewa kwa vikundi vya Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu inatumika kwa malengo yaliyokusudiwa na hatua stahiki za kisheria zichukuliwe kwa wanakikundi waliotumia fedha hizo vibaya.

10.3 Kutokuwepo kwa Vikundi Vilivyopewa Mikopo ya Shilingi Milioni 895.94

Nilishindwa kujiridhisha juu ya kuwepo kwa vikundi 48 vilivyopewa mikopo yenye thamani ya shilingi milioni 895.94 kwenye Mamlaka tatu za Serikali za Mitaa. Aidha, nilibaini kuwa, Maafisa Maendeleo ya Jamii wa Kata husika hawakufahamu lolote kuhusu vikundi hivyo kama inavyoonekana katika **Jedwali Na.10- 2.**

Jedwali Na.10.2: Halmashauri zenye Vikundi Visivyokuwepo

Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Vikundi	Kiasi (Sh.)
1.	H/Jiji Dar es Salaam	34	698,700,000
2.	H/M Temeke	9	178,536,140
3.	H/W Meru	5	18,700,000
Jumla		**48**	**895,936,140**

Nina shaka juu ya uamuzi wa Mamlaka hizo za Serikali za Mitaa wa kutoa mikopo kwa vikundi ambavyo hata Maafisa Maendeleo ya Jamii wa Kata husika hawana taarifa zao. Hii inaashiria matumizi mabaya ya fedha za umma.

Ninashauri Ofisi ya Rais TAMISEMI ichukue hatua stahiki kwa watumishi waliotoa mikopo kwa vikundi ambavyo hapakuwa na taarifa za kuwepo kwao ikiwa ni pamoja na kutoa taarifa kwenye vyombo vya uchunguzi.

10.4 Mikopo Inayodaiwa kwenye vikundi Vilivyositisha Shughuli za Biashara Shilingi Bilioni 2.25

Kanuni ya 13 (1) (d)-(f) ya Kanuni za utoaji na usimamizi wa mikopo kwa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu za mwaka 2019 inamtaka Afisa Maendeleo ya Jamii wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa ; kufuatilia uendeshaji na uwepo wa vikundi, urejeshaji wa mikopo

iliyotolewa, ufuatiliaji wa mikopo iliyotolewa ili kuhakikisha kuwa inatumika kama ilivyokusudiwa na kuratibu mafunzo kwenye vikundi.

Tathmini yangu kuhusu mikopo iliyotolewa kwa vikundi nilibaini kuwa, Mamlaka tisa za Serikali za Mitaa zilikuwa zikitoa mikopo ambayo haijakurejeshwa yenye jumla ya shilingi bilioni 2.25 kutoka kwenye vikundi 627 vilivyositisha shughuli zao za biashara kutokana na sababu kama vile; kutokuwepo kwa wateja wa bidhaa au huduma zinazotolewa, kuongezeka kwa bei za malighafi zinazotumika katika uzalishaji, migogoro kati ya wanakikundi, wizi, wanachama kuhamia maeneo mengine na kupata hasara kubwa kwenye biashara. Tazama idadi ya vikundi na maeneo husika katika **Jedwali Na. 10-3**.

Jedwali Na.10.3: Mikopo Kwa Vikundi Vilivyositisha Biashara

Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Vikundi	Kiasi (Sh.)
1.	H/Mji Geita	396	1,054,782,100
2.	H/M Temeke	19	412,630,699
3.	H/W Maswa	25	179,661,077
4.	H/W Geita	57	176,529,500
5.	H/Jiji Arusha	29	141,321,800
6.	H/W Tandahimba	31	121,541,000
7.	H/W Monduli	53	105,387,153
8.	H/W Busega	3	32,920,000
9.	H/Mji Mbulu	14	27,778,400
Jumla		**627**	**2,252,551,729**

Nina mashaka kwamba, mikopo ambayo haikurejeshwa kutoka kwenye vikundi vilivyositisha shughuli za biashara inawezekana isirejeshwe, na hivyo kusababisha upotevu wa fedha za Umma.

Naishauri Ofisi ya Rais TAMISEMI kuziagiza Mamlaka za Serikali za Mitaa siku zijazo; kuimarisha usimamizi na ufuatiliaji wa uendeshaji wa vikundi, kuendesha mafunzo na kufuatilia kwa ukaribu vikundi vilivyokopeshwa na kufanya upekuzi wa kina katika ujazaji wa fomu za maombi ya mikopo na mapendekezo ya miradi ya vikundi kabla ya kutoa mikopo. Zaidi za hayo, kutoa taarifa ya vikundi husika kwenye vyombo vya uchunguzi ili virejeshe kiasi kinachodaiwa.

10.5 Mamlaka za Serikali za Mitaa Kutochangia Shilingi Bilioni 5.06 kwenye Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu

Kifungu cha 37(A) cha Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa, Sura ya 290 (iliyorekebishwa mwaka 2019) kinazitaka mamlaka za serikali za mitaa kuchangia asilimia 10 ya mapato yake ya ndani kwenye Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu kwa madhumuni ya kufadhili vikundi vilivyosajiliwa vya wanawake, vijana, na watu wenye ulemavu.

Nilibaini kuwa, Mamlaka 53 za Serikali za Mitaa hazikuchangia jumla ya shilingi bilioni 5.06 kwenye Mfuko kutoka kwenye mapato yao ya ndani kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 10-4**. Mwenendo wa uchangiaji kwenye Mfuko wa Wanawake, Vijana, na Watu Wenye Ulemavu kwa miaka mitatu mfululizo umeoneshwa kwenye **Jedwali Na.10-5.**

Jedwali Na.10.4: Halmashauri zisizokamilisha Michango Kwenye Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/M Kinondoni	710,646,515	28.	H/W Kilolo	46,232,070
2.	H/M Ilemela	555,717,066	29.	H/W Namtumbo	45,490,387
3.	H/Jiji Mwanza	351,499,835	30.	H/W Arusha	43,714,538
4.	H/Jiji Dar es Salaam	308,937,093	31.	H/W Meatu	38,209,981
5.	H/M Kigoma/Ujiji	273,543,946	32.	H/Mji Makambako	37,101,327
6.	H/W Geita	272,752,367	33.	H/W Chamwino	36,913,370
7.	H/M Morogoro	254,245,993	34.	H/W Ruangwa	33,704,697
8.	H/W Morogoro	232,508,166	35.	Nanyumbu	33,657,897
9.	H/Mji Njombe	199,505,211	36.	H/W Bagamoyo	31,532,309
10.	H/W Mufindi	126,218,663	37.	H/W Malinyi	28,879,613
11.	H/W Kalambo	103,949,896	38.	H/W Kwimba	23,776,226
12.	H/W Chalinze	97,597,825	39.	H/Mji Mbinga	23,728,495
13.	H/M Sumbawanga	96,193,729	40.	H/W Bariadi	23,240,000
14.	H/W Nkasi	92,073,386	41.	H/W Newala	21,860,904
15.	H/W Monduli	88,886,754	42.	H/Mji Kibaha	18,842,301
16.	H/W Magu	74,103,566	43.	H/W Kasulu	17,381,961
17.	H/W Kibiti	69,287,768	44.	H/W Bukoba	13,144,188
18.	H/M Songea	64,995,892	45.	H/W Bahi	11,635,247
19.	H/M Iringa	62,030,785	46.	H/Mji Kasulu	11,572,621
20.	H/W Ludewa	59,890,298	47.	H/W Mtama	11,548,901
21.	H/M Lindi	58,192,665	48.	H/W Nyasa	8,911,484
22.	H/W Sumbawanga	57,565,394	49.	H/W Itilima	7,994,789
23.	H/W Makete	55,323,850	50.	H/W Kishapu	7,947,937
24.	H/W Shinyanga	53,921,364	51.	H/W Iringa	6,167,464
25.	H/W Maswa	51,030,656	52.	H/W Kakonko	5,993,202

26.	H/W Longido	49,436,661	53.	H/W Buchosa	4,897,408
27.	H/W Njombe	47,916,014	**Jumla**		**5,062,050,675**

Jedwali Na.10.5: Mwenendo wa michango kwenye mfuko wa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu

Mwaka wa fedha	Idadi ya Halmashauri	Kiasi (Sh.)
2021/22	53	5,062,050,675
2020/21	83	6,857,306,654
2019/20	82	5,720,140,159

Ninapendekeza Ofisi ya Rais-TAMISEMI na menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zihakikishe asilimia 10 ya mapato ya ndani ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapelekwa kwenye Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu kulingana na matakwa ya sheria.

10.6 Mikopo ya Shilingi Bilioni 20.79 Iliyotolewa Bila Kuzingatia Uwiano wa Utoaji Mikopo

Kifungu cha 37A (1-2) cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, Sura ya 290 (iliyorekebishwa mwaka 2019) kinazitaka mamlaka za serikali za mitaa kuchangia asilimia 10 ya mapato yake ya ndani kwa madhumuni ya kutoa mikopo kwa vikundi vilivyosajiliwa vya wanawake, vijana na watu wenye ulemavu. Zaidi ya hayo, kinataka fedha zilizotengwa kutolewa kama mikopo kwa vikundi vilivyosajiliwa vya wanawake, vijana na watu wenye ulemavu kwa uwiano wa 40% kwa wanawake, 40% kwa vijana na 20% kwa watu wenye ulemavu.

Tathmini niliyoifanya kuhusu mikopo iliyotolewa kwenye vikundi nimebaini kuwa, Mamlaka 45 za Serikali za Mitaa zilitoa mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 20.79 kwenye vikundi bila kuzingatia uwiano wa utoaji mikopo. Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizotoa mikopo bila kuzingatia uwiano wa utoaji mikopo imeoneshwa kwenye **Jedwali Na.10-6**.

Jedwali Na.10-6: Halmashauri Zilizotoa Mikopo Kinyume na Uwino Unaotakiwa

Na.	Jina la Halmashauri	Uwiano wa Mikopo (%)			Kiasi (Sh.)
		Wanawake	Vijana	Watu wenye Ulemavu	
1.	H/Jiji Arusha	57	38	5	4,082,537,015
2.	H/Mji Njombe	60	35	5	2,578,250,000
3.	H/W Missenyi	53	44	3	1,048,941,324
4.	H/M Moshi	70	27	3	949,398,700
5.	H/M Kahama	59	39	2	754,176,796
6.	H/M Ilemela	61	36	3	647,598,000
7.	H/W Moshi	52	35	13	646,819,000
8.	H/W Hanang'	61	35	4	643,000,000
9.	H/W Msalala	46	51	3	606,000,000
10.	H/W Meru	77	19	4	483,400,000
11.	H/M Mtwara	65	29	6	457,398,000
12.	H/W Rombo	35	49	16	435,658,560
13.	H/W Hai	32	57	11	432,540,300
14.	H/W Kongwa	43	49	8	393,915,580
15.	H/W Same	47	37	16	362,600,000
16.	H/Mji Makambako	54	38	8	329,000,000
17.	H/W Ngara	50	48	2	324,990,000
18.	H/W Wanging'ombe	53	40	7	309,920,000
19.	H/W Ludewa	35	57	8	298,000,000
20.	H/W Mkalama	67	31	2	288,906,230
21.	H/W Shinyanga	57	41	2	277,691,097
22.	H/W Chamwino	56	32	12	259,900,000
23.	H/W Ruangwa	14	83	3	256,158,000
24.	H/W Siha	59	30	11	248,793,022
25.	H/W Misungwi	53	41	6	246,951,000
26.	H/W Masasi	53	43	4	238,000,000
27.	H/W Kishapu	51	43	6	214,000,000
28.	Babati	11	85	4	190,313,060
29.	H/W Pangani	36	37	27	185,455,112
30.	H/W Magu	44	40	16	171,668,405
31.	H/W Nanyumbu	55	33	12	167,600,000
32.	Mbulu	62	33	5	167,535,000
33.	H/W Makete	46	51	4	166,400,000
34.	H/W Mtama	31	56	13	166,000,000
35.	H/Mji Nanyamba	32	48	20	164,420,000
36.	H/W Mbulu	53	37	10	156,944,330
37.	H/W Kondoa	57	25	18	150,258,000
38.	H/Mji Kondoa	60	38	2	140,000,000
39.	H/Mji Tarime	64	24	12	127,000,000
40.	H/W Chemba	85	10	5	124,000,000
41.	H/W Kiteto	47	45	8	123,371,000
42.	H/W Buhigwe	34	48	18	123,220,000
43.	H/W Newala	42	47	11	116,800,000
44.	H/W Sengerema	52	31	17	102,360,000
45.	H/W Kalambo	78	22	0	101,247,000
Jumla					**20,790,786,237**

Kutozingatia uwiano wa utoaji wa mikopo kunavinyima vikundi vingine fursa ya kupata mikopo, pia kunazuia juhudi za Serikali za kukuza uchumi miongoni mwa vikundi husika.

Ninapendekeza kuwa, Mamlaka husika za Serikali za Mitaa zihakikishe zinazingatia Kanuni za utoaji na usimamizi wa mikopo kwa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu na Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, Sura ya 290 (iliyorekebishwa mwaka 2019) kwa kuhakikisha zinatoa mikopo kwa kuzingatia uwiano uliokubalika.

10.7 Kutopelekwa Fedha za Usimamizi na ufuatiliaji wa Vikundi kwenye Ngazi ya Kata

Kanuni ya 23(2) ya Kanuni za utoaji na usimamizi wa mikopo kwa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu ya mwaka 2019 (zilivyorekebishwa mwaka 2021) inataka Mamlaka za Serikali za Mitaa kuchangia shilingi milioni moja hadi milioni tano kwa mwezi kuzingatia mapato yake ya ndani kwa ajili ya kuwezesha gharama za usimamizi na ufuatiliaji wa vikundi.

Nilibaini kuwa fedha za usimamizi hazikutolewa kwa Maafisa Maendeleo ya Jamii wa Kata na Maafisa Ustawi wa Jamii kwa ajili ya kufanya ufuatiliaji na usimamizi wa shughuli za Mfuko.

Kutotengwa kwa fedha za usimamizi katika ngazi ya Kata kunaathiri usimamizi na ufuatiliaji wa shughuli za vikundi na kupelekea kuzorota kwa urejeshaji wa mikopo na uendelevu wa miradi ya vikundi.

Naishauri Ofisi ya Rais TAMISEMI kuhakikisha Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapeleka fedha za ufuatiliaji na usimamizi kwenye ngazi za Kata ili kuwezesha ufuatiliaji wa vikundi vilivyopewa mikopo,kutoa mafunzo yanayohitajika kuhusu miradi ya vikundi na kuimarisha urejeshaji wa mikopo iliyotolewa.

10.8 Mikopo ya Shilingi Milioni 147.26 Imetolewa kwa Watu Wenye Ajira Rasmi

Nilibaini kuwa, Halmashauri ya Manispaa ya Temeke ilitoa mikopo ya shilingi milioni 147.26 kwa vikundi vitano ambavyo vilikuwa na wanachama wenye ajira rasmi kinyume na Kanuni ya 6(1)(f) ya Kanuni za utoaji na usimamizi wa mikopo kwa Wanawake, Vijana na Watu

Wenye Ulemavu za mwaka 2019 (zilizorekebishwa mwaka 2021) ambayo inazuia utoaji wa mikopo kwa vikundi ambavyo wanachama wake wana ajira rasmi.

Nina shaka kwamba, malengo ya kuanzishwa kwa Mfuko hayawezi kufikiwa kwa vile mikopo ilitolewa kwa watu ambao hawakustahili kupewa mikopo hiyo.

Napendekeza kuwa, Halmashauri husika kwa siku zijazo izingatie kanuni za utoaji mikopo, ambayo ni kutoa mikopo kwa vikundi ambavyo wanachama wake hawana ajira rasmi.

10.9 Kutoshirikishwa kwa Wataalam wa Usimamizi wa Mikopo katika Mchakato wa Utoaji na Urejeshwaji wa Mikopo

Kanuni ya 8 ya Kanuni za Utoaji na Usimamizi wa Mikopo ya Wanawake, Vijana na Watu wenye Ulemavu za mwaka 2019 inataka taratibu zote za utoaji wa mikopo zisimamiwe na mamlaka za serikali za mitaa.

Tathmini niliyoifanya ya taratibu zinazopaswa kuzingatiwa wakati wa utoaji wa mikopo kwa vikundi vilivyosajiliwa, nilibaini changamoto kadhaa ikiwa ni pamoja na uwezo mdogo wa watumishi katika Idara za Maendeleo ya Jamii katika Halmashauri kuweza kufuatilia na kusimamia urejeshwaji wa mikopo hiyo na kutoa elimu juu ya masuala ya maendeleo ya kibiashara kwa wanufaika, jambo ambalo linapunguza uwezo wa Mfuko kufanya kazi ipasavyo.

Pia, nilibaini kuwa uhakiki wa vikundi vilivyoomba mikopo ulikuwa haufanyiki kabla ya mikopo kutolewa. Hii ni kutokana na ukosefu wa utaalamu wa kufanya uhakiki unaostahili katika mikopo. Aidha, kukosekana kwa usaidizi wa kisheria kutoka katika vitengo vya sheria kuhusu masuala ya bima hasa kwa mikopo inayotolewa kwa vijana, ambao mara nyingi walikuwa wakinunua pikipiki na bajaji. Pia, Mfuko hauna sera ya kushughulikia mikopo isiyolipika 'NPL'.

Kutokana na kukosekana kwa watu wenye ujuzi wa kutosha wa kusimamia fedha za Mfuko, kumekuwapo na ongezeko la mikopo ambayo haikurejeshwa kutoka kwenye vikundi hadi kufikia shilingi bilioni 39.72 kwenye Mamlaka 78 za Serikali za Mitaa (kama inavyofafanuliwa katika aya ya 10.1 ya ripoti hii), kutokana na mikopo

isiyolipika na/au ya uwongo, ambayo matokeo yake inaweza kuathiri mzunguko wa fedha za Mfuko na kuathiri uendelevu wa Mfuko.

Napenda kusisitiza pendekezo langu la mwaka uliopita kwamba, Ofisi ya Rais TAMISEMI iangalie uwezekano wa kutumia Benki za Serikali, kama vile Benki ya Biashara Tanzania na Benki ya Maendeleo ya Kilimo Tanzania na Mameneja wa Mifuko wenye uzoefu na utaalamu wa kutosha katika kutathmini, kutoa na kusimamia urejeshwaji wa mikopo ili kuhakikisha mikopo inatolewa kwa ufanisi na inafuatiliwa na kulipwa; kwa gharama ndogo za uendeshaji.

Aidha, Ofisi ya Rais TAMISEMI inashauriwa kuandaa sera ya mikopo isiyolipika 'NPL' ili kusimamia mikopo inayotolewa kwa vikundi kwa lengo la kupunguza upotevu wa fedha zinazotolewa kama mikopo.

SURA YA KUMI NA MOJA

TATHMINI YA MIRADI YA MAENDELEO

11.0 Utangulizi

Katika mwaka wa fedha unaoishia Juni 2021/22, mamlaka za serikali za mitaa zilitumia vyanzo mbalimbali kutekeleza shughuli za miradi ya maendeleo ikiwamo, fedha za makusanyo ya mapato ya ndani, ruzuku kutoka serikali kuu, michango ya wananchi, na wafadhili mbalimbali. Baadhi ya vyanzo vya fedha hizo ni Ruzuku ya Maendeleo ya Serikali za Mitaa (LGDG), ruzuku ya maendeleo ya sekta ya afya, mfuko wa kuchochea maendeleo ya jimbo na mpango wa kuboresha elimu (EQUIP-T).

Licha ya matumizi ya vyanzo mbalimbali vya fedha,tathmini ya miradi iliyotekelezwa imeonyesha dosari kadhaa zinazohitaji kuangaliwa kwa umakini. Dosari hizo ni pamoja na; kutofautiana katika utekelezaji wa mradi, mifumo hafifu ya ufuatiliaji na tathmini, na ukosefu wa uwazi katika usimamizi wa fedha.

Ili kuhakikisha ufanisi katika utekelezaji wa mradi katika siku zijazo, ni muhimu kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kushughulikia mapungufu yaliyobainishwa na kutekeleza taratibu sahihi za ufuatiliaji na tathmini.

Nilibaini masuala mbalimbali kuhusiana na matokeo ya utekekelezaji wa miradi na taarifa za fedha kama inavyoainishwa hapa chini.

11.1 Miradi zilizotekelezwa bila vibali na vyeti vya awali vyenye thamani ya Shilingi Billioni 36.68

Kifungu cha 29(1) (b) cha Sheria ya Ardhi Na. 4 Toleo la 334 la mwaka 1999, Kifungu cha 81(2) ya Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya

mwaka 2004, Kifungu cha 29(1) cha Sheria ya Upangaji Miji Na.8 ya mwaka 2007, na Kifungu cha 124(1) (C) cha Kanuni za Serikali za Mitaa (Mamlaka za Miji) za mwaka 2008 vinahitaji nyaraka muhimu, ikiwa ni pamoja na hati ya umiliki, ripoti ya tathmini ya athari za mazingira, na kibali cha ujenzi, kupatikana kabla ya kutekeleza miradi ya maendeleo.

Nilibaini kwamba mamlaka 11 za serikali za mitaa zilitekeleza miradi mikubwa yenye thamani ya shilingi bilioni 36.68 bila kufuata mahitaji muhimu ya awali kinyume na sheria zilizotajwa hapo juu. Hii ilisababishwa na udhibiti duni juu ya upangaji wa Halmashauri katika usimamizi wa miradi na shinikizo la kutekeleza miradi muhimu kwa haraka.

Utekelezaji wa miradi ya ujenzi bila kukidhi mahitaji muhimu kunaweza kuweka mamlaka za serikali za mitaa na watumiaji wake katika hatari isiyo ya lazima, ikiwa ni pamoja na hatari ya afya na migogoro ya umiliki katika kesi ya migogoro ya ardhi. Hii inaweza kusababisha upotevu wa fedha za umma. Maelezo ya miradi iliyotekelezwa yanapatikana katika **Kiambatisho Na. 11-I.**

Ili kuzuia hatari na kuhakikisha fedha za umma zinatumika ipasavyo, Mamlaka za serikali za mitaa zihakikishe mpangilio sahihi wa usimamizi wa miradi, na kuhakikisha utekelezaji wa matakwa ya kisheria. Mbali na kuchukua hatua, kulinda fedha za umma na kukuza uwazi,uwajibikaji na matumizi sahihi ya rasilimali.

11.2 Miradi Iliyokamilika lakini Haitumiki yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 3.31

Nilibaini kuwa, miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 3.31 ilikuwa imekamilika lakini haitumiki ipasavyo kama ilivyopangwa kutokana na uhaba wa rasilimali kama watumishi, stahiki mbalimbali, ikiwa ni pamoja na ukosefu wa umeme, ukosefu wa wataalam wa kuendesha mifumo mbalimbali na idadi ndogo ya watumishi.

Miradi kutotumika baada ya kukamilika kunamaanisha kutokuwapo kwa mipango thabiti na mahususi wakati wa uanzishwaji ili kuhakikisha miradi hiyo inatumika kikamilifu. Maelezo ya Mamlaka za

serikali za mitaa zenye miradi iliyokamilika lakini haijaanza kutumika zimeoneshwa katika **Jedwali Na 11-1**

Jedwali Na.11-1: Miradi Iliyokamilika Lakini Haitumiki

Na.	Jina la Halmashauri	Jina la mradi	Chanzo cha fedha	Kiasi(Sh)
1	H/W Buchosa	Mgahawa katika halmashauri ya wilaya ya Buchosa	Serikali kuu	143,111,310
2	H/W Buhigwe	Jengo la kuhudumia idara za biashara na uwekezaji (kituo pamoja)	LIC	50,000,000
3	H/W Chamwino	Ujenzi wa ushauri nasaha wa mpango wa vijana	UNFPA	35,000,000
		Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Mvumi	Serikali kuu	75,000,000
		Ujenzi wa madarasa mawili katika shule ya sekondari Dabalo	Serikali kuu	40,000,000
4	H/W Biharamulo	Ujenzi wa sekondari ya Msanzi	Serikali kuu	12,500,000
		Ujenzi wa zahanati ya Msipazi	Global Fund	174,209,079
		Umaliziaji wa ujenzi wa shule ya sekondari Matai	EP4R, Own source, na TASAF	571,200,000
5	H/W Kaliua	Ujenzi wa kituo cha afya	Serikali kuu	349,872,600
		Ujenzi wa kituo cha afya cha Usinge	Serikali kuu	174,761,109
6	H/W Kibondo	Ujenzi wa Kiwanda cha Kusindika Asali	Serikali kuu	600,000,000
7	H/W Kondoa	Ujenzi wa zahanati ya Potea village	Serikali kuu	50,000,000
8	H/Jiji Mwanza	Ujenzi wa shule ya sekondari Mkolani	SEQUIP	470,000,000
9	H/W karagwe	Ujenzi wa shule ya sekondari Ruhinda	Serikali kuu	80,000,000
		Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Msumbiji	Serikali kuu	80,000,000
10	H/Mji Kasulu	Ujenzi wa shule ya msingi Nyansha	Serikali kuu	400,000,000
Jumla				**3,305,654,098**

Ninazishauri Menejimenti za Halmashauri kuchukua hatua stahiki kuhakikisha miradi iliyokamilika inatumika kulingana dhumuni lililopangwa

Hatua stahiki ni pamoja na kutenga rasilimali kutoka katika maeneo mengine au kuomba fedha za nyongeza ili kuhakikisha miradi iliyokamilika inatumika kwa usahihi. Aidha ni vema kuhakikisha fedha za umma zinatumika ipasavyo na kwa ufanisi kwa manufaa ya umma.

11.3 Fedha zilizotolewa kutoka kwenye miradi ya maendeleo kufadhili shughuli zisizokusudiwa Shilingi Billioni 1.60

Kifungu cha 47 (1) (a) cha Sheria ya Bajeti Sura 439 kinasema bajeti ya Serikali na Taasisi za Umma ikiidhinishwa, itatumika tu kwa mujibu wa lengo lililoelezwa na ndani ya kikomo kilichowekwa ndani ya makadirio ya Serikali na Taasisi za Umma.

Nilibaini mamlaka 14 za serikali za mitaa zilielekeza jumla ya shillingi billioni 1.60 kufadhili shughuli ambazo hazikutengewa bajeti.

Matumizi ya fedha kinyume na bajeti kunaathiri utekelezaji wa shughuli za maendeleo zilizopangwa; na kuathiri malengo ya mamlaka za Serikali za mitaa ya kutoa huduma bora kwa jamii. Maelezo zaidi yanaonyeshwa katika **Jedwali 11-2.**

Jedwali Na.11-2: Fedha za Miradi ya Maendeleo Zilizobadilishwa Matumizi

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha fedha	Kiasi(Sh.)
1	H/W Longido	Serikali Kuu	489,150,135
2	H/W Ileje	Serikali Kuu	214,939,843
3	H/Jiji Tanga	Mapato ya Ndani	181,212,578
4	H/W Bariadi	Mapato ya Ndani	110,224,078
5	H/W Urambo	Serikali Kuu	69,630,786
6	H/W Rorya	Mapato ya Ndani	59,802,030
7	H/Mji Tarime	Serikali Kuu	55,161,200
8	H/M Singida	Mapato ya Ndani	43,743,000
9	H/W Iramba	Mapato ya Ndani	43,019,027
10	H/W Serengeti	Mapato ya Ndani	38,305,000
11	H/W Monduli	Mapato ya Ndani	38,211,400
12	H/Mji Handeni	Mapato ya Ndani	41,184,396
13	H/W Kilindi	Mapato ya Ndani	156,747,698
14	H/W Muheza	Mapato ya Ndani	54,392,080
Jumla			**1,595,723,251**

Ninashauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuzingatia matakwa ya bajeti na kuimarisha udhibiti na taratibu za kibajeti kwa kubainisha shughuli zote za kipaumbele ili kupunguza uhamishaji fedha baina ya vifungu wakati wa utekelezaji wa bajeti

11.4 Miradi ambayo Haikukamilika pamoja na Iliyochelewa Kukamilika yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 112.24

Nilibaini kuwa miradi mbalimbali yenye thamani ya shillingi billioni 33.28 inayotekelezwa na mamlaka 20 za serikali za mitaa, haikukamilika licha ya muda wa utekelezaji wa mradi kuisha. Maelezo yanaonyeshwa katika **Jedwali Na 11-3.**

Jedwali Na.11-3: Miradi Iliyochelewa Kukamilika

Na.	Jina la Halmashauri	Jina la Mradi	Gharama ya mradi(Sh.)
1	H/W Chunya	Ujenzi wa jengo la Utawala	292,218,998
2	H/Jiji Dodoma	Ujenzi wa soko la Machinga	9,529,747,200
		Ujenzi wa majengo shule ya msingi Msalato	290,000,000
3	H/W Geita	Ujenzi wa jengo la utawala	2,000,000,000
4	H/W Kalambo	Ujenzi wa shule ya msingi Kipwa	400,000,000
5	H/W Momba	Ujenzi wa kituo cha afya Msangano	250,000,000
		Ujenzi wa shule ya sekondari Ikana	470,000,000
		Ujenzi wa jengo la utawala	1,000,000,000
		Ujenzi wa nyumba ya Mkurugenzi	150,000,000
6	H/Mji Njombe	Ujenzi wa shule ya sekondari Lunyanywi	317,869,641
7	H/M Moshi	Ujenzi wa upanuzi wa jengo la utawala.	1,000,000,000
8	H/W Tarime	Ujenzi wa shule ya sekondari Sirari.	470,000,000
		Ujenzi wa sekondari ya Nyasaricho	1,000,000,000
9	H/M Bukoba	Ujenzi wa nguzo za taa kando ya barabara ya mji	726,400,000
10	H/Mji Geita	Ujenzi wa makao makuu ya Halmashauri	1,951,612,836
11	H/W Kasulu	Ujenzi wa majengo shule ya sekondari Kalela	470,000,000
12	H/W Ngorongoro	Ujenzi wa makao makuu ya Halmashauri	1,000,000,000
13	H/W Singida	Ujenzi wa makao makuu ya Halmashauri	1,000,000,000
		Ujenzi wa nyumba ya Mkurugenzi	600,000,000
14	H/M Kinondoni	Ujenzi wa madarasa na choo shule ya sekondari Kondo	311,000,000
		Ujenzi wa madarasa na choo shule ya sekondari Boko Mtambani	405,294,000
		Ujenzi wa shule ya msingi Kunduchi	240,000,000
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Magomeni	316,170,242
		Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Tumaini	90,000,000
15	H/M Morogoro	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Mindu	37,503,410
		Ujenzi wa madarasa shule Mji Mpya-	400,000,000
16	H/W Nanyumbu	Ujenzi wa shule ya sekondari Naishelo	470,000,000
17	H/W Gairo	Ujenzi wa majengo mbalimbali shule ya sekondari Leshata	470,000,000
		Ujenzi wa jengo la Mkurugenzi	150,000,000
18	H/W Kisarawe	Ujenzi wa makao makuu ya Halmashauri	933,889,140
19	H/W Mafia	Ujenzi wa makao makuu ya Halmashauri	5,539,233,443
20	H/W Ulanga	Ujenzi wa makao makuu ya Halmashauri	1,000,000,000
Jumla			**33,280,938,910**

Aidha, uhakiki wangu wa miradi ya maendeleao ulibaini miradi isiyokamilika yenye thamani ya shillingi billioni 78.96 katika mamlaka 67 za serikali za mitaa kama inavyoonesha katika **Kiambatisho 11-2.** Miongoni mwa miradi ambayo haijakamilika, ni miradi iliyotelekezwa yenye thamani ya shillingi billioni 14.31 katika mamlaka 13 za serikali za mitaa. Miradi hii ilikuwa imeachwa bila kukamilika kwa muda mrefu kuanzia miaka miwili hadi 23.

Kutokamilika kwa miradi kwa wakati, kumechangiwa zaidi na uhaba/kuchelewa kutolewa kwa fedha za utekelezaji wa miradi, usimamizi na ufuatiliaji wa kutosha wa menejimenti ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, pamoja na ushiriki mdogo wa jamii katika utekelezaji wa miradi.

Kucheleweshwa ukamilishaji wa miradi ya maendeleo kunasababisha kuongezeka kwa gharama za miradi kutokana na kuongezeka kwa bei ya bidhaa za ujenzi kunakosababishwa na mfumuko wa bei. Pia, husababisha pia kuchelewa kwa manufaa yaliyokusudiwa kwa jamii.

Ninashauri OR-TAMISEMI kwa kushirikiana na Wizara ya Fedha na Mipango kuanzisha utaratibu madhubuti ikiwa ni pamoja na kufanya tathmini ya miradi yote ambayo haijakamilika, kufanya makadirio ya rasilimali zinazohitajika hadi kukamilika, na kutoa fedha kwa ajili ya kukamilisha miradi husika ili kuepusha athari za gharama.

Zaidi ya hayo, ninapendekeza kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuweka kipaumbele katika kukamilisha miradi inayoendelea kabla ya kuanza miradi mipya. Pia ninazishauri mamlaka husika kufanya tathmini ya kazi ambazo hazijakamilika za miradi husika na kuandaa mikakati ya kuikamilisha.

Aidha, Halmashauri husika zinapaswa kuboresha upangaji, ufuatiliaji na usimamizi wa miradi na kuhamasisha michango ya jamii ili kuhakikisha miradi iliyoanzishwa inakamilika kwa wakati.

11.5 Kasoro zilizobainishwa katika Utekelezaji wa Miradi yenye thamani ya Shillingi Billioni 2.11

Nilibaini kasoro mbalimbali katika mamlaka tano za serikali za mitaa kuhusiana na utekelezaji wa miradi ya maendeleo yenye thamani ya

shillingi billioni 2.11. Mapungufu haya yalichangiwa zaidi na kutokuwepo kwa usimamizi wa karibu na usaidizi duni wa kiufundi unaotolewa na Idara ya ujenzi ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa pamoja na usanifu duni wa miradi, kwani miradi mingi iliyobuniwa haikuwa na maelezo na michoro ya kimuundo.

Kutokana na dosari zilizobainika, Halmashauri husika zitatumia gharama ya ziada kurekebisha kasoro zilizoonekana kwenye miradi. Maelezo ya makosa yanaonyeshwa katika **Kiambatisho 11-3.**

Napendekeza Menejimenti za mamlaka za serikali za mitaa zichukue hatua stahiki kurekebisha kasoro zilizojitokeza. Aidha, usimamizi na ufuatiliaji wa karibu wakati wa utekelezaji wa miradi ni muhimu ili kuhakikisha kuwa miradi inatekelezwa kwa ufanisi na kuzingatia thamani ya fedha.

11.6 Kutowasilishwa na kutotekelezwa kwa Mipango ya Miradi ya CSR Sh 113 Milioni

Kifungu cha 105 (1), (2) na (4) cha Sheria ya Madini, Sura ya 123 inawataka wenye leseni za madini kuandaa mpango wa miradi ya kurudisha kwa jamii (CSR) na kuuwasilisha kwa mamlaka za serikali za mitaa katika eneo linalohusika. zaidi ya hayo, kifungu cha 105(4) cha Sheria ya Madini, Sura ya 123 inahitaji Halmashauri kusimamia utekelezaji wa mpango uliowasilishwa.

Nimepitia majalada ya Halmashauri ya Wilaya Mbinga na kubaini ukiukwaji wa taratibu katika shughuli za uchimbaji madini kama ifuatavyo:

(i) Kampuni nane za Madini hazikutayarisha na kuwasilisha mipango ya miradi ya jamii (CSR) kinyume na kifungu kilichotajwa hapo juu. Nina maoni kwamba shughuli za uchimbaji madini zinazofanywa na Makampuni bila kuandaa mipango inayoaminika ya CSR ni uvunjaji wa sheria na masharti yaliyoainishwa katika Sheria ya Madini, Sura ya 123. Orodha ya makampuni ya Uchimbaji madini ambayo hayajawasilisha mpango wa miradi (CSR) yao imeonyeshwa katika **Jedwali 11-4**

Jedwali Na.11-4: Kutowasilishwa Kwa Mipango ya Miradi ya CSR

Na.	Jina la Kampuni	Na. ya Leseni	Aina ya madini	Maelezo
1	Jitegemee Holding Co.Ltd	PML0983RVM PML0997RVM PML1000RVM PML1087RVM	Makaa ya mawe	Mpango wa utekelezaji wa miradi ya jamii haukuwasilishwa
2	Umicol Ltd	ML.173/2004	Dhahabu	Mpango wa utekelezaji wa miradi ya jamii haukuwasilishwa
3	Johnson K.Nchimbi	PML000004LNZ	Dhahabu	Mpango wa utekelezaji wa miradi ya jamii haukuwasilishwa
4	Mgaka Gold Mines Limited	ML184/2004	Dhahabu	Mpango wa utekelezaji wa miradi ya jamii haukuwasilishwa
5	Market Insight Limited	ML620/2019	Dhahabu	Mpango wa utekelezaji wa miradi ya jamii haukuwasilishwa
6	Mbuyula Coal	PML0521RVM PML0529RVM PML0543RVM	Dhahabu	Mpango wa utekelezaji wa miradi ya jamii haukuwasilishwa
7	Mathayo &Sons Enterprises Ltd	DL10/2019	Makaa ya mawe	Mpango wa utekelezaji wa miradi ya jamii haukuwasilishwa
8	Rajesh William & Partners	PML0311RVM	Makaa ya mawe	Mpango wa utekelezaji wa miradi ya jamii haukuwasilishwa

(ii) Pia kampuni mbili za uchimbaji madini zimeandaa mpango kazi wa miradi ya CSR na kuwasilishwa halmashauri, ukiorodhesha miradi itakayotekelezwa katika mwaka wa fedha 2020/21 na 2021/22, yenye thamani ya shilingi milioni 163 milioni.

(iii) Jukumu la halmashauri lilikuwa ni kuhakikisha miradi iliyopangwa inatekelezwa ipasavyo, hata hivyo miradi yenye thamani ya shilingi milioni 50 pekee ndiyo iliyotekelezwa na kuacha jumla ya miradi yenye thamani ya shilingi milioni 113 milioni ikiwa haijatekelezwa na makampuni hayo ya uchimbaji madini kama ilivyoainishwa kwenye mpango wao wa CSR. Orodha ya makampuni ya Madini ambayo hayajatekeleza miradi yao ya CSR imeonyeshwa katika **Jedwali 11-5.**

Jedwali Na.11-5: Kutotekelezwa Kwa Mipango ya Miradi ya CSR

Na.	Mwaka wa Fedha	Mradi uliopangwa kutekelezwa	Kiasi cha mradi kilichopangwa	Kiasi kilichotekelezwa	Kiasi cha mradi kisichotekelezwa
		Ruvuma Coal Limited			
1.	2021/22	Umaliziaji wa ujenzi wa zahanati ya kijiji cha Paradiso	5,000,000	0	5,000,000

Na.	Mwaka wa Fedha	Mradi uliopangwa kutekelezwa	Kiasi cha mradi kilichopangwa	Kiasi kilichotekelezwa	Kiasi cha mradi kisichotekelezwa
2.	2021/22	Ukarabati na ujenzi wa madarasa mawili na nyumba mbili za walimu shule ya msingi Paradiso	20,000,000	10,000,000	10,000,000
3.	2021/22	Kuendeleza ujenzi wa zahanati katika kijiji cha sara	20,000,000	0	20,000,000
		Tancoal Energy Ltd			
4.	2020/21	Kuwezesha ujenzi wa madarasa mawilli na matundu sita ya vyoo shule ya msingi Ntunduwalo	30,000,000	0	30,000,000
5.	2020/21	Kuwezesha utoaji wa shajala a ofisi kijijicha ntunduwalo	2,000,000	0	2,000,000
6.	2020/21	Kuwezesha utoaji wa huduma nyinginezo kijiji cha ntunduwalo	2,000,000	0	2,000,000
7.	2020/21	Kuwezesha utafiti wa upimaji wa viwanja kijiji cha ntunduwalo	12,000,000	0	12,000,000
8.	2020/21	Kuwezesha utoaji wa shajala za ofisi kijiji cha Ruanda	2,000,000	0	2,000,000
9.	2020/21	Kuwezesha shuhuli nyingine za jamii kama itakavyohitajika kijiji cha ruanda	2,000,000	0	2,000,000
10.	2020/21	Ujenzi wa darasa kijiji cha Ruaanda	20,000,000	0	20,000,000
11.	2020/21	Kuwezesha utoaji wa huduma za shajala kijiji cha Amani Makoro	2,000,000	0	2,000,000
12.	2020/21	Kuwezesha usambazaji na upandaji wa mbegu katika vijij sita vinavyouzunguka mgodi	6,000,000	0	6,000,000
Jumla			**123,000,000**	**10,000,000**	**113,000,000**

Kutotekelezwa kwa miradi ya CSR kunazuia malengo ya serikali katika kuhakikisha kuwa, jamii inayozunguka eneo la uchimbaji madini inanufaika kutokana na uchimbaji wa madini katika maeneo yanayowazunguka.

Aidha kwa kupuuza miradi ya CSR, kampuni za uchimbaji zinasababisha hatari na madhara kwa jamnii na mazingira,pamoja na kushindwa kutoa msaada wa muhimu kwa jamii iliyoathirika

Ninasisitiza Menejimenti ya Mamlaka za Serikali za Mitaa;kufuatilia miradi yote ya CSR inayotakiwa kutekelezwa na kampuni husika, ili

kuhakikisha jamii inayozizunguka inapata manufaa kutokana na kuwepo kwa shughuli za uchimabji katika mazingira yao.

SURA YA KUMI NA MBILI

UFANISI WA KIUTENDAJI KATIKA SEKTA YA ELIMU

12.0 Utangulizi

Ofisi ya Rais-Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa ina jukumu la kusimamia ubora wa elimu ya awali, msingi, sekondari, watu wazima na elimu isiyo rasmi Tanzania Bara kwa kuhakikisha kuwa elimu bora inatolewa. Ili kufanikisha lengo hili inatakiwa kuwa na rasilimali za kutosha kama walimu wenye uwezo, miundombinu mbalimbali kama madarasa na vifaa vya kufundishia .

Tangu mwaka 1997, Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania imekuwa ikiandaa Mipango ya Maendeleo ya Sekta ya Elimu (ESDP) ambayo inatokana na vipaumbele vya Serikali vilivyoainishwa katika Dira ya Maendeleo ya Tanzania ya 2025. Dira hii imejikita kufafanua vigezo vya maendeleo ya sekta ya elimu kupitia Mipango ya Maendeleo ya Miaka Mitano, ambapo utekelezaji wa mpango wa sasa ni wa awamu ya III kuanzia mwaka 2021/22 hadi 2025/26.

Halikadhalika, sura hii imejikita katika matokeo ya ukaguzi wa utendaji na ufanisi wa Serikali za Mitaa katika usimamizi wa sekta ya elimu, ambapo nimeainisha maeneo yanayohitaji maboresho kama hapa chini:-

12.1 Wizara ya Elimu,Sayansi na Teknolojia Kutoa fedha kwa upungufu wa bilioni 5.8 kwa ajili ya elimu bure

Aya ya 1 na 2 za Waraka wa Ruzuku kwa Shule za Serikali kuhusu utoaji wa elimu bila malipo wenye Kumb. Na DC.297/507/01/39 (kwa shule za msingi) na Kumb. Na DC.297/507/01/40 (kwa shule za sekondari) uliotolewa tarehe 28 Desemba 2015, unataka Serikali kutoa fidia ya shilingi 10,000 na shilingi 25,000 kwa kila mwanafunzi kwa mwaka kwa shule za msingi na sekondari mtawalia.

Katika mwaka wa fedha 2021/22, Serikali haikutoa ruzuku ya fedha za kugharamia elimu bure shilingi bilioni 5.8 kati ya shilingi bilioni 33.07 zilizohitajika katika Mamlaka 25 za Serikali za Mitaa. Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizopokea fedha pungufu ni kama ilivyo orodheshwa katika **Kiambatisho 12-1.**

Kutolewa kwa fedha pungufu kunaathiri matokeo ya wanafunzi kitaaluma, kwani shule nyingi hazina mahitaji muhimu kama vile miundombinu, vifaa vya kufundishia na kujifunzia.

Napendekeza Hazina na Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia kuhakikisha fedha zilizoidhinishwa kwa ajili ya kugharamia utoaji wa elimu bure zinatolewa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa ili kuimarisha utoaji wa elimu bora nchini.

12.2 Upungufu wa Miundombinu katika Shule za Msingi na Sekondari

Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Miaka Mitano wa 2021/22 hadi 2025/26 umebainisha malengo muhimu katika elimu yanayotakiwa kufikiwa ifikapo mwaka 2026 ambayo ni pamoja na kuboresha mazingira ya kufundishia na kujifunzia katika shule za msingi na sekondari kama vile ujenzi wa vyumba vya madarasa, ununuzi wa madawati na vitabu, kuboresha uwiano wa vyoo na kuboresha mazingira ya kazi kwa walimu katika ngazi zote, malipo na makazi kuwa karibu na maeneo ya kazi.

Serikali imeendeleza juhudi za dhati katika kukabiliana na tatizo la uhaba wa miundombinu katika shule za msingi na sekondari kama madarasa, nyumba za walimu, ofisi, viti na meza; hata hivyo, tathmini yangu juu ya miundombinu nilibaini kuwa shule za msingi na sekondari katika Mamlaka 45 za Serikali za Mitaa zilikuwa na upungufu katika miundombinu mbalimbali kama ilivyoanishwa katika **Jedwali Na. 12-1; Kiambatisho Na. 12-2** na **Kiambatisho 12-3**

Jedwali Na.12-1: Uhaba Miundombinu ya Shule

Idara	Miundombinu/Vifaa	Mahitaji	Yaliyomo	Pungufu
Elimu Msingi	Madawati	596,872	438,806	158,066
	Vyoo vya Wanafunzi	100,630	44,100	56,530
	Nyumba za walimu	45,557	9,873	35,684
	Viti na Meza	63,764	33,935	29,829
	Madarasa	57,866	30,550	27,316
	Ofisi za Walimu	4,997	2,731	2,266
	Vyoo vya Walimu	1,520	898	622
	Jumla	**871,206**	**560,893**	**310,313**

Idara	Miundombinu/Vifaa	Mahitaji	Yaliyomo	Pungufu
Elimu Sekondari	Viti na meza-Wanafunzi	193,422	161,815	31,607
	Nyumba za walimu	16,722	3,156	13,566
	Viti na meza-Walimu	45,190	33,215	11,975
	Vyoo-Wanafunzi	19,236	10,876	8,360
	Maabara	4,322	1,862	2,460
	Mabweni	1,397	411	986
	Ofisi/Majengo ya Utawala	1,545	579	966
	Vyoo-Walimu	2,276	1,384	892
	Madarasa	7,132	6,349	783
	Maktaba	464	74	390
	Vyumba vya Chakula	292	48	244
	Vyumba vya kompyuta	163	32	131
	Jiko	172	61	111
	Jumla	**292,333**	**219,862**	**72,471**

***Chanzo**: Ripoti za Elimu ya Shule za Msingi na Sekondari*

Ufaulu wa kitaaluma unategemea mazingira mazuri ya kujifunzia, hivyo juhudi za muhimu zinahitajika kushughulikia uhaba wa miundombinu katika shule za msingi na sekondari.

Vilevile, uhaba wa vyumba vya madarasa huwalazimu wanafunzi kusomea katika madarasa yenye msongamano wa wanafunzi, jambo ambalo linadumaza uwezo wao wa kujifunza na walimu wa kufundisha kwa ufanisi, hivyo, kuingilia kati mara moja katika kushughulikia uhaba huu wa miundombinu ya shule ni jambo lisiloepukika.

Ninashauri Hazina kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais-TAMISEMI kutoa fedha kwa mujibu wa bajeti iliyoidhinishwa na kuendelea kuboresha miundombinu ili kuondoa au kupunguza upungufu huu wa miundombinu katika shule za msingi na sekondari kwa ajili ya kuimarisha utoaji wa elimu bora.

12.3 Upungufu wa Walimu katika Shule za Msingi na Sekondari

Mpango wa III wa Maendeleo wa Miaka Mitano wa 2021/22 hadi 2025/26 unaeleza kuwa, uwiano wa mwalimu kwa mwanafunzi katika shule za msingi unatakiwa kuwa 1:50 (Mwalimu mmoja kwa wanafunzi 50) na kwa shule za sekondari ni 1:20 (Mwalimu mmoja kwa wanafunzi 20) hadi kufikia mwisho wa mwaka wa 2026.

Tathmini niliofanya katika uwiano wa mwalimu kwa wanafunzi katika Halmashauri 23 ilibainisha kuwa, kati ya walimu 28,677 wanaohitajika kwa shule za msingi na sekondari, kulikuwa na walimu 18,606 tu, ikimaanisha upungufu wa walimu 10,071 sawa na asilimia 35 kama inavyoonyeshwa katika **Jedwali Na. 12-2.**

Jedwali Na.12-2: Upungufu wa walimu shule za msingi na sekondari

Na.	Halmashauri	Walimu/Walimu Wa somo	Mahitaji	Waliopo	Pungufu
Shule za Msingi					
1.	H/W Bahi	Walimu	2241	768	1473
2.	H/W Singida	Walimu	1,785	872	913
3.	H/W Rombo	Walimu	1814	1085	729
4.	H/Jiji Dodoma	Walimu	1966	1270	696
5.	H/W Babati	Walimu	2008	1318	690
6.	H/W Gairo	Walimu	1154	657	497
7.	H/W Chalinze	Walimu	1,495	1002	493
8.	H/W Longido	Walimu	910	440	470
9.	H/W Kibiti	Walimu	940	606	334
10.	H/W Kibondo	Walimu	1133	842	291
11.	H/W Siha	Walimu	602	384	218
12.	H/W Makete	Walimu	850	654	196
13.	H/W Mafia	Walimu	383	250	133
14.	H/W Meru	Walimu	1034	926	108
15.	H/W Bagamoyo	Walimu	714	682	32
Jumla ndogo-Shule za Msingi			**19029**	**11756**	**7273**
Shule za Sekondari					
1.	H/W Babati	Walimu wa masomo ya sanaa	**570**	**520**	**50**
		Walimu wa sayansi	**292**	**256**	**36**
2.	H/W Bagamoyo	Walimu wa sayansi	**145**	**117**	**28**
3.	H/W Chalinze	Walimu wa masomo ya sanaa	**306**	**313**	**-7**
		Walimu wa sayansi	**280**	**152**	**128**
4.	H/Jiji Dodoma	Walimu	**592**	**411**	**181**
5.	H/W Gairo	Walimu	**262**	**261**	**1**
6.	H/W Hanang	Walimu wa sayansi	**222**	**170**	**52**
7.	H/W Ikungi	Walimu	**1986**	**1046**	**940**
8.	H/W Karatu	Walimu wa maabara	**96**	**62**	**34**
		Walimu wa sayansi	**267**	**177**	**90**
9.	H/Mji Kibaha	Walimu wa masomo ya sanaa	**671**	**661**	**10**
		Walimu wa sayansi	**302**	**218**	**84**
10.	H/W Kibiti	Walimu wa masomo ya sanaa	**200**	**177**	**23**
		Walimu wa sayansi	**150**	**92**	**58**
11.	H/W Kibondo	Walimu	**429**	**284**	**145**
12.	H/W Kiteto	Walimu wa sayansi	**178**	**103**	**75**
13.	H/W Mafia	Walimu wa masomo ya sanaa	**88**	**63**	**25**
		Walimu wa sayansi	**80**	**37**	**43**
14.	H/W Mbogwe	Walimu wa sayansi	**180**	**102**	**78**
15.	H/W Meru	Walimu wa maabara	**137**	**92**	**45**
		Walimu wa sayansi	**508**	**313**	**195**
16.	H/W Monduli	Walimu wa masomo ya sayansi	**211**	**135**	**76**
17.	H/W Morogor	Walimu wa sayansi	**457**	**352**	**105**
18.	H/W Rombo	Walimu wa masomo ya sanaa	**556**	**549**	**7**
		Walimu wa sayansi	**418**	**214**	**204**
19.	H/W Siha	Walimu wa masomo ya sanaa	**198**	**171**	**27**
		Walimu wa sayansi	**173**	**115**	**58**
Jumla Ndogo- Shule za Sekondari			**9,648**	**6,850**	**2,798**
Jumla Kuu			**28,677**	**18,606**	**10,071**

Upungufu wa walimu katika shule za Msingi na Sekondari unatokana na Serikali kutoajiri idadi ya kutosha ya walimu , na pia kutokuvutia walimu kwa kutoa mazingira bora ya kufundishia na maslahi ya kuvutia.

Kwa maoni yangu, upungufu wa walimu uliobainika katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 23 unaathiri kwa kiasi kikubwa ufaulu wa wanafunzi katika shule za umma.

Ninapendekeza Ofisi ya Rais-TAMISEMI kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais-Utumishi kutenga idadi ya kutosha ya walimu kwa shule zilizoathirika zaidi. Aidha, Serikali inashauriwa kuweka juhudi katika kuboresha mazingira ya kufundishia kwa kujenga nyumba za kutosha za watumishi, madarasa na kusambaza vifaa vya kufundishia. Zaidi ya hayo, Serikali inapaswa kuendeleza jitihada zake za kuongeza maslahi ya walimu, kulipa madeni na kutoa motisha kwa walimu.

12.4 Idadi Kubwa ya Wanafunzi Wanaokatisha Masomo Kabla ya Kuhitimu Darasa la VII na Kidato Cha IV

Mpango wa Maendeleo wa Miaka Mitano wa 2021/22 hadi 2025/26 unaeleza lengo la uandikishaji kwa ngazi ya elimu ya msingi kuwa asilimia 100 na kwa elimu ya sekondari (Kidato cha I-IV) umepangwa kuwa asilimia 48. Uwekezaji unaoendelea wa Serikali katika sekta ya elimu, umesaidia kuongeza uandikishaji wa wanafunzi kwa ajili ya elimu ya msingi kulichangiwa zaidi na kutolewa kwa elimu bila malipo kutoka msingi hadi kidato cha nne.

Katika Halmashauri 11, nilibaini kuwa; kati ya 2015 na 2021; Wanafunzi 19,945 (25%) kati ya 78,786 waliosajiliwa mwaka 2015 hawakuhitimu darasa la saba.kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 12-3** hapa chini.

Jedwali Na.12-3: Wanafunzi Waliokatisha Masomo Shule za Msingi

Na.	Halmashauri	Walioandikishwa 2015	Waliomaliza 2021	Idadi ya walioacha Shule
1.	H/W Gairo	5,568	4,203	1,365
2.	H/W Kwimba	18,119	9,074	9,045
3.	H/W Uvinza	8,731	6,559	2,172
4.	H/W Kilosa	13,395	11,299	2,096
5.	H/W Nsimbo	4,770	3,225	1,545
6.	H/W Kibondo	7,910	6,494	1,416
7.	H/W Kibaha	3,015	2,209	806
8.	H/W Morogoro	8,083	7,442	641

Na.	Halmashauri	Walioandikishwa 2015	Waliomaliza 2021	Idadi ya walioacha Shule
9.	H/W Mwanga	3,521	3,061	460
10.	H/W Newala	3,117	2,772	345
11.	H/W Makete	2,557	2,503	54
Jumla		**78,786**	**58,841**	**19,945**

Chanzo: Taarifa za Elimu ya Shule za Msingi

Pia, nilibaini katika Mamlaka 19 za Serikali za Mitaa; Wanafunzi 22,039 sawa na asilimia 28 kati ya 82,236 waliojiunga na kidato cha kwanza mwaka 2018 hawakufanikiwa kufanya mtihani na kupata cheti cha kuhitimu kidato cha IV kama inavyoonyeshwa kwenye **Jedwali 12-4** hapa chini;-

Jedwali Na.12-4: Wanafunzi waliokatisha masomo shule za sekondari

Na.	Halmashauri	Walioandikishwa 2018	Waliomaliza 2021	Idadi ya walioacha Shule
1.	H/M Kinondoni	10,005	5,353	4,652
2.	H/Mji Newala	6950	3167	3,783
3.	H/W Misungwi	5690	3120	2,570
4.	H/W Morogoro	4171	2223	1,948
5.	H/W Moshi	8698	7428	1,270
6.	H/W Kilosa	5002	3756	1,246
7.	H/M Temeke	12,774	11,589	1,185
8.	H/W Buhigwe	2964	2056	908
9.	H/W Gairo	2159	1459	700
10.	H/M Mpanda	2,188	1,497	691
11.	H/W Tandahimba	2507	1822	685
12.	H/W Kalambo	1917	1248	669
13.	H/W Mwanga	3884	3348	536
14.	H/W Busokelo	1713	1245	468
15.	H/W Newala	3816	3363	453
16.	H/M Kigamboni	2829	2403	426
17.	H/Mji Masasi	1210	818	392
18.	H/W Makete	1587	1205	382
19.	H/W Monduli	2172	2127	45
Jumla		**82,236**	**59,227**	**23,009**

Sababu za kukatisha masomo zilikuwa ni pamoja na ujauzito kwa wanafunzi wa kike, umbali mrefu kutoka makazi ya wanafunzi hadi shuleni, malezi ya familia na sababu binafsi.

Napendekeza kwa Ofisi ya Rais-TAMISEMI kupitia Mamlaka za Serikali za Mitaa iandae programu za kuzifikia jamii husika, kuhimiza wazazi au/na walezi kuwaandikisha wanafunzi katika shule zilizo karibu, kujenga shule mpya karibu na vijiji, kuboresha mazingira ya kufundishia na kujifunzia kwa kujumuisha vifaa vinavyofaa vya kufundishia na kujifunza, kuhimiza michezo na pamoja na kutoa elimu ya taaluma na ufundi stadi.

12.5 Ufaulu Mdogo kwa Wanafunzi wa Sekondari Katika Shule Za Umma

Tathmini yangu kuhusu matokeo ya mitihani ya elimu ya sekondari katika shule za umma nilibaini kuwa; Kati ya wanafunzi 238,141 waliofanya mitihani ya taifa ya kidato cha nne mwaka wa masomo 2021 katika Mamlaka 96 za Serikali za Mitaa, wanafunzi 29,091 (12%) walifeli kwa kupata daraja sifuri na wanafunzi 129,094 (54%) walipata daraja la nne, hivyo kufanya wanafunzi 158,185 sawa na asilimia 66 ya waliofanya mtihani walipata daraja la nne na sifuri.

Hali hii inamaanisha kwamba mazingira magumu ya kujifunzia katika shule za umma ambayo ni magumu kumuwezesha mwanafunzi na mwalimu kufikia matokeo mazuri ya kiwango cha juu. Hali hii nikiielezea mara kwa mara katika ripoti zangu za miaka ya iliyopita. Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye idadi kubwa ya wanafunzi waliofeli zimeoneshwa kwenye **Kiambatisho Na 12-4**;

Kuwepo kwa idadi kubwa ya wanafunzi waliofeli katika shule za Sekondari kunaathiri lengo la Serikali kupitia elimu bure la kuhakikisha kila mtoto anapata elimu bora.

Ninapendekeza kwa Serikali kupitia Mamlaka za Serikali za Mitaa kuboresha mazingira ya kusomea katika shule za sekondari za umma ili kuondoa au kupunguza idadi ya wanafunzi wanaofeli.

Pia, ninashauri Serikali kuboresha hali ya kazi kwa walimu kwa kuweka mazingira mazuri ya kufanyia kazi na kuhakikisha madai ya walimu yanalipwa kwa wakati. Aidha, Ofisi ya Rais-Utumishi inashauriwa kuhakikisha shule za umma zina walimu wa kutosha, wenye sifa na uwezo.

SURA YA KUMI NA TATU

UFANISI WA UTENDAJI KATIKA SEKTA YA AFYA

13.0 Utangulizi

Sekta ya Afya ni muhimu katika ustawi wa watu, uimarishaji wa nguvu kazi na ukuzaji wa maendeleo ya taifa letu. Serikali imekuwa ikichukua hatua mbalimbali za kuboresha utoaji wa huduma za afya ikiwa ni pamoja na ujenzi wa vituo vipya vya afya, ukarabati wa vituo vilivyopo, utoaji wa vifaa tiba na upatikanaji wa dawa muhimu.

Katika tathmini kuhusu mwenendo wa utoaji huduma za afya katika Mamlaka za Serikali za Mitaa; nilibaini kuwa, pamoja na jitihada zinazofanywa na Serikali katika kuhakikisha upatikanaji wa huduma bora za afya, sekta ya afya bado inakabiliwa na changamoto mbalimbali zikiwemo upungufu wa wataalamu, ufinyu wa bajeti, mazingira duni ya kazi, upungufu wa miundombinu na uhaba wa dawa na vifaa tiba.

Sura hii inaelezea juu ya changamoto zilizoonekana katika sekta ya afya, na inabainisha maeneo muhimu ambayo yanahitaji kusimamiwa kwa umakini na kupendekeza hatua zinazopaswa kuchukuliwa na Serikali na wadau wengine ili kutatua changamoto nilizobaini;

13.1 Kuchelewa Kukamilika na Kutoanza kwa Ujenzi wa Vituo vya Afya

Mamlaka za Serikali za Mitaa 91 zilipokea jumla ya shilingi bilioni 82.59 kwa ajili ya ujenzi na ukamilishaji wa hospitali za wilaya, vituo vya afya na zahanati.

Hata hivyo, tathmini yangu kwenye utekelezaji wa mikataba, kupitia taarifa za utekelezaji na kutembelea maeneo ya ujenzi, ilionyesha ucheleweshaji katika ukamilishaji wa kazi za ujenzi wa vituo husika kwa kipindi kinachoanzia miezi mitatu hadi miaka mitatu. Mamlaka za

Serikali za Mitaa zilizochelewa kukamilisha miradi ni kama zilivyo orodheshwa katika **Jedwali Na. 13-1** na kuelezwa kwa kina zaidi katika **Kiambatisho 13-1.**

Jedwali Na.13-1: Halmashauri zenye Miradi iliyochelewa kukamilika

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/Jiji Arusha	4,215,527,364	47.	H/W Meatu	1,300,000,000
2.	H/W Arusha	109,131,278	48.	H/W Meru	370,000,000
3.	H/Mji Babati	1,000,000,000	49.	H/W Misenyi	1,600,000,000
4.	H/W Babati	1,350,000,000	50.	H/W Misungwi	550,000,000
5.	H/W Bariadi	1,900,000,000	51.	H/W Mkalama	1,184,010,800
6.	H/W Birahamulo	800,000,000	52.	H/W Mkinga	2,405,000,000
7.	H/M Bukoba	560,000,000	53.	H/W Mlele	550,000,000
8.	H/W Bukoba	1,200,000,000	54.	H/W Mlimba	150,000,000
9.	H/W Bukombe	300,000,000	55.	H/W Momba	1,150,000,000
10.	H/Mji Bunda	500,000,000	56.	H/M Morogoro	500,000,000
11.	H/Jiji Dodoma	707,996,246	57.	H/W Moshi	1,290,000,000
12.	H/Mji Geita	500,000,000	58.	H/M Mpanda	1,305,000,000
13.	H/W Geita	1,100,000,000	59.	H/W Mpanda	1,200,000,000
14.	H/W Handeni	300,000,000	60.	H/W Mpimbwe	2,020,000,000
15.	H/Mji Ifakara	565,000,000	61.	H/W Msalala	590,000,000
16.	H/W Ikungi	200,000,000	62.	H/W Mtwara	1,450,000,000
17.	H/W Ileje	1,000,000,000	63.	H/W Muleba	1,500,000,000
18.	H/W Iramba	2,400,000,000	64.	H/M Musoma	500,000,000
19.	H/W Itigi	750,000,000	65.	H/W Mwanga	145,000,000
20.	H/W Itilima	1,200,000,000	66.	H/Jiji Mwanza	600,000,000
21.	H/W Kalambo	1,190,000,000	67.	H/W Nachingwea	650,000,000
22.	H/W Karagwe	950,000,000	68.	H/Mji Nanyamba	1,050,000,000
23.	H/W Karatu	500,000,000	69.	H/W Ngara	566,500,000
24.	H/Mji Kasulu	700,000,000	70.	H/W Ngorongoro	1,300,000,000
25.	H/W Kasulu	2,300,000,000	71.	H/W Nkasi	500,000,000
26.	H/Mji Kibaha	1,850,000,000	72.	H/W Nsimbo	500,000,000
27.	H/W Kibaha	850,000,000	73.	H/W Nyang'hwale	100,000,000
28.	H/W Kigoma	750,000,000	74.	H/Mji Nzega	257,816,318
29.	H/M Kigoma Ujiji	550,000,000	75.	H/W nzega	660,000,000
30.	H/W Kilolo	750,000,000	76.	H/W Pangani	150,000,000
31.	H/W Kiteto	1,200,000,000	77.	H/W Rorya	481,749,000
32.	H/Mji Kondoa	200,000,000	78.	H/W Rufiji	390,000,000
33.	H/W Korogwe	600,000,000	79.	H/W Rungwe	1,756,913,000
34.	H/W Lushoto	1,987,848,342	80.	H/W Sengerema	350,000,000
35.	H/W Mafia	1,450,000,000	81.	H/M Shinyanga	250,000,000
36.	H/W Manyoni	280,000,000	82.	H/W Shinyanga	569,452,927
37.	H/Mji Masasi	1,550,000,000	83.	H/W Singida	250,000,000
38.	H/W Masasi	500,000,000	84.	H/W Songea	500,000,000
39.	H/W Maswa	300,000,000	85.	H/W Songwe	1,200,000,000
40.	H/W Mbarali	1,300,000,000	86.	H/M Sumbawanga	500,000,000
41.	H/Jiji Mbeya	2,083,967,846	87.	H/W Tarime	1,000,000,000
42.	H/W Mbeya	1,150,000,000	88.	H/W Ukerewe	640,000,000
43.	H/W Mbogwe	870,757,000	89.	H/W Ulanga	400,000,000
44.	H/W Mbozi	1,300,000,000	90.	H/W Ushetu	1,300,000,000
45.	H/Mji Mbulu	500,000,000	91.	H/W Uvinza	900,000,000

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
46.	H/W Mbulu	50,000,000	**Jumla**		**82,951,670,132**

Pia nilibaini kuwa, Halmashauri saba zilipokea shilingi bilioni 2.64 kwa ajili ya ujenzi wa vituo vya afya. Hata hivyo, ikiwa ni zaidi ya miezi sita kupita tangu Mamlaka hizo kupokea fedha, bali ujenzi wa vituo husika haukuwa umeanza. Orodha ya Mamlaka za Serikali za mitaa zenye miradi iliyochelewa kukamilika na ambayo haikuwa imeanza ujenzi imeoneshwa katika **Jedwali 13-2**

Jedwali Na.13-2: Halmashauri ambazo hazikuwa zimeanza utekelezaji wa miradi

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/Jiji Dar es salaam	860,000,000
2.	H/W Geita	200,000,000
3.	H/W Ileje	905,005,895
4.	H/W Magu	271,096,565
5.	H/W Malinyi	150,000,000
6.	H/W Msalala	100,000,000
7.	H/W Mtwara	150,000,000
Jumla		**2,636,102,460**

Sababu zilizopelekea kutokamilika kwa miradi hiyo ni ucheleweshaji wa fedha za miradi kutoka Wizara ya Fedha na Mipango, mchakato wa ununuzi kutumia muda mrefu kabla ya kuanza ujenzi, ucheleweshaji katika usambazaji wa vifaa vya ujenzi kutoka kwa wazabuni, ukosefu wa wataalamu, upungufu wa fedha zinazotengwa, athari za hali mbaya ya hewa na kuchelewa kuhamishwa kwa fedha kutoka Mamlaka za Serikali za Mitaa kwenda ngazi za chini ambapo miradi inatekelezwa.

Pia, katika baadhi ya miradi nilibaini muda uliotengwa kwa ajili ya ujenzi haukuzingatia ukubwa wa kazi kwani hapakutofautishwamuda mahususi kwa ajili ya maandalizi ya ujenzi na muda wa matazamio ya uimara wa zege kabla ya kuendelea na hatua zingine za ujenzi.

Kwa maoni yangu, kuna hatari kubwa kwa Serikali kutofikia lengo la kuanzisha na kuboresha vituo vya afya wilayani kama ilivyoainishwa katika Dira ya Maendeleo ya Tanzania ya 2025.

Ninashauri Serikali kushughulikia kasoro zilizojitokeza ili kuhakikisha kuwa miradi husika inakamilika ndani mwafaka ili kufanikisha malengo yaliyokusudiwa. Pia, Wizara ya Fedha na

Mipango inapaswa kutoa fedha zilizopangwa kwa wakati. Aidha, Ofisi ya Rais-TAMISEMI na Mamlaka za Serikali za Mitaa ziandae mipango kazi na orodha ya vifaa vya ujenzi kwa kuzingatia uhalisia wakati wa utekelezaji wa ujenzi. Mpango wa kazi ulioandaliwa unapaswa kuzingatia muda unaohitajika katika kuandaa michoro, maandalizi ya awali, ununuzi wa vifaa vya ujenzi, ujenzi na muda wa matazamio juu ya uimara wa zege.

13.2 Miradi ya Afya Iliyokamilika ambayo Haitumiki yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 4.93

Wakati wa ukaguzi nilibaini miradi ya ujenzi wa vituo vya afya iliyokamilika yenye thamani ya shilingi bilioni 4.93 katika Mamlaka 16 za Serikali za Mitaa lakini haikuanza kutumika. Miradi iliyokamilika lakini haitumiki inajumuisha majengo ya upasuaji, vyumba vya kuhifadhia maiti, wodi, zahanati na vituo vya afya. Miradi hiyo haitumiki kutokana na sababu mbalimbali ikiwa ni pamoja na ukosefu wa vifaa tiba vinavyohitajika, ukosefu wa wafanyakazi na miundombinu mingine.

Kutotumika kwa miradi iliyokamilika, kunapunguza thamani ya miradi hiyo kutokana na uchakavu utakao dhihirika. Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye majengo yaliyokamilika lakini hayatumiki ni kama ilivyoorodheshwa katika **Jedwali Na. 13-3**.

Jedwali Na.13-3: Miradi iliyokamilika ambayo haitumiki

Na.	Halmashauri	Mradi	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Arusha	Zahanati ya Kivululu	50,000,000
		Kituo cha Afya Olorien	450,000,000
2.	H/W Buchosa	Kituo cha Afya Irenza	50,000,000
		zahanati ya Ilyamchele	40,000,000
		Zahanati ya Kamisa	40,000,000
		Zahanati ya Katwe	40,000,000
3.	H/W Chamwino	Zahanati ya Nhihni	35,000,000
4.	H/W Chemba	Jengo la wagonjwa wa nje, maabara na kichomea taka zahanati ya Farkwa	250,000,000
5.	H/Mji Handeni	Kituo cha Afya Malezi	500,000,000
6.	H/Mji Kasulu	maabara na jengo la wagonjwa wa nje kituo cha Afya Nyansha, ujenzi wa zahanat ya Msambara Zahanati ya KumnyikA, wodi ya wazazi zahanati ya Kigondo	400,000,000
7.	H/W Kalambo	Zahanati ya Msipazi	174,209,079
8.	H/W Kaliua	Kituo cha Afya Mwongozo	349,872,600

Na.	Halmashauri	Mradi	Kiasi (Sh.)
		Chumba cha Upasuaji na chumba cha maiti Kitup cha Afya Usinge	174,761,109
9.	H/W Kondoa	Zahanati ya Kijiji cha Potea	50,000,000
10.	H/W Kwimba	Kituo cha Afya Kadashi	500,000,000
		Jengo la wagonjwa wa nje Kituo cha Afya Isunga	250,000,000
11.	H/Jiji Mwanza	Chumba cha upasuaji Kituo cha Afya Bulale	124,732,100
		Jengo la Kufulia Kituo cha Afya Bulale	26,925,100
		Jengo la mionzi Kituo cha Afya Bulale	49,663,400
12.	H/W Same	Chumba cha upasuaji, wodi ya wazazi na chumba cha maiti Kituo cha Afya Hedaru	324,652,156
13.	H/W Songea	Wodi ya Watoto, wanaume na wanawake Hospitali ya Mpitimbi	500,000,000
14.	H/M Ubungo	Maabara na jingo la wagonjwa wan je Kituo cha Afya Goba	250,000,000
15.	H/W Urambo	Jengo la wagonjwa wan je, maabara na kichomea taka Kituo cha Afya Vumilia	250,000,000
16.	H/W Newala	Zahanati ya Chilangala	50,000,000
Jumla			**4,929,815,544**

Ninapendekeza kwa Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kuchukua hatua stahiki ili kuhakikisha miradi yote iliyokamilika inatumika, ili kufikia malengo yaliyokusudiwa na kupata thamani ya fedha iliyotumika katika ujenzi wa miradi hiyo.

13.3 Hasara Iliyotokana na Dawa ambazo Muda wa Matumizi yake ulikwisha Shilingi Milioni 976.58

Aya ya 4.11 na 4.14 za Randama ya Maelewano kati ya Bohari ya Dawa (MSD) na Wizara ya Afya na Ustawi wa Jamii zinataka Bohari ya Dawa kupanga uteketezaji dawa na bidhaa za afya zilizokwisha muda wa matumizi yake, zilizoharibika au zisizotumika na kuitaarifu Wizara ya Afya juu ya kuwepo kwa dawa na bidhaa za afya ambazo muda wa matumizi yake ulikwisha zaidi ya miezi kumi.

Wakati wa kukagua rejista za dawa katika hospitali, vituo vya afya na zahanati katika Mamlaka 16 za Serikali za Mitaa, nilibaini kuwapo kwa dawa na bidhaa za afya zenye thamani ya shilingi milioni 976.58 ambazo muda wake wa matumizi umekwisha kwa kipindi cha kuanzia miezi mitatu hadi miaka 10 ambazo hazikuwa zimeteketezwa. Kuwapo kwa dawa zilizokwisha muda wa matumizi kunasababishwa na kununua au kupokea dawa kutoka Bohari Kuu ya Dawa zenye muda mfupi wa

matumizi na kukosekana kwa mfumo wa upokeaji na utoaji wa dawa unaohakikisha dawa zilizopokelewa kwanza ndizo hutumika kwanza. Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye dawa zilizokwisha muda wa matumizi ni kama zilivyo orodheshwa kwenye **Jedwali 13-4**.

Jedwali Na.13-4: Halmashauri zenye madawa yaliyoisha muda wa matumizi

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Bahi	38,445,131	9.	H/W Kwimba	77,567,630
2.	H/W Bariadi	25,476,966	10.	H/W Lushoto	95,850,536
3.	H/W Busega	31,164,826	11.	H/Mj Mafinga	94,718,208
4.	H/W Gairo	111,087,858	12.	H/W Maswa	297,029,713
5.	H/W Igunga	2,812,880	13.	H/W Meatu	14,363,828
6.	H/W Itigi	23,152,419	14.	H/W Morogoro	17,682,823
7.	H/W Kilolo	37,487,678	15.	H/W Mpanda	45,721,964
8.	H/W Kilosa	21,878,823	16.	H/W Sengerema	42,138,414
Jumla					**976,579,697**

Kuendelea kutunza dawa zilizokwisha muda wa matumizi bila kuziteketeza kunaweza sababisha madhara kwa umma, mara zitakapotumiwa na jamii au zikawa mikononi mwa watu wasiokuwa na maadili.

Ninatoa wito kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye dawa zilizokwisha muda wa matumizi yake,zinapaswa kuteketezwa kwa mujibu wa sheria, aidhaa kuhakikisha kiwango cha juu cha uagizaji wa dawa kinazingatiwa.

13.4 Hasara itokanayo kwa kukataliwa kurejeshewa madai kutoka Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya Shilingi Bilioni 1.77

Tathmini yangu kuhusu madai ya kurejeshewa gharama za matibabu yaliyotolewa kwa wanufaika wa Mfuko wa Bima wa Taifa katika hospitali, vituo vya afya na zahanati nilibaini kuwa, vituo hivyo katika Mamlaka 66 za Serikali za Mitaa viliwasilisha madai yenye thamani ya shilingi bilioni 9.25 kwa Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya (NHIF) ikiwa ni gharama za kuhudumia wagonjwa wanaostahiki kupata huduma za afya kwa kutumia bima. Hata hivyo, ni madai ya shilingi bilioni 7.48 pekee yaliyolipwa huku madai ya shilingi bilioni 1.77 yalikataliwa Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo madai yalikataliwa ni kama ilivyoorodheshwa katika **Kiambatisho Na. 13-2**

Kukataliwa kwa madai yaliyowasilishwa kulichangiwa na kutofuata taratibu zinazohitajika katika ujazaji wa fomu za bima na makosa kama vile idhini batili, kutozingatia vifungu vya utambuzi wa magonjwa, kutofuata miongozo ya kawaida ya matibabu, kutoonyesha vipimo vya utambuzi na kujumuishwa kwa huduma ambazo hazikuwa kwenye mwongozo wa matibabu uliotelewa na Mfuko wa Bima wa Taifa.

Madai yaliyokataliwa na Mfuko wa Afya wa Bima yanaathiri ufanisi wa vituo vya kutolea huduma za afya kwa jamii na hivyo kusababisha uhaba wa rasilimali fedha kwa ajili ya ununuzi wa dawa na vifaa tiba pamoja na gharama nyingine za uendeshaji wa vituo husika.

Ninapendekeza kwa Serikali kupitia Ofisi ya Rais TAMISEMI kubuni na kuandaa mafunzo maalumu ya kuwajengea uwezo watumishi wa afya kuhusu ujazaji sahihi wa fomu za madai ya gharama za matibabu kwa njia ya bima ili kuzuia tatizo kujirudia

13.5 Dawa na vifaa tiba vilivyolipiwa ambavyo havijapokelewa kutoka MSD vyenye thamani ya Shilingi Bilioni 8.16

Tathmini yangu kuhusu upatikanaji wa dawa na vifaa tiba katika vituo vya kutolea huduma za afya katika Mamlaka za Serikali za Mitaa na usambazaji wa dawa na vifaa tiba wa Bohari ya Dawa, nilibaini kuwa Bohari ya Dawa haikusambaza dawa na vifaa tiba kama vilivyoagizwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa licha ya Mamlaka hizo kuwa na kiasi kikubwa cha salio la fedha katika akaunti zao zilizopo Bohari ya Dawa.

Sampili katika Mamlaka 10 za Serikali za Mitaa, nilibaini kuwa vituo vya afya viliagiza dawa na vifaa tiba vyenye thamani ya shilingi bilioni 13.16 kutoka Bohari ya Dawa, lakini ni dawa na vifaa tiba vya thamani ya shilingi bilioni 5.01 (38%) pekee vilipokelewa, na dawa za shilingi bilioni 8.16 haziku pokelewa. Sababu ya kutowasilishwa bidhaa hizo kutoka Bohari ya Dawa ilikuwa ni ukosefu wa bidhaa hizo katika Bohari ya Dawa

Kutopeleka dawa na vifaa tiba vilivyoagizwa katika Halmashauri, kunaathiri uwezo wa vituo vya afya katika utoaji wa huduma bora za afya kwa jamii inayokusudiwa. Mamlaka za Mitaa zilizokosa dawa na vifaa tiba zimeoneshwa kwenye **Jedwali 13-5.**

Jedwali Na.13-5: Dawa na vifaa tiba vilivyolipiwa ambavyo havijapokelewa

Na.	Halmashauri	Bidhaa zilizoagizwa (Sh.)	Bidhaa zilizopokelewa (Sh.)	Bidhaa zisizopokelewa (Sh.)
1.	H/W Buchosa	500,000,000	204,239,600	295,760,400
2.	H/Jiji Dar es Salaam	6,034,160,979	3,082,115,584	2,952,045,395
3.	H/W Ikungi	300,000,000	128,312,694	171,687,306.
4.	H/Mji Mbulu	34,859,152	17,429,576	17,429,576
5.	H/W Mlimba	376,599,999	116,550,153	260,049,846
6.	H/W Nyang'hwale	890,800,266	255,539,851	635,260,415
7.	H/W Sengerema	68,247,861	0	68,247,861
8.	H/M Sumbawanga	421,092,986	93,446,756	327,646,230
9.	H/Jiji Tanga	43,705,174	25,686,481	18,018,693
10.	H/M Temeke	4,491,927,734	1,081,911,565	3,410,016,169
Jumla		**13,161,394,151**	**5,005,232,260**	**8,156,161,891**

Aidha, mapitio yangu katika akaunti za Mamlaka 18 za Serikali za Mitaa zilizopo Bohari ya Dawa, nilibaini kuwa vituo hivyo vilikuwa na salio la shilingi bilioni 16.39 kwa ajili ya ununuzi wa dawa; hata hivyo, Bohari ya Dawa ilipeleka dawa za shilingi bilioni 5.84 pekee na shilingi bilioni 10.54 ziliendelea kusalia katika Bohari ya Dawa. Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye bakaa kubwa katika bohari ya Dawa ni kama zilivyo orodheshwa kwenye **Jedwali 13-6** hapa chini;-

Jedwali Na.13-6: Bakaa ya Fedha za Dawa na Vifaa Tiba Katika Bohari ya Dawa

Na.	Halmashauri	Kiasi Kilichokuwepo (Sh.)	Kiasi Kilichotumika (Sh.)	Kiasi Kilichobaki (Sh.)
1.	H/W Bariadi	345,537,819	-	345,537,819
2.	H/W Chemba	908,264,394	328,598,932	579,665,462
3.	H/Jiji Dodoma	401,296,700	189,271,825	212,024,875
4.	H/Mji Geita	582,944,283	264,901,847	318,042,436
5.	H/W Kilosa	1,323,742,825	625,185,197	698,557,628
6.	H/W Kondoa	594,391,209	298,328,327	296,062,882
7.	H/Mji Kondoa	392,830,036	283,767,334	109,062,702
8.	H/W Longido	480,583,932	208,215,322	272,368,610
9.	H/W Madaba	88,985,946	22,237,083	66,748,863
10.	H/W Maswa	658,652,000	-	658,652,000
11.	H/W Mbogwe	385,010,304	-	385,010,304
12.	H/W Meatu	645,807,643	-	645,807,643
13.	H/W Morogoro	444,784,900	203,264,264	241,520,636
14.	H/W Mufindi	646,670,651	-	646,670,651
15.	H/W Ruangwa	62,238,217	-	62,238,217
16.	H/W Songea	175,262,929	-	175,262,929
17.	H/M Temeke	4,605,207,422	2,441,317,908	2,163,889,513
18.	H/M Ubungo	3,644,760,961	978,272,174	2,666,488,786
Jumla		**16,386,972,171**	**5,843,360,213**	**10,543,611,956**

Ninashauri Serikali kuiongezea uwezo wa usambazaji Bohari ya Dawa (MSD) ili kuhakikisha kuwa dawa na vifaa tiba vilivyoagizwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa vinafikishwa kwa wakati ili kuboresha utoaji wa huduma za afya endelevu.

Pia, ninapendekeza Bohari ya Dawa kutoa uthibitisho wa kukosekana kwa dawa kwa wakati ili Mamlaka za Serikali za Mitaa kutafuta njia mbadala za ununuzi wa dawa na vifaa ili kupunguza upungufu wa dawa na vifaa tiba. Pia idadi ya washitiri na wasambazaji iongezwe ili kukidhi mahitaji ya dawa na vifaa tiba kwa muda mwafaka katika Mamlaka za Serikali za Mitaa.

13.6 Fedha Kwa Ajili ya Ununuzi wa Dawa na Vifaa Tiba Zilizobadilishwa Matumizi Shilingi Milioni 455.72

Aya ya 3.2(i) ya Maelekezo ya Usimamizi wa Matumizi ya Fedha zinazotokana na Uchangiaji wa Gharama za Matibabu uliotolewa na Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto wa mwaka 2017 inaeleza kuwa 50% ya mapato ya ada zilikusanywa kama gharama za uchangiaji wa matibabu zitatengwa kwa ajili ya ununuzi wa dawa na vifaa tiba katika vituo husika.

Katika ukaguzi wangu kuhusiana na usimamizi wa fedha zilizokusanywa kutokana na uchangiaji wa gharama za matibabu; nilibaini kuwa, shilingi bilioni 1.46 zilikusanywa na vituo vya afya katika Halmashauri tatu, ambapo shilingi milioni 729.79 ikiwa ni asilimia 50 ya fedha zilizokusanywa zilitakiwa kutengwa na kutumika kwa ajili ya ununuzi wa dawa na vifaa tiba. Hata hivyo, ni shilingi milioni 274.04 pekee zilizotengwa na kutumika kwenye ununuzi wa dawa na vifaa tiba wakati shilingi milioni 455.72 zilitumika kufanya shughuli nyingine kama vile malipo ya posho na matumizi mengine ya kawaida.

Kutenga fedha pungufu kwa ajili ya ununuzi wa dawa na vifaa tiba kunakwamisha juhudi za Serikali katika kutoa huduma bora za afya kwa jamii inayokusudiwa. Mamlaka za Mitaa ambazo vituo vyake vya afya vilibadili matumizi ya fedha za ununuzi wa dawa ni kama inavyoonekana katika **jedwali 13-7** hapa chini;-

Jedwali Na.13-7: Fedha za Dawa Zilizotumika kwa Matumizi Mengineyo

Na.	Halmashauri	Makusanyo (Sh.)	Asilimia 50 iliyotakiwa kwa ajili ya dawa (Sh.)	Kiasi kilichotumika kununua dawa (Sh.)	Pungufu (Sh.)
1.	H/M Temeke	1,163,717,462	581,858,731	195,924,969	385,903,792
2.	H/Jiji Tanga	231,999,566	115,999,783	67,580,804	48,418,979
3.	H/W Ushetu	63,865,200	31,932,600	10,538,966	21,393,634
Jumla		**1,459,582,228**	**729,791,114**	**274,044,739**	**455,716,405**

Ninashauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha vituo vya afya vinatenga asilimia 50 inayohitajika kutoka kwenye makusanyo ya fedha za uchangiaji wa gharama za matibabu kwa ajili ya ununuzi wa dawa na vifaa tiba.

13.7 Vifaa Tiba Vilivyonunuliwa Ambavyo Havitumiki

Nilibaini vituo vya afya katika Mamlaka 4 za Serikali za Mitaa zilikuwa na vifaa visivyofanya kazi kwa muda kati ya miezi 3 hadi miaka 3 kutokana na kutokuwepo kwa wataalam wanaohitajika, vitendanishi na kasoro kwenye vifaa husika tangu kupokelewa kutoka Bohari ya Dawa (MSD).

Katika vituo viwili vya afya vilivyopo Halmashauri ya Manispaa ya Kigamboni na Halmashauri ya Wilaya ya Msalala nilibaini mashine za mionzi za CT scan, x-ray na mashine ya kupiga picha (ultra sound) zilizotolewa kwenye vituo hivyo hazifanyi kazi kutokana na kutokuwepo kwa mtaalam wa mionzi. Aidha, nilibaini kuwa, Kituo cha Afya cha Kimbiji katika Halmashauri ya Manispaa ya Kigamboni kiliajiri mfanyakazi wa muda kufanya kazi ya kupiga picha za mionzi kwa kutumia mashine ya X-Ray mara moja kwa kila wiki huku mashine ya mionzi ya CT scan ikiendelea kutofanya kazi.

Licha ya Halmashauri hizo kuomba watumishi wanaohitajika, mamlaka ya ajira haijatoa kibali au kupeleka watumishi wataalam wanaohitajika kuendesha vifaa hivyo. Vifaa katika Mamlaka zingine havitumiki kutokana na ubovu, ukosefu wa vitendanishi na kinga za kuzuia mionzi. Vifaa tiba ambavyo havitumiki katika Mamlaka za Serikali za Mitaa ni kama ilivyooneshwa katika **jedwali Na 13-8** hapa chini;-

Jedwali Na.13-8: Vifaa Vilivyonunuliwa Ambavyo Havitumiki

Na.	Halmashauri	Kituo	Kifaa	Thamani	Mwaka wa Ufungaji/ Ununuzi	Sababu za kutotumika
1.	H/M Kigamboni	Kituo cha Afya Kimbiji	Mashine ya Mionzi (X-Ray)	Ghrama Haikupatikana	Agosti 2021	Hakuna mtaalam wa mionzi
			Mashine ya mionzi (CT Scan)	-		
2.	H/W Msalala	Kituo cha Afya Bugarama	Mashine ya mionzi (X-Ray) na mashine ya picha (ultra sound)	172,000,000	Julai 2022	Hakuna mtaalam wa mionzi
3.	H/W Geita	Hospitali ya Nzera	Kichanganuzi cha Kemia chenye otomatiki nusu	2,035,500	Agosti 2019	Hakuna vitendanishi
			Mashine ya mionzi (X-ray) ya kijiditali	122,544,600	Agosti 2019	Ukosefu wa kinga ya kuzuia mionzi
4.	H/W Mufindi	Kituo cha Afya Kasanga	Mashine ya kudhibiti hewa ya Oksijeni	7,040,340	Juni 2022	Kifaa kilichopokelewa sio kilichoagizwa
			Mashine ya mapigo ya moyo	9,796,300	Mei 2021	Ubovu
Jumla				313,416,740		

Matarajio ya serikali ya kutoa huduma bora za afya kwa jamii huenda yasifikiwe kutokana na kutofanya kazi kwa vifaa tiba vinavyohitajika katika utoaji wa huduma za afya

Ninapendekeza OR-TAMISEMI kuongeza jitihada za ziada ili kuhakikisha wataalam wa vifaa tiba wanaajiriwa kwa ajili ya uendeshaji wa vifaa vya matibabu vinavyotolewa. Pia, Mamlaka za Serikali za Mitaa zitenge fedha katika bajeti zao kwa ajili ya ununuzi wa vitendanishi vinavyohitajika, ukarabati wa vifaa tiba vyenye kasoro mbalimbali, kufanya ununuzi wa vifaa vya tahadhari ili kuhakikisha manufaa yaliyokusudiwa yanapatikana.

13.8 Hatua Hafifu za Kupunguza Viwango vya Vifo vya Wajawazito na Watoto wachanga.

Mwongozo wa mapitio ya vifo vitokanavyo na uzazi na vifo vya watoto wachanga uliotolewa Oktoba 2019 unaeleza kuwa Kifo cha Mama mjamzito ni kifo cha mwanamke kinachotokea wakati akiwa mjamzito au ndani ya siku 42 baada ya mimba kutoka, bila kujali miezi ya ujauzito na eneo la ujauzito kutokana na sababu zinazohusiana au kuchochewa na ujauzito au usimamizi wake, lakini sio kwa sababu za ajali au sababu zisizozuilika. Vifo vya watoto wachanga ni kifo cha mtoto mchanga ndani ya siku 28 za kwanza tangu kuzaliwa.

Aya ya 4.4 wa Mpango wa Taifa wa kupunguza vifo vitokanavyo na uzazi na vifo vya watoto wachanga wa 2021 'one plan III' uliotolewa na Wizara ya Afya na Ustawi wa Jamii imeonyesha shabaha ya vifo vya wajawazito kupunguzwa kutoka 250 hadi 100 kwa vizazi hai 100,000. Hata hivyo viwango hivyo vinatofautiana na shabaha ya vifo 180 kwa vizazi hai 100,000 iliyoelezwa katika Mpango wa Taifa wa Maendeleo wa Miaka Mitano wa 2021/22-2025/26. Kulingana na takwimu zilizochapishwa kwenye tovuti ya Shirika la Afya Duniani (WHO), hadi kufikia mwaka 2020, Tanzania ilikuwa na makadirio ya vifo vya wajawazito 238 kati vizazi hai 100,000.

Mpango wa Taifa wa kupunguza vifo vitokanavyo na uzazi na vifo vya watoto wachanga wa 2021 'one plan III' unaeleza shabaha ya kupunguza vifo vya watoto wachanga kutoka 20 kwa vizazi 1,000 hadi vifo 15 kwa vizazi 1,000 ifikapo 2025. Hata hivyo, viwango hivyo vinatofautiana na viwango tarajiwa katika Mpango wa Taifa wa Maendeleo wa Miaka Mitano wa 2021/22-2025/26 ambao unaonyesha kuwa Tanzania imepanga kupunguza vifo vya watoto wachanga kutoka vifo 36 hadi 30 katika vizazi 1000 ifikapo mwaka 2025/26.

Katika mwaka 2021/22, nilibaini kuwa; kulikuwa na ongezeko la viwango vya vifo vya wajawazito zaidi ya lengo la vifo 100 kwa kila vizazi hai 100,000 katika Mamlaka 20 za Serikali za Mitaa kama inavyoonyeshwa kwenye **jedwali Na 13-9** hapa chini; -

Jedwali Na.13-9: Halmashauri zenye Viwango vya Vifo zaidi ya 100

Na.	Jina la Halmashauri	2020/21				2021/22			
		Vifo vya Waja wazito	Vizazi Hai	% za vifo kwa vizazi hai	Vifo kwenye vizazi hai 100,000	Vifo vya Wajawazito	Vizazi Hai	% za vifo kwa vizazi hai	Vifo kwenye vizazi hai 100,000
1.	H/Mji Geita	27	12931	0.21	209	28	2830	0.99	989
2.	H/W Bukombe	6	15100	0.04	40	6	1223	0.49	491
3.	H/W Chunya	58	8636	0.67	672	40	9945	0.40	402
4.	H/Mji Njombe	4	4362	0.09	92	14	3714	0.38	377
5.	H/M Moshi	55	12238	0.45	449	33	12024	0.27	274
6.	H/M Lindi	11	4036	0.27	273	11	4077	0.27	270
7.	H/Jiji Mwanza	75	28529	0.26	263	71	27209	0.26	261
8.	H/Mji Mpanda	36	9219	0.39	390	23	9755	0.24	236
9.	H/W Mbulu	15	8068	0.19	186	18	8201	0.22	219
10.	H/Mji Babati	3	10185	0.03	29	12	5737	0.21	209
11.	H/W Mbeya	44	18526	0.24	238	36	20160	0.18	179
12.	H/W Kyela	51	7837	0.65	651	14	7882	0.18	178
13.	H/M Shinyanga	11	8066	0.14	136	16	9912	0.16	161
14.	H/Jiji Dodoma	40	23906	0.17	167	33	24268	0.14	136
15.	H/W Liwale	5	3892	0.13	128	5	3999	0.13	125
16.	H/W Ileje	1	4582	0.02	22	4	3319	0.12	121

Na.	Jina la Halmashauri	2020/21				2021/22			
		Vifo vya Wajawazito	Vizazi Hai	% za vifo kwa vizazi hai	**Vifo kwenye vizazi hai 100,000**	Vifo vya Wajawazito	Vizazi Hai	% za vifo kwa vizazi hai	**Vifo kwenye vizazi hai 100,000**
17.	H/W Sengerema	26	18313	0.14	142	20	16895	0.12	118
18.	H/W Mbozi	10	23270	0.04	43	20	17043	0.12	117
19.	H/W Mtama	9	4328	0.21	208	5	4738	0.11	106
20.	H/W Wanging'ombe	2	3759	0.05	53	4	3914	0.10	102

Muhimu: Kiwango cha vifo vya wajawazito katika vizazi 100,000 kinakadiriwa kwa idadi halisi ya vifo vya wajawazito vilivyotekea katika vizazi hai halisi katika Halmashauri husika. Kiwango hicho kinapatikana kwa kuchukua idadi ya vifo halisi kugawanywa na vizazi hai halisi na kuzidishwa na vizazi hai 100,000. Mfano H/Mji Geita mwaka 2021, kiwango ni (27/12,931*100,000=209)

Licha ya kwamba viwango vya vifo vya wajawazito katika Mamlaka 13 za Serikali za Mitaa kuwa chini ya vifo 100 kati ya vizazi hai 100,000, kwa miaka miwili takwimu zilizopatikana zinaonyesha kuwa idadi ya vifo vya wajawazito ilikuwa inaongezeka na kuashiria kuwa katika miaka ijayo viwango hivyo vitakuwa juu ya shabaha inayokusudiwa. Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye viwango vya vifo vya wajawazito vinavyoongezeka zimeonyeshwa kwenye **jedwali Na 13-10** hapa chini;

Jedwali Na.13-10: Halmashauri zenye Ongezeko La Vifo vya Wajawazito

Na.	**Halmashauri**	**2021**			**2022**			**Ongezeko**
		Vifo vya Wajawazito	Vizazi Hai	**kwenye vizazi hai 100,000**	Vifo vya Wajawazito	Vizazi Hai	**kwenye vizazi hai 100,000**	
1.	H/W Songwe	3	9582	31	6	7561	79	48
2.	H/W Hanang'	2	9937	20	8	12160	66	46
3.	H/W Mbinga	0	7853	0	3	7582	40	40
4.	H/W Momba	2	15599	13	5	10324	48	36
5.	H/W Mbeya	6	9551	63	10	10337	97	34
6.	H/M Kahama	9	16472	55	15	17864	84	29
7.	H/W Kondoa	2	5619	36	4	6224	64	29
8.	H/Mji Mbinga	2	7907	25	4	7875	51	25
9.	H/W Chato	3	21700	14	7	19297	36	22
10.	H/Mji Tunduma	5	11215	45	5	7656	65	21
11.	H/W Kiteto	1	4775	21	3	7597	39	19
12.	H/Mji Mafinga	4	5117	78	5	5442	92	14
13.	H/W Magu	3	18996	16	5	17736	28	12

Pia, katika mwaka 2021/22 niligundua viwango vya vifo vya watoto wachanga katika Mamlaka 2 za Serikali za Mitaa vilikuwa ni vifo 135 na vifo 49 kwa watoto 1000 waliozaliwa ambavyo viwango vikubwa zaidi kuliko lengo la vifo 30 kwa watoto 1000 wanaozaliwa kama ilivyoelezwa katika Mpango wa 'One Plan III'. Maelezo yanaonyeshwa kwenye **jedwali Na 13-11** hapa chini -

Jedwali Na.13-11: Halmashauri zenye Viwango Vikubwa vya Vifo vya Watoto Wachanga

Na.	Jina la Halmashauri	Viwango vya vifo 2020/21		Viwango vya vifo 2021/22	
		Early Neonatal 0-7 Days	Late Neonatal 8-28 Days	Early Neonatal 0-7 Days	Late Neonatal 8-28 Days
1.	H/Jiji Mbeya	147/1,000	51/1,000	135/1,000	23/1,000
2.	H/W Mbeya	39/1,000	5/1,000	49/1,000	6/1,000

Pia, niligundua kuwa kulikuwa na vifo vya watoto wachanga 6335 katika Mamlaka 20 za Serikali za Mitaa kwa miaka miwili; hata hivyo, kiwango cha vifo kwa watoto 1000 wanaozaliwa hakikuweza kupatikana baada ya kukosekana taarifa za idadi ya watoto waliozaliwa. Idadi ya vifo vilivyotokea ni kubwa inayolazimu kuchukuliwa hatua ili kuondoa vifo vya watoto wachanga na kufikia shabaha ya vifo 30 kwa watoto 1000 wanaozaliwa. Orodha ya Halmashauri yenye vifo vya watoto wachanga nikama inavyoonekana **jedwali Na 13-12** hapa chini; -

Jedwali Na.13-12: Idadi ya Vifo vya Watoto Wachanga Katika Halmashauri

Na.	Jina la Halmashauri	Vifo vya Watoto 2021	Vifo vya Watoto 2022	Jumla
1.	H/Jiji Mwanza	761	402	1163
2.	H/M Moshi	564	353	917
3.	H/Jiji Dodoma	220	324	544
4.	H/W Songea	256	185	441
5.	H/Jiji Mbeya	198	158	356
6.	H/M Kigoma	222	122	344
7.	H/W Mbulu	89	166	255
8.	H/W Sengerema	112	130	242
9.	H/M Bukoba	103	126	229
10.	H/Mji Geita	132	95	227
11.	H/W Kibondo	100	127	227
12.	H/W Igunga	108	96	204
13.	H/M Shinyanga	65	128	193
14.	H/Mji Mafinga	81	70	151
15.	H/M Mpanda	97	45	142
16.	H/M Kahama	67	64	131
17.	H/Mji Masasi	68	60	128
18.	H/W Iringa	49	74	123
19.	H/W Mbozi	33	75	108
20.	H/W Kilolo	59	46	105
Jumla		**3440**	**2895**	**6335**

Sababu kuu za vifo vya uzazi ni kuvuja damu wakati wa kujifungua ambayo husababisha zaidi ya robo moja ya vifo, matatizo ya shinikizo la damu wakati wa ujauzito, upungufu wa damu wakati wa ujauzito,

kifafa cha mimba na magonjwa yanayohusiana na ujauzito. Sababu nyingine ni kuchelewa kwa wajawazito katika vituo vya afya ili kupata huduma ya matibabu kwa wakati wa uchungu, watoa huduma za afya ya msingi na wakunga kutokuwa na ujuzi wa kutosha wakati wa kutoa huduma za kujifungua na uhaba wa dawa na vifaa tiba katika vituo vya afya katika Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Kwa mujibu wa Mpango wa Taifa wa kupunguza vifo vitokanavyo na uzazi na vifo vya watoto wachanga wa 2021 'one plan III' kukosa hewa kwa watoto wanaozaliwa ni chanzo kikuu cha vifo vya watoto wachanga, ikifuatiwa na kuzaliwa kabla ya wakati na maambuzi ya bakteria. Vifo hivi vinaweza kuzuilika kwa kuboresha; upatikanaji wa watoa huduma wenye ujuzi, ubora wa huduma kwa wajawazio kabla na baada ya kujifungua na matunzo ya watoto wachanga wanaozaliwa na wanaoumwa.

Kwa maoni yangu, hatua thabiti zenye ubunifu na ubora zinahitajika kuchukuliwa ili kuzuia viwango vya vifo vya wajawazito na watoto wachanga kufikia shabaha inayolengwa ifikapo mwaka 2025/26.

Ninapendekeza kuwa, Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zihakikishe kuwa huduma bora za afya zinatolewa katika vituo vya afya, kuwapatia wahudumu wa afya ya msingi maarifa na ujuzi wa kutosha ili kupunguza vifo vya wajawazito na watoto wachanga. Kuongeza ufahamu juu ya umuhimu wa wajawazito kuhudhuria kliniki mapema na kujifungua katika vituo vya afya.

Pia, ninashauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha kuwa fedha zinazohusu shughuli za kupunguza vifo vya wajawazito na watoto zinatolewa kama ilivyopangwa ili kuondoa/kupunguza vifo vya uzazi na watoto wachanga kama ilivyolengwa.

SURA YA KUMI NA NNE

UFANISI WA UWEKEZAJI, USIMAMIZI WA MASOKO NA VITUO VYA MABASI

14.0 Utangulizi

Baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zimewekeza katika miradi mbalimbali ili kupata faida, kuongeza mapato, na kudumisha mtiririko wa fedha taslimu ili kukidhi mahitaji yanayoongezeka katika utoaji wa huduma bora kwa jamii. Uwekezaji huo ni pamoja na kununua hisa, kujenga hoteli, kuwekeza katika majengo, stendi za mabasi na miradi mingine ya kibiashara. Ili kuhakikisha ufanisi katika usimamizi wa uwekezaji, baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zimeanzisha kampuni tanzu na ubia ili kutekeleza shughuli za taasisi mpya zilizoanzishwa.

Hata hivyo, pamoja na nia njema ya kuongeza vyanzo vya mapato katika Halmashauri husika, kama hautasimamiwa vema, uwekezaji unaofanywa unaweza kuishia kuwa biashara zisizo na faida au zenye kuleta hasara.

Nilifanya uchambuzi wa utendaji katika uwekezaji na ufanisi wa usimamizi katika utekelezaji wa miradi iliyowekezwa ili kubaini kama malengo yaliyotarajiwa yanafikiwa. Pia, nilitathmini uzingatiaji wa sheria zilizopo, kanuni, sera, miongozo na mifumo mingine inayoongoza maamuzi ya uwekezaji ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ili kuhakikisha fedha za umma zinatumika katika uwekezaji wenye faida. Mambo yafuatayo yalibainika wakati wa ukaguzi:

14.1 Maoteo ya Faida ya Uwekezaji Katika Hoteli ya Jiji la Dodoma Yasiyo na Uhalisia

Katika jitihada za kuongeza mapato yake, mwaka 2020 Halmashauri ya Jiji la Dodoma iliwekeza katika ujenzi wa hoteli, kwa gharama ya Sh. bilioni 10.22. Kutokana na upembuzi yakinifu uliofanywa kabla ya

uwekezaji, ilionesha kuwa itachukua miaka 11 kwa mradi husika kurudisha gharama zote za uwekezaji. Katika upembuzi huo, mapato ya kukodisha hoteli hiyo yalikadiriwa kuwa ni shilingi milioni 145.25 kwa mwezi katika mwaka wa kwanza wa uendeshaji wa mradi.

Hata hivyo, nilibaini kuwa, baada ya kukamilika kwa ujenzi huo, Halmashauri ya Jiji ilisaini mkataba Na. LGA/20/2021-2022/NCS/09 ya Juni 30, 2022, na mzabuni Eclipse Hotel Limited wa kukodisha hoteli hiyo kwa makubaliano ya kuilipa H/Jiji Dodoma shilingi milioni 50 kila mwezi (sawa na shilingi milioni 600 kwa mwaka) kwa muda wa miaka kumi, kiasi ambacho ni asilimia 34 ya mapato yaliyokadiriwa awali ya shilingi milioni 145.25 kwa mwezi. Makadirio ya muda wa malipo na mkataba halisi yameoneshwa kwenye **Jedwali 14-1**

Jedwali Na.14-1: Muda wa Kurejesha Gharama za Uwekezaji Katika Hoteli ya Jiji la Dodoma Kulingana na Makubaliano ya Ukodishaji

Maelezo	Kiasi na muda wa urejeshaji wa gharama
Uwekezaji uliofanyika (Gharama za mradi hadi kufikia Juni 30 2022) – (Sh.)	10,219,671,890
Mapato yote kwa mwaka (Kwa mujibu wa mkataba kati ya H/Jiji Dodoma na mzabuni MS Eclipse Hotels) – (Sh.)	600,000,000
Muda uliokadiriwa awali wa mradi kurudisha gharama	11
Muda halisi wa mradi kurudisha gharama baada ya kusaini mkataba wa upangishaji	17

Chanzo: Ripoti ya upembuzi yakinifu na mkataba Na. LGA/20/2021-2022/NCS/09

Nina shaka juu ya upembuzi yakinifu wa makadirio hayo kwani Halmashauri haitaweza kufikia lengo lake ndani ya miaka 11 kama ilivyotarajiwa, bali itachukua miaka 17 kulingana na mkataba wa ukodishaji ulioingiwa kati ya H/Jiji na mzabuni MS Eclipse Hotels wa kulipa kiasi cha shilingi milioni 50 kwa mwezi.

Pamoja na hayo, pia nilibaini gharama nyingine za ujenzi wa bwawa la kuogelea, uzio, njia za waenda kwa miguu na maegesho ya magari, ambazo zililipwa na mpangaji, lakini bado hazijawasilishwa kwa mwajiri hivyo hazikuingizwa kwenye gharama ya mradi.

Napendekeza Halmashauri isimamie mradi kwa ukaribu ili kuhakikisha kuwa muda wa malengo uliokusudiwa unafikiwa,sambamba na hilo, mpangaji kutimiza ipasavyo

majukumu yake ya kimkataba.Aidha, nashauri Halmashauri ihakikishe kuwa, kabla ya utekelezaji wa miradi, inafanya makadirio halisi kwa kuzingatia mazingira ili kupata thamani ya fedha kutokana na uwekezaji uliofanyika.

14.2 Mradi Mdogo wa Umeme wa Maji Luswisi uliotarajiwa kugharimu Shilingi Bilioni 20.02 bado Haujatekelezwa

Halmashauri ya Wilaya ya Ileje na wadau wengine walioorodheshwa kwenye **Jedwali Na 14-2,** walikuja na mapendekezo ya kuanzisha mradi wa kufua umeme chini ya kampuni ya BWELUI, ukiwa na lengo la msingi la kuzalisha na kusambaza umeme katika vijiji 43 vya kata 10 za Ileje Mashariki na pia kuliuzia shirika la umeme (TANESCO) umeme utakaobaki chini ya Mkataba wa Kununua Umeme Sanifu (SPPA).

Gharama za uwekezaji wa mradi zilikadiriwa kuwa Dola za Kimarekani 8,554,574, sawa na shilingi bilioni 20.02 katika kiwango cha ubadilishaji cha sasa cha Dola 1 = 2,340. Kulingana na Mkataba wa Makubaliano (MoU), kampuni ilipaswa kumilikiwa na pande tatu, kama ilivyoorodheshwa katika **jedwali 14-2** hapa chini:

Jedwali Na.14-2: Orodha ya Muundo wa Umiliki wa Hisa za Kampuni

Na.	Mwenye hisa	Anuani	Asilimia za umiliki	Wajumbe wa bodi
1.	Ileje East Environment conservation group	Box 543 Tukuyu	30% (kuchangia kipande cha ardhi kwa ajili ya ujenzi wa mradi huo)	2
2.	H/W Ileje	Box 2 Ileje	30%	2
3.	Ensol (T) Limited	Box 42227 DSM	40%	3

Chanzo: Ripoti ya kina ya mradi

Kwa mujibu wa aya ya 10 ya taarifa ya kitaalamu ya mradi, muda uliotengwa kwa ajili ya kutekeleza mradi ni kuanzia Julai 2018 hadi Juni 2020. Hata hivyo, hadi mwisho wa mwaka wa fedha 2021/22, utekelezaji wa mradi haukuwa umeanza kwa kuwa hakuna mchango wowote uliotolewa na pande zote isipokuwa eneo la mradi.

Kuchelewa kutekeleza mradi kunachangiwa na Halmashauri pamoja na Ensol (T) Limited kushindwa kuchangia mtaji unaohitajika kama ilivyokubaliwa katika Mkataba wa Makubaliano (MoU). Ucheleweshaji

zaidi utasababisha kuongezeka kwa gharama za mradi, thamani ya pesa kwenye uwekezaji unaopendekezwa inaweza isifikiwe, na Halmashauri inaweza kushindwa kufikia malengo yake.

Ninaishauri Halmashauri itenge fedha kutoka kwenye vyanzo vyake vya mapato ili kugharamia mradi. Pia katika siku zijazo, Halmashauri zihakikishe kuwa zinaandaa rasilimali zote kabla ya utekelezaji wa mradi wowote.

14.3 Mapato ya Shilingi Bilioni 1.15 Hayakukusanywa Kutokana na Uendeshaji wa Masoko Usio na Tija Katika Halmashauri Tatu

Katika ukaguzi wangu katika H/M Ubungo, H/M Morogoro na H/Jiji Dodoma, nilibaini maeneo mbalimbali ya masoko ambayo hayakuwa yanatumika hivyo kupunguza tija katika uwekezaji uliofanyika. Kutokana na mapungufu katika uendeshaji wa masoko haya, nilibaini kuna idadi kubwa ya vibanda, fremu, vizimba na meza hazikupata wapangaji kwa mwaka mzima, hivyo kupoteza mapato ambayo yangekusanywa.

Ikiwa vibanda na fremu za maduka katika masoko hayo zingekodishwa na wapangaji mbalimbali, jumla ya shilingi bilioni 1.15 zingepatikana. Kwa kutokodisha vibanda na maduka ya soko husika, Halmashauri husika hazitaweza kufikia malengo ya makusanyo kutokana na uwekezaji uliofanyika, pia lengo lililokusudiwa la utoaji huduma kwa jamii halitafikiwa. Maelezo ya vibanda vya masoko na fremu za Halmashauri hizo yameoneshwa kwenye **Jedwali Na. 14-3**, **Jedwali Na. 14-4** na **Kiambatisho 14-1** mtawalia.

Jedwali Na.14-3: Vibanda na Fremu za Soko Zilizo Wazi Katika H/M Ubungo

Soko	Maelezo	Idadi	Kodi kwa siku (Sh)	Idadi ya siku	Kiasi (Sh)
Soko la Mawasiliano	Vizimba	159	500	365	29,017,500
	Vibanda	909	500	365	165,892,500
Soko la Beda	Vizimba	276	500	365	50,370,000
	Vibanda	68	500	365	12,410,000
Soko la Shekilango	Meza	59	200	365	4,307,000
	Vizimba	6	200	365	438,000
	Vibanda	142	200	365	10,366,000
Soko la Manzese	Vizimba na Meza	60	500	365	10,950,000
Soko la Mburahati	Vizimba	60	500	365	10,950,000
	Kibanda	1	500	365	182,500
Jumla					**294,883,500**

Chanzo: Mahojiano na ripoti za soko

Jedwali Na.14-4: Vibanda na Fremu za Soko Zilizo Wazi H/M Morogoro

Na.	Maelezo	Idadi	Bei (Sh)	Miezi	Jumla ya thamani (Sh)
1.	Vyumba vya soko	111	100,000/Mwezi	7	77,700,000
2.	Vibanda	222	10,000/Mwezi	12	26,640,000
3.	Eneo la kupanga (Mita za eneo)	M^2 4184	8,000/Mwezi	12	401,664,000
Jumla					**506,004,000**

Chanzo: Ripoti ya Uendeshaji wa Soko kuanzia Julai-Juni, 2022

Jedwali Na.14-5: Vibanda na Vyumba Vilivyo Wazi Katika H/Jiji la Dodoma

Na.	Jina la Soko	Idadi ya vizimba/duka/vyumba	Kiasi(Sh.)
1	Bucha-Ndugai	8	28,800,000
2	Maduka-Ndugai	65	70,200,000
3	Vizimba 7.8sq-Ndugai	265	66,840,000
4	Chang'ombe Block B	24	5,520,000
5	Vyumba vya kukatia tiketi-Nanenane	10	10,800,000
6	Maduka ya sakafu ya chini-Nanenane	9	37,800,000
7	Maduka-Sakafu ya kwanza-Nanenane	18	86,400,000
8	Vizimba-Nanenane	38	41,040,000
Jumla		**437**	**347,400,000**

Chanzo: Taarifa za Afisa Masoko

Utendaji duni wa masoko haya unachangiwa na mazingira ya kibiashara yasiyoridhisha, kutokuwepo kwa maeneo ya kutosha ya kuegesha magari na kuwepo kwa maeneo yasiyo rasmi ya biashara.

Ninazishauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kwa kushirikiana na OR-TAMISEMI kuhakikisha kuwa maeneo ya biashara yasiyo rasmi yanafungwa ili kuvutia wapangaji kwenye masoko rasmi.

Menejimenti hizo pia zinapaswa kujitahidi kuweka mazingira mazuri ya soko kuanzia usafi wa mazingira, maeneo ya kutosha ya maegesho, usalama wa kutosha na ugawaji wa vibanda, fremu na vizimba bila upendeleo.

14.4 Kuchelewa Kukamilika Kwa Stendi Mbili za Mabasi zenye Thamani ya Shilingi Bilioni 7.65

Ujenzi wa stendi za mabasi umekuwa ni uwekezaji muhimu katika Mamlaka za Serikali za Mitaa ili kukuza mapato ya ndani kwa kukusanya ada za viingilio kwa mabasi ya abiria yanayopitia njia ya Halmashauri husika.

Nilibaini Halmashauri mbili zinazoendelea na ujenzi wa stendi za kisasa za mabasi zenye thamani ya shilingi bilioni 7.65 ambazo ziko katika hatua tofauti za ukamilishaji; lakini ujenzi upo nje ya muda uliotakiwa. Pamoja ya kuongezewa muda wa utekelezaji, wakandarasi husika bado hawajakamilisha ujenzi wa miradi hiyo. Maelezo yanaonyeshwa kwenye **Jedwali 14-6.**

Jedwali Na.14-6: Vituo vya Mabasi Ambavyo Ujenzi Umechelewa

Na.	Halmashauri	Mkandarasi	Muda wa Kuanza ujenzi	Tarehe ya kumaliza ujenzi	Bei ya Mkataba	
					Mwanzo (Sh.)	Mwisho (Sh.)
1.	H/W Kakonko	M/S Sugwa Contractors Enterprises and JV Chiganda Construction Company Ltd	14 Juni 2019	14 Juni 2020	2,146,996,675	2,146,996,675
2.	H/W Hanang'	Elerai Construction Company Ltd	9 Julai, 2019	22 Julai, 2020	5,298,789,469	5,498,789,469
Jumla					**7,445,786,144**	**7,645,786,144**

Chanzo: Majalada ya Mikataba

Kuchelewa kukamilika kwa mradi kunachangiwa na wakandarasi kutokuwa na mtaji wa kutosha, uhaba wa fedha katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa ajili ya kulipa madai ya wakandarasi kwa wakati, kukosekana kwa mipango thabiti pamoja na usimamizi duni wa mradi katika kuhakikisha kuwa mkandarasi anatimiza wajibu wake.

Ucheleweshaji zaidi wa ukamilishaji wa miradi hii utapelekea kukosekana kwa thamani ya fedha za mIradi kwa sababu ya gharama za vifaa kuongezeka.

Ninazishauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kufanya usimamizi wa karibu wa miradi na kuhakikisha kuwa wakandarasi wanatimiza wajibu wao, aidha kuhakikisha malipo ya wakandarasi yanafanyika kwa wakati.

14.5 Viwanda vya Kusindika Mazao ya Nyuki vyenye Thamani ya Shilingi Bilioni 1.36 Vilivyokamilika Lakini Havikuanza Kutumika

Ufugaji nyuki na usindikaji wa mazao ya nyuki ni eneo lingine ambalo Halmashauri zinawekeza rasilimali ili kupata faida. Katika ukaguzi wangu nilibaini miradi miwili ya viwanda vya usindikaji wa mazao ya nyuki/asali katika H/W ya Sikonge na H/W ya Kibondo yenye thamani ya shilingi bilioni 1.36, ambayo ilikuwa imekamilika lakini haijaanza kufanya uzalishaji. Maelezo ya miradi hiyo yameorodheshwa katika **jedwali Na 14-7** hapa chini:

Jedwali Na.14-7: Viwanda vya Kusindika Mazao ya Nyuki Visivyotumika

Na	Halmashauri	Gharama za Mradi (Sh.)	Maelezo
1.	H/W Kibondo	600,000,000	Mradi umekamilika tangu mwaka 2021/22 lakini haufanyi kazi.
2.	H/W Sikonge	757,585,290	Mradi umekamilika tangu tarehe 07 Mei, 2022 lakini bado haujanza kutumika
Jumla		**1,357,585,290**	

Chanzo: Faili za mradi na eneo halisi la mradi

Aidha nilibaini kuwa, viwanda hivyo havifanyi kazi kutokana na sababu mbalimbali zikiwemo ukosefu wa wataalam wenye ujuzi wa kuendesha mitambo mipya iliyonunuliwa pamoja na kukosekana kwa mikataba kati ya viwanda hivyo na vyama vya ushirika vya wafugaji nyuki kwa ajili ya usambazaji wa asali na mazao mengine ya nyuki.

Ucheleweshaji wa uendeshaji wa miradi hiyo utaharibu malengo ya kuanzishwa kwa miradi hiyo, pia thamani ya fedha za miradi hiyo haitapatikana. Inaweza pia kusababisha kuchakaa na kupungua kwa ubora wa mitambo iliyonunuliwa na kuongeza gharama za matengenezo katika siku za usoni.

Naishauri Menejimenti ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha inatatua mambo yote yanayokwamisha uzalishaji katika viwanda hivi, ikiwa ni pamoja na ajira za wafanyakazi wenye ujuzi wa kuendesha mitambo, kuhakikisha upatikanaji wa malighafi ya kutosha, na kubuni mikakati mingine muafaka ya kuendesha viwanda hivyo.

14.6 Matukio ya Moto yasiyodhibitiwa na Kusababisha Hasara ya Shilingi Bilioni 2.09

Halmashauri za mkoa wa Njombe zimekuwa zikifanya uwekezaji katika shughuli za upandaji miti kwa lengo la kukuza mapato yake ya ndani. Hata hivyo, uwekezaji huo umekuwa ukikabiliwa na tatizo la milipuko ya moto ya mara kwa mara na kusababisha hasara kubwa kwa Halmashauri husika.

Katika nia ya kukabiliana na changamoto hii, mikakati ya Usimamizi Shirikishi wa Misitu (PFM) na programu za kilimo endelevu ziliasisiwa ili kuimarisha udhibiti wa moto na kuboresha maisha ya jamii za vijijini (Yanda et al, 2008; URT, 2012). Sambamba na programu hizo, Sera ya Taifa ya Misitu Tanzania ilibainisha uchomaji moto kuwa matishio makubwa ambayo yamekuwa yakisababisha uharibifu wa misitu na mapori (URT, 1998). Hata hivyo, kukosekana kwa sera mahususi na mifumo ya kitaasisi ya kushughulikia tatizo la moto kumeathiri ufanisi wa usimamizi wa zimamoto mkoani Njombe na Tanzania kwa ujumla.

Katika ukaguzi wangu nilibaini kuwa, H/W Ludewa na H/W Makete zimepata hasara kubwa kutokana na milipuko ya moto. Kwa mujibu wa mapitio ya taarifa za fedha za Halmashauri na taarifa nyinginezo, hasara ya jumla ya Halmashauri zote mbili katika kipindi cha miaka mitatu ilikuwa shilingi bilioni 2.09 (H/W Ludewa shilingi bilioni 2.01 na H/W Makete shilingi milioni 79.45).

Takwimu kuhusiana na taarifa ya idadi ya matukio ya moto ndani ya H/W Ludewa zilionesha kuwa, kuna wastani wa matukio mawili ya moto kwa mwaka ambayo yalisababisha hasara ya ekari 181 za misonobari na mikorosho. H/W Makete haikutoa taarifa zozote kuhusu idadi ya matukio au ekari zilizoharibiwa.

Matukio ya moto yalisababishwa na shughuli za binadamu, ama kwa bahati mbaya au kwa kukusudia na wachomaji moto waliotaka kulipiza kisasi kwa Halmashauri kutokana na kukataliwa kupewa vibali vya kuvuna, leseni, au maeneo ya kilimo. Zaidi ya hayo, Halmashauri hazina vifaa vya kuzimia moto ili kusaidia kupunguza athari za moto pindi matukio hayo yanapotokea.

Ninazishauri Halmashauri husika kwa kushirikiana na OR-TAMISEMI kuandaa mikakati madhubuti ya kusaidia kukabiliana na majanga ya moto katika maeneo yao kama vile Mafunzo kwa wafanyakazi juu ya uzimaji moto na kuhakikisha upatikanaji wa vifaa vya kuzimia moto, vifaa vya redio kama "walkie-talkies" na kuwepo kwa mitandao ya barabara ya kufikia mashambani ili kuongeza ufikaji wa haraka na hivyo kukabiliana na matukio ya moto.

Aidha, Halmashauri zinapaswa kukutana na vijiji vinavyozunguka na kuweka mahusiano mazuri ili kuleta amani kati ya jamii na Halmashauri.

14.7 Taarifa za Fedha za Benki ya DCB hazijawasilishwa kwa ajili ya ukaguzi

Benki ya Biashara ya DCB ilipata usajili tarehe 6 Septemba 2001. Mnamo Aprili 2002, DCB ilianza biashara kama taasisi ya kifedha ya kanda ya kifedha na kufikia tarehe 12 Juni, 2003, benki ilipewa leseni ya kufanya biashara ya benki ikijulikana kama Dar es Salaam Community Bank (DCB). Kulingana na taarifa za fedha zilizochapishwa za mwaka uliomalizika 2021, jumla ya wanahisa wa benki hiyo walikuwa 7,343 kama inavyooneshwa kwenye **jedwali Na. 14-8** hapa chini:

Jedwali Na.14-8: Hisa za Benki ya DCB

Halmashauri	Idadi ya Hisa	Thamani ya Hisa (Sh.)	% Umiliki
H/M Kigamboni	2,281,502	570,375,500	2.34
H/M Ubungo	2,877,367	725,002,250	2.96
H/M Temeke	3,422,252	855,563,000	3.49
H/M Kinondoni	5,625,019	1,406,254,750	5.74
NHIF	6,000,000	1,500,000,000	6.12
H/Jiji Ilala	7,866,859	1,989,356,500	8.12
H/Jiji Dar es Salaam	10,228,320	2,608,023,500	10.65
UTT	23,211,479	5,802,869,750	23.69
Wanahisa wengine 7335	36,134,115	9,033,528,750	36.89
Jumla	**97,646,913**	**24,490,974,000**	**100.00**

***Chanzo**: Hesabu za mwisho za mwezi desemba 2021*

Kulingana na Jedwali hapo juu, Halmashauri za Dar es Salaam kwa pamoja zinamiliki asilimia 33 ya mtaji wote wa Benki hiyo, ambapo pamoja na mashirika ya Serikali kwa ujumla wanamiliki asilimia 63 ya

mtaji wote. Hii ina maana kwamba Serikali kupitia vyombo na mamlaka zake, ina udhibiti wa maslahi katika uendeshaji wa benki hiyo, kwa kuwa vyombo hivyo vinamilikiwa na Serikali kupitia Msajili wa Hazina. Kwa muktadha huu, DCB inamilikiwa na Serikali kupitia Halmashauri za Serikali za mitaa, UTT, na NHIF. Hata hivyo, benki hii hapo awali ilianzishwa kama benki ya binafsi iliyosajiliwa chini ya Sheria ya Makampuni, na kwa hivyo hakuna Sheria ya Bunge ya kuanzishwa kwake.

Kwa sababu hiyo, benki hii haimo kwenye orodha ya mashirika yanayosimamiwa na Msajili wa Hazina na hivyo haijawahi kuwasilisha taarifa za fedha ofisini kwangu kwa ajili ya ukaguzi kwa mujibu wa Ibara ya 143 ya Katiba na Kifungu cha 9(a) iii & iv cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma namba 11 ya mwaka 2008.

Ninaishauri Serikali, kupitia Hazina, kuhusu hesabu za DCB, kutekeleza uzingatiaji wa Kifungu cha 30(b) na (e) cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma ya mwaka 2008, ambacho kinazitaka taasisi zote ambazo Serikali imewekeza fedha zake na zile ambazo Serikali ndio mwanahisa mkubwa kuwasilisha hesabu zao kwa ajili ya ukaguzi.

14.8 Mapungufu yaliyobainika kwenye uwekezaji unaofanywa na Halmashauri za Serikali za Mitaa

Katika miaka ya hivi karibuni, Halmashauri zimekuwa zikijitahidi kutafuta vyanzo vipya vya mapato kwa kuibua na kutekeleza miradi mbalimbali ya uwekezaji. Miradi hiyo ni pamoja na viwanda vya kutengeneza matofali, viwanda vya kusindika mazao ya nyuki na asali, maduka ya dawa, ujenzi wa hoteli na mengine mengi. Nilitathmini utendaji wa uwekezaji huu na kubaini mapungufu yafuatayo:

i. **Hakuna sera ya Uwekezaji**

Katika tathmini yangu, nilibaini kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa hazina sera za uwekezaji zinazotoa mwongozo katika kuanzishwa hadi uundaji na uendeshaji wa miradi. Hili husababisha kukosekana kwa ufanisi kwenye uendeshaji wa miradi hiyo kutokana na kukosekana kwa dira ya kuendesha miradi hiyo kwa sababu ya mipango isiyoridhisha, ambapo niliona viwanda viwili vya kusindika mazao ya nyuki vilivyokamilika lakini havikuanza kutumika kutokana na ukosefu wa wafanyakazi wenye ujuzi wa kuendesha mashine hizo.

ii. **Hakuna akaunti maalum ya Benki kwa miradi ya uwekezaji**
Nilibaini kuwa halmashauri zote zenye miradi ya viwanda vya matofali zinatumia akaunti ya amana kuhifadhi mapato ya mauzo ya matofali na shughuli nyingine za mradi. Kwa maoni yangu, kutumia akaunti ya amana kuweka fedha zinazohusu mradi wa uwekezaji kunaweza kusababisha matumizi mabaya ya fedha hizo katika shughuli zisizohusiana na mradi.

iii. **Hakuna kumbukumbu za kihasibu na ufungaji wa hesabu**
Mamlaka za Serikali za Mitaa hazitayarishi kumbukumbu za hesabu, ikiwa ni pamoja na hesabu za mwisho wa mwaka, ili kuziwezesha kufanya uchambuzi wa utendaji wa mradi na kubaini kama unaendeshwa kwa faida au kwa hasara. Kwa sasa, hesabu za miradi hii zinaunganishwa na hesabu za mwisho za Halmashauri, hivyo kufanya ugumu wa kupata ripoti mahususi na kubainisha mali halisi ya miradi hiyo.

Katika kufuatilia, nilibaini kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa hazioneshi nia ya kuomba kibali cha kufungua akaunti za benki kutoka Hazina. Kuendesha miradi ya uwekezaji bila kuwa na kumbukumbu za kutosha za uhasibu na akaunti mahususi za benki kunahatarisha uhai wa miradi hii, ambapo baadaye inaweza kufa bila kufikia malengo yaliyopangwa.

Ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuweka usimamizi mzuri na wa kutosha wa uwekezaji kwa kuhakikisha uwepo wa wafanyakazi wenye ujuzi wa kuendesha mitambo, kufungua akaunti tofauti ili kuweka fedha zinazohusiana na au zinazotokana na uwekezaji,aidha kuweka kumbukumbu za hesabu zilizo fasaha ili kurahisisha ukokotoaji wa faida au hasara ya kiuhasibu na kujua taarifa nzima ya mtiririko wa fedha ili kusaidia katika maamuzi zaidi ya uwekezaji.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa pia, chini ya usimamizi wa Ofisi ya Rais TAMISEMI, kuhakikisha uundaji wa sera za uwekezaji ili kuongoza katika uanzishaji, uundaji na uendeshaji wa miradi ya uwekezaji.

SURA YA KUMI NA TANO

SEKRETARIETI ZA MIKOA

15.0 Utangulizi

Ibara ya 61 (1) na (4) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania inaeleza juu uanzishwaji pamoja na majukumu ya Mkuu wa Mkoa. Pia, Kifungu cha 10 (1) cha Sheria ya Tawala za Mikoa Na. 19 ya mwaka 1997, kinaeleza kuhusu kuanzishwa kwa Sekretarieti ya Mkoa kama Idara ya Serikali katika kila Mkoa.

Katibu Tawala wa Mkoa ambaye ni Afisa Masuuli wa Sekretarieti ya Mkoa, ana jukumu la kusimamia na kuwezesha Mamlaka za Serikali za Mitaa kutekeleza sera zao za kimaendeleo. Malengo ya Sekretarieti hizo ni pamoja na kuimarisha utawala bora, huduma za kiutawala, huduma za rasilimali watu, kuboresha upatikanaji wa huduma bora za kijamii, kuhakikisha upatikanaji bora na wa kutosha wa miundombinu ya kiuchumi, kuwezesha kujiandaa na majanga, na usimamizi wa mazingira.

Sura hii inahusika na masuala yote muhimu ya kaguzi zinazohusu taarifa za fedha na ufanisi wa kiutendaji ndani ya Sekretarieti za Mikoa 26 za Tanzania Bara.

Hatahivyo,katika Sura hii nitazungumzia zaidi utekelezaji wa bajeti, usimamizi wa matumizi na ununuzi pamoja na miradi inayotekelezwa kupitia nguvu kazi '*force account*'.

15.1 Usimamizi wa matumizi

15.1.1 Fedha Taslimu Zilizotolewa kabla ya Utekelezaji wa Shughuli Zinazostahili Shilingi Milioni 211.01

Kanuni ya 93(2) ya Kanuni ya fedha za Umma, GN Na. 132/2001 inaeleza kuwa, pale ambapo malipo yanafanyika kwa fedha taslimu lazima nyaraka za malipo zitiwe saini wakati wa malipo.

Kinyume na Kanuni hiyo, Sekreatrieti mbili za Mikoa zilifanya malipo ya Shilingi milioni 211.01 kupitia Akaunti ya Masurufu kwa ajili ya shughuli mbalimbali, na fedha hizo kuhifadhiwa ofisi ya fedha zikiwa taslimu kwa zaidi ya siku 60 bila kulipwa kwa wahusika, kama ilivyooneshwa katika **Jedwali Na. 15-1.**

Jedwali Na.15-1: Fedha zilizotolewa kabla ya muda ya utekelezaji wa mradi

Na.	Jina la Sekretarieti ya Mkoa	Kiasi (Sh.)
1	Njombe	177,170,000
2	Rukwa	33,843,680
	Jumla	**211,013,680**

Aidha, nilibaini kuwa Sekretarieti ya Mkoa wa Tanga ililipa kiasi cha shilingi milioni 170.11 kwa ajili ya ununuzi wa bidhaa na huduma kutoka kwa wazabuni mbalimbali kwa fedha taslimu. Kiasi hiko kinazidi kikomo shilingi milioni 5 kwa mujibu wa Jedwali la Saba la Kanuni za ununuzi wa Umma, 2013.

Fedha taslim kutolewa kwenye Akaunti na kuhifadhiwa ofisini kwa muda mrefu, kunaweza kusababisha malipo yasiyo halali na inashawishi matumizi yasiyo sahihi ya fedha za umma.

Ninapendekeza Menejimenti ya Sekretarieti za Mikoa, ziimarishe mfumo wa udhibiti wa ndani juu ya usimamizi wa fedha taslimu ambao utahakikisha malipo yanafanyika kama ilivyoelekezwa na Kanuni Na. 93 (2) ya Kanuni ya Fedha za Umma, GN Na. 132/2001 ili kupata thamani ya fedha katika matumizi ya fedha za umma.

15.1.2 Matumizi yasiyo na Tija yenye Thamani ya Shilingi milioni 71.95

Kulingana na Kanuni ya 21(2) ya Kanuni za Fedha za Umma GN Na. 132/2001, malipo yasiyokuwa na tija ni malipo yanayoweza kuepukika na endapo yakifanyika hayatakuwa na faida kwa taasisi; hii inamaanisha kuwa ni yale yanayofanywa bila kuleta faida za kiuchumi kwa taasisi husika, kama vile malipo yaliyofanywa juu ya kiwango kilichoidhinishwa, riba au adhabu zinazotokana na kushindwa kutimiza

wajibu wa kimkataba, pia na malipo ya posho kwa wafanyakazi kwa shughuli ambazo hazikutekelezwa.

Wakati wa ukaguzi nilibaini kuwa, Sekretarieti za Mikoa minne zilitumia jumla ya shilingi milioni 71.95 kwa matumizi yasiyo na faida za kiuchumi kwa Serikali. Hali hii iliathiri utekelezaji wa shughuli nyingine zilizopangwa katika bajeti. Matumizi hayo ni kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 15-2.**

Jedwali Na.15-2: Matumuzi yasiyo na tija

Na.	Jina la Sekretarieti ya Mkoa	Kiasi (Sh.)
1	Njombe	28,694,968
2	Mwanza	25,419,544
3	Dar es salaam	12,205,499
4	Kagera	5,629,749
Jumla		**71,949,760**

Kati ya vitu vilivosababisha matumizi yasiyo na tija ni pamoja na riba kwa kuchelewa kulipa hati ya madai kutoka kwa mkandarasi, malipo yaliyohusisha kodi ya Ongezeko la Thamani kwa mtoa huduma ambaye hajasijiliwa kulipa kodi ya ongezeko la thamani, na gharama za kubomoa majengo yaliyojengwa kabla ya kupata kibali.

Ninapendekeza kwamba, Sekretarieti ya Mikoa husika zihakikishe madai yote yanalipwa kwa wakati na kwa shughuli halali; na pia zizingatie vigezo na masharti yaliyomo ndani ya mikataba wakati wa kufanya maamuzi ili kuepuka kujirudia kwa matumizi hayo yasiyo na tija.

15.1.3 Malipo yasiyo na nyaraka sahihi na zilizokamilika Shilingi Milioni 768.14

Kanuni ya 95(4) ya Kanuni za Fedha za Umma, GN Na, 132/2001, inafafanua hati ya malipo ambayo haijakamilika kwa sababu ya kutokuwa na nyaraka zote zinazothibitisha uhalali wa malipo hayo, kuwa itambulike kama hati ya malipo iliyokosekana.

Nilibaini kuwa, shilingi milioni 768.14 zililipwa na Sekretarieti za Mikoa 10 kwa wasambazaji mbalimbali wa bidhaa na huduma bila kuambatishwa na nyaraka husika kama vile risiti za kielekitroniki, stakabadhi nyingine za kukiri kupokea fedha na viambatisho vingine. Maelezo yanaoneshwa katika **Jedwali 15-3.**

Jedwali Na.15-3: Malipo yasiyo na nyaraka stahiki

Na.	Jina la Mkoa	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Mkoa	Kiasi (Sh.)
1	Kagera	204,275,561	6	Coast	52,523,161
2	Ruvuma	186,100,956	7	Lindi	93,276,039
3	Kilimanjaro	68,288,054	8	Dar es salaam	23,718,500
4	Arusha	65,757,648	9	Shinyanga	15,577,040
5	Katavi	52,694,638	10	Kigoma	5,923,800
			Jumla		**768,135,397**

Udhibiti wa ndani usiojitosheleza kwenye matumizi ulisababishwa na Menejimenti za Sekretarieti za Mikoa kufanya malipo bila kuzingatia matakwa ya Kanuni ya 95(4) ya Kanuni za Fedha za Umma, GN Na. 132/2001.

Malipo yasiyo na nyaraka sahihi na zilizokamilika yanaashiria upotevu wa fedha za serikali, kwani uhalali wa malipo yaliyofanywa haukuweza kuthibitika.

Ninapendekeza kwamba, Menejimenti za Sekretarieti za Mikoa husika ziimarishe udhibiti wake wa ndani ili kuhakikisha kwamba nyaraka sahihi zinatunzwa vizuri na kuambatishwa kwenye malipo husika.

15.2 Usimamizi wa Manunuzi

15.2.1 Magari yenye thamani ya Shilingi Bilioni 4.95 yaliyonunuliwa kupitia Wakala wa Huduma ya Ununuzi Serikalini (GPSA) Hayajapokelewa

Kanuni ya 242 (1) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013 inazitaka taasisi zinazofanya ununuzi, kuhakikisha kuwa malipo yanafanyika baada ya kupokea bidhaa kwa mujibu wa mkataba. Pia, Wakala wa Huduma ya Ununuzi Serikalini (GPSA) ana dhamana ya ununuzi wa jumla wa magari, pikipiki na mitambo kwa ajili ya taasisi za Serikali kama inavyoelekezwa na Kanuni ya 130 (1) ya Ununuzi wa Umma ya mwaka 2013 (kama ilivyorekebishwa 2016).

Nilibaini kuwa, Sekretarieti za Mikoa 15 zililipa GPSA kiasi cha shilingi bilioni 4.95 kwa ajili ya ununuzi wa magari, lakini hadi wakati wa ukaguzi Disemba 2022, magari hayo yalikuwa hayakupokelewa na mikoa husika. Maelezo yanaoneshwa katika **Jedwali 15-4.**

Jedwali Na.15-4: Magari yaliyonunuliwa GPSA ambayo bado hayajapokelewa

Na.	Jina la Mkoa	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Mkoa	Kiasi (Sh.)
1	Tanga	508,044,076	9	Arusha	310,681,857
2	Pwani	505,525,156	10	Manyara	300,000,000
3	Dodoma	494,009,279	11	Geita	248,823,904
4	Katavi	460,137,161	12	Mwanza	198,695,106
5	Songwe	431,294,989	13	Lindi	160,415,665
6	Shinyanga	347,801,857	14	Morogoro	160,415,665
7	Tabora	345,109,491	15	Dar es salaam	160,415,665
8	Mtwara	320,831,329	**Jumla**		**4,952,201,200**

Zaidi ya hayo, Sekretarieti ya Mkoa wa Simiyu iliagiza na kupokea gari moja aina ya Nissan Patrol GRX 61 lenye thamani ya shilingi milioni 188.67 kutoka GPSA; hata hivyo, gari hilo limetelekezwa katika karakana ya Nissan kutokana na hitilafu katika injini. Ilibainika kuwa Nissan Tanzania iliandika barua isiyo na kumbukumbu namba ya tarehe 22 Aprili 2022 ikimtaarifu Mkurugenzi Mtendaji wa GPSA kuwa, gari hilo lilipata hitilafu kutokana na mafuta machafu na kuendeshwa umbali mrefu hivyo kusababisha kasoro katika injini ya gari. Hadi Januari 2023, gari hilo lilikuwa bado kwenye karakana ya Nissan bila ya makubaliano kati ya GPSA na Sekretarieti ya Mkoa kuhusu kubadilisha gari au injini.

Kwa maoni yangu, hali hiyo inaashiria kwamba Sekretarieti za Mikoa zinaweza kupokea magari ambayo hayakidhi vigezo na ubora kama walivyoagiza.

Ninapendekeza kwamba, OR-TAMISEMI ihakikishe GPSA inawasilisha magari kwa Sekretarieti za Mikoa husika kwa kuzingatia Kanuni ya 242 (1) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013.

15.2.2 Kuanza kwa Utekelezaji wa Miradi yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 33.4 Kabla ya Kufanya Tathmini ya Athari za Mazingira

Kanuni ya 241(3) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za Mwaka 2013 na Kifungu cha 81(2) cha Sheria ya Usimamizi wa Mazingira, Sura ya 191 vinazitaka taasisi zinazofanya ununuzi kufanya tathmini ya athari za mazingira kabla ya kuanza au kufadhili mradi wowote.

Nimepitia majalada ya miradi na kubaini kuwa, Sekretarieti tatu za Mikoa zilitekeleza miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 33.4 bila

kufanya tathmini ya athari za mazingira kabla ya kuanza utekelezaji wa miradi hiyo, kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 15-5.**

Jedwali Na.15-5: Miradi Iliyotekelezwa Bila Kufanya Athari za Mazingira

Na.	Jina la Mkoa	Kiasi (Sh.)
1.	Dar Es Salaam	28,030,161,949
2.	Kigoma	4,079,498,343
3.	Songwe	1,290,000,000
	Jumla	**33,399,660,292**

Miongoni mwa sababu zilizopelekea kutekelezwa kwa miradi bila kufanyika kwa tathmini ya athari za mazingira, ni fedha za utekelezaji wa miradi kutohusisha gharama za kufanya tathmini ya athari za mazingira na kuanza utekelezaji wa mradi bila kufanya hatua muhimu za awali.

Utekelezaji wa miradi bila kufanya tathmini ya athari za mazingira unaziweka Sekretarieti za Mikoa katika hatari za kupata athari za mazingira ambazo zinaweza kuathiri jamii katika maeneo husika, na hatimaye kusababisha matumizi mabaya ya rasilimali za umma.

Ninashauri, Ofisi ya Rais - TAMISEMI ihakikishe Sekretarieti za Mikoa zinafanya tathmini ya athari za mazingira kabla ya kuanza utekelezaji wa miradi ili kuhakikisha eneo linafaa na mradi ni endelevu, ili kuepuka madhara yanayotokana na athari za mazingira.

15.2.3 Nyongeza ya Kazi Isiyoidhinishwa yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 1.02

Kanuni ya 110(5) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma, 2013 (na Marekebisho yake ya Mwaka 2016) na Sehemu ya 24.2 ya Mwongozo wa Mamlaka ya Udhibiti wa Ununuzi wa Umma (GL/05/2020/FA) kwa ajili ya kutekeleza kazi chini ya *"force account"*, zinahitaji tofauti zilizopendekezwa zipelekwe kwenye bodi ya zabuni kwa ajili ya kuidhinishwa, maelekezo yatolewe kwa mzabuni, vifaa vya ujenzi vikidhi vigezo na vipimo viidhinishwe na Meneja wa Mradi.

Nilibaini kuwa, malipo ya shilingi bilioni 1.02 yalilipwa na Sekretarieti nne za Mikoa kinyume na Kanuni na Mwongozo tajwa hapo juu. Kati ya fedha hizo, shilingi milioni 225.12 zililipwa kwa ajili ya ununuzi wa

vifaa vya ujenzi zaidi ya idadi iliyoidhinishwa, na shilingi milioni 790.79 zililipwa kwa mkandarasi kwa Cheti cha malipo bila nukuu ya bei husika kuidhinishwa na bodi ya zabuni. Maelezo yanaoneshwa katika **Jedwali 15-6**.

Jedwali Na.15-6: Nyongeza ya kazi isiyoidhinishwa

Na.	Jina la Sekretarieti	Kiasi (Sh.)
1.	Dar es salaam	790,787,721
2.	Mbeya	129,492,660
3.	Kigoma	87,705,900
4.	Morogoro	7,920,000
	Jumla	**1,015,906,281**

Hii inaweza kuwa imesababishwa na kutofanyika mipango sahihi ya miradi, au imefanywa kwa makusudio ya kukiuka udhibiti wa ndani wa kuidhinisha mabadiliko ya kazi yanayotokea.

Malipo ya vifaa tofauti na ilivyoidhinishwa, yanaweza kusababisha mkandarasi kulipwa zaidi ya kazi alizozifanya.

Ninaishauri Menejimenti ya Sekretarieti za Mikoa kufanya tathmini ya kifedha ya miradi, ili kubaini kiwango cha mwisho cha mkataba kinachotarajiwa na kupata kibali kwa tofauti zitakazojitokeza kwa mujibu wa Kanuni ya 110(5) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma, 2013 (Na marekebisho yake ya 2016) na Sehemu ya 24.2 ya Mwongozo wa Mamlaka ya Udhibiti wa Ununuzi wa Umma.

15.3 Tathmini ya Miradi ya Maendeleo Inayotekelezwa Chini ya Sekretarieti za Mikoa

15.3.1 Miradi yenye Thamani ya Shilingi Milioni 548.76 Iliyokamilika bila kutumika

Nilibaini kuwa Sekretarieti ya Mkoa wa Katavi, ilikamilisha ujenzi wa nyumba sita za watumishi zenye thamani ya shilingi milioni 548.76, ambazo hata hivyo hazikutumika kama ilivyokusudiwa.

Sababu kubwa ilikuwa ni Menejimenti kutochukua hatua stahiki ili kuhakikisha maofisa waliostahili, wanahamia kwenye nyumba hizo, na pia kulikuwa na mipango isiyoridhisha katika hatua ya awali ili kuhakikisha miradi hiyo inakamilika na kutumika ipasavyo; jambo ambalo linaweza kuathiri ubora wa nyumba hizo na kusababisha gharama za ziada za kuzikarabati kabla ya kuanza kutumika.

Ninaishauri Sekretarieti ya Mkoa wa Katavi ihakikishe mipango ya miradi inafanywa vizuri na miradi iliyokamilika inapaswa kutumika ili kufanikisha makusudio pamoja na kupata thamani ya fedha zilizotumika katika miradi.

15.3.2 Vifaa vya ujenzi vilivyotelekezwa Uwanja wa Ndege Mwanza vyenye thamani ya Shilingi Milioni 233.46

Ujenzi wa Jengo la Uwanja wa Ndege Mwanza ulikadiriwa kugharimu shilingi bilioni 13.25 na ujenzi ulipangwa kuanza tarehe 19 Septemba 2019 na kukamilika tarehe 30 Mei 2020.

Nilibaini kuwa, Sekretarieti ya Mkoa ilipokea jumla ya shilingi bilioni 12.29 kutoka vyanzo mbalimbali kama ilivyoneshwa katika **Jedwali Na. 15-7.**

Jedwali Na.15-7: Fedha zilizopokelewa kwa ajili ya ujenzi wa Jengo la Uwanja wa Ndege Mwanza

Ilipokelewa kutoka	Kiasi (Sh.)
Wizara ya Fedha	9,469,465,477
H/M Ilemela	1,420,000,000
H/Jiji Mwanza	1,400,000,000
Jumla	**12,289,465,477**

Zaidi ya hilo, nilibaini kuwa kufikia Disemba 2022, shughuli za ujenzi katika mradi huo zilikuwa zimesimama. Hata hivyo, vifaa vya ujenzi vilivyonunuliwa vyenye thamani ya shilingi milioni 233.46 vilitelekezwa katika eneo hilo kwa kipindi cha kuanzia miezi 6 hadi 24, kama inavyooneshwa katika **Jedwali Na. 15-8.**

Jedwali Na.15-8: Vifaa vya ujenzi vilivotelekezwa uwanja wa Ndege Mwanza

Vifaa vilivyonunuliwa	Vipimo	Kizio	Idadi	Kiasi (Sh.)	Jumla (Sh.)	Leja
Vigae vya sakafu	60*60	Boxes	1195	52,542	62,788,049	Haijaoneshwa
Ubao wa Saruji na Nyuzi		PC	777	50,000	38,850,000	SA/2/99
Bati MM- Ando	6mm	PC	226	108,000	24,408,000	SA/2/16
Bati G28 -Ando	7.2mm	PC	184	129,600	23,846,400	SA/2/1
Vigae vya sakafu	40*40	Boxes	897	25,442	22,821,806	Haijaonyeshwa
Nondo	16mm		313	50,415	15,779,973	SA/2/63
Nondo	8mm		972	13,337	12,963,846	SA/2/61
Saruji	42.5	bags	568	20,000	11,360,000	SA/2/107
Vigae vya Ukutani	25*40		457	19,500	8,911,500	SA/2/44

Vifaa vilivyonunuliwa	Vipimo	Kizio	Idadi	Kiasi (Sh.)	Jumla (Sh.)	Leja
Rangi ya Mafuta "silk"	20Lts	EA	34	150,450	5,115,300	SA/2/70
Vigae vya sakafu	25*40	Boxes	168	19,500	3,276,000	Haijaonyeshwa
Rangi ya Nje "weather guard"	20Lts	EA	13	132,700	1,725,100	SA/S/72
Nondo	12mm		56	28,795	1,612,515	SA/2/62
Jumla					**233,458,488**	

Kukosekana kwa mpango na usanifu majengo ulioidhinishwa na Mamlaka ya Viwanja vya Ndege Tanzania (TAA) na kutoshirikishwa kwa wadau muhimu, kulisababisha marekebisho ya mara kwa mara ya miundo mbinu ya ujenzi hivyo kusababisha kusimamishwa kwa ujenzi huo tangu Juni 2022.

Sekretarieti ya Mkoa wa Mwanza kwa kushirikiana na Katibu Mkuu Wizara ya Ujenzi na Uchukuzi na TAA wanapaswa kutatua kero zinazohusu ujenzi wa kituo cha uwanja wa ndege Mwanza ili kuruhusu kukamilika kwa mradi huo na kuepuka hasara inayoweza kutokea kwa vifaa vilivyonunuliwa kupoteza ubora wake.

15.3.3 Kuanzishwa kwa Miradi Yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 9 bila Kupata Hati Miliki

Kifungu 29(1) (b) cha Sheria ya Ardhi Na. 4 Sura ya 334, 1999 kinaeleza kuwa, kamishna ataamua kutoa haki ya kurasmisha ardhi kwa mtu ambaye anaimiliki au kutoa haki ya kumiliki ardhi kwa kumpa cheti kinachoitwa Cheti cha umiliki wa ardhi.

Nilibaini kuwa, Sekretarieti tatu za Mikoa zilitekeleza miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 9 bila kupata hati miliki kutoka kwa kamishna wa ardhi kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali 15-9.**

Jedwali Na.15-9: Kuanzishwa kwa Miradi Bila Kuwa na Hati Miliki

Na.	Jina la Mkoa	Kiasi (Sh.)
1.	Kigoma	4,079,498,343
2.	Songwe	2,952,000,000
3.	Shinyanga	1,973,000,000
	Jumla	**9,004,498,343**

Nilibaini kuwa, utekelezaji wa mradi kabla ya kupata hati miliki ulitokana na jitihada zisizoridhisha za Sekretarieti za Mikoa za kupima ardhi inazozimiliki. Hali hii inaweza kusababisha upotevu wa mali za

umma endapo kutatokea migogoro ya kisheria na Sekretarieti za Mikoa zikashindwa kesi hizo kutokana na kukosekana kwa umiliki wa kisheria.

Ninapendekeza kwamba, katika siku zijazo Menejimenti ya Sekretarieti zipate hati miliki za maeneo kabla ya kuanzisha miradi ili kuepusha migogoro ya ardhi na upotevu wa fedha. Pia, zichukue hatua stahiki kuhakikisha kuwa maeneo yote ya ardhi yanayomilikiwa na Sekretarieti yanapimwa na kupata hati miliki kutoka kwa Kamishna wa ardhi.

15.3.4 Miradi iliyochelewa kukamilika yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 8.11

Nilibaini kuwa, miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 8.11 iliyotekelezwa na Sekretarieti nane za Mikoa haikukamilika mpaka kufikia Disemba 2022.

Kuchelewa kukamilika kwa miradi hii kunaweza kuwa kumetokana na mipango isiyoridhisha, usimamizi na ufuatiliaji usioridhisha wa Sekretarieti za Mikoa, ucheleweshwaji na kutolewa kwa fedha pungufu na jamii kutokuwa na mwamko kwenye kuchangia miradi ya maendeleo. Hii inaweza kusababisha kuongezeka kwa gharama za mradi kutokana na mfumuko wa bei, pia inainyima jamii inayowazunguka kupata faida zilizokusudiwa kutokana na mradi huo.

Maelezo kama yanavyooneshwa kwenye **Kiambatisho 15-1.**

Menejimenti ya Sekretarieti husika, inapaswa kutathmini kazi zilizosalia za miradi ambayo haijakamilika na kuandaa mikakati ya kukamilika kwake ili kuepuka gharama zisizo za lazima.

15.4 Mfuko wa Afya ya Jamii Uliboreshwa

15.4.1 Madai yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 2.94 ya Mfuko wa Afya ya Jamii Ulioboreshwa hayajalipwa.

Aya 1.2.5 ya Mwongozo wa Usimamizi wa Fedha na Uendeshaji wa Mfuko wa Afya ya Jamii Ulioboreshwa (iCHF) uliotolewa Aprili, 2019 inaeleza kuwa, malipo ya Tele kwa Tele yatazingatia mwongozo wa Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya na yatalipwa moja kwa moja katika akaunti ya pamoja iliyopo Benki Kuu. Baada ya maombi ya Mkoa ya

Tele kwa Tele kuidhinishwa na Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya, Katibu Mkuu OR-TAMISEMI atajulishwa kiasi cha fedha kilichoingizwa katika akaunti ya pamoja na mchanganuo wa kila Mkoa.

Nilibaini kuwa, Sekretarieti nne za Mikoa zilikuwa zinadai jumla ya shilingi bilioni 2.94 kama malipo ya Tele kwa Tele, lakini madai hayo hayakulipwa. Aidha, nilibaini kuwa mwongozo wa Mfuko wa Afya ya Jamii ulioboreshwa hauzungumzii hasa ni chombo gani kati ya Serikali Kuu na Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya kinahusika na kuuwezesha Mfuko wa Pamoja wa Afya. Maelezo yanaoneshwa kwenye **Jedwali 15-10.**

Jedwali Na.15-10: Madai ya iCHF ambayo hayajlipwa

Na.	Jina la Mkoa	Kiasi (Sh.)
1.	Dodoma	2,288,959,999
2.	Kagera	281,010,000
3.	Manyara	208,200,000
4.	Ruvuma	162,335,000
Jumla		**2,940,504,999**

Hii inaashiria kutozingatiwa kwa Mwongozo wa afya ambao unaitaka Serikali kuchangia Mfuko wa Pamoja wa Afya, hivyo kuathiri huduma za afya zinazotolewa na vituo vya afya na kuongeza gharama za matibabu kwa Halmashauri husika.

Ninapendekeza kwamba, Wizara ya Afya kwa kushirikiana na Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya ihakikishe fedha za Mfuko wa afya ya Jamii zinatolewa ili kusaidia Sekretarieti husika kutekeleza shughuli za afya kama zilivyopangwa.

15.5 Utekelezaji wa Miongozo ya Bajeti

15.5.1 Fedha za Maendeleo Zilizotumika kwa Lengo Lisilokusudiwa Shilingi Bilioni 1.10

Kifungu. 27 (4) ya Sheria ya Bajeti ya mwaka 2015, kinataka vibali vilivyoidhinishwa kwa ajili ya matumizi vitumike tu kwa mujibu wa lengo lililokusudiwa, na ndani ya kiwango kilichowekwa kwenye makadirio.

Hata hivyo, nilibaini kuwa fedha za Maendeleo zenye thamani ya shilingi bilioni 1.10 zilibadilishiwa matumizi bila kibali kutoka

Mamlaka husika. Maelezo ni kama inavyooneshwa kwenye **Jedwali 15-11 .**

Jedwali Na.15-11: Fedha za Maendeleo kutumika kwa Lengo lisilokusudiwa

Na.	Jina la Mkoa	Kiasi (Sh.)
1	Iringa	615,827,856
2	Rukwa	260,000,000
3	Kagera	105,418,520
4	Njombe	80,000,000
5	Shinyanga	34,443,700
	Jumla	**1,095,690,076**

Kutumia fedha za maendeleo kutekeleza shughuli zisizokusudiwa kunaathiri shughuli zilizokusudiwa na kufanya shughuli hizo zitekelezwe kwa sehemu au kutotekelezwa kabisa.

Ninapendekeza kuwa, OR-TAMISEMI ifanye uchunguzi kuhusu fedha za maendeleo zilizobadilishiwa matumizi ili kuhakikisha kuwa fedha hizo zililipwa kwa shughuli halali, na kuchukua hatua stahiki kwa maofisa wote wanaohusika kubadilisha matumizi ya fedha za maendeleo bila kibali.

SURA YA KUMI NA SITA

OFISI YA RAIS - TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA

16.0 Utangulizi

Sura hii inazungumzia masuala yaliyojitokeza katika ukaguzi wa TAMISEMI (Fungu 56) na taasisi zilizo chini yake. TAMISEMI ilianzishwa chini ya Ibara ya 145 na 146 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977. Majukumu ya Wizara ni kusimamia utawala bora wa maendeleo ya mikoa na kuratibu sera, mikakati na shughuli za Sekretarieti za Mikoa, vijijini na mijini.

Wizara pia inalenga kujenga uwezo wa kiutawala wa serikali za mitaa na kuimarisha mawasiliano kati ya Serikali kuu na serikali za mitaa ili kugatua madaraka katika ngazi za vijii na mitaa na hatimaye kuboresha maisha ya Watanzania.

Taasisi ambazo ziko chini ya Wizara ni pamoja na Wakala wa Mabasi yaendayo Haraka (DART), Chuo cha Serikali za Mitaa Hombolo (LGTI), Mfuko wa Barabara, Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa(LGLB), Wakala wa Barabara Vijijini na Mijini (TARURA), Jumuiya ya Tawala za Mitaa Tanzania (ALAT), na Tume ya Utumishi wa Walimu (TSC).

Nilifanya ukaguzi wa hesabu za Ofisi ya Rais – Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (OR-TAMISEMI) na taasisi nyingine zilizo chini yake na kubaini yafuatayo:

16.1 Ofisi ya Rais-Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (OR-TAMISEMI)

Aya hii inaangazia masuala ya ukaguzi wa OR-TAMISEMI. Katika ukaguzi, nilbaini mapungufu yafuatayo:

16.1.1 Kutotekelezwa kikamilifu kwa Shughuli zilizopangwa na TAMISEMI kuhusu Ufuatiliaji na Usimamizi wa Serikali za Mitaa na Sekretarieti za Mikoa

Nilipitia mpango wa shughuli zilizopangwa kutekelezwa na TAMISEMI pamoja na taarifa za utekelezaji kwa mwaka wa fedha 2021/22 na kubaini kuwa, TAMISEMI ilikuwa na jumla ya shughuli 205 zilizopangwa kutekelezwa na menejimenti kupitia idara na vitengo mbalimbali vilivyo chini ya Wizara.

Hata hivyo hadi kufikia mwisho wa mwaka, shughuli 93 za ufuatiliaji na usimamizi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa sawa na asilimia 89 ya mpango zilitekelezwa kikamilifu huku shughuli 82 za ufuatiliaji na usimamizi wa Sekretarieti za Mikoa zikitekelezwa kwa sehemu sawa na asilimia 82 ya mpango. Kwa ujumla, Menejimenti ya TAMISEMI imeweza kutekeleza shughuli 175 kati ya shughuli 205 zilizopangwa ikimaanisha kuwa shughuli 30 sawa na asilimia 15 hazikutekelezwa kama ilivyoainishwa katika **Jedwali 16-1** hapa chini.

Jedwali Na.16-1: Hali ya utekelezaji wa shughuli zilizopangwa

Maelezo	Number of activities implemented	Idadi ya shughuli zilizopangwa	%
Shughuli zilizotekelezwa kikamilifu (ufuatiliaji na usimamizi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa)	93	105	89
Shughuli zilizotekelezwa kwa sehemu (Ufuatiliaji na usimamizi wa Sekretarieti za Mikoa)	82	100	82
Jumla	**175**	**205**	**85**

Chanzo: *Mpango kazi wa mwaka wa TAMISEMI na taarifa za utekelezaji*

Matukio yasiyotarajiwa ikiwa ni pamoja na ufinyu wa bajeti yalipelekea kutotekelezwa kwa shughuli zilizopangwa. Kutokamilika kwa utekelezaji wa shughuli zilizopangwa za ufuatiliaji na usimamizi wa Serikali za Mitaa na Sekretarieti za Mikoa kunaweza kuikosesha jamii iliyokusudiwa kunufaika na malengo yaliyotarajiwa.

Ninapendekeza kwa Ofisi ya Rais TAMISEMI ihakikishe inaweka mikakati bora ikiwa ni pamoja na kutenga fedha za kutosha na mipango sahihi ili kuhakikisha kuwa shughuli zote zilizopangwa zinatekelezwa kikamilifu.

16.1.2 Fedha za Malipo ya Awali zisizo na Dhamana katika Mradi wa Ujenzi wa Jengo la TAMISEMI Shilingi Bilioni 1.83

Ofisi ya Rais-TAMISEMI ilifanya malipo ya awali ya shilingi bilioni 3.04 kwa mkandarasi wa ujenzi wa jengo la Ofisi ya Rais TAMISEMI katika Jiji la Serikali-Mtumba, Dodoma baada ya kuwasilisha dhamana ya malipo ya awali kuanzia tarehe 6 Oktoba 2021 hadi 5 Oktoba 2022.

Nilibaini kuwa malipo ya awali yalirejeshwa kwa asilimia 40 ikimaanisha kuwa asilimia 60 ya fedha za malipo ya awali sawa na shilingi bilioni 1.83 zilikuwa bado hazijarejeshwa wakati dhamana iliyowasilishwa ilikuwa imekwisha muda wake na haikuhuishwa.

Usimamizi dhaifu wa mkataba kutoka kwa meneja wa mradi ulisababisha kiasi cha shilingi bilioni 1.83 kutokuwa na dhamana ambazo zinaweza kupotea endapo mkandarasi atashindwa kutimiza wajibu wake.

Ninashauri Ofisi ya Rais TAMISEMI ihakikishe kuwa dhamana ya malipo ya awali kwa mradi unaoendelea inawasilishwa ili kufidia asilimia 60 iliyobaki ya kiasi ambacho hakijarejeshwa. Aidha, Menejimenti ya Ofisi ya Rais TAMISEMI inasisitizwa kuimarisha udhibiti wa ndani katika usimamizi wa mikataba juu ya ufuatiliaji na kuhakikisha kuwa mkandarasi anahuisha dhamana ya utendaji kazi kabla ya muda wake kwisha. Hii inafanywa kwa kuwakumbusha wakandarasi mapema.

16.1.3 Dhamana ya Utendaji Kazi iliyoisha Muda wake Kabla ya Kukamilika kwa Mradi Shilingi Bilioni 20.29

Kanuni ya 29(1) na (2) ya Kanuni za ununuzi wa Umma, 2013 ililazimu uwasilishaji wa dhamana ya utendaji kazi ili kuhakikisha utendakazi wa uaminifu wa mkataba. Kwa hivyo, ni wajibu wa taasisi ya ununuzi kubainisha katika hati ya maombi mahitaji yoyote kuhusiana na mtoaji na asili, fomu, kiasi na sheria na masharti mengine kuu ya usalama wa utendaji unaohitajika

Aidha, kanuni ndogo ya 29(6) inaeleza kuwa, dhamana ya utendaji itatunzwa na taasisi nunuzi hadi kukamilika kwa mkataba na itatolewa baada ya kutolewa kwa cheti cha kukubali ripoti ya mwisho au cheti cha kukamilika kwa kazi. au huduma ikiwa hakuna dai lililowasilishwa dhidi ya mzabuni, mdhamini wa kandarasi au kampuni ya mdhamini.

Nilibaini kuwa, Ofisi ya Rais TAMISEMI iliingia mkataba wa shilingi bilioni 20.29 na Mkandarasi wa ujenzi wa Jengo la Ofisi ya TAMISEMI katika Jiji la Serikali-Mtumba, Dodoma. Mkandarasi aliwasilisha dhamana ya utendaji kazi yenye thamani ya shilingi bilioni 2.03 ambayo muda wake uliisha tarehe 27 Oktoba 2022.

Hata hivyo, nilibaini kuwa, mradi ulikuwa bado haujakamilika na dhamana ya utendaji kazi ilikuwa haikuhuishwa ikimaanisha mradi ulikuwa ukiendelea kutekelezwa bila ya kuwa na dhamana ya utendaji.

Kasoro niliyobaini ilitokana na udhibiti duni katika usimamizi wa mradi na mikataba unaofanywa na meneja wa mradi. Aidha, kukosekana kwa dhamana hai ya utendaji kazi kwa mradi unaoendelea kunaashiria kushindwa kwa menejimenti ya TAMISEMI kusimamia ipasavyo, jambo ambalo linaiweka Wizara katika hatari ya upotevu wa fedha iwapo mkandarasi atashindwa kufanya kazi kama ilivyokusudiwa.

Ninapendekeza kwamba, Menejimenti ya OR-TAMISEMI iwasiliane na wakandarasi ili kuwasilisha dhamana halali ya utendaji kazi katika mradi wa ujenzi wa jengo la ofisi ya TAMISEMI. Aidha, Menejimenti ya TAMISEMI inapaswa kuhakikisha kuwa inafuatilia dhamana ya utendaji kazi katika kipindi chote cha mradi kuhakikisha kuwa mradi unakuwa na dhamana hai.

16.1.4 Uhamisho wa Watumishi Bila Kulipwa Stahiki zao Kiasi cha Shilingi Milioni 189.24

Nilibaini kuwa Menejimenti ya Ofisi ya Rais TAMISEMI ilishindwa kulipa shilingi milioni 189.24 kwa watumishi 33 kama stahiki za kuhamishwa kutoka ofisi mbalimbali za serikali kwenda TAMISEMI kinyume na Kanuni ya L.5 ya Kanuni za Kudumu za Utumishi wa Umma, 2019 inayohitaji Posho ya kujikimu kulipwa kwa Mtumishi wa Umma, mke na mume, watoto au wategemezi kwa usiku ambao lazima itumike katika safari za kwenda kituo kipya .

Ni muhimu kwa OR-TAMISEMI kuhakikisha stahiki zote za wafanyakazi zinalipwa kwa wakati na kwa usahihi ili kudumisha mazingira mazuri ya kazi na kuzingatia matakwa ya kisheria.

Kutolipa stahiki za wafanyakazi baada ya uhamisho kunaweza kumsababishia mtumishi kuwa na mazingira magumu ya utekelezaji

wa majukumu yake,pia, kuleta taswira mbaya ya ongezeko la madeni ya Serikali.

Ninapendekeza kuwa Menejimenti ya TAMISEMI kuhakikisha kuwa stahiki za uhamisho zinazodaiwa na watumishi hao 33 zinalipwa kwa wakati. Aidha, Ofisi ya Rais TAMISEMI inashauriwa kuweka utaratibu mzuri na udhibiti sahihi ili kuhakikisha kuwa stahili zote za watumishi zinalipwa kwa kadri zinavyotokea kwa mujibu wa sheria na kanuni.

16.2 Mfuko wa Barabara

Mfuko wa Barabara ulianzishwa mwaka 1998 kwa kutunga Sheria ya Ushuru wa Barabara .Wakala wa utekelezaji ni TANROADS kwa upande wa barabara kuu, za mikoa na TARURA kwa upande wa barabara za Wilaya na Mijini ambapo asilimia 70 ya fedha zimetengwa kwa barabara kuu na za Mikoa na asilimia 30 kwa barabara za wilaya, mijini na barabara kuu.

TAMISEMI na Wizara ya Ujenzi zimekuwa zikitekeleza shughuli za Mfuko wa Barabara kupitia Bodi ya Mfuko wa Barabara tangu mwaka 2000/01. Mpango kazi huo unatokana na Mkataba wa Utendaji kazi uliotiwa saini kati ya Bodi ya Mfuko wa Barabara na Ofisi ya Rais TAMISEMI, unaolenga kuzisaidia Sekretarieti za Mikoa, Mamlaka za Serikali za Mitaa na taasisi nyingine zinazoshirikiana nayo katika kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi.

Mapitio ya Mfuko wa Barabara, uliofanywa na Ofisi ya Rais TAMISEMI, nilibaini mambo yafuatayo:

16.2.1 Fedha za Mradi zilizokopeshwa kwa Manispaa ya Kinondoni na TAMISEMI Pasipo Kurejeshwa kwa Muda Mrefu Shilingi Bilioni 2.15

Kifungu cha III (3.3) cha Makubaliano ya Utendaji Kazi kwa mwaka 2021/22 kinamtaka Katibu Mkuu wa TAMISEMI kuwajibika kwa fedha za barabara zinazopokelewa na kuhakikisha kuwa fedha hizo zinatumika kwa ajili ya shughuli kulingana na bajeti yampango wa uendeshaji.

Nilibaini kuwa tarehe 8 Oktoba 2017, Mfuko wa Barabara ulitoa mkopo wa shilingi bilioni 2.52 kwa Halmashauri ya Manispaa ya Kinondoni, ambayo marejesho yake yalipaswa kufanywa kikamilifu kabla ya

tarehe 30 Septemba 2018. Hata hivyo shilingi milioni 450 pekee ndicho kilichorejeshwa kufanya kiasi kilicho salia kurejeshwa kuwa ni shilingi bilioni 2.07 .

Aidha, nilibaini kuwa, Ofisi ya Rais TAMISEMI ilikopa shilingi milioni 82.99 kwa ajili ya shughuli zisizojulikana zilizotolewa maelezo kuwa ni kwa ajili ya "kazi maalumu". Fedha hizo nazo hazikurejeshwa kwa zaidi ya miezi 10, hivyo kufanya jumla ya fedha za mradi zilizokopwa na Manispaa ya Kinondoni na TAMISEMI kuwa shilingi bilioni 2.15.

Kasi ndogo ya urejeshaji wa madeni yaliyokaa muda mrefu inasababishwa na usimamizi duni katika ukusanyaji wa madeni na wadaiwa kutotimiza masharti ya mikataba ya ulipaji. Hii inatia shaka kwani inaweza kuathiri utekelezaji wa shughuli za barabara zilizopangwa.

Ninapendekeza kwamba, Menejimenti ya Ofisi ya Rais TAMISEMI ifuatilie kwa karibu ili kuhakikisha kuwa Halmashauri ya Manispaa ya Kinondoni inarejesha kiasi cha mkopo kilichobaki cha shilingi bilioni 2.07. Aidha, OR-TAMISEMI inashauriwa kurejesha kiasi cha fedha inachodaiwa na Mfuko wa Barabara.

16.2.2 Ununuzi wenye Thamani ya Shilingi 183.8 uliofanyika Nje ya Mfumo wa Ununuzi wa Kielektroniki

Kanuni ya 342 ya Kanuni ya ununuzi wa Umma ya mwaka 2013, inazitaka taasisi za ununuzi kutekeleza manunuzi ya kielektroniki kwa kutumia mfumo wa ununuzi wa umma. Pia, Serikali ilitoa agizo kupitia barua yenye Kumb Na. EB/AG/485/01/Vol. XII ya tarehe 23 Oktoba 2019 kwa taasisi zote za ununuzi za serikali kuunganisha na kutumia ipasavyo mfumo ulioanzishwa wa ununuzi unaojulikana kama Mfumo wa Kitaifa wa Ununuzi wa Kielektroniki Tanzania (TANePS) kuanzia tarehe 1 Januari 2020.

Ukaguzi wa miamala ya ununuzi uliofanywa na Mfuko wa Barabara, nilibaini kuwa bidhaa na huduma zenye thamani ya shilingi.milioni 183.8 zilinunuliwa bila kutumia mfumo wa TANePS.

Menejimenti ya OR-TAMISEMI inashauriwa kuhakikisha kwamba, katika siku zijazo, miamala ya ununuzi wa Mfuko wa Barabara inafanyika kupitia TANePS ili kuongeza haki, uwazi na uchumi katika mchakato wa ununuzi.

16.3 Wakala wa Mabasi Yaendayo Kasi (DART)

Wakala wa Mabasi Yaendayo Kasi (DART) ni taasisi yenye mamlaka ya kuanzisha na kuendesha mfumo wa mabasi yaendayo haraka Jijini Dar es Salaam. Taasisi hii ilianzishwa kupitia Tangazo la Serikali (G.N. 120) la tarehe 25 Mei 2007 chini ya Sheria ya Wakala Tendaji namba 30 ya 1997.

Jukumu kubwa la DART ni uanzishaji na kuendesha mfumo wa mabasi yaendayo haraka kwa Dar es Salaam, na unalenga kufikia malengo mbalimbali yakiwemo; uanzishaji na uendeshaji wa mfumo wa mabasi yaendayo haraka kwa Dar es Salaam, kuhakikisha kunakuwepo na mpangilio mzuri wa magari katika mitaa ya mjini na barabarani ukisimamiwa na Wakala chini ya Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI).Katika ukaguzi nilibaini udhaifu ufuatao unaohusu Wakala:

16.3.1 Malipo yenye Risiti za EFD za Kughushi Shilingi Milioni 135.82

Kanuni ya 48 ya Kanuni za Usimamizi wa Kodi za Mwaka 2016 inasema, "Mtu yeyote ambaye kwa makusudi anachezea au kusababisha Kifaa cha Kielektroniki kufanya kazi vibaya, atakuwa ametenda kosa na akitiwa hatiani atatozwa faini isiyopungua shilingi 100 au kifungo kisichozidi miezi mitatu au vyote kwa pamoja."

Katika ukaguzi, nilibaini kuwa Wakala alifanya malipo ya jumla ya shilingi milioni 135.82 kwa wauzaji mbalimbali ambapo walipatiwa risiti za kielektroniki. Hata hivyo, wakati wa uthibitisho wa uhalali wa risiti hizo kupitia mfumo wa TRA, ilibainika kuwa risiti hizo zilikuwa za kughushi.

Kuambatisha risiti za EFD za kughushi kunamaanisha kuwa, taarifa za mauzo kwenye miamala iliyothibitishwa na risiti za kughushi za EFD hazikufika Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA),kwa hivyo, kodi stahiki haiwezi kukusanywa na Serikali.

Ninapendekeza kuwa Menejimenti ya Ofisi ya Rais TAMISEMI kuchukua hatua stahiki dhidi ya wahusika walioghushi risiti za kielektroniki (EFD) katika malipo ya shilingi milioni 135.82.

16.3.2 Utendaji Duni wa Kampuni ya Uendeshaji wa Mabasi yaendayo Kwa Kasi (BRT) uliosababisha Deni la Shilingi Bilioni 8.45

DART iliingia makubaliano na Mtoa Huduma ambae ni UDA Rapid Transit Plc (UDART). Mkataba unamtaka Msimamizi/TSP wa Mabasi Yaendayo Kwa Kasi (BRT) kuhakikisha utoaji wa huduma bora kwa abiria, na kushindwa kufikia viwango vya utendaji kazi inapelekea adhabu.

Nilibaini kuwa kampuni ya uendeshaji ya UDART hakufikia viwango vya utendaji vilivyotakiwa na kusababisha kutozwa faini, ada na riba ya shilingi bilioni 2.23 katika mwaka wa fedha 2021/22 kuongezeka kwa kiasi kikubwa kutoka shilingi milioni 731.42 kwa mwaka 2019/20 ikimaanisha udhaifu huo haujafanyiwa kazi ipasavyo na menejimenti ya DART.

Usimamizi dhaifu wa wa BRT umesababisha malimbikizo ya madeni kufikia shilingi bilioni 8.45 ambayo hayakurejeshwa na UDART kwa mwaka 2021/22 kutoka bilioni 4.17 mwaka 2019/20..

Kutokamilika kwa uwekaji wa Mfumo wa Usafiri wa ITS kunapelekea utendaji duni wa huduma za kawaida kwa BRT kupunguza utoaji wa huduma zilizokusudiwa za usafiri wa mabasi yaendayo kasi, na kusababisha malalamiko kutoka kwa abiria na hivyo kusababisha upotevu wa fedha za umma.

Ninapendekeza kuwa, Ofisi ya Rais TAMISEMI kwa kushirikiana na Menejimenti ya DART kufanya ufuatiliaji na usimamizi wa karibu wa uendeshaji wa mtoa huduma wa mpito (TSP) kwa kuhakikisha kuwa mfumo wa ITS unatumika ili kuimarisha utoaji wa huduma bora za usafiri wa umma. Aidha, vigezo vyote vya tathmini ya kiwango cha utendaji vilivyotolewa na msimamizi vinapaswa kutekelezwa ili kufikia viwango vya uendeshaji wa mabasi yaendayo haraka. Pamoja na hayo, ada, faini na riba zilizowekwa kutokana na kutofuata vigezo muhimu vya utendaji kazi zikusanywe ili kuepuka upotevu wa madeni.

16.3.3 Magari ya Wakala Ambayo Hayajakatiwa Bima Shilingi Bilioni 1.02

Kanuni ya 9.1 ya Kanuni za Fedha za DART na Aya ya 24 ya Mwongozo wa Usimamizi wa Mali za Umma [uliorekebishwa mwaka 2019] inamtaka Mtendaji Mkuu wa DART kuhakikisha kuwa magari yanalindwa dhidi ya wizi, hasara, matumizi mabaya na hivyo kuyawekea bima.

Kinyume na sheria hiyo, niliona kuwa Wakala ana pikipiki moja na magari tisa ambayo yalinunuliwa kwa gharama ya shilingi bilioni 1.02, hata hivyo, magari hayo hayakuwa na bima. Pia, nilibaini kuwa gari moja lilipata ajali mnamo tarehe 23 Julai 2022 halikufanyiwa matengezo.

Magari kutokatiwa bima kunayaweka katika hatari ya kushindwa kulipiwa fidia katika matukio ya ajali. Aidha, gari lililopata ajali, lingelikuwa limekatiwa bima, bila shaka lingeshafanyiwa matengenezo kwa kutumia bima hiyo.

Ninapendekeza kwa Menejimenti ya Wakala ihakikishe inatengwa, bajeti ya kutosha kwa ajili ya bima ya magari ya Wakala ili kuyalinda magari dhidi ya hatari ya kushindwa kufidiwa pindi yanapopata ajali. Aidha, Menejimenti inasisitizwa izingatie matakwa ya Aya ya 24 ya Mwongozo wa Usimamizi wa Mali za Umma (kama ilivyorekebishwa mwaka 2019).

16.4 Tume ya Utumishi wa Walimu (TSC)

Tume ya Utumishi wa Walimu ilianzishwa chini ya Sheria namba 25 ya mwaka 2015 Kifungu cha 5, kama Tume huru ya serikali yenye jukumu la usimamizi wa rasilimali watu katika sekta ya elimu.

Majukumu yake ni pamoja na kutunza daftari la walimu wenye sifa, kuajiri na kuweka walimu waliosajiliwa, kuwezesha maendeleo ya kitaaluma na uhamisho wa walimu, kusimamia hatua za kinidhamu dhidi ya walimu, kutathmini uwiano baina ya mgawanyoi na mahitaji ya walimu, na kutoa mwongozo kwa Serikali kuhusu masuala yanayohusu taaluma ya ualimu.

Wakati wa ukaguzi wa Tume, mapungufu kadhaa yaliyobainika ambayo yanahitaji kuchukuliwa hatua kwa haraka. Mapungufu hayo ni pamoja na uhaba wa usajili wa walimu wenye sifa, upangaji wa kutosha wa

walimu waliosajiliwa, ucheleweshaji wa kushughulikia masuala ya nidhamu, changamoto katika kutathmini uwiano wa ugavi na mahitaji ya walimu, na miongozo ya kutosha kwa Serikali kuhusu masuala yanayohusu taaluma ya ualimu.

Mapungufu hayo yanadhoofisha ufanisi wa Tume katika kutekeleza majukumu yake. Hatua za kurekebisha lazima zichukuliwe ili kuboresha ubora wa utoaji huduma.

16.4.1 Ucheleweshaji wa Utoaji Maamuzi ya Rufaa kutoka kwa Walimu

Kifungu cha 5(e) cha Sheria ya Tume ya Utumishi wa Walimu, 2015 kinasema kuwa TSC ina wajibu wa kuamua rufaa kutokana na maamuzi ya mamlaka za nidhamu, na Kifungu cha 13(2) cha sheria hiyo kinaelekeza kuwa walimu ambao hawajaridhishwa na uamuzi wa Tume. ngazi ya Wilaya, kukata rufaa kwa Tume. Zaidi ya hayo, Kanuni ya 62(3) ya Kanuni za Utumishi wa Umma, 2022 inataka rufaa ikamilishwe ndani ya siku 90 baada ya kupokea uwakilishi wa rufaa kutoka kwa mamlaka za nidhamu.

Ukaguzi wangu umebaini kuwa, kati ya rufaa 198 zilizopokelewa katika mwaka wa fedha 2021/22, rufaa 22 zilikuwa bado hazijaamuliwa. uchunguzi zaidi, umeonesha kuwa, rufaa tisa ziliamuliwa nje ya siku 90 baada ya kupokea rufaa kutoka kwa mamlaka za nidhamu, ikimaanisha kukosekana kwa ufanisi kutokana na kuchelewa kukamilika kwa rufaa ambapo rufaa zilitumia siku 120 hadi 166 kukamilishwa.

Kutokamilika kwa wakati kwa maamuzi ya rufaa kwa wakati kutoka kwa walimu waliotuhumiwa, kunachangiwa na idadi ndogo ya vikao vinavyofanywa na Makamishina na mapungufu ya kutosajili kwa wakati rufaa zinazopokelewa kutoka kwa walimu.

Ninapendekeza kwamba Menejimenti ya Tume ya Utumishi ya Walimu ihakikishe kwamba rufaa ambazo hazijaamuliwa zinakamilishwa na kuamuliwa kwa wakati kama inavyohitajika na pia kuomba fedha zaidi kutoka Ofisi ya Rais TAMISEMI ili kuongeza idadi ya vikao vitakavyowawezesha kufanya maamuzi ya rufaa kutoka kwa Walimu kwa wakati.

16.5 Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa

Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa (LGLB) ilianzishwa chini ya kifungu cha 56 cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, Sura. 290.

Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa ina jukumu la kutoa mikopo kwa serikali za mitaa nchini Tanzania ili kufadhili miradi ya miundombinu kama vile barabara, madaraja, shule na vituo vya afya. Jukumu la Bodi ni kuhakikisha kuwa serikali za mitaa zinapata mikopo nafuu ili kufadhili mipango yao ya maendeleo.

Wakati wa ukaguzi nilibaini mapungufu yafuatayo ambayo yanahitaji kufanyiwa kazi na menejimenti:

16.5.1 Kushindwa Kusimamia Dhamana ya Mikopo Ili Kufidia Kiasi cha Mikopo Isiyolipika Shilingi Bilioni 2.35

Aya ya 9(2) ya Mkataba wa Mkopo kati ya Bodi na Mamlaka za Serikali za Mitaa inataka kwamba katika matukio ya kushindwa kufanya marejesho ya mkopo, Bodi ina mamlaka ya kusimamia dhamana (mali ya kudumu) ambayo mkopo huo unadhaminiwa kwa madhumuni ya kukusanya mapato ili kufidia kiasi chote cha mkopo ambacho bado hakijalipwa na riba yake.

Nilibaini kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa tano zilikuwa na mikopo isiyolipwa ya jumla ya shilingi bilioni 2.35, mikopo hiyo hakuirejeshwa kwa zaidi ya miezi 25, kinyume na mikataba yao ya mikopo. Aidha, Bodi ya Mikopo haikuchukua hatua za kutosha kutekeleza mikataba ya dhamana iliyodhamini mikopo hiyo, ambayo ingeweza kusaidia kurejesha mikopo ambayo haikulipika na riba husika, kama ilivyoainishwa katika mikataba ya mikopo. Maelezo zaidi ya mikopo inayodaiwa kwa muda mrefu yanaonyeshwa kwenye **Jedwali 16-2.**

Jedwali Na.16-2: Kutosimamia dhamana ya mikopo ili kufidia mikopo isiyolipika

Na.	Jina la Halmashauri	Tarehe mkopo ulipotolewa	Tarehe ya mwisho ya kulipa mkopo	Dhamana ya mkopo	Kiasi cha mkopo na riba (Sh.)	Salio la mkopo (Sh.)
1	H/W Kishapu	17/01/2017	19/11/2020	Kituo cha Mabasi Kishapu	1,028,799,993	1,007,069,503
2	H/W Ruangwa	27/07/2019	04/02/2021	Jengo la Ghala na Uwanja wa Mpira wa Kasim Majaliwa	800,250,000	565,268,500
3	H/W Namtumbo	27/04/2017	Hakuna malipo yaliyofanyika	Ofisi za Halmashauri ya Namtumbo & Soko la Namtumbo	465,097,500	465,097,500
4	H/W Mbinga	01/04/2020	16/02/2021	Soko la Halmashauri ya Halmashauri ya Mbinga na Kituo cha Mabasi	410,000,000	301,200,000
5	H/W Pangani	01/08/2018	30/04/2019	Jengo la Pangadeco	74,587,500	12,506,752
Jumla					**2,778,734,993**	**2,351,142,255**

***Chanzo**: Rejista ya Mikopo*

Aidha, nilibaini kuwa katika mwaka wa fedha 2021/22, Bodi ilitarajiwa kukusanya shilingi bilioni 1.15 kama marejesho ya mikopo kutoka katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 10 zenye mikopo ambayo haijalipwa, kiasi hiki kinajumuisha kiasi cha mkopo (kianzio) na riba.

Hata hivyo, nilibaini kuwa Bodi ilifanikiwa kurejesha shilingi milioni 298.24 pekee, ambayo ni sawa na asilimia 26 ya fedha zote zilizodaiwa na kusababisha mikopo ambayo haikurejeshwa kufikia shilingi milioni 849.72 kinyume na Kifungu cha 2 cha Mikataba ya Mikopo kati ya Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa na Mamlaka za Serikali za Mitaa inayotaka marejesho ya mkopo yafanywe kulingana na ratiba iliyoambatanishwa ya malipo.kama inavyoonyeshwa kwenye **Jedwali 16-3.**

Jedwali Na.16-3: Kutofanyika kwa marejesho ya mkopo ya mwaka

Jina la Halmashauri	Kiasi cha Mkopo (Sh.)	Kiasi cha Malipo kinachopaswa kufanyika kwa mwaka (Sh.)	Kiasi kilicholipwa (Sh.)	Kiasi ambacho hakikulipwa (Sh.)
H/W Ruangwa	565,268,500	160,050,000	0	(160,050,000)
H/W Morogoro	687,381,944	164,971,667	137,476,389	(27,495,278)
H/W Namtumbo	465,097,500	155,284,590	0	(155,284,590)
H/W Singida	28,318,540	6,000,000		(6,000,000)
H/W Pangani	12,506,752	12,506,752	0	(12,506,752)
H/W Bukombe	1,055,700,000	117,300,000	20,000,000	(97,300,000)

Jina la Halmashauri	Kiasi cha Mkopo (Sh.)	Kiasi cha Malipo kinachopaswa kufanyika kwa mwaka (Sh.)	Kiasi kilicholipwa (Sh.)	Kiasi ambacho hakikulipwa (Sh.)
H/Mji Mbinga	758,692,343	157,738,392	131,448,297	(26,290,095)
H/W Kishapu	1,007,069,503	242,070,600	0	(242,070,600)
H/W Tunduru	12,044,547	12,044,547	9,319,975	(2,724,572)
H/W Mbinga	301,200,000	120,000,000	0	(120,000,000)
Jumla		**1,147,966,547**	**298,244,661**	**(849,721,887)**

Chanzo: *Rejista ya Mikopo*

Kushindwa kusimamia dhamana kunaathiri ufanisi wa Bodi na kuiweka kwenye hatari kubwa za kifedha. Hii inaweza kuhatarisha uwezo wa Bodi wa kutoa mikopo kwa Serikali za Mitaa na kuathiri shughuli zake kwa ujumla.

Ninapendekeza kwamba Bodi ihakikishe mikopo inayotolewa inasimamiwa ipasavyo kulingana na makubaliano ya mkopo na ichukue hatua za kutekeleza mikataba ya dhamana na kurejesha mikopo ambayo imeshindwa kulipika ndani ya muda uliokubaliwa.

16.5.2 Mtiririko wa Fedha Pungufu Kuwezesha Kukidhi Gharama za Uendeshaji za Bodi

Kwa mujibu wa bajeti iliyoidhinishwa kwa mwaka wa fedha 2021/22, Bodi ilipanga kukusanya shilingi milioni 656.96 kutoka vyanzo vyake na ruzuku za serikali kwa ajili ya shughuli za uendeshaji wa Bodi.

Katika ukaguzi nilibaini kuwa, kiasi cha shilingi milioni 306.21kilikusanywa kutokana na shughuli za uendeshaji, wakati matumizi ya uendeshaji ni shilingi milioni 825.55, na kusababisha nakisi ya shilingi milioni 519.34. Hii inaonyesha kushindwa katika usimamizi wa fedha. Maelezo yanaonyeshwa katika **Jedwali 16-4**.

Jedwali Na.16-4: Mtiririko wa fedha pungufu

Na.	Maelezo	Kiasi (Sh.)
1	Fedha zilizopokelewa kwa ajili ya shughuli za uendeshaji wa Bodi	306,210,212
2	Fedha zilizotumika katika shughuli za uendeshaji wa Bodi	825,552,555
Nakisi/matumizi zaidi ya fedha zilizopokelewa		**519,342,343**

Chanzo: *Bajeti ya Mwaka na Taarifa ya Fedha*

Uwezo wa Bodi kuendelea kutoa huduma na kufanya shughuli zake kama ilivyokusudiwa upo katika hatari ikiwa Bodi itaendelea kutumia

fedha za michango kutoka Mamlaka ya Serikali za Mitaa kama chanzo chake kikuu na kuna uwezekano wa hatari kwamba Bodi inaweza kushindwa kutoa mikopo kwa Halmashauri katika siku zijazo kutokana na matatizo ya kifedha.

Ninapendekeza kwamba, Bodi ije na mpango madhubuti juu ya usimamizi wa bajeti dhidi ya matumizi yake, ili kuhakikisha kuwa hazina ya Bodi inatumika kulingana na mpango uliokusudiwa. Aidha, Bodi inapaswa kubuni mikakati mipya ya kuongeza rasilimali za mapato ili kurejesha shilingi milioni 519.34 zilizotumika zaidi ya kiasi kilichokusanywa.

16.6 Wakala wa Barabara za Vijijini na Mijini (TARURA)

Wakala wa Barabara za Vijijini na Mijini (TARURA) ilianzishwa chini ya Sheria ya Wakala wa Serikali namba 245 na kutangazwa rasmi katika Tangazo la Serikali namba 211 la tarehe 12 Mei 2017. Wakala huo ulianza kazi zake rasmi Julai 2017.

TARURA ilianzishwa ili kukabiliana na changamoto zilizojitokeza wakati wa kusimamia Mtandao wa Barabara za Wilaya chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, na kuboresha ufanisi na huduma katika sekta ya barabara. TARURA ina jukumu la kusimamia matengenezo, ukarabati na ujenzi wa Mtandao wa Barabara za Wilaya unaosimamiwa na Halmashauri, chini ya uratibu wa OR-TAMISEMI.

Kwa kuzingatia hilo, wakati wa ukaguzi wa TARURA kwa mwaka wa fedha unaosihia 2021/22 nilibaini mapungufu yafuatayo ambayo yanahitaji kuboreshwa;

16.6.1 Kutotekelezwa Kikamilifu kwa Shughuli za Barabara Zilizopangwa katika Mwaka wa Fedha

Ibara ya VI (6.1) ya Makubaliano ya Utendaji ya Mwaka 2021/22 kati ya TAMISEMI na TARURA inataka kazi zote za maendeleo zifanyike kulingana na programu ya kazi zilizomo kwenye mpango kazi na malengo ya utendaji kwa asilimia 100.

Nilibaini kuwa TAMISEMI iliidhinisha shughuli saba za utekelezaji wa TARURA kupitia Mfuko wa Barabara chini ya Mpango wa Maendeleo. Hata hivyo, hadi mwisho wa mwaka wa fedha wa 2021/22, utekelezaji wa jumla wa shughuli zilizopangwa ulikuwa kwa asilimia 75 tu,

ikionyesha kuwa asilimia 25 ya shughuli zilizopangwa hazikutekelezwa. Maelezo yanaonyeshwa katika **Jedwali 16-5**.

Jedwali Na.16-5: Hali ya Utekelezaji wa Shughuli

Shughuli	Idadi ya shughuli zilizopangwa kutekelezwa	Shughuli zilizotekelezwa	%
Ujenzi wa barabara za changarawe kwa kiwango cha Lami	175.14	122.35	69.86
Ujenzi wa barabara za udongo kwa kiwango cha changarawe	8,982.27	6,740.54	75.04
Ujenzi wa madaraja na makalvati makubwa	944	741	78.49
Utekelezaji wa jumla			**74.46**

Chanzo*: Taarifa ya utekelezaji*

Kushindwa kutekeleza shughuli zilizopangwa ndani ya muda uliowekwa kunaweza kuzuia jamii inayokusudiwa kunufaika na huduma za barabara zilizokusudiwa. Ucheleweshaji huu unaweza pia kusababisha kuongezeka kwa gharama za mradi.

Ninapendekeza kwamba Menejimenti ya TARURA izingatie na kutekeleza taratibu juu ya udhibiti wa bajeti ili kuhakikisha utekelezaji kamili wa shughuli zote zilizopangwa bila kutumia gharama za ziada au kuathiri ubora uliokusudiwa.

16.6.2 Ucheleweshaji wa Uletwaji wa Magari ya Shilingi Bilioni 16.7

TARURA ilinunua magari 124 kutoka GPSA kwa shilingi bilioni 16.7 kwa makubaliano kwamba magari hayo yatawasilishwa ndani ya miezi minne hadi sita kuanzia tarehe ya malipo, kama ilivyoelezwa kwenye barua zenye Kumb. Nambari ya CDA.260/318/06/AG/99 na Kumb. CDA.260/318/06/AG/99 ya tarehe 22/12/2020 na 11/01/2022 mtawalia kutoka GPSA kwenda kwa Mtendaji Mkuu wa TARURA.

Nilibaini kuchelewa kwa zaidi ya miezi tisa katika uwasilishaji wa magari hayo kutoka tarehe ya malipo kwa GPSA. Maelezo zaidi yanapatikana katika **Jedwali 16-6.**

Jedwali Na.16-6: Magari Ambayo Hayajawasilishwa

Maelezo ya Gari	Idadi ya Magari	Bei kwa Gari(Sh.)	Jumla	Tarehe ya malipo kwa GPSA	Muda uliochukuliwa
Toyota L/C pick up D/cabin	94	148,175,472	13,928,494,367	16/11/2021	11 Months
Toyota Hilux D/cabin pick up	30	92,346,918	2,770,407,545	20/1/2022	9 Months

Maelezo ya Gari	Idadi ya Magari	Bei kwa Gari(Sh.)	Jumla	Tarehe ya malipo kwa GPSA	Muda uliochukuliwa
Jumla	124		16,698,901,912		

Uwezo wa TARURA wa kusimamia kazi za barabara kwa ufanisi unategemea uwepo wa magari. Hata hivyo, ucheleweshaji umetatiza shughuli zao. Ucheleweshaji huo unawezekana kutokana na GPSA kutokuwa na uwezo wa kushughulikia maagizo mengi kutoka kwa mashirika mbalimbali ya serikali.

TARURA ifuatilie GPSA ili kuhakikisha magari 124 yaliyobaki yanafika kama ilivyotarajiwa

16.6.3 Kutokusanywa kwa Mapato ya Shilingi Milioni 385.22

Kanuni ya 57 (2) ya Kanuni za Fedha za Umma za mwaka , (Tangazo. No. 132 of 2001) inawataka Maofisa Masuuli kuhakikisha kwamba watu wote wanaopaswa kulipa mapato wanapewa taarifa za ankara, notisi za madai au notisi nyinginezo za madeni yanayodaiwa, na kukumbushwa mara kwa mara, aidha hatua stahiki za kinidhamu zichukuliwe kuhakikisha kuwa makusanyo yanafanyika ipasavyo.

Nilibaini kuwa Mawakala licha ya kupewa mamlaka ya kukusanya mapato ya shilingi bilioni 1.52. Hata hivyo, uhakiki nilioufanya wa mapokezi ya mapato ulibaini kuwa TARURA ilifanikiwa kukusanya shilingi bilioni 1.13 tu, na kusababisha kiasi cha shilingi milioni 385.22 kutokukusanywa. Maelezo zaidi yametolewa katika **Jedwali 16-7.**

Kutofuatwa kwa mikataba ya ukusanyaji mapato kunaweza kusababisha TARURA kupata hasara ya upotevu wa mapato.

Jedwali Na.16-7: Kutokukusanywa Kwa Mapato

Mwezi	Makadirio ya makusanyo(Sh.)	Makusanyo halisi (Sh.)	Kiasi ambacho hakijakusanywa (Sh.)
Julai 2021	138,000,000	108,182,600	29,817,400
Agosti 2021	138,000,000	113,836,100	24,163,900
Septemba 2021	138,000,000	107,991,100	30,008,900
Oktoba 2021	138,000,000	98,498,300	39,501,700
Novemba 2021	138,000,000	107,696,400	30,303,600
Disemba 2021	138,000,000	95,481,400	42,518,600
Januari 2022	138,000,000	96,428,900	41,571,100
Februari 2022	138,000,000	98,973,700	39,026,300
Machi 2022	138,000,000	110,966,800	27,033,200
Aprili 2022	138,000,000	90,464,200	47,535,800
Mei 2022	138,000,000	104,264,000	33,736,000

Mwezi	Makadirio ya makusanyo(Sh.)	Makusanyo halisi (Sh.)	Kiasi ambacho hakijakusanywa (Sh.)
Jumla	1,518,000,000	1,132,783,500	385,216,500

Ninashauri Uongozi wa Wakala wa Barabara (TARURA) kuimarisha mifumo ya ufuatiliaji na tathmini ili kuhakikisha wakandarasi wanatekeleza masharti ya mikataba, na kuchukua hatua za kuzuia upotevu wa mapato. Pia iimarishe mifumo ya udhibiti wa ndani ili kuhakikisha kuwa mapato yote yanayokusanywa yanapelekwa benki kwa wakati na yanaingizwa kwenye taarifa za fedha.

16.6.4 Miradi Iliotelekezwa yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 3.86

Kanuni ya 114(b),(c), na (d) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma, 2013 inaitaka taasisi nunuzi kuwa na usimamizi bora wa ununuzi wa bidhaa, huduma au kazi yoyote inayofanya na itafuatilia maendeleo na ukamilishaji wa kazi kwa wakati, kwa mujibu wa masharti ya kila mkataba. Kuchukua au kuanzisha hatua za kurekebisha au kuadhibu ukiukwaji wa masharti ya mkataba; na kuhakikisha kwamba majukumu yaliyowekwa juu yake na mkataba yanatekelezwa kikamilifu.

Hata hivyo katika ziara yangu nilithibitisha uwepo wa miradi iliyotelekezwa na wakandarasi yenye thamani ya shilingi bilioni 3.86 katika Mikoa ya Rukwa, Simiyu, Arusha, Shinyanga, Kigoma, Manyara na Tarime. Maelezo ya miradi yanaoneshwa katika **Kiambatisho 16-1**.

Utelekezwaji wa miradi unachangiwa na ufinyu wa bajeti, usimamizi duni wa miradi, na mapungufu ya kitaalamu katika kusimamia miradi. Kutokamilishwa kwa miradi hii kunainyima jamii kusudiwa kunufaika na miradi hiyo kama ilivyolengwa. Aidha, kutelekeza miradi kunaweza kusababisha gharama kubwa ya kuikamilisha, na hivyo kuhatarisha maamuzi ya baadaye ya utoaji wa fedha na mgawo wa rasilimali.

Ninashauri Uongozi wa Wakala kuimarisha mifumo ya ufuatiliaji na tathmini ili kufuatilia maendeleo ya miradi na kubaini masuala yoyote yanayoweza kujitokeza ili kuwezesha hatua za marekebisho kuchukuliwa kwa wakati na kushughulikia masuala yoyote kabla hayajatokea.

Pia ninapendekeza kwamba Wakala idai dhamana za utendaji kazi kabla ya muda wake kuisha, ili kuepuka kusimamishwa kwa mradi

na gharama zinazohusiana. Menejimenti inapaswa kulipa madai ambayo hayajalipwa kutoka kwa wakandarasi.

Kwa kuchukua hatua hizi, TARURA inaweza kuhakikisha miradi inakamilika kwa wakati na ndani ya bajeti, na kwamba jamii inaweza kunufaika nayo kama ilivyokusudiwa

16.6.5 Ongezeko la Gharama za Ufungaji Taa za Barabarani kwa Shilingi Bilioni 3.22

Kifungu cha 46.2 cha Masharti ya Jumla ya Mkataba (GCC) kinazuia msimamizi wa mradi kubadilisha kiasi cha mkataba wa awali kwa zaidi ya 15% isipokuwa kwa idhini ya mwajiri. Pia, Kifungu cha 3.7.1 cha Mwongozo wa Usanifu wa Barabara Tanzania, wa mwaka 2002 kinaitaka Taasisi nunuzi kuandaa michoro ya kazi kufuatia tafiti za kina, usanifu na uchunguzi utakaopelekea upatikanaji wa kiasi na makadirio ya gharama kuhusiana na kazi zilizokadiriwa kutekelezwa.

TARURA iliingia mkataba na mzabuni tarehe 15 Oktoba 2019, wenye jumla ya shilingi bilioni 88.11. Mchanganuo wa makadirio ya gharama (BOQ) ulionesha kuwa taa 738 za barabarani zilipaswa kufungwa lakini hapakuwa na michoro ya kina hivyo kuhitaji mabadiliko ya usanifu.

Hata hivyo, nilibaini kuwa idadi ya taa za barabarani zilizohitajika iliongezeka kutoka 738 hadi 1,453 sawa na ongezeko la shilingi bilioni 3.22 ukilinganisha na makadirio ya gharama ya awali.

Usanifu uliofanyika bila kufanya utafiti wa uhalisia wa mahitaji na makadirio ya gharama ya mradi wa uwekaji taa za barabarani ulichangia idadi ya taa kuongezeka. Hii inaweza kusababisha kuongezeka kwa gharama, matumizi mabaya ya fedha za umma, na kuathiri uwezo wa Wakala wa kutekeleza mradi ndani ya bajeti.

Ninapendekeza kwamba Menejimenti ya TARURA ifanye utafiti wa kina katika miradi ili kupata makadirio ya gharama yenye uhalisia wa mahitaji, ili kupunguza ucheleweshaji wa mradi na ongezeko la gharama. Aidha, ninashauri Menejimenti ya TARURA ihakikishe kuwa wasimamizi wa miradi wawe wanafanya marekebisho yoyote ndani ya wigo wa bajeti ya kazi husika na kuidhinishwa kabla ya utekelezaji.

16.6.6 Kutokufanyika kwa Upembuzi Yakinifu Kabla ya Kuanza Utekelezaji wa Miradi yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 20.34

Aya ya 3.2 ya Mwongozo wa Kijiometri wa Barabara kutoka Wizara ya Kazi Toleo la Mwaka 2011 unahitaji upembuzi yakinifu kufanyika kabla ya kutekeleza miradi ya barabara.

Katika ukaguzi wa miradi ya TARURA Mkoa wa Iringa nilibaini kuwa mkoa ulitekeleza miradi miwili, uboreshaji wa barabara ya Kidabaga-Bomalang'ombe (kilomita 18.3) yenye thamani ya shilingi bilioni 8.17 na barabara ya Sawala-Mkonde-Iyegeya (kilomita 30.3) yenye thamani ya shilingi bilioni 12.17 kwa kiwango cha lami miradi hiyo ilitekelezwa bila ya kufanya upembuzi yakinifu.

Kukosekana kwa upembuzi yakinifu kumeifanya TARURA kupata ugumu katika kutathmini kwa usahihi madhara ya muda mrefu ya uboreshaji wa barabara. Hii inaweza kusababisha barabara zilizoboreshwa kushindwa kufikia malengo yaliyokusudiwa

Ninapendekeza kuwa TARURA ihakikishe miradi yote ya uboreshaji wa barabara katika nyakati zijazo inafanyiwa upembuzi yakinifu wa kina ili kuongeza uwezekano wa mafanikio katika kufikia malengo ya mradi.

16.6.7 Kasi Ndogo ya Utekelezaji wa Miradi yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 28.43

Kanuni ya 114 (b), (c), na (d) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma, 2013 inaitaka taasisi nunuzi kuwa na usimamizi bora wa ununuzi wowote ya kazi inazozifanyia na itafuatilia maendeleo na ukamilishaji wa kazi kwa wakati kwa mujibu wa masharti ya kila mkataba; kuchukua au kuanzisha hatua za kurekebisha au za kisheria za ukiukwaji wa masharti ya mkataba; na kuhakikisha kwamba majukumu yaliyowekwa juu ya mkataba yanatekelezwa kikamilifu.

Hata hivyo, ukaguzi wangu ulibaini kuwa utekelezaji wa miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 28.43 umekuwa ukiendelea kwa kasi ndogo ukilinganisha na ratiba ya kazi zilizopangwa.

Mapitio ya majalada ya mawasiliano na ziara ya miradi husika nilibaini Kuchelewa kwa utekelezaji wa miradi hiyo kunaweza kusababisha gharama za ziada na kusababisha miradi kutofikia malengo

yaliyokusudiwa. Orodha ya mikoa yenye miradi ambayo kasi ya utekelezaji wake ilibainika kuwa ndogo ni kama inavyoonyeshwa kwenye **Jedwali 16-8** hapa chini.

Jedwali Na.16-8: Mikoa yenye Mradi Iliyo na Kasi Ndogo ya Utekelezaji

Na.	Mkoa	Thamani ya mradi (Sh.)
1.	Mbeya	8,080,680,409
2.	Njombe	3,067,824,716
3.	Songwe	1,499,482,000
4.	Geita	405,905,500
5.	Kigoma	7,524,102,920
6.	Mwanza	1,440,796,069
7.	Morogoro	5,656,173,300
8.	Lindi	759,532,000
Jumla		**28,434,496,914**

***Chanzo**: Taarifa ya ukaguzi ya TARURA*

Kucheleweshwa kwa utekelezaji wa miradi kunatia mashaka kwani kunaweza kusababisha gharama za ziada na miradi isifikie malengo yaliyokusudiwa.

Ninashauri Menejimenti ya TARURA ichukue hatua za haraka kushughulikia ucheleweshaji huo wa miradi na kuhakikisha kuwa miradi inakamilika ndani ya muda uliokubaliwa. Pia, Menejimenti inatakiwa kuimarisha mifumo yake ya usimamizi wa miradi ili kuboresha ufuatiliaji wa utekelezaji wa miradi na kuhakikisha kuwa miradi inayochelewa inatambuliwa na kushughulikiwa kwa haraka.

16.6.8 Kazi za Barabara zilizofanyika Chini ya Kiwango

Kanuni ya 10(1) ya Kanuni za Ushuru wa Barabara na Mafuta ya mwaka 2016 inamtaka wakala wa utekelezaji kuhakikisha kuwa kazi yoyote iliyopangwa inatekelezwa ndani ya muda, gharama na ubora ulioainishwa kwenye mkataba husika.

Katika uhakiki wa hali ya utekelezaji wa miradi mbalimbali iliyotekelezwa katika mwaka 2021/22, nimebaini kasoro kadhaa zilizosababisha miradi kutojengwa ipasavyo. Kasoro zilizobainika ni pamoja na:

(i) **Uwepo wa nyufa kwenye kalavati zilizojengwa**: Nilibaini kuwa baadhi ya makalavati yaliyojengwa wakati wa mradi yalikuwa na nyufa, hali inayoashiria ujenzi usio na ubora. Hii inahatarisha sana

usalama wa watumiaji wa barabara na inaweza kusababisha mafuriko kipindi cha mvua kubwa.

(ii) **Miundo ya barabara isiyoshindiliwa ipasavyo**: Niligundua kuwa baadhi ya miundo ya barabara haikuunganishwa vya kutosha, jambo ambalo linaweza kusababisha barabara kutokuwa sawa, mashimo na kuongezeka kwa uchakavu wa magari yanayotumia barabara.

(iii) **Kutojengwa kwa mifereji ya maji ili kuruhusu maji kupitia mitaro:** Mapitio yangu pia yalibainisha matukio ambapo mifereji ya maji haikujengwa ili kuruhusu maji kutiririka. Hii inaweza kusababisha mafuriko, ambayo yanaweza kuhatarisha zaidi usalama wa barabara na kusababisha uharibifu wa mifereji ya maji.

(iv) **Ukamilishaji usiofaa wa madaraja yaliyojengwa**: Nilibaini kuwa baadhi ya madaraja hayajakamilika ipasavyo, hivyo kusababisha kuhatarisha watumiaji wa barabara, hasa waendesha pikipiki.

(v) **Kutoweka alama za barabarani kwenye barabara zilizojengwa:** Hatimaye, niligundua kuwa baadhi ya barabara zilizojengwa hazikuwa na alama za kutosha, hivyo kuwaletea ugumu watumiaji wa barabara kupita barabarani na kuongeza hatari ya ajali.

Maelezo ya makosa yanaonyeshwa katika **Kiambatisho 16-2.**

Kujenga barabara zenye kiwango duni kunaonesha kuwa thamani ya fedha zilizotumika haikupatikana ipasavyo hivyo kukwamisha kufikiwa kwa malengo ya mradi, ambayo ni kutoa huduma endelevu za barabara kwa jamii.

Ninapendekeza kwamba, Menejimenti ya TARURA ichukue hatua za haraka kurekebisha mapungufu yaliyoainishwa ili kuhakikisha kuwa miradi iliyojengwa inakidhi viwango vinavyotakiwa na ni salama kwa matumizi ya wananchi.

Pia, menejimenti ya TARURA inatakiwa kuchukua hatua za kuzuia dosari hizo kutokea katika siku zijazo, kama vile kuboresha udhibiti wa ubora na ufuatiliaji wakati wa mchakato wa ujenzi na kufanya ukaguzi wa mara kwa mara ili kuhakikisha kuwa miradi inakidhi viwango vinavyotakiwa.

16.6.9 Gharama Ambazo Hazikukatwa kutokana na Kusitishwa Mikataba yenye Thamani ya Shilingi Milioni 470.75

Kifungu cha 58 (2) cha Sheria ya Ununuzi wa Umma, Sura ya 410 kinasema kwamba, "mzabuni aliyeshinda zabuni atalazimika kuwasilisha dhamana ya utendaji kazi, kwa kuzingatia masharti yaliyoainishwa kwenye mkataba". Aidha, Kanuni ya 114 (b) ya Kanuni ya Ununuzi wa Umma, 2013 zinaitaka taasisi nunuzi kufuatilia maendeleo na ukamilishaji wa kazi kwa wakati kwa mujibu wa masharti ya kila mkataba.

Nilibaini kuwa Wakala hakukata gharama zozote kutokana na dhamana za utendaji wa mkataba husika, licha ya kusitisha mikataba iliyokadiriwa kugharimu shilingi milioni 470.75 kama ilivyofafanuliwa katika **Kiambatisho 16-3**.

Usitishwaji wa mikataba bila kuzingatia matakwa ya kukata gharama zilizotumika umesababisha upotevu wa fedha za umma na kuiwekea mzigo Serikali wa kutenga fedha za ziada nje ya bajeti ili kukamilisha kazi zilizobaki kwenye mikataba ambayo haijakamilika.

Ninapendekeza kuwa, Menejimenti ya TARURA ipitie upya taratibu zake za kusitisha mikataba na kuhakikisha ina utaratibu wa kurejesha gharama kutoka katika dhamana za utendaji kazi mikataba inapokoma.

Aidha, Wakala unapaswa kupitia upya mikataba yote ambayo imesitishwa ili kubaini iwapo gharama zozote zilizoingiwa zimefidiwa kwa kukatwa kutoka kwa wakandarasi na kuchukua hatua stahiki kurejesha gharama hizo.

16.6.10 Udhaifu katika Usimamizi wa Dhamana za Utendaji

Kanuni ya 29 (1) ya Kanuni ya Ununuzi wa Umma ya 2013 inamtaka mzabuni aliyeshinda zabuni kuwasilisha dhamana ya utendaji kazi kwa taasisi nunuzi ili kuwa na uthibitisho wa utekelezaji kwa mkataba, na malipo ya wafanyakazi, wazabuni, wahandisi, na wakandarasi wadogo.

Kinyume chake, nilibaini udhaifu katika usimamizi wa dhamana za utendaji kazi katika miradi mingi iliyotekelezwa katika mwaka 2021/22. Udhaifu huu ni pamoja na kuchelewa kuwasilisha dhamana

ya utendaji kazi, dhamana za utendaji kazi ambazo zinachukua muda mfupi, uwasilishaji wa dhamana za utendaji kazi baada ya kazi kukamilika, uhalali usiothibitishwa wa dhamana za utendaji kazi, mikataba kubadilishwa bila kupata dhamana mpya za utendaji kazi na dhamana za utendaji kazi ambazo muda wake umeisha kabla ya kukamilika kwa mradi. Maelezo ya miradi na ukiukwaji husika katika uwasilishaji wa dhamana ya utendaji kazi yanaonyeshwa katika **Kiambatisho 16-4**.

Udhaifu huu huongeza hatari kwamba miradi haitakamilika kama ilivyopangwa, au kunaweza kuwa na gharama za ziada au ucheleweshaji wa kukamilisha miradi. Aidha, kukosekana kwa usimamizi kwa wakati na sahihi wa dhamana za utendaji kunaweza kusababisha hasara ya fedha kwa Wakala na athari mbaya katika ubora na wigo wa miradi.

Ninaishauri Menejimenti ya TARURA kuandaa na kutekeleza sera na taratibu zinazoeleweka za usimamizi wa dhamana za utendaji kazi, ikijumuisha mahitaji ya uwasilishaji kwa wakati, uthibitisho wa uhalali na ufuatiliaji wa tarehe za mwisho wa matumizi ya dhamana za utendaji kazi.

Aidha, Wakala uzingatie na kutekeleza mfumo wa ufuatiliaji wa hali ya dhamana za utendaji kazi ili kuhakikisha kuwa zinasimamiwa ipasavyo.

16.6.11 Kutokatiwa Bima kwa Mikataba ya Miradi yenye Thamani ya Shilingi Bilioni 5.56

Kifungu cha 17.1 cha masharti ya jumla ya mkataba kinasema kuwa mkandarasi atatoa bima kuanzia tarehe ya kuanza hadi mwisho wa kipindi cha matazamio ya mradi kwa ajili ya kufidia matukio yafuatayo ambayo ni: hasara au uharibifu wa kazi, mtambo na vifaa; kupoteza au uharibifu wa vifaa; hasara au uharibifu wa mali (isipokuwa kazi, mitambo, na vifaa) kuhusiana na mkataba; na kuumia binafsi au kifo.

Nimepitia majalada ya mikataba na hati za bima kwa mikataba iliyotekelezwa mkoani Katavi na kubaini kuwa, mikataba yenye thamani ya Silingi bilioni 3.01 ilitekelezwa bila kuwa na bima kwa kuwa wakandarasi walishindwa kuwasilisha uthibitisho unaohitajika kwa ajili ya bima. Maelezo yanaonyeshwa katika **Kiambatisho 16-5.**

Aidha, malipo ya bima yaliyowasilishwa kwa ajili ya utekelezaji wa mikataba yenye thamani ya shilingi bilioni 2.53 hayakuhusisha kipindi cha matazamio ya kasoro kama ilivyoelezwa katika masharti ya jumla ya mikataba. Kumaanisha kuwa wakandarasi hawawezi kuwajibika kwa kasoro au uharibifu wowote unaotokea baada ya kukamilika kwa mradi.Kama ilivyoorodheshwa katika **Jedwali Na 16-9** hapa chini.

Jedwali Na.16-9: Kutokatiwa Bima Kwa Mikataba ya Miradi

Na.	Halmashauri	Namba ya mkataba	Kiasi cha mkataba (Sh.)	Kiasi cha bima kilichohitajika (Sh.)	Kipindi kilichohusishwa na bima	Kipindi ambacho hakijajumuishwa katika bima	Kipindi cha matazamio ambacho hakina bima (miezi)
1.	H/W Mtwara	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/60	445,640,500	12,000,000	10/10/2021 - 09/03/2022	10/10/2021 - 09/03/2023	12
2.	M/Mji Nanyamba	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/32	115,571,500	12,000,000	07/09/2021 -6/01/2022	07/09/2021 - 07/01/2022-06/07/2022	6
3.	H/W Mtwara	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/69	523,978,604	12,000,000	31/03/2022 - 29/09/2022	31/03/2022 - 29/09/2023	1
4.	H/W Nanyumbu	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/74	950,000,000	12,000,000	22/12/2021 - 21/12/2022	22/12/2021-20/7/2023	7
5.	H/W Masasi	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/83	499,818,000	12,000,000	29/10/2021 - 28/10/2022	29/10/2021 - 28/03/2023	5
Jumla			**2,535,008,604**	**60,000,000**			

Upungufu wa kushindwa kuiwekea miradi hiyo bima unatokana na usimamizi dhaifu wa mikataba unaofanywa na Wakala. Kukosekana kwa bima za mikataba ya miradi yenye thamani ya shilingi bilioni 5.56 kunaiweka Serikali katika hatari ya kupata hasara kwa kushindwa kupata fidia kutokana na ajali au matukio yoyote yanayohusiana na miradi hiyo.

Naishauri Menejimenti ya TARURA kuhakikisha mikataba yote inatekelezwa kwa kuzingatia bima zinazohitajika, na ziwe bima kubwa 'comprehensive' na zinakidhi kipindi cha dhima ya kasoro. Zaidi ya hayo, malipo ya bima yanayolipwa kwa wakandarasi yanapaswa kuhalalishwa na kuthibitishwa.

16.6.12 Kutozingatiwa kwa Athari za Mitetemo Katika Usanifu wa Daraja la Berega-Kilosa Lililopo Mjini Morogoro Shilingi Bilioni 7.9

Madaraja katika maeneo yenye mitetemeko ya ardhi huguswa na athari za matetemeko ya ardhi, haswa kuhamishwa na mitetemo kwa sababu ya kasi ya ardhi. Kwa hivyo, lazima ziundwe na kujengwa ipasavyo kwa kuzingatia athari za tetemeko la ardhi.

Katika ukaguzi nilibaini kuwa TARURA ilitekeleza mradi wenye thamani ya shilingi bilioni 7.9 wa ujenzi wa daraja la urefu wa mita 140 kila upande, ikihusisha barabara za kuelekea Berega Kilosa. Hata hivyo, ukaguzi wangu umebaini suala muhimu la kiufundi katika muundo wa awali wa daraja, unaohusiana na kutozingatiwa kwa athari za mitetemo. Kuzingatia athari za mitetemo kwenye muundo ni muhimu haswa katika mikoa kama Morogoro ambayo imeainishwa kama inayokumbwa na tetemeko la ardhi.

Pia mapitio ya viwango vya Kitengo cha Utafiti wa Majengo (BRU) yameonesha kuwa mkoa wa Morogoro uko katika maeneo yenye masafa adimu na yasiyojulikana ya tetemeko la ardhi na unaweza kukumbwa na mawimbi ya tetemeko. Matukio ya tetemeko la ardhi sio tu yamesababisha uharibifu wa kibinadamu na kimwili, pia yameweza kusababisha athari za kiuchumi katika maeneo yaliyo hatarini.

Kushindwa kuzingatia athari za mitetemo kwenye usanifu wa muundo wa daraja ni kasoro kubwa ambayo inaweza kuhatarisha uimara na usalama wa daraja na watumiaji. Kwa kuzingatia hatari zinazoweza kuhusishwa na matetemeko ya ardhi, ni muhimu kwamba miundombinu yoyote iliyojengwa katika eneo hilo izingatie athari zinazoweza kutokea kutokana na matukio ya tetemeko la ardhi.

Ninapendekeza kwamba, katika siku zijazo, Menejimenti ya TARURA izingatie athari za matukio ya mitetemo katika usanifu wa muundo wa madaraja. Aidha, Menejimenti inashauriwa kufanya tathmini za vihatarishi vya mitetemo katika daraja lililojengwa ili kubaini athari zinazoweza kutokea kutokana na matukio ya tetemeko la ardhi na kuandaa hatua zinazofaa za kupunguza vihatarishi hivyo.

16.7 Jumuiya ya Tawala za Mitaa Tanzania (ALAT)

Jumuiya ya Tawala za Serikali za Mitaa Tanzania (ALAT) ni asasi yenye uanachama iliyoanzishwa mwaka 1984 baada ya kuanzishwa upya kwa mfumo wa Serikali za Mitaa nchini Tanzania.

Wajumbe wa Jumuiya hiyo ni Mameya na Wenyeviti wa Halmashauri za Wilaya na Miji, Wakurugenzi wa Halmashauri za Wilaya na Mijini, Wabunge mmoja kutoka kila Tawi la ALAT Mkoa na Katibu Tawala Msaidizi wa Mkoa kutoka kila mkoa.

Majukumu ya kikatiba ya ALAT ni kukuza maendeleo ya serikali za mitaa; kuendesha maslahi, haki na maadili ya mamlaka za mitaa; kushawishi na kutetea sera iliyoboreshwa na sheria kwa serikali za mitaa; kuwakilisha maoni ya Halmashauri, na kutoa huduma za kiufundi na kitaalamu kwa wanachama wake.

16.7.1 Kutokusanywa kwa Michango Kiasi cha Shilingi Bilioni 5.16 kutoka kwa Wanachama wa Jumuiya ya Tawala za Serikali za Mitaa Tanzania

Ibara ya 6(2) ya Katiba ya Jumuiya ya Tawala za Serikali za Mitaa (ALAT) inazitaka Mamlaka zote za Serikali za Mitaa kushiriki katika kuchangia Jumuiya kila mwaka.

Katika ukaguzi nilibaini kuwa ALAT ilipanga kukusanya michango yenye jumla ya shilingi blioni 5.56 kutoka Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kipindi cha kuanzia mwaka 2015/16 hadi 2021/22. Hata hivyo, jumla ya shilingi millioni 400.22 pekee ambayo ni sawa na 7% ilikusanywa na kuacha michango isiyokusanywa ya shilingi bilioni 5.16 sawa na 83%.

Kutokusanywa kwa michango kunaashiria wanachama kuwa na imani hafifu ya utoaji huduma na kunaiweka Jumuiya katika hatari ya kushindwa kuendelea kutoa huduma kwa wanachama wake kwa kipindi kijacho.

Ninapendekeza kwamba, Menejimenti ya ALAT ihakikishe utoaji wa huduma kwa wanachama wake unakuwa wa kiwango cha juu iwezekanavyo ili kuongeza imani kwa wanachama wake katika jitihada za ufuatiliaji wa kuongeza michango.

16.7.2 Kutofanyika kwa Tathmini ya Shughuli za Uendeshaji za Jumuiya Kutokana na Kutokuwepo kwa Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani

Kanuni ya 28 (1) ya Kanuni za Fedha za Umma, 2001 inawataka Maofisa Masuuli kuanzisha Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani chenye ufanisi. Kukosekana kwa Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani katika Jumuiya kunaikosesha kipengele muhimu cha utawala bora wa taasisi.

Katika ukaguzi, nilibaini kuwa, ALAT haikuwa na Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani kwa sababu hiyo, kazi ya ukaguzi wa ndani ya miamala na shughuli za Jumuiya haikufanyika kwa miaka mitatu mfululizo. Aidha, nilibaini kuwa, Jumuiya haina mpango wa kuajiri wakaguzi wa ndani kutokana na kutokuingizwa kwa jambo hilo kwenye bajeti.

Kutokufanyika kwa ukaguzi wa ndani katika Jumuiya kunatokana na ufinyu wa bajeti na ukosefu wa muundo wa utawala bora kulikopelekea kutokuajiri Mkaguzi wa Ndani. Hii inasababisha kushindwa kufanya utambuzi wa masuala yenye viashiria vya hatari katika usimamizi wa fedha na shughuli za Jumuiya ikiwemo ubadhirifu, kutokana na udhaifu katika mifumo ya udhibiti wa ndani.

Uwepo wa mhasibu mmoja tu katika Jumuiya kunaashiria kuwa hakuna udhibiti wa kuweza kufanya uhakiki wa kazi aliyofanya mtu mwingine, na kuongeza hatari ya udanganyifu au ubadhirifu.

Ninashauri Menejimenti ya Jumuiya kuhakikisha kwamba, inaajiri mkaguzi wa ndani ili kuimarisha mfumo wa udhibiti wa ndani na utawala bora katika Jumuiya.

16.8 Chuo cha Serikali za Mitaa (LGTI)-Hombolo

Chuo cha Serikali za Mitaa Hombolo kilianzishwa kwa Sheria ya Bunge Sura ya 396 ya Sheria za Tanzania kama Taasisi inayojitegemea. Madhumuni ya Chuo cha Serikali za Mitaa ni kuboresha utendaji kazi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa na wadau wengine wenye nia kwa kutumia mafunzo, utafiti, ushauri na afua zinazofaa. Hatimaye, jukumu la taasisi ni kuwezesha michakato ya ugatuaji wa madaraka kwa ugatuzi, utawala bora, utoaji wa huduma bora, kupunguza umaskini na kukuza ustawi wa kijamii na kiuchumi wa watu nchini kote. Wakati wa ukaguzi wa LGTI, mapungufu yafuatayo yalibainika:

16.8.1 Masurufu Ambayo Hayarejeshwa Shilingi Milioni 203.93

Kanuni ya 103 (1) ya Kanuni za Fedha za Umma, 2001 (zilizorekebishwa mwaka 2004) inataka masurufu yafanyiwe marejesho mara tu hitaji la masurufu hayo litakapokoma. Endapo Afisa aliyepewa masurufu atashindwa kufanya marejesho kikamilifu ndani ya siku 30 baada ya kuisha kwa mwaka wa fedha katika kipindi masurufu yalipotolewa, kiasi kilichobaki kinaweza kurejeshwa mara moja kutoka kwenye mshahara wowote au malipo mengine au kutokana kwa kiasi kingine chochote anachostahili afisa huyo.

Ukaguzi wa nyaraka za masurufu kwa mwaka wa fedha 2021/22 nilibaini kuwa, masurufu ya jumla ya shilingi milioni 203.93 yalitolewa kwa watumishi mbalimbali kuanzia mwaka wa fedha 2018/19 hadi 2021/22, lakini masurufu hayo yalikuwa hayajarejeshwa na baadhi ya watumishi kinyume na matakwa ya Kanuni za Fedha za Umma.Kiasi cha masurufu ambayo hayarejeshwa yamekuwa yakiongezeka mwaka hadi mwaka ikimaanisha kuwa, hapakuwa na hatua kali zilizochukuliwa dhidi ya waliokiuka taraibu za masurufu ili kuepuka hasara kutokana na kutorejeshwa kwa masurufu. Mwenendo wa masurufu ambayo muda wake umechelewa kuanzia mwaka wa fedha 2018/19 hadi 2021/22 ni kama inavyoonyeshwa kwenye **Kielelezo Na.16-1** hapa chini.

Kielelezo Na 0-1: Mwenendo wa Masurufu

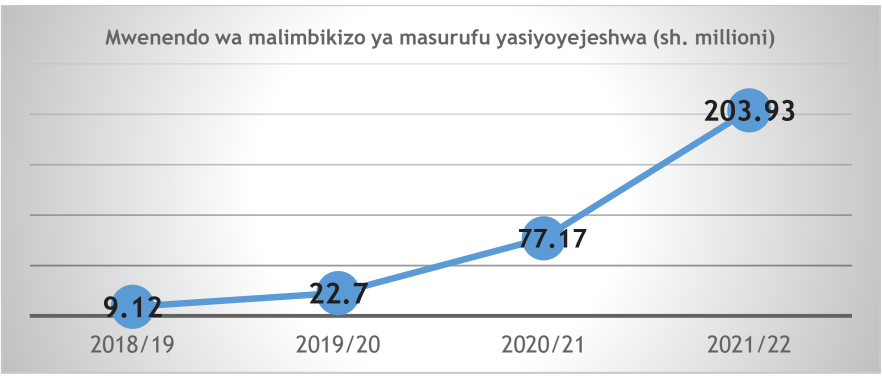

Udhibiti dhaifu wa ndani wa usimamizi wa masurufu unaweza kusababisha urejeshwaji wa masurufu kuwa mgumu hivyo basi ubadhirifu wa fedha za umma unaweza kutokea kwa kutumia fedha hizo kwa matumizi binafsi.

Ninapendekeza Menejimenti ya Chuo cha Serikali za Mitaa uhakikishe kuwa masurufu ambayo hayajarejeshwa ya shilingi milioni 203.93 yanarejeshwa na watumishi waliolipwa fedha hizo au kukatwa kutoka katika mishahara yao.

16.8.2 Kazi za Ukarabati wa Majengo ya Chuo zenye Thamani ya Shilingi Milioni 440 zilizofanyika kwa Kiwango cha Chini

Katika mwaka wa fedha 2020/21, uongozi wa Chuo ulitenga bajeti kwa ajili ya matengenezo ya nyumba za watumishi daraja la A-F, hosteli ya Mbagala AB na CD, hosteli ya Kawawa, hosteli ya Karume, hosteli ya Nyerere, choo cha umma, uzio wa umeme na nyumba za madereva ulifanywa kwa njia ya 'Force Account'. Hata hivyo, tarehe 12 Januari 2023 nilifanya uhakiki na kubaini kuwa kazi zenye thamani ya shilingi milioni 440 za ukarabati wa majengo katika Chuo zilifanyika kwa kiwango duni unaoonesha ukarabati usio na viwango.

Baadhi ya kazi nilizobaini kuwa zilifanyika kwa kiwango cha chini ni pamoja na maji machafu kujaa kwenye bafu, sehemu za kufulia nguo za wanafunzi, milango na madirisha ambayo hayajawekwa nakishi, madirisha yenye vioo vilivyoharibika bila kutengenezwa, kutumika kwa mbao laini katika mlango badala ya mbao ngumu, kutokamilika kwa kazi ya mabomba, na kuwekwa kwa marumaru zenye kiwango duni tofauti na maelekezo.

Kazi zisizo na viwango zinatokana na usimamizi dhaifu wa miradi wakati wa utekelezaji. Kuwepo kwa kazi duni kunamaanisha kuwa, malengo yaliyokusudiwa ya matengenezo hayajafikiwa na thamani ya fedha kwa ajili ya shughuli za matengenezo haijafikiwa.

Nashauri menejimenti ya Chuo cha Serikali za Mitaa kuimarisha usimamizi wa mikataba ya matengenezo katika miradi ijayo ili kuepuka kazi zisizokidhi viwango, na kuhakikisha kuwa, kasoro zote zilizobainika zinarekebishwa.

16.8.3 Kazi za Ujenzi zenye Thamani ya Shilingi Milioni 44.95 Zilizoidhinishwa na Meneja wa Mradi Kabla ya Kutekelezwa

Kanuni ya 114 (a) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma ya mwaka 2013 inaeleza kuwa, "taasisi nunuzi itawajibika kusimamia ununuzi wowote wa bidhaa, huduma au kazi inazozifanya na itafuatiliagharama na

utoaji wa bidhaa na huduma kwa wakati kwa viwango sahihi na kwa ubora ulioainishwa katika kila mkataba”.

Nilipitia majalada ya ujenzi wa Hosteli ya Karume & Nyerere, Hosteli ya Mbagala A-D, Daraja C, Nyumba za Madereva, Bweni la Kawawa na majengo ya Daraja E nilibaini kuwa mnamo tarehe 8 Novemba 2022 meneja mradi alipitisha hati ya mwisho ili mkandarasi aweze kulipwa shilingimilioni 44.95, ambayo pia iliidhinishwa na Kaimu Mkuu wa Chuo mnamo tarehe 12 Desemba 2022. Hata hivyo, katika uhakiki wa miradi nilioufanya tarehe 12 Januari 2023 nilibaini kuwa kazi zote zilizoidhinishwa kulipwa kwenye cheti cha mwisho bado hazikufanyika.

Uidhinishaji huu wa kazi kabla ya kuzifanya huashiria kutokuwepo kwa udhibiti wa ndani wa uidhinishaji wa vyeti vya malipo, na kupelekea kuidhinishwa kwa kazi amabazo bado kufanyika

Ninapendekeza Menejimenti ya Chuo isitishe malipo ya cheti cha mwisho na kuunda kamati mpya ya kutathmini kazi iliyofanyika na kufanya maamuzi ya malipo kulingana na kazi halisi iliyotekelezwa. Aidha, hatua stahiki zichukuliwe na Uongozi wa Chuo dhidi ya wanakamati wote kwa kushindwa kutimiza wajibu wao na kupelekea kuidhinisha kazi zilipwe huku wakijua kazi hizo bado hazijafanyika.

16.8.4 Ununuzi wa Bidhaa Bila Kuzingatia Kipengele cha Vipimo katika Mchakato wa Ununuzi wa bidhaa za Shilingi Milioni 236.7

Kanuni ya 164 (2) (b) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma, 2013 inahitaji barua ya mwaliko wa nukuu iwe na maelezo kamili ya bidhaa, kazi au huduma zitakazonunuliwa ikijumuisha vipimo, miundo, na michoro.

Nilibaini kuwa bidhaa zenye thamani ya shilingi milioni 43.4 zilinunuliwa kinyume na vipimo vilivyotolewa na idara tumizi. Aidha, bidhaa zenye thamani ya shilingi milioni 193.3 ziliagizwa bila kueleza vipimo. Kasoro hii inaweza kusababisha uwasilishaji wa bidhaa zenye ubora duni na zisizokusudiwa na idara tumizi, hivyo kutofikiwa kwa thamani ya fedha.

Menejimenti ya Chuo inasisitizwa kuhakikisha kuwa, kipengele cha vipimo kinazingatiwa ipasavyo katika mchakato wa ununuzi kama inavyotakiwa na kanuni za ununuzi wa umma.

16.8.5 Ushindani Usio wa Haki katika Zabuni ya Shilingi Milioni 109.82

Kifungu cha 47 cha Sheria ya Ununuzi wa Umma, Sura ya 410 kinazitaka taasisi kuhakikisha kuwa, katika mchakato wa ununuzi panakuwa na usawa, haki na uwazi kwa wazabuni wote.

Ukaguzi wa nyaraka za zabuni ya ununuzi wa vifaa vya mabomba ulibaini kuwa, Bodi ya Zabuni kupitia kikao chake kilichofanyika tarehe 25 Juni 2021 iliamua kutoa zabuni yenye thamani ya shilingi milioni 109.82 kwa mzabuni ambaye hakushiriki katika mchakato wa zabuni, kwa sababu nukuu yake haikuwa miongoni mwa nukuu zilizowasilishwa kwa taasisi nunuzi kwa ajili ya kushindanishwa.

Kuchagua mzabuni ambaye hakushiriki katika mchakato wa kutoa zabuni kunamaanisha ushindani usio wa haki wa zabuni.

Ninapendekeza Uongozi wa Chuo uhakikishe kuwa sheria na kanuni za ununuzi zinazingatiwa ili kuweka ushindani wa haki katika mchakato wa ununuzi. Aidha, Uongozi wa Chuo uchukue hatua stahiki kwa maofisa waliotunuku zabuni kwa mzabuni ambaye hakushiriki katika mchakato wa ununuzi.

SURA YA KUMI NA SABA

KAGUZI MAALUM

17.0 Utangulizi

Kifungu Na. 29 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma, Sura ya 418 pamoja na Kanuni ya 78 na 79 (1) ya Kanuni za Ukaguzi wa Umma za Mwaka 2009 zinampa mamlaka Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kufanya ukaguzi maalumu pale anapoona inafaa au kwa ombi maalumu la maandishi kutoka kwa Afisa Masuuli, au mtu yeyote, taasisi, mamlaka ya umma, wizara, idara inayojitegemea, wakala, mamlaka ya serikali za mitaa, au chombo kingine chochote.

Katika kipindi ninachotolea taarifa nilifanya kaguzi maalumu katika Mamlaka mbili za Serikali za Mitaa, ambazo zinajumuisha zile zilizoombwa na wadau mbalimbali. Matokeo ya kaguzi hizi yameelezwa kwa kina katika ripoti zinazojitegemea zilizowasilishwa kwa taasisi zilizoomba kaguzi hizo.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizokaguliwa ni Halmashauri ya Jiji la Arusha na Halmashauri ya wilaya ya Ngara

Masuala muhimu ambayo yalibainika katika ripoti za kaguzi maalumu hizo yameainishwa kwa muhtasari kama ifuatavyo:

17.1 Halmashauri ya Wilaya ya Ngara

Nilifanya ukaguzi maalumu wa Fedha za Mapato yanayotokana na ada za leseni za biashara kwa kipindi cha kuanzia Julai 2018 hadi Juni 2022 na kubaini masuala yafuatayo;

17.1.1 Malipo ya Ada ya Leseni kutowasilishwa Benki Shilingi milioni 45.99

Nilibaini kati ya leseni 5,352 nilizohakiki, leseni 596 zenye jumla ya shilingi milioni 45.99 zilitolewa kwa wafanyabiashara bila ya malipo yake kuwasilishwa Halmashauri kupitia benki. Kati ya kiasi hicho, shilingi milioni 33.81 zinatokana na leseni 423 zilizotolewa kwa wafanyabiashara bila kulipa kiasi chochote katika akaunti ya Halmashauri na shilingi milioni 12.18 kinatokana na leseni 173 zenye thamani ya shilingi milioni 21.37 zilizotolewa kwa wafanyabiashara waliolipa jumla ya shilingi milioni 9.19 pekee.

Kutowasilishwa fedha benki kunatokana na kukosekana kwa uaminifu baina ya watumishi wa halmashauri kupokea fedha toka kwa wafanya biashara na kutumia kwa shughuli zao binafsi, na kupelekea Halmashauri kupata hasara ya shilingi milioni 45.99

Ofisi ya Raisi TAMISEMI ikahikishe hatua stahiki zinachukuliwa kwa watumishi waliohusika na upotevu wa fedha za mapato ya ada za leseni, ikiwa ni Pamoja na kuhakikisha Jumla ya shilingi milioni 45.99 zinarejeshwa kutoka kwa watumishi husika na kuwasilishwa katika akaunti ya Halmashauri.

17.2 Halmashauri ya Jiji la Arusha

Katika mwaka wa fedha 2021/22, Mhe. Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Kassim Majaliwa (MB) aliniomba kufanya Ukaguzi Maalum katika Halmashauri ya Jiji la Arusha.

Miongoni mwa malengo ya ukaguzi huo ni kuangalia utekelezaji wa miradi ya mbalimbali, na namna sheria ya ununuzi wa Umma ya mwaka 2011 na kanuni zake za mwaka 2013 zinavyofuatwa,

Zaidi ya hayo, nilifanya uhakiki wa kina wa taratibu za usimamizi, ugawaji na urejeshaji wa fedha, ikiwa ni pamoja na kuthibitisha uhalali wamalipo mbalimbali yaliyofanywa kwa fedha taslimu, na usahihi wa madeni ya wakandarasi.

Aidha,nilipitia mikataba yote ya ukusanyaji wa kodi na mapato,ili kuhakikisha sheria na kanuni za ununuzi ya umma inafuatwa. Pia nilifanya ukaguzi wa kina wa Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu Wenye Ulemavu ili kuhakikisha mikopo inatolewa kwa vikundi

vinavyostahili na marejesho yanafanyika kwa kuzingatia sheria, kanuni na taratibu za fedha

Aidha, nilichunguza taratibu za uhamisho wa watumishi katika Halmashauri ya Jiji la Arusha, na kuhakiki uhalali wa uhamisho huo. Pia nilichunguza mwenendo, utendaji kazi, na uhusiano kati ya viongozi wa Jiji na Mkoa wa Arusha. Katika ukaguzi huo, nilikagua pia shughuli za kampuni ya Arusha Meat ili kubaini kama kulikuwa na ubadhilifu wa fedha za umma.

Matokeo ya ukaguzi yalifikishwa TAKUKURU na mamlaka nyingine husika kwa hatua zaidi, Kwa kuwa uchunguzi bado unaendelea,matokeo ya ukaguzi huo hayajawekwa wazi katika ripoti hii.

SURA YA KUMI NA NANE

MAPENDEKEZO YA JUMLA NA HITIMISHO

Mapendekezo ya Jumla

Licha ya juhudi za Serikali za kuboresha uwazi,na ufanisi, Taarifa hii inaibua hitaji muhimu la kuchukua hatua kwa haraka katika taratibu za usimamizi wa fedha za Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa.Afua hizi lazima ziweke kipaumbele katika uimarishaji wa udhibiti wa ndani, usimamizi wa vihatarishi, na taratibu za utawala ili kupunguza hatari za usimamizi holela wa kifedha na mapungufu kadha wa kadha katika udhibiti wa ndani.

Ili kushughulikia masuala haya, Ofisi ya Raisi-TAMISEMI, Tawala za mikoa, na Serikali za Mitaa lazima ziandae mpango kazi wa kina ambao utawezesha utekelezaji wa haraka wa mapendekezo yanayojirudia, ikijumuisha mikakati ya kiutendaji ya kutekeleza mapendekezo ya muda mrefu.

Mpango kazi unapaswa kujumuisha mkakati wa kina wa kuimarisha udhibiti wa ndani, udhibiti wa vihatarishi, na taratibu za utawala katika Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa, kuanzia ngazi ya wizara mpaka ngazi za chini.

Aidha, mpango wa utekelezaji unapaswa kujumuisha hatua za kujenga uwezo wa kutosha na mpango wa mafunzo kwa watumishi wanaohusika katika mchakato wa usimamizi wa fedha. Hii itahakikisha kwamba mifumo na taratibu mpya zinaeleweka vyema na kutekelezwa kwa ufanisi.

Vilevile, Matumizi ya mifumo ya kielektroniki yanapaswa kuhimizwa ili kuboresha ufanisi, usahihi na uwazi katika michakato ya usimamizi wa fedha, hivyo kupunguza hatari za makosa, na dosari nyinginezo

hasa katika maeneo ya taarifa zinazohusu mapato na fedha.

Hatimaye, ni lazima hatua kali zichukuliwe kwa watendaji wote wanaohusika na uvunjaji wa sheria, hasa katika masuala yanayohusu manunuzi na ukusanyaji wa mapato.

Hitimisho

Napenda kutoa shukurani zangu za dhati kwa wadau wetu wote, ikiwa ni pamoja na Serikali, Bunge, na Taasisi zote zilizokaguliwa kwa michango yao ya thamani na msaada thabiti katika kuwezesha utayarishaji wa taarifa hii. Ni matumaini yangu ya dhati kwamba Taarifa hii itafanyika kuwa nyenzo muhimu kwa umma, watunga sera,pamoja na wataalam

Kwa kufanya kazi pamoja kwa ushirikiano wa karibu, nina imani kwamba tunaweza kuimarisha utendaji kazi wa Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa kwa kiasi kikubwa. Hivyo, ni Imani yangu kwamba, tutaendeleza ushirikiano wetu katika kufanya kazi pamoja kwa mustakabali wa ujenzi wa Taifa katika miaka ijayo.

Charles E. Kichere
MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

VIAMBATISHO

Kiambatisho Na.2-1: Mwenendo wa Hati za ukaguzi zilizotolewa

Na.	Jina la Taasisi	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
1.	H/Jiji Arusha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Yenye Shaka
2.	H/W Arusha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
3.	H/W Babati	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
4.	H/Mji Babati	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka
5.	H/W Bagamoyo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
6.	H/W Bahi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Yenye Shaka
7.	H/W Bariadi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
8.	H/Mji Bariadi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
9.	H/W Biharamulo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
10.	H/W Buchosa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
11.	H/W Buhigwe	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
12.	H/W Bukoba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
13.	H/M Bukoba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
14.	H/W Bukombe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
15.	H/W Bumbuli	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
16.	H/W Bunda	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Mbaya	Inayoridhisha
17.	H/Mji Bunda	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
18.	H/W Busega	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
19.	H/W Busokelo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
20.	H/W Butiama	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
21.	H/W Chalinze	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
22.	H/W Chamwino	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
23.	H/W Chato	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
24.	H/W Chemba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
25.	H/W Chunya	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
26.	H/Jiji Dar es salaam(Awali H/W Ilala)	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha
27.	H/Jiji Awali Dar es salaam	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Yenye Shaka	Haipo
28.	H/Jiji Dodoma	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
29.	H/W Gairo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
30.	H/W Geita	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Yenye Shaka
31.	H/Mji Geita	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka
32.	H/W Hai	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
33.	H/W Hanang	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
34.	H/W Handeni	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
35.	H/Mji Handeni	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
36.	H/Mji Ifakara	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
37.	H/W Igunga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
38.	H/W Ikungi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
39.	H/W Ileje	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
40.	H/M Ilemela	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
41.	H/W Iramba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
42.	H/W Iringa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
43.	H/M Iringa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
44.	H/W Itigi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha

Na.	Jina la Taasisi	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
45.	H/W Itilima	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
46.	H/M Kahama	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
47.	H/W Kakonko	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
48.	H/W Kalambo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
49.	H/W Kaliua	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
50.	H/W Karagwe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
51.	H/W Karatu	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
52.	H/W Kasulu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
53.	H/Mji Kasulu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
54.	H/W Kibaha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
55.	H/Mji Kibaha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
56.	H/W Kibiti	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
57.	H/W Kibondo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
58.	H/M Kigamboni	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
59.	H/W Kigoma	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
60.	H/M Kigoma/Ujiji	Mbaya	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
61.	H/W Kilindi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Yenye Shaka
62.	H/W Kilolo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
63.	H/W Kilosa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
64.	H/W Kilwa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
65.	H/M Kinondoni	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
66.	H/W Kisarawe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha
67.	H/W Kishapu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
68.	H/W Kiteto	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
69.	H/W Kondoa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Yenye Shaka	Inayoridhisha
70.	H/Mji Kondoa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
71.	H/W Kongwa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
72.	H/W Korogwe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
73.	H/Mji Korogwe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
74.	H/W Kwimba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
75.	H/W Kyela	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
76.	H/W Kyerwa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
77.	H/M Lindi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
78.	H/W Liwale	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
79.	H/W Longido	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha
80.	H/W Ludewa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
81.	H/W Lushoto	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
82.	H/W Madaba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
83.	H/W Mafia	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
84.	H/Mji Mafinga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
85.	H/W Magu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
86.	H/Mji Makambako	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
87.	H/W Makete	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
88.	H/W Malinyi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
89.	H/W Manyoni	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
90.	H/W Masasi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
91.	H/Mji Masasi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha

Na.	Jina la Taasisi	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
92.	H/W Maswa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
93.	H/W Mbarali	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
94.	H/Jiji Mbeya	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
95.	H/W Mbeya	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
96.	H/W Mbinga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
97.	H/Mji Mbinga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka
98.	H/W Mbogwe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
99.	H/W Mbozi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
100.	H/W Mbulu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
101.	H/Mji Mbulu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
102.	H/W Meatu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
103.	H/W Meru	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
104.	H/W Missenyi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
105.	H/W Misungwi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
106.	H/W Mkalama	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
107.	H/W Mkinga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
108.	H/W Mkuranga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
109.	H/W Mlele	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha
110.	H/W Mlimba	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
111.	H/W Momba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
112.	H/W Monduli	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
113.	H/W Morogoro	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
114.	H/M Morogoro	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
115.	H/W Moshi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
116.	H/M Moshi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
117.	H/W Mpanda	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
118.	H/M Mpanda	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
119.	H/W Mpimbwe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
120.	H/W Mpwapwa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
121.	H/W Msalala	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
122.	H/W Mtama(Awali H/W Lindi)	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
123.	H/W Mtwara	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
124.	H/M Mtwara	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
125.	H/W Mufindi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
126.	H/W Muheza	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
127.	H/W Muleba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
128.	H/W Musoma	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Yenye Shaka
129.	H/M Musoma	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
130.	H/W Mvomero	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
131.	H/W Mwanga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
132.	H/Jiji Mwanza	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
133.	H/W Nachingwea	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
134.	H/W Namtumbo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
135.	H/Mji Nanyamba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
136.	H/W Nanyumbu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha

Na.	Jina la Taasisi	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
137.	H/W Newala	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
138.	H/Mji Newala	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
139.	H/W Ngara	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
140.	H/W Ngorongoro	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
141.	H/W Njombe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
142.	H/Mji Njombe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
143.	H/W Nkasi	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka
144.	H/W Nsimbo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
145.	H/W Nyanghw'ale	Disclaimer	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
146.	H/W Nyasa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Yenye Shaka
147.	H/W Nzega	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
148.	H/Mji Nzega	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
149.	H/W Pangani	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
150.	H/W Rombo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
151.	H/W Rorya	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
152.	H/W Ruangwa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
153.	H/W Rufiji	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
154.	H/W Rungwe	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
155.	H/W Same	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
156.	H/W Sengerema	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Yenye Shaka	Inayoridhisha
157.	H/W Serengeti	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
158.	H/W Shinyanga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
159.	H/M Shinyanga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
160.	H/W Siha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
161.	H/W Sikonge	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
162.	H/W Simanjiro	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka
163.	H/W Singida	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
164.	H/M Singida	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
165.	H/W Songea	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
166.	H/M Songea	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
167.	H/W Songwe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka
168.	H/W Sumbawanga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
169.	H/M Sumbawanga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka
170.	H/M Tabora	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
171.	H/W Tandahimba	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
172.	H/Jiji Tanga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
173.	H/W Tarime	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
174.	H/Mji Tarime	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
175.	H/M Temeke	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
176.	H/Mji Tunduma	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
177.	H/W Tunduru	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
178.	H/M Ubungo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
179.	H/W Ukerewe	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
180.	H/W Ulanga	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha

Na.	Jina la Taasisi	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
181.	H/W Urambo	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Mbaya	Inayoridhisha	Inayoridhisha
182.	H/W Ushetu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Mbaya
183.	H/W Uvinza	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha
184.	H/W Uyui	Yenye Shaka	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
185.	H/W Wanging'ombe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
186.	S/M Katavi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
187.	S/M Simiyu	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
188.	S/M Njombe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
189.	S/M Geita	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
190.	S/M Arusha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
191.	S/M Pwani	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
192.	S/M Dodoma	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
193.	S/M Iringa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
194.	S/M Kigoma	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
195.	S/M Kilimanjaro	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
196.	S/M Lindi	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
197.	S/M Mara	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
198.	S/M Mbeya	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
199.	S/M Morogoro	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
200.	S/M Mtwara	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
201.	S/M Mwanza	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
202.	S/M Ruvuma	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
203.	S/M Shinyanga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
204.	S/M Singida	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
205.	S/M Tabora	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
206.	S/M Tanga	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
207.	S/M Kagera	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
208.	S/M Dar es salaam	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
209.	S/M Rukwa	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
210.	S/M Songwe	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
211.	S/M Manyara		Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
212.	Wakala wa Mabasi Yaendayo Haraka Dar es Salaam (DART)		Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
213.	Chuo cha Mafunzo cha Serikali za Mitaa (HOMBOLO)		Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
214.	Mfuko wa Barabara (TAMISEMI)		Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
215.	Bodi ya Mikopo Serikali za Mitaa (LGLB)		Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
216.	Wakala wa Barabara Vijijini		Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha

Na.	Jina la Taasisi	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
	na Mijini (TARURA)					
217.	Jumuiya ya Tawala za Mitaa Tanzania (ALAT)		Haikukaguliwa	Yenye Shaka	Yenye Shaka	Inayoridhisha
218.	Tume ya Utumishi wa Walimu		Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha
219.	Ofisi ya Rais – Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (fungu la 56)		Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha	Inayoridhisha

Kiambatisho Na.3-1: Hali ya Utekelezaji wa Mapendekezo ya Miaka Iliyopita

Na.	Jina La Halmashauri/ Sekretariati ya Mkoa/TAMISEMI/Wakala/Taasisi	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo ambayo utekelezaji unaendelea	Mapendekezo ambayo hayajatekelezwa	Mapendekezo ambayo yamerudiwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
1.	H/W Iramba	153	65	53	9	26	0
2.	H/W Longido	120	82	5	5	28	0
3.	H/W Ushetu	115	51	28	20	11	5
4.	H/M Moshi	106	68	8	0	29	1
5.	H/W Ukerewe	105	41	29	5	21	9
6.	H/W Bumbuli	104	29	25	25	21	4
7.	H/W Kishapu	102	50	23	10	11	8
8.	H/M Songea	101	53	14	4	18	12
9.	H/W Kaliua	101	49	19	1	24	8
10.	H/W Monduli	97	38	16	21	20	2
11.	H/W Shinyanga	96	44	29	3	16	4
12.	H/W Kibondo	96	28	37	18	10	3
13.	H/W Msalala	95	51	25	7	9	3
14.	H/W Tarime	93	45	38	4	5	1
15.	H/W Serengeti	93	37	26	18	7	5
16.	H/W Igunga	92	46	33	0	11	2
17.	H/Jiji Tanga	92	21	41	25	4	1
18.	H/W Singida	92	49	15	2	26	0
19.	H/M Kigoma/ Ujiji	91	30	27	9	22	3
20.	H/W Namtumbo	89	44	32	1	8	4
21.	H/W Chamwino	85	38	21	11	14	1
22.	H/W Urambo	85	34	33	6	11	1
23.	H/W Bunda	85	45	31	7	0	2
24.	H/W Kakonko	84	35	21	3	15	10
25.	H/W Mbogwe	84	36	25	8	13	2
26.	H/W Musoma	84	26	42	7	7	2
27.	H/W Mpanda	84	34	42	7	1	0
28.	H/W Kilindi	84	28	36	8	12	0
29.	H/W Magu	83	46	20	1	9	7
30.	H/Jiji Mwanza	83	28	29	3	19	4
31.	H/W Bahi	82	10	33	25	9	5
32.	H/W Buhigwe	81	22	22	7	28	2
33.	H/W Nzega	81	19	42	2	17	1
34.	H/W Buchosa	80	32	23	5	18	2
35.	H/M Shinyanga	80	45	19	9	5	2
36.	H/Mji Handeni	80	25	23	7	23	2
37.	H/W Sikonge	78	43	17	2	16	0
38.	H/W Lushoto	78	27	21	9	18	3
39.	H/W Handeni	78	31	29	7	9	2
40.	H/W Kongwa	76	34	29	9	0	4
41.	H/W Uyui	75	20	31	6	17	1
42.	H/W Rombo	75	57	5	1	11	1
43.	H/M Tabora	74	59	10	0	3	2
44.	H/W Chato	74	27	32	13	2	0
45.	H/W Siha	73	49	3	1	18	2
46.	H/W Manyoni	73	18	34	21	0	0
47.	H/W Mwanga	73	45	8	6	14	0
48.	H/W Rorya	71	25	29	12	0	5
49.	H/W Muheza	71	14	21	14	19	3
50.	H/W Kwimba	70	21	28	1	20	0
51.	H/W Busega	70	18	40	10	0	2

Na.	Jina La Halmashauri/ Sekretariati ya Mkoa/TAMISEMI/Wakala/Taasisi	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo ambayo utekelezaji unaendelea	Mapendekezo ambayo hayajatekelezwa	Mapendekezo ambayo yamerudiwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
52.	H/W Itilima	70	26	35	8	0	1
53.	H/M Lindi	68	35	18	11	2	2
54.	H/W Kibaha	67	32	21	6	7	1
55.	H/Jiji Mbeya	67	37	19	1	4	6
56.	H/W Chalinze	67	40	18	2	6	1
57.	H/Mji Kahama	67	38	19	1	5	4
58.	H/Mji Nzega	66	20	28	1	17	0
59.	H/W Rufiji	66	20	24	4	14	4
60.	H/W Bariadi	66	22	30	3	11	0
61.	H/W Momba	65	30	19	3	12	1
62.	H/W Mufindi	65	26	20	1	17	1
63.	H/W Mkuranga	64	28	30	0	6	0
64.	H/W Songwe	64	33	21	1	7	2
65.	H/W Butiama	64	31	25	3	0	5
66.	H/Mji Kasulu	64	24	22	3	13	2
67.	H/W Ileje	63	30	20	5	5	3
68.	H/W Ruangwa	62	18	29	7	7	1
69.	H/W Mbozi	62	26	19	3	12	2
70.	H/W Misungwi	62	38	12	0	12	0
71.	H/W Mkinga	61	20	26	2	12	1
72.	H/W Mpwapwa	60	24	27	1	3	5
73.	H/W Arusha	60	27	11	13	9	0
74.	H/W Meatu	60	18	29	12	0	1
75.	H/W Itigi	59	18	13	22	1	5
76.	H/W Bukombe	59	26	20	6	7	0
77.	H/W Kigoma	59	13	16	11	17	2
78.	H/W Iringa	58	12	25	11	5	5
79.	H/W Mbarali	58	36	10	3	8	1
80.	H/W Biharamulo	58	19	25	0	11	3
81.	H/W Karagwe	58	18	23	0	13	4
82.	H/M Mpanda	57	23	24	2	7	1
83.	H/W Nsimbo	57	15	29	5	8	0
84.	H/W Bagamoyo	56	31	10	4	11	0
85.	H/W Lindi	56	18	22	15	1	0
86.	H/M Musoma	56	8	39	6	3	0
87.	H/W Kilosa	55	37	9	7	0	2
88.	H/W Mafia	54	25	16	4	9	0
89.	H/W Meru	54	13	29	11	1	0
90.	H/W Mlele	54	19	25	7	3	0
91.	H/W Geita	54	12	24	15	3	0
92.	H/W Kalambo	54	19	14	13	3	5
93.	H/W Ngorongoro	54	26	13	1	14	0
94.	H/Jiji Dar es Salaam	54	17	13	10	3	11
95.	H/Jiji Arusha	54	36	8	3	7	0
96.	H/W Kilolo	53	25	17	8	2	1
97.	H/Mji Tunduma	53	29	21	1	1	1
98.	H/W Kasulu	53	23	17	1	10	2
99.	H/W Ikungi	53	22	16	8	5	2
100.	H/W Makete	53	30	12	3	8	0
101.	H/W Kondoa	53	24	14	5	8	2
102.	H/W Mbeya	52	35	14	0	3	0
103.	H/W Korogwe	52	7	14	19	11	1

Na.	Jina La Halmashauri/ Sekretariati ya Mkoa/TAMISEMI/Wakala/Taasisi	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo ambayo utekelezaji unaendelea	Mapendekezo ambayo hayajatekelezwa	Mapendekezo ambayo yamerudiwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
104.	H/M Iringa	52	11	35	2	1	3
105.	H/W Bukoba	52	20	17	6	8	1
106.	H/M Ubungo	52	15	18	9	9	1
107.	H/W Kilwa	52	16	26	6	4	0
108.	H/M Morogoro	52	12	14	16	6	4
109.	H/W Karatu	51	29	14	7	0	1
110.	H/W Pangani	51	23	12	6	9	1
111.	H/W Missenyi	51	23	9	1	17	1
112.	H/W Uvinza	50	4	15	5	26	0
113.	H/W Maswa	50	16	31	1	1	1
114.	H/Mji Bariadi	50	15	19	2	14	0
115.	H/W Ngara	49	24	10	3	9	3
116.	H/W Moshi	48	11	12	0	22	3
117.	H/W Sengerema	47	23	11	3	10	0
118.	H/Mji Korogwe	47	28	10	3	6	0
119.	H/Mji Geita	47	28	19	0	0	0
120.	H/Mji Makambako	46	30	9	0	7	0
121.	H/W Nyang'hwale	46	13	21	7	5	0
122.	H/M Singida	45	12	9	18	4	2
123.	H/W Hanang'	45	13	12	7	13	0
124.	H/W Mvomero	45	13	8	5	17	2
125.	H/Mji Tarime	45	15	27	2	1	0
126.	H/W Muleba	45	19	12	2	11	1
127.	H/W Nkasi	44	10	14	13	5	2
128.	H/W Nyasa	44	25	14	1	3	1
129.	H/W Wang'ing'ombe	43	29	2	2	10	0
130.	H/W Mkalama	43	17	16	2	4	4
131.	H/W Mpimbwe	43	10	27	2	4	0
132.	H/W Nachingwea	43	13	18	8	3	1
133.	H/W Morogoro	43	16	7	4	0	16
134.	H/W Mbulu	43	13	11	1	17	1
135.	H/W Kyerwa	43	9	18	0	11	5
136.	H/W Tunduru	42	21	5	0	14	2
137.	H/Mji Bunda	42	17	21	0	1	3
138.	H/Mji Njombe	42	21	7	5	8	1
139.	H/W Ludewa	41	27	5	1	8	0
140.	H/W Chemba	41	7	14	11	7	2
141.	H/W Kibiti	41	21	10	5	5	0
142.	H/Mji Ifakara	41	1	24	10	5	1
143.	H/M Sumbawanga	40	12	14	3	7	4
144.	H/W Kiteto	40	19	12	1	7	1
145.	H/W Sumbawanga	40	16	13	5	2	4
146.	H/W Same	40	9	10	3	15	3
147.	H/W Liwale	40	15	20	3	1	1
148.	H/W Chunya	39	17	13	0	7	2
149.	H/W Kisarawe	39	8	23	3	5	0
150.	H/W Kyela	39	20	12	0	7	0
151.	H/Jiji Dodoma	38	10	20	1	5	2
152.	H/W Tandahimba	38	24	7	4	3	0
153.	H/W Rungwe	38	21	9	4	3	1
154.	H/W Songea	37	12	9	1	13	2

Na.	Jina La Halmashauri/ Sekretariati ya Mkoa/TAMISEMI/Wakala/Taasisi	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo ambayo utekelezaji unaendelea	Mapendekezo ambayo hayajatekelezwa	Mapendekezo ambayo yamerudiwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
155.	H/M Ilemela	37	22	6	0	7	2
156.	H/M Kinondoni	36	25	8	2	1	0
157.	H/W Madaba	36	22	8	0	6	0
158.	H/M Temeke	33	17	12	2	1	1
159.	H/M Bukoba	33	11	9	2	9	2
160.	H/Mji Babati	33	13	8	3	8	1
161.	H/W Simanjiro	32	7	7	0	18	0
162.	H/W Njombe	31	13	9	5	4	0
163.	H/Mji Mafinga	30	15	15	0	0	0
164.	H/W Mbinga	30	18	3	0	9	0
165.	H/Mji Mbulu	29	10	5	1	11	2
166.	H/W Newala	29	7	20	0	2	0
167.	H/Mji Nanyamba	28	13	3	7	5	0
168.	H/W Ulanga	28	13	7	0	7	1
169.	H/W Mlimba	27	21	4	0	2	0
170.	H/W Malinyi	27	5	11	11	0	0
171.	H/Mji Kondoa	26	9	9	1	4	3
172.	H/W Gairo	26	13	7	0	6	0
173.	H/Mji Newala	26	18	2	0	6	0
174.	H/M Mtwara/ Mikindani	25	16	4	1	4	0
175.	H/W Mtwara	25	14	7	0	4	0
176.	H/W Masasi	24	11	8	2	3	0
177.	H/Mji Mbinga	23	11	12	0	0	0
178.	H/M Kigamboni	23	3	5	3	0	12
179.	H/W Nanyumbu	23	2	12	3	6	0
180.	H/W Busokelo	22	12	4	0	6	0
181.	H/Mji Masasi	22	14	2	2	4	0
182.	H/Mji Kibaha	17	3	4	3	7	0
183.	H/W Hai	16	0	11	1	4	0
184.	H/W Babati	16	6	6	0	3	1
Jumla ndogo (LGAs)		**10,625**	**4,408**	**3,349**	**960**	**1,566**	**342**
1.	SEKRETARIETI YA MKOA GEITA	81	54	12	10	0	5
2.	SEKRETARIETI YA MKOA TABORA	81	51	12	2	15	1
3.	SEKRETARIETI YA MKOA MWANZA	76	48	12	5	9	2
4.	SEKRETARIETI YA MKOA TANGA	59	33	16	2	8	0
5.	SEKRETARIETI YA MKOA RUVUMA	47	20	12	5	9	1
6.	SEKRETARIETI YA MKOA DAR ES SALAAM	42	17	22	0	3	0
7.	SEKRETARIETI YA MKOA SONGWE	42	20	17	0	5	0
8.	SEKRETARIETI YA MKOA SINGIDA	41	13	10	5	11	2
9.	SEKRETARIETI YA MKOA DODOMA	38	14	5	0	18	1
10.	SEKRETARIETI YA MKOA COAST	35	22	10	3	0	0

Na.	Jina La Halmashauri/ Sekretariati ya Mkoa/TAMISEMI/Wakala/Taasisi	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo ambayo utekelezaji unaendelea	Mapendekezo ambayo hayajatekelezwa	Mapendekezo ambayo yamerudiwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
11.	SEKRETARIETI YA MKOA ARUSHA	32	9	5	10	7	1
12.	SEKRETARIETI YA MKOA IRINGA	31	7	23	0	1	0
13.	SEKRETARIETI YA MKOA SIMIYU	31	16	14	1	0	0
14.	SEKRETARIETI YA MKOA KAGERA	29	8	10	6	2	3
15.	SEKRETARIETI YA MKOA KIGOMA	29	9	7	5	6	2
16.	SEKRETARIETI YA MKOA LINDI	29	3	2	22	2	0
17.	SEKRETARIETI YA MKOA NJOMBE	29	11	5	7	5	1
18.	SEKRETARIETI YA MKOA SHINYANGA	28	9	6	5	8	0
19.	SEKRETARIETI YA MKOA RUKWA	27	11	7	6	2	1
20.	SEKRETARIETI YA MKOA KATAVI	22	7	11	0	4	0
21.	SEKRETARIETI YA MKOA KILIMANJARO	18	10	4	0	4	0
22.	SEKRETARIETI YA MKOA MTWARA	15	9	0	6	0	0
23.	SEKRETARIETI YA MKOA MOROGORO	14	8	3	0	3	0
24.	SEKRETARIETI YA MKOA MANYARA	13	4	9	0	0	0
25.	SEKRETARIETI YA MKOA MARA	13	1	7	3	1	1
26.	SEKRETARIETI YA MKOA MBEYA	13	1	7	3	1	1
Jumla Ndogo (SEKRETARIETI ZA MIKOA)		915	415	248	106	124	22
1.	Wakala ya Barabara za Vijijini na Mijini (TARURA)	123	55	47	14	-	7
2.	Taasisi ya Mafunzo ya Serikali za Mitaa (LGTI)	37	10	10	14	1	2
3.	Wakala wa mabasi yaendayo Kwa kazi Dar(DART)	31	8	11	-	-	12
4.	Bodi ya Mikopo ya Serikali za Mitaa (LGLB)	27	3	10	6	7	1
5.	OR-TAMISEMI	17	10	2	4	1	-
6.	Tume ya Utumishi wa Walimu (TSC)	17	10	7	-	-	-

Na.	Jina La Halmashauri/ Sekretariati ya Mkoa/TAMISEMI/Wakala/Taasisi	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo ambayo utekelezaji unaendelea	Mapendekezo ambayo hayajatekeleza zwa	Mapendekezo ambayo yamerudiwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
7.	Mfuko wa Barabara	15	5	1	2	3	4
8.	Jumuiya ya Serikali za Mitaa Tanzania (ALAT)	13	1	3	5	3	1
Jumla ndogo (OR-TAMISEMI)		**280**	**102**	**91**	**45**	**15**	**27**
Jumla Kuu		11,820	4,925	3,688	1,111	1,705	391

Chanzo: *Taarifa ya ukaguzi kwa Mwaka 2021/22*

Kiambatisho Na.3-2: Utekelezaji wa maagizo ya LAAC

Na.	Jina la Halmashauri	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Utekelezaji unaendelea	Mapendekezo hayajatekelezwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
1.	H/jiji Tanga	16	1	5	10	-
2.	H/W Ukerewe	16	11	3	1	1
3.	H/W Simanjiro	14	1	8	5	-
4.	H/W Mufindi	13	7	1	5	-
5.	H/W Kiteto	12	5	6	1	-
6.	H/W Chamwino	11	-	10	1	-
7.	H/W Pangani	11	-	2	9	-
8.	H/jiji Dodoma	10	3	6	1	-
9.	H/W Nyasa	10	-	0	10	-
10.	H/W Babati	10	10	0	-	-
11.	H/W Kongwa	10	1	9	-	-
12.	H/W Same	10	7	2	-	1
13.	H/W Bunda	10	-	0	10	-
14.	H/Mji Njombe	10	5	3	2	
15.	H/W Bumbuli	10	1	9	-	-
16.	H/W Kakonko	9	1	8	-	-
17.	H/W Shinyanga	9	4	4	1	-
18.	H/W Ileje	9	3	6	-	-
19.	H/W Nanyumbu	9	6	3	-	-
20.	H/W Liwale	9	1	7	1	
21.	H/M Songea	8	2	5	1	-
22.	H/W Kaliua	8	-	2	6	-
23.	H/M Temeke	8	1	6	1	-
24.	H/W Longido	8	-	0	8	-
25.	H/M Iringa	8	1	5	1	1
26.	H/W Siha	8	3	5	-	-
27.	H/jiji Mbeya	8	-	1	7	
28.	H/W Masasi	8	3	0	5	-
29.	H/M Tabora	8	-	6	1	1
30.	H/W Mwanga	8	-	8	-	-
31.	H/Mji Nanyamba	8	1	6	1	-
32.	H/W Kibondo	8	-	6	2	-
33.	H/M Moshi	8	1	4	3	-
34.	H/W Misungwi	8	6	1		1
35.	H/W Sikonge	8	1	6	1	-
36.	H/W Mkinga	8	-	7	1	-
37.	H/W Rufiji	8	-	0	8	-
38.	H/Mji Tarime	8	1	0	7	-
39.	H/W Meatu	8	2	2	4	-
40.	H/W Muheza	8	7	0	1	-
41.	H/W Kilindi	8	4	3	1	-
42.	H/W Buchosa	7	-	2	5	-
43.	H/W Mafia	7	-	6	1	-
44.	H/W Chunya	7	2	4	-	1
45.	H/W Kasulu	7	2	5	-	-
46.	H/W Iramba	7	-	4	2	1
47.	H/W Karagwe	7	3	1	1	2
48.	H/W Ngara	7	-	0	7	-
49.	H/M Musoma	7	1	4	2	-
50.	H/Mji Newala	7	1	6	-	-
51.	H/W Kyela	7	5	2		
52.	H/W Kigoma	7	-	7	-	-
53.	H/M Sumbawanga	6	-	0	6	-
54.	H/W Ushetu	6	-	3	3	-

Na.	Jina la Halmashauri	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Utekelezaji unaendelea	Mapendekezo hayajatekelezwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
55.	H/W Itigi	6	4	1	1	-
56.	H/W Uyui	6	-	6	-	-
57.	H/W Namtumbo	6	-	0	6	-
58.	H/W Hai	6	4	2	-	-
59.	H/W Korogwe	6		2	4	-
60.	H/M Bukoba	6	-	1	5	-
61.	H/M Kigoma/ Ujiji	6	-	0	6	-
62.	H/Mji Babati	6	3	3	-	-
63.	H/W Hanang'	6	1	4	1	-
64.	H/W Mbarali	6	3	0	-	3
65.	H/W Tandahimba	6	6	0	-	-
66.	H/W Madaba	6	-	6	-	
67.	H/W Msalala	6	-	6	-	-
68.	H/W Ngorongoro	6	3	2	1	-
69.	H/jiji Dar es Salaam	6	5	1	-	-
70.	H/W Bukombe	6	3	3	-	-
71.	H/W Chato	6	-	5	1	-
72.	H/W Butiama	6	-	6	-	
73.	H/W Makete	6	4	1	1	-
74.	H/W Serengeti	6	-	4	2	
75.	H/M Kinondoni	5	-	5	-	-
76.	H/W Tarime	5	2	0	2	1
77.	H/M Singida	5	1	3	1	-
78.	H/W Chalinze	5	-	1	4	-
79.	H/M Mtwara/ Mikindani	5	1	3	1	-
80.	H/W Sumbawanga	5	-	0	5	-
81.	H/W Singida	5	-	3	2	-
82.	H/Mji Geita	5	-	1	4	-
83.	H/W Missenyi	5	-	5	-	-
84.	H/W Kilosa	5	-	0	5	-
85.	H/Mji Makambako	5	2	0	3	-
86.	H/W Kishapu	5	3	2	-	-
87.	H/M Ubungo	5	3	1	1	-
88.	H/Mji Ifakara	5	-	5	-	-
89.	H/W Busega	5	-	4	1	
90.	H/W Mbinga	5	5	0	-	-
91.	H/W Lushoto	5	-	1	4	-
92.	H/jiji Arusha	5	-	4	1	-
93.	H/W Itilima	5	1	1	3	-
94.	H/W Handeni	5	1	3	1	-
95.	H/W Momba	4	2	2	-	-
96.	H/Mji Mafinga	4	-	0	4	
97.	H/M Mpanda	4	3	1	-	-
98.	H/W Wang'ing'ombe	4	4	0	-	-
99.	H/W Mkalama	4	-	4	-	-
100.	H/W Monduli	4	-	1	3	-
101.	H/W Mbogwe	4	2	2	-	-
102.	H/W Kondoa	4	-	2	2	-
103.	H/W Lindi	4	2	2	-	-
104.	H/W Nachingwea	4	-	2	-	2
105.	H/W Busokelo	4	3	0	1	-
106.	H/W Bahi	4	1	3	-	-

Na.	Jina la Halmashauri	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Utekelezaji unaendelea	Mapendekezo hayajatekelezwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
107.	H/W Rorya	4	2	0	1	1
108.	H/jiji Mwanza	4	-	0	4	-
109.	H/Mji Kondoa	4	-	2	2	-
110.	H/W Kyerwa	4	2	2	-	-
111.	H/W Mtwara	4	-	4	-	-
112.	H/W Iringa	3	-	3	-	-
113.	H/W Mbeya	3	1	1	-	1
114.	H/W Sengerema	3	2	0	1	-
115.	H/W Mpwapwa	3	-	3	-	-
116.	H/W Kilolo	3	1	2	-	-
117.	H/W Mlimba	3	-	3	-	-
118.	H/W Songea	3	1	0	2	-
119.	H/W Igunga	3	1	2	-	-
120.	H/Mji Nzega	3	2	1	-	-
121.	H/W Uvinza	3	-	3	-	-
122.	H/W Ruangwa	3	-	2	-	1
123.	H/Mji Korogwe	3		3	-	-
124.	H/W Newala	3	-	3	-	-
125.	H/W Nzega	3	-	3	-	-
126.	H/W Arusha	3	-	0	3	-
127.	H/M Kigamboni	3	2	1	-	-
128.	H/W Chemba	3	2	0	1	-
129.	H/W Rombo	3	1	2	-	-
130.	H/W Mvomero	3	1	2	-	-
131.	H/Mji Masasi	3	2	1	-	-
132.	H/W Mpanda	3	2	0	1	-
133.	H/W Kilwa	3	1	2	-	-
134.	H/W Gairo	3	1	2	-	-
135.	H/W Malinyi	3	-	3	-	-
136.	H/W Morogoro	3	1	2	-	-
137.	H/W Ulanga	3	1	2	-	-
138.	H/Mji Bariadi	3	2	1	-	-
139.	H/W Mbulu	3	2	1	-	-
140.	H/W Muleba	3	-	1	2	
141.	H/M Morogoro	3	2	1	-	-
142.	H/W Karatu	2	1	1	-	-
143.	H/W Bagamoyo	2	-	0	2	-
144.	H/Mji Kibaha	2	-	2	-	-
145.	H/W Geita	2	1	1	-	-
146.	H/W Manyoni	2	1	1	-	-
147.	H/W Nsimbo	2	-	1	1	-
148.	H/W Njombe	2	2	0	-	-
149.	H/W Mbozi	2	1	1	-	-
150.	H/W Bukoba	2	-	2	-	-
151.	H/W Musoma	2	1	1	-	-
152.	H/W Rungwe	2	1	1	-	-
153.	H/W Maswa	2	-	1	-	1
154.	H/W Biharamulo	2	-	2	-	-
155.	H/W Bariadi	2	-	0	2	-
156.	H/M Lindi	2	-	1	1	-
157.	H/W Tunduru	1	1	0	-	-
158.	H/W Meru	1	-	1	-	-
159.	H/W Kalambo	1	-	0	1	-
160.	H/W Magu	1	-	1	-	-
161.	H/W Ludewa	1	-	0	-	1

Na.	Jina la Halmashauri	Jumla ya Mapendekezo	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Utekelezaji unaendelea	Mapendekezo hayajatekelezwa	Mapendekezo yamefutwa kutokana na kupitwa na wakati
162.	H/Mji Kahama	1	-	1	-	-
163.	H/M Ilemela	1	-	0	1	-
164.	H/W Nyang'hwale	1	1	0	-	-
165.	H/M Shinyanga	1	-	0	1	-
Jumla		892	228	399	245	20

Chanzo: *Taarifa ya ukaguzi kwa Mwaka 2021/2*

Kiambatisho Na.4-1: Mwenendo wa ukusanyaji wa mapato ya ndani

Na	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi(Sh.)	Tofauti (Sh.)	Mafanikio katika utekelezaji% (Makusanyo halisi/Bajeti
1	H/jiji Dar es Salaam	68,394,717,350	74,804,966,840	6,410,249,490	109
2	H/W Mufindi	5,332,894,507	9,909,230,582	4,576,336,075	186
3	H/W Kibaha	1,935,792,861	4,963,721,926	3,027,929,065	256
4	H/W Morogoro	3,026,485,000	5,635,065,124	2,608,580,124	186
5	H/W Kaliua	3,275,882,000	5,561,753,069	2,285,871,069	170
6	H/M Kigamboni	9,106,108,000	11,361,829,713	2,255,721,713	125
7	H/W Rufiji	3,657,284,000	5,826,098,301	2,168,814,301	159
8	H/Mji Kibaha	5,276,849,921	7,385,896,647	2,109,046,726	140
9	H/W Mkuranga	7,826,490,000	9,315,979,997	1,489,489,997	119
10	H/W Karagwe	3,325,510,000	4,701,075,358	1,375,565,358	141
11	H/W Chunya	4,842,560,000	6,181,460,796	1,338,900,796	128
12	H/W Shinyanga	2,294,129,000	3,565,525,644	1,271,396,644	155
13	H/W Ngara	2,893,050,000	4,151,424,950	1,258,374,950	143
14	H/Mji Mafinga	5,027,445,419	6,223,530,408	1,196,084,989	124
15	H/M Shinyanga	4,042,984,000	5,065,142,204	1,022,158,204	125
16	H/W Maswa	2,251,512,231	3,255,323,263	1,003,811,032	145
17	H/W Mbozi	3,189,570,028	4,140,001,045	950,431,017	130
18	H/W Msalala	4,608,360,000	5,555,596,398	947,236,398	121
19	H/W Mpimbwe	1,607,518,000	2,533,483,691	925,965,691	158
20	H/W Igunga	2,903,413,126	3,765,100,955	861,687,829	130
21	H/W Kyerwa	2,653,439,360	3,468,254,750	814,815,390	131
22	H/W Uyui	2,700,000,000	3,436,185,119	736,185,119	127
23	H/W Makete	3,200,268,680	3,927,417,345	727,148,665	123
24	H/W Geita	4,668,436,000	5,381,742,417	713,306,417	115
25	H/W Kibiti	2,106,842,000	2,796,452,000	689,610,000	133
26	H/W Chalinze	11,308,383,162	11,995,110,582	686,727,420	106
27	H/M Songea	4,329,012,000	5,009,185,442	680,173,442	116
28	H/W Kiteto	2,288,924,000	2,948,286,700	659,362,700	129
29	H/W Mlele	800,000,000	1,452,221,852	652,221,852	182
30	H/W Mbinga	4,691,336,000	5,328,099,183	636,763,183	114
31	H/M Mpanda	2,859,161,000	3,490,701,445	631,540,445	122
32	H/W Tarime	6,118,813,000	6,746,328,297	627,515,297	110
33	H/Mji Ifakara	3,927,034,000	4,540,890,222	613,856,222	116
34	H/Mji Geita	10,284,283,000	10,886,125,187	601,842,187	106
35	H/M Ubungo	23,820,553,359	24,414,268,232	593,714,873	102
36	H/W Magu	2,906,913,482	3,498,379,910	591,466,428	120
37	H/W Bariadi	1,850,760,000	2,413,776,114	563,016,114	130
38	H/W Missenyi	4,035,180,000	4,591,541,985	556,361,985	114
39	H/W Mafia	1,680,000,000	2,211,242,058	531,242,058	132
40	H/M Iringa	4,957,000,000	5,456,918,260	499,918,260	110
41	H/W Nachingwea	4,001,818,000	4,501,057,046	499,239,046	112
42	H/M Sumbawanga	2,275,225,000	2,770,294,000	495,069,000	122
43	H/W Bagamoyo	3,914,020,000	4,392,954,510	478,934,510	112
44	H/W Nyang'hwale	2,303,462,000	2,771,053,834	467,591,834	120
45	H/W Namtumbo	1,501,000,000	1,948,596,467	447,596,467	130
46	H/W Chamwino	2,105,707,000	2,529,830,855	424,123,855	120
47	H/W Monduli	2,249,942,000	2,662,475,436	412,533,436	118
48	H/W Kilolo	4,352,862,000	4,760,577,102	407,715,102	109
49	H/W Ileje	1,402,601,000	1,787,698,108	385,097,108	127
50	H/Mji Mbulu	1,032,483,000	1,403,448,426	370,965,426	136
51	H/Mji Kahama	8,941,187,000	9,311,115,119	369,928,119	104
52	H/W Meatu	2,573,720,000	2,937,327,085	363,607,085	114
53	H/Mji Tunduma	8,205,412,500	8,563,895,775	358,483,275	104

Na	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi(Sh.)	Tofauti (Sh.)	Mafanikio katika utekelezaji% (Makusanyo halisi/Bajeti
54	H/W Masasi	3,480,001,000	3,826,538,969	346,537,969	110
55	H/W Bukoba	1,863,000,000	2,206,317,103	343,317,103	118
56	H/W Handeni	2,138,405,701	2,480,297,997	341,892,296	116
57	H/W Ulanga	2,432,114,000	2,772,230,850	340,116,850	114
58	H/W Njombe	3,580,949,600	3,914,998,714	334,049,114	109
59	H/W Nanyumbu	2,351,000,000	2,676,804,148	325,804,148	114
60	H/W Mbeya	4,372,505,000	4,691,605,011	319,100,011	107
61	H/Mji Kasulu	2,096,506,000	2,406,968,096	310,462,096	115
62	H/W Mwanga	3,166,000,000	3,467,824,001	301,824,001	110
63	H/W Songea	1,938,989,000	2,219,591,595	280,602,595	114
64	H/W Meru	3,498,963,000	3,776,193,062	277,230,062	108
65	H/M Bukoba	3,200,132,000	3,458,492,493	258,360,493	108
66	H/W Kisarawe	3,016,710,000	3,270,906,977	254,196,977	108
67	H/W Nsimbo	1,048,182,034	1,300,428,349	252,246,315	124
68	H/Mji Bunda	1,459,300,000	1,706,450,015	247,150,015	117
69	H/W Uvinza	1,947,005,000	2,189,327,000	242,322,000	112
70	H/W Kongwa	3,207,487,500	3,448,722,566	241,235,066	108
71	H/W Kwimba	2,467,985,000	2,695,732,283	227,747,283	109
72	H/W Misungwi	2,498,952,000	2,722,689,000	223,737,000	109
73	H/W Muheza	2,606,787,588	2,790,251,672	183,464,084	107
74	H/W Mbarali	6,072,656,000	6,250,259,424	177,603,424	103
75	H/W Mkinga	1,773,630,855	1,937,385,653	163,754,798	109
76	H/W Mtwara	2,834,206,999	2,996,461,451	162,254,452	106
77	H/W Iringa	3,966,678,500	4,124,909,470	158,230,970	104
78	H/W Momba	1,585,500,000	1,740,694,597	155,194,597	110
79	H/W Ludewa	2,236,599,231	2,390,712,830	154,113,599	107
80	H/Mji Babati	2,532,068,472	2,682,209,060	150,140,588	106
81	H/Mji Newala	2,212,389,000	2,352,407,680	140,018,680	106
82	H/W Chato	3,995,900,000	4,128,340,755	132,440,755	103
83	H/W Hai	3,786,674,000	3,913,924,152	127,250,152	103
84	H/W Mlimba	3,927,034,000	4,037,733,000	110,699,000	103
85	H/W Nyasa	1,238,000,000	1,343,350,555	105,350,555	109
86	H/W Singida	1,357,323,000	1,461,111,623	103,788,623	108
87	H/W Mkalama	1,454,100,000	1,546,280,898	92,180,898	106
88	H/W Sumbawanga	2,760,500,000	2,849,652,146	89,152,146	103
89	H/W Mbulu	1,581,740,000	1,669,969,928	88,229,928	106
90	H/W Kakonko	1,097,636,000	1,168,942,000	71,306,000	106
91	H/Mji Masasi	2,376,383,000	2,427,478,979	51,095,979	102
92	H/W Buhigwe	834,806,000	880,248,000	45,442,000	105
93	H/W Karatu	3,963,535,000	4,008,472,419	44,937,419	101
94	H/W Musoma	1,749,628,000	1,787,696,498	38,068,498	102
95	H/W Same	2,588,731,000	2,625,615,013	36,884,013	101
96	H/Mji Kondoa	1,509,452,812	1,538,944,334	29,491,522	102
97	H/W Babati	3,340,751,000	3,364,142,572	23,391,572	101
98	H/W Rorya	1,380,378,000	1,399,635,109	19,257,109	101
99	H/Mji Bariadi	3,081,751,000	3,100,488,332	18,737,332	101
100	H/W Kigoma	729,482,997	741,312,879	11,829,882	102
101	H/W Kilindi	2,431,494,250	2,436,004,125	4,509,875	100
102	H/W Mpwapwa	2,236,830,400	2,238,996,381	2,165,981	100
103	H/W Urambo	2,533,431,000	2,520,419,640	(13,011,360)	99
104	H/Mji Tarime	1,950,000,000	1,926,483,813	(23,516,187)	99
105	H/W Muleba	5,761,300,000	5,729,911,594	(31,388,406)	99
106	H/W Newala	1,637,840,000	1,598,706,000	(39,134,000)	98
107	H/W Kyela	3,905,033,080	3,862,784,924	(42,248,156)	99

Na	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi(Sh.)	Tofauti (Sh.)	Mafanikio katika utekelezaji% (Makusanyo halisi/Bajeti
108	H/W Busega	2,064,000,000	2,021,196,994	(42,803,006)	98
109	H/W Longido	2,238,600,000	2,188,044,525	(50,555,475)	98
110	H/W Mbogwe	2,392,802,000	2,339,910,645	(52,891,355)	98
111	H/Mji Njombe	6,716,670,980	6,658,321,950	(58,349,030)	99
112	H/W Siha	1,663,489,000	1,596,927,000	(66,562,000)	96
113	H/W Bahi	1,700,000,000	1,630,858,398	(69,141,602)	96
114	H/W Iramba	2,428,534,000	2,357,908,467	(70,625,533)	97
115	H/W Simanjiro	2,483,845,500	2,410,295,999	(73,549,501)	97
116	H/M Kigoma Ujiji	2,800,000,000	2,721,485,165	(78,514,835)	97
117	H/W Butiama	1,545,000,000	1,466,012,977	(78,987,023)	95
118	H/W Songwe	3,150,309,000	3,063,526,850	(86,782,150)	97
119	H/W Itilima	2,378,536,056	2,291,302,972	(87,233,084)	96
120	H/Mji Makambako	3,228,062,000	3,135,351,728	(92,710,272)	97
121	H/W Gairo	1,386,033,214	1,284,849,337	(101,183,877)	93
122	H/Mji Mbinga	2,742,034,123	2,636,395,223	(105,638,900)	96
123	H/W Bukombe	2,347,487,800	2,238,120,499	(109,367,301)	95
124	H/W Biharamulo	2,664,937,000	2,536,346,978	(128,590,022)	95
125	H/W Kondoa	1,570,330,901	1,436,868,417	(133,462,484)	92
126	H/W Tanganyika	4,660,259,801	4,505,225,794	(155,034,007)	97
127	H/W Madaba	1,022,764,000	860,738,345	(162,025,655)	84
128	H/W Rombo	2,797,690,129	2,632,676,812	(165,013,317)	94
129	H/W Moshi	3,898,477,000	3,729,350,955	(169,126,045)	96
130	H/W Manyoni	2,497,357,415	2,320,404,572	(176,952,843)	93
131	H/W Kibondo	2,705,139,602	2,505,920,918	(199,218,684)	93
132	H/W Chemba	1,639,893,203	1,420,250,604	(219,642,599)	87
133	H/W Serengeti	2,770,208,000	2,549,032,361	(221,175,639)	92
134	H/W Kilosa	5,471,252,088	5,249,346,537	(221,905,551)	96
135	H/W Arusha	4,422,748,752	4,197,348,043	(225,400,709)	95
136	H/W Sengerema	2,500,000,000	2,271,718,763	(228,281,237)	91
137	H/W Malinyi	2,602,680,000	2,354,789,000	(247,891,000)	90
138	H/W Nkasi	2,743,267,799	2,493,513,522	(249,754,277)	91
139	H/M Musoma	2,924,042,604	2,658,532,513	(265,510,091)	91
140	H/M Temeke	40,352,386,121	40,086,290,466	(266,095,655)	99
141	H/W Kasulu	2,892,312,000	2,613,074,359	(279,237,641)	90
142	H/W Kalambo	2,033,000,000	1,749,484,000	(283,516,000)	86
143	H/W Rungwe	6,459,977,515	6,166,419,490	(293,558,025)	95
144	H/W Wang'ing'ombe	4,569,426,600	4,271,935,446	(297,491,154)	93
145	H/M Tabora	5,084,765,100	4,784,447,850	(300,317,250)	94
146	H/Mji Korogwe	2,153,969,600	1,835,149,443	(318,820,157)	85
147	H/M Moshi	6,432,336,000	6,110,221,332	(322,114,668)	95
148	H/W Lushoto	2,269,027,000	1,944,116,084	(324,910,916)	86
149	H/W Nzega	2,376,418,000	2,048,848,053	(327,569,947)	86
150	H/W Liwale	3,854,224,000	3,506,654,767	(347,569,233)	91
151	H/M Lindi	2,850,122,000	2,498,481,081	(351,640,919)	88
152	H/W Tunduru	5,064,877,505	4,688,890,953	(375,986,552)	93
153	H/M Singida	4,728,070,334	4,350,923,229	(377,147,105)	92
154	H/M Mtwara/Mikindani	4,950,000,000	4,571,716,064	(378,283,936)	92
155	H/W Hanang'	4,843,000,000	4,456,336,961	(386,663,039)	92
156	H/W Pangani	1,769,560,000	1,348,798,547	(420,761,453)	76
157	H/W Ukerewe	3,269,566,000	2,848,767,741	(420,798,259)	87
158	H/Mji Handeni	2,328,393,724	1,904,449,144	(423,944,580)	82
159	H/jiji Mwanza	18,454,892,000	18,016,467,303	(438,424,697)	98
160	H/W Itigi	1,903,990,833	1,443,714,013	(460,276,820)	76

Na	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi(Sh.)	Tofauti (Sh.)	Mafanikio katika utekelezaji% (Makusanyo halisi/Bajeti
161	H/W Bunda	1,776,485,000	1,235,914,897	(540,570,103)	70
162	H/W Bumbuli	1,032,920,000	477,411,367	(555,508,633)	46
163	H/W Ikungi	2,192,270,000	1,610,130,981	(582,139,019)	73
164	H/W Tandahimba	5,053,322,400	4,467,394,333	(585,928,067)	88
165	H/Mji Nanyamba	2,050,801,000	1,462,958,747	(587,842,253)	71
166	H/W Buchosa	2,714,097,000	2,120,802,661	(593,294,339)	78
167	H/W Korogwe	2,118,730,000	1,474,344,998	(644,385,002)	70
168	H/Mji Nzega	3,676,822,100	3,028,983,246	(647,838,854)	82
169	H/W Sikonge	3,229,000,000	2,574,684,498	(654,315,502)	80
170	H/W Kilwa	5,499,815,000	4,828,149,240	(671,665,760)	88
171	H/W Mvomero	3,596,438,000	2,785,718,861	(810,719,139)	77
172	H/W Lindi	2,743,806,000	1,887,935,605	(855,870,395)	69
173	H/M Ilemela	11,088,116,225	10,194,697,314	(893,418,911)	92
174	H/W Ngorongoro	2,752,532,000	1,825,228,127	(927,303,873)	66
175	H/W Ruangwa	4,961,154,000	4,022,550,213	(938,603,787)	81
176	H/jiji Mbeya	16,710,488,000	15,708,442,770	(1,002,045,230)	94
177	H/W Ushetu	3,580,227,060	2,476,073,071	(1,104,153,989)	69
178	H/W Busokelo	3,122,575,141	1,920,948,999	(1,201,626,142)	62
179	H/jiji Tanga	15,354,836,000	13,955,665,384	(1,399,170,616)	91
180	H/W Kishapu	4,297,770,051	2,898,280,230	(1,399,489,821)	67
181	H/M Morogoro	11,503,535,000	9,274,807,000	(2,228,728,000)	81
182	H/jiji Arusha	25,356,862,310	22,084,949,930	(3,271,912,380)	87
183	H/M Kinondoni	49,413,888,000	44,301,894,182	(5,111,993,818)	90
184	H/jiji Dodoma	43,616,465,099	35,170,693,958	(8,445,771,141)	81
Jumla		**873,898,493,691**	**891,836,133,308**	**17,937,639,617**	**102**

***Chanzo:** Taarifa za Fedha za Halmashauri kwa mwaka 2021/22*

Kiambatisho Na.4-2: Halmashauri zenye ukusanyaji wa mapato ya ndani zaidi ya bajeti

Na.	Jina La Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo halisi (Sh.)	Tofauti (Sh.)	utekelezaji % (Makusanyo halisi/Bajeti
1	H/Jiji Dar es salaam	68,394,717,350	74,804,966,840	6,410,249,490	109
2	H/W Mufindi	5,332,894,507	9,909,230,582	4,576,336,075	186
3	H/W Kibaha	1,935,792,861	4,963,721,926	3,027,929,065	256
4	H/W Morogoro	3,026,485,000	5,635,065,124	2,608,580,124	186
5	H/W Kaliua	3,275,882,000	5,561,753,069	2,285,871,069	170
6	H/M Kigamboni	9,106,108,000	11,361,829,713	2,255,721,713	125
7	H/W Rufiji	3,657,284,000	5,826,098,301	2,168,814,301	159
8	H/Mji Kibaha	5,276,849,921	7,385,896,647	2,109,046,726	140
9	H/W Mkuranga	7,826,490,000	9,315,979,997	1,489,489,997	119
10	H/W Karagwe	3,325,510,000	4,701,075,358	1,375,565,358	141
11	H/W Chunya	4,842,560,000	6,181,460,796	1,338,900,796	128
12	H/W Shinyanga	2,294,129,000	3,565,525,644	1,271,396,644	155
13	H/W Ngara	2,893,050,000	4,151,424,950	1,258,374,950	143
14	H/Mji Mafinga	5,027,445,419	6,223,530,408	1,196,084,989	124
15	H/M Shinyanga	4,042,984,000	5,065,142,204	1,022,158,204	125
16	H/W Maswa	2,251,512,231	3,255,323,263	1,003,811,032	145
17	H/W Mbozi	3,189,570,028	4,140,001,045	950,431,017	130
18	H/W Msalala	4,608,360,000	5,555,596,398	947,236,398	121
19	H/W Mpimbwe	1,607,518,000	2,533,483,691	925,965,691	158
20	H/W Igunga	2,903,413,126	3,765,100,955	861,687,829	130
21	H/W Kyerwa	2,653,439,360	3,468,254,750	814,815,390	131
22	H/W Uyui	2,700,000,000	3,436,185,119	736,185,119	127
23	H/W Makete	3,200,268,680	3,927,417,345	727,148,665	123
24	H/W Geita	4,668,436,000	5,381,742,417	713,306,417	115
25	H/W Kibiti	2,106,842,000	2,796,452,000	689,610,000	133
26	H/W Chalinze	11,308,383,162	11,995,110,582	686,727,420	106
27	H/M Songea	4,329,012,000	5,009,185,442	680,173,442	116
28	H/W Kiteto	2,288,924,000	2,948,286,700	659,362,700	129
29	H/W Mlele	800,000,000	1,452,221,852	652,221,852	182
30	H/W Mbinga	4,691,336,000	5,328,099,183	636,763,183	114
31	H/M Mpanda	2,859,161,000	3,490,701,445	631,540,445	122
32	H/W Tarime	6,118,813,000	6,746,328,297	627,515,297	110
33	H/Mji Ifakara	3,927,034,000	4,540,890,222	613,856,222	116
34	H/Mji Geita	10,284,283,000	10,886,125,187	601,842,187	106
35	H/M Ubungo	23,820,553,359	24,414,268,232	593,714,873	102
36	H/W Magu	2,906,913,482	3,498,379,910	591,466,428	120
37	H/W Bariadi	1,850,760,000	2,413,776,114	563,016,114	130
38	H/W Missenyi	4,035,180,000	4,591,541,985	556,361,985	114
39	H/W Mafia	1,680,000,000	2,211,242,058	531,242,058	132
40	H/M Iringa	4,957,000,000	5,456,918,260	499,918,260	110
41	H/W Nachingwea	4,001,818,000	4,501,057,046	499,239,046	112
42	H/M Sumbawanga	2,275,225,000	2,770,294,000	495,069,000	122
43	H/W Bagamoyo	3,914,020,000	4,392,954,510	478,934,510	112
44	H/W Nyang'hwale	2,303,462,000	2,771,053,834	467,591,834	120
45	H/W Namtumbo	1,501,000,000	1,948,596,467	447,596,467	130
46	H/W Chamwino	2,105,707,000	2,529,830,855	424,123,855	120
47	H/W Monduli	2,249,942,000	2,662,475,436	412,533,436	118
48	H/W Kilolo	4,352,862,000	4,760,577,102	407,715,102	109
49	H/W Ileje	1,402,601,000	1,787,698,108	385,097,108	127
50	H/Mji Mbulu	1,032,483,000	1,403,448,426	370,965,426	136
51	H/Mji Kahama	8,941,187,000	9,311,115,119	369,928,119	104
52	H/W Meatu	2,573,720,000	2,937,327,085	363,607,085	114
53	H/Mji Tunduma	8,205,412,500	8,563,895,775	358,483,275	104

Na.	Jina La Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo halisi (Sh.)	Tofauti (Sh.)	utekelezaji % (Makusanyo halisi/Bajeti
54	H/W Masasi	3,480,001,000	3,826,538,969	346,537,969	110
55	H/W Bukoba	1,863,000,000	2,206,317,103	343,317,103	118
56	H/W Handeni	2,138,405,701	2,480,297,997	341,892,296	116
57	H/W Ulanga	2,432,114,000	2,772,230,850	340,116,850	114
58	H/W Njombe	3,580,949,600	3,914,998,714	334,049,114	109
59	H/W Nanyumbu	2,351,000,000	2,676,804,148	325,804,148	114
60	H/W Mbeya	4,372,505,000	4,691,605,011	319,100,011	107
61	H/Mji Kasulu	2,096,506,000	2,406,968,096	310,462,096	115
62	H/W Mwanga	3,166,000,000	3,467,824,001	301,824,001	110
63	H/W Songea	1,938,989,000	2,219,591,595	280,602,595	114
64	H/W Meru	3,498,963,000	3,776,193,062	277,230,062	108
65	H/M Bukoba	3,200,132,000	3,458,492,493	258,360,493	108
66	H/W Kisarawe	3,016,710,000	3,270,906,977	254,196,977	108
67	H/W Nsimbo	1,048,182,034	1,300,428,349	252,246,315	124
68	H/Mji Bunda	1,459,300,000	1,706,450,015	247,150,015	117
69	H/W Uvinza	1,947,005,000	2,189,327,000	242,322,000	112
70	H/W Kongwa	3,207,487,500	3,448,722,566	241,235,066	108
71	H/W Kwimba	2,467,985,000	2,695,732,283	227,747,283	109
72	H/W Misungwi	2,498,952,000	2,722,689,000	223,737,000	109
73	H/W Muheza	2,606,787,588	2,790,251,672	183,464,084	107
74	H/W Mbarali	6,072,656,000	6,250,259,424	177,603,424	103
75	H/W Mkinga	1,773,630,855	1,937,385,653	163,754,798	109
76	H/W Mtwara	2,834,206,999	2,996,461,451	162,254,452	106
77	H/W Iringa	3,966,678,500	4,124,909,470	158,230,970	104
78	H/W Momba	1,585,500,000	1,740,694,597	155,194,597	110
79	H/W Ludewa	2,236,599,231	2,390,712,830	154,113,599	107
80	H/Mji Babati	2,532,068,472	2,682,209,060	150,140,588	106
81	H/Mji Newala	2,212,389,000	2,352,407,680	140,018,680	106
82	H/W Chato	3,995,900,000	4,128,340,755	132,440,755	103
83	H/W Hai	3,786,674,000	3,913,924,152	127,250,152	103
84	H/W Mlimba	3,927,034,000	4,037,733,000	110,699,000	103
85	H/W Nyasa	1,238,000,000	1,343,350,555	105,350,555	109
86	H/W Singida	1,357,323,000	1,461,111,623	103,788,623	108
87	H/W Mkalama	1,454,100,000	1,546,280,898	92,180,898	106
88	H/W Sumbawanga	2,760,500,000	2,849,652,146	89,152,146	103
89	H/W Mbulu	1,581,740,000	1,669,969,928	88,229,928	106
90	H/W Kakonko	1,097,636,000	1,168,942,000	71,306,000	106
91	H/Mji Masasi	2,376,383,000	2,427,478,979	51,095,979	102
92	H/W Buhigwe	834,806,000	880,248,000	45,442,000	105
93	H/W Karatu	3,963,535,000	4,008,472,419	44,937,419	101
94	H/W Musoma	1,749,628,000	1,787,696,498	38,068,498	102
95	H/W Same	2,588,731,000	2,625,615,013	36,884,013	101
96	H/Mji Kondoa	1,509,452,812	1,538,944,334	29,491,522	102
97	H/W Babati	3,340,751,000	3,364,142,572	23,391,572	101
98	H/W Rorya	1,380,378,000	1,399,635,109	19,257,109	101
99	H/Mji Bariadi	3,081,751,000	3,100,488,332	18,737,332	101
100	H/W Kigoma	729,482,997	741,312,879	11,829,882	102
101	H/W Kilindi	2,431,494,250	2,436,004,125	4,509,875	100
102	H/W Mpwapwa	2,236,830,400	2,238,996,381	2,165,981	100
Jumla		**413,871,167,926**	**479,401,407,535**	**65,530,239,610**	**116**

Chanzo: Taarifa za Fedha za Halmashauri kwa mwaka 2021/22

Kiambatisho Na.4-3: Halmashauri zenye ukusanyaji wa mapato ya ndani chini ya bajeti

Na.	Jina La Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo halisi (Sh.)	Tofauti (Makusanyo-bajeti) (Sh.)	Utekelezaji % (Makusanyo halisi/Bajeti
1	H/Jiji Dodoma	43,616,465,099	35,170,693,958	(8,445,771,141)	81
2	H/M Kinondoni	49,413,888,000	44,301,894,182	(5,111,993,818)	90
3	H/Jiji Arusha	25,356,862,310	22,084,949,930	(3,271,912,380)	87
4	H/M Morogoro	11,503,535,000	9,274,807,000	(2,228,728,000)	81
5	H/W Kishapu	4,297,770,051	2,898,280,230	(1,399,489,821)	67
6	H/Jiji Tanga	15,354,836,000	13,955,665,384	(1,399,170,616)	91
7	H/W Busokelo	3,122,575,141	1,920,948,999	(1,201,626,142)	62
8	H/W Ushetu	3,580,227,060	2,476,073,071	(1,104,153,989)	69
9	H/Jiji Mbeya	16,710,488,000	15,708,442,770	(1,002,045,230)	94
10	H/W Ruangwa	4,961,154,000	4,022,550,213	(938,603,787)	81
11	H/W Ngorongoro	2,752,532,000	1,825,228,127	(927,303,873)	66
12	H/M Ilemela	11,088,116,225	10,194,697,314	(893,418,911)	92
13	H/W Lindi	2,743,806,000	1,887,935,605	(855,870,395)	69
14	H/W Mvomero	3,596,438,000	2,785,718,861	(810,719,139)	77
15	H/W Kilwa	5,499,815,000	4,828,149,240	(671,665,760)	88
16	H/W Sikonge	3,229,000,000	2,574,684,498	(654,315,502)	80
17	H/Mji Nzega	3,676,822,100	3,028,983,246	(647,838,854)	82
18	H/W Korogwe	2,118,730,000	1,474,344,998	(644,385,002)	70
19	H/W Buchosa	2,714,097,000	2,120,802,661	(593,294,339)	78
20	H/Mji Nanyamba	2,050,801,000	1,462,958,747	(587,842,253)	71
21	H/W Tandahimba	5,053,322,400	4,467,394,333	(585,928,067)	88
22	H/W Ikungi	2,192,270,000	1,610,130,981	(582,139,019)	73
23	H/W Bumbuli	1,032,920,000	477,411,367	(555,508,633)	46
24	H/W Bunda	1,776,485,000	1,235,914,897	(540,570,103)	70
25	H/W Itigi	1,903,990,833	1,443,714,013	(460,276,820)	76
26	H/Jiji Mwanza	18,454,892,000	18,016,467,303	(438,424,697)	98
27	H/Mji Handeni	2,328,393,724	1,904,449,144	(423,944,580)	82
28	H/W Ukerewe	3,269,566,000	2,848,767,741	(420,798,259)	87
29	H/W Pangani	1,769,560,000	1,348,798,547	(420,761,453)	76
30	H/W Hanang'	4,843,000,000	4,456,336,961	(386,663,039)	92
31	H/M Mtwara/Mikindani	4,950,000,000	4,571,716,064	(378,283,936)	92
32	H/M Singida	4,728,070,334	4,350,923,229	(377,147,105)	92
33	H/W Tunduru	5,064,877,505	4,688,890,953	(375,986,552)	93
34	H/M Lindi	2,850,122,000	2,498,481,081	(351,640,919)	88
35	H/W Liwale	3,854,224,000	3,506,654,767	(347,569,233)	91
36	H/W Nzega	2,376,418,000	2,048,848,053	(327,569,947)	86
37	H/W Lushoto	2,269,027,000	1,944,116,084	(324,910,916)	86
38	H/M Moshi	6,432,336,000	6,110,221,332	(322,114,668)	95
39	H/Mji Korogwe	2,153,969,600	1,835,149,443	(318,820,157)	85
40	H/M Tabora	5,084,765,100	4,784,447,850	(300,317,250)	94
41	H/W Wang'ing'ombe	4,569,426,600	4,271,935,446	(297,491,154)	93
42	H/W Rungwe	6,459,977,515	6,166,419,490	(293,558,025)	95
43	H/W Kalambo	2,033,000,000	1,749,484,000	(283,516,000)	86
44	H/W Kasulu	2,892,312,000	2,613,074,359	(279,237,641)	90
45	H/M Temeke	40,352,386,121	40,086,290,466	(266,095,655)	99

Na.	Jina La Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo halisi (Sh.)	Tofauti (Makusanyo-bajeti) (Sh.)	Utekelezaji % (Makusanyo halisi/Bajeti
46	H/M Musoma	2,924,042,604	2,658,532,513	(265,510,091)	91
47	H/W Nkasi	2,743,267,799	2,493,513,522	(249,754,277)	91
48	H/W Malinyi	2,602,680,000	2,354,789,000	(247,891,000)	90
49	H/W Sengerema	2,500,000,000	2,271,718,763	(228,281,237)	91
50	H/W Arusha	4,422,748,752	4,197,348,043	(225,400,709)	95
51	H/W Kilosa	5,471,252,088	5,249,346,537	(221,905,551)	96
52	H/W Serengeti	2,770,208,000	2,549,032,361	(221,175,639)	92
53	H/W Chemba	1,639,893,203	1,420,250,604	(219,642,599)	87
54	H/W Kibondo	2,705,139,602	2,505,920,918	(199,218,684)	93
55	H/W Manyoni	2,497,357,415	2,320,404,572	(176,952,843)	93
56	H/W Moshi	3,898,477,000	3,729,350,955	(169,126,045)	96
57	H/W Rombo	2,797,690,129	2,632,676,812	(165,013,317)	94
58	H/W Madaba	1,022,764,000	860,738,345	(162,025,655)	84
59	H/W Tanganyika	4,660,259,801	4,505,225,794	(155,034,007)	97
60	H/W Kondoa	1,570,330,901	1,436,868,417	(133,462,484)	92
61	H/W Biharamulo	2,664,937,000	2,536,346,978	(128,590,022)	95
62	H/W Bukombe	2,347,487,800	2,238,120,499	(109,367,301)	95
63	H/Mji Mbinga	2,742,034,123	2,636,395,223	(105,638,900)	96
64	H/W Gairo	1,386,033,214	1,284,849,337	(101,183,877)	93
65	H/Mji Makambako	3,228,062,000	3,135,351,728	(92,710,272)	97
66	H/W Itilima	2,378,536,056	2,291,302,972	(87,233,084)	96
67	H/W Songwe	3,150,309,000	3,063,526,850	(86,782,150)	97
68	H/W Butiama	1,545,000,000	1,466,012,977	(78,987,023)	95
69	H/M K/Ujiji	2,800,000,000	2,721,485,165	(78,514,835)	97
70	H/W Simanjiro	2,483,845,500	2,410,295,999	(73,549,501)	97
71	H/W Iramba	2,428,534,000	2,357,908,467	(70,625,533)	97
72	H/W Bahi	1,700,000,000	1,630,858,398	(69,141,602)	96
73	H/W Siha	1,663,489,000	1,596,927,000	(66,562,000)	96
74	H/Mji Njombe	6,716,670,980	6,658,321,950	(58,349,030)	99
75	H/W Mbogwe	2,392,802,000	2,339,910,645	(52,891,355)	98
76	H/W Longido	2,238,600,000	2,188,044,525	(50,555,475)	98
77	H/W Busega	2,064,000,000	2,021,196,994	(42,803,006)	98
78	H/W Kyela	3,905,033,080	3,862,784,924	(42,248,156)	99
79	H/W Newala	1,637,840,000	1,598,706,000	(39,134,000)	98
80	H/W Muleba	5,761,300,000	5,729,911,594	(31,388,406)	99
81	H/Mji Tarime	1,950,000,000	1,926,483,813	(23,516,187)	99
82	H/W Urambo	2,533,431,000	2,520,419,640	(13,011,360)	99
Jumla		**460,027,325,765**	**412,434,725,772**	**(47,592,599,993)**	**90**

Chanzo: Taarifa za Hesabu za mwaka 2021/22

Kiambatisho Na.4-4: Uchambuzi wa Fedha za ruzuku ya matumizi ya kawaida zilizopokelewa

Fungu Na.	Maelezo ya Fungu	Bajeti ya awali	Mahamisho ya vifungu vya bajeti	Bajeti liorekebishwa	Kiasi halisi kilichopokelewa	Tofauti (Kiasi halisi-Bajeti iliyorekebishwa) (Sh.)	Mafanikio ya utekelezaji %(Halisi/Makisio)
2	Tume ya Utumishi wa Walimu Tanzania	14,368,770,000	112,013,800	14,480,783,800	13,820,790,663	(659,993,138)	95
36	Sekretarieti ya Mkoa Katavi	63,350,502,000	510,604,612	63,861,106,612	61,552,740,519	(2,308,366,093)	96
47	Sekretarieti ya Mkoa Simiyu	133,708,192,000	603,414,328	134,311,606,328	130,736,966,534	(3,574,639,794)	97
54	Sekretarieti ya Mkoa Njombe	130,047,182,000	1,913,169,444	131,960,351,444	133,446,860,170	1,486,508,726	101
56	Ofisa ya Raisi Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa	68,887,652,000	9,678,941,958	78,566,593,958	73,517,269,541	(5,049,324,417)	87
63	Sekretarieti ya Mkoa Geita	161,529,320,000	1,584,635,090	163,113,955,090	174,545,138,639	11,431,183,549	107
70	Sekretarieti ya Mkoa Arusha	219,563,216,000	4,349,155,687	223,912,371,687	223,936,111,405	23,739,718	100
71	Sekretarieti ya Mkoa Pwani	197,240,103,000	965,618,623	198,205,721,623	206,729,743,480	8,524,021,857	104
72	Sekretarieti ya Mkoa Dodoma	213,699,379,000	7,990,000,785	221,689,379,785	205,350,178,951	(16,339,200,834)	93
73	Sekretarieti ya Mkoa Iringa	150,692,677,000	3,806,218,178	154,498,895,178	152,893,522,685	(1,605,372,493)	99
74	Sekretarieti ya Mkoa Kigoma	145,187,164,000	866,373,245	146,053,537,245	140,860,443,780	(5,193,093,465)	96
75	Sekretarieti ya Mkoa Kilimanjaro	218,224,800,000	7,532,261,078	225,757,061,078	218,033,358,187	(7,723,702,891)	97
76	Sekretarieti ya Mkoa Lindi	111,920,714,000	3,498,838,380	115,419,552,380	106,174,383,584	(9,245,168,795)	92
77	Sekretarieti ya Mkoa Mara	189,402,603,000	5,816,693,031	195,219,296,031	193,770,054,516	(1,449,241,515)	99
78	Sekretarieti ya Mkoa Mbeya	221,443,005,000	17,171,415,983	238,614,420,983	239,457,602,822	843,181,840	100

Fungu Na.	Maelezo ya Fungu	Bajeti ya awali	Mahamisho ya vifungu vya bajeti	Bajeti liorekebishwa	Kiasi halisi kilichopokelewa	Tofauti (Kiasi halisi-Bajeti iliyorekebishwa) (Sh.)	Mafanikio ya utekelezaji %(Halisi/Makisio)
79	Sekretarieti ya Mkoa Morogoro	259,284,142,000	4,907,229,998	264,191,371,998	255,542,380,442	(8,648,991,556)	97
80	Sekretarieti ya Mkoa Mtwara	148,361,941,000	564,644,678	148,926,585,678	145,332,757,742	(3,593,827,936)	98
81	Sekretarieti ya Mkoa Mwanza	288,980,310,000	17,563,398,403	306,543,708,403	302,844,158,387	(3,699,550,016)	99
82	Sekretarieti ya Mkoa Ruvuma	163,566,344,000	4,773,594,529	168,339,938,529	166,781,411,019	(1,558,527,510)	99
83	Sekretarieti ya Mkoa Shinyanga	139,279,013,000	5,343,831,071	144,622,844,071	144,412,187,910	(210,656,162)	100
84	Sekretarieti ya Mkoa Singida	127,811,626,000	3,292,672,676	131,104,298,676	128,356,810,305	(2,747,488,371)	98
85	Sekretarieti ya Mkoa Tabora	177,846,494,000	4,905,093,576	182,751,587,576	179,874,655,786	(2,876,931,790)	98
86	Sekretarieti ya Mkoa Tanga	251,984,748,000	5,898,168,999	257,882,916,999	246,428,892,989	(11,454,024,011)	96
87	Sekretarieti ya Mkoa Kagera	199,720,775,000	14,243,972,746	213,964,747,746	213,872,444,955	(92,302,791)	100
88	Sekretarieti ya Mkoa Dar es Salaam	397,870,596,000	30,111,568,725	427,982,164,725	385,324,119,495	(42,658,045,230)	90
89	Sekretarieti ya Mkoa Rukwa	95,194,399,000	970,114,741	96,164,513,741	96,942,168,951	777,655,210	101
90	Sekretarieti ya Mkoa Songwe	103,707,294,000	1,115,486,491	104,822,780,491	109,432,501,588	4,609,721,097	104
95	Sekretarieti ya Mkoa Manyara	153,698,622,000	6,175,741,308	159,874,363,308	157,156,304,015	(2,718,059,293)	98
Jumla		**4,746,571,583,000**	**166,264,872,163**	**4,912,836,455,163**	**4,807,125,959,060**	**(105,710,496,103)**	**98**

Chanzo: *Taarifa za fedha za mwisho kwa OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Mikoa, na Mamlaka za Serikali za Mitaa*

Kiambatisho Na.4-5: Uchambuzi wa Fedha za ruzuku ya Maendeleo iliyopokelewa

Fungu Na.	Maelezo ya Fungu	Makisio ya Awali	Nyongeza ya Makisio(Sh.)	Mahamisho ya Makisio(Sh.)	Makisio ya Mwisho(Sh.)	Kiasi Kilichopokelewa(Sh.)	Tofauti (Kiasi halisi-Bajeti iliorekebishwa) (Sh.)	Mafanikio ya utekelezaji % (Halisi/Makisio)
2	Tume ya Utumishi wa Walimu Tanzania	500,000,000	-	-	500,000,000	500,000,000	-	100
36	Sekretarieti ya Mkoa Katavi	47,195,844,000	10,235,881,697	(11,513,712,214)	45,918,013,483	39,635,615,188	(6,282,398,296)	86
47	Sekretarieti ya Mkoa Simiyu	72,250,410,000	10,919,287,520	(33,181,034,924)	49,988,662,596	51,900,076,914	1,911,414,317	104
54	Sekretarieti ya Mkoa Njombe	57,820,033,000	6,566,687,520	(371,841,253)	64,014,879,267	44,486,751,555	(19,528,127,712)	69
56	Ofisa ya Raisi Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa	973,501,304,800	152,154,588,026	(192,213,469,902)	933,442,422,924	885,211,386,190	(48,231,036,734)	95
63	Sekretarieti ya Mkoa Geita	91,172,393,000	18,674,645,414	9,127,876,271	118,974,914,685	69,617,601,484	(49,357,313,201)	59
70	Sekretarieti ya Mkoa Arusha	108,610,475,000	12,814,411,237	(26,689,696,158)	94,735,190,079	83,502,575,289	(11,232,614,790)	88
71	Sekretarieti ya Mkoa Pwani	102,356,038,000	13,451,142,882	(29,814,041,490)	85,993,139,392	81,357,046,259	(4,636,093,133)	95
72	Sekretarieti ya Mkoa Dodoma	128,440,880,000	18,183,109,691	(11,693,762,276)	134,930,227,415	97,551,845,561	(37,378,381,854)	72
73	Sekretarieti ya Mkoa Iringa	60,509,144,000	8,075,361,697	(4,012,196,356)	64,572,309,341	52,293,254,886	(12,279,054,455)	81
74	Sekretarieti ya Mkoa Kigoma	101,350,490,000	15,807,739,165	(838,343,846)	116,319,885,319	67,135,102,065	(49,184,783,254)	58
75	Sekretarieti ya Mkoa Kilimanjaro	73,069,731,000	7,621,337,553	348,228,014	81,039,296,567	63,303,976,618	(17,735,319,949)	78
76	Sekretarieti ya Mkoa lindi	69,657,709,000	9,987,607,520	(4,069,213,947)	75,576,102,573	46,372,353,810	(29,203,748,763)	61
77	Sekretarieti ya Mkoa mara	94,463,283,000	16,744,504,987	(9,671,488,879)	101,536,299,108	74,317,940,463	(27,218,358,645)	73

Fungu Na.	Maelezo ya Fungu	Makisio ya Awali	Nyongeza ya Makisio(Sh.)	Mahamisho ya Makisio(Sh.)	Makisio ya Mwisho(Sh.)	Kiasi Kilichopokelewa(Sh.)	Tofauti (Kiasi halisi-Bajeti iliorekebishwa) (Sh.)	Mafanikio ya utekelezaji % (Halisi/Makisio)
78	Sekretarieti ya Mkoa mbeya	94,280,253,000	15,302,306,272	(9,973,639,806)	99,608,919,466	74,024,429,264	(25,584,490,202)	74
79	Sekretarieti ya Mkoa morogoro	107,562,348,000	20,104,849,800	(34,548,283,954)	93,118,913,846	86,418,913,274	(6,700,000,572)	93
80	Sekretarieti ya Mkoa Mtwara	93,723,075,000	11,664,184,987	(25,849,666,730)	79,537,593,257	60,877,141,475	(18,660,451,782)	77
81	Sekretarieti ya Mkoa Mwanza	149,032,673,000	22,900,149,691	(21,556,354,726)	150,376,467,965	121,545,652,866	(28,830,815,099)	81
82	Sekretarieti ya Mkoa Ruvuma	80,448,926,000	12,236,297,059	486,080,698	93,171,303,757	62,852,741,008	(30,318,562,749)	67
83	Sekretarieti ya Mkoa Shinyanga	69,585,652,000	10,911,727,520	(4,597,354,141)	75,900,025,379	56,944,177,216	(18,955,848,164)	75
84	Sekretarieti ya Mkoa Singida	71,609,957,000	15,604,533,342	(4,649,335,237)	82,565,155,105	55,693,934,254	(26,871,220,851)	67
85	Sekretarieti ya Mkoa Tabora	88,253,629,000	19,322,019,165	(4,221,994,147)	103,353,654,018	70,661,075,505	(32,692,578,513)	68
86	Sekretarieti ya Mkoa Tanga	113,862,926,000	17,652,336,905	(1,885,965,527)	129,629,297,378	79,467,976,701	(50,161,320,677)	61
87	Sekretarieti ya Mkoa Kagera	93,523,387,000	19,899,139,165	(10,508,758,091)	102,913,768,074	81,841,725,974	(21,072,042,101)	80
88	Sekretarieti ya Mkoa Dar es Salaam	164,573,758,000	17,743,684,734	1,247,417,735	183,564,860,469	156,461,111,316	(27,103,749,153)	85
89	Sekretarieti ya Mkoa rukwa	47,246,670,000	8,138,475,875	(3,172,772,166)	52,212,373,709	40,707,875,103	(11,504,498,606)	78
90	Sekretarieti ya Mkoa Songwe	58,769,068,000	9,621,601,697	(10,726,565,458)	57,664,104,239	50,332,706,240	(7,331,397,999)	87
95	Sekretarieti ya Mkoa manyara	78,281,039,000	9,843,097,553	(22,848,235,148)	65,275,901,405	59,568,130,548	(5,707,770,857)	91
Jumla		**3,291,651,095,800**	**512,180,708,674**	**3,803,831,804,474**	**3,336,433,680,816**	**2,714,583,117,026**	**(621,850,563,791)**	**81**

Chanzo: *Taarifa za fedha za mwisho kwa OR-TAMISEMI, Sekretarieti za Miko, na Mamlaka za Serikali za mitaa*

Kiambatisho Na.4-6: Tofauti za Ruzuku zilizotolewa kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina dhidi ya kiasi halisi kilichopokelewa

Fungu Na.	Maelezo ya Fungu	Mapokezi ya Ruzuku ya kawaida (Sh.)	Mapokezi ya ruzuku ya maendeleo (Sh.)	Jumla ya Ruzuku(Sh.)	Mapokezi yaliothibitishwa katika Mfumo wa MUSE (Sh.)	Tofauti ya Ziada (Sh.)	Tofauti ya Pungufu (Sh.)
36	Sekretarieti ya Mkoa Katavi	61,552,740,519	39,635,615,188	101,188,355,707	101,521,833,187	333,477,480	
47	Sekretarieti ya Mkoa Simiyu	130,736,966,534	51,900,076,914	182,637,043,448	183,109,204,235	472,160,787	
54	Sekretarieti ya Mkoa Njombe	133,446,860,170	44,486,751,555	177,933,611,725	179,121,111,725	1,187,500,000	
63	Sekretarieti ya Mkoa Geita	174,545,138,639	69,617,601,484	244,162,740,124	244,807,448,919	644,708,795	
70	Sekretarieti ya Mkoa Arusha	223,936,111,405	83,502,575,289	307,438,686,694	307,488,686,694	50,000,000	
71	Sekretarieti ya Mkoa Pwani	206,729,743,480	81,357,046,259	288,086,789,739	288,575,769,939	488,980,200	
73	Sekretarieti ya Mkoa Iringa	152,893,522,685	52,293,254,886	205,186,777,571	221,647,755,065	16,460,977,494	
75	Sekretarieti ya Mkoa Kilimanjaro	218,033,358,187	63,303,976,618	281,337,334,805	281,587,334,805	250,000,000	
76	Sekretarieti ya Mkoa Lindi	106,174,383,584	46,372,353,810	152,546,737,395	152,626,737,395	80,000,000	
79	Sekretarieti ya Mkoa Morogoro	255,542,380,442	86,418,913,274	341,961,293,716	326,633,506,229		15,327,787,487
80	Sekretarieti ya Mkoa Mtwara	145,332,757,742	60,877,141,475	206,209,899,217	206,200,649,217		9,250,000
81	Sekretarieti ya Mkoa Mwanza	302,844,158,387	121,545,652,866	424,389,811,252	417,995,635,648		6,394,175,605
82	Sekretarieti ya Mkoa Ruvuma	166,781,411,019	62,852,741,008	229,634,152,026	229,884,152,026	250,000,000	
84	Sekretarieti ya Mkoa Singida	128,356,810,305	55,693,934,254	184,050,744,560	184,494,029,677	443,285,117	
90	Sekretarieti ya Mkoa Songwe	109,432,501,588	50,332,706,240	159,765,207,828	161,552,317,828	1,787,110,000	
95	Sekretarieti ya Mkoa Manyara	157,156,304,015	59,568,130,548	216,724,434,562	216,680,987,751		43,446,811
Jumla Ndogo						22,448,199,873	21,774,659,903
Jumla Kuu							44,222,859,776

Chanzo: Taarifa za fedha za mwaka 2021/22, na Vitabu vya fedha vya TSA na MUSE

Kiambatisho Na.6-1: Makusanyo halisi ya mapato ya ndani

Na.	Jina la Halmashauri	Bajeti Iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi (Sh.)
1.	H/Jiji Dar es salaam	68,394,717,350	74,804,966,840	94.	H/W Muheza	2,606,787,588	2,790,251,672
2.	H/M Kinondoni	49,413,888,000	44,301,894,182	95.	H/W Mvomero	3,596,438,000	2,785,718,861
3.	H/M Temeke	40,352,386,121	40,086,290,466	96.	H/W Ulanga	2,432,114,000	2,772,230,850
4.	H/Jiji Dodoma	43,616,465,099	35,170,693,958	97.	H/W Nyang'hwale	2,303,462,000	2,771,053,834
5.	H/M Ubungo	23,820,553,359	24,414,268,232	98.	H/M Sumbawanga	2,275,225,000	2,770,294,000
6.	H/Jiji Arusha	25,356,862,310	22,084,949,930	99.	H/W Misungwi	2,498,952,000	2,722,689,000
7.	H/Jiji Mwanza	18,454,892,000	18,016,467,303	100.	H/M Kigoma Ujiji	2,800,000,000	2,721,485,165
8.	H/Jiji Mbeya	16,710,488,000	15,708,442,770	101.	H/W Kwimba	2,467,985,000	2,695,732,283
9.	H/Jiji Tanga	15,354,836,000	13,955,665,384	102.	H/Mji Babati	2,532,068,472	2,682,209,060
10.	H/W Chalinze	11,308,383,162	11,995,110,582	103.	H/W Nanyumbu	2,351,000,000	2,676,804,148
11.	H/M Kigamboni	9,106,108,000	11,361,829,713	104.	H/W Monduli	2,249,942,000	2,662,475,436
12.	H/Mji Geita	10,284,283,000	10,886,125,187	105.	H/M Musoma	2,924,042,604	2,658,532,513
13.	H/M Ilemela	11,088,116,225	10,194,697,314	106.	H/Mji Mbinga	2,742,034,123	2,636,395,223
14.	H/W Mufindi	5,332,894,507	9,909,230,582	107.	H/W Rombo	2,797,690,129	2,632,676,812
15.	H/W Mkuranga	7,826,490,000	9,315,979,997	108.	H/W Same	2,588,731,000	2,625,615,013
16.	H/Mji Kahama	8,941,187,000	9,311,115,119	109.	H/W Kasulu	2,892,312,000	2,613,074,359
17.	H/M Morogoro	11,503,535,000	9,274,807,000	110.	H/W Sikonge	3,229,000,000	2,574,684,498
18.	H/Mji Tunduma	8,205,412,500	8,563,895,775	111.	H/W Serengeti	2,770,208,000	2,549,032,361
19.	H/Mji Kibaha	5,276,849,921	7,385,896,647	112.	H/W Biharamulo	2,664,937,000	2,536,346,978
20.	H/W Tarime	6,118,813,000	6,746,328,297	113.	H/W Mpimbwe	1,607,518,000	2,533,483,691
21.	H/Mji Njombe	6,716,670,980	6,658,321,950	114.	H/W Chamwino	2,105,707,000	2,529,830,855
22.	H/W Mbarali	6,072,656,000	6,250,259,424	115.	H/W Urambo	2,533,431,000	2,520,419,640
23.	H/Mji Mafinga	5,027,445,419	6,223,530,408	116.	H/W Kibondo	2,705,139,602	2,505,920,918
24.	H/W Chunya	4,842,560,000	6,181,460,796	117.	H/M Lindi	2,850,122,000	2,498,481,081
25.	H/W Rungwe	6,459,977,515	6,166,419,490	118.	H/W Nkasi	2,743,267,799	2,493,513,522
26.	H/M Moshi	6,432,336,000	6,110,221,332	119.	H/W Handeni	2,138,405,701	2,480,297,997
27.	H/W Rufiji	3,657,284,000	5,826,098,301	120.	H/W Ushetu	3,580,227,060	2,476,073,071
28.	H/W Muleba	5,761,300,000	5,729,911,594	121.	H/W Kilindi	2,431,494,250	2,436,004,125
29.	H/W Morogoro	3,026,485,000	5,635,065,124	122.	H/Mji Masasi	2,376,383,000	2,427,478,979
30.	H/W Kaliua	3,275,882,000	5,561,753,069	123.	H/W Bariadi	1,850,760,000	2,413,776,114
31.	H/W Msalala	4,608,360,000	5,555,596,398	124.	H/W Simanjiro	2,483,845,500	2,410,295,999
32.	H/M Iringa	4,957,000,000	5,456,918,260	125.	H/Mji Kasulu	2,096,506,000	2,406,968,096
33.	H/W Geita	4,668,436,000	5,381,742,417	126.	H/W Ludewa	2,236,599,231	2,390,712,830

Na.	Jina la Halmashauri	Bajeti Iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi (Sh.)
34.	H/W Mbinga	4,691,336,000	5,328,099,183	127.	H/W Iramba	2,428,534,000	2,357,908,467
35.	H/W Kilosa	5,471,252,088	5,249,346,537	128.	H/W Malinyi	2,602,680,000	2,354,789,000
36.	H/M Shinyanga	4,042,984,000	5,065,142,204	129.	H/Mji Newala	2,212,389,000	2,352,407,680
37.	H/M Songea	4,329,012,000	5,009,185,442	130.	H/W Mbogwe	2,392,802,000	2,339,910,645
38.	H/W Kibaha	1,935,792,861	4,963,721,926	131.	H/W Manyoni	2,497,357,415	2,320,404,572
39.	H/W Kilwa	5,499,815,000	4,828,149,240	132.	H/W Itilima	2,378,536,056	2,291,302,972
40.	H/M Tabora	5,084,765,100	4,784,447,850	133.	H/W Sengerema	2,500,000,000	2,271,718,763
41.	H/W Kilolo	4,352,862,000	4,760,577,102	134.	H/W Mpwapwa	2,236,830,400	2,238,996,381
42.	H/W Karagwe	3,325,510,000	4,701,075,358	135.	H/W Bukombe	2,347,487,800	2,238,120,499
43.	H/W Mbeya	4,372,505,000	4,691,605,011	136.	H/W Songea	1,938,989,000	2,219,591,595
44.	H/W Tunduru	5,064,877,505	4,688,890,953	137.	H/W Mafia	1,680,000,000	2,211,242,058
45.	H/W Missenyi	4,035,180,000	4,591,541,985	138.	H/W Bukoba	1,863,000,000	2,206,317,103
46.	H/M Mtwara/Mikindani	4,950,000,000	4,571,716,064	139.	H/W Uvinza	1,947,005,000	2,189,327,000
47.	H/Mji Ifakara	3,927,034,000	4,540,890,222	140.	H/W Longido	2,238,600,000	2,188,044,525
48.	H/W Tanganyika	4,660,259,801	4,505,225,794	141.	H/W Buchosa	2,714,097,000	2,120,802,661
49.	H/W Nachingwea	4,001,818,000	4,501,057,046	142.	H/W Nzega	2,376,418,000	2,048,848,053
50.	H/W Tandahimba	5,053,322,400	4,467,394,333	143.	H/W Busega	2,064,000,000	2,021,196,994
51.	H/W Hanang'	4,843,000,000	4,456,336,961	144.	H/W Namtumbo	1,501,000,000	1,948,596,467
52.	H/W Bagamoyo	3,914,020,000	4,392,954,510	145.	H/W Lushoto	2,269,027,000	1,944,116,084
53.	H/M Singida	4,728,070,334	4,350,923,229	146.	H/W Mkinga	1,773,630,855	1,937,385,653
54.	H/W Wang'ing'ombe	4,569,426,600	4,271,935,446	147.	H/Mji Tarime	1,950,000,000	1,926,483,813
55.	H/W Arusha	4,422,748,752	4,197,348,043	148.	H/W Busokelo	3,122,575,141	1,920,948,999
56.	H/W Ngara	2,893,050,000	4,151,424,950	149.	H/Mji Handeni	2,328,393,724	1,904,449,144
57.	H/W Mbozi	3,189,570,028	4,140,001,045	150.	H/W Lindi	2,743,806,000	1,887,935,605
58.	H/W Chato	3,995,900,000	4,128,340,755	151.	H/Mji Korogwe	2,153,969,600	1,835,149,443
59.	H/W Iringa	3,966,678,500	4,124,909,470	152.	H/W Ngorongoro	2,752,532,000	1,825,228,127
60.	H/W Mlimba	3,927,034,000	4,037,733,000	153.	H/W Ileje	1,402,601,000	1,787,698,108
61.	H/W Ruangwa	4,961,154,000	4,022,550,213	154.	H/W Musoma	1,749,628,000	1,787,696,498
62.	H/W Karatu	3,963,535,000	4,008,472,419	155.	H/W Kalambo	2,033,000,000	1,749,484,000
63.	H/W Makete	3,200,268,680	3,927,417,345	156.	H/W Momba	1,585,500,000	1,740,694,597
64.	H/W Njombe	3,580,949,600	3,914,998,714	157.	H/Mji Bunda	1,459,300,000	1,706,450,015
65.	H/W Hai	3,786,674,000	3,913,924,152	158.	H/W Mbulu	1,581,740,000	1,669,969,928
66.	H/W Kyela	3,905,033,080	3,862,784,924	159.	H/W Bahi	1,700,000,000	1,630,858,398
67.	H/W Masasi	3,480,001,000	3,826,538,969	160.	H/W Ikungi	2,192,270,000	1,610,130,981

Na.	Jina la Halmashauri	Bajeti Iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Makusanyo Halisi (Sh.)
68.	H/W Meru	3,498,963,000	3,776,193,062	161.	H/W Newala	1,637,840,000	1,598,706,000
69.	H/W Igunga	2,903,413,126	3,765,100,955	162.	H/W Siha	1,663,489,000	1,596,927,000
70.	H/W Moshi	3,898,477,000	3,729,350,955	163.	H/W Mkalama	1,454,100,000	1,546,280,898
71.	H/W Shinyanga	2,294,129,000	3,565,525,644	164.	H/Mji Kondoa	1,509,452,812	1,538,944,334
72.	H/W Liwale	3,854,224,000	3,506,654,767	165.	H/W Korogwe	2,118,730,000	1,474,344,998
73.	H/W Magu	2,906,913,482	3,498,379,910	166.	H/W Butiama	1,545,000,000	1,466,012,977
74.	H/M Mpanda	2,859,161,000	3,490,701,445	167.	H/Mji Nanyamba	2,050,801,000	1,462,958,747
75.	H/W Kyerwa	2,653,439,360	3,468,254,750	168.	H/W Singida	1,357,323,000	1,461,111,623
76.	H/W Mwanga	3,166,000,000	3,467,824,001	169.	H/W Mlele	800,000,000	1,452,221,852
77.	H/M Bukoba	3,200,132,000	3,458,492,493	170.	H/W Itigi	1,903,990,833	1,443,714,013
78.	H/W Kongwa	3,207,487,500	3,448,722,566	171.	H/W Kondoa	1,570,330,901	1,436,868,417
79.	H/W Uyui	2,700,000,000	3,436,185,119	172.	H/W Chemba	1,639,893,203	1,420,250,604
80.	H/W Babati	3,340,751,000	3,364,142,572	173.	H/Mji Mbulu	1,032,483,000	1,403,448,426
81.	H/W Kisarawe	3,016,710,000	3,270,906,977	174.	H/W Rorya	1,380,378,000	1,399,635,109
82.	H/W Maswa	2,251,512,231	3,255,323,263	175.	H/W Pangani	1,769,560,000	1,348,798,547
83.	H/Mji Makambako	3,228,062,000	3,135,351,728	176.	H/W Nyasa	1,238,000,000	1,343,350,555
84.	H/Mji Bariadi	3,081,751,000	3,100,488,332	177.	H/W Nsimbo	1,048,182,034	1,300,428,349
85.	H/W Songwe	3,150,309,000	3,063,526,850	178.	H/W Gairo	1,386,033,214	1,284,849,337
86.	H/Mji Nzega	3,676,822,100	3,028,983,246	179.	H/W Bunda	1,776,485,000	1,235,914,897
87.	H/W Mtwara	2,834,206,999	2,996,461,451	180.	H/W Kakonko	1,097,636,000	1,168,942,000
88.	H/W Kiteto	2,288,924,000	2,948,286,700	181.	H/W Buhigwe	834,806,000	880,248,000
89.	H/W Meatu	2,573,720,000	2,937,327,085	182.	H/W Madaba	1,022,764,000	860,738,345
90.	H/W Kishapu	4,297,770,051	2,898,280,230	183.	H/W Kigoma	729,482,997	741,312,879
91.	H/W Sumbawanga	2,760,500,000	2,849,652,146	184.	H/W Bumbuli	1,032,920,000	477,411,367
92.	H/W Ukerewe	3,269,566,000	2,848,767,741		**Jumla**	**873,898,493,691**	**891,836,133,308**
93.	H/W Kibiti	2,106,842,000	2,796,452,000				

Kiambatisho Na.6-2: Mapato yasiyokusanywa

Na.	Jina la Halmashauri	Leseni za biashara (Sh.)	Leseni za vileo(Sh.)	Leseni za huduma za uwindaji (Sh.)	Kodi ya pango (Sh.)	Fukwe/maeneo ya wazi (Sh.)	Ada yaTaka /usafi wa mazingira (Sh.)	Mauzo ya viwanja/Ardhi (Sh.)	Jumla(Sh.)
1	H/Jiji Dodoma				92,064,000			5,824,115,778	5,916,179,778
2	H/Jiji Arusha	396,129,740			1,852,671,623		2,977,743,600		5,226,544,963
3	H/W Mtwara	6,495,000			18,100,000			2,409,149,159	2,433,744,159
4	H/M Kinondoni	1,772,489,200				260,313,800			2,032,803,000
5	H/Mji Geita	186,439,450	26,885,761		211,170,510			1,000,793,343	1,425,289,064
6	H/W Simanjiro	832,845,840	260,383,790						1,093,229,630
7	H/Mji Kibaha	52,046,200	5,030,000					933,043,826	990,120,026
8	H/W Arusha	837,999,564	68,283,000		45,993,617				952,276,181
9	H/M Bukoba	649,977,000	196,544,000						846,521,000
10	H/W Serengeti	387,048,301	283,707,908						670,756,209
11	H/W Chalinze	82,367,110	12,580,499					497,619,372	592,566,981
12	H/W Liwale	215,570,000		346,360,463					561,930,463
13	H/W Moshi	240,103,500	187,087,892		132,409,410				559,600,802
14	H/W Manyoni							533,648,497	533,648,497
15	H/Mji Handeni	222,640,000	3,541,978		191,594,143			99,691,864	517,467,985
16	H/M Ilemela	61,194,600	16,072,000		373,036,000				450,302,600
17	H/W Bunda	391,249,190	9,760,000						401,009,190
18	H/W Karagwe	323,385,973	9,762,000						333,147,973
19	H/W Meru	280,862,983			49,217,778				330,080,761
20	H/Jiji Tanga	240,507,140	16,761,000		67,930,000				325,198,140
21	H/M Songea				127,572,000			167,475,289	295,047,289
22	H/M Ubungo				294,883,500				294,883,500
23	H/W Lushoto	31,812,000						240,062,645	271,874,645
24	H/W Nyang'hwale	259,463,000	5,140,000						264,603,000
25	H/W Ngorongoro	43,354,730	44,151,462					175,114,837	262,621,029
26	H/W Mwanga	174,668,000	37,603,925		37,124,230				249,396,155
27	H/W Buchosa	225,111,500	20,774,000						245,885,500
28	H/M Kahama	195,171,010			41,995,000				237,166,010
29	H/M Moshi	6,120,000			214,956,690				221,076,690
30	H/W Rungwe	171,042,000			37,792,500				208,834,500

Na.	Jina la Halmashauri	Leseni za biashara (Sh.)	Leseni za vileo(Sh.)	Leseni za huduma za uwindaji (Sh.)	Kodi ya pango (Sh.)	Fukwe/maeneo ya wazi (Sh.)	Ada yaTaka /usafi wa mazingira (Sh.)	Mauzo ya viwanja/Ardhi (Sh.)	Jumla(Sh.)
31	H/W Songwe	206,652,216							206,652,216
32	H/M Temeke	197,605,060							197,605,060
33	H/M Mtwara	80,403,000			65,751,000		38,283,271		184,437,271
34	H/W Kaliua	118,013,000	61,450,000						179,463,000
35	H/Mji Ifakara	113,195,000			52,872,400				166,067,400
36	H/W Kwimba	46,195,500	2,990,000		49,170,000			67,021,753	165,377,253
37	H/W Muleba	85,953,000	27,925,000		50,548,000				164,426,000
38	H/W Morogoro	132,542,000	30,552,000						163,094,000
39	H/W Madaba			75,794,321	82,331,000				158,125,321
40	H/W Meatu	122,328,000	6,880,000		28,627,500				157,835,500
41	H/W Uyui	14,993,000	2,450,000		3,795,000			134,080,000	155,318,000
42	H/Jiji Mbeya				154,045,726				154,045,726
43	H/W Kondoa	147,324,000							147,324,000
44	H/W Mpimbwe	132,100,000	12,606,000						144,706,000
45	H/W Ukerewe	144,355,519							144,355,519
46	H/W Bukombe	139,801,200							139,801,200
47	H/W Shinyanga	135,813,000							135,813,000
48	H/W Rombo	56,735,000	40,690,000		38,050,000				135,475,000
49	H/Mji Nzega	27,629,250	1,211,400		38,633,000			67,572,090	135,045,740
50	H/M Morogoro	25,622,000			107,584,000				133,206,000
51	H/W Sumbawanga	128,654,000							128,654,000
52	H/W Busega	126,722,738							126,722,738
53	H/W Kiteto	117,370,000	8,866,000						126,236,000
54	H/W Maswa	125,913,000							125,913,000
55	H/W Sikonge	87,481,000	14,712,000		22,890,500				125,083,500
56	H/W Nyasa	124,771,992							124,771,992
57	H/W Tandahimba	113,373,167			3,570,000				116,943,167
58	H/W Urambo	102,625,000	11,297,000						113,922,000
59	H/W Nsimbo	42,567,500	1,897,000					68,935,728	113,400,228
60	H/W Wanging'ombe	112,718,125							112,718,125
61	H/W Kibaha	111,635,510	842,000						112,477,510
62	H/Mji Bariadi	109,774,482							109,774,482

Na.	Jina la Halmashauri	Leseni za biashara (Sh.)	Leseni za vileo(Sh.)	Leseni za huduma za uwindaji (Sh.)	Kodi ya pango (Sh.)	Fukwe/maeneo ya wazi (Sh.)	Ada yaTaka /usafi wa mazingira (Sh.)	Mauzo ya viwanja/Ardhi (Sh.)	Jumla(Sh.)
63	H/Mji Mbinga	103,942,000	4,840,000						108,782,000
64	H/Mji Babati				105,937,219				105,937,219
65	H/M Kigamboni	103,525,200							103,525,200
66	H/W Namtumbo	75,509,000	27,159,200						102,668,200
67	H/M Kigoma/ Ujiji				98,800,000				98,800,000
68	H/Jiji Dar es Salaam				59,297,896	32,300,000			91,597,896
69	H/W Ruangwa	90,937,160							90,937,160
70	H/W Longido	89,292,000							89,292,000
71	H/W Kilosa	73,905,494	2,005,000		11,557,768				87,468,262
72	H/W Nzega	70,448,000	13,910,000						84,358,000
73	H/W Mbeya			17,451,500	65,981,000				83,432,500
74	H/W Ludewa				82,401,795				82,401,795
75	H/W Chemba	82,097,000							82,097,000
76	H/W Msalala	80,587,900							80,587,900
77	H/W Kilindi	48,072,200	6,166,000		23,090,000				77,328,200
78	H/W Missenyi	69,575,600	6,929,000						76,504,600
79	H/W Monduli	43,998,000	4,103,000		26,095,000				74,196,000
80	H/W Mbogwe	73,675,000							73,675,000
81	H/W Kasulu	72,059,000							72,059,000
82	H/W Iramba	56,588,000	12,280,000						68,868,000
83	H/Mji Makambako				67,200,000				67,200,000
84	H/W Itigi	65,381,000							65,381,000
85	H/W Bumbuli	15,340,000	6,622,000		43,200,000				65,162,000
86	H/Mji Mafinga	64,913,000							64,913,000
87	H/W Songea	63,756,200							63,756,200
88	H/W Sengerema				61,200,000				61,200,000
89	H/Mji Tunduma	58,776,400							58,776,400
90	H/W Biharamulo	52,958,000	4,184,000						57,142,000
91	H/W Mbinga	43,511,000			10,590,000				54,101,000

Na.	Jina la Halmashauri	Leseni za biashara (Sh.)	Leseni za vileo(Sh.)	Leseni za huduma za uwindaji (Sh.)	Kodi ya pango (Sh.)	Fukwe/maeneo ya wazi (Sh.)	Ada yaTaka /usafi wa mazingira (Sh.)	Mauzo ya viwanja/Ardhi (Sh.)	Jumla(Sh.)
92	H/W Musoma	54,001,000							54,001,000
93	H/W Kilwa	51,951,000	2,014,000						53,965,000
94	H/W Nkasi				53,781,000				53,781,000
95	H/W Geita		51,086,644		2,324,000				53,410,644
96	H/W Chunya	34,622,500	10,930,997		7,315,000				52,868,497
97	H/Mji Korogwe	25,726,000			23,560,000				49,286,000
98	H/Mji Tarime	48,987,000							48,987,000
99	H/W Chato		48,565,300						48,565,300
100	H/M Iringa				47,375,000				47,375,000
101	H/W Ulanga	37,605,000	7,722,000						45,327,000
102	H/W Mbozi				45,265,000				45,265,000
103	H/W Kalambo	44,940,000							44,940,000
104	H/W Mtama	38,820,000	5,922,000						44,742,000
105	H/W Kisarawe	35,967,500	8,542,000						44,509,500
106	H/W Kyerwa	40,571,000	3,006,000						43,577,000
107	H/W Malinyi	43,398,000							43,398,000
108	H/W Mlimba	43,207,000							43,207,000
109	H/W Mpanda				43,130,000				43,130,000
110	H/M Mpanda				42,236,490				42,236,490
111	H/W Bukoba	38,441,000	1,758,000						40,199,000
112	H/W Handeni	1,950,000						37,413,742	39,363,742
113	H/W Nachingwea	36,514,000	2,720,000						39,234,000
114	H/W Ikungi	36,300,000	1,290,000						37,590,000
115	H/W Tunduru	36,704,500							36,704,500
116	H/W Ileje	7,200,000			29,190,000				36,390,000
117	H/W Ngara	25,048,500	10,906,300						35,954,800
118	H/W Njombe	34,437,500							34,437,500
119	H/W Siha				30,810,000				30,810,000
120	H/W Gairo	29,102,500							29,102,500
121	H/Jiji Mwanza				28,309,439				28,309,439
122	H/W Bagamoyo	19,542,000			6,286,400				25,828,400
123	H/Mji Newala	25,540,000							25,540,000
124	H/W Magu				24,783,000				24,783,000
125	H/W Kishapu	23,997,000							23,997,000

Na.	Jina la Halmashauri	Leseni za biashara (Sh.)	Leseni za vileo(Sh.)	Leseni za huduma za uwindaji (Sh.)	Kodi ya pango (Sh.)	Fukwe/maeneo ya wazi (Sh.)	Ada yaTaka /usafi wa mazingira (Sh.)	Mauzo ya viwanja/Ardhi (Sh.)	Jumla(Sh.)
126	H/W Kibiti	18,026,000	4,574,000						22,600,000
127	H/W Same	19,120,000			2,450,000				21,570,000
128	H/W Pangani	2,300,000						19,265,500	21,565,500
129	H/W Mufindi				20,500,000				20,500,000
130	H/W Mkalama	16,165,000	3,804,000						19,969,000
131	H/Mji Mbulu				18,570,000				18,570,000
132	H/M Singida				18,368,000				18,368,000
133	H/W Hai				18,140,000				18,140,000
134	H/W Igunga	12,246,000	5,690,000						17,936,000
135	H/W Mbulu							17,505,300	17,505,300
136	H/W Newala	16,030,000							16,030,000
137	H/Mji Masasi		13,595,000						13,595,000
138	H/W Mkinga	5,023,000	7,355,000						12,378,000
139	H/W Mafia	6,138,000	6,098,000						12,236,000
140	H/W Muheza				11,522,000				11,522,000
141	H/M Tabora	9,750,000							9,750,000
142	H/Mji Kondoa				8,671,412				8,671,412
143	H/W Singida				7,747,000				7,747,000
144	H/Mji Bunda				6,540,000				6,540,000
145	H/M Lindi	5,300,000							5,300,000
146	H/W Karatu				3,880,000				3,880,000
	Jumlal	**13,940,477,444**	**1,712,215,056**	**439,606,284**	**5,642,483,546**	**292,613,800**	**3,016,026,871**	**12,292,508,723**	**37,335,931,724**

Chanzo: Taarifa ya Ukaguzi ya mapungufu

Kiambatisho Na.8-1: Malimbikizo ya mishahara na madai ya wafanyakazi ambayo hayakulipwa

Na.	Jina la Halmashauri	Malimbikizo ya Mishahara (Kiasi)	Likizo (Kiasi - Sh.)	Gharama za Uhamisho (Kiasi - Sh.)	Gharama za Maribabu Kiasi (Sh.)	Mafunzo Kiasi (Sh.)	Posho ya Kujikimu Kiasi (Sh.)	Posho ya Nyumba Kiasi (Sh.)	Samani Kiasi (Sh.)	Madai Mengine (Kiasi Sh.)	Jumla Kuu Kiasi (Sh.)
1	H/W Babati	28,983,000	215,733,822	1,079,000	1,603,000	1,800,000	2,962,000	-	-	10,136,500	262,297,322
2	H/Mji Babati	153,230,100	22,876,800	10,582,000		27,225,250	10,039,270	53,596,000	10,000,000	2,700,600	290,250,020
3	H/W Bahi	185,493,000	-	-	-	-	-	-	-	-	185,493,000
4	H/W Biharamulo	6,508,400	167,968,632	177,777,446	1,754,000	43,997,097	16,550,000	14,511,307	10,688,050	1,569,080,300	2,008,835,232
5	H/W Buchosa	33,394,200	-	58,876,920	-	-	-	-	-	837,630,933	929,902,053
6	H/W Buhigwe	211,980,858	611,160,483	101,024,872	23,990,800	8,887,100	94,387,524,	151,357,000	135,815,000	-	1,338,603,637
7	H/W Bukoba	-	70,829,160	22,237,160	18,009,000	4,577,000	-	-	18,500,000	-	134,152,320
8	H/M Bukoba	460,792,159	12,648,200	3,799,800	56,550,350	707,000	22,874,000	-	-	407,391,199	964,762,708
9	H/W Bukombe	1,076,732,943	154,666,065	85,892,800	94,926,300	20,790,000	94,494,700	53,200,000	87,300,000	363,238,655	2,031,241,463
10	H/W Busokelo	134,037,000	518,573,860	-	-	-	-	-		377,060,000	1,029,670,860
11	H/W Chalinze	376,615,610	54,040,200	84,474,389	-	-	-	-	-	9,448,000	524,578,199
12	H/W Chamwino	20,585,000	-	-	-	-	-	-	-	-	20,585,000
13	H/W Chato	945,976,718	85,695,100	24,629,500	47,305,300	65,915,263	64,827,017	-	37,000,000	548,094,897	1,819,443,794

Na.	Jina la Halmashauri	Malimbikizo ya Mishahara (Kiasi)	Likizo (Kiasi - Sh.)	Gharama za Uhamisho (Kiasi - Sh.)	Gharama za Maribabu Kiasi (Sh.)	Mafunzo Kiasi (Sh.)	Posho ya Kujikimu Kiasi (Sh.)	Posho ya Nyumba Kiasi (Sh.)	Samani Kiasi (Sh.)	Madai Mengine (Kiasi Sh.)	Jumla Kuu Kiasi (Sh.)
14	H/W Chunya	1,544,050,811			-	-	-	42,019,018	-	155,081,979	1,741,151,808
15	H/Jiji Dar es Salaam	-	-	1,951,800,720	-	-	-	-	-	40,182,000	1,991,982,720
16	H/W Gairo	791,413,240	177,643,202	155,553,626	-	-	-	-	-	960,453,210	2,085,063,278
17	H/W Geita	480,786,998	14,077,200	71,265,800	3,932,000	16,228,000	510,102,693	-	-	96,401,115	1,192,793,806
18	H/Mji Geita	-	68,88,6573	137,941,413	-	-	-	-	-	668,984,395	875,812,381
19	H/W Hai	350,000,000	60,000,000	25,000,000	10,000,000	5,000,000	20,000,000	12,000,000	60,000,000	166,630,885	708,630,885
20	H/W Hanang	30,000,000	-	49,376,296	20,755,101	-	140,272,082	6,600,000	57,400,000	9,045,000	313,448,479
21	H/W Ileje	1,224,593,437	4,494,000	59,483,937	8,254,000	-	-	-	159,180,000	207,294,400	1,663,299,774
22	H/M Ilemela	222,062,686	27,848,900	112,995,660	11,173,200	-	-	-	-	13,716,350	387,796,796
23	H/W Iringa	2,691,170,489	86,615,200	12,515,000	13,252,000	2,088,000	21,131,000	0	5,000,000	24,309,000	2,856,080,689
24	H/M Iringa	1,709,158,210	188,022,026	184,091,000	30,140,303	0	0	117,600,000	126,000,000	-	2,487,478,139
25	H/M Kahama	214,699,899	14,154,800	9,566,000	17,352,000	-	10,310,000	-	-	52,782,516	318,865,215
26	H/W Kakonko	53,044,900	667,476,015	119,829,939	30,563,600	19,545,000	96,976,840	-	-	664,636,688	1,652,072,982
27	H/W Karagwe	525,126,990	81,856,659	7,517,100	15,088,000	9,798,889	60,676,993	58,189,000	61,000,000	60,565,900	879,819,531
28	H/W Karatu	932,026,031	-	-	-	-	-	-	-	-	932,026,031

Na.	Jina la Halmashauri	Malimbikizo ya Mishahara (Kiasi)	Likizo (Kiasi - Sh.)	Gharama za Uhamisho (Kiasi - Sh.)	Gharama za Maribabu Kiasi (Sh.)	Mafunzo Kiasi (Sh.)	Posho ya Kujikimu Kiasi (Sh.)	Posho ya Nyumba Kiasi (Sh.)	Samani Kiasi (Sh.)	Madai Mengine (Kiasi Sh.)	Jumla Kuu Kiasi (Sh.)
29	H/W Kasulu	906,633,778	316,822,170	80,203,704	77,023,100	23,829,650	16,217,000	-	-	475,369,942	1,896,099,344
30	H/Mji Kasulu	235,683,092	193,413,376	168,067,000	94,452,100	14,369,000	43,022,000	3,960,000	-	124,072,258	877,038,826
31	H/W Kibaha	-	291,687,005	65,811,866	-	-	-	-	-	620,815,200	978,314,071
32	H/Mji Kibaha	295,859,890	-	206,861,197	-	-	-	-	-	3,601,400	506,322,487
33	H/W Kibondo	245,568,000	185,913,160	174,087,500	37,365,400	70,906,940	34,586,000	175,868,000	202,012,000	252,349,166	1,378,656,166
34	H/M Kigamboni	118,128,400	38,349,634	156,438,965	-	-	22,615,914	-	-	54,237,506	389,770,419
35	H/W Kigoma	643,656,632	248,615,870	23,438,248	360,030,435	125,542,111	-	-	-	1,492,886,332	2,894,169,628
36	H/M Kigoma/Ujiji	-	224,023,840	559,296,973	121,827,740	-	-	-	-	465,704,526	1,370,853,079
37	H/W Kilolo	680,170,978	462,239,675	54,652,395	10,764,148	45,500,800	35,860,500	-	228,440,000	92,402,941	1,610,031,437
38	H/W Kilwa	-	246,582,020	142,575,600	-	900,000	74,858,572	-	22,000,000	1,835,306,139	2,322,222,331
39	H/W Kishapu	192,520,000	119,798,427	74,790,631	22,613,300	8,622,000	5,522,000	-	165,394,471	19,693,100	608,953,929
40	H/W Kwimba	12,451,000	316,346,404	28,330,200	11,100,000	4,624,000	15,133,000	-	56,257,000	839,690,573	1,283,932,176
41	H/W Kyela	1,098,927,382	237,644,790	74,359,420	13,338,500	15,358,500	10,123,400	70,110,000	66,000,000	55,056,886	1,640,918,878
42	H/W Kyerwa	897,879,921	30,328,932	24,000,000	3,360,000	10,550,000	24,000,000	20,000,000	40,000,000	414,000,000	1,464,118,853

Na.	Jina la Halmashauri	Malimbikizo ya Mishahara (Kiasi)	Likizo (Kiasi - Sh.)	Gharama za Uhamisho (Kiasi - Sh.)	Gharama za Maribabu Kiasi (Sh.)	Mafunzo Kiasi (Sh.)	Posho ya Kujikimu Kiasi (Sh.)	Posho ya Nyumba Kiasi (Sh.)	Samani Kiasi (Sh.)	Madai Mengine (Kiasi Sh.)	Jumla Kuu Kiasi (Sh.)
43	H/M Lindi	1,334,000	244,775,602	32,381,600	15,095,000	11,354,000	3,080,000	44,400,000	219,000,000	828,671,300	1,400,091,502
44	H/W Liwale	17,119,240	14,892,889	65,907,400	17,910,000	15,005,100	135,171,242	14,000,000	72,000,000	117,089,809	469,095,680
45	H/W Ludewa	1,077,403,344	-	19,528,800		-	-	-	-	401,820,859	1,498,753,003
46	H/W Madaba	136,488,072	462,144,673	29,671,900	30,094,200	14,641,500	472,905,823	76,080,000	84,000,000	645,225,200	1,951,251,368
47	H/Mji Mafinga	516,000	113,394,188	46,674,000	4,191,000	13,222,000	0	-	-	54,327,000	232,324,188
48	H/W Magu	2,378,916,226	-	210,278,467	-	-	-	-	-	-	2,589,194,693
49	H/W Makambako	118,952,230	40,115,600	44,000,400	-	-	-	-	-	117,952,230	321,020,460
50	H/W Makete	319,596,292	292,787,317	87,881,370	10,735,000	7,471,000	72,600,490	-	63,000,000	680,246,842	1,534,318,311
51	H/Mji Masasi	-	37,057,600	20,354,000	6,868,000	-	-	5,370,000	-	303,299,331	372,948,931
52	H/W Mbarali	-	205,423,402	113,864,000	4,460,000	5,446,000	19,270,500	1,200,000	16,000,000	40,398,800	406,062,702
53	H/Jiji Mbeya	2,010,774,043	12,344,400	210,379,676	30,043,000	11,715,000	65,514,300	23,280,000	75,000,000	124,043,000	2,563,093,419
54	H/W Mbeya	1,052,725,977	197,162,892	167,855,642	-	30,030,400	30,709,000	-	-	693,204,300	2,171,688,211
55	H/W Mbinga	-	461,557,193	6,903,000	672,000	-	-	8,400,000	20,000,000	133,487,285	631,019,478
56	H/Mji Mbinga	50,205,355	251,648,337	34,863,620	21,763,600	34,454,500	40,463,161	-	-	371,870,850	805,269,423

Na.	Jina la Halmashauri	Malimbikizo ya Mishahara (Kiasi)	Likizo (Kiasi - Sh.)	Gharama za Uhamisho (Kiasi - Sh.)	Gharama za Maribabu Kiasi (Sh.)	Mafunzo Kiasi (Sh.)	Posho ya Kujikimu Kiasi (Sh.)	Posho ya Nyumba Kiasi (Sh.)	Samani Kiasi (Sh.)	Madai Mengine (Kiasi Sh.)	Jumla Kuu Kiasi (Sh.)
57	H/W Mbogwe	658,392,748	540,763,566	166,108,422	12,451,094	37,884,496	40,091,000	-	-	602,695,616	2,058,386,942
58	H/W Mbozi	524,627,428	172,808,440	46,088,999	-	-	128,729,600	31,800,000	46,000,000	450,477,039	1,400,531,506
59	H/W Mbulu	295,742,834	632,967,563	17,860,000	5,910,200	11,600,000	130,217,400	155,600,000	202,000,000	347,493,380	1,799,391,377
60	H/Mji Mbulu	74,002,000	36,398,750	360,000	23,648,880	-	4,600,000	-	107,200,000	132,872,000	379,081,630
61	H/W Meru	14,775,000	-	1,600,000	-	-	-	-	-	4,127,093	20,502,093
62	H/W Missenyi	-	199,917,661	8,807,800	71,267,069	16,080,001	-	34,250,000	66,000,000	173,129,925	569,452,455
63	H/W Misungwi	891,014,827	301,424,773	101,785,730	2,770,000	3,920,000	313,323,800	115,800,000	202,510,000	180,467,000	2,113,016,130
64	H/W Mkuranga	164,599,406	663,574,808	290,628,100	-	-	-	-	-	172,469,570	1,291,271,884
65	H/W Mlele	289,519,720	155,904,005	54,076,000	-	-	-	-	-	354,917,322	854,417,047
66	H/W Mlimba	279,876,880	-	-	-	-	-	-	-	-	279,876,880
67	H/W Momba	288,968,525	171,753,003	24,913,800	-	600,000	12,477,400	-	-	14,799,000	513,511,728
68	H/W Moshi	481,219,195	505,347,650	180,331,483	4,183,000	20,011,130	1,329,000	35,000,000	28,000,000	597,099,746	1,852,521,204
69	H/M Moshi	35,520,000	10,758,200	19,561,500		4,255,000	26,327,641	44,576,500	17,829,499	54,387,681	213,216,021
70	H/W Mpanda	23,347,882	527,263,365	361,365,331	11,774,840	9,640,000	49,529,400	87,640,000	14,480,000	532,479,582	1,617,520,400
71	H/M Mpanda	78,475,730	87,540,662	141,799,400	44,846,900	21,186,060	104,162,362	-	-	169,150,000	647,161,114

Na.	Jina la Halmashauri	Malimbikizo ya Mishahara (Kiasi)	Likizo (Kiasi - Sh.)	Gharama za Uhamisho (Kiasi - Sh.)	Gharama za Maribabu Kiasi (Sh.)	Mafunzo Kiasi (Sh.)	Posho ya Kujikimu Kiasi (Sh.)	Posho ya Nyumba Kiasi (Sh.)	Samani Kiasi (Sh.)	Madai Mengine (Kiasi Sh.)	Jumla Kuu Kiasi (Sh.)
72	H/W Mpimbwe	141,350,000	97,382,780	1,430,000	-	-	-	23,400,000	85,682,273	12,292,000	361,537,053
73	H/W Msalala	-	396,890,000	96,473,900	5,352,000	4,263,200	370,646,721	-	-	74,364,179	947,990,000
74	H/W Mtama	681,710,788	188,856,942	55,409,670	5,923,000	12,673,000	9,715,000	103,560,000	168,000,000	95,462,000	1,321,310,400
75	H/W Mtwara	244,967,475	737,214,654	52,139,798	24,037,000	22,737,800	31,600,870	78,060,000	60,348,400	389,770,419	1,640,876,416
76	H/W Mufindi	-	266,907,444	64,834,000	1,620,000	-	49,048,000	-	-	43,454,100	425,863,544
77	H/W Muleba	-	56,793,990	1,630,000	9,774,200	2,322,400	-	-	29,240,000	20,519,300	120,279,890
78	H/W Mwanga	91,309,000	82,113,332	10,475,000	88,500	46,000	105,388,700	39,600,000	93,311,000	159,364,350	581,695,882
79	H/Jiji Mwanza	1,766,213,552	54,396,000	151,248,384	13,993,240	-	-	2,694,000	14,000,000	25,091,000	2,027,636,176
80	H/W Nachingwea	173,461,341	293,503,782	157,539,500	6,754,000	67,912,410	34,810,200	-	-	192,420,200	926,401,433
81	H/W Namtumbo	35,916,630	619,356,764	57,729,256	58,260,000	68,450,000	11,311,800	115,109,281	102,090,000	133,195,350	1,201,419,081
82	H/W Nanyumbu	246,854,940	117,972,546	130,313,000	5,100,000	15,250,000	19,972,010	12,440,000	44,074,667	308,851,834	900,828,996
83	H/Mji Newala	96,012,624	111,782,571	22,104,000	5,694,000	-	31,010,000	14,800,000	56,500,000	14,803,399	352,706,594
84	H/W Ngara	15,226,064	290,734,944	19,930,000	35,090,500	13,138,952	50,769,000	-	88,026,540	51,048,268	563,964,268
85	H/W Njombe	252,103,547	110,417,884	61,314,500	-	11,801,500	43,465,500	10,800,000	-	499,903,478	989,806,409

Na.	Jina la Halmashauri	Malimbikizo ya Mishahara (Kiasi)	Likizo (Kiasi - Sh.)	Gharama za Uhamisho (Kiasi - Sh.)	Gharama za Maribabu Kiasi (Sh.)	Mafunzo Kiasi (Sh.)	Posho ya Kujikimu Kiasi (Sh.)	Posho ya Nyumba Kiasi (Sh.)	Samani Kiasi (Sh.)	Madai Mengine (Kiasi Sh.)	Jumla Kuu Kiasi (Sh.)
86	H/Mji Njombe	347,687,057	78,163,095	-	19,026,030	8,590,000	12,805,000	-	-	-	466,271,182
87	H/W Nsimbo	322,839,827	265,732,666	112,792,000	28,329,000	15,377,000	4,203,620	15,000,000	40,185,000	142,174,356	946,633,469
88	H/W Nyanghwale	499,174,530	-	566,951,327	-	-	-	-	-	994,209,867	2,060,335,724
89	H/W Nzega	-	255,807,149	-	-	-	-	-	-	-	255,807,149
90	H/W Rombo	474,117,700	222,830,955	20,225,000	10,450,260	2,550,000	30,599,800	19,200,000	49,020,000	133,800,000	962,793,715
91	H/W Ruangwa	-	321,937,906	81,902,500	38,102,783	49,466,400	299,884,963	11,400,000	76,000,000	78,361,000	957,055,552
92	H/W Rufiji	170,526,333	-	-	-	-	-	-	-	-	170,526,333
93	H/W Rungwe	-	222,877,281	33,231,400	41,059,200	84,458,200	281,109,081	-	14,000,000	673,225,562	1,349,960,724
94	H/W Same	602,513,114	547,196,431	71,781,400	10,202,000	-	-	-	221,094,000	190,986,350	1,643,773,295
95	H/W Sengerema	1,353,473,058	138,995,048	108,738,122	6,914,900	10,242,500	57,167,300	9,200,000	28,000,000	111,489,218	1,824,220,146
96	H/W Shinyanga	-	39,768,217	50,104,600	692,000	-	100,024,950		31,280,000	90,392,200	312,261,967
97	H/M Shinyanga	-	305,658,030	64,116,015	114,293,810	17,556,200	40,649,588	150,000	-	158,154,756	700,578,399
98	H/W Siha	-	28,551,500	5,045,200	1,950,000	5,838,500	49,157,840	-	160,200,000	8,720,500	259,463,540
99	H/W Sikonge	-	-	-	-	-	-	-	-	138,823,689	138,823,689

Na.	Jina la Halmashauri	Malimbikizo ya Mishahara (Kiasi)	Likizo (Kiasi - Sh.)	Gharama za Uhamisho (Kiasi - Sh.)	Gharama za Maribabu Kiasi (Sh.)	Mafunzo Kiasi (Sh.)	Posho ya Kujikimu Kiasi (Sh.)	Posho ya Nyumba Kiasi (Sh.)	Samani Kiasi (Sh.)	Madai Mengine (Kiasi Sh.)	Jumla Kuu Kiasi (Sh.)
100	H/W Simanjiro	-	15,271,595	31,850,200	8,301,000	-	-	-	24,000,000	12,527,205	91,950,000
101	H/W Songea	70,021,826	1,129,120,291	8,855,900	-	13,360,500	12,096,000	-	6,896,000	197,719,620	1,438,070,137
102	H/M Songea	-	87,189,900	32,813,574	28,457,000	5,742,000	-	600,000	6,880,000	139,328,310	301,010,784
103	H/W Songwe	676,501,112	139,434,780	10,097,400	-	550,000	-	-	-	-	826,583,292
104	H/W Tandahimba	149,974,675	345,198,700	48,203,000	4,423,000	10,730,000	13,693,000	-	14,000,000	-	586,222,375
105	H/M Temeke	142,363,800	116,282,500	1,555,908,613	9,789,000	6,875,000	58,274,200	3,000,000	-	31,402,100	1,923,895,213
106	H/Mji Tunduma	351,919,290	85,813,910	9,812,600	3,569,000	829,000	1,540,000	-	-	-	453,483,800
107	H/W Tunduru	7,20,000	631,869,567	50,038,420	103,965,132	3,066,000	12,632,480	49,761,134	149,283,401	-	1,007,636,134
108	H/W Ukerewe	1,574,177,676	29,890,900	128,000	3,140,000	536,903	22,697,838	-	1,309,997	658,000	1,632,539,314
109	H/W Ulanga	10,584,000	201,411,917	132,986,454	-	-	-	-	-	124,580,801	469,563,172
110	H/W Ushetu	40,449,400	809,237,078		-	-	-	3,600,000	-	2,340,000	855,626,478
111	H/W Uvinza	-	576,444,047	435,214,528	-	-	-	-	-	-	1,011,658,575
112	H/W Uyui	165,568,500	50,950,800	-	-	-	-	-	-	65,080,121	281,599,421
113	H/W Wanging'ombe	559,080,632	335,021,985	2,837,875	9,783,900	6,956,400	19,360,863	40,000,000	100,000,000	177,000,000	1,250,041,655

Na.	Jina la Halmashauri	Malimbikizo ya Mishahara (Kiasi)	Likizo (Kiasi - Sh.)	Gharama za Uhamisho (Kiasi - Sh.)	Gharama za Maribabu Kiasi (Sh.)	Mafunzo Kiasi (Sh.)	Posho ya Kujikimu Kiasi (Sh.)	Posho ya Nyumba Kiasi (Sh.)	Samani Kiasi (Sh.)	Madai Mengine (Kiasi Sh.)	Jumla Kuu Kiasi (Sh.)
114	Jumla	42,257,173,197	22,961,738,620	12,122,259,653	2,089,341,915	1,276,597,652	4,871,678,948	2,008,781,240	4,444,427,298	27,912,232,383	119,944,230,902
	Idadi ya Halmashauri	**90**	**98**	**101**	**75**	**68**	**69**	**46**	**59**	**98**	**113**

Kiambatisho Na.8-2: Makato ya watumishi ambayo hayakupelekwa kwenye mifuko ya hifadhi ya jamii na taasisi zingine husika

Na.	Jina la Halmashauri	Michango isiyowasilishwa (A) (Sh.)	Adhabu ya kutowasilisha michango(B) (Sh.)	Jumla (C=A+B) (Sh.)	Makato ya Kodi D) (Sh.)	Bima ya Afya ya Taifa (E) (Sh.)	Mengineo (F) (Sh.)	Jumla ya mengineo (G=D+E+F) (Sh.)	Jumla Kuu (H=c+G) (Sh.)
1	H/W Bagamoyo	41,892,000	8,258,370	50,150,370	-	-	-	-	50,150,370
2	H/W Bariadi	40,139,514	-	40,139,514	-	44,201,777	-	44,201,777	84,341,290
3	H/W Biharamulo	904,098	5,116,020	6,020,118	-	-	-	-	6,020,118
4	H/W Bukoba	21,516,423	-	21,516,423	-	-	1,541,833	1,541,833	23,058,256
5	H/W Bunda	56,254,839	114,475,056	170,729,895	-	-	-	-	170,729,895
6	H/W Chalinze	11,655,000	-	11,655,000	-	-	-	-	11,655,000
7	H/Jiji Dar es Salaam	17,834,098	-	17,834,098	-	26,975,950	-	26,975,950	44,810,048
8	H/W Hai	117,407,702	-	117,407,702	2,858,595	-	69,513,178	72,371,773	189,779,475
9	H/W Kalambo	30,679,120	3,432,345	34,111,465	-	-	-	-	34,111,465
10	H/W Kaliua	266,195,754	-	266,195,754	-	-	-	-	266,195,754
11	H/W Kibaha	6,173,600	6,988,237	13,161,837	-	-	-	-	13,161,837
12	H/W Kibiti	6,078,000	-	6,078,000	-	-	-	-	6,078,000
13	H/W Kisarawe	23,594,600	10,712,717	34,307,317	-	14,710,800	-	14,710,800	49,018,117
14	H/W Longido	436,500	-	436,500	357,888	139,200	5,392,129	5,889,217	6,325,717
15	H/W Madaba	19,283,862	-	19,283,862	-	-	-	-	19,283,862
16	H/W Makete	15,377,102	-	15,377,102	-	-	-	-	15,377,102
17	H/W Maswa	12,750,534	24,037,377	36,787,911	-	767,700	-	767,700	37,555,611
18	H/W Mbarali	11,459,583	45,514,551	56,974,134	-	-	-	-	56,974,134
19	H/Jiji Mbeya	-	-	-	64,214,430	-	-	64,214,430	64,214,430
20	H/W Meru	15,534,614	1,141,600	16,676,214	-	-	-	-	16,676,214
21	H/W Mlele	5,250,200	68,639,924	73,890,124	-	-	-	-	73,890,124
22	H/W Moshi	50,018,688	37,161,471	87,180,159	-	-	-	-	87,180,159
23	H/W Mpanda	56,542,108	514,498,800	571,040,908	-	-	-	-	571,040,908
24	H/W Mtama	4,446,000	2,742,669	7,188,669	-	-	-	-	7,188,669
25	H/W Mwanga	1,693,100	4,491,969	6,185,069	-	-	-	-	6,185,069
26	H/W Njombe	36,568,382	50,989,529	87,557,911	-	-	-	-	87,557,911
27	H/W Nkasi	-	-	-	-	18,956,400	-	18,956,400	18,956,400
28	H/W Nyanghw'ale	4,320,000	-	4,320,000	691,200	1,296,000	108,000	2,095,200	6,415,200
29	H/W Nyasa	907,850	-	907,850	3,396,366	544,850	-	3,941,216	4,849,066
30	H/W Rufiji	20,774,500	-	20,774,500	-	6,211,440	-	6,211,440	26,985,940
31	H/W Shinyanga	205,374,271	45,520,979,583	45,726,353,854	1,921,650	1,987,210	1,752,850	5,661,710	45,732,015,564
32	H/W Sikonge	48,489,908	62,040,883,376	62,089,373,284	-	-	-	-	62,089,373,284
33	H/W Sumbawanga	60,956,696	2,325,569	63,282,265	-	-	-	-	63,282,265

Na.	Jina la Halmashauri	Michango isiyowasilishwa (A) (Sh.)	Adhabu ya kutowasilisha michango(B) (Sh.)	Jumla (C=A+B) (Sh.)	Makato ya Kodi D) (Sh.)	Bima ya Afya ya Taifa (E) (Sh.)	Mengineo (F) (Sh.)	Jumla ya mengineo (G=D+E+F) (Sh.)	Jumla Kuu (H=c+G) (Sh.)
34	H/M Sumbawanga	50,610,160	26,486,702	77,096,862	-	13,294,330	-	13,294,330	90,391,192
35	H/W Karatu	5,356,500	16,162,110	21,518,610	-	-	-	-	21,518,610
36	H/W Ushetu	41,856,602	149,793,808,759	149,835,665,361	-	-	-	-	149,835,665,361
37	H/W Bumbuli	56,632,470	106,243,077	162,875,547	15,515,766			15,515,766	178,391,313
Jumla		**1,364,964,378**	**258,405,089,811**	**259,770,054,189**	**88,955,895**	**129,085,657**	**78,307,990**	**296,349,542**	**260,066,403,731**
Idadi ya Halmashauri		33	22	**28**	7	11	5	15	37

Kiambatisho Na.9-1: Mapungufu katika vitengo vya ukaguzi wa ndani

Jina la Halmashauri	Utoaji wa mafunzo kwa wakaguzi wa ndani juu ya mifumo ya fedha kama LGRCIS,	Upungufu wa wakaguzi wa ndani	Kiwango cha asilimia ya bajeti iliyopitishwa haikupelekwa kitengo cha ukaguzi wa ndani	Uhaba wa vitendea kazi kama (magari,kompyuta mpakato,fanivha n.k)	Kutokukamilika kwa Utekelezaji wa mpango kazi	Kutokuandaliwa kwa mpango kazi wa ukaguzi
H/W Buhigwe		4		x	x	
H/W Chamwino		3		x	x	
H/W Igunga				x		
H/W Ileje	x	2		x		
H/M Kigoma Ujiji		4		x	x	
H/W Siha	x	1	52%	x		
H/W Songwe	x	2		x		
H/W Bukoba		2	50 %	x		
H/W Ngara		3	46%	x		
H/Mji Babati		2		x		
H/W Bahi		3	52%	x	x	
H/W Hanang		2	43%		x	
H/M Kahama		2			x	
H/W Kasulu		4		x	x	
H/Mji Kondoa					x	x
H/W Mkinga	x		36%			
H/W Monduli		2	44%			
H/W Ngara		3	46%			
H/W Simanjiro	x	1		x		
H/W Singida		2	33%		x	
H/M Morogoro	x	2	34%		x	
H/W Mvomero	x		93%		x	
H/W Sengerema		3	32%	x		x
H/Jiji Tanga	x	2			x	
H/W Morogoro		4			x	x
H/W Bagamoyo	x	1	20%		x	
H/W Chalinze					x	
H/W Gairo		4			x	
H/W Kibaha	x	4		x	x	
H/Mji Kibaha	x				x	x
H/W Kibiti		4			x	x

Jina la Halmashauri	Utoaji wa mafunzo kwa wakaguzi wa ndani juu ya mifumo ya fedha kama LGRCIS,	Upungufu wa wakaguzi wa ndani	Kiwango cha asilimia ya bajeti iliyopitishwa haikupelekwa kitengo cha ukaguzi wa ndani	Uhaba wa vitendea kazi kama (magari,kompyuta mpakato,fanivha n.k)	Kutokukamilika kwa Utekelezaji wa mpango kazi	Kutokuandaliwa kwa mpango kazi wa ukaguzi
H/W Kilosa			64%			
H/W Kisarawe	x		38%		x	
H/W Mkuranga				x	x	
H/W Rufiji					x	
H/Mji Bariadi		3	29%	x		
H/W Karatu		1		x	x	
H/W Mkinga	x		36%			
H/W Babati			44%		x	
H/W Biharamulo		2	52%			
H/W Hai		2			x	
H/W Karagwe		1		x		
H/W Longido			36%		x	
H/W Meru			48%		x	
H/W Moshi			74%			
H/W Handeni	x	2			x	
H/Mji Handeni		2	59%		x	x
H/W Mbulu		3				
H/Jiji Arusha	x	4	60%	x		
H/W Kilindi	x	1	x	x		
H/W Kyerwa			32%			

Kiambatisho Na.9-2: Mapungufu katika udhibiti wa mifumo ya ndani na vihatarishi

Na.	Jina la Halmashauri	Kutokuwepo kwa vifaa vya kuzuia majanga ya moto	Kutokuwepo kwa daftari la vihatarishi,ama daftari kutokuainisha vihatarishi vilivyobainika	Tathmini ya vitaharishi kutokufanyika katika maeneo muhimu kama taarifa za fedha LGRCIS,na udhibitiwa mali	Kutokuwepo kwa waratibu wa udhibiti wa vihatarishi	Kutokuwepo kwa sera ya udhibiti wa vihatarishi	Kutokuweo kwa mafunzo ya watumishi juu ya masuala vihatarishi na ubarifu
1.	H/W Busokelo		x				
2.	H/W Butiama		x	x		x	
3.	H/W Chamwino		x			x	x
4.	H/W Ilamba						
5.	H/W Kalambo	x					x
6.	H/W Mbarali		x		x		
7.	H/W Mbeya		x				
8.	H/Jiji Mbeya		x				x
9.	H/W Mpimbwe		x	x			
10.	H/W Namtumbo			x		x	
11.	H/W Nyasa					x	
12.	H/W Rungwe		x		x		
13.	H/W Maswa			x			
14.	H/W Bariadi		x			x	
15.	H/W Bariadi			x			x
16.	H/M Bukoba			x		x	
17.	H/W Kasulu				x		
18.	H/M Musoma		x	x		x	
19.	H/W Rombo	x	x				
20.	H/M Kigamboni						x
21.	H/W Kilwa		x	x	x		x
22.	H/W Mtama	x	x	x		x	
23.	H/W Mvomero						
24.	H/W Nachingwea		x	x	x		
25.	H/Jiji DSM		x	x		x	
26.	H/Jiji Tanga					x	x
27.	H/Mji Newala			x			
28.	H/W Chalinze					x	
29.	H/W Kibaha	x				x	x
30.	H/Mji Kibaha						

Na.	Jina la Halmashauri	Kutokuwepo kwa vifaa vya kuzuia majanga ya moto	Kutokuwepo kwa daftari la vihatarishi,ama daftari kutokuainisha vihatarishi vilivyobainika	Tathmini ya vitaharishi kutokufanyika katika maeneo muhimu kama taarifa za fedha LGRCIS,na udhibitiwa mali	Kutokuwepo kwa waratibu wa udhibiti wa vihatarishi	Kutokuwepo kwa sera ya udhibiti wa vihatarishi	Kutokuweo kwa mafunzo ya watumishi juu ya masuala vihatarishi na ubarifu
31.	H/W Kibiti		x				
32.	H/W Mkuranga		x	x			x
33.	H/W Tandahimba	x		x			x
34.	H/W Busega			x			
35.	H/Mji Handeni						x

Kiambatisho Na.9-3: Mapungufu katika usimamizi wa TEHAMA pamoja na mifumo ya uhasibu

Jina la Halmashauri	Upungufu wa vifaa na wataalamu wa Tehama	Kutokuwepo kwa kamati ya utendaji wa TEHAMA,Kutokufanyika kwa vikao vya kamati ya TEHAMA,na kutokuwepo kwa mpango mkakati wa masuala ya TEHAMA	Kutokuwepo kwa mpango wa kurejesha taarifa itokeapo majanga,na kukosekana kwa vifaa vya kuzuia majanga	Kutokuwepo kwa mpango wa mafunzo ya Tehama kwa watumishi	Kutokuwekwa kwa program ya kuzuia virusi katika komppyuta
H/W Butiama		x	x		
H/W Kondoa		x	x	x	x
H/W Siha					
H/W Same			x		x
H/M Bukoba	5				
H/Mji Kondoa	2			x	x
H/W Mkinga	3		x	x	
H/M Musoma	2	x	x	x	
H/W Same	2		x		x
H/W Kilwa	4	x	x	x	
H/W Mtama			x		x
H/W Mvomero		x	x	x	x
H/W Bagamoyo	3	x		x	
H/W Chalinze		x	x		x
H/Mji Kibaha		x	x		x
H/W Kibiti		x	x		
H/W Kisarawe		x			
H/W Mafia				X	X
H/W Mkuranga				X	
H/W Rufiji	5		X	X	
H/W Korogwe	1	X		X	
H/W Mkinga	3		x	X	
H/W Bumbuli	2	x	X		
H/W Biharamulo		x	x		X
H/W Busega				X	X
H/WLongido		x	x		x
H/W Uvinza		x			
H/Kilindi		x			
H/W Lushoto		x	x	x	
H/W Muheza			x	x	

Kiambatisho Na.9-4: Mapungufu Katika Utendaji wa Kamati za Ukaguzi

Jina la Halmashauri	Taarifa za ukaguzi za kamati kutokuandaliwa na hivyo kutopelekwa mamlaka husika	Kamati za ukaguzi kutokupitia taarifa za hesabu	Kutokutolewa mafunzo kwa wajumbe wapya wa kamati	Kutokuwaongezea uwezo wajumbe wa kamati kupitia mafunzo mbalimbali	Kamati za ukaguzi kutokujifanyia tathmini	Kutokufanyika kwa mikutano ya kamati za ukaguzi
H/W Chamwino	x					x
H/W Iramba	x	x				x
H/W Itigi			x			
H/W Nsimbo	x			x		
H/W Nyasa		x				x
H/W Pangani		x		x		
H/W Same						
H/W Kasulu		x	x	x		
H/Mji Kondoa						x
H/W Ngorongoro						x
H/W Same		x			x	
H/W Kilwa	x	x				x
H/Mji Newala	x	x	x	x	x	
H/Mji Kibaha	x		x		x	
H/W Kibiti	x	x	x		x	
H/W Mafia	x			x	x	
H/W Mkuranga			x			
H/W Tandahimba	x					
H/W Mkinga				x		
H/W Hai					x	
H/W Handeni			x			
H/Mji Handeni	x	x		x	x	x
H/Jiji Arusha	x	x	x	x	x	
H/W Kigoma	x	x	x			
H/W Kilindi	x		x			

Kiambatisho Na.9-5: Udhibiti katika ukusanyi wa mapato (LGRCIS) na mashine za kukusanyia mapato (POS)

Jina la Halmashauri	Mashine za POS zilizosajiliwa kwa namba ya utambulisho inayofanana	Mashine za POS ambazo hazijaonekana kwenye mfumo(zimezimwa kwa muda mrefu)	Ujazaji wa daftrai la Taarifa za mashine za mapato(POS) ambazo hazijakamilika
H/W Chato			
H/W Shinyanga	10	Siku 123	
H/M Ilemela			
H/W Kwimba			
H/W Misungwi			
H/W Ngara			
H/W Nzega	**45**		
H/M Singida		Siku 143	
H/W Kilwa	**5**	Mashine zilizimwa hadi siku 391	
H/W Nachingwea		Mashine 43 zilizimwa kwa siku 50 hadi 55	Waliokabidhiwa mashine bila kusaini daftari la makabidhiano
H/M Ubungo			Mashine zilikabidhiwa kwa watumiaji ambao hawajasaliwa
H/W Sengerema		Siku 185	
H/Jiji Dar			Mashine 70 ambazo haionyeshi zilipoelekezwa.
H/W Chalinze		Mashine 5 zimezimwa kwa siku 145	
H/W Kibiti		Mashine 4 zimezimwa kwa siku 85	
H/W Kisarawe		Mashine nne 4 zimezimwa kwa siku 49 mpaka 345	
H/W Mafia		Masine 19 zimezimwa kwasiku 2 hadi 49	
H/Mji Bariadi		Mashine 7 zimezimwa kwa siku 159	
H/W Korogwe		Mashine 7 zimezimwa kwa siku 20	
H/W Mpwapwa			Mashine 5 hazijarekodiwa katika daftari
H/W Ushetu		Mashine 27 zimezimwa hadi kwa siku 373	
H/W Nyangw'ale		Mashine 20 zimezimwa hadi kwa siku 151	
H/Mji Handeni			
H/W Korogwe		Mashine 7 zimezimwa kwa siku 81	
H/W Kigoma		Mashine 22 zimezimwa hadi siku 324	
H/W Kyela		Mashine 28 zimezimwa kwa siku 5 hadi 66	

Kiambatisho Na.10-1: Thamani ya Mfuko wa Wanawake, Vijana na Watu wenye Ulemavu

Na.	Jina la Halmashauri	Thamani ya mfuko (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Thamani ya mfuko (Sh.)
1.	H/Jiji Dar es Salaam	14,869,126,959	94.	H/W Longido	586,948,809
2.	H/M Kinondoni	11,283,561,993	95.	H/W Kibiti	578,576,483
3.	H/M Temeke	10,805,463,242	96.	H/W Musoma	571,510,976
4.	H/Jiji Dodoma	7,205,522,897	97.	H/W Lushoto	563,353,664
5.	H/W Songea	7,205,522,897	98.	H/W Handeni	560,840,452
6.	H/Jiji Arusha	5,994,869,969	99.	H/W Nanyumbu	559,638,980
7.	H/M Ubungo	4,631,832,841	100.	H/W Kwimba	556,626,670
8.	H/Jiji Mwanza	3,601,531,987	101.	H/W Kongwa	554,993,784
9.	H/Mji Geita	3,450,423,515	102.	H/W Magu	550,229,185
10.	H/Jiji Tanga	3,380,666,243	103.	H/W Mbulu	547,673,684
11.	H/M Kahama	3,310,285,394	104.	H/W Misungwi	546,883,686
12.	H/Jiji Mbeya	2,791,362,148	105.	H/W Ngara	544,828,084
13.	H/W Mufindi	2,741,393,461	106.	H/W Ushetu	542,529,953
14.	H/M Kigamboni	2,689,315,042	107.	H/W Sumbawanga	542,529,194
15.	H/W Chalinze	2,627,022,366	108.	H/W Kibondo	540,399,214
16.	H/Mji Njombe	2,423,207,000	109.	H/W Iringa	532,957,425
17.	H/Mji Tunduma	2,249,371,944	110.	H/W Mpwapwa	532,957,425
18.	H/M Ilemela	2,061,020,516	111.	H/W Itigi	531,297,960
19.	H/W Muleba	1,976,598,234	112.	H/Mji Newala	523,376,760
20.	H/W Kaliua	1,827,966,451	113.	H/W Ludewa	520,639,168
21.	H/M Moshi	1,789,545,478	114.	H/W Kilosa	518,711,879
22.	H/W Mkuranga	1,766,313,004	115.	H/W Buchosa	516,452,140
23.	H/M Morogoro	1,757,969,202	116.	H/W Kishapu	515,103,970
24.	H/W Tarime	1,735,589,619	117.	H/W Biharamulo	509,908,833
25.	H/W Mbarali	1,734,746,855	118.	H/W Shinyanga	509,263,738
26.	H/Mji Kibaha	1,683,685,393	119.	H/W Mpimbwe	504,473,388
27.	H/W Geita	1,664,825,594	120.	H/Mji Babati	495,514,309
28.	H/W Kilwa	1,571,558,142	121.	H/W Hai	491,878,784
29.	H/Mji Mafinga	1,551,108,593	122.	H/M Kigoma/Ujiji	491,646,090
30.	H/W Mbeya	1,515,991,480	123.	H/W Nyang'hwale	483,008,960
31.	H/M Songea	1,427,330,902	124.	H/W Maswa	477,993,443
32.	H/W Songwe	1,369,673,601	125.	H/W Kilindi	475,720,810
33.	H/W Mbinga	1,215,007,805	126.	H/W Bariadi	468,777,102
34.	H/W Moshi	1,202,055,401	127.	H/W Ruangwa	465,165,124
35.	H/W Mpanda	1,184,008,237	128.	H/W Ukerewe	452,816,605
36.	H/W Njombe	1,132,672,164	129.	H/M Sumbawanga	446,652,306
37.	H/W Rungwe	1,093,932,976	130.	H/M Mtwara	441,820,202
38.	H/W Karatu	1,093,327,116	131.	H/Mji Makambako	432,060,461
39.	H/W Mlimba	1,089,243,567	132.	H/W Meatu	425,175,007
40.	H/W Wanging'ombe	1,070,481,393	133.	H/W Bukoba	411,961,200
41.	H/W Mbozi	1,061,515,109	134.	H/W Nsimbo	409,503,151
42.	H/W Chunya	1,049,521,900	135.	H/W Mkalama	402,478,776
43.	H/W Tunduru	1,029,960,429	136.	H/M Lindi	391,985,000
44.	H/W Nachingwea	1,027,655,000	137.	H/W Ulanga	383,512,774
45.	H/W Mtwara	990,787,849	138.	H/W Namtumbo	377,732,587

Na.	Jina la Halmashauri	Thamani ya mfuko (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Thamani ya mfuko (Sh.)
46.	H/W Meru	969,249,860	139.	H/W Busega	377,626,384
47.	H/W Urambo	967,560,676	140.	H/W Nkasi	375,101,000
48.	H/W Arusha	965,158,928	141.	H/W Rufiji	373,819,000
49.	H/M Tabora	939,641,328	142.	H/W Ikungi	363,659,000
50.	H/W Simanjiro	939,406,215	143.	H/W Siha	363,507,089
51.	H/W Igunga	919,206,744	144.	H/W Mafia	363,411,872
52.	H/W Masasi	908,164,961	145.	H/W Mkinga	357,142,789
53.	H/W Malinyi	901,617,751	146.	H/W Bunda	342,583,052
54.	H/Mji Ifakara	896,063,360	147.	H/Mji Tarime	336,596,913
55.	H/M Mpanda	895,791,512	148.	H/W Chamwino	328,799,090
56.	H/W Kilolo	879,631,297	149.	H/W Kakonko	324,245,000
57.	H/W Kyerwa	878,718,941	150.	H/W Mbogwe	318,599,845
58.	H/W Makete	873,454,188	151.	H/W Kisarawe	317,861,300
59.	H/W Missenyi	870,309,075	152.	H/W Busokelo	315,477,236
60.	H/W Morogoro	865,194,541	153.	H/W Ileje	313,839,404
61.	H/W Monduli	863,608,559	154.	H/W Momba	312,963,145
62.	H/W Sikonge	853,578,714	155.	H/W Mtama	311,196,894
63.	H/W Tandahimba	845,463,104	156.	H/W Manyoni	308,517,542
64.	H/W Kibaha	826,792,902	157.	H/W Butiama	307,154,591
65.	H/W Kiteto	824,753,481	158.	H/W Pangani	294,512,098
66.	H/W Bagamoyo	822,969,597	159.	H/W Bahi	291,751,744
67.	H/M Bukoba	807,332,921	160.	H/W Itilima	291,462,295
68.	H/W Hanang'	804,369,455	161.	H/W Kalambo	290,769,605
69.	H/M Shinyanga	794,430,868	162.	H/W Sengerema	288,298,740
70.	H/W Babati	777,754,312	163.	H/W Muheza	287,724,702
71.	H/W Ngorongoro	775,541,000	164.	H/Mji Handeni	287,507,934
72.	H/Mji Nzega	765,082,888	165.	H/Mji Masasi	269,945,303
73.	H/W Kasulu	757,642,908	166.	H/Mji Bunda	268,334,193
74.	H/M Iringa	756,026,087	167.	H/Mji Nanyamba	262,881,836
75.	H/W Msalala	748,523,209	168.	H/Mji Kondoa	235,193,520
76.	H/M Musoma	739,282,979	169.	H/W Rorya	227,470,345
77.	H/W Same	733,391,695	170.	H/W Newala	227,193,685
78.	H/W Karagwe	725,104,000	171.	H/Mji Mbulu	221,869,300
79.	H/W Kyela	722,948,238	172.	H/W Buhigwe	215,962,604
80.	H/Mji Kasulu	676,047,136	173.	H/Mji Korogwe	209,121,593
81.	H/M Singida	661,869,915	174.	H/W Korogwe	199,385,269
82.	H/W Chato	661,390,000	175.	H/W Mlele	195,292,983
83.	H/W Uyui	659,015,928	176.	H/W Chemba	192,975,495
84.	H/W Mvomero	656,369,667	177.	H/W Kigoma	185,789,738
85.	H/W Liwale	656,109,000	178.	H/W Iramba	183,798,399
86.	H/Mji Mbinga	648,077,332	179.	H/W Bumbuli	162,886,754
87.	H/W Bukombe	642,515,281	180.	H/W Kondoa	150,288,597
88.	H/W Mwanga	632,990,005	181.	H/W Madaba	144,999,689
89.	H/Mji Bariadi	614,878,399	182.	H/W Singida	135,030,666
90.	H/W Rombo	614,431,595	183.	H/W Gairo	101,387,250
91.	H/W Nzega	611,663,734	184.	H/W Nyasa	- 12,198,660
92.	H/W Serengeti	605,972,970	Jumla		203,193,252,582
93.	H/W Uvinza	593,738,400			

Kiambatisho Na.10-2: Michango ya Halmashauri kwenye mfuko wa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi ilichochanga (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi ilichochanga (Sh.)
1.	H/Jiji Dar es Salaam	5,017,000,000	93.	H/W Kisarawe	191,286,000
2.	H/M Kinondoni	3,212,398,429	94.	H/W Kasulu	190,000,000
3.	H/M Temeke	2,361,054,997	95.	H/W Hai	187,464,140
4.	H/Jiji Arusha	2,077,022,360	96.	H/W Kyela	184,903,591
5.	H/Jiji Dodoma	1,663,528,215	97.	H/W Ulanga	184,695,802
6.	H/M Ubungo	1,144,104,656	98.	H/W Rombo	180,956,838
7.	H/Jiji Tanga	1,140,860,365	99.	H/W Kibiti	180,000,000
8.	H/Jiji Mwanza	1,043,317,662	100.	H/W Biharamulo	176,175,503
9.	H/Mji Geita	909,574,300	101.	H/W Liwale	175,087,000
10.	H/M Kahama	905,475,565	102.	H/Mji Kasulu	173,626,540
11.	H/Mji Tunduma	802,209,050	103.	H/W Mbulu	173,120,767
12.	H/W Mkuranga	722,938,105	104.	H/W Busega	172,700,000
13.	H/Jiji Mbeya	700,000,000	105.	H/W Nyang'hwale	170,120,960
14.	H/M Kigamboni	665,353,845	106.	H/W Bariadi	169,202,133
15.	H/W Mufindi	642,700,865	107.	H/M Musoma	167,050,985
16.	H/M Morogoro	624,648,732	108.	H/W Kibondo	162,803,500
17.	H/Mji Njombe	608,405,000	109.	H/W Handeni	162,547,748
18.	H/W Chalinze	607,420,000	110.	H/W Same	160,580,700
19.	H/M Moshi	599,113,000	111.	H/W Simanjiro	160,013,000
20.	H/W Tarime	584,449,739	112.	H/W Urambo	159,715,000
21.	H/W Mbarali	562,617,894	113.	H/W Mafia	159,631,426
22.	H/W Kaliua	478,778,138	114.	H/W Maswa	155,761,035
23.	H/Mji Kibaha	465,106,843	115.	H/W Nanyumbu	154,014,683
24.	H/W Muleba	457,801,452	116.	H/W Mbogwe	153,400,000
25.	H/W Hanang'	450,126,378	117.	H/W Uvinza	151,000,000
26.	H/W Kilosa	449,853,773	118.	H/W Chamwino	150,997,330
27.	H/Mji Mafinga	444,402,132	119.	H/W Ileje	147,774,832
28.	H/M Tabora	436,742,651	120.	H/W Lushoto	146,278,966
29.	H/W Msalala	432,000,000	121.	H/W Chemba	145,500,000
30.	H/W Kiteto	427,200,754	122.	H/W Ludewa	145,282,000
31.	H/W Missenyi	419,309,720	123.	H/W Ngorongoro	144,894,437
32.	H/W Mbinga	410,096,907	124.	H/M Kigoma/Ujiji	143,993,814
33.	H/W Rufiji	409,992,000	125.	H/W Monduli	143,647,400
34.	H/Mji Ifakara	405,611,250	126.	H/Mji Mbinga	139,585,966
35.	H/W Kilwa	403,088,659	127.	H/W Mtama	137,622,127
36.	H/M Ilemela	401,000,000	128.	H/W Bukoba	137,545,000
37.	H/W Chunya	394,030,100	129.	H/W Nzega	136,884,932
38.	H/W Mpanda	391,665,800	130.	H/W Itigi	133,201,706
39.	H/W Morogoro	390,340,884	131.	H/W Mkinga	133,180,039
40.	H/M Songea	365,700,000	132.	H/W Musoma	131,883,239
41.	H/W Mbeya	361,132,399	133.	H/W Kalambo	130,000,000
42.	H/W Karatu	347,934,366	134.	H/W Sikonge	130,000,000
43.	Wanging'ombe	346,084,641	135.	H/W Momba	129,682,362
44.	H/W Makete	336,852,210	136.	H/Mji Korogwe	128,890,027
45.	H/Mji Bariadi	326,779,088	137.	H/W Songea	128,629,381
46.	H/W Ngara	326,114,991	138.	H/W Siha	128,279,597
47.	H/W Rungwe	321,107,740	139.	H/Mji Tarime	127,659,000
48.	H/W Njombe	320,000,000	140.	H/Mji Bunda	126,646,000
49.	H/W Arusha	301,410,336	141.	H/W Itilima	124,997,708
50.	H/M Iringa	298,829,800	142.	H/W Masasi	123,166,547
51.	H/W Geita	294,923,825	143.	H/Mji Nanyamba	119,411,900
52.	H/W Kilolo	289,833,200	144.	H/W Kibaha	119,330,540
53.	H/M Shinyanga	283,931,254	145.	H/W Serengeti	118,700,000
54.	H/W Mpimbwe	279,000,000	146.	H/W Mkalama	116,976,230

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi ilichochanga (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi ilichochanga (Sh.)
55.	H/W Shinyanga	277,691,097	147.	H/W Kwimba	115,321,599
56.	H/W Mlimba	275,000,000	148.	H/M Lindi	115,300,000
57.	H/W Kyerwa	272,718,649	149.	H/W Singida	115,164,514
58.	H/W Mbozi	272,473,127	150.	H/W Bahi	112,838,555
59.	H/W Karagwe	270,145,000	151.	H/W Longido	109,100,000
60.	H/W Sumbawanga	266,000,000	152.	H/W Busokelo	107,133,425
61.	H/W Tunduru	264,570,167	153.	H/W Pangani	103,049,452
62.	H/W Mtwara	255,703,691	154.	H/Mji Masasi	102,817,132
63.	H/M Mtwara	255,472,843	155.	H/W Sengerema	102,689,459
64.	H/W Buchosa	254,296,583	156.	H/W Butiama	101,211,286
65.	H/W Babati	251,164,000	157.	H/W Bukombe	100,334,712
66.	H/W Chato	250,338,000	158.	H/W Ikungi	99,980,000
67.	H/W Igunga	249,700,000	159.	H/W Nkasi	99,074,000
68.	H/W Mvomero	246,143,414	160.	H/W Muheza	98,388,031
69.	H/M Singida	243,570,000	161.	H/W Namtumbo	97,828,000
70.	H/W Tandahimba	238,101,873	162.	H/W Iramba	94,913,109
71.	H/W Kongwa	228,559,357	163.	H/Mji Babati	94,161,370
72.	H/W Songwe	225,682,747	164.	H/W Nsimbo	90,000,000
73.	H/W Uyui	221,000,000	165.	H/W Rorya	88,500,000
74.	H/M Mpanda	220,193,916	166.	H/W Mpwapwa	85,976,841
75.	H/W Meru	219,789,038	167.	H/W Kondoa	85,424,670
76.	H/W Nachingwea	218,469,768	168.	H/W Newala	85,404,000
77.	H/W Iringa	216,667,352	169.	H/Mji Handeni	83,593,000
78.	H/Mji Makambako	216,073,824	170.	H/Mji Newala	82,863,919
79.	H/W Mwanga	210,059,759	171.	H/W Buhigwe	82,159,674
80.	H/Mji Nzega	209,287,309	172.	H/W Korogwe	81,824,547
81.	H/W Kishapu	206,658,152	173.	H/W Mlele	80,000,000
82.	H/W Ushetu	205,697,486	174.	H/W Bunda	79,941,301
83.	H/M Bukoba	205,621,789	175.	H/Mji Kondoa	79,304,280
84.	H/W Ruangwa	205,250,772	176.	H/Mji Mbulu	76,300,000
85.	H/W Moshi	204,828,810	177.	H/M Sumbawanga	75,000,000
86.	H/W Bagamoyo	204,397,226	178.	H/W Kakonko	72,819,770
87.	H/W Ukerewe	202,475,882	179.	H/W Manyoni	72,140,000
88.	H/W Magu	200,392,722	180.	H/W Madaba	66,981,811
89.	H/W Misungwi	200,162,233	181.	H/W Bumbuli	65,202,054
90.	H/W Malinyi	196,776,675	182.	H/W Gairo	59,000,000
91.	H/W Kilindi	195,725,279	183.	H/W Kigoma	50,758,790
92.	H/W Meatu	194,218,288	**Jumla**		**59,251,048,630**

Kiambatisho Na.10-3: Kiasi kisichorejeshwa kwenye mfuko wa wanawake, vijana na watu wenye ulemavu

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/M Kinondoni	8,777,629,969	92.	H/Mji Njombe	259,664,381
2.	Dar es Salaam	5,562,659,779	93.	H/W Monduli	258,299,600
3.	H/M Temeke	5,390,054,845	94.	H/W Karagwe	258,150,522
4.	Arusha	3,929,132,280	95.	H/W Kilindi	253,983,100
5.	H/M Ubungo	2,484,607,978	96.	H/M Mpanda	253,558,926
6.	Dodoma	2,243,527,622	97.	H/Mji Handeni	252,420,244
7.	Mbeya	1,923,946,150	98.	H/W Bunda	236,797,868
8.	Tanga	1,870,594,400	99.	H/W Iringa	233,210,100
9.	Mwanza	1,866,106,570	100.	H/W Mbinga	231,196,473
10.	H/W Mufindi	1,663,613,500	101.	H/W Mbozi	224,498,900
11.	H/W Mbarali	1,499,650,444	102.	H/W Malinyi	224,370,032
12.	H/W Chalinze	1,426,645,894	103.	H/M Lindi	220,358,000
13.	H/W Kaliua	1,100,651,630	104.	H/W Kibiti	215,802,800
14.	H/W Mbeya	970,783,359	105.	H/W Buchosa	213,892,810
15.	H/W Mkuranga	943,901,090	106.	H/W Muheza	210,930,804
16.	H/W Chunya	931,199,250	107.	H/W Kibaha	210,616,150
17.	H/W Rungwe	914,950,339	108.	H/W Maswa	202,645,538
18.	H/W Kilwa	824,047,889	109.	H/W Busega	192,485,900
19.	H/W Kyerwa	781,372,108	110.	H/W Longido	187,775,000
20.	H/W Kibondo	771,672,509	111.	H/Mji Korogwe	185,466,165
21.	H/M Tabora	737,307,750	112.	H/W Kongwa	178,395,050
22.	H/M Songea	721,179,664	113.	H/W Serengeti	177,853,000
23.	H/M Kigamboni	719,308,360	114.	H/W Mlele	174,844,300
24.	H/W Tarime	716,598,400	115.	H/W Babati	170,525,614
25.	H/Mji Kibaha	686,278,079	116.	H/W Ikungi	170,461,800
26.	H/W Kasulu	663,196,893	117.	H/Mji Nanyamba	164,314,300
27.	H/Mji Kasulu	659,570,543	118.	H/W Kalambo	161,823,100
28.	H/W Kyela	657,129,021	119.	H/W Iramba	152,581,485
29.	H/M Iringa	604,613,350	120.	H/W Mvomero	147,924,779
30.	H/W Kilosa	602,183,835	121.	H/W Handeni	145,108,549
31.	H/W Uyui	598,972,300	122.	H/M Sumbawanga	143,866,802
32.	H/W Songwe	588,879,750	123.	H/W Shinyanga	142,956,400
33.	H/W Nzega	582,273,600	124.	H/W Momba	142,595,765
34.	H/W Missenyi	577,659,043	125.	H/W Buhigwe	140,376,335
35.	H/W Urambo	572,780,528	126.	H/W Kilolo	132,528,850
36.	H/W Ngorongoro	572,075,043	127.	H/Mji Mbulu	128,340,300
37.	H/W Nachingwea	571,773,656	128.	H/Mji Ifakara	126,927,858
38.	H/W Ukerewe	564,424,260	129.	H/M Shinyanga	126,650,300
39.	H/W Rufiji	526,949,000	130.	H/W Siha	122,113,106
40.	H/Mji Mafinga	519,491,740	131.	H/W Arusha	120,592,650
41.	H/W Muleba	518,014,399	132.	H/W Butiama	120,316,800
42.	H/M Moshi	517,372,924	133.	H/W Kigoma	119,555,905
43.	H/W Karatu	516,070,250	134.	H/W Mtama	115,940,000
44.	H/W Uvinza	509,688,400	135.	H/W Namtumbo	111,775,600
45.	H/W Ngara	498,252,041	136.	H/W Rorya	110,794,000
46.	H/W Simanjiro	489,609,952	137.	H/W Njombe	110,438,400
47.	H/W Bukombe	488,029,304	138.	H/W Newala	107,653,000
48.	H/W Mpanda	481,815,900	139.	H/W Ulanga	106,770,264
49.	H/W Mwanga	481,572,500	140.	H/W Kwimba	106,634,055
50.	H/W Biharamulo	465,509,729	141.	H/W Nsimbo	103,971,800
51.	H/W Masasi	462,091,700	142.	H/Mji Bunda	100,984,500
52.	H/W Rombo	438,897,595	143.	H/W Ruangwa	99,127,250
53.	H/W Igunga	435,197,146	144.	H/W Misungwi	95,360,350

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
54.	H/W Liwale	433,721,605	145.	H/W Pangani	94,603,932
55.	H/Mji Newala	432,204,198	146.	H/Mji Mbinga	90,597,856
56.	H/W Chato	427,000,000	147.	H/W Nyasa	88,088,292
57.	H/Mji Babati	424,368,080	148.	H/Mji Bariadi	83,917,455
58.	H/M Mtwara	422,467,350	149.	H/W Itigi	82,000,900
59.	H/M Morogoro	393,298,280	150.	H/W Bumbuli	80,995,759
60.	H/M Musoma	392,766,676	151.	H/W Songea	78,913,272
61.	H/W Mtwara	381,833,765	152.	H/W Mafia	78,508,400
62.	H/W Mkalama	366,525,530	153.	H/W Wanging'ombe	75,000,200
63.	H/Mji Tunduma	366,293,739	154.	H/W Kishapu	74,419,400
64.	H/W Meru	364,242,037	155.	H/W Hai	72,570,600
65.	H/W Bukoba	359,396,000	156.	H/W Sumbawanga	70,584,500
66.	H/W Kisarawe	357,947,700	157.	H/W Madaba	70,066,100
67.	H/W Sikonge	353,994,883	158.	H/W Geita	68,739,000
68.	H/W Same	350,624,270	159.	H/W Nkasi	66,721,711
69.	H/W Ludewa	348,050,000	160.	H/W Chamwino	65,329,000
70.	H/W Busokelo	339,418,000	161.	H/W Mkinga	65,279,899
71.	H/M Kigoma/Ujiji	339,212,000	162.	H/W Kiteto	56,182,000
72.	H/W Magu	338,948,156	163.	H/W Ushetu	54,515,400
73.	H/Mji Nzega	336,932,400	164.	H/W Kondoa	54,093,750
74.	H/M Kahama	334,753,400	165.	H/W Mbogwe	48,722,283
75.	H/W Msalala	331,176,000	166.	H/Mji Masasi	48,511,100
76.	Tandahimba	325,008,300	167.	H/Mji Kondoa	47,014,000
77.	H/M Ilemela	319,387,840	168.	H/W Sengerema	45,121,000
78.	H/W Mpimbwe	318,465,250	169.	H/W Morogoro	43,341,100
79.	H/W Nanyumbu	317,260,900	170.	H/W Bahi	41,712,108
80.	H/Mji Makambako	312,998,100	171.	H/W Mpwapwa	34,257,098
81.	H/W Kakonko	304,264,770	172.	H/W Mbulu	30,850,624
82.	H/W Moshi	300,469,000	173.	H/Mji Tarime	26,083,554
83.	H/W Tunduru	295,520,263	174.	H/W Gairo	25,460,022
84.	H/W Musoma	288,927,574	175.	H/W Mlimba	22,870,700
85.	H/M Bukoba	286,123,600	176.	H/W Chemba	21,072,800
86.	H/W Ileje	284,097,056	177.	H/W Korogwe	20,783,500
87.	H/Mji Geita	282,336,505	178.	H/W Nyang'hwale	19,664,756
88.	H/W Hanang'	279,405,000	179.	H/W Makete	14,610,000
89.	H/W Bagamoyo	277,780,490	180.	H/W Singida	10,047,518
90.	H/W Lushoto	269,835,284	**Jumla**		**88,424,780,330**
91.	H/M Singida	268,736,900			

Kiambatisho Na.11-1: Miradi inayotekelezwa bila vibali vya lazima na vyeti vya ujenzi

Na.	Jina la Halmashauri	Mradi	Chanzo cha fedha	Kiasi(Sh.)	Hati Mliki	Kibali cha ujenzi	Tathmini ya Athari kwa Mazingira
1	H/W Tunduru	Ujenzi wa kituo cha afya Nalasi	Mapato ya ndani	400,000,000	Hakuna	Ipo	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Masonya	Serikali kuu	500,000,000	Hakuna	Ipo	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Mchesi	Serikali kuu	500,000,000	Hakuna	Ipo	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Nampungu	Benki ya dunia	250,000,000	Ipo	Ipo	Hakuna
		Ujenzi wa shule ya sekondari Nakayaya	SEQUIP	470,000,000	Hakuna	Ipo	Ipo
		Ujenzi was shule ya Sekondari Lukumbule	SEQUIP	470,000,000	Hakuna	Ipo	Ipo
		Ujenzi wa shule ya sekondari Majimaji	SEQUIP	470,000,000	Hakuna	Ipo	Ipo
2	H/W Songea	Ujenzi wa kituo cha afya Matetereka	Serikali kuu	500,000,000	Hakuna	Ipo	Hakuna
		Ujenzi wa shule ya sekondari Dr.Joseph Kizito Mhagama	SEQUIP	470,000,000	Hakuna	Ipo	Hakuna
		Ujenzi wa Hospitali ya Wilaya (wodi 2 za upasuaji kwa wanaume na wanawake, chumba cha kuhifadhia maiti 1 na kichome moto 1).	-	500,000,000	Hakuna	Hakuna	Hakuna
		Ujenzi wa nyumba tatu (3) za watumishi wa mkuu wa idara makao makuu	-	150,000,000	Hakuna	Hakuna	Hakuna
		Ujenzi was soko katika Kijiji cha Matomondo	-	198,700,650	Hakuna	Hakuna	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya kata ya kilagano	-	500,000,000	Hakuna	Hakuna	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya kata ya Liganga	-	500,000,000	Ipo	Hakuna	Hakuna
		Ujenzi wa shule ya secondari Jenister katika Kijiji cha parangu	-	820,000,000	Hakuna	Hakuna	Hakuna
		Ujenzi wa shule ya sekondari kizuka	-	470,000,000	Hakuna	Hakuna	Hakuna
3	H/W Hai	Ujenzi wa kituo cha afya Longoi	-	650,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujezi wa kituo cha afya Cheki Maji	-	590,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa shule ya sekondari Maili Sita	-	470,000,000	Hakuna	-	Hakuna
4	H/W Bunda	Ujenzi wa Makao makuu wa Halmashauri	-	3,578,773,698	Hakuna	-	Hakuna
5	H/W Musoma	Ujenzi wa Hospitali ya wilaya Kwikonelo Suguti	-	2,098,612,456	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa jingo la utawala	-	2,727,909,967	Hakuna	-	Hakuna
6	H/M Shinyanga	Ujenzi wa Makao makuu wa Halmashauri	-	1,300,438,750	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa shule ya sekondari maalum kwaajili wa wasichana	-	3,000,000,000	Hakuna	-	Hakuna
7	H/W Singida	Ujenzi wa jingo la utawala	-	2,359,892,600	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa nyumba za wakuu saba (7) eneo la Mwahango	-	600,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Makuro	-	500,000,000	Hakuna	-	Hakuna
8	H/W Bumbuli	Ujenzi wa jengo la utawala Pamoja na nyumba Mkurugenzi		1,120,000,000	Hakuna	-	Hakuna

Na.	Jina la Halmashauri	Mradi	Chanzo cha fedha	Kiasi(Sh.)	Hati Mliki	Kibali cha ujenzi	Tathmini ya Athari kwa Mazingira
9	H/Mji Kasulu	Ujenzi wa Shule mpya ya sekondari ya Nyumbigwa	EP4R	993,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Nyansha.	Serikali kuu	500,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa shule ya sekondari Mwilamvya secondary school	SEQUIP	452,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa shule ya sekondari wa Kimobwa	SEQUIP	402,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa shule ya msingi Nyasha	GPE-LANES II	400,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Heru Juu.	Serikali kuu	300,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa Hospitali ya wilaya	Serikali kuu	250,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa sekondari ya Nyumbigwa	TEA	100,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa nyumba ya watumishi katika zahanati ya Mwibuye	Serikali kuu	90,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa madarasa mawili shule ya msingi Msivyi	TEA	60,000,000	Hakuna	-	Hakuna
10	H/W Kigoma	Ujenzi wa majengo mbalimbali kituo cha afya Kagunga	Serikali kuu	400,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Kalinzi	Serikali kuu	500,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Simbo	Serikali kuu	500,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa Zahanati ya Milinzi.	Serikali kuu	100,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa zahanati ya Samwa	Serikali kuu	70,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa bweni shule ya sekondari Bitale	EP4R funds	160,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa bweni sekondari ya Nyarubanda.	EP4R	160,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa bweni sekondari ya Mwandiga	EP4R	80,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa majengo mbalimbali sekondari ya Kigalye	SEQUIP	470,000,000	Hakuna	-	Hakuna
11	H/W Muleba	Ujenzi wa kituo cha afya Buganguzi		500,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Kamachumu		500,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa kituo cha afya Nshambya		500,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa sekondari ya Mushabago		470,000,000	Hakuna	-	Hakuna
		Ujenzi wa sekondari ya Karambi		470,000,000		-	Hakuna
		Ujenzi wa sekondari ya Mafumbo		470,000,000		-	Hakuna
		Ujenzi wa hospitali ya wilaya		500,000,000		-	Hakuna
		Ujenzi wa zahanati ya Ngenge		50,000,000		-	Hakuna
		Ujenzi wa zahanati ya Bumbire		550,000,000		-	
		Ujenzi wa shule shikizi ya Mahigabili		520,000,000		-	
Jumla				**36,681,328,121**			

Kiambatisho Na.11-2: Miradi ambayo haijakamilika

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
1	H/W Chunya	Mapato ya ndani	Ukamilishaji wa ujenzi wa madarasa shule ya Sinjilili	55,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa sekondari ya Makongolosi	400,000,000	-
2	H/Jiji Dodoma	Mapato ya ndani	Ukamilishaji wa ofisi ya kata Chamwino	10,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ukamilishaji wa ofisi kata ya Tambukareli	10,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Bunge	64,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa matatu shule ya sekondari Miyuji	60,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ukamilishaji wa ujenzi kata ya Chigongwe	10,000,000	-
		CDCF	Ujenzi wa zahanati ya sogea mbele.	11,382,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa fensi ya shule ya msingi Viwandani	10,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa kituo cha afya Nkuhungu	207,996,246	-
		TEA	Ujenzi wa shule maalum ya msingi	297,044,130	-
3	H/W Ileje		Ujenzi wa maabara shule ya Ibaba	30,000,000	-
			Ujenzi wa Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Ndola	30,000,000	-
			Ujenzi wa choo cha kisasa	32,500,000	-
4	H/W Itigi		Ujenzi wa maabara shule ya Idodyandole	30,000,000	-
			Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Ipamuda	30,000,000	-
5	H/W Kalambo	TOZO	Ujenzi wa kituo cha afya	250,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba ya Mkurugenzi	150,000,000	-
		Serikali kuu	Umaliziaji wa madarasa mawili shule ya sekondari Finishing of two classrooms at Lyowa Secondary School	25,000,000	-
		Serikali kuu	Ukamilishaji wa madarasa shule ya Kamisiku	24,000,000	-
		SEQUIP	Ujenzi wa shule ya sekondari Mnamba	470,000,000	-
			Ujenzi wa maktaba kiiji cha Katuka	40,000,000	-
6	H/W Kondoa		Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Hondomairo	75,000,000	-
			Ujenzi wa hosteli ya shule ya sekondari Bumbuta	75,000,000	-
7	H/W Ludewa	Serikali kuu	Ujenzi wa jingo la utawala	1,750,000,000	-
8	H/W Manyoni		Ujenzi wa hosteli katika shule ya msingi sayuni	62,358,000	-
9	H/W Mbarali	DCF	Ujenzi wa shule ya msingi Madibira	4,400,000	-

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
		Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya sekondari Nyamakuyu	30,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa shule ya msingi Rujewa	24,813,882	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa shule ya sekondari Mwakaganga	60,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa stendi ya mabasi Igawa	124,268,525	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa shule ya msingi ya kimataifa.	80,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya sekondari Uturo	102,200,000	-
		Serikali kuu		30,000,000	-
		EP4R	Ujenzi wa shule ya sekondari Malenga	40,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya sekondari Muwale	30,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya sekondari Haroon Pirmohame	30,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa zahati Soweto-Nsonyanga	25,000,000	-
10	H/W Mbeya	Serikali kuu	Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Yalawe	30,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa maabara shule ya Imezu	30,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Malama	30,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Mwashiwawalla	30,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa sekondari Nsongwi juu	30,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa bwalo cha chakula shule ya sekondari Galijembe	35,964,125	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa choo sekondari ya Galijembe	10,000,000	-
11	H/W Mbeya	Mapato ya ndani	Ujenzi wa Nyumba ya Mkurugenzi	45,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa hosteli ya Sokomatola	65,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa shule ya msingi maalum ya Azimio	1,289,895,123	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa katika shule ya sekondari Mabasimi	81,967,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa nyumba ya watumishi zahanati ya Kalobe	47,967,846	-
		SEQUIP	Ujenzi wa shule ya sekondari Dr. Tulia Ackson	470,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasaa na choo shule ya Iwambi	100,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi shule ya msingi Mkapa English medium	1,681,514,394	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa katika shule ya msingi Ihanga	60,000,000	-
		TEA	Ujenzi wa vyoo na madarasa.	100,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa madarasa	250,000,000	-

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa hostel shule ya sekondari samora Michael	32,900,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa bwalo	45,900,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa nyumba za watumishi	486,000,000	-
		CDG-Treasury	Ujenzi wa hosteli katika shule ya sekondari Iduda	500,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa bwalo shule ya sekondari Loleza.	100,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Samora Machel	52,900,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Inyonga	37,500,000.00	-
12	H/M Mpanda	Serikali kuu	Ujenzi wa darasa shule ya sekondari Kakese	60,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa darasa shule ya msingi Makongolo	40,000,000	-
13	H/Jiji Mwanza	Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Mirongo	206,065,012	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Mlimani	208,065,012	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Mlimani	208,065,012	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Bugarika	190,065,012	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa soko wa wamachinga Mchafukuoga	500,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari	25,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa OPD Nyamagana hospital	500,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa zahanati ya Shadi	100,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa sekondari Capri Point	345,600,000	-
14	H/W Rungwe	Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba za watumishi	114,683,972	-
		LANES	Ujenzi wa madarasa	55,824,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa hosteli	58,696,979	-
		TEA	Ujenzi wa madarasa na vyoo	100,000,000	-
		TEA	Ujenzi wa jengo la utawala shule ya sekondari Suma	50,000,000	-
		Treasury	Ujenzi wa majengo mbalimbali	470,000,000	-
15	H/W Siha		Ujenzi wa nyumba za watumishi shule ya msingi Lawate	35,000,000	-
			Ujenzi wa nyumba za watumishi shule ya msingi Samaki	35,000,000	-
			Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Fuka	55,000,000	-
			Ujenzi wa maabara sekondari ya Sikirari	110,000,000	-

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
			Ujenzi wa nyumba za watumishi shule ya msingi Roseline	35,000,000	-
			Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Karansi	110,000,000	-
16	H/M Sumbawanga		Ujezi wa srendi ya kisasa Katumba Azimio	5,473,973,005	-
17	H/W Tunduru		Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Makoteni	20,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Chikunja	20,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Mwongozo	20,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Semeni	20,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Majengo	20,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Mapambano	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Mamboleo	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Temeke	20,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Tulieni	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Nakayaya	20,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Nanjoka	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Ngapa	20,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Cheleweni	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Nakatete	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Namatanda	20,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Namakambale	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Songambele	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Mwangaza	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Fundimbanga	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Mtambalala	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Kidugalo	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Mchangani	10,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Tunduru	41,584,910	-
			Ujenzi wa vyoo shule ya msingi Tuwemacho	10,000,000	-
			Ujenzi wa vyoo shule ya msingi Chinunje	10,000,000	-

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
			Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Matemanga	20,000,000	-
			Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Mataka	25,000,000	-
			Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Nandembo	25,000,000	-
			Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Nalasi	20,000,000	-
			Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Mchoteka	6,000,000	-
			Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Semeni	6,000,000	-
				15,000,000	-
			Ujenzi wa hosteli ya shule ya sekondari Namasakata	15,000,000	-
			Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Nakapanya	35,000,000	-
			Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Mindu	35,000,000	-
18	H/W Uyui		Ujenzi wa sekondari ya Mmale	470,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule shikizi ya Igudi	20,000,000	-
19	H/W Wanging'ombe	Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya sekondari Dungange	112,500,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa sekondari ya Isatu	300,000,000	-
20	H/W Bukombe		Ujenzi wa maabara sekondari ya Msonga	82,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa sekondari ya Bukombe	56,400,000	-
21	H/W Karagwe		Ujenzi wa sekondari ya mkoa katika Kijiji cha Rwambaizi Village	3,000,001,000	-
		SEQUIP	Ujenzi wa sekondari eneo la Magu	470,000,000	-
		SEQUIP	Ujenzi wa shule ya sekondari eneo la Buhumbi	470,000,000	-
		TOZO	Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Nyantimba	60,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa na nyumba za watumishi shule ya msingi Mhigo	31,186,500	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa na vyoo shule ya msingi Ihimbili/Kandawe	46,514,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa nyumba za watumishi shule ya sekondari Bugabu	15,000,000	-
22	H/W Uvinza	Serikali kuu	Ujenzi wa jengo la utawala	1,000,000,000	-
23	H/W Bukoba	Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba ya Mkurugenzi .	150,000,000	-
		SEQUIP	Ujenzi wa madarasa	470,000,000	-
24	H/W Ngara	Mapato ya ndani	Ujenzi wa vyumba vya kulala wageni	52,000,000	-
		SEQUIP	Ujenzi wa shule ya sekondari Bugalama	468,000,000	-

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
		EP4r	Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Murusagamba	55,824,000	-
		TEA	Ujenzi wa choo shule ya msingi Rusumo Magereza	26,000,000	-
25	H/W Bariadi	Serikali kuu	Ujenzi wa jingo la utawala	1,071,178,085	-
26	H/M Bukoba	Mapato ya ndani	Ujenzi wa darasa shule ya msingi Rwamishenye	26,399,990	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Mafumbo	16,269,278	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Buyekera	13,714,391	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa vyoo shule ya msingi 12 zamzam	12,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa mawili shule ya msingi Bunena	13,200,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Kibeta	13,199,999	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Ibura .	52,800,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa zahanati ya Hamugembe	20,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa soko la ndizi Kagondo	26,121,601	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa vyoo soko la Migera Market	5,000,000	-
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa soko la Machinga	20,000,000	-
27	H/W Shinyanga	Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba ya mkurugenzi	150,000,000	-
		SEQUIP	Ujenzi wa sekondari ya Igalamya	470,000,000	-
28	H/M Ilemela	Serikali kuu	Ujenzi wa jingo la utawala	856,150,000	-
29	H/W Musoma	Serikali kuu	Ujenzi wa jingo la utawala	2,727,909,966	-
30	H/M Shinyanga	Serikali kuu	Ujenzi wa sekendari ya Lubaga	187,894,000	-
31	H/W Singida	Serikali kuu	Ujenzi wa jengo Kijiji cha Mkimbii	158,184,500	-
32	H/W Masasi	Serikali kuu	Ujenzi wa sekondari ya Ndanda	885,418,219	-
		Serikali kuu	CUjenzi wa kituo cha afya Chikolopola	500,000,000	-
		TEA	Umaliziaji wa jengo la utawala	50,000,000	-
		Mapato ya ndani	Umaliziaji wa maabara sekondari ya Lupaso	25,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa makao makuu ya Halmashauri	1,000,000,000	-
		Own source Revenue	Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Mwena	25,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba ya Mkurugenzi	150,000,000	-
		Own source Revenue	Ujenzi wa jengo Kijiji cha Amani Chiroro	4,000,000	-

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
		Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya sekondari Lipumbulu	470,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya sekondari Mpanyani	470,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa madarasa na maabara katika Kijiji cha Mijelejele	225,000,000	-
33	H/W Mvomero	Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya sekondari ya Homboza	100,541,671	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya msingi Kambala	98,018,647	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya msingi Changarawe	42,220,625	-
34	H/W Chemba	Serikali kuu	Ujenzi wa shule ya msingi Churuku	470,000,000	-
35	H/W Missenyi		Ujenzi wa madarasa mawili shule ya Rutageruka and Kantare	33,000,000	-
36	H/W Sengerema		Ujenzi wa shule ya sekondari Ibondo	470,000,000	-
37	H/M Mtwara		Ujenzi wa shule ya sekondari Likombe	774,300,000	-
38	H/W Chalinze		Ujenzi wa vyo shule ya Vigwaza	11,000,000	-
			Ujenzi wa shule ya sekondari Bwilingu	470,000,000	-
			CUjenzi wa jengo la maonesho nanenane	449,019,710	-
			Ujenzi wa vyoo katika Kijiji cha Mjembe	8,000,000	-
			Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Miono	11,488,000	-
			Ujenzi wa madarasa na bweni shule ya sekondari Miono	320,000,000	-
39	H/Mji Kibaha		Ujenzi wa soko la kisasa kibaha mjini	7,298,549,844	-
			Ujenzi wa jengo la utawala	927,876,134.40	-
			Ujenzi wa madarasa shule za sekondari ya Sofu na Misugusugu	112,500,000	-
40	H/W Morogoro		Ujenzi wa sekondari ya Kibuko	470,000,000	-
			Ujenzi wa sekondari ya Bungu	470,000,000	-
41	H/W Newala	Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba ya Mkurugenzi	150,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa jengo la utawala	1,000,000,000	-
42	H/W Rufiji	Serikali kuu	Ujenzi wa jengo la utawala	2,000,000,000	-
43	H/W Mbogwe	Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba za wakuu wa idara	300,000,000	-
		Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba ya Mkurugenzi	150,000,000	-
44	H/W Msalala	SEQUIP	Ujenzi wa madarasa sekondari ya Ikinda	470,000,000	-
45	H/W Handeni	Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba ya Mkurugenzi	150,000,000	
46	H/W Korogwe	Serikali kuu	Ujenzi wa makao makuu ya Halmashauri	2,000,000,000	

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
47	H/W Mbulu	Serikali kuu	Ujenzi wa Nyumba ya Mkurugenzi	150,000,000	
48	H/Jiji Arusha	Serikali kuu	Ujenzi wa makao makuu ya Halmashauri ya Jiji	1,750,000,000	
49		Serikali kuu	Ujenzi wa nyumba ya Mkurugenzi	150,000,000	
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa Maabara shule ya sekondari Kalimaji	60,000,000	
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa shule ya sekondari Sorenyi Secondary	112,000,000	
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Moivaro Secondary School	40,000,000	
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Njiro	8,000,000	
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa madarasa shule ya msingi Muriet	290,000,000	
50	H/W Kigoma	Serikali kuu	Ujenzi wa jengo la utawala	1,000,000,000	
51	H/W Kyela	SEQUIP	Ujenzi wa shule ya sekondari Bondeni	470,000,000	
52	H/W Kyerwa	TOZO	Ujenzi wa kituo cha afya Rutunguru	250,000,000	
		EP4R	Ujenzi wa sekondari ya Rubwera	1,000,000,000	
		SEQUIP	CUjenzi wa shule ya sekondari Rwabwere	470,000,000	
		Serikali kuu	Ujenzi wa jengo la utawala	1,000,000,000	
		Serikali kuu	Ujenzi wa hospital ya wilaya	800,000,000	
53	H/W Lushoto	ESPJ	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Shambalai	788,500,000	
54	H/W Muheza	SEQUIP	Ujenzi wa shule ya sekondari Kisiwani	470,000,000	
		Jumla-Ndogo		**64,656,974,345**	
	Miradi iliyotelekezwa				-
55	H/W Igunga	Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Mpogolo	20,000,000	2007
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Bugayambelele	25,500,000	2010
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Bugayambelele	20,000,000	2017
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Bulangamilwa	30,000,000	2011
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya mwalimu mkuu shule ya msingi Bulangamilwa	20,000,000	2002
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya mwalimu mkuu shule ya msingi Chamalendi	22,000,000	2005
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya mwalimu mkuu shule ya msingi Mwamagobo	16,500,000	2009

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Kidalu	16,000,000	2010
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Mtungulu	40,000,000	2007
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Ngulu	40,000,000	2017
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Mwabubele	19,000,000	2017
		Mchango wa jamii	Two classrooms at Nyandekwa	40,000,000	2008
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Mihama	64,000,000	2015
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa madarasa Chalamo	40,000,000	2017
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Ugaka	22,200,000	2017
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Ulaya	28,000,000	2000
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Bulunde	40,000,000	2010
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Ntigu	23,000,000	2014
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa ofisi shule ya sekondari MISANA.	60,000,000	2015/16
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya sekondari MISANA	35,000,000	2017/18
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa maabara sekondari ya s MISANA	120,000,000	2014/15
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya sekondari NGUVUMOJA	60,000,000	2012/13
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa maabara Nguvumoja	80,000,000	2012/13
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa madarasa sekondari ya Ziba	40,000,000	2018/19
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa maabara sekondari ya Ziba.	60,000,000	2014/15
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa hosteli sekondari ya Mbutu	50,000,000	2011
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Buhekela	44,000,000	2021/20
56	H/W Kondoa		Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Hondomairo	75,000,000	2017/18
			Constraction of student hostel at Bumbuta secondary school	75,000,000	2017/18
57	H/W Hai		Ujenzi wa nyumba ya waalimu shule ya msingi Mungushi	20,480,000	2015
			Ujenzi wa maabara kwa shule za sekondari	1,170,000,000	2015
			Ujenzi wa nyumba za waalimu kwa shule za sekondari	480,000,000	2018
			Ujenzi wa kituo cha kilimo kata ya Mnadani	80,000,000	2012/13
			Ujenzi wa kituo cha kilimo kata ya -Rundugai	80,000,000	2012/13
58	H/W Longido		Ujenzi wa bweni shule ya sekondari Tinga tinga	63,663,375	2016

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
59	H/W Ngara		Ujenzi wa kituo cha polisi Kijiji cha Mugoma	25,000,000	8/1/2018
			Ujenzi wa nyumba za watumishi shule ya msingi Munjebwe	14,000,000	10/1/2020
			Ujenzi wa nyumba za watumishi shule ya msingi Murutabo	25,000,000	11/1/2019
60	H/Mji Babati	Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za watumishi shule ya msingi Kiongozi	46,000,000	2020/21
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za watumishi shule ya sekondari Kwaangw'	100,000,000	2019/20
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa madarasa mawili shule ya msingi Soraa	46,000,000	2019/20
		EP4R	Ujenzi wa hosteli shule ya sekondari Sigino	80,000,000	2019/20
61	H/W Mkinga	Serikali kuu	Ujenzi wa bwalo shule ya sekondari Mkingaleo	100,000,000	2018/19
		EP4R	Ujenzi wa bweni sekondari ya Mkingaleo	105,000,000	2016/17
		EP4R	CUjenzi wa madarasa sekondari ya Duga	27,000,000	2020/21
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa ofisi sekondari ya Zingibari	0	2013
		DADPS	Ujenzi wa mfumo wa umwagiliaji Kijiji cha Mwakijembe	878,582,347	2013
62	H/W Monduli	Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Lashaine	25,000,000	2007
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Eluwai	30,000,000	2015
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Engirgir	30,000,000	2017
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Lepurko	30,000,000	2017
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Ndinyika	25,000,000	2017
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Loosikito	30,000,000	2017
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa nyumba za waalimu shule ya msingi Makuyuni	12,500,000	2017
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa bweni sekondari ya Olesokoine	90,000,000	2019
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa bweni sekondari ya Oldonyolengai	45,000,000	2020
		Mchango wa jamii	Construction of 1 domitories Moita Sekondari School	45,000,000	2018
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa vyoo sekondari ya Moita	4,400,000	2018
		Mchango wa jamii	Ujwnzi wa bwalo sekondari ya Irkisongo	300,000,000	2013
63	H/W Sikonge	Mapato ya ndani	Ujenzi wa bwalo sekondari ya Kamagi	229,544,362	2019
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa bwalo sekondari ya Kamagi	128,714,000	2019

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa bwalo sekondari ya Kamagi	129,775,000	2019
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa ofisi ya mwalimu sekondari ya Kamagi	50,000,000	2018
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa nyumba ya mwalimu shuel ya sekondari Pangale	50,000,000	2008
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa bweni la wasichana shule ya sekondari Mole	103,000,000	2020
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa bwalo sekondari ya Kiwere	220,000,000	2019
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa bwalo sekondari ya Kiwere	212,000,000	2018
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa bweni sekondari ya Tutuo	80,000,000	2011
		Mapato ya ndani	Ujenzi wa nyumba ya mwalimu sekondari ya Tutuo	40,000,000	2014
64	H/Jiji Tanga		Ujenzi wa maabara sekondari ya Kihere	78,301,000	-
			Ujenzi wa nyumba ya mwalimu shule ya msingi Kirare	60,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Toledo	9,945,535	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Toledo	4,290,907	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Macechu	26,893,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Macechu	850,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Macechu	10,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Chumbageni	15,210,928	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Chumbageni	4,837,274	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Chongoleani	30,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Horten	30,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari at Japan	28,851,071	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Marungu	27,844,780	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Msambweni	29,561,460	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Mwapachu	29,432,620	-
			Construction of dinning hall at Usagara	80,115,865	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Mwapachu	67,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Nguvumali	67,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Nguvumali	15,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Kihere	67,250,000	-

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Mikanjuni	69,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Horten	67,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Toledo	67,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Toledo	56,474,684	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Chumbageni	67,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Mabokweni	67,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Maweni	67,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Msambweni	67,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Mnyanjani	67,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Old-Tanga	35,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Kiomoni	21,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Pongwe	23,174,500	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Tongoni	16,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Marungu	21,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Pande	21,250,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Chongoleani	16,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari NDAOYA	16,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Kirare	32,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Japan	32,000,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Mwapachu	54,700,000	-
			Umaliziaji wa maabara shule ya sekondari Chongoleani	27,000,000	-
			Ujenzi wa majengo katik sekondari ya NDAOYA	41,978,000	-
			Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Kirare	35,000,000	-
			Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Kiomoni	10,287,985	-
			Ujenzi wa maabara Pongwe	14,700,000	-
			Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Tongoni	14,700,000	-
			Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Marungu	14,700,000	-
			Ujenzi wa miundombinu shule ya msingi Putini	80,346,921	-
			Umaliziaji wa jengo la utawala	10,000,000	-

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha Fedha	Jina la mradi	Kiasi (Sh)	Meelezo (Muda mradi umetelekezwa)
			Ujenzi wa hostel sekondari ya Kirare	27,005,000	-
			Ujenzi wa bweni Kirare Secondary School	47,995,000	-
			Ujenzi wa sekondari ya Mnyanjani	3,654,780	-
			Ujenzi wa maduka makubwa Kange	1,791,433,132	-
			Ujenzi wa maduka makubwa Kange	1,552,548,806	-
			Ujenzi wa ofisi ya mtendaji kata ya Mnyanjani	15,000,000	-
			Ujenzi wa maduka kuzunguka mtaa wa Gofu	12,026,040	-
			Ukamilishaji wa bweni shule ya sekondari Macechu	8,743,413	-
			Ukamilishaji wa bweni shule ya sekondari Macechu	240,000,000	-
			Ujenzi wa bweni sekondari ya Ndaoya	80,000,000	-
			Ujenzi wa bweni shule ya sekondari Kirare	31,245,250	-
65	H/W Nanyumbu	Mchango wa jamii	Ujenzi wa madarasa matatu shule ya msingi Nahimba	27,471,000	2018
		Serikali kuu	Ujenzi wa jengo la OPD hospital ya Mikangaula	200,000,000	2020
		Serikali kuu	Ujenzi wa umaliziaji zahanati	505,000,000	2019
		LANES II	Ujenzi wa shule ya shule ya msingi Kilimanihewa	400,000,000	2019
		Mchango wa jamii	Ujenzi wa zahanati Mpwahia	91,285,000	2018
66	H/W Kibiti		Ujenzi wa bwalo la shule ya sekondari Mahege	120,000,000	2008
			Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Zimbwini	90,000,000	2014
			Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Mtawanya	60,000,000	2018
			Ujenzi wa bweni shule ya sekondari Rualuke	75,000,000	2012
			Ujenzi wa maabara sekondari ya Nyamisati	50,000,000	2015
67	H/W Bariadi	Mapato ya ndani	Ujenzi wa ofisi za watendaji wa kata	584,383,500	2016
Jumla- Ndongo				**14,305,346,535**	
Jumla- Kuu				**78,962,320,880**	

Kiambatisho Na.11-3: Kasoro zilizobainishwa katika Utekelezaji wa Miradi

Na.	Jina la Halmashauri	Jina la mradi	Mapungufu yaliyobainika	Kiasi (Sh)
1	H/W Pangani	Ujezi wa darasa shule ya sekondari Mkwaja	"Gypsum" imemomonyoka	20,000,000
		Ujezi wa vyoo shule shikizi ya Sange kuu	Maji hakuna	9,000,000
2	H/W Urambo	Ujenzi wa kituo cha afya Songambele	Hakuna madirisha ya kutoa hewa kwenye milango ya chumba cha upasuaji, uzazi, maabara na chumba cha kuhifadhia maiti	400,000,000
3	H/W Bariadi	Ujezi wa maabara shule ya sekondari Masewa	Hakuna madirisha ya hewa	25,192,500
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Masewa	Nyufa kwenye kuta za madirisha	24,834,020
4	H/WMeatu	Ujenzi wa shule ya sekondari Mwamaninba	Milango miwili ya vyoo haifanyi kazi ipasavyo inapofungwa. Hakuna Njia Maalum ya Kuingia kwa watu walemavu kwenye Jengo la Maktaba	470,000,000
		Ujenzi wa majengo mbalimbali zahanati ya Mwabusalu	Tanki la lita 5,000 limewekwa Badala ya Tangi la maji la lita 10,000 kulingana na Mwongozo wa Mradi wa WASH.	24,979,600
		Ujenzi wa majengo mbalimbali zahanati Kisesa	Tanki la lita 5,000 limewekwa Badala ya Tangi la maji la lita 10,000 kulingana na Mwongozo wa Mradi wa WASH.	26,600,000
5	H/W Misungwi	Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Jitihada	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, ukuta una Zaidi ya nyufa 10 ambazo zinahitaji kurekebishwa.	120,000,000
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Janeth Magufuli	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, ukuta una Zaidi ya nyufa 3 ambazo zinahitaji kurekebishwa.	100,000,000
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Mwaniko	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, ukuta una nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa.	40,000,000
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Mugani	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, kuta zina nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa.	100,000,000
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Mugani	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, kuta zina nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa	100,000,000
		Ujenzi wa zahanati ya Mamaye	Mlango una nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa	48,581,900
		Ujenzi wa madarasa shuke ya sekondari Mamaye	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, kuta zina nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa	100,000,000
		Ujenzi wa maabara shule ya sekondari Mamaye	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, kuta zina nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa	60,000,000

Na.	Jina la Halmashauri	Jina la mradi	Mapungufu yaliyobainika	Kiasi (Sh)
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Kanyelele	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, kuta zina nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa	100,000,000
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Nyabumhanda	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, kuta zina nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa	40,000,000
		Ujenzi wa choo shule ya msingi Buganda	Msingi haujajengwa vizuri	16,941,700
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Bulemije	Ujenzi umekamilika. Lakini skimming na upakaji rangi haukufanywa ipasavyo, pia Jengo limetengeneza nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa.	40,000,000
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Paul Boman	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, kuta zina nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa	100,000,000
		Ujenzi wa madarasa shule ya sekondari Igokelo	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika. lakini, kuta zina nyufa ambazo zinahitaji kurekebishwa	140,000,000
Jumla				**2,106,129,720**

Kiambatisho Na.12-1: Fedha pungufu zilizotolewa kwa ajili ya elimu bure

Na	Halmashauri	Kifungu husika	Kiasi Kilichotakiwa (Sh.)	Kiasi Kilchotolewa (Sh.)	Pungufu (Sh.)
1.	H/W Bariadi	Ada	206,400,000	181,926,115	24,473,885
		Capitation	131,675,000	103,771,666	27,903,334
		Chakula	115,560,000	99,712,794	15,847,206
2.	H/W Buchosa	Capitation Sekondari	1,348,650,080	905,688,220.42	442,961,860
		Capitation Msingi	669,167,500	625,782,938.71	43,384,561
3.	H/W Chalinze	Capitation msingi	1,548,050,000	365,614,508	1,182,435,492
4.	H/W Chato	Ada	548,920,000	407,895,659.35	141,024,341
		Capitation	368,187,500	258,857,566.37	109,329,934
5.	H/W Igunga	Elim bure-Sekondari	827,497,500	811,297,000	16,200,500
		Elimu Bure-Msingi	985,824,000	811,297,000	174,527,000
6.	H/W Kibaha	Elimu bure msingi	215,960,000	112,880,378	103,079,622
		Elimu bure sekondari	93,537,500	70,517,223.48	23,020,277
7.	H/W Kisarawe	Elimu bure msingi	526,863,000.00	499,727,602.32	27,135,398
		Elimu bure sekondari	857,842,000.00	789,080,600.77	68,761,399
8.	H/Mji Korogwe	Chakula	594,000,000	518,058,243.56	75,941,756
		Capitation	13,750,044	10,320,547.29	3,429,497
9.	H/W Madaba	Chakula	141,795,000	106,569,627	35,225,373
10.	H/W Magu	Elimu bure msingi	921,777,720	833,166,058	88,611,662
		Elimu bure sekondari	877,325,952	855,666,677	21,659,275
11.	H/W Makete	Elimu bure msingi	139,038,000	114,888,953	24,149,047
		Elimu bure sekondari	71,500,000	68,005,080	3,494,920
12.	H/W Manyoni	Elimu bure msingi	560,472,000.00	539,644,248.38	20,827,752
		Elimu bure sekondari	315,215,000.00	280,812,361.09	34,402,639
13.	H/W Misungwi	Elimu bure msingi	1,285,509,000	815,232,249	470,276,751
		Elimu bure sekondari	717,855,000	427,998,152	289,856,848
14.	H/W Monduli	Elimu bure msingi	638,282,500	594,763,963	43,518,537
		Elimu bure sekondari	219,147,478	218,782,892	364,586
15.	H/M Morogoro	Elimu bure msingi	926,260,000	799,048,900	127,211,100
		Elimu bure sekondari	1,206,399,000	845,186,536	361,212,464
16.	H/W Morogoro	Elimu bure msingi	469,800,000	391,860,142	77,939,858
		Elimu bure sekondari	457,437,500	451,525,200	5,912,300
17.	H/W Ngorongoro	Sekondari school fees	498,260,000	428,064,836.86	70,195,163
		Chakula-Sekondari	4,172,040,000	4,002,226,783.79	169,813,216
		Chakula Msingi	2,010,960,000	1,708,231,374.41	302,728,626
		Capitation-Sekondari	95,662,500	82,150,508.63	13,511,991
		Capitation-Msingi	309,240,000	266,460,000	42,780,000
18.	H/W Nsimbo	Capitation-Msingi	258,264,000	251,324,153	6,939,847
		Ada Msingi	251,324,154	8,414,347	242,909,807
		Capitation-Sekondari	60,629,166.67	49,908,753.00	10,720,414
		Ada-Sekondari	97,006,860.68	85,179,878.00	11,826,983
		chakula-Sekondari	206,505,000	121,118,670	85,386,330
19.	H/Mji Nzega	capitation Msingi	149,592,000	142,943,279	6,648,721
		capitation Sekondari	140,725,000	127,189,256	13,535,744
20.	H/W Same	Elimu bure Sekondari	540,312,500	463,707,521	76,604,979
		Elimu bure Msingi	403,767,600	321,603,834	82,163,766
21.	H/W	chakula-Sekondari	879,660,000	816,024,471.12	63,635,529
22.	Sengerema	Ada	1,309,272,000	1,184,028,818.60	125,243,181
23.	H/M	capitation Sekondari	146,050,000	108,637,833	37,412,167
	Shinyanga	Ada	233,680,000	207,069,836	26,610,164
24.	H/Jiji Tanga	Elimu bure msingi	761,385,000	724,976,036	36,408,964
		Elimu bure sekondari	2,146,160,000	1,925,767,826	220,392,174
25.	H/W Tunduru	Fedha za chakula	396,225,000.00	320,988,958.90	75,236,041
Jumla			**33,066,419,055**	**27,261,596,076**	**5,804,822,981**

Kiambatisho Na.12-2: Upungufu wa Miundombinu Shule za Msingi

Na.	Halmashauri	Viti na Meza	Madarasa	Madawati	Vyoo-Wanafunzi	Vyoo-Walimu	Nyumba za Walimu	Ofisi za Walimu	Jumla
1.	H/W Babati		799	5,690	1,764		1,541		9,794
2.	H/W Bagamoyo		419	2,025	643	37	552	116	3,792
3.	H/W Bahi	1,543	722	7,326	1,834		1,101	17	12,543
4.	H/W Bariadi	2,655	1,333	4,888	3,219	53	1,798		13,946
5.	H/W Buhigwe		725		1,897		820	126	3,568
6.	H/W Chalinze	1,041	647	5,408	1,490		1,218	126	9,930
7.	H/Jiji Dodoma		1,327	8,467	3,617	57	77	197	13,742
8.	H/W Gairo		690		1,420		478		2,588
9.	H/W Hanang	1,472	890	1,978	1,374		752		6,466
10.	H/W Ikungi		1,170	10,535	2,743		691		15,139
11.	H/W Iramba		717	5,210	1,630		1,194		8,751
12.	H/W Itigi	5,936	518		1,248		874	14	8,590
13.	H/Mji Kibaha	1,329	495	2,980	1,193		519	39	6,555
14.	H/W Kibiti	189	189	1,993	189		396	54	3,010
15.	H/W Kibondo		365	5,644	1,582		820		8,411
16.	H/W Kilosa		1,252	13,084	2,974		2,026	171	19,507
17.	H/W Kiteto		837	8,487	1,414	142	1,218	48	12,146
18.	H/W Kondoa		643				1,100	142	1,885
19.	H/Mji Korogwe		81	389	212		456	3	1,141
20.	H/W Longido	1,134	473	7,923	1,053		742	49	11,374
21.	H/W Mafia	860	85	1,626	130		147	23	2,871
22.	H/W Makete		94				180		274
23.	H/W Manyoni		669		1,492		421		2,582
24.	H/W Mbulu	1,664	388	3,686	616		748	95	7,197
25.	H/Mji Mbulu		139		185		402		726
26.	H/W Meatu	1,370	947	5,121	2,097	135	1,449		11,119
27.	H/W Meru		190	424	744	3	989	49	2,399
28.	H/W Mkalama		834	6,287	1,580		1,229		9,930
29.	H/W Monduli	1,192	363		1,013	60	415	61	3,104
30.	H/W Morogoro	1,394	908	9,632	2,259		806		14,999

Na.	Halmashauri	Viti na Meza	Madarasa	Madawati	Vyoo-Wanafunzi	Vyoo-Walimu	Nyumba za Walimu	Ofisi za Walimu	Jumla
31.	H/M Morogoro	2,758	1,183	8,315	2,568		1,964		16,788
32.	H/W Newala		202		315		220		737
33.	H/W Nsimbo	1,417	811	5,393	1,443		1,037	19	10,120
34.	H/W Rombo	2,075	68		95		836	51	3,125
35.	H/W Rufiji		355		975		278	659	2,267
36.	H/W Same		743				1,334		2,077
37.	H/W Sengerema		1,598	13,109	3,603				18,310
38.	H/W Siha	1,800	163	383	293		325	50	3,014
39.	H/W Simanjiro		456	2,904	792	135	575		4,862
40.	H/W Singida		955	5,960	1,957		1,480	147	10,499
41.	H/M Singida		446	3,199	1,096		627		5,368
42.	H/W Uvinza		1,427		1,781		1,849	10	5,067
Jumla		**29,829**	**27,316**	**158,066**	**56,530**	**622**	**35,684**	**2,266**	**310,313**

Kiambatisho Na.12-3: Upungufu wa Miundombinu Shule ya Sekondari

Na.	Halmashauri	Madarasa	Vyumba vya kompyuta	Vyumba vya Chakula	Mabweni	Jiko	Maabara	Vyoo-Walimu	Maktaba	Nyumba za walimu	Vyoo-Wanafunzi	Ofisi/Majengo ya Utawala	Viti na meza-Wanafunzi	Viti na meza-Walimu	Jumla
1.	H/W Babati		18	35	106	21	55	10	36	559	248	21		618	1,727
2.	H/Mji Babati			11					11	791	113	6		40	972
3.	H/W Bagamoyo	17			18		18		9		230	4			296
4.	H/W Bariadi						46			223	222				491
5.	H/W Buhigwe	23					50			223	186	128			610
6.	H/W Chalinze		17	18	86	17	49	6	21	587	382	12		633	1,828
7.	H/Jiji Dodoma			27	33		57		33	883	585	21			1,639
8.	H/W Gairo	45		13	7		35		14	208	192	7			521
9.	H/W Ikungi				62			5	29	426	318	157			997
10.	H/W Iramba	48					40	17		218	268				591
11.	H/W Itigi	4			16		18			120	79				237
12.	H/W Kalambo	7								217	196		860		1,280
13.	H/Mji Kibaha	86	15	11	47	5	18	51	16	465	256	15		1,085	2,070
14.	H/W Kibiti	20	12	11	9		12	16	12	147	196	10		39	484
15.	H/W Kibondo									164	141		412		717
16.	H/W Kilosa	76					88	20		734	587		11,717	414	13,636
17.	H/W Kiteto						30			224	167	30	4,122		4,573
18.	H/W Kondoa	28	25	22	143	24	127	30	28	263	315	83			1,088
19.	H/W Longido	78		8					9	191	677	6	738	866	2,573
20.	H/W Mafia		6	6	16	6			5	43	68			64	214
21.	H/W Makete									290					290
22.	H/W Manyoni	11					29			180					220
23.	H/W Mbulu			18			38		20	281	43	13		190	603
24.	H/Mji Mbulu									206	28	7			241
25.	H/W Meatu				37		1,346	16	23	199	214	19	1,289	1,461	4,604
26.	H/W Meru	30									19				49
27.	H/W Mkalama	10					37			198					245
28.	H/W Monduli	4		7	44		10		10	281	491	4	199	117	1,167
29.	H/W Morogoro				26		61			541			4,347	5,197	10,172
30.	H/M Morogoro	98						610	23	1,128		16	6,808		8,683
31.	H/W Newala	6			21	7			10	99	83	9			235

Na.	Halmashauri	Madarasa	Vyumba vya kompyuta	Vyumba vya Chakula	Mabweni	Jiko	Maabara	Vyoo-Walimu	Maktaba	Nyumba za walimu	Vyoo-Wanafunzi	Ofisi/Majengo ya Utawala	Viti na meza-Wanafunzi	Viti na meza-Walimu	Jumla
32.	H/W Rombo		26	36	10	21	71	31	32	692	67	33		968	1,987
33.	H/W Rufiji									83	217	20			320
34.	H/W Same						16			645	126	31			818
35.	H/W sengerema	50			18		33	24	13	994	873	147			2,152
36.	H/W Siha	13	12	12	28	10	15	15	11	215		11		283	625
37.	H/W Simanjiro	35		9	50		24			179	124	10			431
38.	H/W Singida	25			73		55	41	25	337	361	73	1,115		2,105
39.	H/W Singida MC	64					27			311					402
40.	H/W Uvinza	5			136		55			21	288	73			578
Jumla		**783**	**131**	**244**	**986**	**111**	**2460**	**892**	**390**	**13566**	**8360**	**966**	**31607**	**11975**	**72471**

Kiambatisho Na.12-4: Ufaulu katika shule za sekondari

Na.	Halmashauri	Waliosajiliwa kufanya mtihani	Waliofanya Mtihani	Walioata Daraja 0	Waliopata Daraja IV	Jumla Daraja 0 na IV	% Jumla Daraja 0 na IV	% Daraja 0
2	H/W Kigoma	2084	2047	701	1021	1722	84	34
3	H/M Temeke	12632	12470	2975	6662	9637	77	24
4	H/W Buhigwe	1733	1719	402	981	1383	80	23
5	H/W Geita	5620	5389	1225	2861	4086	76	23
6	H/W Bukoba	3476	3414	765	2066	2831	83	22
7	H/W Momba	820	789	165	469	634	80	21
8	H/M Kinondoni	6600	6467	1299	3498	4797	74	20
9	H/W Uvinza	1812	1762	348	1077	1425	81	20
10	H/W Ukerewe	3174	3081	604	2001	2605	85	20
11	H/M Kigoma/Ujiji	2,872	2,828	545	1,491	2036	72	19
12	H/W Kishapu	2404	2274	431	1199	1630	72	19
13	H/W Same	3634	3551	669	2055	2724	77	19
14	H/W Namtumbo	1641	1549	284	973	1257	81	18
15	H/W Mbeya	3,375	3,257	576	1,987	2563	79	18
16	H/W Ileje	1,258	1,235	217	746	963	78	18
17	H/W Kakonko	1174	1158	203	723	926	80	18
18	H/W Siha	1164	1143	193	612	805	70	17
19	H/W Missenyi	2114	2,054	345	1,617	1962	96	17
20	H/W Mbozi	4,440	4,253	679	2,456	3135	74	16
21	H/M Kahama	2,728	2,633	418	1,408	1826	69	16
22	H/W Nyang'hwale	1,562	1,513	238	817	1055	70	16
23	H/W Mtwara	3263	3203	494	1959	2453	77	15
24	H/W Chato	3931	3471	524	1852	2376	68	15
25	H/W Tunduru	1733	1683	251	1007	1258	75	15
26	H/W Ngara	2147	2107	307	1294	1601	76	15
27	H/W Kigamboni	2495	2466	354	1448	1802	73	14
28	H/W Rombo	3720	3588	509	1990	2499	70	14
29	H/W Kilwa	1580	1519	213	939	1152	76	14
30	H/Mji Kasulu	1870	1822	247	1087	1334	73	14
31	H/M Iringa	2271	2228	298	1118	1416	64	13
32	H/W Nyasa	1459	1459	191	1052	1243	85	13
33	H/W Nsimbo	774	752	97	459	556	74	13
34	H/Mji Geita	3248	3158	407	1712	2119	67	13
35	H/M Mpanda	1,637	1,615	202	949	1151	71	13
36	H/W Shinyanga	2165	1937	242	1027	1269	66	12
37	H/W Magu	3,277	3179	396	1171	1567	49	12
38	H/Jiji Mbeya	7,256	7,002	862	3,216	4078	58	12
39	H/W Mufindi	3,750	3,681	450	2,269	2719	74	12
40	H/W Moshi	5515	5442	638	2842	3480	64	12
41	H/M Makambako	1620	1571	184	910	1094	70	12
42	H/W Songwe	919	751	87	484	571	76	12
43	H/W Simanjiro	1,668	1,577	181	943	1124	71	11
44	H/W Buchosa	2800	2800	306	1624	1930	69	11
45	H/W Sengerema	3589	3438	375	1843	2218	65	11
46	H/W Mbarali	2736	2680	288	1560	1848	69	11
47	H/W Njombe	1127	1108	119	589	708	64	11
48	H/W Songea	1,203	1,171	125	30	155	13	11
49	H/M Songea	2,931	2,882	306	525	831	29	11
50	H/W Mbinga	2085	1997	211	1258	1469	74	11
51	H/W Mpanda	826	826	86	474	560	68	10
52	H/W Kibondo	1692	1668	172	946	1118	67	10

Na.	Halmashauri	Waliosajiliwa kufanya mtihani	Waliofanya Mtihani	Walioata Daraja 0	Waliopata Daraja IV	Jumla Daraja 0 na IV	% Jumla Daraja 0 na IV	% Daraja 0
53	H/W Kasulu	1743	1713	166	979	1145	67	10
54	H/M Bukoba	1,851	1,851	179	1,019	1198	65	10
55	H/W Ushetu	1,342	1,306	126	776	902	69	10
56	H/W Makete	1,112	1,093	100	658	758	69	9
57	H/W Kyela	3257	3178	287	1916	2203	69	9
58	H/Mji Mafinga	1,244	1,223	110	698	808	66	9
59	H/W Babati	13,895	13,190	1,183	6,248	7431	56	9
60	H/W Kyerwa	2353	2327	203	1329	1532	66	9
61	H/Mji Masasi	1059	997	85	664	749	75	9
62	H/W Lindi	1536	1497	125	928	1053	70	8
63	H/W Hai	2422	2368	197	1448	1645	69	8
64	H/Mji Mbinga	1319	1271	105	676	781	61	8
65	H/W Newala	12	1141	93	1048	1141	100	8
66	H/W Mlele	357	346	28	219	247	71	8
67	H/W Muleba	5722	5721	458	3402	3860	67	8
68	H/W Hanang	2,258	2,170	165	1071	1236	57	8
69	H/W Iringa	3680	3568	268	2136	2404	67	8
70	H/W Msalala	1,777	1,701	127	942	1069	63	7
71	H/W Kilolo	2570	2529	183	1481	1664	66	7
72	H/W Ludewa	1361	1322	94	860	954	72	7
73	H/M Moshi	2818	2418	169	110	279	12	7
74	H/W Kwimba	3617	3507	232	1693	1925	55	7
75	H/W Tandahimba	2023	1990	127	1219	1346	68	6
76	H/W Karagwe	2682	2642	156	1558	1714	65	6
77	H/W Misungwi	3,000	2,801	162	1711	1873	67	6
78	H/M Ilemela	5514	5360	309	3018	3327	62	6
79	H/W Rungwe	4,397	4,256	242	2,124	2366	56	6
80	H/W Busokelo	1,572	1512	85	1,134	1219	81	6
81	H/W Bukombe	2549	2507	134	1319	1453	58	5
82	H/W Mwanga	2706	2652	136	1364	1500	57	5
83	H/M Shinyanga	2,135	2,088	105	1,114	1219	58	5
84	H/W Nachingwea	2604	1448	68	881	949	66	5
85	H/Mji Njombe	1500	1484	68	777	845	57	5
86	H/Mji Mbulu	1321	1287	58	652	710	55	5
87	H/W Madaba	498	490	21	286	307	63	4
88	H/W Wanging'ombe	2194	2124	89	1275	1364	64	4
89	H/W Mtama	**964**	942	37	654	691	73	4
90	H/W Biharamulo	2167	2131	75	1102	1177	55	4
91	H/W Mpimbwe	1298	1298	35	595	630	49	3
92	H/W Ruangwa	926	903	23	631	654	72	3
93	H/W Mbulu	1441	1381	34	626	660	48	2
94	H/W Babati	1258	1220	20	424	444	36	2
95	H/Mji Tunduma	1,288	1,239	9	537	546	44	1
96	H/Jiji Mwanza	1919	1895	9	145	154	8	0
97	H/W Liwale	699	687	2	350	352	51	0
Jumla		245,564	238,141	29,091	129,094	158,185	66	12

Kiambatisho Na.13-1: Halmashauri zenye miradi ambayo haijakamilika

Na.	Halmashauri	Mradi	Kiasi (Sh.)
1.	H/Jiji Arusha	Ujenzi wa jingo la wagonjwa wa nje Hospitali ya Jiji	**3,915,527,364**
		Ujenzi wa Wodi ya wazazi Kituo cha afya Mkonoo	300,000,000
2.	H/W Arusha	Ukamilishaji wa Zahanati ya Ilkerian	**30,000,000**
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Mateves	79,131,278
3.	H/W Babati	Ukamilishajis Zahanati ya Gerzebert	50,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje, Chumba cha maiti na Maabara Kituo cha Afya Bashinet	300,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha afya Madunga	500,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha afya Ayasanda	500,000,000
4.	H/Mji Babati	Ujenzi wa Wodi ya wazazi na Chumba cha upasuaji Hospitali ya Mrara na Ujenzi Wa jengo la Huduma za Baba, Mama na Mtoto na Maabara at Hospitali ya Mji	500,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha afya kata ya Maisaka	500,000,000
5.	H/W Bariadi	Ujenzi wa Chumba cha maiti, Wanawake na Wodi ya wanaume ,Wodi ya wazazi na Chumba cha upasuaji	800,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya	50,000,000
		Ujenzi wa Chumba cha maiti, Wodi za wanawake na wanaume, Wodi ya wazazi na Chumba cha upasuaji	500,000,000
		Ujenzi wa Chumba cha maiti, Wanawake na Wanaume, Wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji	500,000,000
6.	H/W Birahamulo	Ukamilishaji wa Kisenga Zahanati ya	50,000,000
		Ukamilishaji wa Kasato Zahanati ya .	50,000,000
		Ujenzi wa chumba cha upasuaji, Wodi ya wanawake na jengo la kufulia, Jengo la Wagonjwa wa Nje na Maabara Bisibo Kituo Cha Afya	500,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Kitwechembogo	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Mugango	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Nyakayenze	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Kisuma	50,000,000
7.	H/W Bukoba	Ukamilishaji wa Jengo la Wagonjwa wa Nje na Huduma ya Baba, Mama na Mtoto Zahanati ya Kashule	50,000,000
		Ujenzi wa wodi za wanawake na wanaume, Chumba cha maiti na Chumba cha upasuaji	800,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati	50,000,000
		Ujenzi wa huduma ya baba, mama na mtoto na Jengo la Wagonjwa wa Nje	50,000,000
		Ujenzi wa Chumba cha maiti, Jengo la kufulia, njia za miguu na ukarabati Wodi ya wazazi	250,000,000
8.	H/M Bukoba	Ujenzi wa Kituo cha Afya Kashai	560,000,000
9.	H/W Bukombe	Ujenzi wa wodi ya wazazi, chumba cha upasuaji, na Chumba cha maiti at Bulega Kituo cha Afya	300,000,000
10.	H/Mji Bunda	Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje, Maabara na Kichomea taka.	250,000,000
		Ujenzi wa wodi ya wazazi & chumba cha upasuaji, jengo la kufulia buildings na walkways	250,000,000
11.	H/Jiji Dodoma	Ujenzi wa Kituo cha Afya at Nkuhungu Ward	207,996,246
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje, Maabara na Kichomea taka, wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji jengo la kufulia na walkway at Chang'ombe Kituo cha Afya,	500,000,000
12.	H/Mji Geita	Ujenzi wa Wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji, Jengo la Wagonjwa wa Nje, Maabara, Jengo la kufulia na Chumba cha maiti at Ibisabageni Kituo Cha Afya	500,000,000
13.	H/W Geita	Ujenzi wa fensi, Wodi ya wanawake, Wodi ya wanaume, Nyumba ya mtumishi, Chumba cha maiti na wodi ya watoto	1,100,000,000
14.	H/W Handeni	Ujenzi wa chumba cha upasuaji Hospitali ya wilaya Handeni	300,000,000
15.	H/Mji Ifakara	Ukamilishaji zahanati ya Lipangalala	85,000,000
		Ukamilishaji zahanati ya Mahutanga	80,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Mbasa	400,000,000

Na.	Halmashauri	Mradi	Kiasi (Sh.)
16.	H/W Ikungi	Ujenzi wa majengo manne zahanati ya Kinyampembele, Mpetu Zahanati ya Mpetu, zahanati ya Misule na Zahanati ya Mlandala	200,000,000
17.	H/W Ileje	Ujenzi wa Kituo cha Afya Itale	500,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Ndola	500,000,000
18.	H/W Iramba	Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje, Maabara Kichomea taka na Wodi ya wazazi vituo vya afya Mwanduigembe na Urughu	1,000,000,000
		Ujenzi wa vituo vya afya Kisiriri na Tyegelo	1,000,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Mtoa	400,000,000
19.	H/W Itigi	Ujenzi wa wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji Zahanati ya Mitundu	250,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje na maabara Hospitali ya wilaya	500,000,000
20.	H/W Itilima	Ukamilishaji wa Zahanati	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati	50,000,000
		Ujenzi wa wodi za upasuaji kwa Wanaume na wanawake theater room, Chumba cha maiti na	800,000,000
		Ujenzi wa Jengo la kufulia building na Chumba cha upasuaji	250,000,000
21.	H/W Kalambo	Ujenzi wa Samazi Kituo cha Afya	440,000,000
		Ujenzi wa Mwazye Kituo cha Afya	250,000,000
		Ujenzi wa chumba cha upasuaji wards (Men na Women) na Chumba cha maiti at Kalambo Hospitali ya wilaya	500,000,000
22.	H/W Karagwe	Ujenzi wa wanaume, wanawake, surgical ward na Chumba cha maiti	800,000,000
		Ujenzi wa Chabalisa Zahanati ya , Kagutu Zahanati ya , Rukole Zahanati ya	150,000,000
23.	H/W Karatu	**Ujenzi wa Mbuganyekundu Kituo cha Afya**	500,000,000
24.	H/W Kasulu	Ujenzi wa 5 Nyumba ya mtumishi at Hospitali ya wilaya, Wanaume Surgical Ward, Féwanaume Surgical Ward, Chumba cha maiti na Isolation ward	1,300,000,000
		Ujenzi wa Wodi ya wazazi na Chumba cha upasuaji, Jengo la Wagonjwa wa Nje, Maabara, Jengo la kufulia kituo cha Afya Katanga	500,000,000
		Ujenzi wa Wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji Kituo cha Afya Nyenge	500,000,000
25.	H/Mji Kasulu	Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje, Maabara na nyumba ya mtumishi Kituo cha afya Heru Juu	300,000,000
		Ujenzi wa wodi ya wazazi na nyumba ya mtumishi kituo cha Afya Nyansha	250,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Murusi	50,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Kabanga.	50,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Mwenda	50,000,000
26.	H/W Kibaha	Ujenzi wa three Wards at Hospitali ya wilaya, w Pedriatic, Wanaume na Wodi ya wanawakes.	500,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje na huduma ya baba, MAMA na mtoto zahanati ya Madege	50,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje Na jengo la Huduma ya Baba, Mama Na Mtoto zahanati ya Kisabi	50,000,000
		Ujenzi wa wodi ya wazazi, chumba cha upasuaji na jengo la kufulia Kituo cha Afya Kwala	250,000,000
27.	H/Mji Kibaha	Ujenzi wa Hospitali ya wilaya	800,000,000
		Ujenzi wa 3 dispensaries of Sofu, Bokotimiza, Mwendapole, Visiga na Saeni	150,000,000
		Ujenzi wa Pangani Kituo cha Afya	500,000,000
		Ujenzi wa Kongowe Kituo cha Afya	400,000,000
28.	H/W Kigoma	Ujenzi wa wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji at Kalinzi Kituo cha Afya.	250,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya at Simbo Zahanati ya	500,000,000
29.	H/M KigOMA Ujiji	Ujenzi wa JENGO LA WAGONJWA WA NJE na Maabara na Kichomea taka in Buhanda Zahanati ya	250,000,000

Na.	Halmashauri	Mradi	Kiasi (Sh.)
		Ujenzi wa JENGO LA WAGONJWA WA NJE, maabara, Kichomea taka na jengo la kufulia in Gungu Kituo cha Afya	300,000,000
30.	H/W Kilolo	Ujenzi wa Hoteli Tatu Kituo cha Afya	500,000,000
		Ujenzi wa Kipindimbi Kituo cha Afya	250,000,000
31.	H/W Kiteto	Ujenzi wa JENGO LA WAGONJWA WA NJE building, Kichomea taka, na Maabara at Kijungu KITUO CHA AFYA	250,000,000
		Ujenzi wa wodi ya wazazi at Engusero Kituo cha Afya	200,000,000
		Ujenzi wa Kijungu Kituo cha Afya	250,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya	500,000,000
32.	H/Mji Kondoa	Ujenzi wa Choka, Mulua, Ausia na Chandimo dispensaries	200,000,000
33.	H/W Korogwe	Ukamilishaji wa three wards at the Hospitali ya wilaya	500,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Foroforo	50,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Kwetonge	50,000,000
34.	H/W Lushoto	Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje na Maabara zahanati ya Kwekanga	250,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa Nje , Maabara na Kichomea taka Kituo cha Afya Lunguza	250,000,000
		Ukamilishaji Ujenzi wa Mtae Kituo cha Afya	400,000,000
		Ukamilishaji Ujenzi wa Ngwelo Kituo cha Afya	250,000,000
		Ujenzi wa wodi ya wazazi ya Hospitali ya wilaya	837,848,342
35.	H/W Mafia	Ujenzi wa Kituo cha Afya Kiegeani	1,000,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Kilindoni	70,000,000
		Ujenzi wa Chemchem Zahanati ya	130,000,000
		Ujenzi wa chumba cha upasuaji na wodi ya wazazi building	250,000,000
36.	H/W Manyoni	Zahanati ya Muhalala	50,000,000
		Zahanati ya Sasajila	50,000,000
		Zahanati ya Magasai	50,000,000
		Zahanati ya Igose	50,000,000
		Jengo la Wagonjwa wa Nje Kituo cha Afya Makuru	80,000,000
37.	H/W Masasi	Ujenzi wa Kituo cha afya Chikolopola	500,000,000
38.	H/Mji Masasi	Jengo La Wagonjwa Wa Nje & Maabara wa Hospitali ya Mkomaindo	500,000,000
		Jengo la huduma za dharura Hospitali ya Mkomaindo	300,000,000
		Kituo cha afya Mtandi	500,000,000
		Zahanati ya Napupa	100,000,000
		Zahanati ya Matawale	100,000,000
		Zahanati ya Nachombe	50,000,000
39.	H/W Maswa	Ujenzi wa a maabara na wodi ya wazazi	300,000,000
40.	H/W Mbarali	Ujenzi wa three wards (For Wanaume, Wanawake & Child) na Ujenzi wa Wanaume, Wanawake surgical wards, Chumba cha upasuaji na Chumba cha maiti at Mbarali Hospitali ya wilaya.	1,300,000,000
41.	H/Jiji Mbeya	Ujenzi wa nyumba ya mtumishi at Kalobe zahanati ya	47,967,846
		Ukamilishaji wa Iyela Kituo cha Afya (Ujenzi wa JENGO LA WAGONJWA WA NJE,wodi ya wazazi,chumba cha upasuaji, jengo la kufulia at Iyela KITUO CHA AFYA	500,000,000
		Ujenzi wa Mwakibete Kituo cha Afya	250,000,000
		Ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje, wodi ya wazazi na vyoo zahanati ya Ndanyela	250,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati YA Iduda na nyumba ya mtumishi	50,000,000
		Ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje, Jengo la kufulia, Jengo La Huduma ya Baba, Mama na Mtoto, Chumba cha upasuaji na Kichomea taka	486,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje, Jengo la kufulia, Maabara, Wodi ya wazazi na Kichomea taka	500,000,000
42.	H/W Mbeya	Ujenzi wa combined wodi ya wazazi & chumba cha upasuaji na jengo la kufulia Zahanati ya Swaya na Zahanati ya Igoma	500,000,000
		Ujenzi wa Chumba cha maiti na jengo la wagonjwa mahutusi (ICU)	650,000,000
43.	H/W Mbogwe	Ujenzi wa Kituo cha Afya Ikobe	500,000,000
		Ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje Zahanati ya Ngemo	50,000,000

Na.	Halmashauri	Mradi	Kiasi (Sh.)
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje hospitali ya wilaya	320,757,000
44.	H/W Mbozi	Ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje, wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji na jengo la kufulia ya Kituo cha Afya Nambinzo	350,000,000
		Ujenzi wa Maabara wa maabara Kituo cha Afya Nambino	100,000,000
		Ujenzi wa Wodi ya wazazi pamoja na chumba cha upasuaji na Jengo la kufulia Kituo cha Afya Ititi	300,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Shititi	50,000,000
		Ujenzi wa Wodi ya wazazi pamoja na chumba cha upasuaji Kituo cha Afya Hezya	250,000,000
		Ujenzi wa wodi ya wazazi pamoja chumba cha upasuaji Kituo cha Afya ya Hezya	250,000,000
45.	H/W MBULU	Ujenzi wa maabara wa Zahanati ya Muslur	50,000,000
46.	H/Mji Mbulu	Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje, Maabara, Kichomea taka na shimo la placenta, Chumba cha upasuaji, Wodi ya wazazi, Jengo la kufulia, na a Walkway for Kainam Kituo cha afya	500,000,000
47.	H/W Meatu	Jengo la Wagonjwa wa Nje, Maabara, Six Pit latrine, Kichomea taka, Placenta Pit, Septic pit, Soak Away Pit, fence around the Placenta pit na Kichomea taka at Iramba Ndogo Zahanati ya	500,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje, Maabara, Kichomea taka, Wodi ya wazazi na Chumba cha upasuaji	500,000,000
		Ujenzi wa Wodi ya wazazi, Maabara na chumba cha upasuaji at Kituo Cha Afya Bukundi	300,000,000
48.	H/W Meru	Ukamilishaji wa Zahanati ya Ngejisosia	50,000,000
		Ujenzi wa Wodi ya wazazi , Jengo La Wagonjwa wa Nje, Maabara Kituo cha afya Maroron	320,000,000
49.	H/W Misenyi	Ujenzi wa Kituo cha Afya Kanyigo	500,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Nkerenge	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Butulage	50,000,000
		Ujenzi wa Hospitali ya Wilaya	500,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Kakunyu	500,000,000
50.	H/W Misungwi	Ujenzi wa Kituo cha Afya New Usagara	500,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Mamaye village	50,000,000
51.	H/W Mkalama	Ujenzi wa hospitali ya wilaya	234,010,800
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Ilunda	500,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Nkenke	50,000,000
		Ujenzi wa jengo la kufulia, wodi ya wazazi na Chumba cha upasuaji kituo cha Afya Gumanga	250,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya One Igengu	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Kinamkamba	50,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Kisuluiga	50,000,000
52.	H/W Mkinga	Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje na Maabara	105,000,000
		Ujenzi wa Jengo La Wagonjwa Wa Nje, Maabara na Wodi ya wazazi na Chumba cha upasuaj	500,000,000
		Ujenzi wa Hospitali ya wilaya	1,800,000,000
53.	H/W Mlele	Ujenzi wa nyumba ya mtumishi, Kichomea taka na Ukamilishaji Ujenzi wa zahanati ya Kapalampaka	50,000,000
		Ujenzi wa nyumba ya mtumishi, Kichomea taka na Ukamilishaji Ujenzi wa Zahanati ya Mtakuja	50,000,000
		Ujenzi wa nyumba ya mtumishi, Kichomea taka na Ukamilishaji Ujenzi wa Zahanati ya Mlogolo	50,000,000
		Ujenzi wa maabara, Jengo la Wagonjwa wa Nje, Jengo la Mionzi, na Jengo la Huduma ya Baba, Mama na Mtoto Kituo cha Afya Inyonga B	400,000,000
54.	H/W Mlimba	Ukamilishaji wa Msita Zahanati ya -Chita	50,000,000
		Ukamilishaji wa Mkuyuni Zahanati ya -Chisaano	50,000,000
		Ukamilishaji wa Lufulu Zahanati ya -Chig'anda	50,000,000
55.	H/W Momba	Ujenzi wa Kituo cha Afya Msangano	250,000,000
		Ujenzi wa Hospitali ya wilaya	400,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Mkulwe	500,000,000
56.	H/M Morogoro	Ujenzi wa Kituo cha afya Lukobe	500,000,000

Na.	Halmashauri	Mradi	Kiasi (Sh.)
57.	H/W Moshi	Ujenzi wa Kituo cha afya Uru Kusini	790,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje na Maabara Kituo cha Afya Marangu Mashariki	250,000,000
		Ujenzi wa wodi ya wazazi na jengo la upasuaji Kituo cha Afya Marangu Mashariki	250,000,000
58.	H/W Mpanda	Ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje na maabara at Sibwesa Kituo Cha Afya	200,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Karema	400,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Mnyagala	200,000,000
		Ujenzi wa nyumba ya mtumishi, Jengo la kufulia, Maabara na Wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji Kituo cha Afya Kasekese	400,000,000
59.	H/M Mpanda	Ujenzi wa Kituo cha Afya Mwamkulu	500,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Nsemulwa	400,000,000
		Ukamilishaji Ujenzi wa zahanati ya Manga	55,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Kazima	250,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Kawalwoya	50,000,000
		Ujenzi wa Zahanati ya Dirifu	50,000,000
60.	H/W Mpimbwe	Hospitali ya wilaya Mpimbwe	800,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Kasansa	500,000,000
		Ujenzi wa Maji moto Kituo cha Afya Majimoto	170,000,000
		Ujenzi wa Kibaoni Kituo cha Afya Kibaoni	400,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Kashishi	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Msadya	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Ukingwamizi	50,000,000
61.	H/W Msalala	Ujenzi wa duka la dawa na Chumba cha maiti Hospitali ya Wilaya	90,000,000
		Ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje, Maabara na Kichomea taka, jengo la kufulia, Wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji ward na njia za miguu Kituo cha afya Mwalugulu	500,000,000
62.	H/W Mtwara	Ujenzi Hospitali ya Nanguruwe	800,000,000
		Ujenzi wa Zahanati tatu	150,000,000
		Ujenzi wa Jengo La Wagonjwa Wa Nje kituo cha Afya Mkunwa	500,000,000
63.	H/W Muleba	Ujenzi wa Hospitali ya Wilaya	500,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya Bumbire	500,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje na Maabara Zahanati ya Bungangizi	500,000,000
64.	H/M Musoma	Ujenzi wa majengo matano Kituo cha Afya Rwamlimi	500,000,000
65.	H/W Mwanga	Ukamilishaji wa Kituo cha Afya Kigonigoni	145,000,000
66.	H/Jiji Mwanza	Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje Hospital ya Nyamagana	500,000,000
		Ujenzi wa wodi ya wazazi at Shadi zahanati ya	100,000,000
67.	H/W Nachingwea	Namatula Kituo cha Afya Namatula	500,000,000
		Zahanati ya Maziwa	50,000,000
		Zahanati ya Mchangani	50,000,000
		Zahanati ya Miumbuti	50,000,000
68.	H/Mji Nanyamba	Ujenzi wa wodi za wagonjwa wa upasuaji wanaume na wanawake, Chumba cha maiti, Wodi ya wanawake , wodi ya wanaume na wodi ya watoto	800,000,000
		Ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje, maabara, Jengo la Kufulia, Wodi ya Wazazi na Chumba cha Upasuaji Kituo cha Afya Kitaya	250,000,000
69.	H/W Ngara	Ujenzi wa Hospitali ya wilaya	466,500,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Kablanzwili	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Kigina	50,000,000
70.	H/W Ngorongoro	Ujenzi wa chumba cha upasuaji, Chumba cha maiti, wanaume na Wodi ya wanawakes Hospitali ya wilaya	800,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha Afya miundombinu Zahanati ya Sale	500,000,000
71.	H/W Nkasi	Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje na Maabara Kituo cha afya Kate	250,000,000
		Ujenzi wa Maabara Kituo cha afya Kala	250,000,000
72.	H/W Nsimbo	Ujenzi wa miundombinu Kituo cha Afya Itenka	500,000,000
73.	H/W Nyang'hwale	Ujenzi wa wodi binafsi hospitali ya wilaya	100,000,000

Na.	Halmashauri	Mradi	Kiasi (Sh.)
74.	H/W nzega	Ujenzi wa majengo manne Kituo cha afya Nata (Ujenzi wa Nyumba ya mtumishi, Chumba cha upasuaji na Wodi ya wazazi, na Maabara	410,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje maabara	250,000,000
75.	H/Mji Nzega	Ujenzi wa Kitengwe Kituo cha Afya	207,816,318
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Itilo	50,000,000
76.	H/W Pangani	Ukamilishaji wa jengo la kutoa huduma ya baba, mama na mtoto ward zahanati ya Kimang'a, Ujenzi wa nyumba ya mtumishi Zahanati ya Ushongo na Ukamilishaji wa Jengo a Wagonjwa wa Nje Kituo cha Afya Mkalamo	150,000,000
77.	H/W Rorya	Ujenzi wa majengo manne Hospitali ya wilaya Rorya	481,749,000
78.	H/W Rufiji	Ujenzi wa Wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji at Mkongo Kituo cha Afya	300,000,000
		Ujenzi wa maabara Kituo cha Afya Mloka	90,000,000
79.	H/W Rungwe	Ujenzi wa Kituo cha Afya Inyala	156,913,000
		Isyonje Zahanati ya Isyonje	50,000,000
		Ndanto Kituo cha Afya Ndato	500,000,000
		Ilenge Zahanati ya Ilenge	50,000,000
		Kituo cha Afya Kyimo	500,000,000
		Iponjola Kituo cha Afya	500,000,000
80.	H/W Sengerema	Ujenzi wa Zahanati ya Sima	250,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Nyitundu	50,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Butonga	50,000,000
81.	H/W Shinyanga	Upanuzi wa hospitali ya wilaya Shinyanga	243,070,151
		Upanuzi wa Kituo cha afya Salawe	326,382,776
82.	H/M Shinyanga	Ujenzi wa chumba cha upasuaji, jengo la kufulia na wodi ya wazazi at Kituo cha Afya Ihapa	250,000,000
83.	H/W Singida	Ujenzi wa Kituo cha Afya Makuro	250,000,000
84.	H/W SONGEA	Ujenzi wa wodi za upasuaji za wanaume na wanawake, Chumba cha maiti na kichomea taka Hospitali ya Mpitimbi	500,000,000
85.	H/W Songwe	Ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje, maabara, wodi ya wazazi na jengo la kufulia Kituo cha Afya Ngwara	500,000,000
		Ujenzi wa wodi ya wazazi na chumba cha upasuaji Kituo cha Afya Kapalala	300,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje, maabara na wodi ya wazazi Kituo cha Afya Ifwenkenya	400,000,000
86.	H/M Sumbawanga	Ujenzi wa Wodi ya wazazi, Chumba cha upasuaji, maabara na Chumba cha maiti buildings at Mollo-Ulinji Kituo cha Afya	400,000,000
		Ujenzi wa Out Patient Department (JENGO LA WAGONJWA WA NJE) building at Mponda Zahanati ya	50,000,000
		Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje Zahanati ya Nambogo	50,000,000
87.	H/W Tarime	Ujenzi wa majengo 6 Kituo cha Afya Mtana	500,000,000
		Ujenzi wa majengo matano Kituo cha Afya Bumera	500,000,000
88.	H/W Ukerewe	Ukamilishaji wa Zahanati ya Zahanati ya Msozi	75,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Chankamba	75,000,000
		Ujenzi wa Igalla Kituo cha afya Igalla	490,000,000
89.	H/W Ulanga	Ujenzi wa kituo cha afya	400,000,000
90.	H/W Ushetu	Ujenzi wa Jengo la Wagonjwa wa Nje na maabara Kituo cha Afya Igwamanoni	250,000,000
		Ukamilishaji wa Zahanati ya Zahanati ya Itebele	500,000,000
		Ukamilishaji wa Makongolo zahanati ya Makongolo	50,000,000
		Ujenzi wa Chumba cha upasuaji na wodi ya wazazi, Jengo la kufulia, Maabara, wodi ya watoto, Chumba cha maiti Kituo cha Afya	500,000,000
91.	H/W Uvinza	Ujenzi wa Kituo cha afya Rukoma	500,000,000
		Ujenzi wa Kituo cha afya Sunuka	400,000,000
Jumla			82,951,670,132

Kiambatisho Na. 13-2: Halmashauri zenye madai yaliyokataliwa na NHIF

Na.	Halmashauri	Madai yaliyowasilishwa (Sh.)	Madai Yaliyolipwa (Sh.)	Madai Yaliyokataliwa (Sh.)
1.	H/Jiji Dar es salaam	803,505,916	601,989,121	201,516,795
2.	H/W Hai	431,898,285	298,976,238	132,922,047
3.	H/W Serengeti	167,125,311	74,709,692	92,415,619
4.	H/W Nachingwea	387,166,745	312,346,634	74,820,111
5.	H/W Makete	169,933,451	100,286,965	69,646,486
6.	H/M Iringa	258,635,392	193,720,510	64,914,882
7.	H/M Morogoro	106,247,008	47,020,844	59,226,164
8.	H/W Chamwino	243,256,516	184,870,659	58,385,857
9.	H/W Mkuranga	143,484,129	100,483,269	43,000,860
10.	H/W Kwimba	131,837,760	89,286,080	42,551,680
11.	H/W Rungwe	345,796,945	304,592,260	41,204,685
12.	H/Mji Handeni	235,063,212	196,665,493	38,397,719
13.	H/W Kongwa	180,537,837	146,333,278	34,204,559
14.	H/W Same	220,187,478	187,669,290	32,518,188
15.	H/Jiji Tanga	171,788,344	139,837,382	31,950,962
16.	H/M Ilemela	66,033,258	34,989,960	31,043,298
17.	H/W Ngara	127,139,855	99,646,100	27,493,755
18.	H/W Sengerema	75,233,316	47,996,017	27,237,299
19.	H/W Kiteto	139,317,258	113,465,190	25,852,068
20.	H/W Rombo	113,373,320	88,778,690	24,594,630
21.	H/W Maswa	189,165,466	165,679,784	23,485,682
22.	H/Mji Bariadi	227,605,505	205,249,270	22,356,235
23.	H/W Meatu	108,244,260	87,056,263	21,187,997
24.	H/W Misenyi	86,899,010	66,241,845	20,657,165
25.	H/W Kilwa	97,504,751	77,604,745	19,900,006
26.	H/W Kalambo	63,690,000	43,946,100	19,743,900
27.	H/W Bukoba	77,760,558	58,609,240	19,151,318
28.	H/W Kibiti	105,067,400	86,199,220	18,868,180
29.	H/W Busokelo	116,366,780	98,092,080	18,274,700
30.	H/W Biharamulo	68,060,015	50,247,675	17,812,340
31.	H/W Pangani	98,990,500	81,527,630	17,462,870
32.	H/W Mbarali	140,295,885	123,346,285	16,949,600
33.	H/W Mafia	201,422,444	184,734,260	16,688,184
34.	H/W Mbeya	69,511,482	52,976,161	16,535,321
35.	H/W Tandahimba	159,314,690	142,861,710	16,452,980
36.	H/W Kilolo	59,419,521	43,101,384	16,318,137
37.	H/Mji Babati	201,832,645	185,835,875	15,996,770
38.	H/W Handeni	93,042,261	77,162,018	15,880,243
39.	H/W Kilosa	199,962,728	184,162,064	15,800,664
40.	H/Mji Newala	271,506,805	255,711,036	15,795,769
41.	H/W Nanyumbu	116,868,245	102,024,455	14,843,790
42.	H/W Kyerwa	59,035,211	44,694,795	14,340,416
43.	H/W Mufindi	44,097,097	30,096,173	14,000,924

Na.	Halmashauri	Madai yaliyowasilishwa (Sh.)	Madai Yaliyolipwa (Sh.)	Madai Yaliyokataliwa (Sh.)
44.	H/W Morogoro	29,595,749	15,656,320	13,939,429
45.	H/W Mlele	42,002,483	28,287,698	13,714,785
46.	H/W Kibaha	145,909,433	132,652,590	13,256,843
47.	H/W Arusha	90,747,052	77,868,885	12,878,167
48.	H/W Moshi	98,185,206	85,903,440	12,281,766
49.	H/W Hanang	133,903,935	121,643,485	12,260,450
50.	H/W Mwanga	145,526,446	133,577,445	11,949,001
51.	H/W Misungwi	14,985,033	3,261,655	11,723,378
52.	H/W Kaliua	53,546,042	41,893,650	11,652,392
53.	H/W Nsimbo	29,240,310	17,751,325	11,488,985
54.	H/W Igunga	115,997,340	105,025,745	10,971,595
55.	H/M Mtwara	83,783,285	73,984,740	9,798,545
56.	H/Mji Mbulu	231,384,976	222,031,410	9,353,566
57.	H/W Shinyanga	30,702,880	21,855,775	8,847,105
58.	H/W Mkinga	68,084,989	61,739,834	6,345,155
59.	H/W Mkinga	68,084,989	61,739,834	6,345,155
60.	H/Mji Kibaha	92,226,723	86,194,730	6,031,993
61.	H/W Sikonge	53,677,048	47,910,044	5,767,004
62.	H/W Liwale	76,861,515	71,419,550	5,441,965
63.	H/W Simanjiro	73,773,087	68,464,075	5,309,012
64.	H/W Bariadi	29,730,891	25,193,935	4,536,956
65.	H/W Urambo	34,278,181	30,939,245	3,338,936
66.	H/W Monduli	138,045,897	135,689,695	2,356,202
Jumla		**9,253,498,085**	**7,481,508,845**	**1,771,989,240**

Kiambatisho Na.14-1: Vibanda, vyumba na ofisi zilizo wazi kwenye masoko ya H/Jiji Dodoma

Na.	Kibanda/chumba/ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)	Jumla ya gharama kwa mwaka (Sh.)	Na.	Kibanda/chumba/ ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)
1.	Butcher- Ndugai	B 2	360,000	4,320,000	2.	B 7	240,000	2,880,000
3.		B 3	360,000	4,320,000	4.	B 9	240,000	2,880,000
5.		B 4	360,000	4,320,000	6.	B 10	240,000	2,880,000
7.		B 5	360,000	4,320,000	8.	B 11	240,000	2,880,000
1.	Duka-Ndugai	1	90,000	1,080,000	2.	24	90,000	1,080,000
3.		2	90,000	1,080,000	4.	25	90,000	1,080,000
5.		3	90,000	1,080,000	6.	26	90,000	1,080,000
7.		4	90,000	1,080,000	8.	27	90,000	1,080,000
9.		5	90,000	1,080,000	10.	28	90,000	1,080,000
11.		6	90,000	1,080,000	12.	29	90,000	1,080,000
13.		7	90,000	1,080,000	14.	30	90,000	1,080,000
15.		8	90,000	1,080,000	16.	31	90,000	1,080,000
17.		9	90,000	1,080,000	18.	32	90,000	1,080,000
19.		10	90,000	1,080,000	20.	33	90,000	1,080,000
21.		11	90,000	1,080,000	22.	34	90,000	1,080,000
23.		12	90,000	1,080,000	24.	35	90,000	1,080,000
25.		13	90,000	1,080,000	26.	36	90,000	1,080,000
27.		14	90,000	1,080,000	28.	37	90,000	1,080,000
29.		15	90,000	1,080,000	30.	38	90,000	1,080,000
31.		16	90,000	1,080,000	32.	39	90,000	1,080,000
33.		17	90,000	1,080,000	34.	40	90,000	1,080,000
35.		18	90,000	1,080,000	36.	41	90,000	1,080,000
37.		19	90,000	1,080,000	38.	42	90,000	1,080,000
39.		20	90,000	1,080,000	40.	43	90,000	1,080,000
41.		21	90,000	1,080,000	42.	44	90,000	1,080,000
43.		22	90,000	1,080,000	44.	45	90,000	1,080,000
45.		23	90,000	1,080,000	46.	46	90,000	1,080,000
47.		55	90,000	1,080,000	48.	47	90,000	1,080,000
49.		56	90,000	1,080,000	50.	48	90,000	1,080,000
51.		57	90,000	1,080,000	52.	49	90,000	1,080,000
53.		58	90,000	1,080,000	54.	50	90,000	1,080,000
55.		59	90,000	1,080,000	56.	51	90,000	1,080,000
57.		60	90,000	1,080,000	58.	52	90,000	1,080,000

Na.	Kibanda/chumba/ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)	Jumla ya gharama kwa mwaka (Sh.)	Na.	Kibanda/chumba/ ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)
59.		61	90,000	1,080,000	60.	53	90,000	1,080,000
61.		62	90,000	1,080,000	62.	54	90,000	1,080,000
63.		63	90,000	1,080,000	64.	64	90,000	1,080,000
65.					66.	65	90,000	1,080,000
1.		13	30,000	360,000	2.	233	20,000	240,000
3.		14	30,000	360,000	4.	235	20,000	240,000
5.		15	30,000	360,000	6.	236	20,000	240,000
7.		16	30,000	360,000	8.	237	20,000	240,000
9.		17	30,000	360,000	10.	238	20,000	240,000
11.		18	30,000	360,000	12.	240	20,000	240,000
13.		19	30,000	360,000	14.	243	20,000	240,000
15.		20	30,000	360,000	16.	246	20,000	240,000
17.		22	30,000	360,000	18.	248	20,000	240,000
19.		23	30,000	360,000	20.	250	20,000	240,000
21.		24	30,000	360,000	22.	252	20,000	240,000
23.		28	30,000	360,000	24.	253	20,000	240,000
25.		30	30,000	360,000	26.	254	20,000	240,000
27.		31	30,000	360,000	28.	255	20,000	240,000
29.	vibanda 7.8 Sqm-ndugai	32	30,000	360,000	30.	256	20,000	240,000
31.		36	30,000	360,000	32.	257	20,000	240,000
33.		37	30,000	360,000	34.	258	20,000	240,000
35.		38	30,000	360,000	36.	269	20,000	240,000
37.		41	30,000	360,000	38.	271	20,000	240,000
39.		42	30,000	360,000	40.	275	20,000	240,000
41.		43	30,000	360,000	42.	12	20,000	240,000
43.		44	30,000	360,000	44.	46	20,000	240,000
45.		49	30,000	360,000	46.	48	20,000	240,000
47.		54	30,000	360,000	48.	54	20,000	240,000
49.		55	30,000	360,000	50.	62	20,000	240,000
51.		58	30,000	360,000	52.	80	20,000	240,000
53.		59	30,000	360,000	54.	90	20,000	240,000
55.		11	20,000	240,000	56.	112	20,000	240,000
57.		12	20,000	240,000	58.	114	20,000	240,000
59.		16	20,000	240,000	60.	118	20,000	240,000

Na.	Kibanda/chumba/ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)	Jumla ya gharama kwa mwaka (Sh.)	Na.	Kibanda/chumba/ ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)
61.		19	20,000	240,000	62.	205	20,000	240,000
63.		20	20,000	240,000	64.	218	20,000	240,000
65.		21	20,000	240,000	66.	219	20,000	240,000
67.		27	20,000	240,000	68.	222	20,000	240,000
69.		29	20,000	240,000	70.	226	20,000	240,000
71.		31	20,000	240,000	72.	228	20,000	240,000
73.		33	20,000	240,000	74.	12	20,000	240,000
75.		34	20,000	240,000	76.	16	20,000	240,000
77.		40	20,000	240,000	78.	18	20,000	240,000
79.		42	20,000	240,000	80.	20	20,000	240,000
81.		43	20,000	240,000	82.	35	20,000	240,000
83.		44	20,000	240,000	84.	42	20,000	240,000
85.		45	20,000	240,000	86.	47	20,000	240,000
87.		47	20,000	240,000	88.	48	20,000	240,000
89.		48	20,000	240,000	90.	50	20,000	240,000
91.		49	20,000	240,000	92.	53	20,000	240,000
93.		52	20,000	240,000	94.	54	20,000	240,000
95.		53	20,000	240,000	96.	55	20,000	240,000
97.		54	20,000	240,000	98.	56	20,000	240,000
99.		56	20,000	240,000	100.	57	20,000	240,000
101.		57	20,000	240,000	102.	60	20,000	240,000
103.		58	20,000	240,000	104.	63	20,000	240,000
105.		60	20,000	240,000	106.	64	20,000	240,000
107.		61	20,000	240,000	108.	65	20,000	240,000
109.		62	20,000	240,000	110.	66	20,000	240,000
111.		63	20,000	240,000	112.	67	20,000	240,000
113.		64	20,000	240,000	114.	69	20,000	240,000
115.		65	20,000	240,000	116.	70	20,000	240,000
117.		66	20,000	240,000	118.	72	20,000	240,000
119.		68	20,000	240,000	120.	73	20,000	240,000
121.		69	20,000	240,000	122.	78	20,000	240,000
123.		70	20,000	240,000	124.	79	20,000	240,000
125.		72	20,000	240,000	126.	82	20,000	240,000
127.		79	20,000	240,000	128.	83	20,000	240,000

Na.	Kibanda/chumba/ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)	Jumla ya gharama kwa mwaka (Sh.)	Na.	Kibanda/chumba/ ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)
129.		81	20,000	240,000	130.	85	20,000	240,000
131.		83	20,000	240,000	132.	87	20,000	240,000
133.		84	20,000	240,000	134.	90	20,000	240,000
135.		85	20,000	240,000	136.	91	20,000	240,000
137.		87	20,000	240,000	138.	92	20,000	240,000
139.		88	20,000	240,000	140.	93	20,000	240,000
141.		89	20,000	240,000	142.	94	20,000	240,000
143.		91	20,000	240,000	144.	95	20,000	240,000
145.		92	20,000	240,000	146.	96	20,000	240,000
147.		94	20,000	240,000	148.	97	20,000	240,000
149.		103	20,000	240,000	150.	98	20,000	240,000
151.		104	20,000	240,000	152.	99	20,000	240,000
153.		105	20,000	240,000	154.	100	20,000	240,000
155.		109	20,000	240,000	156.	106	20,000	240,000
157.		110	20,000	240,000	158.	108	20,000	240,000
159.		112	20,000	240,000	160.	113	20,000	240,000
161.		115	20,000	240,000	162.	117	20,000	240,000
163.		117	20,000	240,000	164.	118	20,000	240,000
165.		118	20,000	240,000	166.	120	20,000	240,000
167.		119	20,000	240,000	168.	126	20,000	240,000
169.		120	20,000	240,000	170.	128	20,000	240,000
171.		122	20,000	240,000	172.	140	20,000	240,000
173.		123	20,000	240,000	174.	144	20,000	240,000
175.		124	20,000	240,000	176.	145	20,000	240,000
177.		126	20,000	240,000	178.	147	20,000	240,000
179.		128	20,000	240,000	180.	153	20,000	240,000
181.		130	20,000	240,000	182.	159	20,000	240,000
183.		131	20,000	240,000	184.	160	20,000	240,000
185.		132	20,000	240,000	186.	161	20,000	240,000
187.		134	20,000	240,000	188.	162	20,000	240,000
189.		135	20,000	240,000	190.	166	20,000	240,000
191.		137	20,000	240,000	192.	176	20,000	240,000
193.		140	20,000	240,000	194.	179	20,000	240,000
195.		142	20,000	240,000	196.	180	20,000	240,000
197.		143	20,000	240,000	198.	181	20,000	240,000

Na.	Kibanda/chumba/ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)	Jumla ya gharama kwa mwaka (Sh.)
199.		144	20,000	240,000
201.		145	20,000	240,000
203.		146	20,000	240,000
205.		147	20,000	240,000
207.		148	20,000	240,000
209.		149	20,000	240,000
211.		150	20,000	240,000
213.		151	20,000	240,000
215.		152	20,000	240,000
217.		153	20,000	240,000
219.		154	20,000	240,000
221.		155	20,000	240,000
223.		156	20,000	240,000
225.		157	20,000	240,000
227.		161	20,000	240,000
229.		167	20,000	240,000
231.		171	20,000	240,000
233.		174	20,000	240,000
235.		175	20,000	240,000
237.		176	20,000	240,000
239.		177	20,000	240,000
241.		178	20,000	240,000
243.		179	20,000	240,000
245.		180	20,000	240,000
247.		181	20,000	240,000
249.		182	20,000	240,000
251.		184	20,000	240,000
253.		185	20,000	240,000
255.		186	20,000	240,000
257.		187	20,000	240,000
259.		192	20,000	240,000
261.		196	20,000	240,000
263.		197	20,000	240,000
265.		198	20,000	240,000

Na.	Kibanda/chumba/ ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)
200.	185	20,000	240,000
202.	188	20,000	240,000
204.	189	20,000	240,000
206.	190	20,000	240,000
208.	191	20,000	240,000
210.	192	20,000	240,000
212.	193	20,000	240,000
214.	196	20,000	240,000
216.	198	20,000	240,000
218.	199	20,000	240,000
220.	200	20,000	240,000
222.	199	20,000	240,000
224.	204	20,000	240,000
226.	206	20,000	240,000
228.	207	20,000	240,000
230.	209	20,000	240,000
232.	211	20,000	240,000
234.	212	20,000	240,000
236.	214	20,000	240,000
238.	215	20,000	240,000
240.	216	20,000	240,000
242.	217	20,000	240,000
244.	218	20,000	240,000
246.	219	20,000	240,000
248.	220	20,000	240,000
250.	221	20,000	240,000
252.	223	20,000	240,000
254.	224	20,000	240,000
256.	225	20,000	240,000
258.	227	20,000	240,000
260.	228	20,000	240,000
262.	229	20,000	240,000
264.	232	20,000	240,000
266.			

Na.	Kibanda/chumba/ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)	Jumla ya gharama kwa mwaka (Sh.)	Na.	Kibanda/chumba/ ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)
1.	Chang'ombe Block B	202	20,000	240,000	2.	227	20,000	240,000
3.		203	20,000	240,000	4.	228	20,000	240,000
5.		111	20,000	240,000	6.	231	20,000	240,000
7.		112	20,000	240,000	8.	232	20,000	240,000
9.		114	20,000	240,000	10.	233	20,000	240,000
11.		115	20,000	240,000	12.	234	20,000	240,000
13.		117	20,000	240,000	14.	235	20,000	240,000
15.		119	20,000	240,000	16.	236	20,000	240,000
17.		121	20,000	240,000	18.	237	20,000	240,000
19.		122	20,000	240,000	20.	241	20,000	240,000
21.		224	20,000	240,000	22.	243	20,000	240,000
23.					24.	245	20,000	240,000
1.	Booking Offices-Nanenane	BK 5	90,000	1,080,000	2.	BK 34	90,000	1,080,000
3.		BK 10	90,000	1,080,000	4.	BK 35	90,000	1,080,000
5.		BK 16	90,000	1,080,000	6.	BK 44	90,000	1,080,000
7.		BK 19	90,000	1,080,000	8.	BK 45	90,000	1,080,000
9.		BK 31	90,000	1,080,000	10.	BK 46	90,000	1,080,000
1.	Ghorofa ya chini-Nanenane	DK 1	350,000	4,200,000	2.	DK 8	350,000	4,200,000
3.		DK 3	350,000	4,200,000	4.	DK 11	350,000	4,200,000
5.		DK 5	350,000	4,200,000	6.	DK 12	350,000	4,200,000
7.		DK 6	350,000	4,200,000	8.	DK 13	350,000	4,200,000
9.					10.	DK 15	350,000	4,200,000
1.	Maduka ya Ghorofa ya chini-Nanenane	DK 1	400,000	4,800,000	2.	DK 13	400,000	4,800,000
3.		DK 2	400,000	4,800,000	4.	DK 14	400,000	4,800,000
5.		DK 7	400,000	4,800,000	6.	DK 15	400,000	4,800,000
7.		DK 8	400,000	4,800,000	8.	DK 16	400,000	4,800,000
9.		DK 9	400,000	4,800,000	10.	DK 17	400,000	4,800,000
11.		DK 10	400,000	4,800,000	12.	DK 18	400,000	4,800,000
13.		DK 11	400,000	4,800,000	14.	DK 19	400,000	4,800,000
15.		DK 12	400,000	4,800,000	16.	DK 20	400,000	4,800,000
17.		DK 22	400,000	4,800,000	18.	DK 21	400,000	4,800,000
1.	vibanda- Nanenane	K2	90,000	1,080,000	2.	K 21	90,000	1,080,000
3.		K 6	90,000	1,080,000	4.	K 22	90,000	1,080,000

Na.	Kibanda/chumba/ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)	Jumla ya gharama kwa mwaka (Sh.)	Na.	Kibanda/chumba/ ofisi	Na. ya chumba/ kibanda/ofisi	Gharama kwa mwezi (Sh.)
5.		K 7	90,000	1,080,000	6.	K 23	90,000	1,080,000
7.		K 8	90,000	1,080,000	8.	K 24	90,000	1,080,000
9.		K 9	90,000	1,080,000	10.	K 25	90,000	1,080,000
11.		K 10	90,000	1,080,000	12.	K 26	90,000	1,080,000
13.		K 11	90,000	1,080,000	14.	K 28	90,000	1,080,000
15.		K 13	90,000	1,080,000	16.	K 31	90,000	1,080,000
17.		K 17	90,000	1,080,000	18.	K 32	90,000	1,080,000
19.		K 18	90,000	1,080,000	20.	K 34	90,000	1,080,000
21.		K 19	90,000	1,080,000	22.	K 35	90,000	1,080,000
23.		K 39	90,000	1,080,000	24.	K 36	90,000	1,080,000
25.		K 40	90,000	1,080,000	26.	K 37	90,000	1,080,000
27.		K 41	90,000	1,080,000	28.	K 38	90,000	1,080,000
29.		K 42	90,000	1,080,000	30.	K 48	90,000	1,080,000
1.	vibanda- Nanenane	K 43	90,000	1,080,000	2.	K 49	90,000	1,080,000
3.		K 44	90,000	1,080,000	4.	K 51	90,000	1,080,000
5.		K 45	90,000	1,080,000	6.	K 52	90,000	1,080,000
7.		K 46	90,000	1,080,000	8.	K 47	90,000	1,080,000
9.	Jumla							**347,400,000**

Chanzo: Taarifa za Masoko

Kiambatisho Na.15-1: Miradi ambayo haijakamilika

Na.	Mkoa	Mradi	Kiasi (Sh.)	Maelezo
	Sekretarieti ya Mkoa wa Geita	Ujenzi wa ofisi ya Mkuu wa Wilaya ya Mbogwe	2,263,241,529	Kazi ambazo hazijakamilika: Fremu za Milango, Madirisha, Kupauwa bado, dari, Mfumo wa maji na umeme haujakamilika, shimo la choo rangi ya ukuta bado, mifumo ya TEHAMA bado haijakamilika.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Geita	Ujenzi wa ofisi ya Mkuu wa Wilaya ya Nyang'hwale	2,237,879,952	Kazi ambazo hazijakamilika: Fremu za Milango, Madirisha, Kupauwa bado, dari, Mfumo wa maji na umeme haujakamilika, shimo la choo rangi ya ukuta bado na mifumo ya TEHAMA bado haijakamilika.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Dodoma	Ujenzi wa nyumba ya Mkuu wa Wilaya, Nyumba 2 za makazi za Makatibu tawala wa wilaya, na Ofisi 2 za Tarafa.	754,537,475	Ujenzi haujakamiliki kwa sababu ya ukosefu wa fedha.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Ruvuma	Ujenzi wa Nyumba ya Makazi ya Mkuu wa Mkoa	555,000,000	Mradi haujakamilika kazi zilizobaki ni; • Kupakwa rangi kwa ukuta • Milango haijakamilika. • Makabati ya jikoni • Mfumo wa umeme haujakamilika • Madirisha bado.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Rukwa	Ujenzi wa Ofisi ya Mkuu wa Wilaya ya Nkasi	444,858,098	Msingi unasawazishwa.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Ruvuma	Ujenzi wa Nyumba ya Mkuu wa Wilaya	400,000,000	• Madirisha hayajakamilika • Fremu za milango na madirisha haijakamilika • Mfumo wa maji na umeme haujakamilika.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Njombe	Nyumba ya Viongozi Ludewa	300,000,000	Nyumba imejengwa mpaka kwenye Msingi kufikia Novemba 2022.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Rukwa	Ujenzi wa nyumba za Viongozi. Mkuu wa Wilaya ya Kalambo	259,500,000	Mkataba ulichelewa kutekelezwa kwa Zaidi ya Mwaka.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Simiyu	Nyumba ya Makazi ya Mkuu wa Wilaya ya Bariadi	200,000,000	Kazi ambazo hazijakamilika: Ngazi, ukuta, madirisha, milango, paa, sakafu, kupaka rangi za ukuta na mfumo wa maji na umeme.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Mwanza	Ujenzi wa nyumba za makazi ya Katibu Tawala Msaidizi	189,988,921	Limejengwa mpaka kwenye kupauwa.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Ruvuma	Ujenzi wa nyumba ya makazi ya Katibu Tawala Msaidizi.	150,000,000	Milango na makabati ya jikoni hayajakamilika.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Rukwa	Ujenzi wa Ofisi ya Tarafa Chala	130,000,000	Hatua ya Kuezeka bati.
	Sekretarieti ya Mkoa wa Rukwa	Ujenzi wa Ofisi ya Tarafa Lwiche	130,000,000	Hatua ya Ukamilishaji
	Sekretarieti ya Mkoa wa Kagera	Ukarabati na ujenzi wa Ofisi ya Mkuu wa Wilaya	97,691,499	Mkataba uliisha muda bila kuongezwa.
Jumla			**8,112,697,474**	

Kiambatisho Na.16-1: Miradi iliyotelekezwa na wakandarasi

Na.	Mkoa	Thamani ya mkataba (Sh.)	Maelezo ya mkataba	Hali ya utekelezaji wa mradi
	Rukwa	496,229,000	Mkataba ulioingiwa tarehe 20 Septemba 2019 na TARURA Rukwa wenye thamani ya Sh. 496,229,000 kwa ajili ya Kuboresha barabara ya Mji wa Namanyere kuwa kiwango cha lami kwa muda wa miezi mitano kuanzia tarehe 22/11/2019 hadi 28/3/2020 iliyofanyiwa marekebisho hadi tarehe 28 Aprili 2022.	Hadi tarehe 26 Novemba 2021 wakati mkutano wa kiufundi ulifanyika mradi ulikuwa kwa 45% ya utekelezaji. Hakukuwa na kazi zinazoendelea kutekelezwa hadi wakati wa ukaguzi huu mnamo 10 Oktoba 2022 na mkandarasi hayupo katika eneo la kazi.
	Simiyu	510,000,000	TARURA Simiyu iliingia mkataba Na.AE/092/2021/2022/SMY/W/40 wa tarehe 08/01/2022 kwa ajili ya matengenezo ya mara kwa mara ya Nyakabindi-Mwadobana-Gasuma, Gasuma -Mgodini, Bahnemi-Mbugani barabara na Ujenzi wa Culvert Nyakabindi-Mwadobana katika Halmashauri ya Wilaya ya Bariadi kwa bei ya mkataba wa Sh. 510,000,000. Mkataba uliingiwa tarehe 08/01/2022 na ulitarajiwa kukamilika tarehe 16/06/2022.	Tulipitia agizo Na.1 lililotolewa na Meneja wa Wilaya ya Bariadi kwa Mkandarasi tarehe 31/05/2022 kupitia barua yenye Kumb. Nambari: BTC/AE/092/2021/2022/SMY /W/40/22 ambayo inaonyesha kuwa, hakukuwa na shughuli zozote zinazoendelea kwenye mradi baada ya malipo ya cheti namba mbili (2) tarehe 18 Mei 2022 kinyume na muda na hali ya mkataba. Maagizo hayo yalielekeza mkandarasi kukusanya tena vifaa na wafanyakazi wote muhimu, kuwasilisha programu iliyorekebishwa ya kazi na kuanza tena kazi. Hata hivyo, hadi wakati wa kutembelea mradi tarehe 13 Oktoba 2022, kazi hiyo ilikuwa bado imetelekezwa ambayo inafanya jumla ya siku 144. Hata hivyo, hadi wakati wa kutembelea mradi tarehe 13 Oktoba 2022, kazi hiyo ilikuwa bado haijakamilika ambayo inafanya jumla ya siku 144.
	Arusha	499,999,300	TARURA Arusha iliingia mkataba na kampuni ya M/S Bona & Hubert Engineering (T) LTD kwa ajili ya kuboresha NBC-KUDU, Mahakama-TRA, TARAFA-ARI MPYA hadi kiwango cha Bitumen (0.9km) kupitia mkataba Na.AE/092/2019/2020/AR/W/38 kwa mkataba wa jumla Sh. 499,999,300. Muda wa mkataba ulikuwa kuanzia tarehe 01/06/2020 hadi 15/12/2020 lakini ukaongezwa hadi tarehe 27/09/2022.	Ziara yetu ya tovuti iliyofanywa tarehe 23 Oktoba 2022 ilibainisha kuwa kazi ilikuwa imesimama na mkandarasi aliyekuwa kwenye tovuti na hakuna nyongeza ya muda iliyotolewa hadi sasa.

Na.	Mkoa	Thamani ya mkataba (Sh.)	Maelezo ya mkataba	Hali ya utekelezaji wa mradi
	Shinyanga	173,819,420	TARURA Shinyanga iliingia mkataba na mkandarasi kwa ajili ya kutekeleza mkataba Na AE/092/2021-2022/SHY/W/29 wenye thamani ya Sh. 173,819,420 kwa ajili ya kazi za uboreshaji na matengenezo kandokando ya Kalo -Nyakazyoba (0.5km) na matengenezo ya mara kwa mara kazi (Ihata - Bugomba - Kanyanguli (7.0km), Kalo - Bugomba A (KM 6) na mitambo ya kalvati (km 14) kando ya barabara ya Ihata Bubomba -Kanyanguli katika Halmashauri ya Wilaya ya Ushetu. Mkataba huo ulipangwa kuanza tarehe 27 Agosti 2021 na kukamilika tarehe 27 Desemba 2021.	Ziara iliyofanywa tarehe 11 Oktoba 2022 ilibaini kuwa mkandarasi hakuwepo eneo hilo la kazi na hakuna kazi zinazoendelea. Aidha, ukaguzi umebaini kuwa hakuna hatua zozote zilizochukuliwa dhidi ya mkandarasi licha ya kushindwa kutekeleza mradi.
	Kigoma	237,999,350	Katika mwaka husika, TARURA Kigoma iliingia mkataba Na. AE/092/2021-22/ KG/W/08 wenye thamani ya Sh. 237,999,350 kwa ajili ya matengenezo ya Kawaida kando ya barabara ya Kahabwa-Nyantole Km 4.5; Bitale-Bubango Km 4.9; Mwandiga -Chankere-Mwamgongo-Kagunga Km 10 na Ujenzi wa daraja kando ya barabara ya Ruhobe-Kanisani katika Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma. Muda wa mkataba ulikuwa miezi minne; kazi ilianza tarehe 19/11/2021 hivyo inatarajiwa kukamilika tarehe 18 Machi 2022. Mapitio poya faili ya mradi yalibainisha kuwa mkandarasi alitelekeza eneo hilo kwa muda wa miezi minne kuanzia Julai 2022 hadi wakati wa ukaguzi-10 Novemba 2022 bila idhini kutoka kwa Meneja wa mradi. Zaidi ya hayo, Menejimenti ya TARURA Kigoma ilimwagiza mkandarasi kupitia barua yenye Kumb Na. AE/092/2021/2022/KG/W/08/64 ya tarehe 6 Septemba 2022 na barua yenye Kumb Na. AE/092/2021/2022/KG. /W/08/65 ya tarehe 26 Oktoba 2022 ili kurejea kazin.	Mkandarasi hakuendelea tena. Pia tulitembelea katika eneo la mradi mnamo tarehe 10 Novemba 2022 na tukabaini kuwa hakuna kilichokuwa kikiendelea kwani hapakuwa na mfanyakazi wa kandarasi wala vifaa kwenye eneo la mradi.
	Manyara	1,643,375,720	Kutokana na mapitio ya mafaili ya mradi ilibainika kuwa wakandarasi sita walitelekeza miradi ya ujenzi wa barabara yenye thamani ya Sh. 1,643,375,720 kulingana na mikataba yao.	Miradi imetekelezwa na wakandarasi hakuna kinachoendelea.

Na.	Mkoa	Thamani ya mkataba (Sh.)	Maelezo ya mkataba	Hali ya utekelezaji wa mradi
	Mara	300,000,000	Mkataba Namba AE/092/2021/2022/Mar/W/83 ulioingiwa kati ya TARURA na mkandarasi kwa ajili ya kufungua barabara pembezoni mwa Kituo cha Sirari, Kemakorere - Kihero-Kebweye, Kituo cha Nyamwigura - Rohata - Nyamisocho, Pemba - Soroneta na ujenzi wa kalvati kando ya Soko la Kimataifa la Remagwe katika Halmashauri ya Mji wa Tarime kwa mkataba uliokubaliwa wa Sh. 300,000,000. Mkataba ulipangwa kuanza tarehe 6 Disemba 2021 na kukubalika kukamilika tarehe 5 Mei 2022. Pia nilibaini kuwa malipo ya Sh. 60,075,317 yalikuwa tayari yamefanywa kwa mkandarasi kupitia hati ya malipo namba 015100077V2201819 ikiwa ni cheti cha malipo namba moja.	Hata hivyo, ukaguzi wetu wa faili ya mradi na barua ya mwajiri kwa mkandarasi yenye Kumb. Na. AE/092/2021/2022/Mar/83/49 ya tarehe 14 Julai 2022 tulibaini kuwa, mkandarasi alitelekeza eneo hilo tangu tarehe 5 Mei 2022 kwa siku 71 hadi tarehe ya barua hiyo na kusimamishwa haikutolewa katika mpango wa kazi na hapakuwa na idhini ya msimamizi wa mradi ambayo ni kinyume na Kifungu cha 69.2 (a) cha Masharti ya Jumla ya Mkataba (GCC). Pamoja na ukiukwaji huo wa mkataba uliofanywa na mkandarasi, uongozi wa TARURA ulichelewa kuchukua hatua stahiki za kimkataba dhidi ya Mkandarasi kwa kuvunja mkataba kwa vile mkataba huo ulisitishwa tarehe 31 Agosti 2022 kupitia barua yenye Kumb. Nambari AE/092/2021/2022/Mar/83/50. Hata hivyo, tulibaini kuwa, ingawa Mkataba ulikatishwa tarehe 31 Agosti 2022; Mkandarasi hakuondoka kwenye eneo la mradi. Hii ni kwa sababu, kupitia barua ya Mkandarasi yenye Kumb. Na. SCCI/2021/N/05A ya tarehe 8 Septemba 2022, Mkandarasi alikuwa akimwomba mwajiri mabadiliko ya kazi zenye thamani ya Sh. 40,950,000.
Jumla		**3,861,422,790**		

Kiambatisho Na.16-2: Kazi za barabara zilizofanyika kwa kiwango cha chini

Na.	Maelezo ya mradi	Mapungufu yaliyojitokeza
1.	Mkataba Na.AE/092/CR/2021-22/W/57 na M/s Nikara Engineering Co. Ltd ya P. O. Box 7154, Dar es salaam kwa ajili ya ukarabati wa barabara ya Mzenga-Gwata kilomita 15 Halmashauri ya Wilaya ya Kisarawe kwa bei ya mkataba wa Sh. 423,941,500	Ilibainika kuwa, kazi zilizo chini ya kiwango kwenye ukarabati wa barabara ya Mzenga-Gwata kilomita 15 kama ifuatavyo: - Mtaro wa bomba la laini ya chini ya kiwango 900mm kando ya barabara ya Mzenga-Gwata kilomita 15 H/W Kisarawe - Mtaro wa bomba la laini ya chini ya kiwango 900mm kando ya barabara ya Mzenga-Gwata kilomita 15 H/W Kisarawe Kozi ya Changarawe iliyo chini ya kiwango yenye unene wa mm 150 isiyopungua (G 22) kando ya barabara ya Mzenga-Gwata kilomita 15 Halmashauri ya Wilaya ya Kisarawe.
2.	Mkataba Na.AE/092/2021/2022/SMY/W/42 wenye thamani ya Sh. 499,583,125 na 4Brothers & Sisters Construction ltd kuhusiana na matengenezo ya mara kwa mara kwenye makutano ya barabara ya majahida bunamhala - Wilaya ya Bariadi.	Ziara ya ukaguzi iliyofanyika tarehe 14 Oktoba 2022 ilibaini kuwa muundo wa kalvati moja ya bomba ulijengwa katika eneo ambalo hakuna mtaro/mfereji wa maji kando ya barabara ili kuruhusu mtiririko wa maji kwenye kalvati.
3.	Mkataba Na.AE/092/2021/2022/SMY/W/61 wenye thamani ya Sh. 423,740,600 kwa ajili ya matengenezo ya mara kwa mara maboksini - sungu, sapa - nghungulu, bukundi - lukale na ujenzi wa mtaro wa bomba - Wilaya ya Meatu.	Ziara ya ukaguzi iliyofanyika tarehe 18 Oktoba 2022 katika Wilaya ya Meatu ilibaini kuwa nyenzo za kubana kwenye kalveti ya bomba hazikufanyika vizuri
4.	Mkataba Na.AE/092/2021/2022/SMY/W/16 wenye thamani ya Sh. 223,407,850 u kwa matengenezo ya Kawaida kando ya Gambasingu - Nkoma - Mwamapalala, kazi za uboreshaji wa michezo pamoja na ujenzi wa Gambasingu Nkoma pamoja na Culcer. Gambasingu - Nkoma Mwakapalala - H/W Itilima.	Ziara ya ukaguzi iliyofanyika tarehe 19 Oktoba 2022 Itilima ilibaini baadhi ya nyufa kwenye ujenzi wa kalvati kando ya Gambasingu - Nkomama - Mwakapalala katika Halmashauri ya Wilaya ya Itilima.
5.	Matengenezo madogomadogo ya barabara ya 20.0km, matengenezo ya muda ya barabara ya 18.0km kando ya Barabara ya Igunga-Itumba-Simbo, Ufundi-Ndala Km 0.73, Kituo cha Simbo-Zahanati Km 0.71, Simbo Centre-Machinjioni 0.6 Km, Simbo-Uswahilini 0.71km na Simbo-Madukani 0.71km na Simbo - Mgahawani 0.1km katika Halmashauri ya Wilaya Igunga. Mikataba Na. AE/092/2021/2022/TBR/W/86, AE/092/2021/2022/TBR/W/92	Kazi duni ya uchimbaji wa mifereji ya maji pembezoni kwenye mtaro wa bomba barabara ya Igunga-Itumba-Simbo na Uboreshaji wa barabara ya Usinge - Maboha Mikataba Na. AE/092/2021/2022/TBR/W/86, AE/092/2021/2022/TBR/W/92 Ilibainika kuwa, kalvati iliyojengwa haikuchimbwa vizuri ili kuruhusu maji kutiririka vya kutosha. Culvert haikupewa sehemu ya kuingizia maji na mifereji ifaayo ili kuruhusu maji kutiririka kwa urahisi ndani na mbali na kalvati. Pia, katika Uboreshaji wa Usinge -Maboha (20.0km) ilibainika kuwa:- • Kuingiza na kutoka-ruhusu kusafishwa kwa hivyo huzuia mtiririko wa maji. • Hati ya kukamilika kwa vitendo haikutolewa na wasimamizi kutokana na kuchelewa kukagua kazi za mwisho. • Kujaza kwa kina changarawe. BOQ inahitaji unene wa changarawe wa 150mm ili kuenea na kuunganishwa barabarani. Hata hivyo, jaribio lililofanywa kwa mnyororo 11+400 lilifunua kuenea kwa changarawe kwa unene wa 130mm hadi 80mm. • Uharibifu na nyufa kwenye mbawa zilizojengwa za mikondo ya maboksi kwenye minyororo 7+700 na 8+200. Msikiti wa Ijumaa (0.42KM)

Na.	Maelezo ya mradi	Mapungufu yaliyojitokeza
		• Kutumia saizi iliyochanganyika ya jumla wakati wa kazi ya muhuri wa kwanza badala ya saizi inayohitajika ya 20mm kama ilivyoainishwa na hivyo kusababisha ubovu wa barabara. • Jumla ya mm 10 haijaondolewa baada ya kukamilika kwa kazi za muhuri/safu ya pili • Alama za barabarani hazijawekwa na kupakwa rangi • Ujenzi ambao haujakamilika wa muundo wa mifereji ya maji ya pamoja • Kutokamilika kwa ukarabati wa ukuta wa gati uliojengwa kando ya barabara ya Upuge-Majengo-Kalumwa ambao haukujengwa kwa mujibu wa michoro iliyotolewa. Urekebishaji bado haujakamilika licha ya muda uliotolewa kwa mkandarasi (siku saba zilitolewa kutoka 28 Julai 2022 hata hivyo, hadi 15 Novemba 2022
6.	Ujenzi wa daraja na kalvati ya maboksi kando ya barabara za Kinyerezi-Majoka –Kifuru - Mgaule chini na Beda Amour kwa mujibu wa mkataba namba AE/092/2021-2022/DSM/W/11 wenye thamani ya shilingi. 596,736,750 na mkataba Na. /DSM/W/64 yenye thamani ya Sh. 858,494,251 – Dar es Salaam	Uharibifu wa madaraja yaliyojengwa kando ya barabara ya Kinyerezi-Majoka-Kifuru- na Beda Amour. Kiwango cha Ubunifu cha Kazi ya Barabarani cha 2000 kinahitaji ugandaji wa saruji ili kuunganishwa kikamilifu kwa njia zilizoidhinishwa wakati na mara tu baada ya kuwekwa na kufanyiwa kazi kikamilifu dhidi ya uundaji wa muundo, karibu na pau za kuimarisha, kano, mifereji na fittings zilizopachikwa na kwenye pembe ili kuunda molekuli imara isiyo na utupu. Zaidi ya hayo saruji inapaswa kuwa huru kutokana na kusaga asali na ndege za udhaifu na tabaka zinazofuatana za lifti sawa zitaunganishwa vizuri pamoja. Wakati wa kutembelea barabara za Kinyerezi-Majoka –Kifuru - Mgaule chini na Beda Amour tuliona masega ya asali kwenye sehemu iliyokamilika ya madaraja yote mawili yaliyojengwa kinyume na Kiwango cha Usanifu wa Ujenzi wa Barabara cha mwaka 2000.
7.	Uboreshaji wa sehemu kwenye mkataba wa vide wa barabara ya Mbozi Na.AE/092/2021-2022/DSM/W/92 wenye thamani ya Sh. 157,903,514 - Dar es salaam	Uunganisho hafifu wa uunganisho kati ya barabara ya lami ya lami iliyopo na barabara mpya ya lami ya Ridged katika Barabara ya makutano ya Mbozi. Wakati wa kutembelea eneo la Barabara ya makutano ya Mbozi tulibaini kuwa kulikuwa na muunganisho hafifu kati ya barabara iliyopo na ile mpya iliyojengwa. Ilibainika zaidi kuwa barabara hiyo ilikuwa na nyufa na viwango tofauti kati ya barabara iliyopo na ile mpya ya lami.
8.	Uboreshaji wa barabara za Basra kuwa kazi ngumu za kiwango cha lami ulitekelezwa chini ya mkataba Na. AE/092/2021-2022/DSM/W/73 wenye thamani ya Sh. 473,112,100 – Dar es Salaam.	Kutokuwepo kwa kiungo katika barabara iliyojengwa Basra Kiwango cha Usanifu wa Kazi za Barabarani cha 2000 kinahitaji kuwekwa kwa kiungio cha upanuzi baada ya kila mita sita (6) kwenye urefu wa barabara na kwenye kutenganisha njia moja na nyingine kwenye barabara ngumu ili kuzuia nyufa wakati wa matumizi ya barabara. Wakati wa kutembelea eneo la barabara za Basra tulibaini kuwa barabara hiyo ilijengwa bila upanuzi wa pamoja kiasi kwamba tuliona nyufa katika upana mzima kwenye mnyororo 0+097 kwenye barabara ya Basra. Hii ni kinyume na Kiwango cha Ubunifu cha Kazi ya Barabarani cha 2000.
9.	Uboreshaji wa barabara za Lupaso mpevu, Masaki polisi na Uwanjani polisi kwa kiwango cha lami ulitekelezwa chini ya mkataba Na. AE/092/2021-2022/DSM/W/87 wenye thamani ya Sh. 1,410,361,500	Zege dhaifu iliyojengwa pembezoni mwa barabara ya Lupaso mpevu, Masaki polisi na barabara ya polisi ya uwanjani. Wakati wa kutembelea eneo hilo katika barabara ya Lupaso mpevu, Masaki polisi na barabara za Uwanjani polisi, tulipima uimara wa zege kupitia rebound na tulibaini nguvu yake ni kati ya 10 hadi 15N/mm2 ambayo ni sawa na 60-65%

Na.	Maelezo ya mradi	Mapungufu yaliyojitokeza
		tu ya zege ya siku 7 kwa kwa zege lenye uimara la daraja la 20(20N/mm^2).
10.	Uboreshaji wa barabara za Boko, Magengeni, Burumawe na Dogodogo Centre hadi kufikia mkataba wa double surface dressing standard vide No. AE/092/2021-2022/DSM/W/91 wenye thamani ya Sh. 788,396,500 – Kinondoni MC.	Wakati wa kutembelea eneo la barabara za Boko, Magengeni, Burumawe na Kituo cha Dogodogo ilibainika kuwa kwenye cheini ya 1+600 nyenzo za lami kwenye uso wa barabara zenye kiwango duni.
11.	Matengenezo ya mara kwa mara na ujenzi wa kalvati/daraja kando ya Maskati-Ngomango kilomita 10 na Mishepo-Usule kilometa 10.7 katika Halmashauri ya Wilaya ya Shinyanga kupitia mkataba wa mkataba Na.AE/092/2021/2022/SHY/W/53 wa tarehe 3 Novemba 2021 na mkandarasi kwa mkataba wa jumla ya Sh. 352,165,960 – H/W Shinyanga	Kutosawazishwa kwa barabara kwa daraja na njia za kupitishia maji mkoani Shinyanga. Ziara iliyofanyika katika mradi mnamo tarehe 12 Oktoba 2022 ilibaini kuwa barabara na daraja havikuwa na usawazishaji wa kutosha ili kupitisha kwa urahisi. Pia, usafishaji wa eneo haukufanyika ipasavyo baada ya kukamilika kwa mradi kwani kulikuwa na milundo ya kokoto karibu na daraja.
12.	Ujenzi wa makalvati pembezoni mwa barabara za Konokelo-Nguga na Isoso –Mwabusiga na Ipeja – Itilima kupitia mkataba Na. AE/092/2021-2022/SHY/W/11 kwa mkataba wa Sh. 40,657,740 - Halmashauri ya Wilaya ya Kishapu	Ilibainika kuwa makalvati yote sita kwa mujibu wa mkataba namba AE/092/2021-2022/SHY/W/11 yalikuwa yamejengwa kando ya barabara. Hata hivyo, nyenzo zilizojazwa katika kalvati tatu kando ya Konokelo-Nguga na Isoso-Mwabusiga hazikuwa zimesawazishwa vya kutosha kuwezesha kupita kwa urahisi kwa magari. Pia, ujazaji wa nyenzo kwenye njia tatu za kalvati kando ya Ipeja – Itilima ulikuwa haujafanyika hivyo magari hayakuweza kupita kando ya barabara hii.

Kiambatisho Na.16-3: Dhamana za utendaji ambazo hazijadaiwa kwenye mikataba iliyositishwa

Melezo ya mradi	Kiasi cha mkataba (Sh.)	Kiasi cha dhamana (Sh.)
Kigoma		
Mradi Namba AE/092/2021/2022/KG/W/20 wa Matengenezo ya Kawaida, uboreshaji wa sehemu na matengenezo ya mara kwa mara kando ya barabara katika tarafa ya Manyovu.	156,364,500	15,636,450
Mradi Na.AE/092/2021/2022/KG/W/50 Kwa Uboreshaji wa Barabara za Munanila Heri Mission 1.7KM hadi Bituminous Standard (DSD)	1,185,867,500	118,586,750
Mradi Na.AE/092/2020/2021/KG/W/32 wa Matengenezo ya Kawaida na Uboreshaji wa Maeneo Kando ya Nyankoron-o - Buhigwe 4km, Kitambuka -Kibande 4km, Buhig-e - Kibande 7km na barabara ya mjini Buhigwe.	85,090,500	8,509,090
Simiyu		
AE/092/2021/2022/SMY/W/02 Kazi za Matengenezo ya Kawaida pamoja na Sapiwi-Masewa-Matongo 3km, Nyakabindi-Mwadobana-Gasuma 7km, Mwadobana-Kilabela 6km	293,315,000	43,997,250
Manyara		
AE/092/2021/2022/MNR/W/20, maboresho kwenye bweni la Loorela-SIMANJIRO, mpaka wa Lengatei-Kilindi na Barabara ya Namelock-Sunya	222,146,200	22,214,620
Geita		
AE/092/2021/2022/GTA/W/01 kwa Matengenezo ya Mara kwa Mara ya Fikiri - Mikaratusi - Ntemi (1.44km), Mashauri - Fabiani (0.46), Kenamo Bar - Mwembeni (1.32km) Barabara na marekebisho madogomadogo ya Barabara ya Nyankumbu Eagt Church - Darajani Road (1.04km)	170,870,000	17,087,000
TARURA AE/092/2021/2022/GTA/W/49 ya matengenezo madogo (25.8 km) ya Musa-a - Nampang-e - Namsingiri, Mson-a - Nampalahala, Musa-a - Namsega na Kaziramuya-e - Barabara ya Mjimwema.	318,543,200	31,854,320
AE/092/2021/2022/GTA/W/12 kwa ajili ya matengenezo ya mara kwa mara (4km), matengenezo ya muda (7.2km) na ujenzi wa makalvati (laini 4) katika Barabara ya Katoro-Lwamgasa na Ujenzi wa Viwanja (laini 11) Kando ya Barabara ya Katoro-Nyabulolo-Nyalwanzaja	174,760,000	17,476,000
Mtwara		
No.AE/092/2021/2022/MT/W/52 kwa ajili ya kazi za uboreshaji wa maeneo yenye urefu wa Barabara ya Mkwawa (kilomita 0.67) Barabara ya Kawawa (KM 0.66), Barabara ya Mkoani(0.29KM) kwa kiwango cha lami,	658,730,000.00	65,873,000
AE/092/2021/2022/MT/W/69 kwa ajili ya matengenezo ya Barabara ya Ziwani-Msanga Mkuu(1.0KM) Ch.+000-1+00-91036	599,356,687.50	59,935,668.75
AE/092/2021/2022/MT/W/71 kwa ajili ya kuboresha barabara za Mangamba chini (0.8KM) hadi kiwango cha lami katika Halmashauri ya Manispaa ya Mtwara	695,750,829.00	69,575,082.90
Jumla		**470,745,232**

Kiambatisho Na.16-4: Mapungufu katika dhamana ya utendaji wa miradi

Mapungufu	Maelezo ya mapungufu
Ucheleweshaji wa Dhamana za Utendaji kazi zenye thamani ya Sh. 2,596,319,130 Tanga.	Ilibainika kuwa dhamana ya utendaji kazi kwa wakandarasi 10 zenye thamani ya Sh. 2,596,319,130 zialiwasilishwa zaidi ya siku 14 za kazi kinyume na Kifungu cha 26 cha Masharti Maalumu ya Mkataba (SCC) ya mikataba iliyokatwa na TARURA Tanga 2021/22.
Dhamana ya utendaji kazi yenye thamani ya Sh. 1,223,404,740 katika Mkoa wa Katavi.	TARURA Mkoa wa Katavi ilitekeleza mikataba yenye thamani ya Sh. 1,223,404,740 ambazo dhamana zake za utendaji zilizowasilishwa na dhamana za benki zinachukua sehemu ya muda tu. kinyume na Kifungu cha 63.1 cha masharti ya jumla ya mkataba, kinahitaji dhamana ya utendaji halali/dhamana kwa mwaka mmoja kuanzia tarehe ya kutolewa kwa cheti cha kukamilisha mkataba.
Uwasilishaji wa hati fungani ya utendaji kazi baada ya kazi kukamilika Sh. 390,359,560 katika Mkoa wa Katavi.	TARURA Mkoa wa Katavi iliingia mkataba Namba AE/092/2021/2022/KTV/W/37 wa Sh. 390,359,560 na Nyalinga Investment Company Limited kwa ajili ya kazi za dharura katika Barabara ya Tupindo - Minyoso 4.94km na Mandalu Road 2.75km. Barua ya kukubalika kwa mkataba huo ilitolewa tarehe 26 Januari 2022 ikiwa na maagizo kwa mkandarasi kuwasilisha bondi ya utendakazi ndani ya siku kumi na nne za kazi kuanzia tarehe ya Barua ya kukubalika na kushindwa kuwasilisha hiyo ndani ya muda uliopangwa ni sababu za kutosha za kufuta hati hiyo tuzo. Hata hivyo, ilibainika kuwa, wakati kazi za kimkataba zilikamilika tarehe 29 Juni 2022, mkandarasi aliwasilisha dhamana ya utendaji kazi tarehe 8 Julai 2022 ikiwa ni ucheleweshaji wa siku 149 kinyume na matakwa ya mkataba.
Dhamana za utendaji kazi hazijathibitishwa Sh. 184,531,402 katika Mkoa wa Katavi	Mapitio ya faili za mikataba na mawasiliano ya miradi ilipata dhamana za utendakazi zenye thamani ya Sh. 184,531,402 ambazo uhalali wake haukuthibitishwa na TARURA
Kutowasilisha usalama wa ziada wa utendakazi baada ya ongezeko la kiasi cha kandarasi zaidi ya kiwango kinachohitajika	Wakala ulifanya mabadiliko kwa mikataba tofauti ambayo ilizidi asilimia kumi ya jumla ya mkataba, hata hivyo, Wakala ulimwomba mkandarasi kuwasilisha dhamana ya ziada ya utendaji ili kufidia ongezeko la zaidi ya asilimia kumi. Aidha, mapitio ya mafaili ya miradi ya miradi tajwa katika Mkoa wa Kigoma tulibaini kuwa hati fungani ya utendaji kazi ilikwisha muda wake hadi siku ya ukaguzi tarehe 10 Novemba 2022 wakati mradi ukiendelea na hakukuwa na hatua zozote zilizochukuliwa na Menejimenti kushughulikia suala hilo kwa wakandarasi waliopewa ili waweze kuhuisha dhamana ya utendaji iliyopewa.
Mkataba uliongezwa bila usalama wa utendaji kudaiwa kule Shinyanga	Imebainika kuwa, wakandarasi kama inavyoonyeshwa hapa chini waliongezewa muda lakini hawakuongeza dhamana za utendaji kazi kwa mikataba kinyume na masharti ya jumla ya mkataba (GCC) Na 60.2 ambayo inaeleza kuwa dhamana ya utendaji itakuwa halali hadi tarehe ya kutolewa. ya cheti cha kukamilika katika kesi ya dhamana ya benki, na hadi mwaka mmoja tangu tarehe ya utoaji wa cheti cha kukamilika katika kesi ya dhamana ya utendaji.
Dhamana za utendaji kazi ziliisha muda wake kabla ya mradi kukamilika mjini Dodoma	Mapitio ya jalada la mkataba Na.AE/092/2021/2022/DOM/W/98 kwa ajili ya uboreshaji wa barabara ya Mvumi Mission Town hadi kiwango cha lami ulibainisha kuwa muda wa mkataba uliisha tarehe 20 Agosti 2022 (baada ya kuongezwa kwa muda) huku dhamana ya benki yenye Nambari ya CRDB21-IGT-2578 iliisha tarehe 14 Mei 2022 (miezi mitatu kabla ya muda kukamilika). Pia, kwa Mkataba Na.AE/092/2021/2022/DOM/W/19 Ufungaji, upimaji na kuwezesha taa za barabarani zinazotumia miale ya jua kwenye barabara mbalimbali za Wilaya ya Chamwino ulibainisha kuwa muda wa dhamana ya utendaji kazi yenye Na. P/201/072-02/2022/000017/04 uliisha tarehe 25 Aprili 2022 wakati muda wa mkataba ukimalizika tarehe 25 Aprili 2022. Hata hivyo, licha ya kumalizika kwa dhamana, hadi kufikia wakati wa ukaguzi huu Novemba 2022 kazi ilikuwa haijakamilika hivyo kazi zimetekelezwa kwa muda wa miezi minane bila ya kuwa na dhamana hai ya utendaji.

Kiambatisho Na.16-5: Mikataba Inayotekelezwa Bila ya Kukatiwa Bima

Na.	Namba ya Mkataba	Mkandarasi	Maelezo	Kiasi (Sh.)
1.	AE/092/2021/2022/KTV/W/06	WAMAMA KAZI GROUP	Matengenezo ya mara kwa mara Kando ya Barabara ya Mizengo Pinda Barabara ya Inyonga Barabara ya Kipolisi ya Iyonga Barabara ya Kiwanja cha Ndege Barabara ya Inyonga Barabara ya Ukonongo Barabara ya Inyonga Barabara ya Nsekwa Kando ya Barabara ya Inyonga Izenga Imaladuki Barabara ya Inyonga Bigman Ujenzi wa Njia Moja Kando ya Barabara ya Inyonga Izenga Imaladuki.	46,085,496
2.	AE/092/2021/2022/KTV/W/07	UK CONSTRUCTIONS AND GENERAL SUPPLIES LTD	Marekebisho madogomadogo Kando ya Barabara ya Inyonga Kamalampaka (6km), Inyonga hadi Mtakuja barabara 2km na Masigo hadi Mapili (pointi 2) 24 km.	292,901,500
3.	AE/092/2021/2022/KTV/W/08	TINYA COMPANY LTD	Matengenezo ya mara kwa mara kando ya barabara ya Inyonga (pointi 2) 3.1km barabara ya Ofisi ya TANESCO	272,441,065
4.	AE/092/2021/2022/KTV/W/20	NYALINGA INVESTIMENT CO LTD	Matengenezo ya mara kwa mara kando ya barabara ya Mapili Kamalampaka pointi 3-point 61KM na Nshama Songambele	181,612,240
5.	AE/092/2021/2022/KTV/W/05	WAMAMA KAZI GROUP	Matengenezo ya mara kwa mara ya barabara za lami katika Halmashauri ya Manispaa ya Mpanda kwa kutumia nguvukazi	18,055,000
6.	AE/092/2021/2022/KTV/W/19	LUPILA ENTERPRISES LIMITED	Matengenezo ya mara kwa mara kando ya barabara za eneo la Nsemulwa 6-point 76KM RM kando ya barabara za eneo la Mpanda hotel 4km RM kando ya eneo la Ilembo.	209,430,800
7.	AE/092/2021/2022/KTV/W/23	TINYA COMPANY LTD	Pointi 7KM Ujenzi wa 5 x 2 point 5M Kitengo cha saruji iliyoimarishwa pamoja	431,561,408
8.	AE/092/2021/2022/KTV/W/26	MSELEM CIVIL ENGINEERING AND BUILDING CONTRACTORS CO. LTD	Uboreshaji wa Barabara ya Kamjela Mnarani-Kusi-Zahanati Busongola 23.52km na Barabara ya Mgansa - Ipwaga-Mazwe No.3 kilomita 4.0 hadi kiwango cha Changarawe na Ujenzi wa Njia 5 za Kalvati za Saruji za Cast In Situ Katika Barabara ya Kamjela Mnarani-Kusi-Zahanati Busongola.	499,999,300
9.	AE/092/2021/2022/KTV/W/33	BIGDAY COMPANY LTD	Uboreshaji wa Barabara ya Kambanga - Ifinsi - Bugwe yenye urefu wa kilomita 14.35, Barabara ya Majalila - Nyagantambo - Ifinsi kilomita 21.75 na Barabara ya Ilangu - Busondo yenye urefu wa kilomita 9.0 hadi kiwango cha Dunia na Ujenzi wa kalavati la zege la boxi Lililoimarishwa lenye urefu wa 4.0x2.0m kando ya Barabara ya Njiapanda - Kapenga Getini.	391,842,000
10.	AE/092/2021/2022/KTV/W/27	ANSIL TANZANIA LIMITED	Uboreshaji wa barabara ya SACCOS yenye urefu wa kilomita 6 na kituo cha Usevya barabara ya Ikuba hadi kiwango cha Bitumen	498,445,100
11.	AE/092/2021/2022/KTV/W/16	M/s Advaced Construction Technologies Limited	Utunzaji wa Kawaida Katika Barabara za Mji wa Mwamapuli 3.8km, Ntibili - Kikonko - Iziwasungu 8.5km, Tupindo - Minyoso Road 7.94km, Uboreshaji wa Madoa Kando ya Barabara ya Ntibili - Kikonko - Iziwasungu 1.0km, Ujenzi wa Culverts Nne (40m2 Dishiti 1) na Ujenzi wa Laini 1 ya Dishiti 1. Barabara ya Ntibili - Kikonko - Iziwasungu	172,157,700
Jumla				**3,014,531,609**

Chanzo: Mikataba ya ujenzi

Kiambatisho Na.16-6: Mikataba ambayo bima yake haikuhusisha kipindi cha matazamio

Na.	Halmashauri	Namba ya mkataba	Kiasi cha mkataba (Sh.)	Kiasi cha bima kilichohitajika (Sh.)	Kipindi kilichohusishwa na bima	Kipindi ambacho hakijajumuishwa katika bima	Kipindi cha matazamio ambacho hakina bima (miezi)
1.	H/W Mtwara	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/60	445,640,500	12,000,000	10/10/2021 - 09/03/2022	10/10/2021 - 09/03/2023	12
2.	M/Mji Nanyamba	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/32	115,571,500	12,000,000	07/09/2021-6/01/2022	07/09/2021 - 07/01/2022-06/07/2022	6
3.	H/W Mtwara	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/69	523,978,604	12,000,000	31/03/2022 - 29/09/2022	31/03/2022 - 29/09/2023	1
4.	H/W Nanyumbu	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/74	950,000,000	12,000,000	22/12/2021-21/12/2022	22/12/2021-20/7/2023	7
5.	H/W Masasi	Na.AE/092/2021-2022/MT/W/83	499,818,000	12,000,000	29/10/2021 - 28/10/2022	29/10/2021 - 28/03/2023	5
	Jumla		**2,535,008,604**	**60,000,000**			